

THE MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

OFFICIAL REPORT
OF THE
PROCEEDINGS OF THE THIRTY-SIXTH DAY
OF THE
FOURTH SESSION

MONDAY, 14TH APRIL 1958

Vol. IV—No. 36

CONTENTS

	Pages
Questions and Answers—Nos 3492, 3494, 3495, 3498, 3482, 3486, 3491, 3795	1619—1635
Questions for answers on the day, but not taken up—Nos. 3481, 3490	1635
Budget for 1958-59—Demands for Grants—	
Demand No. 5— Forest	
Demand No. 41—"X Forest—c. (1) Wood Preservation Plant—Working Expenses and Seigniorage"	} Voted ... 1635—1676
Demand No. 7 A—Sales-Tax Administration	

Karnataka State Archives,
(Departmental Library)

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಪತ್ರಾಗಾರ

(ಇಲಾಖಾ ಗ್ರಂಥಾಲಯ)

Accession No. 4755(A) 4764

Date.....

BANGALORE :

PRINTED BY THE DIRECTOR OF PRINTING, STATIONERY AND
PUBLICATIONS AT THE GOVERNMENT PRESS

1958

Price : 25 nP.

QUESTIONS

<i>Q. No.</i>	<i>Subject</i>
3492	Bus-Chassis purchased by the Road Transport Department in 1956-57.
3494	Allotment of seats in the B.D.T. Engineering College, Davanagere.
3495	Visit of Revenue Minister to Hyderabad in connection with supply of rice to the State.
3498	Expenditure incurred towards Dasara Procession.
3482	Relief Measures undertaken in scarcity areas in Tumkur District.
3486	Loan advanced to Kapila Textile Mills at Nanjangud.
3491	Stocking and Selling of Crackers in Bangalore.
3795	Breach of Sangenahalli and Thupradahalli tanks in Jagalur Taluk.
3481	Temporary Work Establishment in Public Works Department.
3490	Removal of tombs of Musims by the Gram Panchayat of Motebennur.

THE MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

Karnataka State Archives
(Departmental Library)

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಪತ್ರಾಗಾರ

(ಇಲಾಖಾ ಗ್ರಂಥಾಲಯ)

OFFICIAL REPORT

OF THE

PROCEEDINGS OF THE THIRTY-SEVENTH DAY

OF THE

FOURTH SESSION

TUESDAY, 15TH APRIL 1958

Vol. IV—No. 37

CONTENTS

	Pages
Questions and Answers—Nos. 377, 611, 774, 1532, 1545, 1572, 1650 ...	1677—1692
Question for answer on the day (but not taken up)—No. 1332 ...	1692—1693
Minister's Statement ...	1693
Statement by the Chief Minister: Re. Deputy Ministers ...	1693
Paper laid on the Table—	
Notification No. HD 114-57, dated 17th January 1958 issued under Motor Vehicles Taxation Act, 1957 ...	1693
Budget for 1958-59—Demands for Grants—	
Demand No. 20. Education—Voted ...	1693—1746

BANGALORE :

PRINTED BY THE DIRECTOR OF PRINTING, STATIONERY AND
PUBLICATIONS AT THE GOVERNMENT PRESS
1958

Price : 25 nP.

QUESTIONS

<i>Q. No.</i>	<i>Subject</i>
377	Re-appointment of the retired Officers.
611	Hole-Narasipur-Keralapur Road.
774	Buses plying on the Sira-Hoskote, Sira-Hariyabbe and Sira-Bargur Routes.
1532	Development of Fisheries in the State.
1545	Special qualification for appointment to Gazetted Post in the Fisheries Department.
1572	Sale of Powerloom Silk and Cocoons through Regulated Markets.
1650	Construction of Bennitura Project.
1362	Encroachment on the land belonging to Anjaneyaswamy Temple of Jodi Ranganathapura Village.

THE MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

OFFICIAL REPORT
OF THE
PROCEEDINGS OF THE THIRTY-EIGHTH DAY
OF THE
FOURTH SESSION

WEDNESDAY, 16TH APRIL 1958

Vol. IV—No. 38

CONTENTS

	Pages
Questions and Answers—Nos. 1662, 1678, 1820, 2088, 2435, 2550, 2568	1747—1759
Member's Representations	1759—1761
Budget for 1958-59—Demands for Grants—	
No. 21. Medical	} Voted 1761—1791
No. 22. Public Health	

Karnataka State Archives
(Departmental Library)

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಪತ್ರಾಗಾರ

(ಇಲಾಖಾ ಗ್ರಂಥಾಲಯ)

ಪ್ರಾಪ್ತಿ, ಕ್ರಮಾಂಕ Accession No (B) 4767

ರವಾನಂಕ Date

BANGALORE :

PRINTED BY THE DIRECTOR OF PRINTING, STATIONERY
AND PUBLICATIONS AT THE GOVERNMENT PRESS
1958

THE MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

Karnataka State Archives

(Departmental Library)

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ

(ಸಾಹಿತ್ಯ ಗ್ರಂಥಾಲಯ)

OFFICIAL REPORT

OF THE

ಆರ್ಟಿ. ಕೆ.ಎಸ್.ಎಸ್. Accession No. (9)

PROCEEDINGS OF THE THIRTY-NINTH DAY.....4769

OF THE

FOURTH SESSION

THURSDAY, 17TH APRIL 1958

Vol. IV—No. 39

CONTENTS

	Pages
Questions and Answers—Nos. 2710, 2764, 2863, 3476, 3485, 3497, 3499, 3798, 2572.	1793—1808
Questions for answers on the day, but not taken up—Nos. 3488, 3519.	1808—1809
Business of the House	1809
Budget for 1958-59—Demands for Grants—	
No. 1. Taxes on Income other than Corporation Tax and Estate Duty..	...
„ 3. State Exise Duties..	...
„ 4. Stamps	...
„ 6. Registration	...
„ 8. Other Taxes and Duties	...
„ 24. Rural Development	...
	Voted ... 1809—1854

BANGALORE :

PRINTED BY THE DIRECTOR OF PRINTING, STATIONERY
AND PUBLICATIONS AT THE GOVERNMENT PRESS

1958

QUESTIONS

<i>Q. No.</i>	<i>Subject</i>
2710	Setting up of Central Warehouse Centre at Nippani.
2764	Grants for increased Water Supply to Shimoga Town.
2863	Starting of a Cement Plant in Oblapur in Tumkur District.
3476	Allegation against the First Class Magistrate, Chickballapur.
3485	Cycle Rickshaws in the State.
3497	Pataskar Report.
3499	Complaints against Kalidasa Labourers Co-operative Housing Society, Bangalore.
3798	Discussion on border issues in the meeting of the Chief Ministers of Bombay and Mysore.
2572	Constitution of State Finance Corporation.
3488	Loan advanced to Ganeshar Textile Mills, Davangere.
3519	Correspondence between Bombay and Mysore Governments on Border Adjustments.

THE MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

OFFICIAL REPORT
OF THE
PROCEEDINGS OF THE FORTIETH DAY
OF THE
FOURTH SESSION

FRIDAY, 18TH APRIL 1958

Vol. IV—No. 40

CONTENTS

	Pages
Questions and Answers.—Nos. 1208, 1601, 1805, 2084, 2121, 2252, 2292, 2324, 2436, 2478, 2531	1855—1869
Questions for answers on the day, but not taken up—Nos. 135, 808, 1542, 1571, 2036, 2145	1869—1872
Budget for 1958-59—Demands for Grants— No. 23 Agriculture } Voted No. 25 Veterinary }	1872—1912

Karnataka State Archives
(Departmental Library)

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ

(ಇಲಾಖಾ ಗ್ರಂಥಾಲಯ)

ಪ್ರಾಪ್ತಿ, ಕ್ರಮಾಂಕ Accession No. (6)

4770

ದಿನಾಂಕ Date

BANGALORE :

PRINTED BY THE DIRECTOR OF PRINTING, STATIONERY AND
PUBLICATIONS AT THE GOVERNMENT PRESS

1958

Price : 25 nP.

QUESTIONS

<i>Q. No.</i>	<i>Subject</i>
1208	Income of Chikodi Taluk and the Amount spent towards Improvements of the Taluk.
1601	Opening of Technical Schools in the State.
1805	Veterinary Hospital for Basavapatna, Channagiri Taluk.
2084	Number of Deputy Registrars of Co-operative Societies in the State.
2121	Number of Employees covered by the Employees' State Insurance Scheme.
2252	Stopping of Increments of Sub-Inspector of Excise, Gulbarga Division.
2292	Working of Co-operative Societies in Tumkur Taluk.
2324	Extension of Concessions given to Depressed Class to Scheduled Caste.
2436	Construction of a Bridge on the Suvarnavathi River on the Way to Biligiri Rangaswamy Betta.
2478	Increment files pending in the Office of the Excise Commissioner.
2531	Steps taken for the Removal of Untouchability in the State.
135	Maximum Subsidy for Irrigation Wells.
808	Land not brought under cultivation under Burgi Branch, Virijanadi Nala.
1542	Foodstuffs for Examination by the Corporation.
1571	Export Rebate on Handloom Silk Cloth.
2036	Assistant Secretaries and their Emoluments.
2145	Supply of Iron and Steel to Bhatkal Petha.

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY

THIRTY-SIXTH DAY,

Monday, 14th April 1958.

The House met in the Assembly Hall, Vidhana Soudha, Bangalore, at One of the Clock.

MR. SPEAKER (SRI S. R. KANTHI, B.A., LL.B.) in the Chair.

QUESTIONS AND ANSWERS

Bus-Chassis purchased by the Road Transport Department in 1956-57.

Q.—3492. Sri K. H. VENKATA REDDY (Gauribidanur).—

Will the Government be pleased to state :—

(a) the number of bus-chassis purchased by the State Road Transport Department in 1956-57 ;

(b) the names of the companies which supplied the abovementioned chassis ;

(c) the names of the companies which built bodies for the above chassis ;

(d) the amount paid to such companies ?

A—Sri C. M. POONACHA (Minister for Home Affairs and Industries).—

(a) 80.

(b) (1) Ashok Leyland Limited, Madras.

(2) Premier Automobiles Limited, Bombay.

(c) (1) Hindustan Aircraft Limited, Bangalore.

(2) Mysore Government Road Transport Department.

(d) Rs. 26,08,481.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ವೆಂಕಟರಡ್ಡಿ.—ಬಾಡಿಯ ಕಟ್ಟಬೇಕಾದರೆ ಚೆಂಡರ್‌ಗಳನ್ನು ಕರೆಯುವ ಪದ್ಧತಿ ಇಲ್ಲವೇ ?

*ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಪೂಜಾರಿ.—ಬಸ್‌ಚಾಸಿಗಳಿಗೆ ಬಾಡಿಯ ಕಟ್ಟಬೇಕಾದರೆ ಚೆಂಡರ್‌ಗಳನ್ನು call for ಮಾಡಿ ಮೊದಲನೆಯ ಪರ್ಯಾಯ ಮೂಲಕ ಆರ್ಡರು

ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಇರಾಬೇಯವರೂ ನಹ ಬಾಡಿಯ ಕಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಇ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಮೂರು ಕಂಪೆನಿಗಳ ಪೈಕಿ lowest tender ಯಾರದು ?

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಪೂಜಾರಿ.—ಮೂರು ಚೆಂಡರ್‌ಗಳು ಈ ಪ್ರಕಾರವೆ :

	Rs.	As.	Ps.
Ruby Industries, Bombay.	11,800—0—0		
Simpson & Co. Ltd., Madras.	13,133—0—9		
Hindustan Aircraft Ltd.	18,322—1—6		

ಇದರಲ್ಲಿ material ಉಪಯೋಗಿಸುವಂಥದ್ದು ಮತ್ತು wheel-base ಇವುಗಳಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೂಸ್ತಾನ್ ವಿಮಾನ ಕಾರ್ಖಾನೆಗೆ ರೆಲೇಂಡ್ ಚಾಸಿಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅದು ದೊಡ್ಡ ಬೇಸ್ ಉಳ್ಳದ್ದು ರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ರೂಪಿ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್‌ಗೆ ಫಾರ್ಗೋ ಚಾಸಿಸ್ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಉಪಯೋಗಿಸುವಂಥ material ಹಾಗೂ wheel-base ಅನ್ವಯಿಸಿ ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

Sri G. VENKATAI GOWDA.—Does this amount include both the money spent for purchasing chassis and also for body-building, Sir ?

Sri C. M. POONACHA.—The question is about the number of bus chassis purchased. The amount shown includes everything.

Sri G. SIVAPPA.—If the conditions of the tender and materials to be used are made known before inviting tenders, Sir, there would not have been this large variation, Sir.

Sri C. M. POONACHA.—They are done. The form contains 100 items, they are filled up and according to that, tenders are invited and these tenders indicate also the materials to be used.

*Asterisk indicates that the remarks or speeches have not been revised by the member concerned

Sri G. SIVAPPA.—If the materials are specified beforehand, I do not know how such huge differences arise?

Sri C. M. POONACHA.—It depends on wheel-base. Smaller wheel-base requires smaller bodies. There are smaller ones, 32 passenger-buses and 42 passenger buses.

Sri MAQSOOD ALI KHAN.—On a point of order, Sir. Can a member sit in this House with a hat on?

Mr. SPEAKER.—I do not see any objection. But is there any such convention that a member should not wear such hats?

Sri J. B. MALLARADHYA.—Usually, hat is not worn inside a building. When he comes into the hall, he has got to take out.

Sri S. NIJALINGAPPA.—Except ladies—a correction please.

Mr. SPEAKER.—I think Sri Mallaradhy is responsible for the hat. I think it is he who gave Dr. Nagoor that lace turban.

ಒಂದು ವಿಷಯ ನನ್ನ ಅವಗಾಹನೆಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಹ್ಯಾಟ್ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕೂಡಬಾರದು ಎಂಬುದಾಗಿ ಕರ್ತವ್ಯವೇ ಇದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಹೌಸ್ ಆಫ್ ಕಾಮನ್ಸ್ ನಲ್ಲಿ ನಹ ಇದೇ ಕರ್ತವ್ಯವೇ ಇದೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ನಾಗೂರ್ ಅವರು ಹ್ಯಾಟ್‌ನ್ನು ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು; ಮನೆಯೊಳಗೆ ಬರುವಾಗ ಹೊರಗಡೆ ತೆಗೆದಿಟ್ಟು ಬರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಡಾ|| ಬಿ. ಕೆ. ನಾಗೂರ್.—ಕೆಳಗೆ ಇಡಬಹುದೇ, ಸ್ಪೀಕರ್?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಜಾಗವಿದ್ದರೆ ಇಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಹೊರಗಡೆ Cloak room; ಎಂದರೆ ಧಾತ್ರಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಡುವ ಕೊಠಡಿ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿಟ್ಟು ಬರುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು.

Sri J. B. MALLARADHYA.—In the same strain, Sir, I want to know why a convention cannot be established by removing caps also and keeping them outside?

Mr. SPEAKER.—Caps do not stand on the same footing as hat. Then, Sri Y. Veerappa will have to remove his turban.

ಶ್ರೀ ಇ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಬಸ್ ಚಾಸಿಗಳ ಬಾಡಿಗೆ ಕಟ್ಟಲು ಬಂದಂಥ ಚೆಂಡರುಗಳನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸುವ ಅಥವಾ ನಿರಾಕರಿಸುವ ಹಕ್ಕು ಯಾರಿಗೆ ಇದೆ? ಸ್ಟೋರ್ಸ್ ಪರ್ಚೇಸ್ ಕಮಿಟಿಗೋ, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೋ?

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಪೂನಾಚ.—ಸ್ಟೋರ್ಸ್ ಪರ್ಚೇಸ್ ಕಮಿಟಿ ಚೆಂಡರುಗಳನ್ನು ಕರೆದು ಅವರು ಶಿಫಾರಸ್ಸು

ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಸ್ಟೋರ್ಸ್ ಪರ್ಚೇಸ್ ಕಮಿಟಿ ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ಲಕ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೊಬಲಗಿನ ಆರ್ಡರನ್ನು ಒಪ್ಪಬೇಕಾದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಮೊಬಲಗಾದರೆ ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರ ಅವರಿಗೇ ಇದೆ.

Sri G. VENKATAI GOWDA.—Out of these Rs. 26 lakhs and odd, may I know the amount spent towards purchase of chassis and the amount spent towards construction of bodies?

Sri C. M. POONACHA.—I was just now looking to the figure which require a small modification. I think according to the information I have, this amount of Rs. 26 lakhs has been utilised thus:

- (1) Rs. 8,61,500.00 to Ashok Leyland Ltd., Madras-25 Leyland chassis;
- (2) Rs. 12,81,928.75 to Premier Automobiles Ltd., Bombay for the 28 Dodge and 27 Fargo chassis;
- (3) Rs. 4,58,052.35 to Hindustan Aircraft Ltd., Bangalore for the construction of bus bodies on 25 Leyland chassis.

That is roughly the break-up of the figure.

Sri G. VENKATAI GOWDA.—Is it not possible to build up bodies for all the chassis in the State Transport Department itself?

Sri C. M. POONACHA.—The capacity, in our Road Transport Bus Building Section, is about 100 bus bodies per year. We wanted very urgently certain number of buses to be put on the road. So, emergent orders had to be placed and certain firms are entrusted with this work. Our hands are even now full.

Sri A. R. BADRINARAYAN.—In view of the large purchases made by the Government of Mysore, is any liberal discount given by the companies, Sir?

Sri C. M. POONACHA.—Sir, we have what is called rate contract. As determined by the Government of India Director General of Disposals and Supplies and according to these prices, these chassis are purchased.

Sri U. S. NAYAK.—Have Messrs. T. V. Sundaram Iyengar and Sons tendered for body building?

Sri C. M. POONACHA.—Presumably so, because enquiries would have been sent out to various firms which are in the line but I do not know how many actually tendered. I have got the names of firms to which orders were entrusted.

Sri C. K. RAJIAH SETTY.—The Minister was pleased to say that bodies for buses were built by the Road Transport Department. May I know the actual cost for one body that was built in the Road Transport Department?

Sri C. M. POONACHA.—It slightly varies. It depends upon the wheel-base and for larger wheel-base, larger size bodies are built. Normally the cost of constructing a body in the Road Transport Department would be worked out as follows:—

	Rs.
(a) Cost of kits purchased from Messrs. Hindustan Aircraft Ltd.	8,980
(b) Cost of other materials used.	3,000
(c) Cost of labour ...	820
(d) Overhead charges ...	200
	13,000

Sri C. K. RAJIAH SETTY.—You were pleased to say that bodies were built by private companies. What is the cost per bus in Road Transport Department and what is the cost in private companies?

Sri C. M. POONACHA.—I have no detailed information. This is roughly the break up of the figure.

Sri C. K. RAJIAH SETTY.—Is it not possible to compare our Departmental figures with those of the private firms?

Sri C. M. POONACHA.—Such comparisons are made generally when placing orders with other firms.

Sri V. P. DEENADAYALU NAIDU.—In view of the heavy orders, was it not possible to have the orders spread over with the lowest tenderers?

Sri C. M. POONACHA.—The chassis differed in size. Ashok Leyland bus body building was entrusted to Hindu-

stan Aircraft Ltd.; Fargo and Dodge were entrusted to Road Transport Department. For each type of chassis different rate was quoted and the lowest rate could not be accepted to be the general rate for all these chassis.

Sri V. P. DEENADAYALU NAIDU.—Have we to understand that for one particular or specific type only one firm had quoted and no others had quoted?

Sri C. M. POONACHA.—They have quoted for all the types. The lowest was accepted for particular chassis.

Sri V. P. DEENADAYALU NAIDU.—While taking the lowest or the minimum rate, was it not possible to distribute it with those who have quoted for specific items or design or type?

Sri C. M. POONACHA.—I am subject to correction. Certain rates were quoted for a lumpsum number. They said that if 25 or above number were placed with them, they would give a particular rate and for single chassis order they quoted a certain rate. To take advantage of the lowest, a particular number will have to be placed with a particular firm because they had to gather all the kits, labour, etc. Therefore taking into consideration all the aspects, the Stores Purchase Committee have come to certain conclusion.

Allotment of seats in the B.D.T. Engineering College, Davanagere.

Q.—3494. **Sri G. N. PUTTANNA (Tumkur).**—

Will the Government be pleased to state:—

(a) whether a committee was formed to allot seats in the B.D.T. Engineering College, Davanagere, for the year 1957;

(b) whether the list allotting the seats was sent to Government through the University of Mysore on 10th July 1957;

(c) if not, on what date it was sent;

(d) the number of seats in that list that have lapsed;

(SRI G. N. PUTTANNA)

(e) whether it is a fact that the Government itself has filled up lapsed seats without consulting the committee;

(f) the names of the candidates that were given seats so lapsed by the Government together with the percentage of marks obtained by each candidate in the optional group and the community to which they belong ?

A.—Sri V. VENKATAPPA (Minister for Education).—

(a) Yes.

(b) Yes, on 6th September 1957 through the University.

(c) Vide reply to clause (b).

(d) Twenty-eight.

(e) No.

(f) Does not arise.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ನಮಿತಿಯೊಂದಿಗೆ ವಿಚಾರವಿಷಯ ಮಾಡದ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಸ್ವತಃ ಉಳಿದ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಭರ್ತಿಮಾಡಿದ ಸಂಗತಿ ನಿಜವೇ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಾದರೆ 28 ಸೀಟುಗಳು ಫಿಲ್‌ಅಪ್ ಆಗದೆ ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿದವೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ವಿ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ.—ಫಿಲ್‌ಅಪ್ ಆಗಿವೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ಯಾರು ಫಿಲ್‌ಅಪ್ ಮಾಡಿದವರು ?

ಶ್ರೀ ವಿ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ.—ಕಮಿಟಿಯವರು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ಎರಡು ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಸೈಮಲ್‌ಟೇನಿಯಸ್‌ಆಗಿ ಸೀಟುಗಳು ಫಿಲ್‌ಅಪ್ ಆಗುತ್ತವೆಯೋ ಅಥವಾ ಒಂದಾದಮೇಲೆ ಒಂದು ಆಗುತ್ತವೆಯೋ ?

ಶ್ರೀ ವಿ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ.—ಸೈಮಲ್‌ಟೇನಿಯಸ್‌ಆಗಿ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎನ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ಮೈಸೂರು ಗೌರ್ಮೆಂಟ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಸೀಟುಗಳು ಎರಡು ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಫಿಲ್‌ಅಪ್ ಆಯಿತು. ಆದರೆ ದಾವಣಗೆರೆ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ 6-9-57ಕ್ಕೆ ಫಿಲ್‌ಅಪ್ ಆಯಿತು, ಎಂದರೆ ಎರಡು ತಿಂಗಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಯಿತು. ಇದರಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ? ಈ ತರಹ ಡಿಫರೆನ್ಸ್ ಏತಕ್ಕೆ ಆಯಿತು ?

ಶ್ರೀ ವಿ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ.—ಹೊರಗಡೆ ಕೆಲವು ಏರಿಯಾದಿಂದ ಬಂದವರಿಗೆ ಮತ್ತು ಉಳಿದ ಕಡೆ ಸೀಟ್ ಸಿಕ್ಕದೆ ಇರುವವರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಧಾನವಾಯಿತು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ಎರಡು ತಿಂಗಳು ತಡ ಆದದ್ದು ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದ, ಸ್ವಾಮಿ ?

ಶ್ರೀ ವಿ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ.—ಬೇರೆ ಏನಾದರೂ ಕಾರಣಕ್ಕೋಸ್ಕರ ತಡವಾಯಿತೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಹೇಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ಗೌರ್ಮೆಂಟ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಸೀಟ್ ರಿಜರ್ವ್ ಆಗಿದ್ದು ಏನು ?

ಶ್ರೀ ವಿ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ.—ಮೂರು ಸೀಟುಗಳು ರಿಜರ್ವ್ ಆಗಿದ್ದವು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ದಯವಿಟ್ಟು ಎರಡು ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲೂ ಒಂದೇಸಾರಿ ಸೀಟ್ ಭರ್ತಿಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ?

ಶ್ರೀ ವಿ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ.—ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಇದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಈ ಸಲ ಮಾತ್ರ ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ಬಂದಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಧಾನವಾಯಿತು.

Sri V. SRINIVAS SHETTY.—When does the academic course, in the Engineering College begin, Sir ?

Sri V. VENKATAPPA.—Beginning of July.

Sri J. B. MALLARADHYA.—What is the principle on which Government reserve some seats to be filled up by themselves in many of the professional and technical colleges ?

ಶ್ರೀ ವಿ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ.—ಅದರಲ್ಲಿ principle ಏನೂ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಿ. ಮಲ್ಲಾರಾಧ್ಯಾ.—ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಲ್ ಇಲ್ಲವೇ, ಸ್ವಾಮಿ ? ತಾವು ಕೆಲವರನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಅವರ ವಿದ್ಯಾಭರ್ತೆ, ಯೋಗ್ಯತೆ, ದಕ್ಷತೆ ನೋಡುತ್ತೀರಾ ? 35 ಪರಸೆಂಟಿಗೆ ಕಡಮೆ ಬಂದಿರುವವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿರುವುದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ವಿ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ.—ದಾವಣಗೆರೆ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಮೂರು ಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಶೇಕಡ 50ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಮೆ ಬಂದಿಲ್ಲವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

Sri B. R. SUNTHANKAR.—May I know whether the selection of candidates was made on merits ?

Sri V. VENKATAPPA.—Yes.

Sri J. B. MALLARADHYA.—Were these three candidates the original applicants ?

Sri V. VENKATAPPA.—Yes.

Sri J. B. MALLARADHYA.—Why were they found unfit to be given seats in the first instance ?

Sri V. VENKATAPPA.—They came late.

Sri G. SIVAPPA.—Is it not a fact that one of the applicants had not at all applied for the seat ?

ಶ್ರೀ ವಿ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ.—ಇರಬಹುದು, ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

Sri G. SIVAPPA.—Is there any instance in the University of Mysore where even when a boy has not applied, he is called and given a seat ?

Sri V. VENKATAPPA.—I do not know.

Visit of Revenue Minister to Hyderabad in connection with supply of rice to the State.

Q.—3495. **Sri H. C. LINGA REDDY** (Malur).—

Will the Government be pleased to state :—

(a) whether it is a fact that the Revenue Minister paid a visit to Hyderabad recently to urge the Central Food Minister to supply rice quota to this State ;

(b) if so, the quantity of rice assured to be given to this State ;

(c) whether more ration depots will be opened in the scarcity areas of the State ;

(d) whether more quantity of rice will be made available to the present Food Depots as they are not given sufficient quantities of rice ;

(e) whether they propose to give identification cards to those who are in need of ration, viz., landless people and Government officials ?

A.—**Sri M. P. PATIL** (Minister for Revenue).—

(a) Yes.

(b) (i) 3,000 tons of Burma Rice per month on loan basis for October, November and December 1957 ; and

(ii) 1,000 tons of American Rice (fine) per month. for October, November and December, 1957.

(c) Yes ; as and when necessary and possible.

(d) The State's quota of rice has been distributed to the several Units taking all relevant factors into consideration. It is not possible to enhance these allotments, with the available resources.

(e) Action has already been taken to issue identity cards (Family Issue Books) to those who come to the Fair Price Shops for purchase of rice and wheat.

Sri H. C. LINGA REDDY.—May I know whether the answers given to the question put in the month of September hold good even to-day ?

***Sri M. P. PATIL**.—Sir, after December they gave 3,000 tons including American rice for January and February. They did not give rice after February and they are now supplying only wheat to us.

Sri H. C. LINGA REDDY.—May I know whether anybody from the districts represented for supply of wheat ?

Sri M. P. PATIL.—There was a request from some places and we have promised to supply wheat.

Sri H. C. LINGA REDDY.—May I know the difficulties of the Government to supply rice out of the paddy procured in the surplus areas ?

Sri M. P. PATIL.—Paddy is not procured ; it is purchased from the open market. That paddy is purchased with a view to meet the situation when the prices are likely to shoot up after the season.

Sri H. C. LINGA REDDY.—May I know the condition of the societies at present in several places and whether they have been closed or continued ?

Sri M. P. PATIL.—I am not aware of these things.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಶಿವಪ್ಪ.—ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಂ. ಇಮಾಮ್‌ರವರ ಪತ್ನಿಗೆ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಆಹಾರಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಎ. ಪಿ. ಜೈನ್‌ರವರು, ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಇದೆ ಯೆಂದು ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರ ಅವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿಲ್ಲವೆಂದು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ತಮ್ಮ ಅವ ಗಾಹನೆಗೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

Mr. SPEAKER.—Not allowed.

Sri G. SIVAPPA.—May I know whether the Government of Mysore have taken this issue to the Government of India ?

Mr. SPEAKER.—This relates to only Hyderabad.

Sri G. SIVAPPA.—May I know why the Minister went to Hyderabad ? ಹಾಗೆ ಹೈದರಾಬಾದಿಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿಯ ಅಭಾವವಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಪಾಟೀಲ್.—ನಾನು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅಕ್ಕಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದೆವು. ಕೇಂದ್ರದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೈದರಾಬಾದಿಗೆ ಬಂದಾಗ ನನಗೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದರು. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮೊದಲೇ ನಾವು ಅವರಿಗೆ ರೆಪ್ರೆಸೆಂಟೇ ಮಾಡಿದ್ದೆವು. ಅವರು ಕರೆದದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಹೋಗಿದ್ದೆ. ನಾನು ಅಕ್ಕಿ ಅಭಾವದ ದೆಸೆಯಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಶಿವಪ್ಪ.—ಸರಿಯಾದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಮಗೆ ತಿಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಳಿರ ತಕ್ಕಂಥದ್ದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

(No reply)

ಶ್ರೀ ಜಿ. ವೆಂಕಟೇಗೌಡ.—(c) ಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಕೊರತೆ ಇರುವ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯವಿದ್ದಾಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿಯಿದ್ದಷ್ಟು ಡಿಪೋಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲಾಗುವುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಅಂಥ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಯಾವುವು ? ಯಾವ ಯಾವ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿಯಿದೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಪಾಟೀಲ್.—ಈಗ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಅಂಥ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಟಿ. ಸೀತಾರಾಮರಾವ್.—ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳ ಬೆಲೆ ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿರುವುದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಪಾಟೀಲ್.—ಸ್ವಲ್ಪ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಟಿ. ಸೀತಾರಾಮರಾವ್.—ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಬೆಲೆ ಏರದಂತೆ ತಡೆಗಟ್ಟಲಕ್ಕೆ ಏನೇನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಲ್ಲಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

Sri J. P. SARWESH.—May I know how many fair price shops are in Gulbarga and why identity cards were not issued ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಪಾಟೀಲ್.—ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಜೋಳ ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಜೋಳ ಸಾಕಷ್ಟು ಇದೆ. ಜೋಳಕ್ಕೆ ಗಿರಾಕಿ ಕಡಮೆ ಎಂದು ತಕರಾರು ಬಂದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಇ. ನಾರಾಯಣಗೌಡ.—ಅಕ್ಕಿ ಮತ್ತು ಗೋಧಿಯನ್ನು ಕೊಳ್ಳಲು ಗುರುತಿಸುವ ಕಾರ್ಡುಗಳನ್ನು ಕೊಡಲು ಈಗಾಗಲೇ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಡಿಪೋಗಳಿಗೆ ಅಕ್ಕಿ ಸರಪರಾಜು ಆಗದಿರುವಾಗ ಕಾರ್ಡುಗಳನ್ನು ಏಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ?

Sri M. P. PATIL.—That reply was given three months ago.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ವೆಂಕಟೇಗೌಡ.—ನಾಲದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಬರ್ಮಾ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಅದಕ್ಕೆ ಇಂಟರೆಸ್ಟ್ ಏನು ಚಾರ್ಜ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಪಾಟೀಲ್.—ಆ ಮಾಹಿತಿ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಇಲ್ಲ. ಫೇರ್ ಪ್ರೈಸ್ ಡಿಪೋಗಳಲ್ಲಿ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಎರಡು ಸೇರಿನಂತೆ ಅಕ್ಕಿ ಮಾರಾಟವಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ.

Expenditure incurred towards Dasara Procession.

Q.—3498. Sri M. M. J. SADYOJATHAPPAIAH (Harapanahalli).—

Will the Government be pleased to state:—

(a) whether it is a fact that the Dasara Procession was held at Mysore ;

(b) if so, the expenditure incurred by the State Government in this behalf ?

A.—Sri C. M. POONACHA (Minister for Home Affairs and Industries).—

(a) Yes.

(b) Rs. 27,039.04 nP.

Sri M. DANAPPA.—May I know whether the Dasara Procession is conducted by the State Government or Central Government ?

*Sri C. M. POONACHA.—Sir, the usual Dasara Procession was part of the programme drawn up in connection with the Dasara Celebrations held at Mysore.

Sri G. VENKATAI GOWDA.—May I know the income derived by Government at the Dasara Festivals ?

Sri C. M. POONACHA.—There are two things in the Dasara Celebrations and the Dasara Exhibition and the matters allied to it. There is no question of deriving any income from the Celebrations. There is some income in connection with the Exhibition.

Sri G. VENKATAI GOWDA.—So far as the Exhibition is concerned, the income was Rs. 1,74,536 and the expenditure incurred therein was Rs. 1,44,199. So far as the celebrations are concerned, i.e., cultural programme, illumination, children's day, open theatre, purchase of models etc., all that is a separate item of expenditure and the total expenditure was to the tune of Rs. 1,26,507.

Sri V. SRINIVAS SHETTY.—May I know whether in all Government sustained loss or got a profit ?

Sri C. M. POONACHA.—So far as the Dasara celebrations of this year are concerned, we had the celebrations at the Taluk level and district level, all over the State and we had sports, cultural activities and other programmes and this expenditure includes all that. The expenditure incurred was Rs. 1,70,000. With regard to Exhibition, a part of the celebrations which is a separate item, we got a profit of Rs. 30,000.

Sri V. SRINIVAS SHETTY.—The question refers to the Dasara celebrations in Mysore City proper. I am only asking whether the Government sustained loss or got a profit ?

Sri C. M. POONACHA.—It was celebrated as a national festival throughout the State and no income is anticipated.

Sri A. R. PANCHAGAVI.—Is this procession affair going to be a permanent feature? What is the view of the Government?

Sri C. M. POONACHA.—The usual programmes will be continued. There is no change likely.

Sri C. K. RAJIAH SETTY.—Is it not a fact that before the commencement of Dasara there was an announcement that there would not be procession and later on there was another announcement that there would be procession?

Mr. SPEAKER.—That does not arise now.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಶಿವಪ್ಪ.—ಇಡೆಡೈರೆಕ್ಕಾಗಿ ದಸರಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ರೈಲ್ವೆ ಮತ್ತು ಬಸ್ಸುಗಳ ಮುಖಾಂತರ ರಾಭ ಬಂದಿರುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಪೂಣಚ್ಚ.—ಆ ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಅಳೆಯುವ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಸಾಧನವೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಅಂತೂ ತುಂಬಾ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರು ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳಿಂದಲೂ ಬಂದಿರುವುದುಂಟು. ಆ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಕೊಂಡ ಹಣ ಬಂದಿದೆಯೆಂಬುದು ಒಪ್ಪಬೇಕಾದ ವಿಷಯ.

Sri C. K. RAJIAH SETTY.—May I know the exact answer from the Minister to my question?

Mr. SPEAKER.—It has been discussed.

Sri C. K. RAJIAH SETTY.—Not discussed.

Mr. SPEAKER.—You are only eliciting information.

Sri G. VENKATAI GOWDA.—May I know the reason for the change?

Mr. SPEAKER.—It is a similar question.

ಶ್ರೀ ಪುಟ್ಟೇಗೌಡ.—(b) ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ರೂಪಾಯಿ 27,039-04 ನಯಾ ಪೈಸ ವೆಚ್ಚ ತಗಲಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿರುವುದು ಯಾವ ಹೆಡ್‌ಗೆ ಸೇರಿದೆ?

Sri C. M. POONACHA.—The expenditure indicated of Rs. 27,000 was incurred in connection with the procession. The entire celebrations at Mysore highlighted with other activities has cost a sum of Rs. 1,46,000 and odd in which this amount of Rs. 27,000 is also included.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ವೆಂಕಟೇಗೌಡ.—ಖರ್ಚಾಗಿರುವ ಅಷ್ಟು ಹಣಕ್ಕೆ ತಪಶೀಲನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ?

Sri C. M. POONACHA.—Special illumination is a very big item. That is the usual expenditure incurred in connection with the illumination of the route up to Banni Mantap. All this means quite a lot of expenditure.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ವೆಂಕಟರದ್ಡಿ.—ನದಸ್ಯರಿಗಾಗಿ ಖರ್ಚಾಗಿರುವುದೂ ಸಹ ತಾವು ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿರುವ ಮೊಬಲಗಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಪೂಣಚ್ಚ.—ಅದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿನಬೇಕಾದ ಪ್ರಮೇಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಅದು ಮಾನ್ಯಸದಸ್ಯರಿಗೇ ಗೊತ್ತಿರಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣಗೌಡ.—1958-59 ರಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಇದೇ ರೀತಿ ಸರ್ಕಾರ ಈ ನಾಡ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಪೂಣಚ್ಚ.—ನಡೆಸಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶವಿದೆ.

Relief Measures undertaken in scarcity Areas in Tumkur District.

Q.—3482. Sri K. P. REVANNA SID-DAPPA (Tiptur).—

Will the Government be pleased to state:—

(a) whether they are aware of the fact that crops have dried up in Tumkur district on account of failure of Mungari Monsoon this year;

(b) whether they have received reports from the concerned local officers in this regard;

(c) whether they are also aware of the hardships to which cattle have been put for want of fodder in scarcity areas in general and particularly in Tiptur Sub-Division;

(d) whether they are also aware of the distress condition of ryots in this place due to anticipation of scarcity;

(e) the nature of relief measures taken by them in the famine stricken or scarcity areas this year?

A.—Sri M. P. PATIL (Minister for Revenue).—

(a) In certain parts of the district the crops had dried up but they have since revived due to subsequent rains.

(b) Yes.

(c) There is no scarcity of fodder in this district.

(SRI M. P. PATIL)

(d) Conditions in certain areas of the district have not been satisfactory.

(e) Government have so far sanctioned a sum of Rs. 1,25,000 for taking up relief works in the affected areas of the district. The relief works are taken up on the advice of the Distress Relief Committee constituted for this district. An amount of Rs. 5,000 has also been sanctioned for providing amenities like shelter, drinking water, etc., in the affected areas. Takavi loans are being granted liberally and tank beds are given for Eksal cultivation in deserving cases.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣ ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಕ್ಷಾಮ ಪ್ರದೇಶವೆಂದು ಸಾರಬೇಕಾದರೆ ಎಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯರ ಬೇಕು, ಸ್ವಾಮಿ ?

*ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಪಾಟೀಲ್.—ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿರ ಬಾರದು, ಬೆಳೆ ಆಗಿರಬಾರದು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣ ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬಾರದೆ ಬೆಳೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲೇನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಪಾಟೀಲ್.—ಅಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ, ಬೆಳೆ ಬಂದಿದೆ, ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಮಳೆ ಆಗಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಆಗ ಬೆಳೆ ಕೆಡುವುದರಲ್ಲಿತ್ತು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಮಳೆ ಬಂದು ಬೆಳೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಯಿತು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣ ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಅಲ್ಲಿ ಹೈರು ಒಣಗಿ ಹೋಗಿರುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಪಾಟೀಲ್.—ಒಣಗಿ ಹೋಗಿದ್ದುದು ಪುನಃ ಚೇತರಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣ ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಎಷ್ಟಾಣಿ ಬೆಳೆ ಬಂದರೆ ಕ್ಷಾಮ ಬಂದಿದೆಯೆಂದು ಸಾರಲಾಗುವುದು ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಪಾಟೀಲ್.—ಮುಂಬಯಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಹೈದರಾಬಾದು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಇರುವ ರೂಲ್ ಪ್ರಕಾರ ನಾಲ್ಕಾಣ್ಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಬೆಳೆಯಾದರೆ ಅಸೆಸ್‌ಮೆಂಟ್ ಸಸ್ಟೆಂಡ್‌ಮಾಡಿ ಆ ರೀತಿ ಭಾವಿಸಬೇಕೆಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಆ ನಿಯಮವಿಲ್ಲ. ಈಗ ಅದನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣ ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಇಷ್ಟು ಬೆಳೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಬರೆಯುವವರು ಯಾರು ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಪಾಟೀಲ್.—ಅನಿವಾರ್ಯವಾದರೆ ಏಕ್ ಪಹಣಿಯೆಂದು ನಂನಾನದ ಬೆಳೆ ನೋಡಿ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ. ತಾವು ಹೇಳುವುದು ಅದೇ ಇರಬೇಕೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಎಕ್ಸ್‌ಪೆರಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿ ಎಷ್ಟಾಣಿ ಬೆಳೆ ಆಗಬಹುದೆಂದು ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣ ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಅದನ್ನು ಹಳ್ಳಿ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲೂ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಪಾಟೀಲ್.—ಒಂದೊಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲೂ ಎರಡು ಮೂರುಕಡೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣ ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮ್ಯಾಪ್‌ಮೇಲೆ ಗೆರೆ ಎಳೆದು ಹೋಬಳಿಗೊಂದು ಕಡೆ ಮಾಡುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಅವಗಾಹನೆಗೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಪಾಟೀಲ್.—ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಆದರೆ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ಪ್ಯಾಂಫ್ಲೆಟ್ ತಾವು ನೋಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣ ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಒಂದೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಳೆ ಇನ್ನೊಂದುಕಡೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಪಾಟೀಲ್.—ಅದನ್ನು ತಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣ ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಪರಿಹಾರ ಕಾಂಗಾರಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಲಾಗಿದೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಪಾಟೀಲ್.—ಬರಗಾಲ ಬಂದಿರುವ ಕಡೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದಿದೆ. ಒಟ್ಟು ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 33 ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಂಗಾರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಅದರ ದೆತೆಯಿಂದ 1,25,000 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ತುಮಕೂರು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿಗೆ ಮಂಜೂರ ಮಾಡಿದೆ. ಆ ಪ್ರಕಾರ ಎರಡು-ಮೂರು ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ಕೆಲಸ ನಡೆದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣ ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಆ ಮೊಬಲಗನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ಬರ್ಚುಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ದೇವರು ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಪಾಟೀಲ್.—ತಾವು ತುಮಕೂರು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ರಿಲೀಫ್ ಕಮಿಟಿಯ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದೀರಿ ತಮಗೆ ಶಿಫಾರ್ಸುಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ. ತಮ್ಮ ಶಿಫಾರ್ಸಿನ ಪ್ರಕಾರ ಸರ್ಕಾರ ಮಂಜೂರು ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣ ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ನಾವು ಶಿಫಾರ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ದೇವರು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಪಾಟೀಲ್.—ಈಗ ಕೊಟ್ಟಿರುವ 1,25,000 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಇನ್ನೂ ಬರ್ಚಾಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಯು. ಎಸ್. ನಾಯಕ್.—On a point of order, Sir. ಶ್ರೀ ರೇವಣ್ಣ ಸಿದ್ದಪ್ಪನವರು 'ದೇವರು' ಎಂದು ಅಡ್ರೆಸ್ ಮಾಡಿದರು. ಅದು ಬಹಳ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅದು ಔಟ್‌ಮೋಡ್‌ಡ್.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇದಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆಯೇ ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಇಲ್ಲಿ "ದೇವರು" ಎಂದು ಕರೆಯುವುದು ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡಾದಿಂದ ತಾವು ಬರುವುದರಿಂದ ತಮಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗಬಹುದು. ಇದು ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನವರಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾಗಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ತಾಳೂ ಬೇಕಾದರೆ ಹಾಗೆಯೇ ಕರೆಯಬಹುದು. ಬಹಳ ದಿವಸದಿಂದ ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದು ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕೆಂಚಪ್ಪ.—ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಗಳು ಒಣಗಿಹೋಗಿದ್ದವು, ಆದರೆ ನಂತರ ಮಳೆ ಬಿದ್ದುದರಿಂದ ಬೆಳೆಗಳು ಚೇತರಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ ಎಂದು (a) ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಚೇತರಿಸಿಕೊಂಡವು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದಿದ್ದೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಪಾಟೀಲ್.—ಮಳೆ ಬಂದುದರಿಂದ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಸ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ಯಾವ ಯಾವ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಹಣ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಸಲುವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಪಾಟೀಲ್.—ತಾಲ್ಲೂಕು ಪ್ರಕಾರ ಅಂಕಗಳು ನನ್ನ ಹತ್ತಿರವಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಸ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ಕೋರ ಮತ್ತು ಬೆಳ್ಳಾವೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಏಕರೀತ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ ಎಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಪಾಟೀಲ್.—ಬಂದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹಿಂದೆ ಅಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇತ್ತು. ಆಗ್ಗೆ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲಾಗಿತ್ತು. ಅವುಗಳನ್ನು ಸರಕಾರ ತಾನಾಗಿಯೇ ಬಂದ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ನುಗ್ಗಿ ಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೂಲಿಕಾರರು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಜನರು ಇಲ್ಲದ ಮೂಲಕ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿ ಕೆಲಸ ನಿಂತುಹೋಯಿತು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ಕೆಲಸ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾದ ಬೇಕು ಎಂದು ಆರ್ಡರ್ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಪಾಟೀಲ್.—ಆರ್ಡರ್ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎನ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ಹಾಗಾದರೆ ಕೆಲಸ ಏಕೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಪಾಟೀಲ್.—ಇದು ಜಿಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು Distress Relief Committee ಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದು ಸದಸ್ಯರ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಕಾಮಗಾರಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇತ್ತು. ಕೂಲಿಕಾರ ಜನರು ಬಾರದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಕೆಲಸ ನಿಂತುಹೋಗಿದೆ. ಪುನಃ ಕಾಮಗಾರಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕಾದುದು Distress Relief Committee ಯವರ ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ನೂರಾರು ಜನರು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬರಲು ಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರರು ಕೆಲಸ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾದ ಬೇಕೆಂದು ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಿದ್ದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಪಾಟೀಲ್.—ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ಜಾಗೃತಿಯಾಗಿ ಪುನಃ ಕಾಮಗಾರಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಪಾಟೀಲ್.—ಅದಕ್ಕೆ procedure ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎ. ಮೂಡಲಗಿರಿಗೌಡ.—ಬೆಳೆ ಒಣಗಿ ಹೋದುದು ಯಾವ ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಪಾಟೀಲ್.—ಅದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಾನು ಎರಡು-ಮೂರು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಹೋಗಿ ಸ್ವತಃ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎ. ಮೂಡಲಗಿರಿಗೌಡ.—ನೀವು ಹೋಗಿ ನೋಡಿದಂತಹ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಜನರ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಒಂದೆರಡು ತಿಂಗಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ಬೆಳೆ ಬಂದಿದೆ ಎಂಬುದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಪಾಟೀಲ್.—ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ಬೇಕಾಗುವಷ್ಟು ಬೆಳೆ ಬಂದಿದೆ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಈಗ ಇಲ್ಲ. ನಾರ್ಕಾಣ್ಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಬೆಳೆ ಬಂದರೆ ಅಸೆಸ್‌ಮೆಂಟ್ ಸಸ್ಟೆಂಡ್‌ಮಾಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉದ್ಭವಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎ. ಮೂಡಲಗಿರಿಗೌಡ.—ತಾವು ಈಗ ತಾನೆ ನಾರ್ಕಾಣ್ಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಬೆಳೆ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ; ಹಾಗಾದರೆ.....

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಪಾಟೀಲ್.—ನಾನು ಒಪ್ಪಿ ಕೊಂಡಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎ. ಮೂಡಲಗಿರಿಗೌಡ.—ನಾರ್ಕಾಣ್ ಬೆಳೆಯಿಂದ ಎಷ್ಟು ತಿಂಗಳುಗಳವರೆಗೆ ಜನರು ಜೀವನ ಮಾಡಬಲ್ಲರು ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಪಾಟೀಲ್.—ಎಷ್ಟು ತಿಂಗಳ ವರೆಗೆ ಜೀವನ ಮಾಡುವುದು ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಅಲ್ಲ. ಬೆಳೆ

ಎಷ್ಟು ಆಣೆ ಬಂದಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ ನಾಲ್ಕು ಆಣೆಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಆಗ ಅಸೆಸ್‌ಮೆಂಟ್ ಸಸ್ಟೆಂಡ್‌ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎ. ಮೂಡಲಗಿರಿಗೌಡ.—ಈಗ ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಜೀವನ ನಡೆಸುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿ ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಪಾಟೀಲ್.—ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಒಂದುವೇಳೆ ಸದಸ್ಯರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಆ ರೀತಿ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಏನುಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ procedure ಆಗಲೇ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಜಿಲ್ಲಾ ಕಮಿಷನರ ಜೊತೆ ಕಮಿಷಿಯಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುವ ತಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎ. ಮೂಡಲಗಿರಿಗೌಡ.—ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ತಿಂಗಳುಗಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಜೀವನ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿರುವಷ್ಟು ಬೆಳೆ ಬಂದಿದೆ. ಮೇ, ಜೂನ್ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ತೊಂದರೆ ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ವೇಳೆಗೆ ಯಾವ ಬೆಳೆಯೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ; ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕು, ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಪಾಟೀಲ್.—ಮೊದಲು ನೀವು ತೀರ್ಮಾನಮಾಡಿ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಜಿಲ್ಲಾ ಕಮಿಷಿಯಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿ ತೀರ್ಮಾನಮಾಡಿ ಕಳಿಸಿರಿ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎ. ಮೂಡಲಗಿರಿಗೌಡ.—ಈಗಾಗಲೇ ಕಳಿಸಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಪಾಟೀಲ್.—ಬಂದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎ. ಮೂಡಲಗಿರಿಗೌಡ.—ಹಿಂದೆ ತೀರ್ಮಾನಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಿದ ಸ್ವಕಾರ ರಿಲೀಫ್ ಕಾಮಗಾರಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಗಮನಕೊಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಪಾಟೀಲ್.—ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಆ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

Sri H. V. KOUJALGI.—May I know whether Government have declared any villages as scarcity stricken villages or akin to scarcity villages in this district ?

Sri M. P. PATIL.—These two things are different.

Sri H. V. KOUJALGI.—I want to know whether Government have declared any villages as scarcity stricken or akin to scarcity stricken. I do not want any definition.

Sri M. P. PATIL.—Akin to scarcity stricken.

Sri H. V. KOUJALGI.—How many villages ?

Sri M. P. PATIL.—That number is not with me.

Sri H. V. KOUJALGI.—May I know whether there are local officers' reports indicating how many are scarcity stricken villages and how many are akin to scarcity stricken villages ?

Sri M. P. PATIL.—That information is not with me.

Sri G. N. PUTTANNA.—‘An amount of Rs. 5,000 has also been sanctioned for providing amenities like shelter, drinking water, etc., in the affected areas’ ಎಂದು ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಹಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾನುಕೂಡ ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದು ಎಂಬುದು ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಪಾಟೀಲ್.—ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭ ಒದಗಿದರೆ, emergency ಬಂದರೆ, shelter, drinking water ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಾಗಿ ಈ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆ ವಿಶೇಷ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉದ್ಭವವಾಗಿದ್ದೇ ಇದ್ದರೆ, ಈ ಹಣ ಖರ್ಚಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣ ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಎಸ್ಸಿ.ಮೇಟು ಜಾಗೃತೆ ಮಂಜೂರು ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಜಾಗೃತೆ ಮಂಜೂರಾಗಿದ್ದರೆ ಕಾಮಗಾರಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವು ಎಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಪಾಟೀಲ್.—ಎಷ್ಟೋ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಇವೆ. ರೆವೆನ್ಯೂ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವೂ ಇವೆ; ಲೋಕಲ್ ಬೋರ್ಡಿನಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡದ್ದೂ ಇವೆ; ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಡಿ. ಕಾಮಗಾರಿ ಇವೆ. ಯಾವ ಕಾಮಗಾರಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಎಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣ ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಜಾಗೃತೆ ಎಸ್ಸಿ.ಮೇಟ್ ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಆಗಿ ಮಂಜೂರುಮಾಡಿದ ಹಣ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಖರ್ಚಾಗದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಪಾಟೀಲ್.—ಹಣ ಉಳಿದದ್ದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಬೇರೆ ಇದೆ. ಎಸ್ಸಿ.ಮೇಟು ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಆಗಿ ಕಾಮಗಾರಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರೂ ಜನರು ಬಾರದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಕೆಲಸ ಬಂದ್ ಆಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎ. ಮೂಡಲಗಿರಿಗೌಡ.—ಯಾವ ಯಾವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ಹೋಗಿದೆ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಏನಾದರೂ ರಿಪೋರ್ಟು ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಪಾಟೀಲ್.—ಮಳೆ ಪೂರ್ತಿ ಎಲ್ಲೆಯೂ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಎರಡು ಕಡೆಯೂ ಹೆಚ್ಚುಕಡಮೆ ಮಳೆಯಾಗಿದೆ, ಸ್ವಲ್ಪ ಬೆಳೆ ಬಂದಿದೆ. ಸ್ವೇರ್‌ನಿಟ ಕಾಮ

ಗಾರಿ ಪ್ರದೇಶವೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟು ಎಲ್ಲೂ ಡಿಕ್ಲೇರ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ. Akin to scarcity areaದಲ್ಲಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎ. ಮೂಡಲಗಿರಿಗೌಡ.—ಯಾವ ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ಹೋಗಿದೆ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಕಮಿಟಿ ರಿಪೋರ್ಟುಗಳು ಬಂದಿದೆಯೇ ? ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ರಿಪೋರ್ಟು ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಪಾಟೀಲ್.—ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತಿ 15 ದಿವಸಕ್ಕೆ ಒಂದು ರಿಪೋರ್ಟು ತರಿಸುತ್ತೇವೆ.

Loan advanced to Kapila Textile Mills at Nanjangud.

Q.—3486. **Sri Y. VEERAPPA** (Holenarasipur).—

Will the Government be pleased to state :—

(a) whether it is a fact that they have advanced a loan of Rs. 10 lakhs to Kapila Textiles of Nanjangud, or stood as a security for Rs. 10 lakhs to the Bank of Mysore Limited, for having advanced Rs. 10 lakhs to the said Textile Mill;

(b) the yearly income during the years 1952-56;

(c) the properties of the Mill and their estimated cost now;

(d) whether they are aware that the Mill is at the stage of being closed and if so, the action they have taken to safeguard its investment and the interest of its nearly 2,000 employees and share-holders and what is the security offered ?

A.—**Sri C. M. POONACHA** (Minister for Home Affairs and Industries).—

(a) A loan of Rs. 10 lakhs has been advanced by the Bank of Mysore Limited, to the Kapila Textile Mills Limited, Nanjangud, on the guarantee of Government.

(b)	Profit.	Loss.
1952-53 (July—June) ...	88,717-9-0.	...
1953-54 (,,) ...	61,670-7-7.	...
1954-55 (,,) ...	6,570-15-8.	...
1955-56 (,,) ...	...	36,856-0-0.

No depreciation has been provided for these years.

(c) The properties of the Mills as per Balance Sheet for the year ended 30th June 1956 are as indicated below :—

		Rs. a. p.
1. Land at cost	...	37,101-0-0
2. Building at cost	...	10,58,646-0-0
3. Construction expenses	...	74,867-0-0
4. Plant and Machinery at cost	...	32,30,180-0-0
5. Furniture and Fixtures at cost	...	9,055-0-0
6. Electric Machinery at cost	...	34,139-0-0
7. Library at cost	...	1,175-0-0
Total	...	44,45,163-0-0

(d) It has come to the notice of Government that the Mills are not working. The Mills have approached Government for assistance and the matter is under consideration.

ಶ್ರೀ ವೈ. ವೀರಪ್ಪ.—ಈ ಮಿಲ್ಲಿನ ಪರ ಜಾಮೀನಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮೈಸೂರು ಬ್ಯಾಂಕಿನವರಿಂದ ಹಣ ವನ್ನೇಕೆ ಸಾಲ ಕೊಡಿಸಿದರು ?

*ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಪೂಣಚ್ಚ.—ಮಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಬಡಾವಣೆಗೋಸ್ಕರವಾಗಿ.

ಶ್ರೀ ವೈ. ವೀರಪ್ಪ.—ಹಾಗಾದರೆ ಮಿರ್ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಏಷ್ಯ ದಿವನಗಳಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಿಫಾರ್ತುಮಾಡಿ ಜಾಮೀನಾದರು ?

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಪೂಣಚ್ಚ.—ಮಿರ್ ಪ್ರಾರಂಭವಾದುದು 1947ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ. ಸಾಲ ಕೊಡಲಕ್ಕೆ ಜಾಮೀನಾದುದು ಯಾವಾಗ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ನನ್ನಲ್ಲ. ಮಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಆಗಬೇಕಾದ ಕೆಲವು ಬಡಾವಣೆಗಳ ಅವಶ್ಯಕವಿತ್ತು; ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಹತ್ತು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಾಲವನ್ನಾಗಿ ಕೊಡಲಾಯಿತು. ಈಚೆಗೆ ಮಕ್ಕಳ ಬಡಾವಣೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣಸಹಾಯ ಬೇಕೆಂದು ಮಿಲ್ಲಿನವರು ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಕೋರಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ವೈ. ವೀರಪ್ಪ.—ನನ್ನ (ಬಿ) ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಉತ್ಪನ್ನದಲ್ಲಿ 1955-56ನೆಯ ಸಾಲ ನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ 36 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ?

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಪೂಣಚ್ಚ.—ಕಾರಣಗಳು ಅನೇಕವಿವೆ; ಕೆಲವು ಕೂಲಿಗಾರರ ವೇತನದ ಹೆಚ್ಚಿತು, ಹತ್ತಿ ಧಾರಣೆ ಏರಿತು. ಎಕ್ಸೆಚ್ಜು ಡ್ಯೂಟಿ ಜಾಸ್ತಿ ಆಯಿತು. ಹೀಗೆ ನಾನಾ ಕಾರಣಗಳು ಸೇರಿ ನಷ್ಟವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದು ಅಡಿಟ್ ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ವೈ. ವೀರಪ್ಪ.—ಸಾಲ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಮಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ, ತೃಪ್ತಿಕರವಾದ ಮತ್ತು ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಹತ್ತಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೆಂಬ ವಿಚಾರ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿತ್ತೇ ?

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಪೂಣಚ್ಚ.—ಹತ್ತಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೆಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಕೃಷ್ಣರಾಜೇಂದ್ರ ಮಿರ್ ಮತ್ತು ಇತರ ಮಿಲ್ಲುಗಳಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿ ಧಾರಣೆ ಹೆಚ್ಚಿತು ಎಂದು ಹೇಳುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರೀನಾರಾಯಣ್.—ಈ ಮಿರ್ ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತಿತ್ತು ತಿಳಿದು ಬರುವ ಆತ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಾನಾದರೂ ಇದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಪೂಣಚ್ಚ.—ಅದು ಒಂದು ಆದಳತ ಮಂಡಲಿಯ ಕೈಲಿದೆ. ಅದು ಖಾಸಗೀಗೊಂಡು ಆ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಮಿಲ್ಲನ್ನು ನಿಯೋಗಿ ನಡೆಸಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಅಷ್ಟು ಸಾಧ್ಯ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರೀನಾರಾಯಣ್.—ಸರ್ಕಾರ ಮಿಲ್ಲಿನ ಪರವಾಗಿ ಜಾಮೀನಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ಕೊಡಿಸಿರುವುದರಿಂದ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಮಿಲ್ಲಿನಮೇಲೆ ಏನು ಹಿಡಿತವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ?

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಪೂಣಚ್ಚ.—ನಾವು ಈ ಸಾಲಕ್ಕೆ ಗ್ಯಾರಂಟಿ ನೀಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಆಸ್ತಿ ಮತ್ತು ಮೂಲಧನದ ಭದ್ರತೆ ಇದೆ; ಆ ಮೂಲಧನ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಗಿರಿಯಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರೀನಾರಾಯಣ್.—ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಈ ಮಿಲ್ಲಿನ ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟನ್ನು ತಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶವೇನಾದರೂ ಉಂಟೇ ?

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಪೂಣಚ್ಚ.—ಅಂತಹ ಉದ್ದೇಶವೇನೂ ಇಲ್ಲ.

Sri B. V. DESAI.—What is the working capital for this industry ?

Sri C. M. POONACHA.—That would vary from year to year according to their transactions and other things. I am not aware as to what exactly the working capital is.

Sri B. V. DESAI.—Is the Government aware that due to working capital a loss of Rs. 36,000 has been incurred ?

Sri C. M. POONACHA.—I do not think it is due to that. Loss is sustained in their transactions because they had to pay enhanced wages to labour, and on account of the cost of materials going up.

Sri B. V. DESAI.—You were pleased to state that no depreciation has been provided for during those years. Have you worked out the depreciation for those years and have you examined whether that will wipe out all profits shown in the previous years?

Sri C. M. POONACHA.—We are not absolutely responsible for the basis on which these profits have been booked. The Audit reports are there.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎ. ದೇಸಾಯಿ.—ಈ ಮಿಲ್ಲಿಗೆ ಹತ್ತು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವಾಗ, ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗೆ ರಾಫ ಬಂದಿದ್ದರೂ ಡಿಪ್ರಿಸಿಯೇಷನ್ ಕೊಡದೇ ಇರುವುದು ಯೋಗ್ಯವೇ?

Sri C. M. POONACHA.—The value of the property offered as security is substantial. On that basis, the loan has been granted.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎ. ದೇಸಾಯಿ.—ಮಿಲ್ಲಿನ ಆಸ್ತಿ 44 ಲಕ್ಷ ಚಿಲ್ಲರೆಯಲ್ಲಿ ಸಪ್ತವನ್ನು ರೈಟ್ ಆಫ್ ಮಾಡಿದರೆ, ಡಿಪ್ರಿಸಿಯೇಷನ್ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಹಣ ಉಳಿಯುತ್ತದೋ?

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಪೂಣಚ್ಚ.—ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗೆ ಡಿಪ್ರಿಸಿಯೇಷನ್‌ಗೂ ಉಳಿಯಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಚ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಈಗ ತಾವು ಸಾಲ ಕೊಡಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಅದಕ್ಕೆ ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿ ಏನಿದೆ?

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಪೂಣಚ್ಚ.—ಮಿಲ್ಲಿನ ಪೂರ್ಣ ಆಸ್ತಿ 44 ಲಕ್ಷ ಚಿಲ್ಲರೆ ರೂಪಾಯಿಗಳೇ ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಚ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ನಿಮ್ಮ ಬಂಡವಾಳ ಏನಾದರೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಪೂಣಚ್ಚ.—ನಮ್ಮ ಬಂಡವಾಳಕ್ಕೆ ಏನೂ ಭಯವಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಚ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಈಗಲಾದರೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಮಿಲ್ಲಿನ್ನು ತಮ್ಮ ಮಾನ್ವೇಜ್‌ಮೆಂಟಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುತ್ತಾರೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಪೂಣಚ್ಚ.—ಸರ್ಕಾರ ಈಗ ಆ ಮಿಲ್ಲಿನ್ನು ತನ್ನ ಮಾನ್ವೇಜ್‌ಮೆಂಟಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ.

Sri J. B. MALLARADHYA.—Sir, is there any Government Officer associated with the management of this concern?

Sri C. M. POONACHA.—The Chairman of the Board of Directors is a nominee of the Government.

Sri J. B. MALLARADHYA.—Has he reported to the Government the affairs of this concern from time to time?

Sri C. M. POONACHA.—He has been sending up his reports and the reports indicate that the company is sustaining losses continuously. It said that if assistance by way of loan is offered, and if further development works are completed, it can be revived.

Sri J. B. MALLARADHYA.—Are the Government aware, Sir, that this mill

being unable to pay wages to labourers in cash, cloth was being given to labour as wages?

Sri C. M. POONACHA.—Yes, Government have heard that labour was paid in kind.

Sri J. B. MALLARADHYA.—What is the present position of the Mill so far as production is concerned?

Sri C. M. POONACHA.—Very recently it has started functioning?

Sri J. B. MALLARADHYA.—What is the financial assistance that the Government gave to this concern after it ceased to function for four or five months?

Sri C. M. POONACHA.—We once recommended that further assistance through a Bank may be given. But for certain reasons due to non-fulfilment of certain terms, that loan could not be extended.

Sri G. ANNA RAO.—May I know whether the Kapila Textiles owed a substantial amount to the Mysore Bank and therefore it wanted assistance from Government as further advance?

Sri C. M. POONACHA.—Actually this Government has guaranteed the issue of a loan from Mysore Bank. That is the position. We have not ourselves advanced any loan.

Sri G. ANNA RAO.—My question is, these mills owed substantial amount to Mysore Bank and therefore they could not get any further advance from the Bank without guarantee, is it not?

Sri C. M. POONACHA.—That is natural. Unless there was proper security, no fresh loans could be issued to this concern.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎನ್. ಹುರ್ರೋಟಿ.—ಈಗ ಆ ಹತ್ತು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕಂತಿನ ಮೇರೆ ವಾಪಸ್ಸು ಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಪೂಣಚ್ಚ.—ಹೌದು. ಆದರೆ ಇನ್ನೂ ಪಾವತಿ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎನ್. ಹುರ್ರೋಟಿ.—ಈಗ ಏನಾದರೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆ ಮಿಲ್ಲಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಸಹಾಯಮಾಡುವ ವರಾಗಿದ್ದಾರೆಯೇ?

Sri C. M. POONACHA.—The matter is under consideration to take steps for the recovery of the moneys.

Sri C. K. RAJAIAH SETTY.—Is it a fact that the Mills had to stop because they had plenty of accumulated stocks.

Sri C. M. POONACHA.—No doubt heavy stocks were accumulated at the Mill.

Sri G. VENKATAI GOWDA.—Before standing security on behalf of this textile mills, did you verify whether this mill had borrowed money from other sources?

Sri C. M. POONACHA.—Prior to the grant of the loan, there was some loan transactions and they were all adjusted and this lumpsum loan of Rs. 10,00,000 was granted.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಫ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ಈಗ ಮೂರು ಜನ ಖಾಸಗಿ ದೊಡ್ಡ ಮುನಿಷ್ಠರು ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ವಸೂಲಿ ಬಾಜಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಯಿಸಿಕೊಂಡು, ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾ ಈ ಮಿಲ್ಲನ್ನು ತಮ್ಮ ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ರುಪ್ಪು ನ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಪೂಣಚ್ಚ.—ಅದು ತಪ್ಪು ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

2 P.M.

Sri J. B. MALLARADHYA.—During these four years how were the accounts of the General Body passed without providing for depreciation even though one of our own officers was the Chairman?

Sri C. M. POONACHA.—That matter is under examination and the Government have come to know and we are making certain enquiries.

Sri J. B. MALLARADHYA.—Were not the Government getting the annual balance sheets and reports from these Mills every year?

Sri C. M. POONACHA.—The usual balance sheet and the audited accounts have to be furnished to Government.

Sri J. B. MALLARADHYA.—What is the review of the Secretariat on this matter when these balance sheets were received? When this concern should have provided for depreciation and it did not provide for it, what is the action that the Government took?

Sri C. M. POONACHA.—I said, Sir, that the matter is under consideration and we are going to examine that and call for explanation from the concerned authorities.

ಶ್ರೀ ವೈ. ವೀರಪ್ಪ.—ಯಾವ ಪರತ್ತಿನ ಮೇಲೆ 10 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಿಸಿದ್ದೀರಿ?

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಪೂಣಚ್ಚ.—ಆ ವಿವರ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಇಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವೈ. ವೀರಪ್ಪ.—ಈ ಹೊತ್ತು ಆ ಮಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ?

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಪೂಣಚ್ಚ.—1000, 1200 ಜನ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ವೈ. ವೀರಪ್ಪ.—ಈಗಲೇ?

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಪೂಣಚ್ಚ.—ಈಗಲ್ಲ, ಹಿಂದೆ.

Sri L. S. VENKAJI RAO.—Is it not a fact that the Mysore Bank lent Rs. 10 lakhs on the guarantee of Government in the year 1950-51?

Sri C. M. POONACHA.—It is true; I said that.

Sri G. VENKATAI GOWDA.—May I know whether the Government purchased any shares, and if not, whether it intends to purchase them?

Sri C. M. POONACHA.—We certainly do not intend to purchase any shares. I do not know whether the Government own shares in this concern. To my knowledge, I think they do not.

Sri G. VENKATAI GOWDA.—In view of the gross mismanagement and in view of the difficulties experienced by 2,000 labourers, will the Government take immediate steps to either take over the management of this concern or enforce responsibility on the management in regard to the correct management of this concern?

Sri C. M. POONACHA.—That is the suggestion of the Hon'ble Member which will be borne in mind. Actually, the Government is considering this question.

Sri L. S. VENKAJI RAO.—Is it not a fact that there are two partners in the Managing Agency and one of the partners has taken over the rights and privileges of the other partner recently?

Sri C. M. POONACHA.—I have no information.

Sri Y. VEERAPPA.—Has it come to the notice of the Government that under Payment of Wages Act, a charge-sheet was placed against the Management and the Deputy Commissioner, Mysore District, has ordered for one-third of the payment of the wages accrued immediately by 19th March 1958?

Sri C. M. POONACHA.—I do not have that information.

Sri G. N. PUTTANNA.—I rise to a point of order. It is definitely known that the Deputy Commissioner, Mysore District, has sent a report to Government about two months ago that one-fourth of the wages for 3 months may be paid but they are not disclosing the truth. I want to know whether it is correct.

Mr. SPEAKER.—There is no point of order. It is only the Hon'ble Member trying to give information to the Government.

Stocking and Seiling of Crackers in Bangalore.

Q.—3491. Sri B. R. SUNTHANKAR (Belgaum City).—

Will the Government be pleased to state :—

(a) whether they are aware that dangerous varieties of crackers are being brought to Bangalore in lorries and buses from Shivakasi and other places in South India;

(b) if so, the action taken or proposed to be taken;

(c) whether they are aware that the Central Government have imposed ban on the movement of crackers and fire works by Railway;

(d) whether they are aware that large quantities of crackers and fire works are being stocked in the congested areas of Bangalore like Mamulpet, Old Tharagupet, Avenue Road, etc.;

(e) the action taken or proposed to be taken to prevent such stocking of explosive materials?

A.—Sri C. M. POONACHA (Minister for Home Affairs and Industries).—

(a) No.

(b) In view of the answer to clause (a) this does not arise.

(c) Yes.

(d) No.

(e) This does not arise.

Sri B. R. SUNTHANKAR.—Sir, this question was sent as a short notice question prior to Dasara Festivities. Now the answer is coming up. It has lost all its importance.

Mr. SPEAKER.—That has not been admitted as a Short Notice Question.

Sri B. R. SUNTHANKAR.—May I know whether the Government have detected any cases of movement of crackers either by lorries or by railway?

***Sri C. M. POONACHA.**—No such instances have come to the notice of the Government. The information is that these crackers are transhipped by rail.

Sri B. R. SUNTHANKAR.—May I know, Sir, whether the Government proposes to take any steps to prevent the stocking of crackers in congested areas in cities like Bangalore?

Sri C. M. POONACHA.—Action is being taken under Rule 106 of the Explosive Rules regarding possession, transport and use of explosives and it is strictly enforced and the Government is taking all the precautions under the Explosives Act.

Breach of Sangenahalli and Thuppadahalli tanks in Jagalur Taluk.

Q.—3795. Sri G. N. PUTTANNA (Tumkur).—

Will the Government be pleased to state :—

(a) the years in which Sangenahalli and Thuppadahalli Tanks in Jagalur Taluk breached together with the reasons therefor;

(b) the loss incurred on account of the breach of each of these tanks;

(c) the original estimate and the estimate prepared after the breach in respect of both the tanks;

(d) whether it is a fact that an Enquiry Committee was set up under Sri L. Siddappa in respect of this matter;

(e) whether the report of the Committee is circulated;

(f) what action has been taken?

A.—Sri H. K. VEERANNA GOWDH (Minister for Public Works).—

(a) Both the tanks breached during October 1953 as a result of heavy floods.

Rs.

- (b) (i) Sangenahalli Tank...1,75,891
(ii) Thuppadahalli Tank.2,19,100

(c) Sangenahalli Tank:—

- (i) Original sancti- 10.57 lakhs.
oned estimate

It was under revi- 25.00 lakhs.
sion to (before the
breach occurred).

- (ii) Final compre- 32.60 lakhs.
hensive estimate
(after the breach),

Thuppadahalli Tank:—

- (i) Revised sancti- 14.90 lakhs.
oned estimate
(before the breach).

- (ii) The final sancti- 20.86 lakhs.
oned estimate
(after the breach).

(d) Yes.

(e) Yes.

(f) Government agreed with the observations and finding contained in the report. The estimates for the restoration of both the tanks have also been sanctioned. The question of taking disciplinary action against the officers and officials concerned is being dealt with.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ಈ ಸರ್ಕಾರದ ಆಜ್ಞೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಎಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳಾವವು ?

*Sri H. K. VEERANNA GOWDH.—Exact date is not with me. It is some three years back.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—1953ನೆಯ ಇಸವಿ ಅಕ್ಟೋಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಈ ಆಜ್ಞೆ ಸಾದರಾಯಿತು ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಆರ್ದರ್ ಆಗಿ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬಂತು ಅಷ್ಟೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ಅದರಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರದ ಆರ್ದರ್ ಆಗಿದ್ದು 5ನೆಯ ಮಾರ್ಚ್ 1954ರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲವೇ ?

Sri H. K. VEERANNA GOWDH.—The Government have accepted the Report. That is the order passed on the Report.

Sri G. N. PUTTANNA.—It is stated that “the Chief Engineer is requested to take necessary action immediately regarding the remedial measure proposed by the Committee in respect of both the tanks.” ಇದರ ಮೇಲೆ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

Sri H. K. VEERANNA GOWDH.—Remedial measures have been taken and tanks have been restored. Works have been taken up and they are completed.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—The Government agree with the observations and findings contained in the report of the Committee. Further action will be taken to assess the responsibility of those connected with the works from time to time and to take suitable measures in that behalf ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಅದರ ಮೇಲೆ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

Sri H. K. VEERANNA GOWDH. This is a different question. ಆ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಅದರ ಮೇಲೆ ಬಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಯಾರು ಯಾರು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅನ್ವೇಷಿಸಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಆ ಪ್ರಕಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ, ತನಿಖೆ ಆಗಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ನೋಟೀಸ್ ಕೊಡಬೇಕು. ಅವರಿಂದ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲನೇಷನ್ ಕೇಳಬೇಕು. ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಕ್ರಮಗಳು ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿವೆ. ಏತನ್ಮಧ್ಯೆ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರಾಗಿದ್ದ ವರನ್ನು ರಿಟೈರ್‌ಮಾಡಿ, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಒಬ್ಬ ಒವರ್‌ಸೀಯರ್ ಮತ್ತು ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಇಂಜಿನಿಯರು ಬೇರೆ ಕಡೆ ಇದ್ದಾರೆ. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಘಂಟಾ ಲೆಟರ್ ಇವೆ. ಪಿ. ಎನ್. ಸಿ. ಅವರನ್ನು ಕೇಳಬೇಕು, ಲಾ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರನ್ನು ಕೇಳಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಆ ಕಾರ್ಯ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ಹಾಗಿದ್ದು ಒಬ್ಬ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ನಿಗೆ ಈಗ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡಿಂಗ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಆಗಿ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಅಲ್ಲವೇ ?

Sri H. K. VEERANNA GOWDH.—I do not remember.

Sri G. N. PUTTANNA.—I will give the date of the Government Order in which the said Assistant Engineer has been promoted as Superintending Engineer.

Sri H. K. VEERANNA GOWDH.—It is not seeking information.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ನಿರಪರಾಧಿಯಾದ ಒಬ್ಬ ಅಪ್ರೆಂಟಿಸ್‌ಮೇಲೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನೋಟೀಸ್ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಅದು ಉಹೆಯ ಮೇಲೆ ಮಾತ್ರನಾದುವುದು. ಯಾರಮೇಲೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೂ ಅವರು ಅಪರಾಧಿಯೋ ನಿರಪರಾಧಿಯೋ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಅವರ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲನೇಷನ್ ಕೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕಮಿಷನಿವರು ಒಂದು ವರದಿ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಅವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಸಮಜಾಯಿಷಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು, ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಯ ವಿಷಯ ಆಗಿದ್ದರೆ ಪಿ. ಎನ್. ಸಿ. ಅವರು

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣ ಗೌಡ)

ಏನು ಶಿಕ್ಷೆಯಿರುವುದು ಎಂದು ಕೇಳುವುದು, ಅಥವಾ ಲಾ ಸಾಯಿಂಟ್ ಇನ್‌ವಾಲ್ಯೂ ಆಗಿದ್ದರೆ ರಾಡ್‌ಪಾಟ್ ಮಂಟನ್ನು ಕೇಳುವುದು—ಹೀಗೆಯೇ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ನಿರಪರಾಧಿ ಎಂದು ನೀವು ತೀರ್ಮಾನಮಾಡುವುದು ಹೇಗೆ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಫ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ಹೇಗೆ ಇರಲಿ. ಆ ಬಂಧು ಒಡೆದುಹೋದಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಕೊಟ್ಟು, ನಿರಪರಾಧಿಯಾದವನ ಮೇಲೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿರುವುದು ಗೊತ್ತೇ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣ ಗೌಡ.—ಇಲ್ಲ. ಹಾಗಿಲ್ಲ.

Sri G. DUGGAPPA.—May I know the officials against whom the Siddappa Committee has recommended to take action?

Sri H. K. VEERANNA GOWDH.—Sir, you have ordered not to disclose names.

Mr. SPEAKER.—After all, these names are in the Report itself.

Sri H. K. VEERANNA GOWDH.—The Report was published and copies were distributed to Hon'ble Members. If any new member has not received, I will arrange for supplying copies to such members.

Sri G. DUGGAPPA.—Is there not any instance where one of the officers was given promotion after this Report was published?

Sri H. K. VEERANNA GOWDH.—Yes, Sir; but, I have said that officer was punished afterwards.

Sri J. B. MALLARADHYA.—When one officer was made to undergo the punishment on account of this Report, what was the difficulty in the way of Government to assess the mistake of all other officers and award them punishment wherever necessary?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲೇ ಇದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು.

Sri H. K. VEERANNA GOWDH.—Sir, explanations of the concerned should be called for; the Public Service Commission's report must come. As and when they are received, Government Order would be passed.

Sri J. B. MALLARADHYA.—I want to know whether the names of the defaulting officers were not sent to the Public Service Commission in one bulk or were they sent in batches?

Sri H. K. VEERANNA GOWDH.—I do not think all these have been sent to the Public Service Commission. Each case differs from the other. First, we have to obtain the explanation of the officers concerned. Some of them are retired; some of them are in various places; some of them are ill and plead for some time. So, this is going on.

Sri J. B. MALLARADHYA.—Pending assessment of the mistakes of the officers concerned, will the Government stop the promotions of the officers involved in this affair?

Sri H. K. VEERANNA GOWDH.—That is only a suggestion, Sir; Government will consider it.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಫ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಫೈದ್ಸ್ ಬಂದುದರಿಂದ ಸಂಗೇನ ಹಳೆ ಕರೆ ಒಡೆದುಹೋಯಿತೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಆ ಕರೆ ತುಂಬುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ಅದು ಒಡೆದು ಹೋಯಿತೆಂಬ ಅಂಶ ಅವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲವೇ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಯಾವಾಗ ಒಡೆದರೇನು?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಫ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ 10—15 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಲುಕ್ಕಾನಾಗಿದೆ. ಒವರ್ ಫ್ಲಾಡ್‌ನಿಂದ ಆ ಕರೆ ಒಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ಕಟ್ಟಡದಲ್ಲೇ ಮಿಷ್ವೇಕ್ ಇದ್ದದ್ದರಿಂದ ಆ ಕರೆ ತುಂಬುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ಅದು ಒಡೆದುಹೋಗಿಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣ ಗೌಡ.—ಕೆರೆಗೆ ನೀರೇ ಬಾರದೆ ಅದು ಒಡೆಯಲು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಫ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ಕೆಳಗೆ ಬುಗ್ಗೆ ಎದ್ದು ಆ ಕರೆ ಒಡೆಯಲು ಕಾರಣವಾಯಿತಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣ ಗೌಡ.—ಅದು ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಅದು ಒಂದು ಕಾರಣವಿರಬಹುದು. The fact is this Sir. On account of heavy rains on one particular night, the tank breached.

Sri C. K. RAJIAH SETTY.—Is Government aware that there is difference between a tank breaching, when floods come and a tank breaching due to over-flowing on the waste-weir when there is no flood?

Sri H. K. VEERANNA GOWDH.—Sometimes, on account of over-flow on the waste-weir it breaches; some times, the breaching may be due to bad foundation.

Sri J. B. MALLARADHYA.—Are Government aware that the bund breached even when the water level was 2½ feet below the weir crest and about 7 feet below designed maximum water level?

Sri H. K. VEERANNA GOWDH.—
All that is in the Report itself. It is mentioned in the document which is a published document.

Mr. SPEAKER.—Question time is over.

QUESTIONS FOR ANSWERS ON THE DAY

(but not taken up)

Temporary Work Establishment in Public Works Department

Q.—3481. Sri T. PARTHASARATHY
(Malleswaram).—

Will the Government be pleased to state:—

(a) whether it is a fact that the temporary establishment of the Public Works Department have not been given the benefits given to the Non-Gazetted Officials, as per G.O. No. Fl. 2010-70-S and A 25-47-6, dated 21st September 1957;

(b) whether it is a fact that the new scales and D.A. as per G.O. No. (B) 14034-14173/Bud. 119-56-3, dated 25th January 1957, have not been sanctioned to the temporary establishment of the Public Works Department;

(c) whether it is a fact that the interim relief to all Government Employees as per G.O. No. Fl. (B) 10291-10390/Bud. 95-56-1, dated 16th October 1956, have not been given to the Temporary Establishment of the Public Works Department?

A.—Sri H. K. VEERANNA GOWDH
(Minister for Public Works).—

(a) No. (It is presumed that the question relates to work-charged establishment in the Public Works Department in former Mysore).

(b) Yes.

(c) Yes.

Removal of tombs of Muslims by the Gram Panchayat of Motebennur.

Q.—3490. Sri F. H. MOHSIN
(Hubli City).—

Will the Government be pleased to state:—

L.A.

(a) whether it is a fact that the Grampanchayat of Motebennur in Byadgi Mahal has been trying to remove the tombs of Muslims from the graveyards;

(b) whether it is a fact that the said Grampanchayat is intending to take forceful and illegal possession of the Idgah of Muslims;

(c) whether representations have been made by the local Muslims to the Chief Minister, and the Collector, Dharwar district, in this respect;

(d) whether they are aware that owing to this act of the Grampanchayat, there is great unrest amongst the Muslims of the locality;

(e) the action taken by them so far in preventing the Grampanchayat from removing tombs;

(f) the action they intend to take in future?

A.—Sri R. CHENNIGARAMAIAH
(Minister for Local Self-Government).—

(a) No.

(b) No.

(c) Yes.

(d) No.

(e) Does not arise in view of reply to clause (b).

(f) Does not arise.

BUDGET FOR 1958-59—DEMANDS FOR GRANTS.

Demand No. 5—Forest.

10. Forest.

Mr. SPEAKER.—Motion moved:

“That a sum not exceeding Rs. 1,83,97,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1959, in respect of ‘Forest’.”

Demand No. 41—Working Expenses (Forest.)

X. Forest c. (I) Wood Preservation Plant—
Working Expenses and Seigniorage.

Mr. SPEAKER.—Motion moved:

“That a sum not exceeding Rs. 6,00,000 be granted to the

(MR. SPEAKER)

Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1959, in respect of 'X. Forest-c. (1) Wood Preservation Plant—Working Expenses and Seigniorage'."

Demand No. 7. A—Sales Tax Administration.

12-A. Sales Tax

Mr. SPEAKER.—Motion moved :

"That a sum not exceeding Rs. 29,35,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1959, in respect of 'Sales-Tax'."

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಕೆ. ರಾಜಯ್ಯಶೆಟ್ಟಿ (ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನ ಹಳ್ಳಿ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ ಈ ದಿನ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವ ಫಾರಸ್‌ನ ಡಿಮಾಂಡ್ ಎಂಬುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದಂಥ ಅಂಶ. ನಾಡಿನ ಐಶ್ವರ್ಯಗಳೆಲ್ಲಾ ಈ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತು ತುಂಬಾ ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾದದ್ದು. ಅದುದರಿಂದ ಈ ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸತಕ್ಕದ್ದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಆದರೆ ನಾವೀದಿವನ ಈ ಅರಣ್ಯಗಳಿಂದ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಹೊಂದ ಬಹುದಾಗಿತ್ತೋ ಅಷ್ಟನ್ನೂ ನಾಶಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಅರಣ್ಯಗಳೇನೂ ಅಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಎನ್ನತಕ್ಕದ್ದು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮನವರಿಕೆ ಯಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ವಿಚಾರ. ಈ ದಿವಸ ನಾವು ಸಹ ಸಾರು ಎಕರೆಗಳಲ್ಲದ್ದಂಥ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಕಡಿಸಿ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲ ಅನೇಕ ಕೆರೆಕಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಜನತೆಯ ದಿನಬಳಕೆಗೋಸ್ಕರವಾಗಿಯೂ ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದಷ್ಟು ಅರಣ್ಯ ಹಾಳಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಹೀಗೆ ನಶಿಸಿ ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಈಗ ಕೈಗೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಯೋಜನೆಗಳೂ ಮತ್ತು ಈ ಬಾಬಿಗೆ ಒದಗಿಸಿರತಕ್ಕ ಹಣ ಎರಡೂ ಬಹಳ ಕಡಮೆ. ಹೀಗೆ ಇದು ಮುಂದುವರಿದಲ್ಲಿ ಒಂದಾನೊಂದು ದಿವಸ ಈ ಅರಣ್ಯಗಳಿಂದ ನಮಗೆ ಯಾವ ಒಂದು ಉತ್ಪತ್ತಿಯೂ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರುವುದೊಂದೇ ಅಲ್ಲ, ಇದರಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ದೊಡ್ಡ ತೊಂದರೆಗಳೂ ಉಂಟಾಗಬಹುದಾದಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಾರದೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ದಿವಸ ಶರಾವತಿ, ಲಕ್ಷವಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಘಟಪ್ರಭಾ ಇತ್ಯಾದಿ ಹತ್ತಾರು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳಿಗಾಗಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಎಕರೆ ಕಾಡು ನೀರುಮುಳಗಡೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಹೀಗೆ ಮುಳುಗಡೆಯಾಗಿರುತ್ತಿರುವಾಗ, ನಾವು ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯು ಪುರಾವಾದಾಗಿನಿಂದ 8,000 ಎಕರೆಗಳನ್ನು plantation ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೂ, ನಮಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ಸಂಖ್ಯೆಗೂ, ಬೆಳೆಸುತ್ತಿರುವ ಸಂಖ್ಯೆಗೂ ಹತ್ತಕ್ಕೆ ಒಂದರಷ್ಟಾಗುತ್ತದೆ. ಎಷ್ಟು ಮುಳುಗಡೆಯಾಗಿಹೋಗುತ್ತದೋ

ಅಷ್ಟು ಬೆಳೆಸದೆ ಹೋದರೆ ನಮಗೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿವೆ. ಒಂದೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲೂ ಹೆಂಚಿನ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಿದೆ, ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಎಷ್ಟೋ ಮರ ಸೌದೆಗಾಗಿ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಈ ಹೊತ್ತು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮರ ಕೂಡ ಇಲ್ಲ. ಕಾಡಿಗಾಗಿ ಬಹಳ ದೂರ ಹೋಗಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂದು ನಾವು ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. R.S.D., R.S.S. ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೆ ಈಗ ಎಷ್ಟೋ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅವರುಗಳ ಸಹಾಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಿಯೋಜಿತವಾದರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಾಯೋಜಕ ಮಾಡುವುದು ಅತ್ಯವಶ್ಯಕ. ಈ ಯಾವುದಾದರೂ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಾವು ಜಾಸ್ತಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ಇದ್ದರೆ, ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಸೌದೆ ಕೂಡ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ದೇಶಕ್ಕೆ ತುಂಬಾ ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. New York Times ಎಂಬ ಒಂದು ಪತ್ರಿಕೆ ಪ್ರತಿ ದಿನ ಹತ್ತು ಎಕರೆ ಅರಣ್ಯಸಂಪತ್ತನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ದೆಶೆಯಿಂದ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತು ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ನಾವು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೀಗಿರುವಲ್ಲಿ ನಾವು ಇಷ್ಟು snail speed ನಲ್ಲಿ, ಮಂದಗತಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇವಲ್ಲಾ ಎಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದುವೇ ಪ್ರಪಂಚದ ಮುನ್ನಡೆಯನ್ನೇ ನಾವು ಗಮನಿಸುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಶಿವಮೊಗ್ಗದ Saw millsನ್ನೇ ನೋಡಿ. ಅಲ್ಲಿ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಕಾಲ ದಲ್ಲಿ ನೇರವಾದ ಗರಗಸಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿರುವಂಥದ್ದು ಇಂದಿಗೂ ಅದೇ ಇದೆ. ಈ ಗರಗಸದಿಂದ wastage ಬಹಳವಾಗುತ್ತದೆ. ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಮರ ಲಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಬದಲು Belt Saws ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ ಶೇಕಡ 15ರಷ್ಟು ಉಳಿತಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ವಿಜ್ಞಾನ ಮುಂದುವರಿದಿರುವ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲೇ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ತುಂಬ ಅನ್ಯಾಯ. ಈಗಿನ ತೇಗದಮರದ ಬೆರೆ, ಇಲ್ಲ ಆಗುತ್ತಿರುವ wastage, ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದರೆ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಇಂಥ ಒಂದು ಹೊಸ ಗರಗಸದ ಕಾರ್ಖಾನೆಯನ್ನೇ ಮಾಡಬಹುದು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಲ್ಲಿನವರೆಗೂ ಇದನ್ನು ನೋಡದಿರುವುದು ತುಂಬ ಅನ್ಯಾಯ.

ಹೀಗೆಯೇ ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿ ನೀವು ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ Wood Industrial Institute ನೋಡಿ. ಇತರ ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಅವರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಬೆರೆಯೂ ಸಾಧುವಾಗಿವೆ. ವರ್ಷ ವರ್ಷ 2-3 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬೆಂಚು, ನ್ಯೂರ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ, ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಯಾರೂ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವವರೇ ಇಲ್ಲದೆ ಆ ಕಾರ್ಖಾನೆಯನ್ನೇ ಮುಚ್ಚಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಏಕೆ ಇವುಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಆಫೀಸುಗಳಿಗೆ ಕೊಂಡು ಕೊಂಡು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು ? ಆ ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಹೀಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಮುಂದುವರಿಸುವುದು ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ? ಇದೇ ವಿಚಾರವನ್ನು ಒಮ್ಮೆ

D.P.I. ಗೊ ಬರೆದಿದ್ದೆವು. ಉತ್ತಮವಾದ ಮಾಲು ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ; ಇದುವರ್ತಮಾನದ ಕಾರ್ಖಾನೆ; ಸುಲಭ ವಾಗಿಯೂ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಎಂಬೆಲ್ಲಾ ಬರೆದಿದ್ದರೂ ಅವರು ಯಾವ ಕುಟ್ಮಾಕ್ಷರ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಕ್ಕೋ ಒಳಗಾಗಿ ಮಾಲು ಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಸರ್ಕಾರದ ವರು ಕಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟು ನೋಡುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲೂ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಆಸಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಇನ್ನಾರಿಗೆ ಆಸಕ್ತಿಯಿರುತ್ತದೆ? ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ವರು ನೋಡಬೇಕು. ಯಾವಾವ ಸರ್ಕಾರಿ ಇಲಾಖೆ ಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಇಲಾಖೆಗೆ ಏನು ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ ಯೆಂದು ನೋಡಿ ಮಾಡುವುದಾದರೆ, ನಿಮ್ಮ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಗಳು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುವಂತೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಅರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯೂ ಕೂಡ ಉತ್ತಮಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಇತ್ತ, ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳತನಗಳು ಬೇರೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾ ಗುತ್ತಿವೆ. ನಮ್ಮ Sandal wood factory ಯಿಂದ ಕಳ್ಳತನದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ Sandal wood ಸಾಗಾಣಿಕೆ ಯಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿ ದರು. 3-4 ಲಾರಿ loadಗಳಷ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಿದೆ ಯೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಹೀಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಸ್ವಾಕೀಂದ್ರ ಲಾರಿಗಿಟ್ಟರೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಇನ್ನು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣದೆ, ಕಾಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಕಳ್ಳತನವಾಗಬಹುದು ನೋಡಿರಿ! ನಾವು ನೋಡಿದ ಹಾಗೆ 5 ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಗಂಧದ ಮರಗಳು ಇಂದು ಏನಾದವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಬುಡವನ್ನು ರಾತ್ನೋ ರಾತ್ರಿ ಕತ್ತರಿಸಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗು ತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಂಧದ ಮರದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳದೆ ಹೋದರೆ, ಮುಂದೆ ಒಂದಾನೊಂದು ಕಾಲ ಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಖಾನೆಗೆ ಗಂಧದ ಮರವೇ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ, ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಲುಕ್ಪಾನಾಗುತ್ತ ವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವೇನೆಂದರೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿ ಯ ಸೌದೆ ಸರಬರಾಜು ವಿಷಯ. ಇದೀ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬಹುಶಃ ಹೆಚ್ಚು ಭಾಗ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಸೌದೆ ಗಾಗಿ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮೊದಲು 10-20 ಮೈಲಿಗಳ ದೂರದ ಕಾಡುಗಳಿಂದ ಸೌದೆ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ಅವೆಲ್ಲಾ ಆಯಿತು. ಮಲೆನಾಡಿನಿಂದ ಈಗ ಬರು ತ್ತಿದೆ. ದಿನವೂ ವ್ಯಾಂಗ್ ಗಟ್ಟಲೆ ಬರುವುದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಭಾಗ ಜನತೆಯ ಸೌದೆ ಬಳಕೆಗೂ, ಕೆಲವು ಭಾಗ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೂ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿ ನಲ್ಲಿ ಸೌದೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದರೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎಷ್ಟೋ ಸುಧಾರಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಬೊಂಬಾಯಿನಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಸೌದೆಗೆ ಬದಲಾಗಿ Coal gas ಬಳಕೆಗೆ ತಂದಿದ್ದಾರೋ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಮಾಡದೆ ಇದ್ದರೆ, ಇನ್ನು ಕೆಲವಾರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲೇ 100-200 ಮೈಲಿಗಳ ದೂರವಲ್ಲ, 300 ಮೈಲಿಗಳ ದೂರ ಕಾಡು ಗಳು ಹೋಗುವುದರಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈಚೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೆಲವು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಂತೂ ಬಹಳ ಉತ್ತಮವಾದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಜವಾಬು ಕೊಡುವಾಗಲೂ ಇದ್ದುದನ್ನು ಇದ್ದಹಾಗೆ ಹೇಳುವುದ ರಿಂದ ನಾನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿ comment ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈ ವಿಷಯ ದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಚುರುಕಿನ ಕೆಲಸ ನಡೆಯಬೇಕು. ಕಾಡು ಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶವನ್ನೂ

ಇತರ ದೇಶಗಳನ್ನೂ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡುವುದಾದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಕಾಡಿನ ಮೈಗಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ man has encroached ಎಂದು ಮೇರೆ ಕಾಡಿನ ವಿಷಯ ಹೇಳ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಕಾಡಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಮೊಬಲಗು ದೊರೆಯಬೇಕೆಂದಿದೆಯೋ ಅಷ್ಟು ದೊರಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ನೋಡಿದರೆ ನೋಡಿಯಾವ ಇಲಾಖೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ ಅದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿಯೇ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅದರೂ

2-30 P.M.

ಕಾಡು ಇವೊತ್ತು ಯಾವ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಇಳಿಯುತ್ತಿದೆ ಯಾವ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಲೆಕ್ಕಹಾಕಿದರೆ ಈಗ ಕಾಡನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ದುಡ್ಡನ್ನು ಕೊನೆಯಪಕ್ಷ ನಾಲ್ಕರಷ್ಟು ಅದರೂ ಹೆಚ್ಚಿನಬೇಕು. ಇದು ದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು. ಯಾವ ಪಕ್ಷದವರೇ ಆದರೂ ದಲ್ಲಿ ರಲ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಂಪತ್ತು ಎಂದು ಯಾವುದಿದೆಯೋ, ದೇಶದ ಜನತೆಗೆ ಯಾವುದು ಉಪಯುಕ್ತ ವಾಗಿದೆಯೋ, ಅದರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಸಾಕಷ್ಟು ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಏಕೆ ವಹಿಸುತ್ತಿಲ್ಲವೆನ್ನುವುದು ತುಂಬ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗಿದೆ. ನಾವು ಎಷ್ಟೋ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಅದರ ಪೈಕಿ ಜನತೆಗೆ ಪ್ರಯೋಜನ ಯಾವ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಆಗುತ್ತದೆಯೋ ಅದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. Social welfare ಗೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಈ ದುಡ್ಡು ಯಾವರೀತಿ ವ್ಯಯ ವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ನೋಡಿದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಬರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಕಾಡನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಬರ್ಚುಮಾಡಿದರೆ ಉಪಕಾರವಾ ದೀತು ಎನ್ನುವುದು. ಈಗ ಅಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗಾದರೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ತೀವ್ರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಗಮನಿಸಿ ಇದಕ್ಕೆ ಜಾಸ್ತಿ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸಹಾಯ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿಂದಲೂ ಸಹಾಯ ವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಕಾಡುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಬೇಕು. Ply wood ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗೆ ಮರವನ್ನು ಒದಗಿಸುವಾಗ ಘನ ಅಡಿಗೆ ನಾರ್ಲಾಣ್, ಅಥವಾ ಆರಾಣ್ ಸೀನಿಯೋರೇಜ್ ಹಾಕಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಇದು 20-25 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಗೊತ್ತುಮಾಡಿದ ದರ. ಆಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಡುಮರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಘನಅಡಿಗೆ ಒಂದು, ಒಂದೂವರೆ ರೂಪಾಯಿ ಮತ್ತು ತೇಗದಮರಕ್ಕೆ ಮೂರು, ಮೂರುವರೆ ರೂಪಾಯಿ ದರವಿತ್ತು. ಈಗ ಇರುವ ದರವನ್ನು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದರೆ ಹಿಂದಿನ ದರದ ಮೂರರಷ್ಟು ನಾಲ್ಕರಷ್ಟು ಆಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಜನತೆಯ ಕಣ್ಣು ಒರೆಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾರ್ಲಾಣ್ ಇದ್ದು ದನ್ನು ಆರಾಣ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಮರದ ಬೆರೆ ಒಂದಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕರಷ್ಟು ಆಗಿರು ವಾಗ ಅದೇಪ್ರಕಾರ ಸೀನಿಯೋರೇಜ್ ಸಹ ಹೆಚ್ಚಿನದೆ ಇದ್ದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರತಕ್ಕ ಹಣ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ರಿಚ್ಚಿರ್ ಅದ ಕರ್ತವ್ಯವಿರು ಗಳು ಮತ್ತು ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕರ್ತವ್ಯವಿರುಗಳು ಈ ಸ್ಥಳವು ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವತ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ (ವ್ಯವಸಾಯ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಈಗ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಕೆ. ರಾಜಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಪೈಪುವಾ ರೇಟ್ ಹಿಂದೆ ಏನಿತ್ತು, ಈಗ ಏನಿದೆ ಎಂದು ನೋಡಬೇಕು. It has gone up by 8 times.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಒಂದಕ್ಕೆ ಹದಿನಾರ ರಷ್ಟು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಒಂದು ಆಣ್ ಇದ್ದುದನ್ನು ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಕೆ. ರಾಜಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಇನ್ನು ಕೈಗಾರಿಕೆ ಗಳಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲೆಲು ಜಾಸ್ತಿ ಉಪಯೋಗವಾದುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ನುಗ್ಗುವಾಗ ಶಾಸನವನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೆಂಚಿನ ಕಾರ್ಖಾನೆ, ಅಥವಾ simthy ಅಥವಾ workshop ಯಾವುದನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ, ಪ್ರತಿ ಯೊಂದಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಸಾಧೆ ಅಥವಾ ಇದ್ದಿಲು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ನಾವು ಎಷ್ಟು ಬೇಗ ಕಾಡನ್ನು ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆಯೋ ಅಷ್ಟು ವೇಗದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವಾಗ ಇಷ್ಟಿತ್ತು ಗಿಡವನ್ನು ಹಾಕಿದರೆ ನಾಳೆಗೆ ಬೆಳೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಗಿಡ ಬೆಳೆಯಬೇಕಾದರೆ ಹತ್ತಾರು ವರ್ಷ ಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಗೊಬ್ಬರ ವಗೈರೆ ಹಾಕಿದರೆ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಗಿಡ ಮೂರು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಬಹುದು. ಅರಣ್ಯ ಯಾವ ಒಂದು ವೇಗದಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆಯೋ ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಒಂದು plan ಅಥವಾ scheme ಹಾಕಿ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಫಾರೆಸ್ಟ್‌ಗಳು ಅಮಲ್ದಾರರ ಸ್ವಂತ ಕಾಡುಗಳಾಗಿವೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲಾ ಫಾರೆಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕ ನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಗುಡ್ಡ ಗಾಡಿನ ಕಾಡು ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸಾಧೆ ಕಡಿಯಲು ಮುಖತ್ತಾಗಿ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಸ್ವಂತ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಸಾಧೆಯನ್ನು ಕಡಿಯಲು ಮಾಫಿ ಲೈಸೆನ್ಸ್‌ಗೆ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿ, ಯಾವುದೋ ಒಂದು ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯ ಮೇಲೆ ಅಥವಾ ಪ್ರಭಾವದ ಮೇಲೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಫಾರೆಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಎಕರೆ ಕಾಡನ್ನು ಕಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಮಾಫಿ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಡುವಾಗ ಇಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಆ ಭಾಗದ ಕಾಡನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸಿ ತೋರಿಸಬೇಕು, ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಜೋಡಿ ಅಜ್ಜಿಗುಡ್ಡೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಆ ಗ್ರಾಮದ ಮಗುಲಲ್ಲಿ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಇದೆ. ಈ ಜೋಡಿ ಗ್ರಾಮ ದಲ್ಲರುವ ಕಾಡನ್ನು ಕಡಿಯುವ ಸಲುವಾಗಿ ಪರ್ಯಟ್ ಪಡೆದು ಮಗುಲಲ್ಲಿರುವ ಕಾಡನ್ನು ಕಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಕಾಡು ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಕಾಡನ್ನು ಕಡಿಯಲು ಪರ್ಯಟ್ ಕೊಟ್ಟರೆ, ಮಗುಲಲ್ಲಿರುವ ಕಾಡು ಹೇಗೆ ಇರುತ್ತದೆ, ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಕಡೆ ರೆವೆನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ, ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಇಲಾಖೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಫಾರೆಸ್ಟಿಗೆ ಯಾವತರಹ ಕಾವಲೂ ಇಲ್ಲ. ಈಗಿರುವಂತೆಯೇ ಮುಂದುವರಿದರೆ ಇನ್ನು ಎರಡು ಮೂರು ವರ್ಷದೊಳಗೆ ಒಂದು ಗಿಡ ಅಥವಾ ಮರ

ಇಲ್ಲದ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಬಹುದಾಗಿದೆ, ಶಾಖಾಭೋಗರು ಪಚ್ಚೆಲರು ಇದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳ ಬೇಕು ಎಂದರೆ ಅವರು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲರುವವರು, ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಆ ಮನುಷ್ಯನು ನಮ್ಮವನು, ನಮ್ಮ ಊರಿ ನವನು ಎಂಬ ಅಭಿಮಾನದ ಮೇಲೆ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಇದೆಯೋ ಅಂಥ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ನಿಯೋಜಿತ ವಾದ ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್ ಪ್ರಕಾರ ರಾಯಬ್ಬಡೆ ಜಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್ ಕೆಲಸ ನಡೆಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಫಾರೆಸ್ಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳಕಡೆ shrub jungle ನೂರಾರು ಎಕರೆಗಳಿವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಬರೀ ಕುರು ಚಲು ಗಿಡಗಳಿವೆ. ಈ ಕೂಪ್‌ಗಳನ್ನು ಹರಾಜು ಹಾಕಿದರೆ ಎಕರೆಗೆ 10-15 ರೂಪಾಯಿ ಬರಬಹುದು. ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಾಡನ್ನು ಬೆಳೆಸಿ 10-12 ವರ್ಷ ದುಡಿದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಒಂದು ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ 100-200 ರೂಪಾಯಿ ಆದಾಯ ಬರುವ ಸಂಭವವಿದೆ. ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಫಾರಿಸ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅದನ್ನು ಬಿಡಬೇಕಾದುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಆದಾಯ ಬರುತ್ತದೆ, ದೇಶದ ಸಂಪತ್ತು ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್ ಮಾಡಲು ಜಾಗ ಸರಿಹೊಂದುತ್ತದೆ ಅಂಥ ಜಾಗಗಳಲ್ಲಿ, ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಫಾರಿಸ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದ ಪಕ್ಷ ದಲ್ಲಿ ಅದು ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್‌ಗೆ ರಾಯಬ್ಬೆ ಆಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಜಾಗಗಳನ್ನು ಸ್ಪೆಷಲ್ ಫಾರಿಸ್ಟಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್ ಮಾಡ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಎಲ್ಲ ಅಂಶಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಸ್ಕೀಂ ನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ನಂಬಿ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಸೆಲ್ಯಾಟ್ಸ್ ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಆದಾಯ ತರತಕ್ಕ ಬಾಟು, ಕೇವಲ ಒಂದು ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಅದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಸೋರಿಕೋಗು ತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇದನ್ನು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ತರುವಾಗ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಜನಗಳಿಗೆ ಕಷ್ಟನುಬವಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಈ ಇಲಾಖೆ ಬಹುವುಲಿಗೆ ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕುವಾಗ ಸರ್ಕಾರ ಎಷ್ಟೇ ಕಾನೂನು ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದಾಗ್ಯೂ ಕೂಡ ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವವರು ಅನೇಕ ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವರ್ತಕರಿಗೆ ತುಂಬ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಲಾರಿ ಇರುವ ಮನುಷ್ಯ ತನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಐದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ನಗದು ಇದ್ದರೆ ಮಂಗಳೂರಿ ನಿಂದ ಹೆಂಚನ್ನು ತಂದು ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಮಾರಿ ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಪ್ಯಾಂಗನೀಸ್ ಅದನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಮಂಗಳೂರಿಗೆ ಹೋಗು ತ್ತಾನೆ. ಒಂದು ಸಾವಿರ ಹೆಂಚಿಗೆ ಆರು ರೂಪಾಯಿ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಕೊಡಬೇಕು. ಅದರಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡು ವವನು ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಕೊಟ್ಟು ಹೆಂಚನ್ನು ಮಾರ ಬೇಕೆಂದರೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ಏಕೆಂದರೆ ಲಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಂಚನ್ನು ತಂದವನು ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಕೊಡದೆ ಕಡಮೆ ಬೆರೆಗೆ ಜನಗಳಿಗೆ ಮಾರುತ್ತಾನೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ ಲಾರಿಯಲ್ಲಿ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ತುಂಬಿ ಕೊಂಡುಬಂದು ಸಂತೆಯ ದಿವಸ 5-10 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಮಾರುತ್ತಾನೆ. ಅಂಗಡಿ

ಯಲ್ಲ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿರುವವನು ಡಬ್ಬು ಒಂದಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ಲಾಭ ಬರಬೇಕೆಂದು ಬೆಲೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ಯಾರೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಸೇಲ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಂತೆ ದಿವಸ, ಮತ್ತು ಇತರ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಹೋಗಿ ತುಂಬೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

*Sri R. M. DESAI (Bilgi).—Mr. Speaker Sir, while supporting the demand for Forest for Rs. 1,83,97,000, I would like to refer to some of the main points relating to forest and the activities under the Wild Game Preservation Act also.

Mr. SPEAKER.—You will have ten minutes' time.

Sri R. M. DESAI.—Yes, Sir. Mysore State has got to its credit a total forest area of 13,105 sq. miles and it is one of the fortunate States of India to have this extent of forest area. We derive many important products from the forest like valuable timber, bamboo, herbal medicines, costly ores, certain things from which colours are produced and such other products. From the evergreen forests, we have the most parched forests which is the result of indiscriminate cutting for fuel. These forest areas, apart from endowing us with facilities for illuminating our State, is giving us the benefit of more electricity and to enable us to lend electricity to our neighbouring States and earn some profit in future.

I am not going into details under this head. I would only like to refer to some of the important points relating to our forest areas particularly in my district. Coming as I do from Bijapur District, I should say that our district has 2,618 acres of reserve forest areas comprising 4.9 per cent of the total area of the district. The main products of our forest area are bark from the trees for tanning purposes, glue (ಅಂಜು) and fuel which is cut from coups. The State derives good income from these items. There are stone quarries also in addition, in these forests. I would like to point out here that there is one very good ore which is found in my constituency of Bilgi—Eligutti, namely asbestos ore. This was being taken out by some Bombay contractors and due to some reasons, it has been stopped now. I request the Government to investigate

into the matter and see that these asbestos ore are taken out for industrial purposes.

Our forest areas no doubt were helping rainfall. But due to illicit cutting which is still rampant, rainfall is becoming scarce and I therefore request Government to take immediate steps to see that such illicit cutting is stopped.

ಇವತ್ತು ಮಂಡ್ಯ ನಕ್ಕರೆ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯಿಂದ ಕ್ಯಾಷ್ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೊಳ್ಳುವವನನ್ನು ನೋಡಿ. ರೈಲ್ವೆ ಸ್ಟೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ರಂಗಯ್ಯ ಎನ್ನುವ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಆರ್. ಆರ್. ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ; ಸ್ಟೇನ್ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ, ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಬಂಡವಾಳಹಾಕಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವ ಮನುಷ್ಯ ಇವನ ಜೊತೆ ಪೈಪೋಟಿ ಮಾಡುವುದು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ? ಸೇಲ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ವಿಚಾರ ಏನು ವಿಚಿತ್ರ ಎನ್ನುತ್ತೀರಾ! ನಕ್ಕುವಾಗ ಯಾವನು ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುತ್ತಾನೋ, ಅವನು ಉದ್ಧಾರವಾಗುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಒಬ್ಬ ಕಳ್ಳ, ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಸಾಚಾ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿಯೂ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ, ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವ ಮನುಷ್ಯ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಕೊಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ (ಹಣಕಾಸಿನ ಇಲಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಕೊಡದಿರುವವರನ್ನು ಹೇಗೆ ಹಿಡಿಯುವುದು ಸ್ವಾಮಿ?

Sri C. K. RAJAIAH SETTY.—Be a merchant when you go to a merchant. Go as an oil merchant, as an yarn merchant. ನೀವು ಹೋಮ್ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದವರು, ನಿಮಗೆ ನಾನು ಹೇಳಿಕೊಡಬೇಕೇ? ಸೇಲ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ಗೆ ಈಗ ಆರು-ಏಳು ಷೆಡ್ಯೂಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಜವಳಿ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥನಿಗೆ ಎಕ್‌ಸೈಸ್ ಡ್ಯೂಟಿ ಇದೆ. ಇವನಿಗೆ ರೆಕ್ಕೆ ಇಡುವ ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲ. ಇತರರಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗಿರಲಿವಂತೆ ಈ ಷೆಡ್ಯೂಲುಗಳನ್ನು ಏನಾದರೂಮಾಡಿ, 3-4 ಷೆಡ್ಯೂಲ್‌ಗಳಿಗೆ ಇಳಿಸದೆ ಹೋದರೆ, ಲಂಚಕ್ಕೆ ಆಸ್ಪದವಾಗಿ, ಸರ್ಕಾರದ ದುಡು ಸೋರಿಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಆಸ್ಪದವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದೆ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಟರ್ನ್ ಒವರ್ ಇದ್ದರೆ, ಮೂರು ಪರ್‌ಸೆಂಟ್ ಷೆಡ್ಯೂಲ್‌ನಿಂದ, ಒಂದು ಪರ್‌ಸೆಂಟ್ ಷೆಡ್ಯೂಲ್‌ಗೆ ಇಳಿಸಬಹುದು. ಯಾರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಸರಿಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೋ ಅವರಿಗೆ ಸೇಲ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಉಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ. ಇದರಿಂದ ಚಿಲ್ಲರೆ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಯಾವುದಾದರೂ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ನಾಲ್ಕಾರು ಷೆಡ್ಯೂಲುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಉದ್ದೇಶವೇನೆಂದರೆ, 4-6 ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕಿಬಿಟ್ಟರೆ, ಯಾವುದಾದರೂ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ವಸೂಲಾಗುತ್ತದೆಂದು. ನನ್ನ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಇದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಲುಕ್ಕಾನು ಜಾಸ್ತಿ. ಇದರಿಂದ ಆ ದಾಯವಿಲ್ಲ. ಈವಾಗ ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಂಪೆನಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ ರಿಪೇರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಲಾರಿ ರಿಪೇರಿಗೆ ಹಾಕಿದಾಗ ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಇಂಜಿನ್ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬದಲು ಡೀಸೆಲ್ ಆಯಿಲ್ ಇಂಜಿನ್ ರಿಪೇರಿಯಾಯಿತೆಂದು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಸೇಲ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ

(SRI C. K. RAJAIH SETTY)

ನನಗೂ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಒಂದು ಚಾಲೆಂಜ್ ಇತ್ತು. ಒಂದು ಫಾರ್ಮುಲಾ ಪ್ರಕಾರ ಏಳು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕೊಡಿ ಅಂತ ಹೇಳಿದೆ. ರಾಜಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಆಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿ, ಅನುಭವ ಪಡೆದ ಅಫೀಸರುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದರೂ, ಅವರಿಗೆ ಏನೂ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲ, ಬಜಾರಿನಲ್ಲಿ ತಿರುಗಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಿದಿನ ಸಹಿ ತರಗು ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ, ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ ಓಡಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿ 10 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಸೇಲ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ವಸೂಲು ಮಾಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—ರಫ್ತು, ಲೀಕೇಜ್ 50 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಆಗಬಹುದೆಂದು ಎನ್ವಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಕೆ. ರಾಜಯ್ಯಶೆಟ್ಟಿ.—ಸೇಲ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿಗೂ ಕೂಡ ಜಾಸ್ತಿ ಕಾಮನ್‌ಸೆನ್ಸ್ ಇರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು. ನಾನು ಒಂದು ಹೋಟೆಲಿನಲ್ಲಿ ಬೋರ್ಡರ್ ಆಗಿದ್ದೆ. ಆ ಹೋಟೆಲಿನ ನಮನೆ ಕೊಂಡ ಅಹಾರಪದಾರ್ಥಗಳ ಬೆಲೆಗಿಂತ, ಅವನ ವ್ಯಾಪಾರ ಕದಮೆ ತೋರಿಸಿದ್ದು. ಯಾರಾದರೂ ನಂಬುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ? ಅವನು ಕಾಫೀ ಬೋರ್ಡಿನಿಂದ ಕೊಂಡುಕೊಂಡದ್ದು ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿನಷ್ಟು ಕಾಫಿಬೀಜ. ಅವನು ಟೋಟರ್ ಮಾರಿದೆ ಎಂದು ತೋರಿಸಿದ್ದು ಆರು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿನಷ್ಟು. ಹಾಲಿಗೆ, ಸಕ್ಕರೆಗೆ, ಕಲರಿಗೆ, ಪಾತ್ರೆಗೆ ಹೇಗೆ ಕೊಟ್ಟು? ಸೇಲ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಲಂಚ ಕದಮೆ ಯಾಗಬೇಕು. ಆ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ದಕ್ಷರಾದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿರಬೇಕು. ಹಿಂದಿನ ಅನುಭವದಿಂದ ಸೇಲ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಮಾರ್ಪಾಡಾಗಬೇಕು. ಈಗಿರುವ ಏಳು ಷೆಡ್ಯೂಲ್‌ಗಳನ್ನು ಕದಮೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಜಾಸ್ತಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಯಾಗುತ್ತದೆ.

The Government should take immediate steps to see that this sort of illicit cutting of trees in the border areas which are situated roundabout these reserve forests is stopped. Many of the people there are engaged in bringing head loads of wood and selling them in the market and make a living on such income. This sort of illicit cutting from forest areas or parched areas should be stopped forthwith and the Government should make all the necessary bundobust in this matter. There has been some practical difficulty in our areas. Formerly we used to take stones from stone quarries. Now the Government is levying some charges on the stones we take from these quarries. Formerly we used to pay some amount for a permit, say, for three days by which people were allowed to take stones for agricultural purposes or for building purposes. In fact, now we will have to

pay for the permit in the first instance. Secondly, we will have to pay to the people who will take out stones. Thirdly apart from all this, the Government is levying a nominal fee of eight annas per cart load for taking out stones. One cart load comes to only 10 to 15 stones and so, for 15 stones, we will be paying eight annas which will be very costly for agriculturists for building homes or for agricultural purposes. Then, Sir, for development of some of the forests in our areas, I should like to point out some of the things. Afforestation may be taken up in our area on some of the good soil wherein there is less of these rocky areas. In the Ghataprabha River valley area, there are large extents of forest land on both sides of the canal which may be converted into beautiful pasture land and good grass can be grown and that would add to the improvement of the forest area in our parts. Coming to the question of disafforestation, many of the so-called reserve forest areas in our Districts are actually and really cultivable areas and they have not yet been disafforested and have not yet been handed over for cultivation. They are simply named as reserve forest areas, but actually they are cultivable areas. Even when such matters are brought to the notice of the Government, the matter is not being expedited and the Government is thinking that minimising the reserve forest areas, would be harmful. I would like to point out that it is not going to harm the interests of the Government and it is better to disafforest such areas and give them for regular cultivation to the people. In Bombay area formerly some of these forest areas were given on five-year contract basis and the people who have cultivated those lands for the last 10 years have converted them into very good cultivable lands and have derived good benefit. According to the previous contract, if the Government intends to take away those lands from those people, the efforts put by those poor people so long would be futile and the lands which have been acquired for cultivation would be rendered useless. These lands have been very well developed and they will help in raising

more food crops and therefore they may be added to cultivable land and they can be disafforested and given to people on regular assessment.

The Wild Life Preservation scheme is one of the healthy schemes which has been brought by Government. We have got some species of animals which are looked upon as curios by foreigners and I for one would support the Wild Life Preservation Act. The Government should spend a little more and see that this Act is implemented to the true letter of the Act. Game Sanctuaries have been established in four or five places and it should be established in some more places and rare species of animals should be protected and preserved so that foreigners may come and look at them. Sir, I also know something of shooting and I am interested in shooting. In these forest areas, due to this Act, no doubt people are afraid of going into the forest area for indiscriminate shooting. But people are however resorting to indiscriminate shooting in the forest areas because many of them are holding illicit or unlicensed muzzle-loading guns. It must be investigated and these muzzle-loading guns should be confiscated. If the Government want proper protection to be given, they should at least issue licences to the holders of such weapons and regulate shooting in this area. Many of the people are carrying on illicit shooting and if that is not stopped, that would harm the very object of the Wild Life Preservation Act. The Government should see that illicit shooting and professional hunters are brought to book and enforce this Act vigorously so that it would help to preserve some of the creations of God. I once again say that I support the Demand under Forest and thank the Speaker for giving me an opportunity to speak.

*ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಪಟ್ಟನ್ (ರಾಮದುರ್ಗ).— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಡಿವಿಷನ್‌ನ ಮೇಲೆ ನಾನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಒಂದು ವಿಷಯ ಸರ್ಕಾರದ ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಜಂಗಲ್ ಸಿಪಾಯಿಗಳಿಂದ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಖಾತೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಹಾಳಾಗುತ್ತವೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಖಾತೆಯಿಂದ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಹಳ್ಳಿಯವರು ಜೀವನ ಮಾಡುವ ನಮಾಚಾರವಿದೆ. ಮೊನ್ನೆ ತಾನೆ ತಮ್ಮ

ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದ ಪ್ರಕಾರ ಹರಿಜನರು, ಬಡ್ತರು ಮತ್ತು ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಆಯಾಯ ಭಾಗದ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ರಿಜರ್ವ್ ಇಟ್ಟು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ಅಗತಕ್ಕ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ನೂಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಟ್ರಕ್‌ಗಟ್ಟಲೆ, ರಾರಿ ಗಟ್ಟಲೆ ನೌದೆ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಕಾವಲುಗಾರರು ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗದೆ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಖಾತೆಗೆ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ನಣ್ಣ ನಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಾಡಿನಿಂದ ನೌದೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗುವವರಿಗೆ ಈಗ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ತರಹ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸ ಬೇಕೋ ಅವುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಅವಶ್ಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ನನ್ನ ನೂಚನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಎಲ್ಲಿ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಪಟ್ಟನ್.—ಬೆಳಗಾವಿ, ದಿಸ್ತ್ರಿಕ್ಟ್ ಮತ್ತು ಬಿಜಾಪುರ ದಿಸ್ತ್ರಿಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಬಹುಶೇಕ ಉತ್ತರ ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಟ್ಟಣಗಳ ಹಿಂದೆ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲ ಕೆಲವು ಅರಣ್ಯಗಳಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಬಡಜನರ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳನ್ನು ರಿಜರ್ವ್ ಮಾಡಬೇಕು. ತಲೆ ಹೊರೆಯಿಂದ ಉಪ ಜೀವನ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ತರಹ ತೊಂದರೆಯೂ ಇಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ಬೇಟೆ ವಗೈರೆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ವೇಳೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲೂ ಅಲ್ಲರುವ ಜಂಗಲ್ ಸಿಪಾಯಿಗಳಿಂದ ಆಗುತ್ತಿರುವ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು.

3 P.M.

ಸೊಂಡೂರು ಭಾಗದ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಗಂಧದ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಹೆಳವಾಗಿದೆ. ಅದು ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾನಗಿ ಇಲ್ಲದೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸಾಗಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅದರ ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚು ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನೂಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬಡಜನರಿಗಾಗುವ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ದೂರಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿ ನೂಚನೆಮಾಡಿ ನನ್ನ ನಾಲ್ಕು ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರಿನಾರಾಯಣ್ (ತೀರ್ಥ ಹಳ್ಳಿ).—ನಭಾಪತಿಗಳೇ, ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರ ತಕ್ಕಂಥ ಐದನೆಯ ಬೇಡಿಕೆ ಅಂದರೆ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ನಾನು ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಅಪೇಕ್ಷೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ನವಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಿನ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 18 ಭಾಗ ಕಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 75 ಅಂದರೆ ಮುಕ್ಕಾಲು ಭಾಗ ಮಲೆನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿದೆ. 13,553 ಚದರ ಮೈಲಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಕಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶ ದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ 33 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವರಮಾನ ಬರುತ್ತದೆ. ಅಂದಮೇಲೆ ಈ ಅರಣ್ಯ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ವರಮಾನ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವುಗಳು ಮರೆತುಬಿಡಬಾರದು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾವು ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಳೆಯನ್ನು ತರತಕ್ಕಂಥ ಮೋಡಗಳು, ನಮುದ್ರದಿಂದ ಬರುವ ಮೋಡಗಳು ಎತ್ತರವಾಗಿರುವ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿಪರ್ವತ ಶ್ರೇಣಿಯ ಬಳಿ ಬಂದು ಮಲೆನಾಡು

(ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರಿನಾರಾಯಣ್)

ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಳೆಯಾಗಿ ಸುರಿದು ನಮ್ಮ ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ 30 ಅಂಗುಲದಿಂದ ಹಿಡಿದು 400 ಅಂಗುಲಗಳವರೆಗೆ ಮಳೆಯನ್ನು ಸುರಿಸುತ್ತವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಆ ಪ್ರದೇಶದ ಹವಾಗುಣ ಮತ್ತು ಎತ್ತರವಾಗಿರುವ ಪ್ರದೇಶ ಕಾರಣ. ಹೀಗಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಳೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈಗ ನಮ್ಮ ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿದ್ದಂಥ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತು ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಡಮೆಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ಗಮನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನುಮಾರು 20 ವರ್ಷಗಳ ಕೆಳಗೆ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ—ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಮಲೆನಾಡಿನ ಯಾವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಾಗಲಿ ಕಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿದರೆ ಗುಹೆಯೊಳಗೆ ಹೋದಹಾಗೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತಿತ್ತು, ಅಂದ ದಟ್ಟವಾದ ಕಾಡುಗಳಿದ್ದವು. ಈ ದಿವಸ ನೋಡಿದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡು ರಾದ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ನಾವು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಹಿಂದೆ ಯಾವುದು ಒಂದು ದಟ್ಟವಾದ ಕಾಡಾಗಿತ್ತೋ ಅದು ಈ ದಿವಸ ಒಂದು ಬೋಳುಗುದ್ದವಾಗಿ ಬಹಳ ಕಡಮೆ ಪ್ರಮಾಣದ ಮರಗಿಡಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿವೆ. ಅಂದ ಮೇಲೆ 20 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಹಾಗೆ ಈ ದಿವಸ ಕಾಡ್ಲಿಲ್ಲ, ಮಳೆ ಕೂಡ ಬಹಳ ಕಡಮೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಜ್ಞರನ್ನೇಕರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ವನಸಂಪತ್ತಾದ ವೃಕ್ಷಗಳಿದ್ದರೆ ಮೋಡಗಳು ಆಕರ್ಷಿತವಾಗಿ ಮಳೆ ಸುರಿಯುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ತಜ್ಞರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಿರುವುದರಿಂದ ಬರ ಬರುತ್ತಾ ಕ್ರಮೇಣ ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಕಡಮೆಯಾಗಿದೆ. ನೀರಾವರಿ ಸಂಪತ್ತಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತಾಗಲಿ, ಯಾವ ಸಂಪತ್ತೇ ಆಗಲಿ ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮಳೆಯಾದರೆ ಮಾತ್ರ ಇರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಯಾರೂ ಮರೆಯುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಳೆ ಕಡಮೆಯಾದರೆ ಕಾಡು ಕಡಮೆಯಾಗುವುದರಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿನ ಅನಾಹುತವಾಗುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಮರೆಯಬಾರದು. ನಮ್ಮ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಅನೇಕ ತೊಂದರೆಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಕಾಡು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮಳೆಯಿಲ್ಲ, ಮಳೆಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸುಭಿಕ್ಷೆಯಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಮರೆಯಬಾರದು. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಭಾಗ, ಮುಕ್ಕಾಲುಭಾಗ ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿರುವ ವಿಚಾರ. ಇದ್ದ ಕಾಡು ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕೊರತಾಗಿಡಲಾಗಿದೆ.

ಈಗ ಎದ್ದುಚ್ಚುಕಿ, ಇರಾಖೆಯವರು ಜೋಗಿನಿಂದ ತರೀಕೆರೆಯವರೆಗೆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಮಿಷನ್ ಲೈನ್ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ, ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ ಕಾರವಾರದ ಕಡೆಯೂ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ನುಮಾರು 200-250 ಮೈಲಿ ಅಗಲವಿರುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಕಡಮೆಯಾಗಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದು. ಸಾಲದ್ದಕ್ಕೆ ಈಗ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಂದ, ಲಕ್ಷವಳ್ಳಿ, ತುಂಗಾ ಮತ್ತು ಶರಾವತಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಂದ ಬಹಳ ಕಾಡು ಕಡಮೆಯಾಗಿದೆ, ಲಕ್ಷಾಂತರ ಎಕರೆಗಳ ಕಾಡು ಮುಳುಗಡೆಯಾಗಿದೆ. ಅದಲ್ಲದೆಯೇ ಈಚೆಗೆ ಜಮೀನಿನ ಮೇಲಿನ ಒಂದು ದಾಹ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿರುವ ಜಮೀನು ಕೊಡಿ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅರಣ್ಯ ಇರಾಖೆಯವರು ರೆವೆನ್ಯೂ ಇರಾಖೆಗೆ ಕಾಡು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಎಂ. ಆರ್. ಪಿ. 'ರೈಸೆಸ್ಟನ್ಸ್' ಕೊಟ್ಟು ಮಲೆ

ನಾಡಿನ ರಿಯಾಯಿತಿ ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಮಲೆನಾಡಿನವರಿಗೆ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಫಾರೆಸ್ಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಸೌಕರ್ಯ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಕಾಡು ಕಡಮೆಯಾಗಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಸ್ಟೆಂಗ್ ಅನೇಕವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಕಾಡು ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರು, ದಾವಣಗೆರೆ, ಹರಿಹರ ಈ ಕಡೆಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸೌದೆಗಾಗಿ ಮತ್ತು ಐರ್ಕ್ ವರ್ಕ್‌ಗೆ ಬೇಕಾದ ಸೌದೆ ಮತ್ತು ಇದ್ದಲಿಗಾಗಿ ಕೂಡ ಕಾಡನ್ನು ಕಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದ ಮೇಲೆ ಈಗ ನಮಗೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತು ಕಡಮೆಯಾಗಿದೆ. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿರುವ ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿಯುವುದು ಮತ್ತು ಕೊಸದಾಗಿ ಬೆಳೆಸುವುದು ಈ ಎರಡನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಕಾಡನ್ನು ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೋ ಅದೇ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ, ಅದೇ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮರಗಳನ್ನು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆಯೇ ಎಂಬ ಅನುಮಾನ ಬರುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ಕಾಡಿನಮೇಲೆ ಇಷ್ಟು ಧಾಳಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಧಾಳಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಡಿದ ಗಿಡಗಳ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ ಯೇ, ಹಣ ಅದಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ ಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಎರಡನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ 75 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಆಫಾರೆಸ್ಟೇಷನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ 52 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನೊದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವರ್ಷ 7½ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನೊದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪೈಕಿ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಸರ್ಕಲ್‌ಗೆ ಕೇವಲ 70 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಸರ್ಕಲ್ ಅಂದರೆ ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು, ಹಾನನ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಈ ಪ್ರಾಂತಗಳಿಗೆ 70 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕಾರವಾರದಲ್ಲಿ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್‌ಗಾಗಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನೊದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಮಲೆನಾಡನ್ನು, ಅಲ್ಲಿರುವ ಕಾಡನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಲು, ರಿಜುವಿನೇಷನ್ ಮಾಡಿ ಕಾಡನ್ನು ಪುನರ್ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲು 70 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಸರ್ಕಲ್‌ಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅನೇಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಡಿನಮೇಲೆ ಧಾಳಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಅಷ್ಟೇ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಕಾಡಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ವ್ಯಯ ಮಾಡಿದ ಹಾಗಾಯಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಒಂದುವೇಳೆ 20 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಈಗ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಂತೆ ಕಾಡಿನಮೇಲೆ ಧಾಳಿ ಮಾಡಿದರೆ ಅದರ ಪರಿಣಾಮವೇನು? ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಾಡುಗಳು ನಾಶವಾಗಿ ಮಳೆ ಕಡಮೆಯಾಗಿ ದೇಶಕ್ಕೆ ಕ್ಷೋಭೆ ಬರುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂದೇಹವೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಘಂಟಾಘೋಷವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಅದುದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ವ್ಯವಸಾಯ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟು ಕಾಡಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು, ಹಾಗೂ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಹಣ ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣ ಒದಗಿಸಿದರೆ ಅದು ಸಾಲದು. ಅದರಿಂದ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹಣ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ತೇಗು, ತಂಗಡಿ, ಗಂಧದ ಮರ, soft wood ಹೀಗೆ ನಾನಾ ತರದ ಉಪಯುಕ್ತ ಮರಗಳೂ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಗಂಧದ ಮರದ ಉಪಯುಕ್ತತೆ ಬಹಳಷ್ಟಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎರಡು Sandal wood oil factory

ಗಳು ಇವೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಒದಗಿಸಿದ ಹಣ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದೊಂದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರವಾಗಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಇತ್ತರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇರಳವಾದ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತು ಇದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ. ತೇಗದಿನ ಮರದ ಸಂಪತ್ತು, ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ ತೇಗದಿನ ಮರಗಳನ್ನು ಭರ್ತೆ ಹೊಡೆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ಪುನಃ ಅಷ್ಟೇ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಈ ಸಂಪತ್ತು ಕಡಮೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತು ಕಾಡು ಕಿಚ್ಚು ಮೂಲಕ ಸಹ ಬಹಳವಾಗಿ ಹಾಳಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾಡು ಕಿಚ್ಚು ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಉದ್ಯಮಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಕಾರಣವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡು, ಅದನ್ನು ಕಡಮೆ ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಕಾಡುಕಿಚ್ಚಿನ ಹಾವಳಿಯಿಂದ ಕಾಡಿನ ಸಂಪತ್ತು ನಾಶವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ತಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶರಾವತಿ ವ್ಯಾಲ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಮತ್ತು ಲಕ್ಕವಳ್ಳಿ ಯೋಜನೆಯ ಮುಳುಗಡೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕಾಡು ಇದೆ. ಆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿಯ ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಹರಾಜು ಮೂಲಕ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಎಷ್ಟು ಹಣಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಮುಳುಗಡೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿಯ ಕಾಡು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು. ಅದು ಹಾಳಾಗಬಾರದು. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿಯ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಡಿದುಹಾಕುವುದರಿಂದ ಕಾಡು ಹಾಳಾಗುತ್ತದೆ. ಪುನಃ ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಡುವ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕಾಡಿನ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ವಿಮರ್ಶಮಾಡಿ ನೋಡಬೇಕು ಮತ್ತು ತಕ್ಕ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇದ್ದ ಕಾಡನ್ನಾದರೂ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಖಾಸಗಿ ಮಾಲೀಕತ್ವದಲ್ಲಿರ ತಕ್ಕಂಥಾ ಕಾಡನ್ನು ಸಾಪಾದಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆ grazing ಗಾಗಿ ಕಾಡನ್ನು ಕಾಯ್ದಿರಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ indiscriminate shooting ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶಕೊಡಬಾರದು. ಏಕೆಂದರೆ ಮೃಗಸಂಪತ್ತು ಹಾಳಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಸೇಲ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ವಿಚಾರ. ಪುನಃ ವಾರಾಣಸಿ ಮೇಲೆ outturn tax ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಅರ್ಥಸಚಿವರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಎಲ್ಲ ಬುಕ್ ಸೆಲರ್ಸ್ ಬಹಳ ಬಡವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಳೆಯಾಗುವುದಕ್ಕೂ ಅರಣ್ಯವಿರುವುದರಿಂದಲೇ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತಿನ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟು ಗಮನ ಕೊಟ್ಟರೂ ಅದು ಸಾಲದು. ಎಷ್ಟು ಹಣ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಒದಗಿಸಿದರೂ ಅದು ಕಡಿಮೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಈ ವರ್ಷದ ಬಡ್ತಿ ಟನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭ

ದಲ್ಲಿ ನಾನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. CHAIRMAN (Sri J. H. Shamsuddin).—The Hon'ble Member has one minute more.

Sri A. R. BADRINARAYAN.—You must please permit me. I have not been shown any indulgence from the Chair.

Mr. CHAIRMAN.—I am sorry. I have not shown any indulgence to anybody.

Sri A. R. BADRINARAYAN.—I shall finish in five minutes.

Mr. CHAIRMAN.—No, Sir.

*Smt. VIJAYA RAGHAVENDER RAO (Chitapur).—Mr. Speaker, I rise to support the demands that are before the House. I wish to confine myself to the forest demand only. The forest area that Mysore now exhibits is about 13,553 square miles, i.e. about 18 per cent of the State is covered with forest. The forest is a source of considerable income to our State and it yields a revenue of about Rs. 3½ crores. The real forest work is understood by those who really love nature and who are interested in it. The development of the forest means protection of flora and fauna. But this protection of nature cannot be stretched too long as the plant is the basis of animal existence. Animals cannot survive without the chlorophyll of the plant. In order to maintain the balance of nature both flora and fauna have to co-exist. Now, how should we make the best use of the forest contents? Here, Government has already been paying attention to raise special teak plantation in North Kanara, Coorg and Shimoga Districts. Government proposes to take up special plantation in about 600 acres and here I must ask the Government to bear one thing in mind. That is, the timber should be protected from the insects and the worms that usually invade it. It should be protected as early as possible from these parasitic worms. Secondly, medicinal plants grow all over the forest area. That is, medicinal plants are scattered all through the forest region. So I hope the Government will undertake

(SMT. VIJAYA RAGHAVENDER RAO)

cultivation of these medicinal plants in the concentrated areas. This will help the manufacture of ayurvedic medicines.

Thirdly, in regard to soil conservation schemes every forest division, apart usual equipment, must be provided with a laboratory to test (1) the p.h. value of the soil (2) the rate of soil erosion and (3) to find out the insecticides and wormicides to fight insects and worms which are parasitic on timber.

Hyderabad Karnatak area is not blessed with a thick forest. The forest area is meagre and is full of small thorny shrubs and trees. I hope the Government will pay attention for the removal of these shrubs and to develop this area for the grazing purposes.

Lastly, speedy development of agriculture and industry must not threaten the destruction of wild fauna. Of course the Government is taking a lot of care by establishing national parks. Nearly 550 square miles have been utilised for preservation of the wild fauna. Still the human progress should not be at the expense of nature. The variety and beauty of the fauna of the Mysore Forests quicken the power of appreciation in us. Among the fauna the conspicuous specie is the elephant followed by the cheetah and tiger. As I have told in my previous speech these species are becoming extinct. I hope that these species will be kept alive.

The increase in population, improved communications, and means of transport are also factors responsible in diminishing the wild animals. Protection of our forest means the protection of its flora and the fauna. So, we must make an attempt to teach a layman something about the beauty and the interest and the value of our lively, magnificent forest wealth. Of course, man has to protect himself against the beasts, but not at the cost of their complete destruction. We are proud of our huge mountains, glorious forests and beautiful flowers. And imagine what emptiness it will create if our fauna were to disappear. In one of the

papers I read that the deplorable state of ignorance and indifference in respect of the country's magnificent flora and fauna is giving way to a sympathetic appreciation of their vital place in the life of the land. Our people are now taking a healthy and wholesome interest in regard to the species of animals and plants which are fast vanishing. I hope the Government will take a healthy step to preserve the rich variety of animal and plant life.

ಶ್ರೀ ಪುಟ್ಟೇಗೌಡ (ಅರಕಲಗೂಡು).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ವರಮಾನ ಬರತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲವು ಮರಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಅರಣ್ಯ ಶಾಖೆಯವರು ಜಾಸ್ತಿ ನಿಗಾ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಏತಕ್ಕಿಂದರೆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅಳಿರಕಾಯಿ, ಸಿಗೇಕಾಯಿ ಅಂಟವಾಳ ಇತ್ಯಾದಿ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಪ್ರಾಡ್ಯೂಸ್ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಈಗ ನರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರತಕ್ಕ ವರಮಾನ ಇದರಿಂದ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಅರಣ್ಯಶಾಖೆಯವರು ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಅಪ್ಪಾಗಿ ನಿಗಾಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗ ಹಾಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ವರಮಾನ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟು ಮರಗಳು ಇವೆ, ಯಾವ ಯಾವ ಜಾತಿ ಮರಗಳು ಇರುತ್ತವೆ, ಯಾವ ಯಾವ ಸೈಜು ಇರುತ್ತವೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಯಾವದನ್ನೂ ತಿಳಿಸಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಕ್ಷಿಂತಲೂ ಜಾಸ್ತಿ ವರಮಾನ ಈಗ ಹಾಲಿ ಬರುತ್ತಾ ಇರುವುದು ಅಂಟವಾಳ, ಅಳಿರೇಕಾಯಿ, ಸಿಗೇ, ಇತ್ಯಾದಿ. ಇವುಗಳಿಗೆ ಯಾವತರಹ ಕ್ರಮವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ನರ್ಕಾರಿಯನ್ನು ಸಹ ಹಾಕಿಸಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಅಳಿರೇಮರದಿಂದ ವರ್ಷ ಒಂದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮಣದಿಂದ ಮೂವತ್ತು (30) ಮಣದವರೆಗೂ ಅಳಿರೇಕಾಯಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಅಂಟವಾಳದಕಾಯಿ, ಸಿಗೇಕಾಯಿ ಇವುಗಳು ಸಹ ಹೀಗೆ ಇರುತ್ತವೆ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಇಲಾಖೆಯವರು ಇನ್ನೂ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಕಾರಣ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಮಣ ಒಂದಕ್ಕೆ ಅಳಿರೆ 3ರಿಂದ 5 ರೂಪಾಯಿನವರೆಗೂ ಇರುತ್ತದೆ. ಅಂಟವಾಳ, ಸಿಗೇಕಾಯಿ ಸಹ 8 ರೂಪಾಯಿ ಮಣಕ್ಕೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಜಾಸ್ತಿಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಫಾರೆಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಪಸಲನ್ನು ಹರಾಜಮಾಡುವಾಗ್ಗೆ ರೈತರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗತಕ್ಕ ಕೆಲವು ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಮಾಡಿದವರು ರೈತರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವವರೆಗೂ ರೈತರೂ ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅಳಿರೇಕಾಯಿ, ಸಿಗೇಕಾಯಿ, ಅಂಟವಾಳದಕಾಯಿ ಯಾವದನ್ನು ಸಹ ರೇಷಮಾಡುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಮರದಿಂದ ಉದ್ದರಿ ಹೋದರೂ ಅಲ್ಲಿಂದ ತೆಗೆಯುವ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ. ಒಂದುಪಕ್ಷ ತಾಲೋಕು ತಾಸಿಲ್ದಾರರಿಗೆ ರೈತನಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಕೊಟ್ಟರೆ, ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್‌ದಾರ ಬರುವವರೆಗೂ ಮಹಜರ್ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದುಪಕ್ಷ ಬಂದರೂ ಆತ ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಮಹಜರ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್‌ದಾರನ ಕಡೆ

ಸೇರಿಕೊಂಡು ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಡುವುದು ತುಂಬ ರೇಟಾಗಿ ಫಸಲೆಲ್ಲಾ ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಯಾವ ಸರ್ವೆ ನಂಬಿರಲ್ಲ ಕಡುವುತ್ತು ನಯೋ ಅಲ್ಲಯೇ ರೇಟೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಬೇರೆಕಡೆ ಸಾಗಿಸಲು ಪುನಃ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ರೇಟೆಮಾಡಿದಮೇಲೆ ಮನೆಗೆ ಸಾಗಿಸಲು ಮತ್ತು ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಮತ್ತು ಮಾರುವಾಗ ಪುನಃ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಹೀಗಾಗಿ ರೈತರಿಗೆ ತುಂಬ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಮಾಲು ಕಲ್ಲು ಬಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಒಣಗಬೇಕು. ಅದರಿಂದ ಈ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ತಪ್ಪಿಸಲು ಒಂದು ಕ್ರಮವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಬಹುದು—ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಫಸಲನ್ನು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ನವೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳು ಹವಿಸ್ತದನೆಯ ತಾರೀಖಿನವರಿಗೂ ಟೈಮ್ ಕೊಟ್ಟು ನವೆಂಬರ್ ಹದಿನೈದು ಕಳೆದನಂತರ ಹಿಡುವಳಿ ದಾರರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಮರಗಳ ಫಸಲನ್ನು ರೇಟೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಬಹಳ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ಫಾರೆಸ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳರನ್ನು ಹಿಡಿದು ಇಲಾಖೆಯವರಿಗೆ ಮಾಲು ಸಮೀಕ್ಷಕೊಟ್ಟರೆ ಇಲಾಖೆಯವರು ಯಾವ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಇರುವುದು ಸಹ ಇರುತ್ತದೆ. ನಾನು ಈ ರೀತಿ ಕಳ್ಳರನ್ನು ಹಿಡಿದು, ಮಾಲನ್ನು ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಗಾರ್ಡ್ ಮಹಜರ್ ನಡೆಸಿ ಇಲಾಖೆಗೆ ರಿಕಾರ್ಡ್‌ನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದರೆ ಈ ರಾಗಾಯಿತ್ತನವರಿಗೂ ಯಾವ ನಡವಳಿಕೆಗಳೂ ನಡೆದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಾದ ಮೇಲೆ ನಾವು ಹೊಳೆನರಸಿಪುರದ ಮುನ್ಸಿಫ್ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಕೇಸು ಹಾಕಿಸಿ ಜುರ್ರಾನೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಕೇಸು ಸಹ ಇರುತ್ತದೆ. ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಇಲಾಖೆಯವರು ಇಷ್ಟು ಉದಾತ್ತಿನ ಮಾಡಿದರೆ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಸಂಪತ್ತು ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತುಂಬ ನಿಗ್ರಾ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇನ್ನು ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಲು ಸುಡುವುದಕ್ಕೆ ಹಿಡುವಳಿದಾರರಿಗೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆ ರೀತಿ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಹಿಡುವಳಿದಾರರು ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಮರಗಳನ್ನು ಬುಡಸಹಿತ ಕಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಕಾಡಿನ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಇದ್ದಲನ್ನು ಸುಡುವುದಕ್ಕೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್‌ನ್ನು ಕೊಡಬೇಡೆಂಬುದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ರೈತರು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಹಿಡುವಳಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿದು ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ತಾರ್ಲೋಕು ತಾಸಿಲ್ದಾರರಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ತಾರ್ಲೋಕು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬಂದು ಮಹಜರ್ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಿರುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟದಿಂದ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಪುನಃ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಡಿವಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರು ಬಂದು ಮಹಜರ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾದರೆ ರೈತ ಯಾವ ಯಾವ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕೈಮುಗಿದು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು? ತಾರ್ಲೋಕು ತಾಸಿಲ್ದಾರರು ಮಾಡಿದ ಮಹಜರನ್ನು ನಂಬದೆ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಇಲಾಖೆಯವರು ಪುನಃ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದು, ಒಂದು ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ಇಲಾಖೆ ನಂಬದಕಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲಾ ಮುಗಿಯುವವರೆಗೆ ರೈತ ಕಟ್ಟಡ್ಡು ಮನೆ ಬದ್ಧು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಯಾವದಾದರೂ ಒಂದು ಇಲಾಖೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿ ಕೊಡಿ. ರೈತರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ತಪ್ಪುತ್ತದೆ. ರೈತರು ಹಿಡುವಳಿ ಮರವನ್ನು ಕಡಿದುಕೊಂಡು ಜಾಗೃತ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಯಾವದಾದರೂ ಒಂದು ಕ್ರಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಈಗ ಅಂತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಂತ್ರಿ

ಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟೆವು. ಫಾರೆಸ್ಟ್ ನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಮರಗಳನ್ನು ಹಂಚು ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹಂಚು ತಾರೀಖು ಮತ್ತು ಸ್ಥಳ ಎಲ್ಲವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದರಮೇಲೆ ಪಾರ್ಟಿಗಳು ಮರಗಳು ಇರುವ ಕಡೆ ಹಾಜರಿದ್ದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇಲಾಖೆಯವರು ಬೇರೆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೇ ಹಂಚು ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇಲಾಖೆಯವರು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದವರೊಬ್ಬರ ಹೆಸರಿಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಕಡೆ ಹಂಚು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ ಈ ವಿಚಾರ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಎಲ್ಲ! ಯಾವಾಗ? ಯಾವ ತಾರ್ಲೋಕು?

ಶ್ರೀ ಪುಟ್ಟೇಗೌಡ.—ಅರ್ಕುಗೂಮ ತಾರ್ಲೋಕಿನಲ್ಲಿ ಹಿಪ್ಪಲಿ ಫಾರೆಸ್ಟ್. ಇಂಥಾದ್ದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಕೂಡದು. ಇಲಾಖೆಯವರು ತಮ್ಮ ಗೊತ್ತಾದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹಂಚು ಮಾಡಿದರೆ 400 ರೂಪಾಯಿ ಗಿಂತ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬಡ್ ಬರುತ್ತಿತ್ತು ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

*Sri MAQSOOD ALIKHAN (Bidar).—Mr. Speaker, Sir, while I rise to support the demand of the Government in regard to Forest, I take this opportunity to express my views on certain procedure that is prevalent in the Hyderabad Karnatak Area. I would like to confine myself to the District of Bidar. I need not emphasise the fact that many of the persons who live in towns and districts usually belong to the agriculturist class. This is especially so in Bidar Town. Many of the persons are having their lands in the vicinity of Bidar Town and they bring the forest produce such as firewood and grass from their lands. For the last one and a half years, they are encountering a great difficulty due to certain procedure that is prevalent there. The forest authorities are objecting to the transit of these commodities from the nearby areas to the Bidar Town. They say that these commodities come under the category of forest produce and unless a person gets a permit or a pass from the Forest Department to bring them to the town, he will not be allowed to do so. Now, I have to explain in detail the procedure that will have to be followed in this respect. Supposing a person wants to bring firewood or grass from his nearby lands to the Bidar Town, he will have to apply first to the Tahsildar for a certificate to show that he is the owner of certain lands and that he is in possession of them. I need not emphasise what an amount of time, labour and money is involved in getting

(SRI MAQSOOD ALI KHAN)

such a certificate. It depends upon the whims and fancies of the concerned clerks to give a certificate just in time and when he gets the certificate he will have to apply to the Divisional Forest Officer, Gulburga, and that too through the Forest Range Officer or the Inspector of Forests who is stationed at Bidar. That officer will visit the lands make an estimate of the produce and submit a report to the Divisional Forest Officer that according to his estimate so many cartloads of grass and so many cartloads of firewood can be had from the lands of the applicant. This report will get stuck up with the D.F.O. for a fortnight or so and by the time he passes any order for the issue of a permit or pass, the grass that was lying in the open will get rotten and the firewood that was cut will be stolen. So, the agriculturists find it very difficult even to make use of the produce from their lands. I would submit that this procedure has opened new channels of corruption among the rank and file of the forest officers and results in waste of public money, time and energy. It is said that the forest officers who step out of their houses in Bidar District early morning with their pockets empty return home in the evening with their pockets filled with considerable legal tender. They attribute it to the sheer magic of the procedure. I think that every log of wood works magic for them. This procedure does not bring any money to the coffers of Government, but anyhow it means considerable benefit to the forest officers. In fact, if this procedure continues, I think there will be a clamour against the Government stopping it. Under sub-section (2) of section 44 of the Forest Act that was promulgated in the year 1946, the Government was empowered to frame rules in this respect. The rules were framed, but I do not find any contingency or expediency or any reasoning in them because the forest in Bidar District is in an infant stage. The trees are just growing and it will take considerable time before they grow up. Just now a lady member pointed out that thick forests are not found in the

Hyderabad Karnatak area. Similarly, there are no thick forests in Bidar also. When the forest is not thick and when the trees are not well grown, I do not think there is any meaning in restricting the transit of the products from the nearby lands.

Sri H. S. RUDRAPPA.—Is my Hon'ble friend referring to the transit of forest produce from private forest or from Government forest?

Sri MAQSOOD ALI KHAN.—I am coming to that point. A very reasonable objection has been raised by the Hon'ble Minister, but I would submit that if we take into consideration the whole forest area in Bidar District, I think it does not consist of more than 5 per cent of the total area? There are two or three compact blocks and they are not scattered in different areas and there are a number of Government servants. There are the Range Officers, Chowkidars, Foresters, Watchmen and so on. When there are so many persons, cannot they have some vigilance or superintendence over the area? If these Government servants are vigilant and careful, nobody would dare go to the forest and cut anything from there. So, instead of placing this responsibility on the Government servants, it is rather unreasonable and unjustifiable to place this burden on the persons who are bringing their produce from their lands and to ask them whether they have got a permit or not.

Sri H. S. RUDRAPPA.—Does the Hon'ble Member mean to say that they should have no permits?

Sri MAQSOOD ALI KHAN.—I am making my own suggestion in regard to that. This procedure has rather doubled the prices of grass and firewood in Bidar. Firewood which was selling at Rs. 3 per palla formerly is now selling at Rs. 8 or 9 per palla. Even the price of grass has doubled. In fact, it is not going to do any good to the people.

My suggestion in this respect is that when we find that the rules that have been promulgated are not giving any benefit to the people or the Government then those rules should be repealed but if the Government feel that the rules are quite necessary and they cannot

repeal them, then at least they must change the procedure. To require a person to get a certificate and for that purpose to make him go to Gulbarga and travel a distance of over 120 miles wasting a lot of money, is not the proper thing to do. I feel that it is much easier to conduct proceedings in a court of law than to pursue the proceedings in the Forest Department. So I would suggest that it is better to give some powers to the officials who are on the spot at Bidar; the Range Officer or the Forest Inspector should be entrusted with the powers of issuing permits to any person who wants to bring grass from his place. A person who wants to bring grass from his own place should not be required to get a certificate from the Tehsil Office. The officers should rely on the pavy book and the latest revenue receipt. Even in criminal courts whenever a person stands surety to another person he is required only to produce the pavy book and revenue receipt on which reliance is placed and on the basis of that his surety bond is accepted. When this is the procedure followed even in criminal courts, I think it can be followed in the Forest Department also. That would curtail the expenditure, the time spent and the harassment to the public.

There is another point to which I would invite the attention of the Agriculture Minister. Due to the surrounding forest area, wild pigs have grown in considerable number in our place. They come out from the forest area and devastate all the plantation that is carried on there. We had the good fortune of having you in our midst at Bidar when we represented this matter to you, but up till now no step has been taken by Government to improve matters. I suggest that hunters or marksmen or shooters should be appointed to chase the wild animals or they should be shot down. Or if the Government have any other appropriate remedy that should be taken.

With these words I resume my seat. ಶ್ರೀ ವೈ. ವೀರಪ್ಪ (ಹೊಳೆನರಸೀಪುರ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ಅರಣ್ಯ ಶಾಖೆಯ ದಿವ್ಯಾಂಡಿನ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಒಂದೆರಡು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಿಂತಿದ್ದೇನೆ.

ದೇಶಕ್ಕೆ ಬರತಕ್ಕ ನಾನಾ ವರಮಾನದ ಬಾಬುಗಳ ಪೈಕಿ ಈ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತೆಂಬುದೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಹೀಗೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣಿಸುವಂತೆ ಬರತಕ್ಕ ವರಮಾನ ಒಂದೇ ಅಲ್ಲದೆ ಮಳೆ ವಗೈರೆಗಳು ಬರುವುದಕ್ಕೂ ಸಹ ಈ ಅರಣ್ಯಗಳು ಬಹಳ ಸಹಕಾರಿಯಾದವುಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಭೂಗೋಳಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನ ಒದಿದವರು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರಬಹುದು. ಈ ದಿವಸ ಈ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ನಶಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ ಬೆಳೆಲು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿರುತ್ತದೆಯೋ ಅಂಥ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಕೊರತೆಯುಂಟಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾಡುಗಳು ಅಲ್ಲ ಇಲ್ಲದಿರುವುದೇ ಕಾರಣವೆಂಬ ಅಂಶ ಸರ್ಕಾರದವರ ಅನುಭವಕ್ಕೂ ಬಂದಿದೆ, ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರ ಅನುಭವಕ್ಕೂ ಬಂದಿದೆ. ಈ ದಿವಸ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಬೆಳುವಾದ ಅರಣ್ಯಗಳಿರುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲ ಮಳೆಗೆ ತುಂಬಿ ಅಭಾವ. ಮಳೆಗೆ ಅಭಾವ ಎಂಬ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ಆಹಾರಕ್ಕೆ ಅಭಾವ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ದೇಶಾದ್ಯಂತವೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಬೇಕಾದ್ದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದವರ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದ ರತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಗುರುತರವಾದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಯಾರೂ ಮರೆಯಬಾರದು. ಯುದ್ಧ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮರೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಒಂದು ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಕಾಡಿನಲ್ಲರತಕ್ಕ ಮರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕೊಯ್ಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಆ ಯುದ್ಧ ನಿಂತು ಹೋಗಿ ಇಲ್ಲಗೆ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಮೇಲಾಗಿದ್ದರೂ, ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಅರಣ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ ವಿಷಯದ ಕಡೆಗೆ ಗಮನಕೊಡದೆ ಮತ್ತು ಯಾವ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ಕೈಗೊಳ್ಳದೆ ಇರುವುದು ತುಂಬ ಚಿಂತಾಜನಕವಾದಂಥ ವಿಚಾರವಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು, ಶ್ರೀ ಗಂಧದ ಸಸಿಗಳಿಗೆ ಬರತಕ್ಕ ರೋಗವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಸ್ಯಾಂಡರ್ ಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ರಿಸರ್ಚನ್ನು ಕಡೆಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು. ಆದರೆ ಇದರಿಂದಲೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವಂತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸಸ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಪರಿಣತರಾಗಿ ಬರಲು ನಮ್ಮ ದೇಶದಿಂದ ಅನೇಕರನ್ನು ಪರದೇಶಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಂದ ಪಾಂಡಿತ್ಯ—ಪರಿಶ್ರಮಗಳನ್ನ ಪಡೆದು ಬಂದಂಥ ಜನರು ಇಲ್ಲಿ ಈ ಸ್ಯಾಂಡರ್ ಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಶೋಧನೆಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ನಡೆಸುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರ ಸಂಶೋಧನೆಗಳಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಅಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿನ ಪ್ರಯೋಜನಗಳೇನೂ ಆದಂತೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಆ ಸಂಶೋಧನೆ ಇನ್ನೂ ಫಲಕಾರಿಯಾಗದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಈ ದಿವಸ ಈ ಸ್ಯಾಂಡರ್ ಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟು ಎಂಬ ರೋಗ ಒಂದು ಗಂಧದ ಸಸಿಗೆನಾದರೂ ತಗಲಿದರೆ ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲರತಕ್ಕ ಗಂಧದ ಮರಗಳಿಗೆಲ್ಲ ವ್ಯಾಪಿಸಿ ಇಡೀ ಗಂಧದಮರವನ್ನೇ ನಿರ್ಮೂಲಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ರೋಗವಾಗಿದೆ ಅದು. ಆದುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಆ ರೋಗವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲೇನಾದರೂ ಪರಿಣತರಿಗೆ ಅಭಾವವಿದೆಯೋ ಅಥವಾ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರ ನಿಗವೇ ಕಡಮೆಯಾಗಿದೆಯೋ ಆ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಈ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ಸಾಯಿಲ್ ಕಣ ಸರ್ವೇಕ್ಷಣೆ ಎಂಬುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆದು ಬರಲು ಅನೇಕರನ್ನು ಪರದೇಶಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಿಂದ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬುದಾಗಿ ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ದಿವಸ

(ಶ್ರೀ ವೈ. ವೀರಪ್ಪ)

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಾಯಿರ್ ಕಣ್ವರ್ವೆರ್ಷ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅನುಭವ ಪಡೆದಿರತಕ್ಕಂಥ ಪರಿಣಿತರುಗಳಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ತುಂಬ ಕೊರತೆಯಿರುವುದೆಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಮಗೆ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನೊದಗಿಸ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಆ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನಿಡಲು ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಲೆಕ್ಕ ಪತ್ರಗಳಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಆ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಒದಗಿಸಲು ಈ ದಿವಸ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅದು ಸಾಧ್ಯ ವಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಹಣವನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬರ್ಚ್ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ, ಹೀಗೆ ಸರ್ವ ಜನಿಕರ ಹಣದಲ್ಲಿ ಪರದೇಶದ ವ್ಯಾಸಂಗಕ್ಕಾಗಿ ವಿಶೇಷ ಹಣವನ್ನು ವೆಚ್ಚಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಸುಮಾರು 50 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲದಿಂದ ಈ ಅರಣ್ಯ ಬಾಬಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಒಂದು ಪ್ರತಿಫಲವನ್ನಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಅಂಥ ಪ್ರತಿಫಲ ಕೊಡುವಂಥ ಒಂದು ಜಯ ಪ್ರದವಾದ ಕುರುಹನ್ನಾಗಲಿ ಈ ಸಂಶೋಧನೆಗಳಿಂದ ನಾವು ಕಾಣಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಇರುವಾಗ ಇಂಥ ವ್ಯಾಸಂಗಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏಕ ನಿಷ್ಟೆಯೊಳಿಜನ ವಾಗಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಹಣವನ್ನು ಬರ್ಚ್ ಮಾಡ ಬೇಕು! ಈ ದಿವಸ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಸಿಡೆಗೆ ತುಂಬ ಅಭಾವವಿದೆ. ಹಾಗಿರುವಾಗ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲೂ ಗಿಡ ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು, ವನಸಂಪತ್ತನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನೆನ್ನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಒಳಹೊಕ್ಕು ನೋಡುವುದಾದರೆ ಯಾವ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನೂ ಕೈಗೊಂಡಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ವೇದ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲೂ ಇರುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆಸಲು ಅನಾನುಕೂಲ ವಾಗಿದ್ದರೂ ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಸಿಡೆಗೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಅಭಾವವಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ವಿಚಾರಗಳ ಕಡೆಗೆ ನಿಗಾ ಕೊಡದೆ ಇವರು ತಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದೆ ಯೆಂಬುದನ್ನು ಮನಗಾಣದೆಹೋದರೆ ದೇಶದ ಜನತೆ ಮುಂದೆ ತುಂಬ ಸಂಕಟಕ್ಕೀಡಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಮೈಸೂರ್ ಫಾರೆಸ್ಟ್‌ಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಂತೂ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಈ ಮೈಸೂರ್ ಫಾರೆಸ್ಟ್‌ಗಳೆಂಬುದ್ದಿಯಿಂದ ಜನತೆಗೆ ತುಂಬ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ನಿಗಾ ಕೊಡದೆಹೋದರೆ ಇನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲದೊಳಗಾಗಿಯೇ ಅವುಗಳನ್ನು ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಎಂದು ಕರೆಯುವುದಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಅವಕಾಶ ಏರುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿ ಫಾರೆಸ್ಟ್‌ಗಳೆಂದು ಇರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳ ಕಡೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಿನ ನಿಗಾ ಕೊಟ್ಟು ಅವುಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಹಾಗಿಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಮುಂದೆ ಬಹಳ ಕಠಿಣ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಒದಗುತ್ತದೆ. ಎಷ್ಟು ವನಸಂಪತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿದರೆ ಅಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಹುಲುಸಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ; ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ, ದೇಶದಲ್ಲಿ ಗೋಸಂಪತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಗಂಧದ ಮರಗಳು ಕಳ್ಳತನದಿಂದ ನಾಗಿನಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಹೋದಸಾರ್ತಿ ನಾನಾ ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಬಹಳ ಕಟಾ ವಾಗಿ ಟೀಕೆ ಮಾಡಿ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆನು. ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ಈ ಕಳ್ಳ ಸಾಗಾಣೆ

ಕೆಗ್ಗೆಲ್ಲ ಸ್ಥಳೀಯ ಮುಖಂಡರೇ ಕಾರಣ. ಅದುದರಿಂದ ಸ್ಥಳೀಯ ಮುಖಂಡರುಗಳ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಒಳಗಾಗಬಾರದು. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಗಂಧದ ಮರದ ಸಾಮಾನುಗಳೂ ಮತ್ತು ಗಂಧದೊಳ್ ವಿಶ್ವ ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಗಳಿಸಿವೆ. ತಾವು ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಗಂಧದ ಮರಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಸದೆ ಹೋದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ತಯಾರಾಗುತ್ತಿರುವ ಗಂಧದ ಸಾಬೂನಿನ ತಯಾರಿಕೆಗೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲೂ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿರುವ ಅನೇಕ ರೀತಿಯಾದ ತೊಂದರೆಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ನಿಗಾ ಕೊಡ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದರಲ್ಲಿ sandal spike ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. Sandal ಎನ್ನುವುದು ಒಂದು Root Parasite ಎಂದು ನನ್ನ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೊಂದಕ್ಕೆ ಈ ರೋಗ ಬಂದರೂ ಅದು ಇದನ್ನು ನಿವಾರಣ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಕಾಫಿ ಮುಂತಾದುವುಗಳಿಗೆ spray ಮಾಡುವಂತೆ ಇದಕ್ಕೂ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಔಷಧವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ತಡೆಗಟ್ಟದೆ ಇದ್ದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಮ್ಮ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿನ ಗಂಧದ ಮರದ ಸಂಪತ್ತು ಬಹಳ ಕುಗ್ಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಮತ್ತು ಈ ಹೊತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಶಾಖೆಯ ಆದಾಯ ಬರ್ಚುಗಳನ್ನು ನೋಡುವುದಾದರೆ, 365 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಹುಟ್ಟುವಳಿಯಿದ್ದು working ex-penses 187 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟಿದೆ. ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಹಾಕಿದರೆ ಶೇಕಡ 42 ರಷ್ಟಾಯಿತು. ಇದು ಬಹಳ ದುಬಾರಿ. ಅದಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ರಾಜಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟಿರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಶರಾವತಿ valley ಮತ್ತು Lakkavalli valleyಯಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಎಕರೆ ಕಾಣಗಳ ಮುಳುಗಡೆಯ ವಿಷಯ ವನ್ನು ಮಾತನಾಡಿದರು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಇದುವರೆಗೂ ಯಾವ ತರದ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲವೆಂತಲೇ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಶರಾವತಿ valleyಯಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಎಕರೆ ಕಾಡುಗಳು ಮುಳು ಗಡೆಯಾಗುವಲ್ಲಿ ಬಹುಶಃ ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ದುಡ್ಡು ಕೊಡುವ ಮರಗಳಿರುವುದನ್ನು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕೊಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಜನರಿಗೆ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡದೆ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೊಳಗಾಗಿ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಜನರು ಅಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆಸೆಂಬ್ಲಿಯ ಮುಂದೆ ನಮ್ಮುನೆ ಆಪದ್ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಭಾವಿಸಬಾರದು. ನಿಜ ವಾಗಿಯೂ ಟೆಂಡರು ಕರೆದು ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ದುಡ್ಡು ಬರುತ್ತಿತ್ತೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇದು ಅನ್ಯಾಯದ ಪರಮಾವಧಿಯೆಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗಲಾರದು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಟೆಂಡರು ಕರೆದೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ವೈ. ವೀರಪ್ಪ.—ಲೈಸೆನ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಡಿಪೋ ಗಳಿಗೂ, ಸಾ-ಮಿರ್‌ಗಳಿಗೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ನನ್ನ ಮಿತ್ರರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಕಳ್ಳತನದಲ್ಲಿ ಮರಗಳನ್ನು ಸ್ವಂತ ಡಿಪೋಗಳಿಗೆ ಸಾಗಾಣಿಕೆ ಮಾಡಿ ಇವರು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಲಾಭ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಈ ಕಳ್ಳಸಾಗಾಣಿಕೆಗೆ ಇಲಾಖೆಯವರೇ ಪೂರೈ ಕಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದೂ ಬಹುಶಃ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೂ ಬಂದಿರಬಹುದು. ಇಂಥ

ಅನ್ಯಾಯಗಳು ನಡೆಯದಂತೆ ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಈ ರೀತಿ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವವರು ಅರಣ್ಯ ದಲ್ಲಿರುವ ಎಳೆಯ ಗಿಡಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕತ್ತರಿಸಿ ಅರಣ್ಯ ವನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ವ್ಯಸನದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಸೇಲ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲುಗಳ ಮೇಲೆ ವಿಧಿಸಿರುವುದು ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯ. ಖಾಯಿಲೆಯವರಿಗೆ, ಪರಮಪಾಮರಿಗೆ—ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬೇಕಾದ್ದು. ಅಂಥದಲ್ಲೂ ಹಣ್ಣಿನ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ Turnover Tax ಹಾಕುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಒರಿಸ್ಸ, ಮದ್ರಾಸ್, ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಹಾಕಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಹಾಕಿರುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದರೆ, ನಮ್ಮವರು ಅಲ್ಲಿಂದ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ಅವರು ಇಲ್ಲಿಂದ ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ಕಷ್ಟ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಈಡೆಗೆ ಹಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ರಿಬ್ಬನ್ನಿನ ಮೇಲೆಯೂ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ನಾನು ಅನೇಕ ಕಡೆ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ಒಂದೇ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು, ಅಲ್ಲೇ ಮಲಗಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕಡುಬದವರಾಗಿ ರುತ್ತಾರೆ. ಜೀವನ ಹೊಲವುಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಅವರಿ ಗೊಂದು ಕಷ್ಟವಾಗಿರುವಾಗ ಅಂಥವರಮೇಲೆ ನೀವು ತೆರಿಗೆ ಹಾಕುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟದಾಯಕವಾಗಿ ಪರಿಣ ಮಿಸುತ್ತದೆ. ಕೊನೆಗೆ ಾರು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡು ತ್ತಾರೋ ಅವರಮೇಲೆ ಈ ತೆರಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತದೆಂದರೂ ಇವರಿಗೂ ಅದರ ಪರಿಣಾಮ ತಟ್ಟದಿರದು—ಎಂದು ಹೇಳಿ ಇದನ್ನು ಕೂಡಲೆ ರದ್ದು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆಂಪಮ್ಮ (ಕೊಳ್ಳೆಗಾಲ-ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿಗಳು).—ಸ್ವಾಮಿ, ಅರಣ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಸಲುವಾಗಿ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ನಾನು ತರಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತೇನೆ. ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಿರುವ ಮರಗಳನ್ನು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕೊಟ್ಟು ಕಡಿಸಿ ಪೂರೈಸಿದ ಮೇಲೆ ಪುನಃ ಆ ಜಮೀನುಗಳಲ್ಲಿ ನೆರೈ ಮರಗಳನ್ನು ನೆಡಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಎಷ್ಟೋ ವೇಳೆ ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ದಾರರು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನಿಗದಿಮಾಡಿದ ರೂಲ್ಸ್ ಗಳನ್ನು ಮೀರಿ, ಕಡಿಯುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನಿಗದಿಯಾದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರು ಪೂರೈಸುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಅನುಕೂಲವಾಗಿ ಬೆಳೆಸಲು ಅವಕಾಶವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ, ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ದಾರರುಗಳು ಸೌದೆ ಡಿಪೋಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಯಾರಿಗೂ ನಿಗದಿಯಾದ ಬೆಲೆಗೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಜನರಿಗೆ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ ಅನುಕೂಲ ಒದಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ದಾರರು ಸರ್ಕಾರದವರು ನಿಗದಿಮಾಡಿದ ಬೆಲೆಗೆ ಮಾರುವಂತೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಕೊಳ್ಳೆಗಾಲದ ತಾಲ್ಲೂಕನ್ನೇ ನೋಡುವುದಾದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಸೌದೆ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಒಂದುವರೆ ಮಣ ಆಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಹತ್ತಿರ ನಾಲ್ಕೈದು ಮೈಲಿಗಳಲ್ಲೇ ಅರಣ್ಯವಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು, ಮೈಸೂರು ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಮೂರು ಮಣ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿದೆ. ಕೇವಲ 5-6 ಮೈಲಿ ದೂರದಿಂದ ತಂದು ಸೌದೆಯನ್ನು ರೂಪಾಯಿಗೆ

ಒಂದೂವರೆ ಮಣದಂತೆ ಮಾರುವುದೆಂದರೆ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಕ್ಕಣ ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಂಡು ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತೀರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಒದಗಿಸುತ್ತಿರತಕ್ಕ ಬಡ್ಡಿ ಮುಂತಾದ ಪುಸ್ತಕಗಳೆಲ್ಲವೂ ಬರೀ ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲೆ ಇವೆ. ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯಗಳನ್ನಾದರೂ ಕನ್ನಡ ದಲ್ಲರಾವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ನನ್ನ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

*ಶ್ರೀ ಎಂ. ಲಿಂಗೇಗೌಡ (ಕನಕಪುರ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಅರಣ್ಯ ಶಾಖೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಈ ಡಿಮ್ಯಾಂಡಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದೆರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅರಣ್ಯದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅದ್ಭುತ ಪಡೆದಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತಿದೆ. ಇಂಥ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ಪ್ರಜಾಸರ್ಕಾರ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಏನು ಕಾರಣದಿಂದಲೋ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯಸಂಪತ್ತು ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಪ್ರಜಾ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದಮೇಲೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅರಣ್ಯಶಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳಿಗೂ ಕೊಂಡು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅರಣ್ಯ ಶಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಜೊತೆಗೆ ನಮ್ಮಂಥ ಸದಸ್ಯರೂ ಸೇರಿಕೊಂಡು ದೇಶದ ಸಂಪತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಖಜಾನೆಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ತಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ದೇಶವನ್ನು ನಿಜವಾಗಿ ಉದ್ಧಾರಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇರುವುದಾದರೆ, ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಒಂದಕ್ಕೆ ಮೂರರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಆ ಕಡೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಹೀಗಿಲ್ಲವಾದರೆ ನಮಗೆ ಬರತಕ್ಕಂಥ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರತಕ್ಕಂಥ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಕಳೆದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹರಿದು ಹೋಗಿದೆ, ಸರ್ಕಾರ ಖಜಾನೆ ಕಡೆ ನೇರವಾಗಿ ಬರಬೇಕು.

ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನನಗೆ ಆರೋಗ್ಯ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನನ್ನ ಸ್ವಂತ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ಕನಕಪುರ ಕಾಣ್ನಿಟ್ಟುಯನ್ನಿಲ್ಲ ಗಂಧದ ಮರದ ಸಂಪತ್ತು ಇದೆ. ಆದರೆ ಗಂಧದ ಮರದಿಂದ ಎಷ್ಟು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬರಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಫಾರೆಸ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಮರಗಳಿವೆ. ಇದಲಿಗೋಸ್ಕರ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟು, ಮನೆಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ರಾಯಕ್ಕಾದ ಮರಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಇದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು, ಆ ಮರಗಳನ್ನು ಸಾಗಿಸಿ, ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಹುಳುಮಾಡಿವರು. ಇದರಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಶಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಒಳಹೊಕ್ಕಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳತನವನ್ನು ಹಿಡಿದುಹಾಕಿ, ತಪ್ಪಿತಸ್ತರನ್ನು ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಗುರಿ ಮಾಡುವ ಸಂದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಶಿಕ್ಷೆಗಳು ಕೂಡ ತಪ್ಪುತ್ತಾ ಇವೆ. ನಾನು ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಎರಡು ಪತ್ರಗಳನ್ನು

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ಲಂಗೇಗೌಡ)

ಬರೆದಿದ್ದೆ. ಪತ್ರ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಕೂಡ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನನಗೆ ಒಂದು ಕಾಗದ ಬರೆಯಲಿಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಾನು ಪುನಃ ಅವರಿಗೆ ಕಾಗದ ಬರೆಯುವುದಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಅವರೊಡನೆ ಮಾತನಾಡುವುದಾಗಲಿ, ಬಿಟ್ಟು, ನುಮ್ಮನಾಗಿ ಬಿಟ್ಟೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಮುಖತಃ ಮಾತನಾಡಿದವರಲ್ಲಾ !

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಲಂಗೇಗೌಡ.—ಪುನಃ ಮಾತನಾಡೋಣ ಎಂತ ಹೇಳಿದಿರಿ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪಕ್ಷದವರಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಕನಕಪುರ ದಲ್ಲಾ ಅವರ ವಿಶ್ವಾಸ ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಜನಗಳು ಮಾತನಾಡಿದಾಗ, ಏನಾ ಕಾರಣ ಅವರಿಗೆ ಹಿಂಸೆ ಕೊಟ್ಟ ಅನೇಕ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಿವೆ. ಅವರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ತಯಾರಿಲ್ಲ. ಕನಕಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಫಾರ್ಸಿನ್ಲಿ ಏನು ಅತ್ಯಾಚಾರಗಳು ನಡೆದಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಸ್ವಪುತ್ರ ಅಧೀನರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ರಿಪೋರ್ಟ್ ತರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ನೆರಳಿನ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕೆಲವರು ಜನಗಳಿಗೆ ವೃಥಾ ತೊಂದರೆ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆಂದು ಅವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಫಾರ್ಸಿನ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬಗಾರ್ಡ್‌ಗೂ ಕೂಡ ತಿಂಗಳ ಗುತ್ತಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಸನ್ನಿವೇಶ ಬಂದಿದೆ. ಇಂಥ ಸನ್ನಿವೇಶ ಪ್ರಜಾಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಬರದೆ ಇರಬೇಕಾದುದು ಬಹಳ ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಗಾಡಿಯಿಂದ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ರೈತರು ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದಂಥ ಕಟ್ಟಿಗೆಗೂ ರೈತನನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಒಳಮರಗಳಲ್ಲಿ ಅಗಿ ಹೋಗಿವೆ, ಅದರಿಂದ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದೇವೆಂದು, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮಿಂಸ್ಟರು, ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡುವ ಸೌದೇಗೊ ಕೊಂಡರೆ ಯಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಎದಿಯಲ್ಲದೆ ಸೌದೆ ತಂದವರಮೇಲೆ ಒಂದು ಗಾಡಿ, ಸೌದೆಗೆ 30 ರೂಪಾಯಿಗೆ ಕಾಂಪೌಂಡ್ ಆಗಿದೆ. ಬೇಕಾದವರಿಗೆ ಒಂದು ರಾರಿ ಸೌದೆಗೆ 25 ರೂಪಾಯಿಗೆ ಕಾಂಪೌಂಡ್ ಆಗಿದೆ. ಹೋದ ಫೆಬ್ರವರಿ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ರಾರಿ ಲೋಡ್ ಸೌದೆ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬರುವುದು ಕನಕಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಯಿತು. ಕನಕಪುರದ ರೇಂಜ್ ಫಾರ್ಸಿನ್ ಅಫೀಸರು 150 ರೂಪಾಯಿಗೆ ಕಾಂಪೌಂಡ್ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಈ ಕಡೆ ಯಾರಾದರೂ ವ್ಯಧಿಸಿಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲಿ, ದೊಡ್ಡವರು ಮಾಡಿರಬೇಕು. ಆನಂತರ ಅದನ್ನು 25 ರೂಪಾಯಿಗೆ ಇಳಿಸಿದರು. ಬೇಕಾದರೆ ತಮಗೆ ಹೆಸರು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ರೈತರ ಒಂದು ಗಾಡಿ ಸೌದೆಗೆ ಕಾಂಪೌಂಡ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ 25 ರೂಪಾಯಿ ದೊಡ್ಡವರ ಒಂದು ರಾರಿ ಸೌದೆಗೆ, ಕಾಂಪೌಂಡ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ 25 ರೂಪಾಯಿ. ಒಂದು ರಾರಿಯಲ್ಲಿ ಎಂಟುಗಾಡಿ ಸೌದೆ ಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ. ಇದು ಅರಣ್ಯಶಾಖೆಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ರಾಮಯ್ಯ (ಹೊಸಕೋಟೆ).—ದೊಡ್ಡವರು ಎಂದರೆ ಹೇಗೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಲಂಗೇಗೌಡ.—ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಹವಾಸ ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡಿರುವವರು. ಜೋಡಿ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ

ಸೌದೆ ಕಡಿದರೆ ಜೋಡಿದಾರರಿಗೆ ಒಂದು ಗಾಡಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಫಾರ್ಸಿನ್ ಇಲಾಖೆಯವರು ಇದನ್ನು ಚೆಕ್ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಜೋಡಿದಾರರಿಗೆ ಹೆದರಿಕೊಂಡು ಏನೂ ಆಕ್ಷೇಪ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಹಸಿ ಮರ ಕಡಿಯಕೊಡದೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ಹೊರಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಾಲ್ಕು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟರೆ, ಜೋಡಿದಾರರು ಬೇಕಾದವರಿಗೆ ಮರ ಮಾರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಜಾ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಇದು ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ದಯೆ ಯಿಟ್ಟು ನಮ್ಮವರು ತಮ್ಮವರು ಎಂಬ ಭೇದಭಾವನೆ ಮಾಡದೆ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕಾನೂನನ್ನು ಒಂದೇ ಸಮನಾಗಿ ಅನ್ವಯಿಸುವಹಾಗಿ ಮಾಡಿ. ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಡೀಫೆರೆನ್ಸ್ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅನುಮಾನ ಬಂದರೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳಿ. ಮುಖಾಬರೆ ಮಾಡಿ ಹಿಂದೆ ಮಾತನಾಡುವುದು ಬೇಡ. ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಜನಗಳು ಅಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ. ಪ್ರಜಾಸಾಮಾನ್ಯಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆ ಮಾಡಿ ತಾವು ಕಟ್ಟಿ ಹೆಸರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ. ಈ ವಿಷಯ ಅಲ್ಲಿಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಸೆಲ್ವೆಟ್‌ಚ್ಯಾಕ್ಸ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈಗ ಬರತಕ್ಕಂಥ ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಕಲೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಿದರೆ ಒಂದಕ್ಕೆ ಮೂರರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಸೆಲ್ವೆಟ್‌ಚ್ಯಾಕ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ಬಹುಭಾಗ ಬರುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಆದ ಕಾರಣ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತದಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಾದರೆ, ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಿದರೆ, ಒಂದಕ್ಕೆ ಮೂರರಷ್ಟು ಈ ಬಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹಣ ಕಲೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಬಹುದು. ಈ ಕಡೆಗೆ ತಾವು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು.

* ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎ. ದೇಸಾಯಿ (ಗಂಗಾವತಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಅರಣ್ಯಖಾತೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ವಂದಿಸಿದಂಥ 1,83,99,000 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಡಿಮಾಂಡ್ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತಾ ಕೆಲವೊಂದು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅರಣ್ಯ ಖಾತೆಗೆ ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ನವಂಬರ್ ಒಂದನೇ ತಾರೀಖಿನಂತೆ ಮೊದಲು ಇದ್ದ ದಕ್ಷಿಣತಲಾ ಎಷ್ಟೋ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಈಗ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸೇರಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತು ಸಾಕಷ್ಟು ಇದೆ. ಯಾವರೀತಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ಅರಣ್ಯಗಳಿಂದ ಆದಾಯ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು ಅರಣ್ಯ ಖಾತೆಯ ದೊಡ್ಡ ಜವಾಬ್ದಾರಿ. ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಯುಕ್ತಾಯುಕ್ತತೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸದೆ ಕಾಡನ್ನು ಕಡಿದು ಆದಾಯ ಒಂದನ್ನೇ ನೋಡತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿಯಾದ್ದಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಯಾವರೀತಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಒಂದು ಮರವನ್ನು ಕಡಿದರೆ ಅದರ ನಂಗಡ ಒಂದು ಗಿಡ ಬೆಳೆನುವುದು ಅರಣ್ಯ ಖಾತೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಕರ್ತವ್ಯ ಗಿಡ ಕಡಿಯುವುದು ಒಂದೇ ಅಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕು ಇದ್ದರೆ ಅದು ಪಾಪದ ಕೆಲಸ ಎಂದು ಅರಣ್ಯ ಖಾತೆ ತಿಳಿದು ನಡೆದರೆ ನಮ್ಮ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತು ಉಳಿಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಾಫಿ ಮತ್ತು ಗೋಡಂಬಿ ತೋಟಗಳು ಎಷ್ಟೋ ಇವೆ. ಅರಣ್ಯದಿಂದ ನಮಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಆದಾಯ ಬರಬೇಕು. ಕಾಫಿ ಮತ್ತು ಕ್ಯಾಷ್ಯೂನಿಕ್ಸ್‌ನಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಆದಾಯ ಬರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ನೋಡುವ ವಿಷಯ ಇದೆ. ಕೊಡಗು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಾಫಿ ಬೆಳೆಯುವುದು ಅಂತ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅರಣ್ಯಸಂಪತ್ತು ಇಲ್ಲಿ ಸಾಕಾದಷ್ಟು

1958] DEMANDS FOR GRANTS, 1958-59—5. FOREST, 41. WORKING EXPENSES 1651
(FOREST) AND 7A. SALES TAX ADMINISTRATION

ಇದೆ. 15—20 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಎಷ್ಟು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಈಗಲೂ ಅಷ್ಟೇ ಇದೆ. ಕಾಫಿ ಮತ್ತು ಕ್ಯಾಷೂ ನಟ್ಸ್ ಡಾಲರ್ ಅರೇಂಜ್ ಪದಾರ್ಥಗಳೆಂದು ತಮಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತಿ ನಲ್ಲಿ ಈ ಎರಡು ಬೆಳೆಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ಸೇರಿಸಿ ಬೆಳೆಸುವುದು ಅವಶ್ಯಕವಿದೆ.

ಅರಣ್ಯಭಾತೆಯವರು ಒಟ್ಟು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಸಾವಿರಾರು ಎಕರೆ ಭೂಮಿ ಏನಿದೆ ಅಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಬಯಲು ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು ಅಷ್ಟೇ ಅವಶ್ಯಕವಿದೆ. ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಮಳೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ ಅಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತು ತಾನಾಗಿಯೇ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಶ್ರದ್ಧೆವಹಿಸಿದರೆ ಸಾಕು. ಎಲ್ಲ ಮಳೆ ಕಡಿಮೆ ಇದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ನೀರ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಗಿಡ ಬೆಳೆಯದೆ ಹೋದರೆ, ಮಳೆ ಆಗಲಿಕ್ಕೆ ಅನ್ನದವೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಬಿಜಾಪುರ, ರಾಯಚೂರು, ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಈ ಮೂರು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಮೈಲ ಗಟ್ಟಿ ಹೋದರೂ ಒಂದು ಗಿಡವೂ ಸಹಾ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂಥಾ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ರಾಯಚೂರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ದಂಡಕಾರಣ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕಾಡು ಇತ್ತು. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ನೂರಾರು ಮೈಲ ಹೋದರೂ, ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುವಷ್ಟು ದೂರ ನೋಡಿದರೂ, ಒಂದು ಗಿಡವೂ ಸಹಾ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಈ ದಿವಸ ಪತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಮಳೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ಅರಣ್ಯ ಇಲ್ಲದೆ ಮಳೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ! ಅರಣ್ಯ ಶಾಖೆಯವರು ಅಲ್ಲಿ ಇವತ್ತಿನವರೆಗೂ ಏನೂ ಕೆಲಸಮಾಡಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಬಹಳ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅರಣ್ಯ ಶಾಖೆಯಿಂದ ಸುಮಾರು 3,83,000 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಆದಾಯ ಇದೆ. 1,84,000 ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಇದೆ. ಈ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಾಗಿ ಇರುವುದನ್ನು ತೆಗೆದರೆ ಏನೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಹೊಸದಾಗಿ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಹೆಚ್ಚುಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ 7 ಲಕ್ಷ ಇಟ್ಟಿದೆ. ಇದು ಬಹಳ ಕಡಮೆ. ಇದರಿಂದ ಏನೇನೂ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕಡಾ ಬಂಡಿತವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಎರಡನೇ ಪಾಂಚ್ ಪಾರ್ಷಿಕಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ 3 ಲಕ್ಷ 96 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ. ಇದು ಜಾಸ್ತಿ ಅಲ್ಲ. Afforestation of barren lands ಮತ್ತು rehabilitation ಸ್ಕೀಮ್‌ಗೆ 2,96,000 ರೂಪಾಯಿಗಳು. ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇಷ್ಟೇ: ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ಹಣ, ಅರಣ್ಯದ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಹೆಚ್ಚುಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಇಷ್ಟು ಹಣ ಎಂದು ಖರ್ಚುಮಾಡಿ 3½ ಕೋಟಿ ಆದಾಯ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ. 4 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಿ 3 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಮುಂದೆ ಏನು ಉಳಿಯುತ್ತದೆ! ಆದ್ದರಿಂದ ಮುಂದಿನ ಸಾರಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಇಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಅರಣ್ಯ ಬೆಳೆಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು.

ಎರಡನೆಯ ವಿಷಯ—ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಮಲೆನಾಡು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಬೆಳೆಸುವುದು ಅಲ್ಲ. ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತು ಬೆಳೆಸುವ ಉದ್ದೇಶ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಆದಾಯ ಆಗಬೇಕು ಎಂಬುದು. ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತು ಎಲ್ಲ ಜಾಸ್ತಿ ಇದೆಯೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಮಳೆಯಾಗುವುದು. ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತು ಮಳೆಗೋಸ್ಕರ ಅವಶ್ಯಕವಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿಯೂ,

ಗೋಮಾಳ ಎಷ್ಟೋ ಇದೆ. ಅದರಿಂದ ಅರಣ್ಯ ಕೋಸ್ಕರ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಜಮೀನು ಎಂದು ರಿಸರ್ವ್ ಇಡಬೇಕು. ಕಲ್ಲು ಇದ್ದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ರಿಜರ್ವ್ ಇಟ್ಟರೆ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ ಪಲವತ್ತಾದ ಭೂಮಿ ರಿಜರ್ವ್ ಇಟ್ಟು ಉತ್ತಮ ಅರಣ್ಯ ಬೆಳೆಸಿದರೆ ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಗ ಮಳೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಈ ರೀತಿ ಇಡಬೇಕು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿಯೂ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ, ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಆಗದೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಇದೂ ಒಂದು ಕಾರಣ ಎಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಬೆಳೆಯುವ ಜಾಲ ಗಿಡವನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಅದು 10—20 ಎಕರೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಿರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರಿಂದಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಜಾಲ ಗಿಡ ಬಹಳ ಕಡಮೆ ನೀರಿನಿಂದ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಅದು ನಾಗನಗೌಡರ ಜಾಲಗಿಡ ಎಂದು ಪ್ರತೀತಿ ಇದೆ. ಅದು ಬಹಳ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಎಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಆ ಮುಳ್ಳಿನಲ್ಲಿ ವಿಷ ಪೂರ್ಣ ಇರುತ್ತದೆ ಎಲ್ಲ ಅನಶ್ವಕತೆ ಬೀಳುತ್ತದೋ ಅಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಬೆಳೆಸಬಹುದು ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಆಮೇರೆ ಸೇಲ್ಸ್‌ಟಾಕ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾದದ್ದು ಹೆಚ್ಚು ಇಲ್ಲ. ಸೇಲ್ಸ್‌ಟಾಕ್ಸ್ ನಿಂದ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಆದಾಯ ಬರತಕ್ಕದ್ದು. ಸೇಲ್ಸ್‌ಟಾಕ್ಸ್ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಥಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ರೆವಿನ್ಯೂ ಸ್ಟೆಡ್ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ, ಅದರ ಲೇಕೇಜು ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕು. ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಟೋನ್‌ಅಪ್ ಮಾಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ಮೊದಲು ಇದ್ದ ಸೇಲ್ಸ್‌ಟಾಕ್ಸ್ ಆಕ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಸ್ಟೆಡ್ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸ ಇತ್ತು. ಆಗ ಹೆಚ್ಚು ಕಡೆ ಆಫೀಸುಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇತ್ತು. ಈಗ ಸೇಲ್ಸ್‌ಟಾಕ್ಸ್‌ನ್ನು ಮೂಲದಲ್ಲೇ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಾಕಿರುವುದರಿಂದ, ಒಂದೇ ಆಫೀಸ್ ಸಾಕು ಎಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. 19 ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಇರಬಹುದು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿಯೂ ಕೇನನ್ ಇವೆ. ಆಫೀಸರು ಎಲ್ಲ ಇರಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ವಿರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು. ನಂತರ ಹೆಚ್ಚು ಆಫೀಸರ್‌ಗಳಿರುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

* Sri V. SRINIVAS SHETTY (Coondapur).—Sir, the subject before us is a very vast one. Of course, from the attitude shown by the public as well as the Government, it is treated as if it is not an important subject. My friend Sri Desai has stressed the great importance of the subject. The Central Government also, in their First Five-Year Plan and Second Five-Year Plan, stressed the very great importance of the subject of forest. If you just cursorily try to find out how the Western nations like U.S.A. and U.S.S.R. have treated the subject, you

(SRI V. SRINIVAS SHETTY)

will know what astounding progress they have made in this direction. If we try to understand the background of it, we will see how the climate of the whole nation, practically the life of the nation, could be changed by the progress made in the forest of a country. In the Second Five-Year Plan it is said:

"It is not an accident that the most advanced countries are those with the highest *per capita* consumption of wood. India's *per capita* consumption of round wood is 1.4 C.ft. as compared to 58 C.ft. in U.S.A. The consumption of pulp-products is 1.6 lbs. as against 78 lbs. in the U.K. The *per capita* forest area is 1.8 and 3.5 hectares in the U.S.A and U.S.S.R. respectively, while in India the figure is 0.2 hectares."

How far we have to progress in this direction could be seen from the statistics given in the Second Five-Year Plan. In the U.S.S.R. and U.S.A. about a third of the land area is forest area; i.e., 33 1/3 area. But, in India it is 20 per cent. In the Second Five-Year Plan, they have visualised the conversion of barren land into forest area to reach the percentage of 33 1/3. In our own State the total area of forest in 1957 is 13,553 sq. miles or about 18 per cent of the total area of the State. The all-India figure is 22 per cent. To reach 33 1/3 per cent from 18 per cent, we have to practically, double the area. We have got only half of what we should have got. Looking at the pittance in the budget towards this subject, what would be the time required to double the area in our State? I would request our very good and Hon'ble Minister for Agriculture to have more progressive, more revolutionary ideas about these things. Sir, I remember to have written a letter to the Hon'ble Minister when I was in Hospet some time ago. I saw the area round about Thungbhadra. There is not a shrurb; there is nothing but stones and mud. I was reminded about an article I read about America. They not only dig pits and plant

trees, but they broadcast seeds by Helicopters. Sir, in South Kanara we have more than 50 per cent forest area. In North Kanara it is 80 per cent. Hyderabad area is the worst area so far as forest is concerned. What is the plan of Government with regard to Hyderabad area? Is there no other method except digging pits and planting trees? Can we not find out a better method of increasing the forest area by broadcasting seeds in taluks of Bellary and Hyderabad. I am not an expert in this; I am not trying to advise the Government as to how to do it. But, there are other countries which have made marvellous progress. Why not this sluggish, this very narrow-minded Government take a very broad way and take to revolutionary methods? There is no harm in increasing the forest in the Northern part of the State. We have got that wonderfull dam that is, Thungabhadra. More moisture will help the detention of water. It will help the cultivators, will revolutionise the atmosphere itself. As remarked by Sri Desai, it is just like the proverb in Kannada which runs:

“ ಹುಚ್ಚು ಬಿಡದೆ ಮದುವೆಯಾಗದು ; ಮದುವೆಯಾಗದೆ ಹುಚ್ಚು ಬಿಡದು ”

Unless we have got more forest area the atmospheric condition will not change: the climatic condition will not change. One is connected with the other. It is the bounden duty of the Government to pay serious attention to this subject. This question should be treated on a war footing. If the Government have realised the importance of the forest area, they should treat it on a war footing so that within 5 or 10 years we may reach the target. i.e., 33 1/3 per cent—the target fixed by the Government of India. When I see the pittance provided for this subject in the Budget, I fail to understand the attitude taken by the Cabinet as a whole and the Finance Minister in particular. I request the Agriculture Minister who is present here, to look to this. From the answers given by the other Ministers, I understand what importance they attach to this subject. I feel sometimes, whether we on this side, should speak at all because mostly

the Cabinet Ministers will not be here at all.

Mr. CHAIRMAN.—May I bring it to the notice of the Hon'ble Member that an observation in the Lok Sabha was made to the effect that it was sufficient if the concerned Minister was present.

Sri V. SRINIVAS SHETTY.—I am aware of that, Sir; I have read it. I am only saying that the Cabinet, as a whole, is not giving any respect to the remarks of the members on this side. Throughout the session I find that the Chief Minister and the other Ministers who ought to have been present here, are not present. This is my grouse, Sir.

Sri J. B. MALLARADHYA (Nanjan-gud).—In fact, on the very same subject, i.e., inadequacy of attendance of the Ministers, I have sent a short notice question; it has not been answered for the last two months.

Sri V. SRINIVAS SHETTY.—Unless the Cabinet takes a broader view of this and gives proper attention, there is no good saying that one Hon'ble Minister is here and he is taking down notes. I do not know how far those notes will carry any benefit. I hope the Cabinet will take this subject as a very vital subject of the State and give it top priority and consider it on a war basis.

Mr. CHAIRMAN.—The Hon'ble Member has only one minute more.

Sri V. SRINIVAS SHETTY.—One thing I find that in a certain part new industries are going to be established. I wish to say one word with regard to my district. It comes as second in the extent and importance of forest area after North Kanara.

Sri H. S. RUDRAPPA.—But the income is considerable

Sri V. SRINIVAS SHETTY.—That is left to the Government. I speak both on behalf of North Kanara and South Kanara. I hear that certain industries are going to be established in Shimoga District, like food preservation, etc. South Kanara is a very important district for this purpose also apart from its importance in other matters.

Sri H. S. RUDRAPPA.—South Kanara is important in many respects.

Sri V. SRINIVAS SHETTY.—I am not speaking of its importance in other respects. It is a very important district so far as forest area is concerned and deserves attention for more industries so far as wood is concerned. Therefore the Hon'ble Minister may cast a sympathetic eye on my district, and try to exploit the wood wealth in my district in the interests of the whole State. I am not saying that South Kanara should benefit by it but the Government should take active steps to exploit the forest wealth in South Kanara.

I wish the Finance Minister were here. I wish to say that there is so much of agitation with regard to multi-point sales tax levied on cocoanut oil. There is a single-point sales tax on groundnut oil here. It is a foodstuff. In South Kanara the whole district has felt that it is a great injustice to levy multi-point sales tax on cocoanut oil. Just as you use groundnut oil everyday we use cocoanut oil. There is a lot of representation. I hope Government will take a very sympathetic view of this and try to bring about a single point sales tax on cocoanut oil.

Sri H. C. LINGA REDDY (Malur).—Sir, I rise to support the demands under discussion and while so doing, I wish to make a few observations.

The Forest Department is a nation-building department which yields a very good income. It is nearly Rs. 4 crores of income that is contributed by the department to the coffers of the State. It is capable of further improvement provided the Government pay sufficient attention to build up the wealth of the Forest Department. But, unfortunately, though suggestions have been made both by this side and also the other side on several occasions both at the time of the Budget discussion and also discussion on demands, I am afraid Government has not been paying sufficient attention at all. Our suggestions and prayers for the building up of the forest wealth, I am afraid, have been more a cry in the wilderness rather than anything else. It is well known, as observed by many Hon'ble Members, that the forest area in our State is not sufficiently extensive. It

(SRI H. C. LINGA REDDY)
 is only about 20 per cent. It has been opined by experts that the forest in a State for its prosperity has to be one-third in area. But we have only about 18 or 20 per cent. Therefore we cannot have extensive forest area. Therefore we have to devise ways and means of improving the present extent in an intensive manner. It is more the intensive development of the forest area that we have got to think of rather than the extension of the area which probably other States or countries, as Sri Srinivasa Shetty observed, can think of. There is a difference between maidan area or malnad area and also the other integrating areas which have richer forests. We have more extensive and intensive forests in malnad than in maidan area. For example in Kolar District, which is a maidan area, we have only some thorny shrubs. Vast extents of land are lying waste and the Forest Department has not been taking sufficient interest to have these areas improved in any manner at all. I had an occasion yesterday to go to Anekal Taluk and the conditions there are the same as in many parts of maidan area. There are a number of villages without any bit of land for gomal much less State forests or village forests. In those villages cattle will have no opportunity at all to go out for grazing and no plants or trees are available there. There are a number of villages which will have only small bits of land. But Government, I am afraid, has not been taking sufficient interest to have tree planting on a systematic basis though we hear that they grow a number of nurseries and even sell seedling and all that. With regard to the rate at which seedlings are sold, I am afraid it is very high. Formerly it was about Rs. 2 to Rs. 3 per thousand; now Government have been charging Rs. 10 per thousand. If the rate is Rs. 2 or Rs. 3—I am not advocating that it should be supplied free of cost in which case there will be a likelihood of wastage—it would go a long way in encouraging the raiyat class to purchase seedlings. At present it is only seedlings that are sold by Government and not seeds. As

Sri Srinivasa Shetty pointed out, if seeds are planted in particular places they will grow very well. I request the Government to sell seedlings which they nurture in the nurseries, to the raiyat class.

With regard to technical personnel, our State has to send students either to the Forest College in Madras or some other places in India, sometimes outside also. We have an Agricultural College, and a Veterinary College is going to be established shortly. I do not know why we should not have a Forest College in our State. Specially with the addition of the other areas to old Mysore State I think the forest wealth has increased and if we train young men in our College they will be of very great use to our own State and we will be in a position to improve the Forest Department a good deal. Therefore I suggest to the Government in all seriousness that they should take early steps to establish a Forest College in our State.

With regard to Khedda operations, we see from the Budget it is only about Rs. 2,000 that is being spent every year. But we can get a good income. I have been making the suggestion that we have to prepare a scheme and improve the Khedda operations and see that elephants which are in abundance in our State are made available to other parts of India and also in large numbers. I think even in other countries, outside India, there is a good demand for elephants and we can get good income. I do not know why Government should not proceed in this direction.

We often hear our Agriculture Minister saying that cashew nut plantation will be undertaken on a very grand scale specially in the integrating parts of new Mysore. We see in Kolar and also, in some other parts of maidan area the cashew nut plantations coming up very well. I do not know why our Government should not pay sufficient attention to the growth of cashewnut plants.

AN HON'BLE MEMBER.—How about the yield?

SRI H. C. LINGA REDDY.—The yield also I am told is not inferior to the yield in the other areas. Therefore I appeal

to the Government to extend the area of cashewnut plantation in maidan area also and to give all possible facilities to encourage the growth of cashew nut plantations.

With regard to sales-tax, I have to make one or two suggestions. Sales tax is levied on books. That will be tax on learning and I appeal to the Government to remove the tariff—the levy of sales-tax on books. So also on garlic, onions and potatoes—these are food crops. If we tax these crops, production will be retarded and I appeal to the Government to remove these crops also from the purview of the sales-tax levy. Again with regard to cloth. On account of excise tax paid to the Government of India, tax is not leviable on cloth. But so far as ready-made clothes are concerned, sales-tax is being collected. I think it is not justifiable. Specially when excise tax is levied on cloth, the levy of another tax on the ready-made cloth will amount to double taxation. Therefore I request the Government to exempt ready-made clothes from the purview of sales-tax. With these observations, I welcome the Demand.

*ಶ್ರೀ ಜಿ. ವೆಂಕಟೇಗೌಡ (ಪಾಳಯಂ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಮಿತ್ರರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ, ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ರಕ್ಷಣೆಮಾಡಬೇಕು, ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಹೆಚ್ಚುಮಾಡಬೇಕು, ಅದರಿಂದ ಜಾಸ್ತಿ ಆದಾಯ ಬರುವಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಅನೇಕ ಸೂತ್ರ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಲಹೆಗಳು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯು ಪುನರ್ರವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಬೇಕು. ಹೊಸ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಐದು ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳು ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗಿವೆ. ಐದು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಐದು ತರದ ಕಾನೂನುಗಳು ಇವೆ. ಐದುತರಹ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಸಮನ್ವಯಮಾಡಿ ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ಕಾನೂನನ್ನು ಎಲ್ಲ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಸಮನ್ವಯಮಾಡುವುದು ಬಹಳ ಕಠಿಣವಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಒಂದೊಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ರೀತಿಯ ನೀತಿಯುಂಟು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಅಡಚಣೆಯುಂಟಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸರಕಾರ ಗಮನಕೊಡದೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು? ಕಾನೂನು ಸಮನ್ವಯ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬೇಗನೇಮಾಡಿ ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ಕಾನೂನು, ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ನಿಯಮ ಎಲ್ಲ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಹಾಗೆ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಮೂಲಕ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿರುವ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ನೌಕರರ ಸಂಬಳಸಾರಿಗೆ ಬಹಳ ಕಡಮೆ ಇದೆ. ಈಗಿರುವ ಸಂಬಳ ಸಣ್ಣ ನೌಕರರಿಗೆ ಸಾಲುವದಿಲ್ಲ. ಇದ

ರಿಂದ ಅವರಲ್ಲಿ ಕರ್ತವ್ಯ ಚ್ಯುತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅವರ ಸಂಬಳದ ಸ್ವೇಚ್ಛೆ ಬಹಳ ಕಡಮೆಯಾಗಿದೆ. ಒಬ್ಬ ಕೂಲಿ ಕಾರನು ಒಂದು ದಿನಕ್ಕೆ ಎರಡು—ಎರಡೂವರೆ ರೂಪಾಯಿ ಸಂಪಾದಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅಷ್ಟು ಸಂಬಳ ಕೂಡ ಈ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿರುವ ಸಣ್ಣ ನೌಕರರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ರಕ್ಷಣೆಯಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಆದಾಯ ಜಾಸ್ತಿ ಬರಬೇಕಾದರೆ, ಸರ್ಕಾರ ಈ ಸಣ್ಣ ನೌಕರರ ಸಂಬಳವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತಿನ ರಕ್ಷಣೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಸದ್ವಿನಿಯೋಗಪಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರ ಸಂಬಳ ಅವರ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಸಾಕಾಗದಷ್ಟು ಇರುವುದರಿಂದ ಅವರು ಬೇರೆ ರೀತಿಯಿಂದ ಏನಾದರೂ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕೈಚಾಚುತ್ತಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಸಣ್ಣ ನೌಕರರ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಮೊದಲು ಸುಧಾರಿಸದೆ, ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತಿನ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ. ಕಳೆದರ್ಜೆಯ ನೌಕರರನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ವಿಧವಾದ ತರಪೇಟು ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು Forest Training College ಅನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಕೆಲಸ ಆದಷ್ಟು ಜರೂರಾಗಿ ಆಗಬೇಕು. ಅರಣ್ಯ ಶಾಖೆಯ ಕಳೆದರ್ಜೆಯ ನೌಕರರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ತರಪೇಟಿ ಕೊಟ್ಟು ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ರಕ್ಷಣೆಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ತಕ್ಕ ಮನೋಭಾವನೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ ನಾಲ್ಕನೆ ಮೂರು ಭಾಗ ಕಾಡುನಂಪತ್ತು ಇದೆ. ಅದರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಅದರಿಂದ ಆದಾಯ ಸರಿಯಾಗಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕ್ರಮವನ್ನು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದವರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಆದಾಯ ಕಡಮೆ ಬರುವದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ನೌಕರರು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಪ್ತವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿಯೇ ಸೌಧಯನ್ನು ತರುವುದಕ್ಕೆ ಆಡಳಿತಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಿ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲು ನಾನು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರಾಂತಿಭೋಗಿಗರಿಗೆ ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟರೆ ರೈತರಿಗೆ ಅವರು ಬರದುಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಗ್ರಾಮಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದಲೂ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಅರಣ್ಯದಿಂದ ಸೌಧ ತರುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯವಿರುವ ಪುನರ್ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬೊಂಬು ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಎಂಟುಹತ್ತು ಕಾಗದ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬಹುದು. ಇನ್ನೂವರೆಗೆ ಕಾಗದ ಕಾರ್ಖಾನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಕಾಗದ ಕಾರ್ಖಾನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ಪರಿಶೀಲನೆಯಾದ ಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ದನಗಳನ್ನು ಮೇಯಿಸಲು ಪರವಾನಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಮೈಸೂರು ಕಡೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿರುವ ನೂನತೆಯನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವರೆಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

(ಶ್ರೀ ಜಿ. ವೆಂಕಟೇಗೌಡ)

ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಳಗಡೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರಿಗೆ ದುರಸ್ತಿಮಾಡುವದಾಗಿದೆ. ದರೆ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಮಾರಾಟ ತೆರಿಗೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೇಳಲು ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೇ ನಾನು ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿರುವ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಕ್ರಮ ಬೇಗನೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ನನ್ನ ಭಾಷಣ ಮುಗಿಸುವ ಮೊದಲು ನೂಟೆನಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಈ ಬಡ್ಡೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ Union Excise Dutiesನಿಂದ 328 ಲಕ್ಷ 61 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಆದಾಯ ಬರುತ್ತದೆಂದು ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಭಾಗ 192 ಲಕ್ಷ 34 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಎಂದು ಇದೆ. Additional Duties 136 ಲಕ್ಷ 27 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಎಂದು ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಈ ವರ್ಷದ ಸೇಲ್ಸ್‌ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಬಾಬಿಗೆ ಬಡ್ಡೆಟ್ ಮೆಮೋರಾಂಡಂ 23ನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ 58.59 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪದಾರ್ಥಗಳ ಮೇಲೆ ಮಾರಾಟತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ನೂಟೆನೆಯಂತೆ ತೆಗೆದು ಹಾಕಲು ಅದನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ವಹಿಸಿಕೊಂಡಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ 136.27 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಬಡ್ಡೆಟ್ ಮೆಮೋರಾಂಡಂ 23ನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ 12 (A) ಸೇಲ್ಸ್‌ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಿದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಸಾರಿ ಇದೇ 136.27 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಪುಟ 12ರಲ್ಲಿ ಯೂನಿಯನ್ ಎಕ್ಸೈಜು ಡ್ಯೂಟೀಸ್ ಹೆಡಿ ನಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ವಿಧಿಸುವ ಅಡ್ಡಿನಲರ್ ಡ್ಯೂಟೀಸ್ ಆಫ್ ಎಕ್ಸೈಜು ಬಾಬಿಗೆ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಡಬ್ಬಲ್ ಎಂಟ್ರಿಯಾಗಿದೆ. ಇದರ ಅರ್ಥ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ 136.27 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಆದಾಯವನ್ನು ಈ ಎರಡು ಬಾಬಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿದ್ದರೆ, ಆಗ ಈ ವಿವರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವರ ಬಡ್ಡೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ 14.05 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಸರ್ಪ್ಲಸ್ ಎಂದು ತೋರಿಸಿರುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಈ ಬಡ್ಡೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ 122.22 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖೋತಾ ಬರುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಾನ್ಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನೂಕು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿವರಣೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ಚಿಕ್ಕ ಬುಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಮಾರಾಟ ತೆರಿಗೆಯ ವಿನಾಯಿತಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಶೀಲಾಬಾಯ್ ಹಿರಾಚಂದ್‌ಪಾ (ಬಾಗೇವಾಡಿ).—ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಅಡುಗೆಗಳ ವಿಚಾರದ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನೂಕು ವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಅರ್ಥಮಂತ್ರಿಗಳು ಐದು ಭಾಗಗಳಿಗೂ ಏಕರೀತಿಯಾದ ಮಾರಾಟ ತೆರಿಗೆಯ ಮನೂಬೆ

ಯನ್ನು ಮಂಡಿಸುವುದನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾ, ಕೆಲವು ನೂಟೆನಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ನಮಗೆ ಸಿಕ್ಕುವ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣ ಮಾರಾಟ ತೆರಿಗೆಯಿಂದ ಮತ್ತು ವರಮಾನ ತೆರಿಗೆಯಿಂದ. ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಂದ ನಮಗೆ ಹಣಸಹಾಯ ಬಹಳವಿರುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದರಿಗೆ ನಡೆಕಾರ ನೀಡುವುದು ಪ್ರಥಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಮೊದಲು ಅರ್ಥಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಧನ್ಯವಾದ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಬಹಳ ಜಾಣ್ಮೆಯಿಂದ ಐದು ಭಾಗಗಳನ್ನೂ ಕ್ರೋಡೀಕರಿಸಿ ಈ ಮಾರಾಟ ತೆರಿಗೆ ಮನೂಬೆಯನ್ನು ತಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಮುಂಬೈ ಕರ್ಣಾಟಕದ ಬಾಂಡರಿ ಆಚೀರದವರನ್ನು ಇದರಿಂದ ಕೆಲವು ತೊಂದರೆಗಳಾಗುತ್ತಿವೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಿರ್ದಾಣಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಲ್ಲದ ವ್ಯಾಪಾರದಿಂದ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮುಂಬೈಯಲ್ಲಿ ಈ ತರಹ ಪದ್ಧತಿ ಇಲ್ಲದಿರುವ ಕಾರಣದಿಂದ ವ್ಯಾಪಾರ ವೆಲ್ಲಾ ಅತ್ತ ಸಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅರಜುನಗಿಪೇಟೆ ನಮ್ಮ ಗಡಿಗೆ ಕೇವಲ ಎರಡು ಮೈಲಿಗಳಿರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯೇ ವ್ಯಾಪಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಸೊಲ್ಲಾಪುರದಿಂದ ಪೆಟ್ರೋಲ್, ಸೀಮೆಹೆಣ್ಣಿ ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನು ತರುತ್ತಾರೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಅಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ನಮಗೆ ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಬೊಂಬಾಯಿ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಏನು ಸೇಲ್ಸ್‌ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಇದೆಯೋ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲಿ ವಿಧಿಸಬೇಕು. ಇನ್ನು ಹಣ್ಣುಹಂಪಲುಗಳ ಮೇಲೆ ಸೇಲ್ಸ್‌ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯ. ಅವು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಕೊಳೆತುಹೋಗುವುದರಿಂದ, ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಮಾರಾಟ ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿಸುವುದನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕು. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಉಪಯೋಗಿಸುವಂತಹ ಅರಸಿನ ಕುಂಕುಮಗಳ ಮೇಲೆ ವಿಧಿಸುವ ಮಾರಾಟ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಪ್ರಥಮತಃ ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕು. ಇನ್ನು ರಿಬ್ಬನ್, ಸ್ಟೋಲ್, ಫೇಸ್ ಪೌಡರ್ ಮುಂತಾದ ವಸ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ಕರಹೇರಿದರೂ ಯಾವ ಆತಂಕವೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನ್ನು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ಉಪಯೋಗಿಸಲಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲ. ನಾನು ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ಮಹಿಳೆಯರು ವಿರೋಧಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯನೀಯವಾಗುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಾರಾಧ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಹೊಸ ಸ್ವಕಗಳ ಮೇಲೂ ಮಾರಾಟ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕಬಾರದು. ಅದರಿಂದ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಂದಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ. ನಮ್ಮ ಮಾರಾಟ ತೆರಿಗೆ ಅಫೀಸರುಗಳಿಂದ ಅನೇಕ ವೇಳೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಹೇಗೆಂದರೆ ಅವರು ಬೇಗನೆ ರೆಬ್ಬುಗಳನ್ನು ತಪಾಸಣೆಮಾಡದೆ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರನ್ನು ತೊಂದರೆಗೀಡುಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಒಮ್ಮೆರೆ ಚಿಪ್ಪಿಂ ಬಾರ್ ಆಯಿತೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಸರಕಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಜನರಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಪ್ಪು ಕಲ್ಪನೆ ಉಂಟಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ತೊಡಕುಗಳನ್ನು ಬೇಗನೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಬನ್ನಿ ಸುತ್ತೇನೆ.

ಇಷ್ಟು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಸಮಯಾವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ತುಂಬಾ ಉಪಕೃತಳು ಎಂಬುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

*ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಜಯ್ಯ (ಚಾಮರಾಜನಗರ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರತಕ್ಕ ಅರಣ್ಯಶಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ದಿವ್ಯಾಂಡ್ ಮನವಿಯನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತಾ, ನನಗೆ ತಿಳಿದ

ಒಂದೆರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ನಿರ್ದೇಶಿಸಿ ದಿನ್ಹಿ ಕೊಳ್ಳಲು ನಿಂತಿದ್ದೇನೆ. ಕಾಲಾವಕಾಶ ಬಹಳ ಕಡಮೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾವಮಾಡದೆ ನೇರವಾಗಿ ಅರಣ್ಯಶಾಖೆಯ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಈಗ ಐದು ಭಾಗಗಳಿಂದ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕೂಡ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಹೆಚ್ಚು ಪಡ ಬೇಕಾದಂಥ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತಿನ ಬಗ್ಗೆ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸತಕ್ಕ ರೀತಿ ಬೇರೆಯಾಗಿದೆ. ಈಗಿನ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತಿನ ಭೂಮಿ ಹಳೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿನ ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಭೂಮಿ ಎಷ್ಟೋ ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಕೂಡ ಆಡಳಿತ ವರ್ಗ ಮಾತ್ರ ಕಡಮೆಯಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕೂಡ ಬಡ ಕೆಳದರ್ಜೆ ನೌಕರರು ಅಂದರೆ ಫಾರಿಸ್ಟ್ ನಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು, ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬರತಕ್ಕ ನೌಕರ ವರ್ಗ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಬಹಳ ಕಡಮೆ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ವಿಶಾಲ ವಾಗಿರತಕ್ಕ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಂದಿ ಫಾರಿಸ್ಟ್ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಿಸ್ಟ್ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರೇ ತಮ್ಮ ಕಾಡುಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಆಗದೆ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಕೆಲವು ಕೂಲಿಗಾರರನ್ನು ನೇಮಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅರಣ್ಯದಿಂದ ಕಳ್ಳತನವಾಗಿ ಸಾಗಾಣಿಕೆಯಾಗುವಂಥ ಬಹು ಬೆರೆಯಾಗುವಂಥ ಸಾಗುವಾನಿ, ಕಪ್ಪುಮರ, ಗಳಗಲು ಇವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕಾದರೆ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ನೌಕರರ ಸಂಖ್ಯೆ ಏನೇನೂ ಸಾಲದು ಎಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಇದನ್ನು ನಾನು ಏಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, ನಾನೂನಹ ಕಾಡಿನ ವಿಷಯ ವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿಬಲ್ಲೆ. ನನಗೆ ಬಳಗಿರಿ ರಂಗನ ಬಿಟ್ಟು ಮತ್ತೆ ಪೂರ್ವ ಘಟ್ಟದ ಬಿಟ್ಟುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಕಾಡಿನ ಅನುಭವ ಇರುವುದರಿಂದ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಸುಮಾರು ಒಂದೊಂದು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸಂಪತ್ತು ಇತ್ತೋ ಅಷ್ಟು ಸಂಪತ್ತು ಉಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಈ ದಿನ ಸ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸೌದೆಯನ್ನು ಸಾಗಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಅವರು ಕೂಪ್‌ಗಳನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರರಿಗೆ ಅವನ್ನು ಲಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಮತ್ತು ಆ ಸೌದೆಯನ್ನು ಸಾಗಿಸಲು ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟು ಏನೊಂದು ಕಾಲವನ್ನು ನಿಗದಿಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗದೆ, ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳತನದ ಸಾಗಾಣಿಕೆಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾದ ಫಾರಿಸ್ಟ್ ರೇಂಜ್ ಆಫೀಸರ್, ಸುಬ್‌ರೇಂಜ್ ಆಫೀಸರುಗಳು ನೌಕರರ ಮೇಲೆರತಕ್ಕ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರರ ದಾರರಿಗೆ ನಾವು ಕಾಡಿನ ಇಂತಹ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇನ್‌ಸೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಆದ್ದರಿಗೆ ನೀವು ಬರಬೇಡಿ ಬೇರೆ ಇಂತಹ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಆ ಮೂಲಕ ಸೌದೆಯನ್ನು ಸಾಗಿಸಿ ಎಂದು ಹೇಳಿರುವ ನಿರ್ದೇಶನಗಳು ನನಗೆ ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಯಾರ ಮೇಲೂ ಆಪಾದನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಚಾಮರಾಜನಗರ ದಿಂದ ಟಿ. ನೆರಸೀಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗತಕ್ಕ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ ಗಾಡುಗಳಿಂದ ಸಾಗುವಾನಿ ಮರ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಮಧ್ಯೆಯಾವುದೋ ಒಂದು ಊರಿನಿಂದ ತೆಗೆದು

ಕೊಂಡು ಬನ್ನಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮಂಡ್ಯ ಇತರ ಕಡೆಗಳಿಂದ ಹಗಲಿನಲ್ಲಿಯೇ ಮರವನ್ನು ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಲಾರಿಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಬರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಚಾಮರಾಜ ನಗರದಿಂದ ಟಿ. ನೆರಸೀಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯ ಹತ್ತಿರ ಸೌದೆ ಲಾರಿ ಬರುತ್ತದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಫಾರಿಸ್ಟ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ಹೇಳಿದರೆ, ಅವರೇ ಲಾರಿಯವರ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಸ್ವಾಮಿ, ನೀವು ಅಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನೊಂದು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ರುವ ನಿರ್ದೇಶನಗಳು ಬೇಕಾದಷ್ಟಿವೆ. ನಾವು ಈ ರೀತಿ ಪ್ರಚೋದನೆ ಮಾಡಿ ಹಗಲಿನಲ್ಲಿಯೇ ಎಷ್ಟೋ ಕಳ್ಳತನ ದಲ್ಲಿ ಸಾಗಾಣಿಕೆ ಮಾಡಿದಂತಹವರನ್ನು ಹಿಡಿದಿದ್ದೇವೆ.

5 P.M.

ಈ ಇಲಾಖೆಯ ನಣ್ಣ ನೌಕರರು ನಿಷ್ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಿಂದ ದುಡಿಯಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ದೊಡ್ಡವರು ಎಂದರೆ ಆ ನಮ್ಮ ಸಬ್‌ಡಿವಿಷನ್ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬರದೇ ಇರಬಹುದು, ಅದನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡಿ, ಅದೇನಿರಲಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಸರಿಯಾದವರು ನೋಡಿ ತಿದ್ದಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಣ್ಣ ನೌಕರರ ವರ್ಗ ಏನಿದೆ ಅದು ಸಾಲದು. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಕೊಟ್ಟು ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನೇನು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಒದಗಿಸಬೇಕೋ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾತ್ರ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಡು ಕುರುಬರು ಮುಂತಾದವರಿಂದ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ರಸ್ತೆಗಳ ಕೆಲಸ ಮತ್ತು ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ಸ್ವಂತ ಅನುಭವದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಲಾಖೆಯವರು ಅವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಕೂಲಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಸಹ ಅದರಲ್ಲೂ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ನ್ಯಾಯವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಲಿಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ವರ್ಷದ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಸರಿ ಮಾಡಿಸ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಸಹ ಅದು ಆಗದೆ ನೆಪಮಾತ್ರದ ಬರ್ ಆಗುವುದು ನೋಡಿ ಬಹಳ ವ್ಯಥೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ತಾವು ಒಂದೆರಡು ಸಾರಿ ಮಂತ್ರಿ ವರ್ಗದವರಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ಚೀಫ್ ಕನ್‌ಸರ್ವೇಟರ್ ಆಗಲಿ ದಯಾಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆ, ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ನಣ್ಣ ಫುಟ್ಟ ನೌಕರ ವರ್ಗದವರು, ಇಲಾಖೆಯವರು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನೂಟನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಫೋಗ್ರಾಂ ನ್ನಲ್ಲಿ ಕಳೆದ 56-57 ಮತ್ತು ಚಾಲ್ತಿ 58-59ನೇ ಸಾಲ ಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಹಣವನ್ನೂ ಒದಗಿಸಿಲ್ಲ. ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಇದ್ದಂಥ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ಅವಶ್ಯಕ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತು ಹಾಳಾಗದೇ ಇರುವಂತೆ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುವಂಥ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಲಕ್ಕ ವಳ್ಳ ಮತ್ತು ಇತರ ಕಾಡುಗಳನ್ನು ನಾನು ಎಸ್.ಸಿ.ಟಿ.ಟಿ. ಕಮಿಷಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಹೋಗಿ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಗಂಧದ ಮರ ದಿಂದ ನಮಗೆ 50 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪನ್ನ ಬರುತ್ತದೆ. ಗಂಧದ ಮರಕ್ಕೆ ಬೇಳೆತಕ್ಕ spike disease ನಂಬಿಗೆ ರಿಸರ್ಚ್ ನಡೆಸಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಜಯ್ಯ)

ನಡೆಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಎಷ್ಟೋ ಅರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಗಂಧದ ಮರದ ಸಂಪತ್ತು ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಸರೈ ಮಾಡಿಸ ಬೇಕು ಮತ್ತು ಇನ್ನಷ್ಟು ವರ್ಷ ಅವನ್ನು ಪ್ರಾಕೃತರಿಗೆ ಒದಗಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅದು ಸಾಕಾಗದೇ ಹೋಗುವ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಗಂಧದ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತಿ ಈ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನೂಟಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮತ್ತು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿ ಹತ್ತಿಕೊಂಡು ಕಾಡುಕಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಅನೇಕ ಮರಗಳು ಹಾಳಾಗಿಹೋಗುತ್ತವೆ. ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮರಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ತಿಕ್ಕಾಟವಾಗಿ ಬೆಂಕಿ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ತಪ್ಪಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನೂಟಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹರಾಜಿನಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದು ಕೆಲವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಒಂದು ಮನಾಪಲಾಗಿರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಾಡನ್ನು ಹರಾಜುಮಾಡಿ ನಣು ಪುಟ್ಟ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ದಾರರು ಒಂದು ಬಡಮಾಡಿ ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಬರತಕ್ಕ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು ಎಂದು ನೂಟಿಸುವುದು ತಕ್ಕಂತೆ.

ಕಾಡಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಮೃಗಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಂಡೀಪುರದಲ್ಲಿ ತಾವು ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶ್ರಮವಹಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಅದೇ ರೀತಿ ಬೀಳಿರಿಂಗನ ಬಿಟ್ಟಲ್ಲಿಯೂ ಎರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅರಣ್ಯ ಬಂಡೀಪುರದಲ್ಲಿರುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಉನ್ನತವಾಗಿದೆ ಎಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಡಿಸ್ಟಿಂಗ್ ವಿಷ್ವಗಿಸ್ ಮತ್ತು ರಾಜಪ್ರಮುಖರು ಬೇಟೆಗಾಗಿ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಇಂಥಾ ಪ್ರೇಕ್ಷಣೀಯ ಸ್ಥಳವಾದುದರಿಂದ ಬಂಡೀಪುರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮುಟ್ಟಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದೀರೋ ಅದೆ ಮುಟ್ಟಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಇಷ್ಟು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ತಮ್ಮನ್ನು ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ (ತುಮಕೂರು).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ 10 ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿ ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಾ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಇಲಾಖೆಯ ವಿಷಯ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಸೇಲ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ವಿಷಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಮಾನ್ಯ ಆರ್ಥಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಜ್ಞರು, ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದವರು. ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿ ಒಂದರಲ್ಲೇ 50 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಸೇಲ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಲೀಕೇಜು ಇದೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿತ್ತು. ಆ ರೀತಿ ಹೇಳುವುದು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಅಫೀಸರುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಅವರ ತರೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊಡೆದು ನೀವು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾವು ಹೇಳಿದ ಹಾಗಾಯಿತು ನಾನು ಒಂದು ಕಡೆ 10-18 ಸೇಲ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಕೇಸು ಪತ್ತೆಮಾಡಿದೆ. ಮೂರು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸೇಲ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಬಾಬಿ ನಲ್ಲ ವರಮಾನ ಬಂತು. ಒಬ್ಬ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯ, ಅವಕಾರಾಯ ಒಬ್ಬನೇ 25 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಹಿಡಿದು ಹಾಕಿದೆ, ಇದು ಸರ್ಕಾರಿ ರೆಕಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ನನಗೆ ಬಂದ

ಪ್ರತಿಫಲ ಏನೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ನನಗೆ ಒಬ್ಬ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪುರಾಂಧಶಯಿ ಟ್ಯಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಆಯಿತು. ಎಲ್ಲರೂ ಅಲ್ಲಿ ಸೇಲ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಸ್ಕಿಂಗೆ ಆಗುತ್ತಾ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬಲ್ಲೆ. ರೈಲ್ವೇ ಸ್ಟೇಷನ್ ಗುಡ್ಸ್ ಪೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ರೆಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಆಕ್ಯಾಯ್ ಅಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ರೆಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಕಾನ್ಸ್‌ರೆಪರೇಸಿನಲ್ಲಿ ದಾಖಲೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ.

ಮಲಬಾರಿನಿಂದ ಕೊಬ್ಬರಿ ಎಣ್ಣೆ ತರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ರಿಟೈನ್ ತರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮಲಬಾರಿನಿಂದ ಈ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಕುಹಿಸತಕ್ಕವನೇ ಒಬ್ಬ-ಇದನ್ನು ತರಿಸತಕ್ಕವನೇ ಒಬ್ಬ. ಮಧ್ಯೆ ಸಾಗಿಸತಕ್ಕವನೇ ಇನ್ನೊಬ್ಬ. ಈ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಅಖೈರಿನಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವವನೇ ಇನ್ನೊಬ್ಬ. ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ನಾನಾ ರೀತಿ ಕಲಕು ಮಲಕು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಮಿತ್ರರಾದ ಶ್ರೀ ವೈ. ವೀರಪ್ಪನವರು ಮುಗುಂ ಆಗಿ ಸೇಲ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ಬಹಳಕೂಲಿಕೇಳಿದಾಗಲೇ ಯೆಂದು ಮಾತ್ರ ತಿಳಿಸಿದರು. ಬೊಂಬಾಯಿ, ಮದ್ರಾಸ್, ಕಲ್ಕತ್ತಾ ಇತ್ಯಾದಿ ಸ್ಥಳಗಳಿಂದ ಮಾಲನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಯಾವಪತ್ತೆ— ವಿಳಾಸಗಳೊಂದೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಉಡುಪಿ ಮಾವನ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದುಕೊಂಡು ಈ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಯಾರೋ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುವುದು—ಅದನ್ನು ಯಾರೋ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದು. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಿಗೂ ಸಂಬಂಧವೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾಲು ಕಳುಹಿಸತಕ್ಕವನಿಗೂ-ಅವರ ಮಾಲನ್ನು ಮಾರಾಟಮಾಡತಕ್ಕವನಿಗೂ ಯಾವ ಸಂಬಂಧವೂ ಇಲ್ಲದಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ನಾನಿದ್ದಾಗ ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿ ಒಬ್ಬನಿಂದಲೇ 25 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ವಸೂಲಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಮತ್ತೊಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಈ ರಿಬ್ಬನ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀ ವೀರಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಹಿಂದೆ ರಿಬ್ಬನ್‌ಗಳು ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ತಯಾರಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಜವಾಹರ ದೇಶದಿಂದ ತರಿಸರಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆಗ ಆ ರಿಬ್ಬನ್‌ಗೆ ಗಜಕ್ಕೆ ಅರುಕಾನುಗಳ ಬೆರೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಹಾಗಿದ್ದರೂ ಅವನ್ನು ಗಜಕ್ಕೆ ಎಂಟು ಅಣೆ, ಹತ್ತು ಅಣೆ ಪ್ರಕಾರ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಶ್ರೀಜಂತರ ವಿಚಾರದಲ್ಲೇನೋ ಪರವಾಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಬಡಜನಗಳಿಗೆ ಬೆರಬಾಳತಕ್ಕ ಭಂಗಾರದ ಒಡವೆಗಳನ್ನಂತೂ ಇಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ರಿಬ್ಬನ್ ಬಟ್ಟೆಯ ಚೂರನಾದರೂ ನೂಲುಗಳಿಗೆ ಹೋಗತಕ್ಕ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಒಂದು ಸುಲಭದರದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಡವೇ? ಒಂದು ದಿವಸ ನನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಈ ರಿಬ್ಬನ್‌ಗಳನ್ನು ಕೇಳಲು ಆ ರೀತಿ ಗಜಕ್ಕೆ ಎಂಟು ಅಣೆ ಹತ್ತು ಅಣೆ ಬೆರೆಯುತ್ತಿದನು. ಆಗ ನನ್ನ ಮಗಳು ಈ ಸಾಮಾನುಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಇಷ್ಟೊಂದು ಬೆರೆಯನ್ನು ಏರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗೇನೋಯ್ಯಿ ನಿಲ್ಲದರೂ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಗೆ ಮೆಂಬರುಗಳಾಗಿ ಹೋಗಿರುವುದು ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು. ಬಹುಶಃ ಈ ರೀತಿ ನನ್ನ ಮಗಳು ಕೇಳಿರಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಮ್ಮ ಮತ್ತು ನೆರೆ ಮನೆಯ ಹೆಂಗಸರೇ ಆ ಮಗುವಿಗೆ ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟಿರಬೇಕೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈ ಹಿಂದೆ ನಾನು ಬುದ್ದಾಗಿ, ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ—ನನಗೂ ಪರಿಚಯವಿದ್ದುದರಿಂದ, ಅವರಲ್ಲಿ ಈ ರಿಬ್ಬನ್ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿರತಕ್ಕ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ನ್ನು ವಜಾಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡಿ

ದೊಡ್ಡಕ್ಕೆ ಅವರು ಆಗಲ ವಜಾಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟರು.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಆ ವಿಚಾರವನ್ನು ಎಗ್ಗಾ ಮಿನ್ ಮಾಡಿ ವಜಮಾಡ ಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆಯೆಂದು ತಿಳಿಸಿದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಹೊರತು ವಜಾಮಾಡಿಯೇ ಬಡು ತ್ರೇನೆಂದು ಎಲ್ಲ ಹೇಳಿದ್ದೆ!

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ಈ ಸಾವಾಸನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಂಗಕ್ಕೆ ಹೋಗತಕ್ಕ ಹಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅದುದರಿಂದ ಈ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ತೋರಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದೆನು. ಆದರೆ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾದಂತೆ ಕಂಡು ಬರಲಿಲ್ಲ. ಸೇಲ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ಈ ದಿವಸ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹಣ ಲೇಕೆ ಜಾಗೃತಿಗೊಳಿಸುವ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ಈ ಇಲಾಖೆಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಬಾಬಿಗೆ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ದಂಧ ನಾರಾಯಣ ಜನರನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನೇಮಕಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದೇ ಆಗಿದೆ. ಹಾಗೆ ಸರಿಯಾದ ತಾಖತ್ ಇಲ್ಲದ ಜನಗಳನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನೇಮಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಅವರು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಮುಖಂಡಜನರುಗಳಿಂದ ಬರಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ನ್ನು ವಸೂಲಾಡತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಆ ರೆಕ್ಕೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮುಚ್ಚಿಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ವರಮಾನ ಈ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾನು ಈ ಹಿಂದೆ ಚಿತ್ರದುರ್ಗದಲ್ಲಿ ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ 612 ಕೇಸುಗಳನ್ನು ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಮಾಡಿದ್ದೆ. ಆಗಿದ್ದ ಆ ಸೇಲ್ಸ್ ಅಧೀನರು ಮಾರಪ್ಪನೆಂಬುವವರು ಆ ಕೇಸುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಲಿಪ್ಪಿನಿಂದ ವಜಾಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಪ್ಪಡಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ಆ ಕೇಸುಗಳ ತೀರ್ಮಾನವೇನಾಯಿತು ಎಂಬುದೇ ತಿಳಿಯದಂತಾಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಆ ಕೇಸುಗಳಿಂದ ಬರಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಎರಡೂವರೆ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಲುಕ್ಟಾನಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರ ಎಲ್ಲ ತಡೆದು ನಿಂತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ತಿಳಿಸಲು ಈ ಹೊತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ಆ ಕೇಸುಗಳೆಲ್ಲ ಕೇವಲ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟವುಗಳಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ನಾನೀಗ ಅವರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡುವುದಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ತಿಳಿಸಲು ಇಚ್ಛೆಯಿಲ್ಲ. ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಿದರೆ ನಾಳೆ ಅದರಿಂದ ನನಗೇ ಒಂದು ಮೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ದಿವಸ ನಾನು ಅಷ್ಟೆಲ್ಲ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಕೆಲಸಮಾಡಿ ಆ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವರದಿ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ದೊರೆತ ಬಹುಮಾನವೇನು? ನನಗೆ ನಾನು ಹೆಚ್ಚಿದರು. ದೊಡ್ಡ ನಗರ ಹೊಡೆದು ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡಿಸಿಬಿಟ್ಟರು. ಈ ದಿವಸ ಎಲ್ಲಾ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅನೇಕರಿಗೆ ಬೆಳಗಾದರೆ ಅವರಿಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಒಂದೇ ಒಂದು ಕೆಲಸವೇನೆಂದರೆ ಸಿವಿಲ್ ಲೆನ್ಸ್‌ನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿರುವುದು. ಎಷ್ಟು ಜನಮೇಲಿದ್ದಾರೆ, ಯಾರನ್ನು ಹೇಗೆ ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು, ಎಷ್ಟು ಜನ ಬೇಗ ರಿಟೈರ್ ಆಗತಕ್ಕವರಿದ್ದಾರೆ, ಯಾರು ಯಾವತ್ತು ಸಾಯುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ಇತ್ಯಾದಿ ಗುಣಾಕಾರ ಹಾಕುವುದು ಏನು ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಬೇರೆ ಕೆಲಸವೇ ಇಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಬೇಗ ಯಾರೂ ರಿಟೈರ್ ಆಗತಕ್ಕವರಲ್ಲವೆಂದು ಕಂಡುಬಂದಲ್ಲಿ ಅವರಮೇಲೆ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ವಸೀಲಬಾಜಿ ಹಾಕಿ ಅವರನ್ನು ಬೇಗ ರಿಟೈರ್ ಮಾಡಿಸಿಬಿಡುವುದು—ಆ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಅವರು ಬರುವುದು. ಬರಿ ಇಂಥ ಅನ್ಯಾಯ, ಅನೀತಿ, ಲಂಚ, ರುಪುವತ್ತು

ಗಳ ನೀಚ ವರ್ತನೆಗಳ ಮೋಸಕ್ಕೆಗಳ—ದುರ್ನಡತೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರು ಈ ಬಾಕಿಗಳನ್ನು ವಸೂಲಮಾಡಲು ಅವರಿಗೆಲ್ಲ ಚೈಂ ಇದೆ! ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಈ ವಿಚಾರಗಳೆಲ್ಲ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿದೆ.

ಇನ್ನು ನಾನು ಫಾರಿಸ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅರಣ್ಯ ಶಾಖಾ ಮಂತ್ರಿ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಒಂದು ಅರಣ್ಯ ರೋಡನ ವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೋ ಏನೋ! ಆದರೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳೊಬ್ಬರೇ ಏನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದ ಸಹಕಾರ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಸಹಕರಿಸಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿನ ಸಹ ಯಾರು ಸರಿಯಾಗಿ ಮತ್ತು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾನೋ ಅಂಥವನಿಗೆ ದೊರೆಯತಕ್ಕ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವೇನೆಂದರೆ—ಅವನಿಗೆ ತಲೆ ಬೋಳಿಸಿ—ನಾಮ ಹಚ್ಚುತ್ತಾರೆ; ಯಾರು ಜನರಿಗೆ ಕಿರುಕುಳ ಕೊಟ್ಟು ಲಂಚ-ರುಪವತ್ತುಗಳನ್ನು ಹೊಡೆಯುತ್ತಿರುತ್ತಾರೋ ಅಂಥವರಿಗೆ ಪ್ರಮೋಷನ್-ಕರ್ಪಸ್‌ಮೇಷನ್ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಫಾರಿಸ್ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ಈ ದಿವಸ ಅಂಥ ಯಾವ ಆದಾಯವೂ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇನ್ನಸಾಯಿರ್ ಕೇಸರ್ರೇಷನ್ ವಿಚಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಹೋದ ವರ್ಷ ಗುಂಡಿಗಳೇ ನಿಧ್ವಂಸ, ಆ ಗುಂಡಿಗಳನ್ನೇ ಈ ವರ್ಷವೂ ಮತ್ತೆ ತೋರಿಸಿ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಬಲ ಮಾಡಿ ಹಣ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಹೆಸರು-ಕುಲ-ಗೋತ್ರ ಎಲ್ಲ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆದರೂ ಈಗ ನಾನು ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಮಂತ್ರಿಗಳ ಛೇಂಬರಿ ನಲ್ಲಿ ಬಂದು ತಾವು ಗುಟ್ಟಾಗಿ ತಿಳಿಸಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ಆಗಬಹುದು. ಆದರೆ ನಾಳೆ ತಾವು ಹೋಗಿ ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿಬಿಡುತ್ತೀರಿ. ಆಗ ಅವರು ಬಂದು ನಮ್ಮ ತಲೆ ಹೊಡೆದು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಇಷ್ಟೇ ಇದರಿಂದ ಆಗತಕ್ಕ ಪ್ರಯೋಜನ. ಈ ದಿವಸ ಫಾರಿಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಲಕ್ಷಪ್ಪ-ರಂಗಪ್ಪ-ತಿಮ್ಮಪ್ಪ-ನಾಗಪ್ಪ ಎಂದು ಅನೇಕರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಬರೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರನ್ನು ರಿಜಿಸ್ಟರೂ ಸಹ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅಂಥವರಿಗೆ ಸನ್ಸ್‌ದನ್ನೂ ಕೂಡ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆನು ಪ್ರಯೋಜನ! ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದವನಿಗೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ತಲೆ ಬೋಳಿಸಿಹೋಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅಂಥವರಿಗೆ ದೊರೆಯತಕ್ಕ ಪ್ರತಿಫಲವೇನೆಂದರೆ. ನಾಮ! ಹೀಗೆಲ್ಲ ಮಾಡಿದರೆ ಯಾರುತಾನೆ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಕ್ಕೆ ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತಾರೆ ಸ್ವಾಮಿ? ಈ ದಿವಸ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಮಾಡಿ, ಸನ್ಸ್‌ದನ್ನು ಕೊಡಿ, ಆ ಪ್ರಕಾರ ನಮಗೆ ಇಂತಿಷ್ಟು ಪ್ರತಿಫಲ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ನಿರ್ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಾಗಿ ತಿಳಿದರೆ ಈ ಹೊತ್ತು ಸಾವಿರಾರು ಜನರು ನಾನು ಮುಂದು—ತಾನು ಮುಂದು ಎಂದು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಆರೀತಿ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದಲೇ ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಆ ವಸಮೋಕ್ಷವದ ಯೋಜನೆ-ಒಣವಾಹೋತ್ಸವವಾಗಿದೆ. ತುಮಕೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದುಕಡೆ ಇಂಥ ಒಂದು ವಸಪ್ರದೇಶ ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. It is a so called District Forest. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದಾದರೂ ಗಿಡಮರಗಳಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಯಾವುದಾದರೂ

(ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎನ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ)

ದನಕರುಗಳು ಹೋಗಿ ಮುಖ್ಯ ಇಬ್ಬರ ಆ ಮಾಲೀಕರು ಗಳಿಂದ 10-20 ರೂಪಾಯಿಗಳ ದಂಡ ವಸೂಲ್ಯಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸರಕಾರದವರ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಇಂಥಾದ್ದೆಲ್ಲ ವಜಾ ಆಗಿದ್ದರೂ ಆ ಗ್ರಾಮಗಳ ಜನರ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಅದಿನ್ನೂ ವಜಾ ಆಗಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಗಂಧದಮರಗಳ ಕಳುವಿನಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಈ ದಿವಸ ಕೂಡ ಗಂಧದಮರಗಳನ್ನು ಕಳಸದಲ್ಲ ಕಡಿದು, ಆ ಮರವನ್ನು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ತುಂಡುಗಳಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸಿ, ಅವುಗಳನ್ನು ಸಗಣೆ ಬಗ್ಗುಡದಲ್ಲಿ ಎದ್ದಿ-ಒಣಗಿಸಿ ಗೋಣೀಚೀಲಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ಲಾರಿಗಳಮೂಲಕ-ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ ಚೀಲಗಳ ಕೆಳಗೆ ಹಾಕಿ ಸಾಗಿಸುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಅಂಥ ಜನರನ್ನು ಹಿಡಿಯಲು ಈ ದಿವಸ ಡಿ.ಸಿ., ಡಿ.ಎಫ್.ಒ. ಇಂಥವರೆಲ್ಲ ಹೆದರಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ಹಾಗೆ ಗಂಧದಮರಗಳನ್ನು ಕಳವಿನಲ್ಲಿ ಸಾಗಿಸತಕ್ಕವರು ಒಬ್ಬ ದೊಡ್ಡ ಆಫೀಸರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರ ಜನವಾಗಿದ್ದಾರೆ ಅವರು. ನಾನು ಹಿಂದೆ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಇಂಥ ಒಂದು ಕೇಸಿನಬಗ್ಗೆ ಒಬ್ಬರ ಮನೆಯನ್ನು ರೇಡ್‌ಮಾಡಿ ಗಂಧದಚೆಕ್ಕು ತುಂಬಿದ್ದು 25 ಗಾಡಿ ಗಂಧದಮರಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಒಬ್ಬ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರು! ಆದ್ದರಿಂದ ಅಂಥಾ ಒಂದು ಕೇಸನ್ನು ಹಿಡಿದದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ದೊರೆತ ಶಹಭಾಸಗಿರಿ ಏನೆಂದರೆ-ಭೀಮಾರಿ ಆಯಿತು-ಆ ಕೇಸ್ ವಿತ್‌ಡೌ ಆಯಿತು. ಹೀಗೆ ದೊರೆ ಬೇಸಿದ್ದಾನೆಕೆಳು ದಂಡಮುರೇದುವು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ನೀವು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದಲ್ಲ ಹಿಂದಿನಮಾತು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎನ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ಈ ದಿವಸ ಸಹ ಈ ಟಿಂಬರ್ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಕೈಂಗ್ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಶರಾವತಿ ವ್ಯಾಲಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಸ್ಕೈಂಗ್ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಈಕಡೆಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಗಾ ಇಡಬೇಕು. ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡತಕ್ಕ ಜನರಿಗೆ ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ಸನ್‌ದ್ಯುಕೊಡಿ.

ಇನ್ನು ಸೆಲ್ಫ್‌ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಬಹಳ ಹಣ ಲೇಕೇಜ್ ಆಗುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಾನಿನ್ನೂ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಎಷ್ಟುಗಳು ಬಹಳವಾಗಿದ್ದವು. ಅದ್ವೈತರು ಅನೇಕಾ ಶಿವಲಿವೆಂದು ಪದೇಪದೇ ಒತ್ತಾಯಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ ನಾನು ಸರ್ವಿಸಿನಲ್ಲಿದ್ದಾಗ "I am your most obedient servant" ಎಂದು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದೆ. ಈಗಲೂ ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅದ್ವೈತರು ಹೇಳತಕ್ಕ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ವಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಬಾಕಿ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರೈವೇಟಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ—ಇನ್ನು ಆಪ್ತರಾಗಿ ತಿಳಿಸಬೇಕಾದುದು ಏನೆಂದರೆ—

Sri G. ANNA RAO (Afzalpur).—Mr. Speaker Sir, ಈ ಫಾರಿಸ್ಟ್ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ನಮ್ಮ ಸೆಟ್ಟರು ಕೆಲವು ರಿಮಾರ್ಕ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲರತಕ್ಕ ಭೂಮಿ ಎಷ್ಟು—ಇತರ ದೇಶಗಳಲ್ಲರತಕ್ಕ ಭೂಮಿಯೆಷ್ಟು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇತರ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ ಯೂ.ಎಸ್.ಎ., ರಷ್ಯಾ ಇತ್ಯಾದಿ ದೇಶಗಳ ವಿಚಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಬದಲಾವಣೆಗಳಾಗಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಈ ದಿವಸ ಒಬ್ಬ ಭೂಮಿಯ

ಮೂರನೇ ಒಂದು ಭಾಗ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರ ಪಾಲಿಸಿ ಪ್ರಕಾರ ನಮ್ಮ ಎರಡನೇ ಪಂಚ ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ 1959ರ ವೇಳೆಗೆ ಈ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತು ದೇಶದಲ್ಲರತಕ್ಕ ಒಟ್ಟು ಭೂಮಿಯ ಶೇಕಡಾ 33 1/3 ರಷ್ಟು ಆಗಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ಟಾರ್ ಜಟ್‌ನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಅಂಶವನ್ನು ನಾವು ಎರಡನೇ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಭೂಮಿಯಿದೆ—ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಅಲ್ಲರತಕ್ಕ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತು ಎಷ್ಟೆಂಬುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಏಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ 4, 2, 73, 751 ಎಕರೆಗಳ ಭೂಮಿಯಿದ್ದರೂ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ Per-capita 97 ಸೆಂಟರ್‌ಗಳಷ್ಟು ಸಾಗುವಳಿಗೆ ರಾಯಚೂರ ಭೂಮಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಮಿಕ್ಕಿದ್ದೆಲ್ಲವೂ ಪ್ರಾಕೃತಿಕವಾಗಿ ನದಿ, ಬೆಟ್ಟ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿದ್ದು ಸಾಗುವಳಿಗೆ ನಾಲಾಯಕ್ಕಾದ ಭೂಮಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿ ರಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಬೆಳೆಸಬಹುದೋ ಅಷ್ಟು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 15 ರಷ್ಟು ನಮಗೆ ಸೇರಿದರೂ, ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಿರುವುದು ಶೇಕಡ 2.2 ಮಾತ್ರ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಭೂಮಿ ನಮಗೇ ಕಡಮೆಯಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕಾಡುಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಶೇಕಡಾ 33 1/3 ರಷ್ಟು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶವೇನಿದೆ, ಅದನ್ನು ಪೂರ್ತಿಗೊಳಿಸಬೇಕಾದರೆ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ Hill Tracts ನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಮಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕ. ಮೈದಾನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಾದರೂ ಶೇಕಡಾ 20 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಸಾಕೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಕಾಡಿನ ಮಹತ್ವವನ್ನೇನೋ ನಾವು ಅರಿತಿದ್ದೇವೆ. ಕೆಲವು ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಡಿನಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ರೆವೆನ್ಯೂಕೂಡ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಎಕರೆವೊಂದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಬರುತ್ತದೆಂದು ನೋಡುವುದಾದರೆ, ಎಕರೆಗೆ ರೂ. 13—15—5 ಬರುತ್ತದೆ. ಅದೇ ಸಾಗುವಳಿಯಾದ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಎಕರೆಗೆ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಮಾತ್ರ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೂ ನಮಗೆ ರೆವೆನ್ಯೂ ಮಾತ್ರ ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಾಡು ಒಂದೇ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಇರಕೂಡದು. ಶೇಕಡಾ 33 1/3 ರಷ್ಟು ಮೈದಾನದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಬೆಳೆಸಿದರೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ concentration ಆಗಬಹುದು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮೈದಾನಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ 20 ರಷ್ಟು ಶೇಕಡಾ ಇರುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಭದ್ರಾವತಿ ಕಬ್ಬಣ ಕಾರ್ಖಾನೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದ್ದಲ್ಲಿಗಾಗಿ ಸೌದೆಯನ್ನು ಅರಣ್ಯಶಾಖೆಯಿಂದ ಅಗಾಧಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದುವಷ್ಟು. ಏಕೆಂದರೆ, ಸೌದೆಯೆಲ್ಲವೂ ಯಾವಾಗ ಈ ರೀತಿ ಖರ್ಚಾಗಬಿಡುತ್ತದೆಯೋ ಆಗ್ಗೆ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಸೌದೆಯ ಅಭಾವವಾಗಿ ದನದ ಗೊಬ್ಬರಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸಗಣೆಯಿಲ್ಲ. ಸೌದೆಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಮರಗಳಿಂದ ದೊರಕಬಹುದಾದ ಹಿಂದೆಗೊಬ್ಬರ ಕೂಡ ಕಡಮೆಯಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಭದ್ರಾವತಿ ಕಾರ್ಖಾನೆಗೆ ಕೊಡುವ ಸೌದೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಭದ್ರಾವತಿ ಕಾರ್ಖಾನೆಯನ್ನು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯಿಂದ ನಡೆಸಿ ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರಿಗೆ ಈ ಕಾಡುಗಳ ಉಪಯೋಗ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆಸುವ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಲಹೆ ಕೊಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಈಗ ಅರಣ್ಯ ಎಷ್ಟೋ ಅಷ್ಟು ಇದೆ. Ever

green forests ಏನಿದ್ದರೂ ಹಾಸನ, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು, ಸಾತ್ ಕೆನರಾ ಮುಂತಾದ 100 ಇಂಚು ಮಳೆಬೀಳುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿವೆ. ಆದರೆ, ಗುಲಬರ್ಗ, ರಾಯಚೂರು ಮುಂತಾದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ 25—30 ಇಂಚು ಮಾತ್ರ ಮಳೆಯಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದೂ ಕಷ್ಟ. ಈಗ ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಡುವೆ ಕಾಡು ಪ್ರದೇಶವಿರುವುದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾನು ನೂಡುಸಮಾಧುವುಗಳೆನೆಂದರೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ Nala Irrigation ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ನಾಲೆಗಳ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಗೆಯೇ P.W.D. ರಸ್ತೆಗಳ ಎರಡು ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕು. ಹಾಗೆಯೇ ರೈಲ್ವೆ ಇರುವ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಪಕ್ಕಗಳಲ್ಲಿ ಜಾಲಿ ಮರಗಳನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು, ಎರಡು ಫಾರೆಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲೆಯೂ ಇದನ್ನು ಬೆಳೆಸುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡುಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 33 1/3 ರಷ್ಟು ಕಾಡು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕೆಂದರೆ ಗುಡ್ಡಗಾಡು ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ Canal Plantation, Road Side Plantation ಮಾಡಿದಮೇಲೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿರುವ Grazing lands‌ನಲ್ಲಿ ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಏರ್ಪಾಡುಮಾಡಬೇಕು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅರಣ್ಯಶಾಖೆಯನ್ನು ಒಂದು Commercial Department ಎಂತಲೇ ಪರಿಗಣಿಸಿ, ನಿಮಗೆ ಎಷ್ಟು Per cent ಲಾಭ ಬರಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

Sri B. R. SUNTHANKAR (Belgaum City).—Mr. Chairman, Sir, we hear very often in this House about the richness of the natural resources and forest wealth that the State of Mysore possesses. The Hon'ble the Chief Minister is never tired of repeating this and indeed he has adverted to this subject of natural wealth of the State *ad nauseum*. I agree no doubt that the State is very rich in forest wealth and all praise to the wealth of the State. I know that perhaps our State stands first in respect of the forest wealth in the whole of India. But the question is, Sir, whether we are exploiting the natural resources of the State to the full extent and whether we have harnessed it to the well-being of the people of the State; that is the question. Looking to the record of the Government, I am not in a position to pay any compliments to this Government. Little is being done in that direction and much still remains to be done. The Forest policy resolution of the Government of India lays down definite policies and comprehensive schemes. Their main directive is,

'PRODUCE MOST AND DETERIORATE LEAST.' What has the Government done in this direction? Looking to the activities of the Forest Department of the State, there is no comprehensive plan in this direction. Such a comprehensive plan is lacking is regrettable. Such a comprehensive plan will have to be prepared by the Government. The Forest Policy Resolution of the Central Government lays stress on the well-being of the people. Here I may quote from the Policy Resolution. It says: "... establishing tree lands wherever possible, for the amelioration of physical and climatic condition and promoting the general welfare and well-being of the people." Amelioration of the physical and climatic condition and promoting the general well-being of the people are the objectives of the Planning Commission as well as of the Government of India. Looking at the conditions existing in our forest areas, we see that the relations of the people with the Department are far from happy. The people feel that the Forest Department is a sort of impediment in their every day life. There is harassment at every step on account of the rigid and strict rules of the Forest Department. No doubt forest wealth will have to be preserved, but at the same time, adequate amenities and facilities should be given to the people residing in the forest areas, as they are the sons of the forest. They have to depend much on the forest resources. Their main needs are fuel and timber—timber for implements and for building huts and houses. So, in this respect, Sir, I may again quote the policy Resolution. "... Ensuring progressively increasing supplies of grazing, small wood for agricultural implements and in particular of firewood to release cattle dung for manure to step up food production." In this respect, the Forest Department unfortunately—at least the people feel so—is coming in the way of making sufficient provision or making sufficient arrangement for the people in respect of fuel. The people are harassed on this account by the Forest Officers and particularly Forest Guards in the forest areas. The question of fuel is of vital importance

(SRI B. R. SUNTHANKAR)

to the agriculturist, because cattle dung is mostly used by the villager and the people in the forest areas as fuel. This cattle dung is a very valuable manure as well as an easily available manure to our agriculture. But unfortunately, this manure wealth is being wasted as fuel in our country. From that viewpoint, the Forest Department should be more careful and should provide adequate fuel in the form of wood to the villagers in the forest areas. My suggestion is that there should be a balance between the needs of the Forest community, the community residing in the forest areas and the preservation of forests. Such a balance will have to be found out by the Forest Department.

Then about communications. All the forest areas lack in this respect. They lack in the adequate facilities of communications. Most of the forest areas, particularly interior areas, are without any communications or roads. Most of the forest areas are veritable Andamans. Almost half the year, particularly in the rainy season, they are cut off by floods, flooded rivers and rivulets and they are turned into Andamans particularly in the rainy season. The Second Five Year Plan also lays very good emphasis in this direction. Attention also will have to be given to large scale development of forest communications. This is a very important point because forest areas are very backward areas and it is not the fault of the people residing there that they are backward. It is their conditions that are responsible. It is the responsibility of the Government to see that the impediments in the development of their life there should be removed as early as possible. It is the duty of the Government to provide adequate facilities for communications in the forest area. There are no roads joining various parts of the forests as well as there are no approach roads to various villages. So, the Government should make adequate provision for communication. In my District, there are some forest roads belonging to the Forest Department but unfortunately, the Forest Department has handed over these roads for

management to the District Local Board and the District Local Board is not taking proper care of all these forest roads and they are not properly maintained. I would suggest therefore that these forest roads belonging to the Forest Department, particularly in Khanapur Taluk of my District, should be taken over by the Forest Department and should be maintained by them well. Then there is another point about the depletion of forests. During the last war, our forests were very much depleted on account of fuel and charcoal and timber that was required for war purposes. Now, there are some schemes found in the Budget regarding afforestation of the forest areas. But the schemes to my mind fall too short of the need and vigorous efforts will have to be made in this respect to improve the depleted forest areas. I may point out my experience in my area and in my taluk and the surrounding areas. The seedlings are planted in the monsoon in the coupes belonging to the Government. But unfortunately, after the seedlings are planted, no care is taken of them. And that is why majority of the seedlings that were planted in the rainy season die. Vana Mahotsava which is celebrated every year in our State has become almost a farce. The Forest Department provides lakhs and lakhs of seedlings for this Vana Mahotsava. But more than 90 per cent of the seedlings that are planted during this Vana Mahotsava die. Care is not taken after they are planted. Plantation of the seedlings has become merely a ceremony. So, more concerted efforts will have to be made by the Forest Department in this respect. Then, about rehabilitation of deserted villages. It is a well-known fact that due to the epidemic disease—malaria—during the last many years, large number of villages in North Kanara and Belgaum have been deserted. It is very necessary to rehabilitate those village people. Special efforts should be made to help people for rehabilitating such villages.

About sales-tax, the retail merchants of Belgaum have made representation and sent several reminders to this Government about rule 26. They have

got a number of difficulties regarding this rule. I only request the Hon'ble Minister to go into these points and see that the retail merchants of that area get relief about rule 26.

*ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ (ಗುಬ್ಬಿ).—ನನ್ನಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಅರಣ್ಯ ಖಾತೆ ಮತ್ತು ಮಾರಾಟ ತೆರಿಗೆ, ಈ ಎರಡು ಡಿಮಾಂಡುಗಳನ್ನು ವಿರೋಧ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡ ಬೇಕೆಂದು ನಿಂತಿದ್ದೇನೆ.

ನಾವು ಹೋದ ಸಲ ಅರಣ್ಯ ಖಾತೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದೆವು. ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತು ಗೋಸಂಪತ್ತು, ಭೂಸಂಪತ್ತು, ಆ ಸಂಪತ್ತು, ಈ ಸಂಪತ್ತು ಬೇರೆ ಸಂಪತ್ತುಗಳು ಡಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಸಮೃದ್ಧಿಯಾಗಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಅಧಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಉಪಕಾರವಿದೆ ಎಂದು ಹೋದಸಲ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಒಂದು ವರ್ಷದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಏನನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ಸಂಬಳಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಒಡಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯಾನ್, ಜೀಪ್, ಎಲ್ಲ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಟಿ. ಎ., ಡಿ. ಎ. ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಲೆ ಅರಗಾಡಿಸಿದರು ಅವರಿಗೆ ವಿವರಗಳನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ಚೇಂಬರಿ ನಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಲು ಕಾರಾವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಇವರು ಹೇಳತಕ್ಕ ಮಾತು ನಡೆಯತಕ್ಕ ನಡೆ ಇವರಡಕ್ಕೂ ಅಜಗಜಾಂತರ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಹಳ smallest per cent of forest ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಆ ಕಡೆಯವರು ಒಂದು ಕೇಳಿದವರಿಗೆ ಜಮೀನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ತುಮಕೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ದೇವರಾಯನ ದುರ್ಗದ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ 50 ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ಹಾಲು ಸಮೃದ್ಧಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಒಂದು ಹಾಲಿನ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಯಾವ ಧರ್ಮ? ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಇಲ್ಲ ಮಾಡುವ ಭಾಷಣ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಮರೆತುಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇರುವ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡಿ ದನಸಾಕಿ, ಹಾಲು ಕೇಂದ್ರ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಏಕೆ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಜಮೀನನ್ನು ಹಾಲಿನ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಕೊಡುವಾಗ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದೆ. ಶ್ರೀ ರುದ್ರಪ್ಪನವರು ಇದಕ್ಕೆ ಏಕೆ ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸಿದರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ವಶೀಲಬಾಜಿಗೆ ಏಕೆ ತಲೆ ಕೊಟ್ಟರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಏಕೆ 50 ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ವಶೀಲಬಾಜಿ ಮಾಡಿದರೆ ಏನು ಮಾಡುವುದು? ಈಗ ಹಾಲಿನ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆಂದು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಜಮೀನನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡಬೇಕು. Devarayanadurga forest is a very thick forest. ಈ 50 ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ವಾಪಸು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೇಹೋದರೆ ನಮ್ಮ ರೋಡಿನವೆಲ್ಲ ಅರಣ್ಯ ರೋಡಿನವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಾಲಿನ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. 50 ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ಹಾಲಿನ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕೊಟ್ಟಿರುವಾಗ ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಹಾಲನ್ನು ಇವರು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ರುದ್ರಪ್ಪನವರನ್ನು ಬಹಳ ವಿನಯ ದಿಂದ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಯುರ್ವೇದವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಳಕೆಗೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿವೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಧರ್ಮ ಪ್ರಕಾಶ ಪೆಂಕಾಪಿರಾಯರು ಕಟ್ಟಿಸಿರುವ ಒಂದು ಆಯುರ್ವೇದ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯೂ ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಗಿಡಮೂಲಕೆಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆರೋಗ್ಯದಿಪ್ತಿಗಳಿಗೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಬೆರೆ ಕೊಡಬಾರದು, ಆಯುರ್ವೇದ ದಿಪ್ತಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಫೋಲ್ಯೋಹ ಕೊಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಮುಂದೆ ತರಬೇಕು. ಜನರು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಒಬ್ಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಳರೆಕಾಯ ಪಂಡಿತರ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಆರೋಗ್ಯದಿಪ್ತಿ temporary relief ಕೊಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ಆಯುರ್ವೇದಕ್ಕೆ ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮೆಡಿಸಿನ್ ಹರ್ಬ್ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಸಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದರಿಂದ ಜನಗಳ ಕಾಯಿಲೆಗಳು ದೂರವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ medicinal herbs ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಐದು ತರಹ ಅರಣ್ಯಗಳು ಸೇರಿವೆ ಎಂದು ಶ್ರೀ ಅಣ್ಣಾರಾಯರು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳಿದರು. ಈ ಐದು ತರಹ ಅರಣ್ಯಗಳು evergreen, dissiduous, dry, hill, tide up ಎಂದು ಇದೆ. ಈ ಐದು ತರಹ ಕಾಡನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಎಷ್ಟು ಗಮನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

1952ರಲ್ಲಿ Forest policy resolution ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಿದರು. ಇದನ್ನು implement ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ, ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಎಷ್ಟು ದೂರ implement ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಈ ನಿರ್ಣಯವಿನಾದರೂ implement ಆಗಿಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಅದನ್ನು implement ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

1950ರಲ್ಲಿ Central Board of Forests ಎಂದು ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಿದರು. ಅದೇ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಯೂ Central Board of Forests ವಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬೋರ್ಡನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ತನ್ನ ಬೇಸ ಫಾರಸ್ಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಬುದ್ಧಿಪಾಡವನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುವುದರಿಂದ ಗೋಸಂಪತ್ತು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ನೇಗಿಲಿಗೆ ಕಟ್ಟತಕ್ಕ ಒಂದು ಜೊತೆ ಎತ್ತುಗಳಿಗೆ 800 ರಿಂದ 1,500 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬೆಲೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ದನಗಳು ಮೇಯಲು ಹುಲ್ಲು ಇಲ್ಲ, ಕಟ್ಟಲು ಜಾಗವಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತು ಮತ್ತು ಗೋಸಂಪತ್ತು ಹೆಚ್ಚಾಗಬೇಕು. ಯಾವ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕ್ಷೀರಸಾಗರ ಎತ್ತೋ ಯಾವ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಾಮಧೇನು ಇತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೋ ಅಂಥ ಕಾಮಧೇನು ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಕ್ಷೀರಸಾಗರ ಬತ್ತಿಹೋಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕು, ಅದಾದ ಹೊರತು ಗೋಸಂಪತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಗೋಸಂಪತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾದ ಹೊರತು ವ್ಯವಸಾಯ

(ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ)

ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೆ ಪರದೇಶಗಳಿಗೆ ನಾವು ಕೃಷಿ ಒಡ್ಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಕಾಪಾಡತಕ್ಕದ್ದು, ಅದನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗಲಾದರೂ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

1953ರಲ್ಲಿ conservation of soil survey ಮಾಡಿದರು. ಇದಕ್ಕೆ Assistant Director of Agriculture ಒಬ್ಬರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದರು. ಅವರು ಹೇಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ನರ್ವೆ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಅದು ಬರೀ ನಾಟಕ. ಕೃಷ್ಣಗಾರುಡಿ ನಾಟಕವಾಗಿದೆ. ಅದು ಬೇಡ, ದೇಶದ ಉನ್ನತಿಗೋಸ್ಕರ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೋಸ್ಕರ, ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ನಾವು ಆಹಾರಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕೃಷ್ಣಪಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಾಸವಾಗಿ ಸರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. Conservation of soil survey 1953ರಲ್ಲಿ ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಏನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದೋ ಅದೇ ರೀತಿ ತಾವೂ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಹಳ ವಿನಯದಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ವನಮಹೋತ್ಸವವನ್ನು ಒಳಮಹೋತ್ಸವವಾಗಿದೆ. ವನಮಹೋತ್ಸವ ಮಾಡಲು ಕಳುಹಿಸುವ ಗಿಡಗಳಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ 99.9 ಸರಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕೊಡಿ, ಒಳ್ಳೆಯ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಗಿಡಗಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬಹುದೇ ಹೊರತು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಗಿಡವನ್ನು ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಯಾವುದೋ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ ಹಾರಹಾಕಿದರೆ ಗಿಡವನ್ನು ನಟ್ಟರೆ ಅದು ವನಮಹೋತ್ಸವವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸರಿಯಾದ ಗಿಡವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಜನಗಳ ಮನಸ್ಸಿನವೇಲೆ ಪರಿಣಾಮವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಫಾರನ್ಸ್ ಬೆಳೆಸತಕ್ಕದ್ದು ತನ್ನ ಕೆಲಸವೆಂದು ಅವರು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಮಾನ್ಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಮರಿಯಪ್ಪ ನವರಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ವಿಚಾರಪನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮಂಗಳಸೂತ್ರಕ್ಕೆ ವಿನಾಯಿತಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾವು ಹಿಂದೆಯೇ ಹೇಳಿದ್ದೆವು. ಆಕಡೆಯಿಂದ ಮಹಿಳಾ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು, ಹಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಜಡೆಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ರಿಬ್ಬನ್‌ಗಳಿಗೆ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಕಡಮೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದವರಿಂದಲೇ ಈ ಸಲಹೆ ಬಂದಿದೆ—ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಶೀಲಾಬಾಯಿ ಷಾರವರು ಸಹ ಬಹಳ ಕಷ್ಟ ಪಟ್ಟು ಹೇಳಿದರು.

ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಶೀಲಾಬಾಯಿ ಹಿರಾಬಂದ್‌ಷಾ.—ಅದರ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿ ಹಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಗೌರವವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—I have failed, Sir. ಕೋಳಿಮೊಟ್ಟೆ ಮೇಲೆ ಸೇಲ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ನಾನೂ, ಶ್ರೀ ಮರಿಯಪ್ಪನವರೂ, ಮತ್ತು ಇತರರೂ ಸೇವಿಸುವ ವಸ್ತು. ನೀಲಗಿರಿ ಡೈರಿ

ಫಾರಂನಿಂದ ತರಿಸಿದ್ದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಬಲೆಗಳಿವೆ. ಬೇಕಾದರೆ ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇದರ ಮೇಲಿನ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡಬೇಕು.

ಕೊನೆಯ ಗಳಿಗೆಯಲ್ಲಾದರೂ ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಣಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri T. MARIAPPA.—Mr. Speaker, Sir, I am indeed grateful to the Hon'ble Members for having suggested very constructive ideas regarding the Sales Tax Department and the administration of the Sales Tax law. I want to divide the criticisms and the suggestions under five heads. I will first take up the suggestions regarding the set-up of the department. Most experienced members of this House have suggested that we must have a comprehensive set-up for this department because this is going to be a most revenue yielding department of the Government of Mysore. I readily concede that point. In fact in the present Budget I have given a separate head for the sales tax collections. Therefore you will see the importance that has been attached to the revenue under "Sales Tax". I expect nearly 588 lakhs this year and provided I plug all the loopholes, it need not be a surprise to this House, even if we collect more. From that point of view I am indebted to the House for the very valuable suggestions made in regard to the set-up of the Sales Tax Department.

Sri C. K. RAJAIAH SETTY.—Have you provided funds for awarding prizes?

Sri T. MARIAPPA.—In fact I must be pardoned, if I may say so, that we have almost anticipated the suggestions made in this behalf. The recent re-organization of the department is almost on the lines suggested by the Hon'ble Members. I am indeed grateful to Sri Rajaiah Setty in this particular matter because he is an experienced merchant. . . .

Sri C. K. RAJAIAH SETTY.—Not a merchant, mine owner.

Sri T. MARIAPPA.—Yes, not a merchant but a mine owner. Perhaps he must be aware how leakage occurs and at what point it occurs. I must also be thankful to Sri Puttanna for his suggestions because he was in the department and he knows where the shoe pinches. Therefore the new set-up of

the department is almost very comprehensive. We have made provision for Inspectorate. I do not want to call them as C.I.D.s because as Sri Rajaiah Setty said people must go incognito, collect information, check it up and pass it on to the respective officers. That is what exactly we have done. I say they must be alert. I was in charge of the Home Affairs and also in charge of S. B. and CID.—on the same analogy these are very respectable people.

Sri V. SRINIVAS SHETTY.—Are not policemen respectable?

Sri T. MARIAPPA.—I call these people as Inspectorate.

Sri J. B. MALLARADHYA.—Civil Intelligence Department.

Sri T. MARIAPPA.—These people will be detailed to railway good sheds, railway yards and they will check up railway yards, mandies, ookad etc. Another extra precaution we have taken born out of sheer experience and also on the valuable suggestions made at the time of the discussion of the Bill; we not only check up ookads, but also lorries and carts. There is another safeguard we have envisaged in the rule, namely, that any person who carries the goods must carry a duplicate of the bill, a copy of which will be with the Inspectorate. Therefore a seller is under an obligation to issue three copies, one to the buyer who transports it with his goods in a regular carrier, namely, bus or a lorry or a cart and that copy will be with the Inspector who will go to the ookad or some other point where he could check up. Therefore evasion is minimised to the lowest extent possible. Therefore all these suggestions have taken a concrete shape and the department has been organised on that model. We have also men who will be posted to the Regulated Markets and also to the main mandies and shandies. Therefore wherever it is likely that these people will go and purchase or sell there they are able to collect information and check it up and even have recourse to checking carts. Sri Rajaiah Setty gave me a very correct example as to how payment of tax is evaded. A lorry owner goes from Mangalore twice and brings tiles, takes the money and goes away because there

is no provision to check it, as even casual traders, or hawkers. Therefore all these points were before us when we re-organised the department. If Hon'ble Members do not think that it is too much to assume, we can say that the report of Dr. Loganathan of Madras has been anticipated. We have made every provision as far as humanly possible and we are trying to plug all loopholes and we are also making provision for—I do not want to call it as spying—checking carts, information gathering and again checking. We will call it checking and rechecking information so that on that account members may rest assured that everything humanly possible is being done to see that leakage is minimised, that evasion also is minimised and that people do not escape payment of sales tax.

The other members also have said that there is leakage and that there is omission and commission on the part of officers who levy sales tax. It is common knowledge that in a department like this where the temptation is almost constant and perennial—if I could call it—it would be very difficult. We cannot have angels, we can have only men. But I can assure you that there are men of integrity. Of course there are lapses here and there and we will take immediate steps to see that these people are corrected. If they are negligent we will send them home. Therefore we are fully aware of the leakages, we are fully aware of the omissions and commissions and therefore we have also taken precautions to see that they are minimised to the maximum extent possible. I will give one instance; in the old Mysore State, an Assistant Sales Tax Officer was completely independent of the Sales Tax Officer. Therefore particularly in marginal cases there used to be rivalry. One used to deflate and the other inflate. I have prevented that by making the Assistant Sales-tax Officers subordinate to the Sales-tax Officers. In the new set-up they are called A.C.T.O. and C. T. O.

The A.C.T.O. has got independent jurisdiction up to Rs. 40,000. I assure the House that it is b

(SRI T. MARIAPPA)

experience we have done this. I value the criticism of Sri Mallaradhya but I must say that they should have independent taxational powers. But the A.C.T.O. must be subordinate to the C.T.O. In this manner we have taken extra precautions. There is another thing. There is the Deputy Commissioner and he has got an Inspector of a higher status. The Inspector will be checking the work done by A.C.T.O.'s and C.T.O.'s and he will be watching what has occurred.

AN HON'BLE MEMBER.—What is his grade?

Sri T. MARIAPPA.—His grade is about Rs. 800. I do not remember now. The Inspector will be receiving information against the A.C.T.O. and the C.T.O. and he will be passing on the same to the Deputy Commissioner. There will be constant vigilance and there will be no room for either over-estimation or under-estimation. This has been safeguarded.

Now, Sir, there is another suggestion, not a suggestion, but a criticism that influential persons escape payment of sales-tax and that they take inordinately long time to pay taxes and that sometimes the arrears pertaining to influential persons are written off. Under all these three heads, I want to deal with this case.

Sri V. SRINIVAS SHETTY.—What is the grade of Inspectors?

Sri T. MARIAPPA.—Their scale of pay is 550-850. It is sufficiently high. They are also eligible for promotion as Deputy Commissioners and they are fairly men of integrity.

Sri V. SRINIVAS SHETTY.—Are these Inspectors allotted one for each district?

Sri T. MARIAPPA.—The Sales Tax Officers will have inspecting staff. The Deputy Commissioner also will have an Inspector. We have got four Deputy Commissioners for four divisions. The Inspectors will be under the Deputy Commissioners. I do not exactly remember the number. I want to assure the House that however influential a person may be, if he is taxable, he must abide by the laws of

taxation. I have not come across any one case where we have written off unless on very strong grounds. After I took charge of this Department, there were hardly one or two cases where we have written off arrears. In the cases we have written off we have taken all precautions. We have got reports from all officers, local officers and revenue officers as distinct from sales-tax officers, to the effect that there was no chance of recovery. Only under such circumstances we have written off. Only one or two cases have come to my notice.

Sri G. N. PUTTANNA.—Petrol Tax?

Sri T. MARIAPPA.—With regard to petrol tax so much is said. I admit that in the old State of Mysore, there were arrears. That was because unfortunately we amended the Act and took away the power of launching prosecutions. That was mostly responsible for the accumulation of arrears. Sir, after the Act was amended, the House was agreeable to invest the Government with powers. We have launched prosecutions against so many defaulters. Now we have been able to collect a good deal. Last time I gave figures with regard to collection of arrears and it bears repetition. I want to give the steps or the action we have taken for the collection of arrears. So far as the arrears are concerned, the total arrears from 1st November 1956 to 31st December 1957 from all the four divisions amounted to Rs. 97,91,355. Collections were Rs. 34,07,339, and the balance of arrears as on 31st December 1957 was Rs. 63,84,016. Kindly bear in mind that these arrears represent figures relating to all the areas, in particular of Hyderabad also. Now the current demand from 1st April 1957 to 31st December 1957 is Rs. 1,79,57,343. Sri Mallaradhya was particularly asking that the D.C.B. statements should be given. I have got the details here. The collection has been Rs. 1,43,98,469 and the balance still to be collected is Rs. 35,58,875, i.e., so far as the current demand is concerned. Regarding the collections of arrears, we are a bit slack, I admit. But I want to

assure the House that even with regard to arrears we are taking all possible steps.

Sri B. RACHIAH.—Will you please give us details for each division?

Sri T. MARIAPPA.—Regarding prosecutions launched and action taken, I will give you. Prosecutions were launched to the extent of Rs. 2,37,803. I gave the details last time and I have not got the details now. Recovery certificates issued to the Revenue Department was to the extent of 47 lakhs. I am giving the figures to show that the department is not lax. On the other hand, it is very active and that it is scrutinising. To the extent of 47 lakhs we have issued certificates to the Revenue Department. Thirteen lakhs are held up under court orders. In this case we are helpless. Bills pending—Rs. 2,32,000 and odd. Departmental action is taken in regard to Rs. 38,000 and odd. We have secured convictions in 4,151 cases. Therefore the department is alert and it is trying to take all possible action. I can assure we will show better results by the time the House meets next.

Sri G. N. PUTTANNA.—What about petrol arrears?

Sri T. MARIAPPA.—I have not got the figures. Even there we are trying to recover as much as possible. There are few defaulters after 1st October 1957. I have made the law so fool proof that we need not go to the dealers now. We recover the sales-tax at the first point from the companies themselves. Therefore from 1st October 1957, we have not left a single pie to accumulate with the dealers. We are taking all possible steps. We are not worried about the dealers at all from 1st October 1957.

Sri A. BHEEMAPPA NAIK (Challakere).—What about the poor book-sellers, Sir?

Sri T. MARIAPPA.—I am answering under definite heads.

I have answered with regard to leakage and commissions and omissions and I hope the House is convinced of the steps taken by the Government with regard to the influence which influential persons are bringing to bear

on the Department, with regard to the arrears that have accumulated, with regard to the reduction of arrears and with regard to leakage and commissions and omissions.

Some suggestions have been made that the sales tax should be removed on certain items. Some of the Hon'ble Members have urged for the removal of sales tax on books, fruits, garlic, onions, ribbon, tapes, flowers, ready made cloth, cocoanut oil and eggs. With great respect, with regard to the requests made, I want the House to kindly bear in mind that this is the only Department which brings in some revenue. We are committed to the development plans. The Government of India have definitely stated that we must maximise our internal resources and that then only we would be eligible for the Government of India's assistance. While making available to us the assistance of Rs. 13 crores, they have laid down a condition that we must give them Rs. 10 crores of internal resources. Therefore, I will leave it to the House. If you want development plans to be put through, if you want irrigation works to be taken up, if you want bridges to be constructed and roads to be made, if you want schools to be started, then kindly do not voice any demand which will curtail our internal resources. But there are certain reasonable demands which the Government will certainly examine. Therefore, Government would like to examine each individual case on merit. Kindly give me that much of discretion. I want to examine each case and I want to know how much we are losing and whether we can afford to lose and then we will possibly tell you in what direction we can move. I am very careful in using these expressions 'In what direction we can move?' Therefore, I can assure this House that we are one with them with regard to the removal of sales tax on books, but what types of books can be exempted merits some little consideration. We attach the greatest weight to the suggestions made in this House. You are, after all, the representatives of the

(SRI T. MARIAPPA)

people and you are entitled to be heard.

Sri B. BASAVALINGAPPA (Bangalore South).—The neighbouring States have exempted them.

Sri T. MARIAPPA.—Not all the neighbouring States have exempted them. A few of them have exempted. As I said, we are one with you with regard to the removal of sales tax on books. Some of the States have levied sales tax on certain articles which we have exempted. Do you mean to say that they will remove the sales tax on those articles? Each case has to be considered on merit. So far as books are concerned, we want to remove sales tax on certain categories of books. The whole thing is under examination. I can assure the House that in the next amending Bill this will find a place.

With regard to fruits and flowers, there are two arguments advanced. Some say that they are perishable articles and therefore it is much better that sales tax on them is removed. Some say that only rich people eat fruits and use flowers and therefore there is no need to exempt them from sales tax. We will have this matter examined. Whether sales tax on books should be removed wholesale or whether single point tax should be levied or whether only one per cent single point tax should be levied—all these factors have to be weighed. Then I will be able to tell the House next time when the amending Bill is brought before the House as to what we propose to do. In the meantime, I may assure the House that all these things will certainly be considered on their merits.

As the House is aware, 2 per cent. multi-point tax is levied on onions and jaggery. We have taken a long range view. Requests are made not only from the Bombay border areas but local requests are also made. As the House is aware, we have reduced the tax to 1 per cent multi-point because it is not possible to locate readily the source of manufacture. Otherwise,

we could have levied tax only at one point.

Sri B. G. KHOT (Sadalga).—What about giving exemption in the border area?

Sri T. MARIAPPA.—As the Hon'ble Member is aware, it would be very difficult to remove sales tax in a particular area. There will be protests or similar requests from other areas. Therefore, the best way is to make it less irksome. That is why instead of 2 per cent we have made it 1 per cent multi-point. Perhaps, that may not satisfy the people in Bombay Area.

Sri B. G. KHOT.—The Government is losing more income than it is getting.

Sri T. MARIAPPA.—We are not losing at all; it is the commission agents who are losing. It is said that we are losing, but that is not correct. The commission agents lose the trade. We do not want diversion of trade. We have got this matter examined. I am an old bird at it and so you may leave this matter to be dealt with properly by me.

Sri B. D. JATTI (Jamkhandi).—By increasing the sales tax from 1 per cent to 2 per cent, the trade will be diverted.

Sri T. MARIAPPA.—The Government will not be able to stop diversion in places where unfortunately political colour is given to it. In other places it is not diverted.

As regards ready-made cloth, as the House is aware, last time in the Select Committee it has been brought from multi-point to single point. At single point, the incidence works out to 3 per cent only. If it was multi-point, it would have been 4 per cent—2 per cent at one level and 2 per cent at another level. If I remember aright, some of the members of the Select Committee suggested that 3 per cent single point would be more reasonable. So, we have made it 3 per cent single point. Moreover, on account of the levy of excise duty on cloth, this ready-made cloth industry is to gain a lot because after all the excise duty on cloth is very small and it does not affect that particular trade.

With regard to ribbon and tapes, it is good that this industry has found very good champions in the persons of Sriyuths Mallaradhya, Puttanna and others. In fact, even before this the people who are engaged in this trade have taken me to their place of business and showed me how they are plying this trade. I have gone into this question already. Therefore, at the appropriate stage we will consider this case also. To what extent, in what manner and who should be benefited is a matter which we will have to consider because, supposing there is a big merchant who deals in it, he need not get this benefit while a man who plies it as a cottage industry merits some little concession. Therefore, that question will be examined at an appropriate stage.

Sri J. B. MALLARADHYA.—Our plea is entirely for cottage industries and not for big merchants.

Sri T. MARIAPPA.—The next question is levy of single-point tax on cocoanut oil. I have got this examined. I agree with the suggestion made that it merits only one-point tax because most of the cocoanut oil here is imported and the importers can be located. Therefore at the appropriate time cocoanut oil will be subjected only to single-point tax.

My friend Sri Muckannappa wanted eggs to be exempted. I was not very sure of my position because it is a long time since I read the Sales Tax Act again. I got it verified. My Department tells me that eggs are exempt from sales tax under the new Act. Therefore if anybody charges sales tax for eggs he will be prosecuted. If Sri Muckannappa will pass on that information we will take action.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—We will call for the bills and pass them on to you.

Sri T. MARIAPPA.—Sri Puttegowda has thrown a very good suggestion even though it does not deal with the quantum of sales tax. He said that people are entitled to great respect and courtesy and they must be given proper seats. He said that at present people are not properly treated and they are not given seats. I can assure the House that I will immediately pass on this

request to the Department. Whether a person pays tax or not, he is entitled to great respect because he is a citizen of the State and more so a tax payer. We want to treat the hen that lays the golden egg with great respect. From that point of view, I can assure the member that all possible conveniences will be provided to the tax-payers. I have already told the Sales Tax Officers on the first occasion that they should not issue notices to more merchants than they could dispose of on the very day. I do not want merchants to come to the Sales Tax Office and go back without being heard. If a Sales Tax Officer can deal with only 10 cases a day he should issue notices to only 10 persons for that day. He should not make people wait unnecessarily. Whenever merchants come to the Sales Tax Office they must be provided with chairs or benches.

Sri J. VENKATAPPA (Sidlaghatta).—Can an article be charged at two points? When we buy ammunition we have to pay both the turnover tax and the percentage tax.

Sri T. MARIAPPA.—Our Sales Tax Law is new. Kindly read Schedule I. In the Schedule there is single-point as well as multi-point tax. This is doubly taxed because it is a luxury article. Sri Rajaiah Shetty said: "Don't have too many Schedules." I may say that Schedules I and II are likely to be combined when we come to the stage of amendment. The Government of India have suggested to us that there should be single-point levy so far as luxury goods are concerned at a higher level, at 7 per cent. We will place that suggestion before the House. All the other States are making that amendment. If the House is prepared to accept that amendment we shall also have it.

Sri B. R. SUNTHANKAR.—Leather goods, say chappals, are taxed and that affects the poor cobblers.

Sri T. MARIAPPA.—Chappals are not taxed. Manufactured leather goods are taxed, but cottage industries like chappals and shoes are not taxed.

With these words, I thank the Hon'ble Members for the constructive criticism and the suggestions that they have made.

(SRI T. MARIAPPA)

There is one more point. Both during the general debate and now that point was raised. On page 23 of the Budget Memorandum there is a small mistake. We have issued corrections, but it seems that has not come to the notice of Hon'ble members and so I want Hon'ble members to make that correction. On page 23 of the Budget Memorandum, change the figure "452" against sales tax for the year 1958-59 to "588.59". That will then make a total of "724.86". This was a printing mistake and it may be corrected.

Sri J. B. MALLARADHYA.—The point of Sri Rajaiah Setty was that in the pictorial representation of the budget there appears to be a double entry.

Sri T. MARIAPPA.—The correction made by me answers that point also.

*ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರು ಅನೇಕ ಉತ್ತಮವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅರಣ್ಯಶಾಖೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ರೋಷದೋಷಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅರಣ್ಯಸಂಪತ್ತನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ವಿಷಯದ ಲ್ಲಿಯೂ, ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡುವ ವಿಷಯ ದಲ್ಲಿಯೂ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರು ವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಈಗ ಹೊಸ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪ ತ್ತು ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನುಳ್ಳ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿವೆ. ಈಗ ನಮಗೆ ಬಂದಿರುವ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತು ಉತ್ತಮ ವಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಕಾಶವಿದೆಯೆಂದು ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಮಗೆ ಈಗ ಹೊಸದಾಗಿ ಬಂದಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿರುವ ಅಡುಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಹು ಭಾಗ ಎಂದರೆ ಶೇಕಡ 50 ಕ್ಕಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಆರ್ ಆರ್ ಗ್ ನೈಜ್ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಆಗಿದೆ. ಅವು ಇನ್ನೂ ಅರಣ್ಯ ಖಾತೆಯ ವಶದಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ನಮಗೆ ಬರುವ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮತ್ತು ದೇಶಕ್ಕೆ ಬರುವ ಸಂಪತ್ತು ಬಹಳ ಕಡಮೆಯಿದೆ ಅದರಿಂದ ಬಹುಶಃ ಆರ್ ಆರ್ ಗ್ ನೈಜ್ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಮತ್ತು ಆರ್ ಆರ್ ಗ್ ನೈಜ್ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಇವರಡನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿ ಅಡುಗೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದರೆ, ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತು ಮತ್ತು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಈಗಾಗಲೇ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಬಹಳ ದಟ್ಟವಾಗಿ ಬೆಳೆ ದಿರುವ ವಿಶೇಷವಾದ ಕಾಡು ಇರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳೂ ಇವೆ. ಕಾಡು ಇಲ್ಲದೆಯೇ ಇರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳೂ ಇವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಾರ್ತ್ ಕನರಾದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 81 ಭಾಗ, ಮಂಡ್ಯದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 2 ಭಾಗ ಕಾಡುಪ್ರದೇಶವಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕಾಡು ಇರುವ

ಪ್ರದೇಶಗಳೂ ಇವೆ, ಕಡಮೆ ಕಾಡು ಇರುವ ಪ್ರದೇಶ ಗಳೂ ಇವೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಗುಲ್ಮಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 4-4; ರಾಯಚೂರಿನಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 5-5; ಬದರಿಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 4-1; ಬಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 5; ಧಾರ ವಾದದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 8-3; ಬೆಳಗಾವಿನಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 14; ಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 7½; ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 8; ಮತ್ತು ಚಿತ್ರದುರ್ಗದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 9; ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಬಹಳ ಕಡಮೆ ಇರುವ ಅಡು ಪ್ರದೇಶ ಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಇದರಿಂದ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಈಗ ಬೆಳೆಸಬೇಕಾದುದು ಬಹಳ ಅವಶ್ಯಕ ವಿದೆ. ಒಂದುಕಡೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಅಡು ಇದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಕಡಮೆ ಇದೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಡು ಇದೆಯೇ ಅಲ್ಲವೇ ಮತ್ತು ಷು ಬೆಳೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಸರಿ ಯಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಕಡಮೆ ಅರಣ್ಯವಿದೆಯೇ ಅಲ್ಲ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬೆಳೆಸುವುದು ನ್ಯಾಯವಾದುದು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಅಡು ಕಡಿಮೆ ಇದೆಯೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಕಾಡನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದೇ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ದವರ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಂತ ಸರ್ಕಾರದವರ ಉದ್ದೇಶ. ಯಾವ ಯಾವ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯಸಂಪತ್ತು ಕಡಮೆ ಇದೆಯೋ ಅಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಬೇಕೆನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾ ದುದು.

ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಸಲ ಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಯಾವರೀತಿ ಬೆಳೆಸಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ಕಡೆ, ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಜಮೀನು ಇಲ್ಲ, ಕೆಲವು ಕಡೆ ಗುಡ ಗಾಡು ಇದೆ, ಅದನ್ನು ಉಪ ಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಕೆಲವುಕಡೆ ನಾರಾ ಪ್ರದೇಶ ಇದೆ, ಅದನ್ನು ಸಹ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ಯಾವ ಕಡೆ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಇದೆ, ಗೋಮಾಳ ಇದೆ ಮತ್ತು ನಾರಾ ಪ್ರದೇಶ ಇದೆ ಅರೆಲ್ಲಾ ಅಡು ಬೆಳೆಸಬಹುದು; ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡುವುದು ಸೂಕ್ತವಾದುದು. ಒಂದೇಕಡೆ ಬೆಳೆಸುವುದರಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೂ ತಿಳಿದಿದೆ, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೂ ತಿಳಿದಿದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲೂ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಈಗ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಿರತಕ್ಕ ಅರಣ್ಯಸಂಪತ್ತು 1 ಲಕ್ಷ 84 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಇದೆ. ಇದು ರೆಗ್ಯುಲರ್ ಪ್ರಾಂಟೇಷನ್. ಇದರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 16 86,597 ಎಕರೆ ಇದೆ. ಬಾಕಿ ಸೌದೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಮರಗಳು 77,140 ಎಕರೆ ಇದೆ. ಇದು ಬಹಳ ಕಡಮೆ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಯಾವ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಾವು ಅಡುಯನ್ನು ತೆಗೆಯುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ ಅದೇ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ದರು. ಇದು ಒಪ್ಪತಕ್ಕದ್ದೇ. ಅದಕ್ಕೆ ಈ ಬಡ್ಡೆಟ್ ನಲ್ಲಿ ನಿಗದಿಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಹಣವಾದರೂ ಬಹಳ ಸ್ವಲ್ಪ. ಮೊದಲನೆ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಮಾತ್ರ ಪ್ರಾಂಟೇಷನ್ ಮಾಡಿತ್ತು. ಇದೂ ಬಹಳ ಕಡಮೆ. 2ನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜ ನೆಯಲ್ಲಿ 1956-57ರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 10 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಮಾಡಿದ್ದು. ಈಗ 1958-59ನೆಯ ಸಾಲಿಗೆ ಬಹುಶಃ 16 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಯೋಜನೆ ಹಾಕಿದೆ. ತೇಗದಮರಕ್ಕೆ ಬೇರೆದಡು ಮುಡುಪಾಗಿದೆ. ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವಹಾಗೆ ತೇಗದಮರ ಅಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ

ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಬಡ್ತಿ ಟ್ಟಿ ನಲ್ಲಿ 7 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನಾವು ತೆಗೆದಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಕಳೆದ ಸಾಲ ನಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿದ ಹಣ ಕಡಮೆ ಇತ್ತು. ಈ ವರ್ಷ 13 ಲಕ್ಷದ 74 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಿಂದ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ.

ಅನೇಕ ಸ್ನೇಹಿತರು ಕ್ಯಾಪ್ಪುನಟ್ ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್ ಬೆಳೆಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಸಾಕಾ ದಷ್ಟು ಹಣ ಒದಗಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೂ ಸಾಲದು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸಿರತಕ್ಕ ಹಣ 36 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ (ಮುಖ ಬಾಗಿಲು).—ಇದು ಸೌತ್ ಕನರಾಗೆ ಮಾತ್ರವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಸೌತ್ ಕನರಾ ಅಷ್ಟಕ್ಕೇ ಅಲ್ಲ. ಯಾರು ಯಾರು ಇದನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಖಾಸಗೀ ಜನರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಅವರಿಗೂ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಲಿಂಗಾರದ್ವಿ ಅವರು, ಗೇರುಪೊತ್ತು ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್ ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಬಹಳಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗುತ್ತದೆ ಇಲ್ಲೂ ಸಹ ಬೆಳೆಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾವೂ ಸಹ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಅದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಜನಗಳು ಯಾರು ಯಾರು ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಜಮೀನು ಕೊಟ್ಟು ಆರೀತಿ ಕ್ಯಾಪ್ಪುನಟ್ ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್ ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕೆಂದು ಆಗಲೇ ಸಲಹೆ ಕಳುಹಿಸಿ ದ್ದೇವೆ. ಬಹುಶಃ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ವನ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಬರತಕ್ಕ ಉತ್ಪನ್ನ ಬಹಳ ಕಡಮೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅನೇಕರು ಅನೇಕಭಾಗ ದಲ್ಲಿ ಈ ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ನಡೆಸಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕೈ ಬಿಟ್ಟಿ ದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತನಿಖೆಮಾಡಿ ಜನಗಳು ಹಣ ವನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗು ತ್ತದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಿ ಯಾವಯಾವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ ಅಂಥ ಕಡೆ ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಇದೂ ಸಹ ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತಾ ಗಿದೆ. ಎಲ್ಲೆ ಸರಾರಿ ಜಾಗ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಕೊಡು ತ್ತೇವೆ. ಮತ್ತು ಗುಡ ಗಾಡು ಜಮೀನು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಇದೆ ಅಲ್ಲೂ ಸಹ ಕ್ಯಾಪ್ಪುನಟ್ ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್ ಬೆಳೆಸುವು ದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಲಿಂಗಾ ರದ್ವಿ ಯವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಕೋಲಾರದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವು ದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡು ತ್ತೇವೆ. ಕೆಲವುಕಡೆ ಅರ್ಜಿ ಬಂದಿದೆ. ತನಿಖೆಮಾಡಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆದರೆ ಕೊಡಬಹುದು. ದುಡ್ಡು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ತನಿಖೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಸರಾರಿ ಜಮೀನು ಇದ್ದರೆ ಲೇಸ್ ಮೇಲೆ ಇಷ್ಟು ವರ್ಷ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಸೌತ್ ಕನರಾ, ನಾರ್ತ್ ಕನರಾದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅದೇ ರೀತಿ ಏರ್ಪಾಡುಮಾಡಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ.—ಶ್ರೀನಿ ವಾಸಪುರದಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಎಕರೆ ಕ್ಯಾಪ್ಪುನಟ್ ಹಾಕುತ್ತೇವೆ. ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ನಾನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಶ್ರೀನಿವಾಸಪುರದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್ ತರುತ್ತಾರೋ ಅಷ್ಟೂ ಸಹ ಅಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ದಿಲ್ಲ. ಇದು ಡಾಲರ್ ಅರಿಂಗ್ ಕಮಾಡಿಟ್, ಸಾವಿ ರಾರು ರೂಪಾಯಿ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಹ ಇದನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ

ಅನುಕೂಲವಿದೆ, ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಸರಾರದವರಿಂದ ಎಷ್ಟು ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಷ್ಟನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಹಣ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುವುದು ಅಲ್ಲದೆ, ಜನಗಳಿಗೆ ಏನು ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕಾದ್ದು ಸರಾರದವರ ಮೊದಲನೆಯ ಕರ್ತವ್ಯ. ಈಗ ಸೌದೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅಭಾವ ಇದೆ, ಯಾವರೀತಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಸೌದೆಯ ಅಭಾವ ವನ್ನು ನೀಗಿಸಿ ಸೌದೆಯನ್ನೊದಗಿಸಬೇಕೆಂಬುದೇ ನಮಗೆ ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಬೆಂಗಳೂರು, ತುಮಕೂರು, ಕೋಲಾರ ಈ ಕಡೆಯ ಲೈಲ್ಯಾ ಸೌದೆಗೆ ಅಭಾವ ಬಹಳವಾಗಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಸೌದೆ ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಹ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯಮಿತ್ರರು ಸಸಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದಿರಿ, ವನಮಹೋತ್ಸವಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸಿದ ಸಸಿಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಸಸಿ ಒದಗಿಸಿರುವುದು ಚೆನ್ನಾ ಗಿದೆ, ಆದರೆ ಸಸಿ ನಟ್ಟಮೇಲೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳದೇ, ಕಾಪಾಡದೇ ಕಟ್ಟುಹೋಗಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಮತ್ತೆ ಬೇರೆ ಅಲ್ಲ. ಚೆನ್ನಾಗಿರತಕ್ಕ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ದ್ದೇವೆ. ಅದೇ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಸರಾರಿ ಇಲಾಖೆಯ ವರೂ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಇರ ತಕ್ಕ ರೋಪದೋಷ ಎಂದರೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಪೋಷಣೆ ಮಾಡದೇ ಇರುವುದೇ ಆಗಿದೆ. 15½ ಲಕ್ಷ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಕೆಲವನ್ನು ಮುಘತ್ತಾಗಿ, ಕೆಲವನ್ನು no profit no loss basis ಮೇಲೆ ಖಾಸಗೀ ಅವರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ತಾವು ನರ್ಸರಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಹೆಡ್ ಕ್ವಾರ್ಟರ್‌ಗಳಿಗೂ ಸರಬರಾಯಿ ಮಾಡಿ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಈಗ ನಾವು ಪ್ರತಿ ಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲಾದಲ್ಲೂ ಸರಬರಾಯಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಇದ್ದೇವೆ. ಹಾಗೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಹೆಡ್ ಕ್ವಾರ್ಟರ್‌ನಲ್ಲಿರ ತಕ್ಕ ಜನರು ತಮಗೂ ನರ್ಸರಿ ಬೇಕೆಂದು ಮುಂದೆ ಬಂದರೆ ಅಂಥವರಿಗೂ ಕೂಡ ನಾವು ಖಂಡಿತ ಸರಬ ರಾಯಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ಯೂಯರ್ ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್ ಕೆಲಸ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆ ದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಜನ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಯಾರು ಯಾರು ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಾರೋ ಅಂಥವರನ್ನು ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡಿ, ಆದರಿಂದ ಬಹಳ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಈ ಹಿಂದೆ ಕೂಡ ನಾನು ಇದೇ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ನಾವು ಇಷ್ಟು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಬೆಳೆಸಿಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಬರು ತ್ತಾರೋ ಅಂಥ ಜನರಿಗೆ ನಾವು ಬೇಕಾದಂತೆ ಹಣ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಅಂಥ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡತಕ್ಕ ಜನರು ಮುಂದೆ ಬರಬೇಕು. ಆದರೆ ಅಂಥ ಜನರು ಸಿಕ್ಕದೆ ಕಳೆದ 50 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಈ ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದು ದರಿಂದ ಈಗ ನಾನು ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿರುವುದೇನೆಂದರೆ ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಖಾಸಗೀ ಜನರು ಮುಂದೆ ಬಂದರೆ ಅಂಥವರಿಗೆ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ರಿಯಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಅವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವುದೆ

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ)

ನ್ನೀಗ ನಾನು ತಿಳಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಫ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣನವರು ಜನರಿಗೆ ಸನ್ನದ್ಧವನ್ನು ಕೊಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ನಾವು ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಅಗ್ಗಮೆಂಟ್‌ಕೂಡ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಅವರು ಇಂತಿಷ್ಟು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಕಾಡನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಅಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳೂ ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನೂ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ನಾನೀಗ ತಿಳಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಕಣಿವೆ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸತಕ್ಕದ್ದೂ ಕೂಡ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯಸಂಪತ್ತನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದಂತೆಯೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅಂಥಾದ್ದಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಅನುಕೂಲಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಎಂದರೆ ಈ ಕೆಲಸಗಳೆಲ್ಲ ಖಾಸಗೀ ಜನರು ಮುಂದೆ ಬಂದರೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಆಳುಗಳನ್ನು ನೇಮಕಮಾಡಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ಅದು ಬಂದಿತೆ ಸಾಧ್ಯ ಎಲ್ಲ. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ತಾವು ಯಾವ ಒಂದು ವೇಗದಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರಾಷ್ಟ್ರಗಳೆಲ್ಲಾ ದೇಶದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಮೂರನೆಯ ಒಂದು ಪಾಲು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸಂಬಂಧವಾದ ಅನೇಕ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರಗಳನ್ನು ನಾನೂ ಒದಗಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲದ್ದೂ ಈ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಖಾಸಗೀ ಜನರೇ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಆಗಲೇ ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಗುಡ್ಡದ ಮೇಲೆ ಹೋಗಿ ಚೆಲ್ಲದರೆ ಗಿಡಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಸಸಿಪಾಕಿ ಆಳುಗಳನ್ನು ಕಾವಲಿಟ್ಟಾಗಲೂ ಗಿಡಗಳು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವಾಗ ಇನ್ನು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಆರೈಕೆಯೂ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಗಿಡಗಳು ಬೆಳೆಯತಕ್ಕ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಬಂತು! ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಪ್ರೇಮವಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ನಮಗೆ ಕಾಡುಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರೇಮ ಹೇಗೆ ಬರಬೇಕು ?

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಕೆ. ರಾಜಯ್ಯಶೆಟ್ಟಿ.—ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಡ್ಯಾಂಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಕಡೆ ಆ ನೀರು ನಿಲ್ಲುವ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ಬೀಜಪಾಕಿದರೆ ಅದರಿಂದ ಫಲದಾಯಕವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಏನೇ ಮಾಡಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾವಲುಬೇಕು. ಕಾವಲಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಅನಾದರಣೆಯಿಂದ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸ ಅಷ್ಟು ಫಲಕಾರಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಗುಡ್ಡದ ಮೇಲೆ ಬೀಜ ಪಾಕಿದರೆ ಅದರಿಂದ ದುಡ್ಡು ಲುಕ್ಕಾನಾಗುತ್ತೇ ಎನಾ ಬೇರೆ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ಜವಾಬನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾದ್ದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಕರ್ತವ್ಯ. ಶ್ರೀ ರಾಜಯ್ಯಶೆಟ್ಟರು ಶಿವಮೊಗ್ಗದಲ್ಲಿರುವ ಸಾ ಮಿರ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ, ಅದರಿಂದ ನಮಗೆ ಲುಕ್ಕಾನಾಗುತ್ತಿದೆ, ಆ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಸಾ ಮಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹಾಕಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹೇಳಿರತಕ್ಕ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತಿರುಳಿದೆ. ಅದನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಈಗ Integrated Wood Industries Scheme ಇತ್ಯಾದಿ ಕೆಲವು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ

ಸರ್ಕಾರ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾವು ಜಾಗೃತ ಪೂರೈಸುತ್ತೇವೆ.

ಆ ಮೇಲೆ ಅನೇಕ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಇಲಾಖೆಯವರು, ಫಾರಸ್ಟ್ ಇಲಾಖೆಯವರು ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅವು ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿದಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದ ಇಲಾಖೆಯವರು ಫಾರಸ್ಟ್ ಇಲಾಖೆಯವರು ಮಾಡಿದಂಥ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ಮೂಲಕ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಜನಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ; ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಖಾತೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಆಗಲೇ ಅವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದೇನೆ. ಗಂಧದಮರ ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕಳ್ಳತನವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತು. ಬುದ್ಧ ಅನುಭವದ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ವಿಶೇಷ ರೀತಿಯ ಕಾನೂನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ನಿಲ್ಲಬಹುದು ಎಂದು ಆತೆ ಇದೆ. ಈಗ ಅದು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಡಮೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ವರ್ತಮಾನ ಬಂದಿದೆ. ಪ್ರತಿತಿಂಗಳೂ ಸಹ ಏನೇನು ಆಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ರಿಪೋರ್ಟ್ ತರಿಸುತ್ತೇವೆ. ಹಿಂದೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕಳ್ಳತನದಿಂದ ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಈಚೆಗೆ ವಿಶೇಷ ರೀತಿಯ ಕಾನೂನನ್ನು ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಕಡಮೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಬೊಂಬಾಯಿನಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳತನದ ಮಾಲು ಪತ್ತೆಯಾಗಿ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಹೀಗೆ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದರೆ, ತಮ್ಮಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾದವುಗಳಿಗೆ ಅದನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲಪಡಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಈಗ ಇರುವ ಕಾನೂನಿಗೆ ಜನರು ಭಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಗಂಧದಮರಕ್ಕೆ ಒಂದು ತರಹ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಡಿಸ್‌ರಿಚ್ ಬಂದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಮುನಿಯಪ್ಪ (ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ).—ಕಳ್ಳತನದಲ್ಲಿ ಜನಗಳು ಸಾಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಕಳ್ಳತನದಿಂದ ಸಾಗಿಸುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಅದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಮೆಂಬರುಗಳ ಸಹಾಯ ಹೇಗೆ ಕೊಡುವುದು ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಕಳ್ಳತನ ಹಿಡಿದರೆ ಸಾಕು. ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿದ್ದ ರಿಸರ್ಚ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ ಅನ್ನು ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ವಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಅವರೂ ಸಹ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತನಿಖೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಉತ್ತಮವಾದ ಸಲಹೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಈ ರೋಗವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೇ ವಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅವರೂ ಇನ್ನೂ ತನಿಖೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಪರಿಹಾರ ದೊರೆತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀ ರಾಜಯ್ಯಶೆಟ್ಟರು ಹೇಳಿದರು ಸಾಫ್ಟ್‌ವುಡ್‌ನ್ನು ಕಮರ್ಷಿಯಲ್ ಯೂನಿಯನ್ನಿಗೆ ಬಹಳ ಕಡಮೆ ದರದಲ್ಲಿ ಮಾರುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದು ನಿಜ. ಒಂದು ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ಕೆಲವು ಮಾಲನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಅಣೆಗೆ ಒಂದು ಅಡಿಯಂತೆ ಮಾರುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಚೆಗೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ನಡೆಸಿ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿಗೆ ಒಂದು ಅಡಿಯಂತೆ ಮಾರುವಂತೆ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಇದು ನ್ಯಾಯವಾದುದು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟು ಲುಕ್ಕಾನು ಆಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಿ. ಮಲ್ಲಾರಾಧ್ಯ.—ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೋಸ್ಕರ ಲಾಂಗ್ ಟರ್ಮ್ ಲೀಸ್ ಕೊಡಬಾರದೇ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಹತ್ತು ವರ್ಷದವರೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ದರ ಮಾತ್ರ ಏದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

Sri J. B. MALLARADHYA.—In the interest of the development of Plywood Industry this must be considered. They have got to invest Rs. 50 lakhs. Mysore can earn a lot of money from that industry. If you restrict the contract for 5 years or 3 years and raise the rate by one rupee, you will not be encouraging the Industry.

Sri H. S. RUDRAPPA.—I do not think we have given them at a higher rate than the market rate.

Sri J. B. MALLARADHYA.—I am not bothered about the rate. I am bothered about long lease so that the industry might stabilise itself. You may charge them Rs. 1-8-0. I am not bothered about it. It is a long term policy. In all the western countries where this Industry is being developed they have got contracts for 15 to 20 years. I am not bothered about what rate you charge. In the interest of the industry, it must be a long lease.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ತನಕ ಈ ಮಾಲನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂಬ ಒಂದು agreement ಆಗಿದೆ. ಅವರೂ ಕೂಡ ಆ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಬಡಬಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಅಮೇರಿಕೆ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಹೇಳಿದರು. ಯಾವುದೂ ಇನಾಮೂ ಇಲ್ಲ, ಮರವೂ ಇಲ್ಲ, ಅಂಥ ಕಡೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮರವೇ ಇಲ್ಲದೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಡುವುದುಂಟೇ? ಖಾಸಗಿಯವರು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಇದ್ದರೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಇದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿ, ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬೇಕಾದ್ದನ್ನು ಮಗ್ಗುಲ ಅರಣ್ಯದಿಂದ ತಂದು ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಂದು ಪದ್ಧತಿಯಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಒಬ್ಬ ನಡಸ್ಯರು.—ಒಂದು ಸಾವಿರ ಮೂಟೆ ಕಳವಿ ನಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಟ್ಟರು. ತಾವೇನು ಮಾಡಿದಿರಿ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ರವಿನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಯವರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ದೇಶಾಯಿಯವರು ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಲ್ಲನ್ನು ಸಾಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಎಂಟು ಆಣೆ ಯಂತೆ ವನೂಲು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿ ತಿಳಿದಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಬಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ ಕಾಡುಗಳು ಬಹಳ ಕಡಮೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಮನಗಂಡು ಅದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನೇನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಬೆಳಗಾಂ ಮತ್ತು ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆ

ಗಳಲ್ಲಿ ತಲೆಹೊರೆ ಕಟ್ಟಿಗೆ ತರುವವರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹಿಂದೆ ಏನೇನು ರಿಯಾಯಿತ್ತಿಯತ್ತೋ ಅದನ್ನು ಯಾವುದನ್ನೂ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಈಗಲೂ ತೊಂದರೆಯಿದ್ದರೆ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಏನಿದೆಯೋ ನೋಡಿ ಅದರಂತೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಹದೇವಪ್ಪನವರು ನಂಡೂರಿನ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಗಂಧದ ಮರವನ್ನು ಕಡಿತಲೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದು private forest ಆಗಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ಗಂಧವನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ವಂತ ಹಕ್ಕಿದೆ ಯೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಅದರಮೇಲೆ ಅದು ತಪ್ಪೆಂದು ಹೇಳಿ ಅರ್ಜಿ ಬಂದುದರಮೇಲೆ ತನಿಖೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಅಂತೂ controvertial ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವರು ಅದು ತಪ್ಪೆಂದು ವಾದ ಮಾಡಿದ್ದರಮೇಲೆ ಪುನಃ ಪರಿಶೀಲನೆ ನಡೆಯಿತು. ಅಪ್ರಿಲಿನಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಹಕ್ಕಿದೆಯೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ.

ಒಬ್ಬ ನಡಸ್ಯರು.—ಹೊಸಕೋಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಟ್ಟ ಕೇಸು ಏನಾಯಿತು?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ತನಿಖೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬದರೀ ನಾರಾಯಣರವರು ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಈಚೆಗೆ ಕಾಡು ಕಡಮೆಯಾಗಿದೆ. ಅಂಥ ದರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಡಮೆ ಹಣ ಒದಗಿಸಿದ್ದೀರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ತೇಗದ ಮರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ ಹೊರತು ಬಾಕಿ ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಈಚೆಗೆ ಬಾಕಿ ಮರಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಕಂಡುಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಣ ಒದಗಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶರಾವತಿ ಮುಳುಗಡೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಡಿತಲೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದನ್ನು ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. 1956-57 ನೆಯ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಶಾಖೆಯವರು ಅದನ್ನು ಟೆಂಡರು ಕರೆದು ಹರಾಜು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಯಾರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೋ ಅವರಿಗೇ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈಹೊತ್ತು ಅದೇನೋ ಕಡಮೆಯೆಂದು ಕಾಣಬಹುದು. ಅದರ ಅಪೂರ್ತಿ ನದರಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಬಂದ ಬೆರೆ ನರಿಯಾಗಿಯೇ ಇದೆಯೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಕೆ. ರಾಜಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟಿ.—24 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಒಬ್ಬರಿಗೇ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ ಯಾವಾಗಲಾದರೂ ಆಗಲಿ ಇತರರಿಗಿಂತ ನಾರಾಣೆ ಕಡಮೆಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಅದರೊಳಗೆ ಏನೋ ಇದೆ ಎಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—Open tender call for ಮಾಡಿ ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಹೀಗೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಮೋಸವಿದೆ ಎಂದು ಹೇಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆ?

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಕೆ. ರಾಜಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಟೆಂಡರ್‌ನಲ್ಲಿ ಮೋಸವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕಾಡು ಕಡಿಯುವುದರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇಲಾಖೆಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಮುಳುಗಡೆ ಯಾಗುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿನ ಕಾಡನ್ನು ಕಡಿಯಲು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಅದು ಇನ್ನೂ ಆಳತೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ವಿಷಾದಾ ಸ್ಪದವಾಗಿದೆ. ಕಡಿದಿರುವ ಕಾಡು ಸ್ಪೇಟ್ ಫಾರೆಸ್ಟಿಗೆ ಸೇರಬೇಕೋ ಅಥವಾ ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಸೇರುವುದೋ ಎಂಬುದು ವಿಷಾದಾಸ್ಪದವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅಳತೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇವೆ. First plan ಪ್ರಕಾರ ಎಷ್ಟು ಮುಳುಗಡೆಯಾಗುತ್ತದೆ, ಎಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಫುಟ್ಟೇಗೌಡರು ಹೇಳಿದರು ಆಳಲೇ ಕಾಯಿಯುಂಥ ಸಣ್ಣ ಬಾಟಿನಲ್ಲಿ ಜನಗಳೇನಾದರೂ ತಮಗೆ ಸೇರಿದ ಮರಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಯನ್ನು ಉದುರಿಸಲು ಲೈಸೆನ್ಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು. ನಾನು ಅದನ್ನು ತನಿಖೆಮಾಡಿ ನೋಡುತ್ತೇನೆ. ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಅವರ ಮರಗಳಲ್ಲಿರುವ ಕಾಯಗಳನ್ನು ಉದುರಿಸಿಕೊಂಡರೆ ನಮಗೆ ನಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವರ ಮರಗಳಿಗೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಮರಗಳಲ್ಲಿ ಉದುರಿಸಬಹುದೆಂಬ ಭಯವಿದೆ. ಒಂದು ಕಡೆ ನಮಗೆ ಭಯವಿದ್ದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಅವರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಫುಟ್ಟೇಗೌಡ.—ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯವರು ಉದುರಿಸಿಕೊಂಡಮೇಲೆ ಜನರಿಗೆ ಪರಿಷ್ಕೇ ಕೊಡ ಬಹುದು ಸ್ವಾಮಿ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಫುಟ್ಟೇಗೌಡರು ಅರಕಲಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ಕಡಮೆ ಹರಾಜು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅವರು ನನಗೆ ಒಂದು ಕಾಗದವನ್ನು ಸಹ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ತನಿಖೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ನೆನಪು ನನಗಿದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಹರಾಜು ಖಾಯಂ ಆಗಿದ್ದರೆ ಏನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದೇ ರೀತಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಪುನಃ ರಿಕಾರ್ಡ್ ತರಿಸಿ ನೋಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎರಪ್ಪನವರು Soil Survey Scheme ನಲ್ಲಿ ತರಬೇತು ಹೊಂದುವವರು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. Soil conservation scheme ನಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯವರಿಗೆ ತರಬೇತು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಎಲ್ಲ sheep slopes ಇರುತ್ತದೆ, ಎಲ್ಲ ಝರಿ ಇರುತ್ತದೆ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಅಡವಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದರೆ ಉತ್ತಮ ಎಂಬ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತರಬೇತು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿರುವವರು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾರು ತರಬೇತು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ, ಅವರನ್ನು ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ವೈ. ಎರಪ್ಪ.—ನರ್ವೇನಾಮಾನ್ಯದಾಗಿ ನೋಡಬೇಕು. ಪರದೇಶಗಳಿಗೆ ಜನರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ, ಬೇಕಾದಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ತರಬೇತು ಮಾಡುವುದು ಅನಾವಶ್ಯಕವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಪರದೇಶಗಳಿಗೆ ಯಾರೂ ಹೋಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯೇ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಗುಡ್ಡಗಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಬಂಡೆಗಳ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲ ಮಣ್ಣು ಇದೆ ಅಲ್ಲ ಕಾಡನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದರೆ ಉತ್ತಮವೆಂದು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ನಷ್ಟವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಉತ್ತಮವಾದ ತರಬೇತು ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ

ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಅಡವಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯಲ್ಲ; ಸಾಧಾರಣ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ, ಗುಡ್ಡಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸತಕ್ಕದ್ದು ಉತ್ತಮವಾದುದು. ಅದುದರಿಂದ ಗುಡ್ಡಗಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತರಬೇತು ಕೊಡುವುದು ಉತ್ತಮವಾದುದೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೆಂಕಟೇಗೌಡರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆಂಪಮ್ಮನವರು, ಕೊಳ್ಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಅಡವಿ ಜಾಸ್ತಿ ಇದ್ದರೂ, ಸೌದೆ ಅಭಾವವಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಬಹುಶಃ ಇದು ಕಾರಣಾಂತರದಿಂದ ಆಗಿದೆ. ಅಲ್ಲ ಹರಾಜು ಆಗಿ, ಕನ್‌ಫರ್ಮ್ ಆಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ತಡವಾಗಿರಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಸೌದೆ ಅಭಾವ ತೋರಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಅದನ್ನು ಸರಿಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಲಂಗೇಗೌಡರು ಕನಕಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯಸಂಪತ್ತನ್ನು ದುರುಪಯೋಗಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನನ್ನ ವಿಚಾರವನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ, ನನಗೆ ಅಲ್ಲಿಯ ವಿಷಯ ಸ್ವಲ್ಪ ಗೊತ್ತು. ದುರುಪಯೋಗವಾಗುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಅನೇಕರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಗ್ಯಾಪ್ ಗಳೂ ಇವೆ. ಆದರೆ ದುರುಪಯೋಗಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ; ಬಂದೋಬಸ್ತು ಮಾಡಿಸುತ್ತೇವೆ. ಫಾರೆಸ್ಟ್ ವೆಂಟ್ ಲೂಟ್ ಆಗುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ತಹಬಂದಿಗೆ ತಂದಿದ್ದೇವೆ. ಇದನ್ನು ತಹಬಂದಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೆಲವು ಜನರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾರು ಯಾರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೋ, ಅವರು ಜೀವದ ಮೇಲೆ ಹಂಗುತೊರೆದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪಾರ್ಟಿಯುಂಡರೇ ಆಗಲಿ, ಎಲ್ಲೆಂದರೇ ಆಗಲಿ, ಯಾರು ಅರಣ್ಯಸಂಪತ್ತನ್ನು ಉಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೋ, ಅವರಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ನಾವು ಬೆಂಬಲಕೊಡದಿದ್ದರೆ, ಅವರು ಹೇಗೆ ಸತ್ಯಾಂಶವನ್ನು ಹೊರಗೆಡಹಿ ಸಹಾಯಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಲಂಗೇಗೌಡರು ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿದರು: ಒಂದುಗಾಡಿ ಸೌದೆಗೂ ಕಾಂಪೌಂಡ್‌ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ 25 ರೂಪಾಯಿ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ; ಒಂದು ಲಾರಿ ಸೌದೆಗೂ 25 ರೂಪಾಯಿ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು. ಇದನ್ನು ಕೂಡಲೆ ವಿಚಾರಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಇಂತಹ ಡಿಸ್ಕ್ರಿಮಿನೇಷನ್ ಆಗಬಾರದು. ಇದನ್ನು ತನಿಖೆಮಾಡಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಸೌತ್ ಕೆನರಾದಲ್ಲಿ ಅಡವಿ ಬಹಳವಿದ್ದರೂ, ಇಂಡ ಸ್ಟ್ರೀಟ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಇಲ್ಲ, ಯಾವುವನ್ನಾದರೂ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸಶೆಟ್ಟರು ಹೇಳಿದರು. ಲುಕ್ಕಾನುವಾಡಿಕೊಂಡು ಯಾವ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನೂ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಕಂಡರೆ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಸಸಿಗಳನ್ನು ದುಬಾರಿ ಬರಿದಿಡಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಶ್ರೀ ಲಂಗೇಗೌಡರು ಹೇಳಿದರು. ಹತ್ತುರೂಪಾಯಿಗೆ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಎಂದರೆ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿಗೆ ಒಂದು ನೂರು ಸಸಿಯಾಯಿತು. ಇದರಿಂದ ಇಲಾಖೆಗೆ ರಾಭಿಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ಇದನ್ನು ಅಷ್ಟು ದುಬಾರಿ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಫ್ಯೂಯರ್ ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್ ಮಾಡುವವರು ಸಸಿಗಳ

ಇನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಬಾಕಿಯವರಿಗೆ ಮುಖತು ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಜನಬೇಕಾದಷ್ಟು ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಹೋಗುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಜಾಸ್ತಿ ಬರೀದಿ ಎಂದು ಕಂಪ್ಲೇನ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅದಲ್ಲದೆ ನಮಗೆ ಸಂಬಳ, ಕಾವಲು ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಖರ್ಚು ವುಧರಿಂದ, ರಾಭ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ನೀವು ಇನ್ನೂ ಕಡಮೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ, ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಿದ್ದೇವೆ.

ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಕಾರ್ಲೇಜ್ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಸಲಹೆ ಬಂದಿದೆ. ಅದು ಅನಾವಶ್ಯಕ. ಅದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಖರ್ಚು ಬೇಳುತ್ತದೆ. ನಮಗೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಜನ ಬಹಳ ಕಡಮೆ. ಬಹುಶಃ ನಾವು ನಾಲ್ಕು-ಐದು ಜನರನ್ನು ತರಬೇತುಮಾಡಬೇಕಾಗಬಹುದು. ಕೊಯಮತ್ತೂರು ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಟ್ರೀನಿಂಗ್ ಕಾರ್ಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮವರಿಗೂ ಟ್ರೀನಿಂಗ್ ಆಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಈಗ ನಾವು ಒಂದು ಕಾರ್ಲೇಜನ್ನು ತೆರೆದರೆ

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಲಂಗಾರಡ್ಡಿ.—ಈಗಿರುವ ಕಾರ್ಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಬಂಧವಾದ ಒಂದು ಸೆಕ್ಷನ್ ತೆರೆಯುವುದು ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಅದಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಈ ಸೆಕ್ಷನ್ ತೆರೆಯುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಉತ್ತಮವಾದ ಶಿಕ್ಷಣ ದೊರೆಯಬೇಕಾದದ್ದು ಅವಶ್ಯಕ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಕೊಯಮತ್ತೂರು ಕಾರ್ಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾದ ತರಬೇತು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ, ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತ ಎಂದು ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಲೇಜನ್ನು ಸಾಪನಮಾಡಿದರೆ ಈಗಿನ ನಮಗೆ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿದ್ದೆಯೋ ಅದಕ್ಕೆ ಐದರಷ್ಟು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗ ಹೊಸದಾಗಿ ಕಾರ್ಲೇಜನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಲಂಗಾರಡ್ಡಿ.—ಎಸ್.ಮೇಟ್ ಎಷ್ಟಾಗುತ್ತದೆ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ನನಗೆ ತಿಳಿದಹಾಗೆ ವರ್ಷ ಒಂದಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ಎರಡುಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತವೆ. ಈಗ ತರಬೇತು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ 20 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಮಗೆ ಖರ್ಚಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಆಮೇಲೆ ಕೆಡಾ ಅಪರೇಷನ್ ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಲಂಗಾರಡ್ಡಿ ಯವರು ಹೇಳಿದರು. ಬಹುಶಃ ಕೆಡಾ ಅಪರೇಷನ್‌ನಿಂದ ರಾಭ ಬರುತ್ತದೆಂದೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ಕೆಡಾ ಅಪರೇಷನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆನೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿಯೇವೆ, ಜನರು ತಮಗೆ ಅದರಿಂದ ವಿಪರೀತ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ, ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರಬೇಕು. ಆ ತರಹ ನೂತನೆಯೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಈಗಿರತಕ್ಕ ವಿಧಾನದಿಂದಲೇ ಪ್ರತಿವರ್ಷ 10-15 ಆನೆಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆನೆಗಳಿಂದ ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ತೊಂದರೆಯಾಗಿಲ್ಲದಿರುವಾಗ ಏಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹಿಡಿಯಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಿ. ಮಲ್ಲಾರಾಧ್ಯ.—ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದವರು ಬಂದಾಗ ಮಾತ್ರ ಕೆಡಾ ಅಪರೇಷನ್ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಅದಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ಎರಡುಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು. ಆಮೇಲೆ ಆ ರೀತಿ ಖರ್ಚುಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಎಂದು ಈ ಸಭೆಯು ಚೀಕಿಗೆ ಒಳಗಾಗಬಾರದು ಎಂದು ಸುಮ್ಮನಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೆಂಕಟಗೌಡರು ಕೆಳದಿ ಜಿಲ್ಲಾ ನಾಕರರಿಗೆ ಬಹಳ ಕಡಮೆ ಸಂಬಳ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿರಬಹುದೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮೊನ್ನೆ ತಾನೆ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದೇ ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶ, ಸಾಧ್ಯವಾದಾಗ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಆಮೇಲೆ ಕಾದು ಬಹಳವಾಗಿ ಹಾಳಾಗುತ್ತಿದೆ, ಸೌದೆಗೆ ಅಭಾವವಿದೆ ಎಂದು ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟಗೌಡರು ಹೇಳಿದರು. ಈಗ ಬಹುಶಃ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿರುವ ಕಡೆ ತೊಂದರೆ ನಿವಾರಣೆಯಾಗಿರಬಹುದು. ಖಾಸಗಿಯವರು ಕೆಲವರು ಸೌದೆಯನ್ನು ದುಬಾರಿ ದರದಲ್ಲಿ ಮಾರಿ ರಾಭ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಸೊಸೈಟಿ ಸೌ ಪಿಸಿ ರಿಯಾಯಿತಿ ದರದಲ್ಲಿ ಸೌದೆ ಒದಗಿಸಬಹುದು ಅದೇ ರೀತಿ ಈ ದಿವಸ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕಡಮೆ ದರದಲ್ಲಿ ಮಾರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆ ರೀತಿ ಇತರ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ಮಾಡಬೇಕು.

ಆಮೇಲೆ ಬೆಳಗಿರಂಗನ ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಲು ಸಾಗುತ್ತಿದೆ, ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕು ಎಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಬಹಳ ಸಂತೋಷ. ಆ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ತಕ್ಕ ಕ್ರಮಕೈಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಬಹಳ ಅನುಮೋದನೆ ಕೆಲವು ನ ಹೆಗಳ ಬಂದಿವೆ. ಅವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಿ ನೂರ ಪಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಅರಿಕೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ಈಗ ಅರಣ್ಯಭಾತೆಯ ಚೀಫ್ ಕನ್ಸರ್ವೇಟರ್‌ನಿದ್ದಾರೆ, ತಾವು ಇದ್ದೀರಿ. ಗಂಧದ ಮರ ಖಾಸಗಿ ಜಮೀನುಗಳಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಬೋನಸ್ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ. ಅರಣ್ಯದಿಂದ ಅನೇಕವಾಗಿ ಗಂಧದ ಮರ ನೈಗಂ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಪಹಣಿರಕ್ಕದ್ದು ನೋಡಿದರೆ ಖಾಸಗಿ ಜಮೀನುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಗಂಧದ ಮರವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಆ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಗಂಧದ ಮರವಿತ್ತೆಂದು ಅರಣ್ಯದಿಂದ ತಂದು ತೋರಿಸಿ ಬೋನಸ್ ಕೆಲವರು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬೇಕಾದರೆ ಹಿಡಿದುಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

Mr. SPEAKER.—The question is:

“That a sum not exceeding Rs. 1,83,97,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1959, in respect of ‘Forest’.”

The motion was adopted.

Mr. SPEAKER.—The question is:

“That a sum not exceeding Rs. 6,00,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1959, in respect of ‘X. Forest—c. (1) Wood

(MR. SPEAKER)

Preservation Plant—Working Expenses and Seigniorage.”

The motion was adopted.

Mr. SPEAKER.—The question is:

“That a sum not exceeding Rs. 29,35,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1959, in respect of ‘Sales-Tax’.”

The motion was adopted.

Mr. SPEAKER.—The House now adjourns and meets tomorrow at 1 P.M.

The House adjourned at Six Minutes past Seven of the Clock to meet again at One of the Clock on Tuesday, the 15th April 1958.

Karnataka State Archives,
(Departmental Library)

ಎನ್. ಬಿ. ರಾಜ್ಯ ಪತ್ರಾಗಾರ

(ಇಲಾಖಾ ಗ್ರಂಥಾಲಯ)

Accession No. (6) 4764

Date.....

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY

THIRTY-SEVENTH DAY.

Tuesday, 15th April 1958.

The House met in the Assembly Hall, Vidhana Soudha, Bangalore, at One of the Clock.

MR. SPEAKER (SRI S. R. KANTHI, B.A., LL.B.) in the Chair.

QUESTIONS AND ANSWERS.

Re-appointment of the retired Officers.

Q.—377. Sri G. N. PUTTANNA (Tumkur).—

Will the Government be pleased to state:—

(a) whether it is not the policy of the Government that retired officers should not be re-appointed;

(b) whether there are instances of retired officers being re-appointed;

(c) if there are such instances the names of such gazetted officers and the designation of the office they hold together with dates of their re-appointment;

(d) the principle and consideration underlying re-appointment of such persons?

A.—Sri S. NIJALINGAPPA (Chief Minister).—

(a) Yes. Normally except when such re-employment is necessary in the public interest.

(b) Yes.

(c) *Vide* statement given below. (Information is limited to gazetted officers ordered to be re-employed after 1st November 1956).

(d) The re-employment was necessary in public interest.

NAME AND DESIGNATION OF THE OFFICERS RE-EMPLOYED AFTER RETIREMENT FROM 1ST NOVEMBER 1956.

1. Dr. B. Venkatasubba Rao, Director of Medical Services in Mysore, for one year with effect from 15th November 1957.

2. Sri Syed Zahiruddin, District Superintendent of Police, Anti-Corruption Measures, for one year with effect from 20th October 1957.

3. Sri S. Muninanjappa, I.A.S. (Retd.), from 15th June 1957. Re-employed as Government Director and Vice-Chairman, Kolar Gold Field Mining Undertakings.

4. Sri Murudeswara, Accounts Officer, Mysore Government Road Transport Department. Nine months from 1st January 1957.

5. Sri S. Rama Rao, Chief Auditor of Co-operative Societies, six months from 25th February 1957.

6. Sri V. S. Kuppaswamy Mudaliar, Superintendent, Serum Institute, with effect from 2nd May 1957.

7. Sri C. S. Ramachandra Pai, Health Officer, Malaria Scheme, Puthur, with effect from 1st January 1957.

8. Sri S. Venkatarāmaiah, Executive Engineer, Tungabhadra Dam, for one year with effect from 26th June 1957.

9. Sri C. Rama Rao, Superintendent, Blast Furnace, for one year with effect from 23rd October 1956.

(SRI S. NIJALINGAPPA)

10. Sri A. Muthappa, Chief Veterinary Officer, (Period of re-employment has been extended for one year with effect from 1st April 1957).

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂದ 10 ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೆಸರನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಇದರಮೇಲೆ ಯಾರಿಗೂ ರಿ-ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಗಿಲ್ಲವೇ?

*ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಅಷ್ಟೇ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—‘Retired Officers’ ಅಂದರೆ, it applies both to gazetted and non-gazetted. ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಲಿಸ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಗೆಜೆಟೆಡ್ ಮತ್ತು ನಾನ್-ಗೆಜೆಟೆಡ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿದ್ದರೂ ಇದ್ದಾರೆಯೇ?

Sri S. NIJALINGAPPA.—I think mostly they are gazetted officers?

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಕೆ. ರಾಜಯ್ಯಶೆಟ್ಟಿ.—ಶ್ರೀ ಕೆ. ತಿಪ್ಪೇ ರುದ್ರಯ್ಯನವರು ರಿ-ಎಂಪ್ಲಾಯ್ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಆಗಿದ್ದರು. ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟರು.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಕೆ. ರಾಜಯ್ಯಶೆಟ್ಟಿ.—ಪರಿಶಿಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ಏಕೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟ ತಾರೀಖಿನಲ್ಲಿ ಅವರು ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಶಿವಪ್ಪ.—ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿರುವುದು 25-5-57 ನೆಯ ತಾರೀಖಿನಲ್ಲಿ; ಉತ್ತರ ಬಂದಿರುವುದು 27-2-1958ರಲ್ಲಿ; ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದು ಇವೊತ್ತು. ಇದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಮತ್ತೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಹೆಸರು ಗೊತ್ತೇ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—27-2-1958ನೆಯ ತಾರೀಖಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿದ್ದರೋ ಅವರ ಹೆಸರು ಈ ಲಿಸ್ಟಿನಲ್ಲಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಶಿವಪ್ಪ.—ಗೆಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ರಿ-ಎಂಪ್ಲಾಯ್ ಆದವರ ಹೆಸರುಗಳು ಆಗಿಂದಾಗ್ಯೇ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಬರುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತವೆ. ನೋಡುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತೇವೆ. It is a common feature, but why only ten names are given?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಹಾಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದರೆ ಹೇಗೆ? ಇಂಥಾದವರ ಹೆಸರು ಇಂಥೆಡೆ ಗೆಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ದುಗ್ಗಪ್ಪ.—‘ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತದೃಷ್ಟಿ’ಯಿಂದ ಹಾಗೆ ಪುನಃ ನೇಮಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ಇದು ಬೇರೆ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರ ಕಾರ್ಯನೀತಿ ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹಾಗೆ ಇದೆ* ಎಂದು (a)ನಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತದೃಷ್ಟಿ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ತಮಗೆ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಡಾಕ್ಟರ್ ವೆಂಕಟನುಬ್ಬರಾಯರನ್ನು ಪುನಃ ನೇಮಕಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತದೃಷ್ಟಿ ಕಾಪಾಡುವುದು ಹೋಗಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಭಂಗ ಬಂದಿಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಅದು ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಮಾತು.

Sri V. SRINIVAS SHETTY.—Are there any appointments in public service which are not in public interest?

Sri S. NIJALINGAPPA.—All employments, re-employments and extensions are all in public interest.

Sri V. SRINIVAS SHETTY.—Do not the Government make any distinction between re-employment and employment? Do not Government re-employ persons in the case of specialised jobs, for example technical jobs and other jobs and not in all general cases?

Sri S. NIJALINGAPPA.—I have already answered that question. In public interest wherever Government feel it necessary, officers are not granted extension but they are re-employed and if my friend looks at the list of officers who have been re-employed, he will see that most of them are technical people.

Sri A. R. BADRI NARAYAN.—What are the main guiding factors in deviating from the usual policy of not giving extension or re-employing?

Sri S. NIJALINGAPPA.—It is in public interest. There are so many considerations. I cannot define the word. It would be a very long definition.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—What is the technical knowledge that the third gentleman Sri Muninanjappa, an I.A.S. officer has got?

Sri S. NIJALINGAPPA.—He has experience of working in large factories for a long time and he has in a way become a technical man, the way he handles the large factories.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ರೇವಣ್ಣಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಕೆಲವರಿಗೆ ಎಕ್ಸ್‌ಟೆನ್ಷನ್ ಕೊಟ್ಟು, ಕೆಲವರನ್ನು ಬಿಡುವುದರಿಂದ, ತಮಗೆ ಬೇಕಾದವರಿಗೆ ಪುನಃ ಕೆಲಸಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಾಗಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಅದು ಅನುಮಾನದ ವ್ಯಾಪಾರ.

Sri G. VENKATAI GOWDA.—When you consider the question of re-employing persons, does it mean that there are no persons of the required calibre in service to fill up the posts?

Sri S. NIJALINGAPPA.—It does not necessarily mean so.

* Asterisk indicates that the remarks or speeches have been not been revised by the member concerned.

Sri C. K. RAJAI AH SETTY.—Was there any occasion on which this gentleman Sri Muninanjappa served in any mining undertaking?

Sri S. NIJALINGAPPA.—Not in mining; managing factories where a large number of people are employed.

Sri C. K. RAJAI AH SETTY.—Is not mining purely a technicals subject, separate from management?

Sri S. NIJALINGAPPA.—To manage, it does not require knowledge of geology; it is carrying on management where a large number of people are employed.

Sri C. K. RAJAI AH SETTY.—In large mining concerns, well qualified people, that is, mining engineers are employed.

Sri S. NIJALINGAPPA.—My friend is giving information.

ಶ್ರೀ ಐ. ನಾರಾಯಣಗೌಡ.—ನಿವೃತ್ತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಈ ರೀತಿ ಜೀವದಾನ ಕೊಡುವುದರಿಂದ, ಸೀನಿ ಯರ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಅದು ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಮಾತು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣ ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಅನುಮಾನದ ವೈಷಯ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಅದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಅನುಮಾನಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಿತಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದು ಮತಿಮೀರಿ ಹೋಗಿಲ್ಲವೆ.

Hole-Narasipur-Keralapur Road.

Q.—611. Sri Y. VEERAPPA (Hole-narasipur).—

Will the Government be pleased to state:—

(a) the reasons for the incompletion of the Hole-Narasipur-Keralapur Road which is an important inter-communication road in the taluk of Hole-narasipur;

(b) whether it is a fact that large amounts have already been spent over the road;

(c) the further steps they have taken to expedite the early completion of the said road?

A.—Sri R. CHENNIGARAMAIAH (Minister for Local Self-Government).—

(a) The question of payment of local contribution had to be settled.

(b) A sum of Rs. 27,012 has been spent.

(c) Further work will be taken up after the question of securing local contribution is settled.

Sri Y. VEERAPPA.—What is the length of this road?

***Sri R. CHENNIGARAMAIAH.**—I will tell you later on.

Sri Y. VEERAPPA.—Were tenders called for?

Sri R. CHENNIGARAMAIAH.—Yes, there were three contractors who were entrusted with this work?

Sri Y. VEERAPPA.—My question was were tenders called for before entrusting the work to the three contractors?

Sri R. CHENNIGARAMAIAH.—They must have called for tenders. Details are not available. These three contractors must have been entrusted with the work after calling for tenders.

Sri Y. VEERAPPA.—Were local contributions solicited before taking up this work by the Contractors?

Sri R. CHENNIGARAMAIAH.—One-fourth of the total estimate, that is, about Rs. 34,000 are expected to be contributed by the local people.

Sri Y. VEERAPPA.—From how many villagers?

Sri R. CHENNIGARAMAIAH.—I could not tell you off-hand.

Sri Y. VEERAPPA.—Have the contractors been paid for the work done to the tune of Rs. 27,012?

Sri R. CHENNIGARAMAIAH.—Yes.

Sri Y. VEERAPPA.—Is it not a fact that due to lamentable quarrels between three Congress people in Holenarsipur Taluk this work had been unavoidably stopped and it is not due to non-payment of local contribution?

Sri R. CHENNIGARAMAIAH.—That is not found in the Government records.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹೇಗೌಡ.—ರಸ್ತೆ ಕೆಲಸ ಪೂರೈಸಬೇಕಾದರೆ ಎಷ್ಟು ದಿವಸಬೇಕು?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಎಷ್ಟು ದಿವಸ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹೇಗೌಡ.—ಈ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭವಾದದ್ದು ಯಾವಾಗ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಈ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭವಾದದ್ದು 1954ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹೇಗೌಡ.—1954ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದದ್ದು ಇಷ್ಟು ದಿವಸಗಳವರೆಗೂ ಕೆಲಸ ನಡೆಯಬೇಕೇ ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಲೋಕಲ್ ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಎಲ್ಲಾ ಸಿಂಪು ಹೋಗಿದೆ. ತೆರಿಗೆ ರೀ ಎನ್ಸಿಮೇಟ್ ಆಗಿ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಗೆ ಹೋಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹೇಗೌಡ.—27,012 ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ಈಗ ಎಷ್ಟು ಮೈಲ ಕೆಲಸ ಆಗಿದೆ ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಖಚಿತವಾಗಿ ರಸ್ತೆಯ ಉದ್ದ ಎಷ್ಟು ಮೈಲ ಆಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಕೆ. ರಾಜಯ್ಯಶೆಟ್ಟಿ.—ಒಟ್ಟು ಅಂದಾಜು ಎಷ್ಟು ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—1,20,000 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಅಂದಾಜಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಕೆ. ರಾಜಯ್ಯಶೆಟ್ಟಿ.—ಕೆಲಸ ಅರ್ಧಂ ಬರ್ಧ ಮಾಡಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿದುದರಿಂದ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ರುವುದು ಅನ್ಯಾಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಿಲ್ಲ, ಈಮಧ್ಯೆ ಕೆಲಸ ನಿಧಾನವಾಗಿದೆ. ಲೋಕಲ್ ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ 1 ಭಾಗ, ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಗೌರ್ಮೆಂಟ್ ನದು 1 ಭಾಗ ಮತ್ತು ಸ್ಟೇಟ್ ಗೌರ್ಮೆಂಟ್‌ನದು 1 ಭಾಗ—ಹೀಗೆ ಖರ್ಚುಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಲೋಕಲ್ ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಬರುವುದರಲ್ಲಿ ತಡವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಕೆ. ರಾಜಯ್ಯಶೆಟ್ಟಿ.—ಹಣ ಪೂರ್ವಿಯಾಗಿ ಜಮಾ ಆಗದೆ ಕೆಲಸ ಪುರುಮಾಡುವುದು ತಪ್ಪು ಅಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಕೆಲಸ ಪುರು ಮಾಡುವುದು ತಪ್ಪಲ್ಲ. ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ರಿಲೀಫ್ ಫಂಡಿನಿಂದ ಕೆಲಸ ಪುರು ಮಾಡಿದರು. 27 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಲೋಕಲ್ ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಬರುತ್ತದೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಆದರೆ ನಿಧಾನ ಮಾಡಿದರು ಅಷ್ಟೇ.

Sri J. B. MALLARADHYA.—Is it the suggestion of the Hon'ble Minister that this work was started without first securing local contribution? Is it not part of the scheme that local contribution must be recovered before the work can be started?

Sri R. CHENNIGARAMAIAH.—Local contribution not by way of cash but by way of labour.

Sri J. B. MALLARADHYA.—Even so, what is the contribution by labour from the residents of these villages round about?

Sri R. CHENNIGARAMAIAH.—That is to the extent of Rs. 34,000.

Sri J. B. MALLARADHYA.—Before the work is started, there should be a guarantee that local contribution would be forth-coming. If the work of Rs. 27,012 has been done, then what is the equivalent amount of labour contributed by the villagers?

Sri R. CHENNIGARAMAIAH.—They have not yet contributed anything. That is why work was delayed. Now they have agreed and the work will be taken up.

Sri Y. VEERAPPA.—Is the Government prepared to entrust the work to the respective villagers at least now instead of entrusting the work to the contractors? If the work is entrusted to the residents of the villages round about, then the work would be expedited immediately.

Sri R. CHENNIGARAMAIAH.—There is a representation made that the work should be entrusted to the local contractors so that they could extract this work by way of labour contribution.

Sri Y. VEERAPPA.—Who were the local contractors?

Sri R. CHENNIGARAMAIAH.—I do not know. There is some representation made to that effect.

Sri Y. VEERAPPA.—When?

Sri R. CHENNIGARAMAIAH.—I do not know the date.

Sri Y. VEERAPPA.—Is the work taken up under the Local Development Scheme?

Sri R. CHENNIGARAMAIAH.—Yes.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣನಿದ್ದಪ್ಪ.—ಇಷ್ಟು ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇಂಥ ಕೆಲಸ ಇಷ್ಟು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಿಗದಿಯಾದ ಪ್ರೋಗ್ರಾಮ್ ಇರುವುದಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ನಿಗದಿಯಾದ ಪ್ರೋಗ್ರಾಮ್‌ನೂ ಪೂರ್ವಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಗೌರ್ಮೆಂಟ್‌ನದು ಖರ್ಚುಮಾಡುವ ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಹೇಳಬಹುದು. ಲೋಕಲ್ ಬೋರ್ಡ್ ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್, ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಗೌರ್ಮೆಂಟ್ ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಈ ಮೂರು ಸೇರಿರುವುದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಹೇಳಲೇಬೇಕೆಂದರೆ, ನಿಮ್ಮ ತೃಪ್ತಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಸುಳ್ಳಾಗುತ್ತದೆ.

Sri Y. VEERAPPA.—May I know the meaning of saying 'Further work will be taken up after the question of securing local contribution is settled'? When are they going to settle this contribution?

Sri R. CHENNIGARAMAIAH.—It will be settled now.

Sri Y. VEERAPPA.—I will only make the statement before this House that it is not due to want of response by the villagers.

Mr. SPEAKER.—That is not a question. What is the use of expressing an opinion?

Sri Y. VEERAPPA.—Is it not a fact that due to quarrels between some local Congressmen that this work had been stopped?

Sri R. CHENNIGARAMAIAH.—As I have already said, it is not found on the Government records.

Sri Y. VEERAPPA.—Is it not a fact that the contractor concerned with this road came to the Public Works Minister when he visited that place and the Hon'ble Minister made certain remarks against that individual?

Sri H. K. VEERANNA GOWDH.—I suggest to the member to put a different question for that and I will answer it then.

Mr. SPEAKER.—When a reply is given by one Minister, another Minister cannot give answer unless a separate notice of the question is given.

Buses plying on the Sira-Hoskote, Sira-Hariyabbe and Sira-Bargur Routes.

Q.—774. Sri C. J. MUCKANNAPPA (Gubbi).—

Will the Government be pleased to state:—

(a) the number of bus permits held by Sri P. R. Muddanna, Proprietor, Hanuman Motor Service, Sira;

(b) the number of them that are in respect of Sira-Hoskote, Sira-Hariyabbe, and Sira-Bargur routes;

(c) the number of buses he is running on these routes;

(d) whether it has come to their notice that the entire route of 68 miles from Sira to Hoskote (Pavagada taluk) has almost become a monopoly of this proprietor;

(e) whether it has also come to their notice that there is heavy traffic on this route and the said proprietor is not running the number of buses for which he holds permits thus causing great hardship and inconvenience to the public;

(f) whether they propose to provide better communication facilities for the travelling public on that route?

A.—Sri C. M. POONACHA (Minister for Home Affairs and Industries).—

(a) Seven including one Shandy permit.

(b) (i) Sira-Hoskote One

(ii) Sira-Hariyabbe One

(iii) Sira-Bargur (Shandy permit) One

(c) Three, at one in each route.

(d) No.

(e) No.

(f) The question will be examined by the Regional Transport Authority on merits.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಈ ಬಸ್ ಮಾಲೀಕರು ಒಟ್ಟು ಎಷ್ಟು ಬಸ್ ಪರ್ಮಿಟ್‌ಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ? ಅವರಿಗೆ ಒಟ್ಟು ಎಷ್ಟು ಪರ್‌ಮಿಟ್ ಇದೆ?

*ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಪುಣಚ್ಚ.—ಯಾರಿಗೆ?

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಬಸ್ ಮಾಲೀಕರಾದ ಶ್ರೀ ಮುದ್ದಣ್ಣನವರಿಗೆ ಇದೂ ಸೇರಿ ಒಟ್ಟು ಎಷ್ಟು ಪರ್‌ಮಿಟ್‌ಗಳಿವೆ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಲೆಕ್ಕರ (a) ನಲ್ಲಿ ಇದೆ. "Seven including one shandy permit" ಎಂದು.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—My question is how many bus permits he holds?

Sri C. M. POONACHA.—I do not understand the question.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—In answer to (a), it is stated that the number of bus permits held by Sri P. R. Muddanna is seven including one shandy permit. I am just putting the question how many permits in total he holds on these three routes?

Sri C. M. POONACHA.—I have not been able to follow the question whether the Hon'ble Member wants an answer as to how many route permits he is holding or as to how many buses he owns.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—How many route permits he holds in total?

Sri C. M. POONACHA.—As I have mentioned here, 7 route permits on which he holds bus permits.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—May I know how many buses he is plying between Sira-Hariyabbe, Sira-Bargur and Sira-Hoskote and how many route permits he has got?

Sri C. M. POONACHA.—It is given in the answers ; one each.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Is it not a fact that he holds two permits to Bargur, 2 to Hariyabbe and 2 permits to Hoskote ?

Sri C. M. POONACHA.—Sir, answers are given in the printed list. My Hon'ble friend had asked for the number of permits and information has been furnished.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Other than this permit-holder, may I know how many permit-holders there are in the said route ?

Sri C. M. POONACHA.—Not particularly in that route. They are lines for which others have been permitted to ply buses and they cover a large portion, in some respects 30 miles, in some respects 18 miles. Such people are about 7 or 8. So, others also ply buses on this route up to a limit.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—I am putting a specific question. I want to know the number of permit-holders from Bargur to Amarapur, from Amarapur to Hoskote.

Mr. SPEAKER.—I want to know where Amarapur is.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Amarapur is beyond Bargur. I want to know up to 30 miles or 18 miles, whatever it is, how many permit-holders are there *via* Bargur, Sira-Bargur: Sira-Pavagada, Sira-Hoskote ?

Sri C. M. POONACHA.—I do not have that information, Sir, I have to collect the information.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Has it not come to the notice of Government that there is only one shandy permit but on Tuesday night all the six buses of this special permit holder will be plying between Sira and Bargur ?

Sri C. M. POONACHA.—I do not have that information, Sir.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Is it not a fact that three buses were seized by the Sira Police and due to "Vaseel-baji" business, these buses were released and is there not a report to the effect from the Commissioner for Road Transport ?

Sri C. M. POONACHA.—I do not know. If the Hon'ble Member came

to know about it, he should have communicated that fact to me.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—It is said here that there is no heavy traffic and so on. Is it not due to the fact that there was heavy traffic, the previous Government considered this and put Government buses and they tried for 18 months and then stopped ?

Sri C. M. POONACHA.—I do not have that information ; probably, my friend is giving information.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Sir, is no information available in the Road Transport service that Government buses were plying between Sira and Dharmapuram ? I am not giving information ; I am seeking information from the Hon'ble Minister. Is no such information available in your Transport Department ?

Sri C. M. POONACHA.—The question is about the number of permits and Hon'ble Member refers to the plying of buses and stopping them all that. If he puts a specific question, I will collect and supply information.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Whether it has come to their notice that due to heavy traffic in that route, great hardship and inconvenience is caused to the public ? My supplementary does arise because, due to heavy traffic on the said route, Government considered it necessary to run government buses and after 18 months, they stopped.

Mr. SPEAKER.—He has already said that he has no information.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—They say that there is no need for increasing the permits. May I know how many over-load cases have been launched by Keriya-gala Halli Police against the said permit-holder in the said route ? How many times permits were seized and how many times buses were stopped ?

Sri C. M. POONACHA.—I shall collect the information, Sir.

Sri C. K. RAJIAH SETTY.—Is there no source to get information from the local police whether the buses were running properly or not ?

Sri C. M. POONACHA.—The question is about the number of buses owned by him and the number of buses plying. Other than that the question does not

relate to any other point; otherwise, information could have been collected.

Sri C. K. RAJIAH SETTY.—The Member means that the person referred to in the question is not running as many buses as he holds permits for. Cannot this information be got by the local police?

Sri C. M. POONACHA.—I will get those informations.

Sri C. K. RAJIAH SETTY.—May I know the period or duration within which these seven permits were issued to him?

Sri C. M. POONACHA.—He is plying buses from a long time in those routes. I do not have the specific dates as to when these permits were issued.

Sri G. VENKATAI GOWDA.—May I know the basic factors taken into consideration while issuing these permits?

Sri C. M. POONACHA.—The Transport Authority is a quasi-judicial authority and they issue permits. They entertain applications and according to rules issue permits.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Is it not a fact that the District Transport Authority, the District Magistrate made it a point to stop all the buses and this gentleman is not able to ply good buses and he is just making some 'Tyape' business resulting in several accidents and there are three deaths on the said route?

Sri C. M. POONACHA.—Sir, the Hon'ble Member is referring to some serious matter. I should like to have some specific matter in writing. Then, I shall pursue it.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—How many accidents were there?

Mr. SPEAKER.—It does not arise. Many of the questions put by Sri Muckannappa are outside the scope of the question. I allowed them simply because if the information was available with the Government, they could answer.

Mr. SPEAKER.—Question No. 1532, Smt. V. V. Mirjanker. Hon'ble Member is not present but she has authorised Smt. Nagarathnamma Hiremutt to put the question.

Development of Fisheries in the State.

Q.—1532. Smt. NAGARATHNAMMA (Gandhinagar) [on behalf of SMT. V. V. MIRJANKAR (Kumta)].—

Will the Government be pleased to state:—

(a) the total amount allotted for the development of fisheries during 1957-58 to the State and in particular to the N. Kanara District;

(b) the schemes they intend to take up for the development of fisheries;

(c) whether there is any proposal for the supply of fishing nets and boats to the fishermen;

(d) the proposals that are made for storing the catch and for marketing the same;

(e) the total population of fishermen, total catch every year, total quantity exported and approximate value of total catch. (Districtwise figures may be supplied)?

A.—Sri H. S. RUDRAPPA (Minister for Agriculture).—

(a) (i) Rs. 14.03 lakhs.

(ii) No districtwise allocation is made.

(b) Details given in the statement below.

(c) Yes. During the year six mechanised boats of pablo type are proposed to be supplied to the fishermen on the Kanara coast on loan-cum-subsidy basis. *viz.*, 25 per cent of the cost of the hull and 50 per cent of the cost of the engine being treated as subsidy and the rest as loan. Accessories such as nylon twine, cotton twine, hooks, etc., will also be supplied to fishermen at subsidised rates.

(d) In regard to storing, it is proposed to install a two-ton ice and ten-ton cold store plant at Karwar, a small cube ice plant at Coondapur, a deep freezer at Hubli and a T.C.M. 3-ton cabinet at Mandya.

In regard to marketing two trucks on Karwar-Hubli and Mangalore-Mandya routes will be operated departmentally.

(e) Total population is 80,000 approximately. Total catch every year is 75,000 to 1,00,000 tons approximately. It is estimated that 40 per

(SRI H. S. RUDRAPPA.)

cent of the catch is exported to Ceylon and Burma. The value of total catch of fish is estimated at Rs. 1½ to 2 crores at Rs. 200 per ton.

The figures are approximate and action is being taken to collect correct statistics with the help of a statistical unit.

STATEMENT

Sl No. Name of Scheme.

- 1 Reorganisation of the Office of the Fisheries Officer.
- 2 Opening of 20 Fisheries development divisions at the rate of four per year.
- 3 Strengthening of staff of Fisheries department.
- 4 Demonstration training of mechanised craft in under-developed areas.
- 5 Improvement of fishing craft; Boat building yard.
- 6 Supply of Fisheries requisites like nylon, winches, guardies, floats, sinkers, etc.
- 7 Training: (a) Fishermen.
(b) Officers.
- 8 Fish curing.
- 9 Ice and Cold Storage.
- 10 Transport.
- 11 Marketing and Co-operatives.
- 12 Fish bye-products.
- 13 Development of fishing harbours.
- 14 Stocking of inland waters with carp fry.
- 15 Establishment of fish farms.
- 16 Development of fisheries in deep tanks.
- 17 Fish production statistics of Bellandur fishery.

ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ.—(ಎ) ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಈ 14 ಲಕ್ಷ ಚಿಲ್ಲರೆ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಂಚಿದ್ದೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಯಾವ ಯಾವ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೋ ಆಯಾ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಹಾಗೆ ಯಾವಯಾವ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿರಲಿ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೋ ಅಷ್ಟನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಈ 14 ಲಕ್ಷ ಚಿಲ್ಲರೆ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಪ್ಲಾನ್ ಆರಾಟ್ ಮೆಂಟ್; ಬಡ್ಡೆಟ್ ಪ್ರಾವಿಷನ್ ಸುಮಾರು 8 ಲಕ್ಷ 17 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು.

Sri V. SRINIVAS SHETTY.—At what stage is the cold storage installation at Karwar referred to in clause (d) ?

Sri H. S. RUDRAPPA.—Item No. 9 in the appendix. Sanctions have been obtained and the Stores Purchase Committee is dealing with it to purchase the material.

Sri V. SRINIVAS SHETTY.—Have the Government in view any other routes in the near future to transport fish from the coastal regions ?

Sri H. S. RUDRAPPA.—One more route, i.e. Malpe-Bhadravati.

Sri V. SRINIVAS SHETTY.—Item No. 13. Have the Government taken up the improvement of the harbours in the two districts ?

Sri H. S. RUDRAPPA.—Surveys have been conducted.

Sri V. SRINIVAS SHETTY.—Do they propose to take up any specific harbours in this behalf ?

Sri H. S. RUDRAPPA.—Karwar, Mangalore and Malpe.

Sri J. H. SHAMSUDDIN.—Supplementary to (a). May I know how much of the amount has been surrendered ?

Sri H. S. RUDRAPPA.—I just now said before the House that 14.03 lakhs have not been allotted in the Budget. That is only the planned amount. Owing to the paucity of funds and other difficulties only 8.17 lakhs were allotted out of which we have spent nearly 7 lakhs.

Sri K. S. SURYANARAYANA RAO.—What is the cost of each boat ?

Sri H. S. RUDRAPPA.—It ranges between Rs. 25,000 to Rs. 30,000.

Sri K. S. SURYANARAYANA RAO.—Are the fishermen in a position to pilot the proposals made by Government ?

Sri H. S. RUDRAPPA.—I have already answered it in answer to (c); we are subsidising funds used are also giving loans which will be recovered in instalments.

Sri K. S. SURYANARAYANA RAO.—Are the fishermen in a position to meet at least 25 per cent of the cost in the first instance ?

Sri H. S. RUDRAPPA.—We are not charging in the first instance; we are subsidising to that extent and we are recovering the loan in instalments. So

they need not pay any money in the beginning. They are coming in large numbers to take advantage of this scheme but we have not been able to meet the demand.

Sri J. H. SHAMSUDDIN.—May I know how many of these divisions will be in North Kanara?

Sri H. S. RUDRAPPA.—Two will be in North Kanara.

Sri J. H. SHAMSUDDIN.—Will the Hon'ble Minister tell me which are the places where these two will be located?

Sri H. S. RUDRAPPA.—I cannot say. They have been distributed.

Sri J. H. SHAMSUDDIN.—Out of this amount of Rs. 14.03 lakhs what is the amount allotted for fisheries?

Sri H. S. RUDRAPPA.—I have already said that the Budget provision made is only to the tune of Rs. 8.17 lakhs.

Sri J. H. SHAMSUDDIN.—For the current year?

Sri H. S. RUDRAPPA.—I have no information because the schemes did not contain inland fisheries but we have opened four inland fisheries divisions out of 20 proposed in the plan. This year we have already started four.

Sri J. B. MALLARADHYA.—For introducing these boats of new designs, don't you require boat building yards? Do you propose to start one at Karwar or have you started already?

Sri H. S. RUDRAPPA.—We have not yet started. Now we have constructed three boat yards in Cochin where the harbour is in existence. We have made provision to construct here. We have already trained officers and personnel, and we are going to construct yards.

Sri J. B. MALLARADHYA.—I am not referring to harbours. According to the advice of the F.A.O. naval experts naval yards have to be constructed; how many yards have you proposed to build under the Second Five-Year Plan? Have you got a plan to build the maximum?

Sri H. S. RUDRAPPA.—We have planned to construct three boat building yards.

Sri J. B. MALLARADHYA.—How many have been completed?

Sri H. S. RUDRAPPA.—None.

Sri S. SUBBAYA NAIK.—May I know the catch at Malpe?

Sri H. S. RUDRAPPA.—We have not collected individual statistics in North Kanara. It may come to 25,000 tons.

Sri S. SUBBAYA NAIK.—What about South Kanara?

Sri H. S. RUDRAPPA.—The total catch will be in the neighbourhood of 70,000 tons. The rest will be in South Kanara.

Sri V. SRINIVAS SHETTY.—The Office of the Fisheries is situated in a far off place in Malleswaram. Will the Government consider the feasibility of having it somewhere near?

Mr. SPEAKER.—How can it be?

Sri J. B. MALLARADHYA.—Are the Government aware that a boat building yard was established in Mangalore in 1957-58?

Sri H. S. RUDRAPPA.—No.

Sri M. N. NAGHNOOR.—May I know the steps the Government propose to take to popularise the consumption of fish diet?

Sri H. S. RUDRAPPA.—I do not think there is need to spend any money over popularisation of fish eating. There is demand for fish and we are not able to supply. Now arrangements are being made to carry fish to inland places like Mandya and Bhadravati and Hubli. Therefore they are also plying vans for carrying fish.

Sri M. N. NAGHNOOR.—May I know whether the Government are aware that the fish catch conducted by the Bombay Government was not properly conducted and it was a waste?

Sri H. S. RUDRAPPA.—On certain occasions we will have very heavy catches and we will not be able to transport all these. We have got curing yards where the raw fish will be dried and marketed.

Sri Y. MANJAYA SHETTY.—May I know whether the Government is supplying salt to fishermen at subsidised rates and, if so, what is the amount provided this year?

Sri H. S. RUDRAPPA.—We are supplying at the subsidised rate of 8 annas per maund.

Sri Y. MANJAYA SHETTY.—Is it a fact that the supply is ordinarily delayed?

Sri H. S. RUDRAPPA.—So far as my knowledge goes, it has not been delayed except in one instance where on account of some contractual business there was some delay.

Sri D. ABDUL RASHEED.—Is propaganda for fish eating included in the development of fisheries?

Sri H. S. RUDRAPPA.—I have already answered that there was no need to spend any money on that item.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಟಿ. ಸೀತಾರಾಮರಾವ್.—ಈ ಮೀನು ಗಾರಿಕೆಗೆ 14-03 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ (North-Kanara ಕ್ಷೇತ್ರ) ಒದಗಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಹಾಗಾದರೆ ಶಿವ ಮೊಗ್ಗು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಪ್ರಮುಖ ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಒದಗಿಸಿದ್ದೀರಿ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಇಷ್ಟು ಹಣ ಎಂದು ಇಲ್ಲ. ಅಂತೂ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಶಿವಮೊಗ್ಗು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ತುಂಗಾ ರಿಸರ್ವಾಯರ್, ಭದ್ರಾ ರಿಸರ್ವಾಯರ್, ಅಂಜನಾಪುರ, ಸೂಳಕೆರೆ ಇವೆಲ್ಲಾ ಹಣ ಒದಗಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇಷ್ಟು ಹಣ ಎಂದು ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಟಿ. ಸೀತಾರಾಮರಾವ್.—ಮೀನುಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಆಗಿದೆ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಬೇಕಾದರೆ ತರಿಸಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

Sri J. H. SHAMSUDDIN.—Will Government establish a demonstration farm near Bangalore wherein fish-eating and fish-cooking will be properly demonstrated?

Sri H. S. RUDRAPPA.—I find that sufficient demonstration and propaganda have been done by the Hon'ble Members.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ವಿ. ವೀರೇಗೌಡ.—ಈಗ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ತರಹ ಮೀನುಗಳು ಇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಅಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಎಕ್ಸ್‌ಪರ್ಟ್ಸ್ ಇದ್ದಾರೆ. ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ವಿ. ವೀರೇಗೌಡ.—ಒಳ್ಳೆಯ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಮೀನು ಯಾವುದು?

(No answer)

Sri F. X. DENIS PINTO.—Has Government taken any steps to market fish at reasonable rates?

Sri H. S. RUDRAPPA.—We have not taken any steps to market fish ourselves, but we are taking steps to transport the catches to inland centres like Mandya, Hubli, Bhadravati.

Sri F. X. DENIS PINTO.—Will Government buy the fish and market it?

Sri H. S. RUDRAPPA.—We want to help the fishermen to market the fish instead of taking over the work ourselves. If we do the marketing it may result in loss to the Government and also to the fishermen. Therefore we want to help the fishermen for starting co-operative societies for marketing. We are also giving them advice on marketing. If any additional help is necessary we will give it.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಂದ್ಯ ಮತ್ತು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಈ ಜಾಗಗಳಿಗೆ ಮೀನು ಸಾಗಿಸಿ ಮಾರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರಿಗಿಂತಲೂ ಉತ್ತಮವಾದ ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟು ಮಂದ್ಯ ಮತ್ತು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಯಲ್ಲಿವೆ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಭಾವನೆಯೇ?

Sri H. S. RUDRAPPA.—The van that carries fish to Mandya will pass through Mysore and so we will be able to meet the demand of Mysore people also.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಈ ವಿಷಾದ ಮಾಡಿಲ್ಲ?

Sri H. S. RUDRAPPA.—So far as I understand, a large quantity of fish is imported to Bangalore from Madras and so we do not find any necessity for it in Bangalore. If there is any necessity, we will try to meet the demand in Bangalore also.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಶಿವಪ್ಪ.—ನಮ್ಮ ಊರಿನ ದೊಡ್ಡ ಕೆರೆಗೆ ಮೀನು ಬಿಡಿಸಿ ಎಂದು ಅರ್ಜಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮೀನು ಬಿಡಿಸುತ್ತೀರಾ?

Sri H. S. RUDRAPPA.—We have taken steps even in that direction. A survey has been made as to how far we can meet that demand.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಮದರಾಸಿನಿಂದ ಮೀನು ಬರುವ ಅವಕಾಶ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಪೂರೈಕರಾವಳಿ ಮೀನಿಗಿಂತ ಪಶ್ಚಿಮ ಕರಾವಳಿ ಮೀನು ರುಚಿಕರ ಎಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ?

Sri H. S. RUDRAPPA.—I openly admit that I have no knowledge.

Sri Y. VEERAPPA.—How many varieties of fishes are there? Is any kind of fish scientifically tested and certified to be the best fish?

Sri H. S. RUDRAPPA.—I am unable to answer that question.

Sri J. P. SARWESH.—Why did Government fail to encourage a private firm which conducted a survey of the

coast-line to construct a port at Karwar?

Mr. SPEAKER.—That is a different question altogether.

Sri H. S. RUDRAPPA.—Sir, I may say that no private firm has come forward in Karwar.

ಶ್ರೀ ವೈ. ಮಂಜಯ್ಯಶೆಟ್ಟಿ.—ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ 50-60 ಜನ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕೂಡಿ ಮೀನು ಹಿಡಿಯುವ ಕಸಬನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಮೀನು ಹಿಡಿಯುವ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆ ವಗೈರ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಡುವ ವಿಚಾರ ಸರ್ಕಾರದ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲೇನಾದರೂ ಇದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ.

Sri F. X. DENIS PINTO.—To facilitate marketing have you any scheme to have feeder roads from the sea shore to the main road? If so, what is the amount that is sanctioned for that scheme in South Kanara District?

Sri H. S. RUDRAPPA.—Many proposals had come to Government. We have taken steps to improve the road communication from the sea shore to the main road.

Sri F. X. DENIS PINTO.—What are those roads?

Sri H. S. RUDRAPPA.—So far as I can remember, three important roads have been taken up.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಿ. ಮರಾಠಾಧ್ಯಕ್ಷ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ನೀರು ಬಾಳಿಕಾಯಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು 14 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ, ಏಷ್ಯ ರಾಫೆ ಬರುತ್ತದೆ ಸ್ವಾಮಿ?

Sri H. S. RUDRAPPA.—I may bring it to the notice of the Hon'ble Member as well as the other members of the House that this is an important source of food production and so whatever money we spend on it is less compared to the money we spent on food production in the other sectors. With less expenditure we produce more. Till now we had not taken proper steps to grow more food in this sector.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಿ. ಮರಾಠಾಧ್ಯಕ್ಷ.—ಒಬ್ಬ ಕೊಂಡೆ. ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಈ ನೀರು ಬಾಳಿಕಾಯಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು 14 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಪ್ಲಾನಿನಲ್ಲಿ ಪೂರೈಸಿದ್ದೇವೆ, ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. From the point of view of business as an investment proposition, what is the likely profit on this investment of Rs. 14 lakhs?

Sri H. S. RUDRAPPA.—So far as inland fishing is concerned, we may get something, but not the entire cost. So far as marine fishery is concerned we are not making any profit.

Special qualification for appointment to Gazetted Post in the Fisheries Department.

Q.—1545. Smt. VIJAYA RAGHAVENDER RAO (Chitapur).—

Will the Government be pleased to state:—

(a) whether they have prescribed any special qualification for a person for being appointed to a gazetted post in the Fisheries Department;

(b) if so, what is the special qualification in Fisheries of Sri G. Lakshmi Narayana Rao?

A.—Sri H. S. RUDRAPPA (Minister for Agriculture).—

(a) Yes, in the draft Cadre and Recruitment Rules.

(b) (i) M. A. (Zoology): Original work of research on the bionomics of trout and other important fresh water fishes.

(ii) Madras Fisheries Department Test I (Office and Fish Curing Yard Manuals).

(iii) Madras Fisheries Departmental Test II.

Part "A"—Oceanography

Part "B"—Inland Pisciculture

Part "C"—Fisheries Technology and Navigation and Seamanship.

(iv) Undergone training in fishing methods, fish technology, marketing, fishery research and inland fishery management in the United Kingdom.

Smt. VIJAYA RAGHAVENDER RAO.—Supplementary to (b).—Has he published any thesis of his own?

Sri H. S. RUDRAPPA.—I am not aware of it. I shall get the information.

Sri L. S. VENKAJI RAO.—Has he done any research work?

Sri H. S. RUDRAPPA.—Yes.

Smt. VIJAYA RAGHAVENDER RAO.—How many years' research experience has he got?

Sri H. S. RUDRAPPA.—He has got the necessary research qualification. Research is always going on. In this case the research is with request to the study of the life of fishes and to help to improve the condition of the fishermen. We have no separate laboratory to make the research, but the officers gain knowledge on the various schemes we are undertaking.

Sri H. V. KOUJALGI.—May I know whether this officer has done practical work such as marine fishing or inland fishing or anything of that sort?

Sri H. S. RUDRAPPA.—The work that he has done till now has not been given to us. Of course, he has been asked to do all the necessary things that has been undertaken by the Department in the Fisheries Sector.

Sri C. K. RAJIAH SETTY.—May I know the qualification of the Director of Fisheries in the State?

Mr. SPEAKER.—It does not pertain to the question.

Sri J. B. MALLARADHYA.—In answer to (a) it is stated "in the draft Cadre and Recruitment Rules." We do not understand what it is.

Sri H. S. RUDRAPPA.—He must be a graduate. There are various sectors. Many persons have opted to this department — Mechanical, Civil Engineering and also Fisheries. They must be graduates specially trained in that particular line.

Sri J. B. MALLARADHYA.—Will the Hon'ble Minister please lay on the Table of the House the details of qualifications and recruitment rules regulating appointment to this department. If it is the normal rules, there would not have been any necessity. But here it is stated "draft Cadre and Recruitment Rules". What does it mean?

Sri H. S. RUDRAPPA.—He must be a graduate if he wants to be a gazetted officer. Therefore necessary qualification required for the Fisheries Department to a particular sector has been prescribed.

Sri C. K. RAJIAH SETTY.—Are the Government aware that the

Director of Fisheries is not technically qualified?

Mr. SPEAKER.—The question of the qualification of the Director does not arise here.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ದುಗ್ಗಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಇಲ್ಲಿ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ನೂಟ್ರಿಷನ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕ್ಯಾಲಿಫಿಕೇಷನ್‌ಗಳನ್ನು ಡಿಗ್ರಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ತಾವು ಯಾವ ದರ್ಜೆಯ ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಅವರು ಗೆಜೆಟೆಡ್ ಹುದ್ದೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ.

Smt. VIJAYA RAGHAVENDER RAO.—Has he read any Papers in any of the Science Congresses?

Sri H. S. RUDRAPPA.—I am not aware.

Smt. VIJAYA RAGHAVENDER RAO.—What are his contributions to the Fisheries, Sir?

Sri H. S. RUDRAPPA.—So far as I am aware, he has not produced any thesis. But he has done good work. The report goes that he has done good work.

Smt. VIJAYA RAGHAVENDER RAO.—When was he appointed? After his appointment what has he done to the Fisheries Department?

Sri H. S. RUDRAPPA.—He was appointed by the Madras Government in 1943.

Smt. VIJAYA RAGHAVENDER RAO.—What are those water fishes that he has worked on?

Sri H. S. RUDRAPPA.—That is, Kalu, Roilu and so many other varieties of fishes.

Sri F. X. DENIS PINTO.—What is the present job of Sri Lakshmi Narayana Rao? What is his rank in the Fisheries Department?

Sri H. S. RUDRAPPA.—He is next to the Director of Fisheries.

Sri L. S. VENKAJI RAO.—Government was pleased to say that he was appointed in 1943. Who was the Fishery Officer then?

Sri H. S. RUDRAPPA.—He was appointed in the Madras State and I am not aware who was the head.

Sri L. S. VENKAJI RAO.—When was he brought to Mysore?

Sri H. S. RUDRAPPA.—Just at the time of States Reorganisation.

Smt. VIJAYA RAGHAVENDER RAO.—Since then what work has he

done in Fisheries Department? What papers has he published?

Sri H. S. RUDRAPPA.—I will get the information separately and supply it to the Hon'ble Member.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ನಮಗೆ ಒದಗಿಸಿರತಕ್ಕ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಶೋತ್ತರದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ತರ್ಜುಮೆ ಯಾವ ರೀತ್ಯೆ ಚಾರದ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆಯೋ ಅದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. "ಮದ್ರಾಸ್" "ಯುನಾಯಟೆಡ್ ಕಿಂಗ್‌ಡಮ್" ಎಂದು ಕೀಗಲ್ಲ ಬರದರೇನು ಇದು? We are having translators. I wish they translate properly or use the very same English words.

Sale of Powerloom Silk and Cocoons through Regulated Markets.

Q.—1572. Smt. K. S. NAGARATHNAMMA (Gundlupet).—

Will the Government be pleased to state:—

(a) whether it is compulsory to sell Powerloom Silk only through regulated markets;

(b) whether there are facilities for disposal of cocoons also in the above manner?

A.—Sri S. NIJALINGAPPA (Chief Minister).—

(a) Raw silk is excluded from the scope of Mysore Agricultural Produce Markets Act by a notification issued on 16th December 1957.

(b) Cocoons are also similarly exempt.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ.—ಈಗ ತಾವು ರೇಷ್ಮೆ ಗೂಡುಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ವಿನಾಯಿತಿಯೇ ನಿದೇಶ ಬಗ್ಗೆ ರೇಷ್ಮೆ ತಯಾರಿಸತಕ್ಕವರಿಗೂ (Producers) ಮತ್ತು ಬಳಸತಕ್ಕವರಿಗೂ (consumers) ಈ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಿರುವಹಾಗೆ ಬಂದು ಬೇಸಿಕ ರೇಷನ್ನು ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆಯೇ?

*ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಈಗ ಉದ್ಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕಳುಹಿಸಿದರೆ ಉತ್ತರ ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ.—ರೇಷ್ಮೆ ಗೂಡುಗಳ ಮಾರಾಟದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಚಾರ ಬರುತ್ತದೆಯಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ರೇಷ್ಮೆ ಗೂಡುಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದಮೇಲೆ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಉದ್ಭವಿಸುತ್ತದೆ.

Construction of Bannitur Project.

Q.—1650. Sri K. KENCHAPPA (Hiriyur).—

Will the Government be pleased to state:—

(a) the estimated amount for the construction of the Bannitura Irrigation Project near Mahagaon village in Gulbarga taluk;

(b) when was this estimate prepared and when was it proposed to be taken up for construction;

(c) whether this project was sanctioned and included in the list of works to be executed;

(d) the extent of *achkat* to be irrigated and the number of villages that will be benefited if this work is completed?

A.—Sri H. K. VEERANNA GOWDH (Minister for Public Works).—

(a) Rs. 138 lakhs.

(b) In 1954. It was proposed for inclusion in Second Five-Year Plan but it was found subsequently that it could not be included.

(c) No.

(d) (i) 20,000 acres.

(ii) 26 villages.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕೆಂಚಪ್ಪ.—ಈ ಕೆರೆ ಕಟ್ಟಿದ ಬಗ್ಗೆ ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ ಸರ್ಕಾರದವರು 1954ನೇ ಇಸವಿಗೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ಒಂದು ಅಂದಾಜನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದ್ದರಲ್ಲವೇ?

*ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಹೌದು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕೆಂಚಪ್ಪ.—ಈ ಕೆರೆ ಕಟ್ಟಲು ಯಾವ ಸ್ಥಳವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗಿತ್ತು?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ನಳವನ್ನು ಮಹಗಾಂ ಗ್ರಾಮದ ಕೆಳಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಲೈಟ್ ಒಂದು ಕಡೆ ಗೊತ್ತುಮಾಡಿದ್ದರಂತೆ. ಆ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ದ್ವಿತೀಯ ಪಾಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ಆಲೋಚನೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರಂತೆ. ಆದರೆ ಅಷ್ಟರೊಳಗೆ ಆ ಪ್ರದೇಶ ವರ್ಗವಾಗಿ ಬೇರೆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿ ಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಆ ವಿಚಾರವನ್ನೆಲ್ಲ ಕೈ ಬಿಟ್ಟರು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಆ ಪ್ರದೇಶ ನಮ್ಮ ಕೈಗೆ ಬಂದಿದೆ. ನಾವೀಗ ಆ ಬಗ್ಗೆ ರೀ-ಕನ್ಸಿಡರ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಮುಂದಕ್ಕೆ ಇದರ ತೀರ್ಮಾನ ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕೆಂಚಪ್ಪ.—ಹೈದ್ರಾಬಾದಿನವರೇನೋ ಈ ವಿಚಾರ ಕೈ ಬಿಟ್ಟರು. ಆದರೆ ತಾವೇ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಪಾಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಆ ಪ್ರದೇಶ ನಮ್ಮ ಕೈಸೇರುವುದರೊಳಗಾಗಲೇ ಆ ಅವಧಿ ಮುಗಿದು ಹೋಗಿತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕಂಚಪ್ಪ.—ಮಹಗಾಂ ಗ್ರಾಮ ಈ ಕೆರೆ ಕಟ್ಟಿದರೆ ಮುಳುಗಡೆಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕೈ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಲಾಗಿದೆಯಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಅದಲ್ಲ ಅಂತ ಕಂತ ಮಾತಾಯಿತು. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಖಚಿತವಾದ ಅಂಶಗಳೊಂದೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕಂಚಪ್ಪ.—ಆ ಪ್ರದೇಶದ ಜನ ಅಷ್ಟೊಂದು ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಏಕೆ ಇದನ್ನು ಈ ಪಾಂಡವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಿಲ್ಲ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಮೊದಲು ಅವರು ಎಂದನೇ ಪಾಂಡವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕೈ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕಂಚಪ್ಪ.—ಹಾಗೆ ಅವರೇಕೆ ಕೈ ಬಿಟ್ಟರೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಅವರನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೇ? ತಾವಾದರೂ ಸೇರಿಸಬಹುದಿತ್ತಲ್ಲ!

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ನಮಗೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ರೆಕಾರ್ಡುಗಳಿಲ್ಲ. ಈಗತಾನೆ ಬಂದಿವೆ. ನಮ್ಮ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಇಲಾಖೆಯವರು ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪ್ರೊಸೀಜರುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾಡದೆ ಏಕಾಏಕಿ ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ ಸೇರಿಸಲು ಆಗುತ್ತದೆ! ಈಗ ಅವರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಅಂದಾಜು ಸರಿಯಾಗಿದೆಯೇ, ಸ್ವಲ್ಪ ಸರಿಯಾದುದೇ ಎಂಬತಕ್ಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನಾವು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕಂಚಪ್ಪ.—ನಾನು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಒಂಬತ್ತು ತಿಂಗಳಾಯಿತಲ್ಲವೇ!

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಅಗಿನೂ ನಮಗೆ ಆ ರೆಕಾರ್ಡುಗಳೊಂದೂ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಾವು ಈ ಅಂಶಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಪರಿಶೀಲನೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕಂಚಪ್ಪ.—ಈಗಿನ ವಂತಿ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ರತಕ್ಕವರೊಬ್ಬರ ಮಾತಿನಂತೆ ಆ ಮಹಗಾಂ ಗ್ರಾಮ ಮುಳುಗಡೆಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈ ಬಿಡಲಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ನಿಜವೇ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಅದನ್ನು ನಾನು ಈಗ ಹೇಗೆ ಹೇಳಲಿ?

Sri G. SIVAPPA.—It has been stated that it was proposed for inclusion in the Second Five-Year Plan. May I know, before it was included, whether a regular estimate was made or not, whether it was scrutinised or not and whether it was sanctioned or not?

Sri H. K. VEERANNA GOWDH.—It was not sanctioned. But all other things were done by the former Hyderabad Government.

2 P.M.

Sri G. SIVAPPA.—When this work was to be taken up by the former Government, may I know why the

Mysore Government could not do something about it?

Sri H. K. VEERANNA GOWDH.—It does not find a place in the revised Second Five-Year Plan. Therefore in the new Mysore State it does not find a place.

Sri J. P. SARWESH.—Is it a fact that the Government dropped the proposal to include the project in the Second Five-year Plan just to please an individual called Sri Chandrasekhar Patel of Mahagaon village.

Mr. SPEAKER.—Please do not mention names here.

Sri J. P. SARWESH.—Was it dropped just to please a particular individual?

Sri H. K. VEERANNA GOWDH.—I do not know the facts.

Sri J. P. SARWESH.—Is it not a fact that the ex-Chief Minister of Hyderabad State, Sri B. Ramakrishna Rao issued orders to suspend all development works undertaken in Mahagaon village? Have they been suspended?

Sri H. K. VEERANNA GOWDH.—I am not aware of any such order being passed.

Sri J. P. SARWESH.—Will all developmental work be suspended at least now?

Sri H. K. VEERANNA GOWDH.—I have no idea.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—According to the reports before the Minister, what exactly are the reasons that weighed with the Government for not including this project in the Second Five-year Plan?

Sri H. K. VEERANNA GOWDH.—The answer to this question is not specifically found in the records.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—May we therefore take it that no reason whatsoever is given in the records?

Sri H. K. VEERANNA GOWDH.—The fact of the matter is that it was included in the original Second Five-year Plan of the former Hyderabad State. But when the area was transferred to the new Mysore State and when the schemes that were transferred along with the area came to us, it was not found in this plan. The reason for this is not mentioned definitely.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Will the Minister examine the whole thing and tell the House why exactly this project which was included in the First Five-year Plan is deleted in the Second Five-year Plan.

Sri H. K. VEERANNA GOWDH.—The records have now come. The Engineering Department and the Secretariat are now examining the entire thing. The estimates, etc., are being scrutinised and there is no question of giving it up.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—My question is: “Whether the Government would examine the whole thing and explain the reasons for not including this particular project in the Second Five-year Plan?”

Sri H. K. VEERANNA GOWDH.—That would be done.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Will the Government tell the House the reasons for deleting it in the Second Five-year Plan?

Sri H. K. VEERANNA GOWDH.—How can I give an answer? I will just try and find out. The information will have to be collected from the ex-Hyderabad State or the Andhra Government. I do not know whether they would be able to furnish it. I will try to get the information.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—And place it before the House.

Sri H. K. VEERANNA GOWDH.—Whenever an occasion arises.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Members want the reasons to be placed before the House. Will the Government undertake to do it?

Sri H. K. VEERANNA GOWDH.—I can only promise that I will try. I do not know whether I will succeed in getting the information. We have to approach so many sources. It is all in a muddle. I will sincerely try to get the information.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ದುಗ್ಗಪ್ಪ.—ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ 1954ರಲ್ಲಿ ಅಂದಾಜನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ದ್ವಿತೀಯ ಪಾಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ಯೋಚಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಕಾರಾಂತರದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಸೇರಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಂಡುಬಂದಿತು ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಕಂಡುಬಂದದ್ದು ಎಷ್ಟನೇಯ ಇನವಿಯಲ್ಲಿ?

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣ ಗೌಡ.—ಇದನ್ನು ಎರಡನೇ ಪಾಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗೆ ಯಾವಾಗ ಸೇರಿಸ

ರಾಯಿತು ಮತ್ತು ಯಾವಾಗ ಅರ್ಧರಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಯಾವಾಗ ಕಾರಾಂತರವಾಯಿತು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ದುಗ್ಗಪ್ಪ.—ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ “ಕಾರಾಂತರದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಸೇರಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಂಡುಬಂದಿತು” ಎಂದಿದೆ. ಹೀಗೆ ಆಗಲು ಎಷ್ಟು ಕಾಲ ವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು? Why did the Government decide not to include it in the Second Five-year Plan?

Sri H. K. VEERANNA GOWDH.—This Government did not decide any such thing. Before the whole thing came to this Government it had not been included. In the records it was found that it had not been included.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ದುಗ್ಗಪ್ಪ.—ಈಗ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ರಿಕಾರ್ಡುಗಳು ಇಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳೋಣವೇ! ಹಾಗಾದರೆ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾರಾಂತರದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಂಡುಬಂದಿತು ಎಂದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣ ಗೌಡ.—ಎನ್ನಿ ಮೇಲು ನ್ಯೂಟ್ರಿನಿ ಆಗಿರತಕ್ಕ ರಿಕಾರ್ಡು ಇದೆ. ಆದರೆ ಇದನ್ನು ಏಕೆ ಸೇರಿಸಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ರಿಕಾರ್ಡು ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಈ ಬಿಸ್ತುರಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮೂರನೆಯ ಪಾಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದಿದೆ ಎಂದು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಭರವಸೆಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಈಡೇರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣ ಗೌಡ.—ಎರಡನೆಯ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲು ಕಾರಾಂತರವಾದುದರಿಂದ ಮೂರನೆಯ ಪಾಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಈಗಲೂ ಅದೇ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

Sri V. SRINIVAS SHETTY.—Has it come to the notice of Government that if the particular project is taken up, this Mahagaon village will be submerged and that large sums are being spent even now in the improvement of this village, knowing fully well that it would be submerged?

Sri H. K. VEERANNA GOWDH.—According to the information contained in the records, four villages including Mahagaon will be affected. I do not know whether it will be submerged. The wording used here is that they would be “affected”. Perhaps they may be submerged.

Sri V. SRINIVAS SHETTY.—Will the Government assure the House that all development works undertaken will be suspended in these villages?

Sri H. K. VEERANNA GOWDH.—I will examine the whole question. I cannot say anything at this stage.

ಶ್ರೀ ಇ. ಪುಂಡಲಿಕಪ್ಪ.—ಇದು ಸರ್ವಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಬರ್ಬರಮಾಡಲಾಯಿತು ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣ ಗೌಡ.—ಅದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಶಂಕರಗೌಡ ಅಲವಂದಿ.—ಈ ಯೋಜನೆ ಯಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪತ್ತು ಗ್ರಾಮಗಳು ಮುಳುಗಡೆಯಾಗುವುವು ಇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಅವುಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಲಾಗುವುದೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣ ಗೌಡ.—ಹೆಸರುಗಳು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿವೆ : ಸಿರಿದಾಸ್, ಸಿರಗಾಪುರ, ಅಂಕಲಗ, ತೊಂಡಕರ್, ಕಾರಬೂರು, ಹಾರನೂರು, ಸಾತವೇಡ್, ಮಾಡಗಿ, ಚೊಂಚಿ, ಕಾಮಕನೂರು, ಹಬ್ಬಲ, ಕಾಳಬೀನೂರು, ಇಟ್ಟಗಾ, ಬೀನೂರಕುರ್ಡ್, ಕೋಲವರ್, ಕಾನೂರು, ಮಾಲಗಾನ್, ಕಾಲಗುರ್ತಿ, ಅಂದಾಲಕರ್, ಕಾಯಂಗಲ, ಮುಚ್ಚಕೇಡ್, ಆರಜೆಂಗ, ತೊಣನಹಳ್ಳಿ, ಗುಂದಗುರ್ತಿ, ಮೇಲಬೋಡ್, ಮತ್ತು ದೊಂದೋಟಿ.

Sri G. VENKATAI, GOWDA.—Is it not a fact that the various schemes included in the Second Five-year Plan by the integrating areas have been taken up afresh and included in the plans of the new Mysore State ?

Sri H. K. VEERANNA GOWDH.—According to the records sent to us, the scheme does not find a place in the revised Second Five-year Plan. It was eliminated even before Reorganisation.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಶಿವಪ್ಪ.—ಈ ರೀತಿಯಾದ ವಶೀಲಿಬಾಜಿ ಹೈದರಾಬಾದಿನ ಕಡೆ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳೋಣವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣ ಗೌಡ.—ಹಾಗೆ ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಅಭ್ಯಂತರ ಏನೂ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕೆಂಚಪ್ಪ.—ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರ ಬಂದಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ ಇನ್ನೊಂದು ದಿವಸ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇನ್ನೊಂದು ದಿನಕ್ಕೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕುವುದು ಸರಿಯಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ಇನ್‌ಫರ್ಮೇಷನ್ನು ತರಿಸಿ ಹಾಸಿನ ಚೀಬ್ಲನ್ ಮೇಲೆ ಇರಿಸಲಾಗುವುದು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣ ಗೌಡ.—1ನೆಯ ನವಂಬರ್ 1956ಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಸೇರಿಸಿದ್ದುಮೇಲೆ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ರಿಕಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಆಗಲೇ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಪರಿಷ್ಕಾರವಾಗಿ ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದೊಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳಿಂದ ತರಿಸಿ ಇನ್‌ಫರ್ಮೇಷನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದರೆ-ಬೇರೆ ಹೊಸದಾಗಿರುವ ಅಂಶಗಳನ್ನೂ ಹೊರಬೀಳುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕೆಂಚಪ್ಪ.—ಹೈದರಾಬಾದಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯಾಗಿ ಕಟ್ಟಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ

ಕಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಎಷ್ಟು ಹಳ್ಳಿಗಳು ಮುಳುಗಡೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದುವು ? ಮತ್ತು ಬದಲಾಯಿಸಿದಂತೆ ಕಟ್ಟುವಾಗ ಎಷ್ಟು ಹಳ್ಳಿಗಳು ಮುಳುಗಡೆಯಾಗುತ್ತವೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣ ಗೌಡ.—ಸ್ವೆಟಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬೇರೆಯಾಯಿತು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕೆಂಚಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದರು ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು. ಇದು ಬೇರೆ. ಒಂದು ಸ್ವೆಟಿನ ಮಾಹಿತಿ ಇಲ್ಲ, ಇನ್ನೊಂದರ ಮಾಹಿತಿ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣ ಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನಂದೇಹಪಟ್ಟು ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕುತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ ? ನಂದೇಹಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ.

“The proposed site of the project is located below the village at a junction a mile above the Honnavar-Gulbarga Road.”

Mr. SPEAKER.—Question time is over.

QUESTION FOR ANSWER ON THE DAY

(but not taken up).

Encroachment on the land belonging to Anjaneyaswamy Temple of Jodi Ranganathapura Village.

Q.—1332 Sri T. PARTHASARATHY (Malleswaram).—

Will the Government be pleased to state :—

(a) whether the land in front of the Sreekodi Anjaneyaswamy Muzrai Temple to the extent of one acre and 14 guntas bearing Survey No. 10 of Jodi Ranganathapura village of Bangalore North taluk within the limits of the Bangalore Corporation belongs to the Temple as shown in the village map and survey records ;

(b) whether unauthorised constructions have been put up on this land and attempts are being made to encroach on the land by unauthorised persons ;

(c) whether the Corporation authorities have been requested to change this land as house sites ;

(d) whether they would take action to demarcate the said land and to prevent further encroachment, and restore the temple lands to the Muzrai Department ?

A.—SRI M. P. PATIL (Minister for Revenue).—

(a) Yes.

(b) There are some unauthorised constructions put up in this area.

(c) No.

(d) Action is being taken by the Revenue authorities to restore the inam lands to the temple in question.

Minister's Statement

Sri H. S. RUDRAPPA (Minister for Agriculture).—With the permission of the Speaker, I want to correct one answer, which I gave during the question-time. In answer to Sri Mallaradhya, I remember to have said that 'no boat building yard is under construction.' I now learn that a boat building yard is under construction at Mangalore.

Sri J. B. MALLARADHYA.—I am grateful to the Hon'ble Minister.

Statement by the Chief Minister

re. Deputy Ministers.

***Sri S. NIJALINGAPPA** (Chief Minister).—Under clause 3 of Article 164 of the Constitution, the Governor is required to administer the oath of office and secrecy to a Minister who is a Member of the Council of Ministers. The Constitution is silent with regard to Deputy Ministers, but where a Deputy Minister is appointed a Member of the Council of Ministers, the provision in respect of Ministers in the Constitution will also apply to him.

The Deputy Ministers in the State have not been appointed as Members of the Council of Ministers and hence the question of administering oath of office and secrecy to them by the Governor did not arise.

On the occasion the Deputy Ministers were appointed, in order to lend formality and dignity to their assumption of office, it was felt that on the analogy of oaths administered on certain other occasions the Chief Minister should administer oaths of secrecy to the Deputy Ministers. They have access to all the files of Government

pertaining to their Department and often they could see Cabinet papers and under the Official Secrets Act and according to practice, it is not open to them to disclose the information they so obtain except in the course of their duties. The oath merely confirms that position.

The Chief Minister administered the oath as the head of the administration and no legal authority was necessary for the purpose.

PAPER LAID ON THE TABLE

Sri C. M. POONACHA (Minister for Home Affairs and Industries).—Sir, I lay on the Table Notification No. HD 114-57, dated 17th January 1958 issued under sub-section (1) of Section 16 of the Mysore Motor Vehicles Taxation Act, 1957.

BUDGET FOR 1958-59—DEMANDS

FOR GRANTS.

Demand No. 20—Education

37. Education

Mr. SPEAKER.—Motion moved.

"That a sum of Rs. 10,78,46,200 be granted to Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1959 in respect of Education."

Sri C. J. MUCKANNAPPA (Gubbi).—One submission, Sir, I request the Chair kindly to allow this Demand to be discussed for two days, because this is the heaviest of Demands.

Mr. SPEAKER.—The time has already been fixed and as usual one day has been allotted. It is not possible to change it.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—What is the time allotted for discussion?

Mr. SPEAKER.—The Demand will be put to the House at the end of the day and it will have to be passed. Members will be given only 10 minutes each; but in the case of the first speaker from the Opposition, some indulgence will be shown.

Sri J. B. MALLARADHYA (Nanjangu).—Mr. Speaker, Sir, I rise to say a few words in respect of Demand No. 20 under "37 Education". I have been guilty of sending a long list of cut motions—as many as 12 or 13 even to read which 10 minutes will be taken. So, I shall content myself by dealing with all the points raised in these cut motions collectively.

Mr. SPEAKER.—You will be allowed 20 minutes.

Sri J. B. MALLARADHYA.—Speaking of University Education, I have to bring to the notice of the Government that thousands of students and parents and the general public all over the State, Sir, are very anxious to know what exactly is the decision of the Government in regard to the upgrading of the intermediate Colleges in the several headquarters towns in the several districts. I raised this point at the time of the general discussion of Budget and the Hon'ble Minister was pleased to say that he would say something about it later. I do hope that in connection with this discussion on the Demand for Education, a clarification will be made on the floor of the House in regard to this very important subject.

One particular matter of very great interest to the large body of teachers in the affiliated private colleges is that their scales of salaries are not fixed on a par with those in the Government or University Colleges. Even when the University Grants Commission toured the State, representations were made on behalf of those Professors, Assistant Professors and Lecturers of private affiliated colleges. No decision seems to have been taken on this point and the Budget provision I see stands at the usual amount of 54 lakhs of rupees with no enhancement whatsoever. At the time the University Senate meeting was held, there was a large body of opinion expressed on the floor of the Senate that they were treated with a sense of discrimination. I am afraid we should not allow that kind of feeling to take root. Particularly in the interest of University students, I think this matter should receive special attention at the hands

of the Government and adequate provision made. In the event of these institutions being found willing to bear the burden of their share of increased scales of pay, the Government should reimburse the University to the extent of the loss that would be occasioned by the enhanced expenditure.

Sir, another matter to which I would like to invite the attention of the Government is in regard to the admission of students to these technical and professional colleges. Sir, this is a matter in which I would earnestly suggest that the Government should keep off this business of sending lists of names for admissions to several institutions on behalf of Government. I know Sir, that the entire expenditure of the University is being met by the Government and that is perhaps the only reason, if indeed a justifiable reason can at all be given, for the Government sending lists of persons or reserving seats to be filled up by them. There does not seem to be any rationale behind this. It is just as well that the Government takes over this question of admission to colleges and does it in whatever manner it likes because in a large majority of cases, it is very wellknown that a number of sub-standard students have been allowed to be admitted into the several institutions without any regard for efficiency or merit and in some cases, candidates have been admitted who never applied on the first occasion when applications were called for. I am saying this from more than one point of view. If you say that social justice has got to be secured which is the responsibility of the Government, let me say that this is not the way in which social justice could be secured. I have always held the view that in the matter of admissions of students to the technical and professional colleges in the University you should allow only candidates with a high standard of efficiency to join. As in the case of Arts and Science Colleges, you cannot be liberal in admitting all categories of students, good, bad and indifferent. The more highly efficient our technical men are, the better it is for industry and economic development of the country. In any case it is so incon-

gruous that on the one side the University is getting complete autonomy and on the other so much of interference is made by Government. I think it is much better from several points of view that this, shall I call pernicious habit of interference, is discouraged and positively discontinued forthwith. After attaining our freedom, is this the kind of autonomy that the Government wants to give to the University? I suggest that this practice should be discontinued forthwith, and the admissions to the colleges be made on a rational basis by constituting a College Council and certain well known principles and methods adopted.

If we see the University Budget we will find that it is growing enormously and it is impossible for them to get on with the increasing demand made on their slender resources. What they are getting is hardly sufficient to meet 75 per cent of their demands. As you are aware, during the last two years you have given more than twenty lakhs of rupees. The time has come when Government should seriously consider the question of taking over these professional and technical colleges not merely to give relief to the University—after all the University will manage the affairs on behalf of the Government,—but it seems to me that these institutions have outgrown the capacity of the University to manage them. There are two by types of colleges—residential and professional, but there is no system of residential college in Mysore today and even if there are colleges, they are only the teaching institutions. In this view I suggest that Government may consult the University and take over some of these professional and technical colleges. There is another aspect which I would like the Government to consider. We would at all costs prevent this mad rush of students to the University irrespective of their fitness to be profited by University education or not. I do not think there is such a mad rush to the University colleges in any other country. In other countries not more than fifteen to twenty per cent of the students who pass out of the secondary schools will get into the University. But, here, no

sooner they pass out of the secondary schools, they make applications to all the colleges and they somehow get into some college at the last hour.

Talking on University matters I would like to say that in a large number of colleges admissions are never made on the opening day. I think this is a matter which we should consider seriously. For instance, last year admissions were made so late as November 1957, that is, nearly 5 or 6 months after the opening of the college. There is no programme or planning or regular communication to the students as to know when the first terminal examination or second terminal examination will be held and all that. On the part of the University there seems to be a feeling that it is not they that are responsible for it but various other organisations. A definite programme has to be given to the University, though it is an autonomous body, that the institutions should start functioning almost from the opening day. It is said that in no other University such delays are allowed to occur.

I come next to the question of retirement of teachers. I would like to invite the attention of the Hon'ble Minister that in regard to the retirement of teachers, the Government passed an order in 1955 raising the age limit to 58 from 55. I understand the Government have now revoked the order and stated that teachers should retire at the age of 55. I invite the attention of the Hon'ble Minister to section 294 of the Mysore Services Regulations to which a modification was made after passing of this Government Order in 1955. I think the teachers working in Government institutions have got some kind of protection under the States Reorganisation Act. I do not consider that the Government can so unceremoniously discard that order or nullify that order to the detriment of the interests of the teachers working in those institutions. Of course, a legal issue is involved in this matter and I think a large body of teachers suffer by this recent order. In this connection I would like to draw the attention of the Hon'ble Minister that in Chitradurga District a particular District Educa-

(SRI J. B. MALLARADHYA) : All along the facilities for housing of tional Officer has denied the benefit of school teachers in out-stations is of extension to a large body of teachers. somehow unsatisfactory. There is a That is the only unfortunate district standing grievance that the teachers which has been invidiously treated and are neglected in this respect because in the matter of giving extensions the Deputy Commissioner who allots either for one year or more; it is the the moneys has completely ignored only district where all categories of them. In any one district not even teachers, whether middle or primary one per cent of grant given to the Low schools, have been denied the benefit of Income Group Housing Scheme has extension by flouting that old order. been given to the teachers. I would It is in the interval of the passing of like, at least in the Educational budget the order in 1955 and the recent order for the coming years, adequate provoking the previous order, that this sion is made for this housing scheme kind of mischief has been done and a because there are a large number of large body of teachers have suffered. teachers who can take advantage of I should like the Hon'ble Minister to that.

I look into this matter and see justice is done and be convinced of the legality of the order passed by the Government revoking the previous order under which the teachers enjoyed the benefit of retiring at the age of 58 years. One other matter is, the Government while passing the recent order have stated that the reason for revoking the order was that a large numbers of trained teachers had become available. I am sorry to say with reference to the facts that I have, more than 50 per cent of the teachers are untrained. There are only 27,500 teachers in the primary and middle schools as against the required number of 37,000 trained teachers. In the secondary grade there are 2,900 trained teachers as against 5,000 and odd required. So, to say that one of the reasons to revoke that order is that the trained teachers are available is not correct. I would therefore like the Government to examine it and see whether they could change it again. I know the Committee for integration of Educational Officers are looking into this matter but I should mention on the floor of this House that a sense of insecurity has got to be established in the minds of the teachers working in the local boards.

In the Madras Government recently a pension cum insurance cum provident fund scheme has been introduced to the advantage of a large body of teachers working in the non-Government institutions. The sooner such facility is given in Mysore the better it is.

In regard to training of teachers, I personally feel that the 56 institutions which are functioning in different parts of the State cannot give the required training for the next four to five years and at this rate the gap can never be filled up for the next 12 years. I should like the Government to reconsider this question of retiring people after 55th year.

The Madras Government has extended free educational facilities for the children of teachers working in Educational institutions. That is one of the proposals made by the Educational Reforms Committee in Mysore. I do not know why the Government is delaying to take a decision in this matter. It will really have a psychological effect in the minds of the teachers and professors now getting less than Rs. 500. Even for the low income group people such facilities are very much called for and I think the Government will do well to consider that matter.

Talking on technical education, we were spending something like Rs. 45 lakhs and the system of training is being managed by various officers in the Labour Department, in the Industries Department, in the Rural Industrialisation Scheme Department and various other Occupational Institutes. Quite a lot of duplication of work is there.

There is a lot of wastage of public funds; there is no co-ordination in the matter of technical training. I should therefore suggest that Government do

set up a committee immediately to go into this question and rationalise this training and see that as far as possible, expenditure is economised and even consider the need for bringing these examinations under the control of one officer. I think it is very necessary.

If I remember correctly, there was a recommendation from the Education Reforms Committee to set up a bureau of vocational guidance so that students who pass out of the S.S.L.C. may be advised with reference to their aptitude, training and equipment as to what is the kind of particular vocation that they would fit into. I do not know why the Budget does not contain any reference to the establishment of the bureau of vocational guidance which is a very important wing in the educational administration in the modern set up. I should like that kind of vocational bureau being set up immediately for the benefit of the large majority of students. I understand that the Government have set up a Board of Technical Education. From various points of view the Board requires a little broadening and I leave the matter at that, because you will see the constitution of the Board is defective. It requires a few more people who have experience of technical education.

I should like to refer to one of the officers of Government in the Occupational Institute in Mysore who seems to be at large, who is doing things as he likes and who buys lakhs of rupees worth of equipment, machinery and all that, having no regard for the S.P.C. rules and when matters are brought to the notice of Government, Government says that separate orders will issue in regard to the conduct of the officer concerned and this happens for the last three years. Yesterday I have had an occasion to talk about Thuppadahalli and Sanganahalli tanks. Now Government have passed orders saying that separate action will be taken. Even here there is no sense of responsibility and no sense of discipline. Lakhs of rupees are spent and when a recommendation is made, Government will not take action. That is the kind of thing which should not continue in the Education Department under your

stewardship particularly. I refer to Hon'ble Minister Sri Venkatappa.

I am talking of lapses. You will kindly see the Appropriation Accounts and the Audit Report for 1955-56. Your department has earned the unique distinction of having to surrender more than 17.6 per cent of the budget provision because you have not spent that amount. I asked the Minister for Finance to place on the Table of the House the list of surrenders and lapses of various departments. So far as this department is concerned, we do not know what is the amount of money you are likely to surrender. In the Financial Memorandum it is seen that Rs. 25 lakhs, out of the amount given by the Government of India, could not be utilised. This is a kind of thing which is not likely to bring much credit to any one of us. Even when the money is forthcoming, you cannot implement the scheme. Possibly you will put forward the excuse that the grant came in the end of the year. That cannot be the only reason in respect of the sum of Rs. 25 lakhs which could not be utilised in time.

Sri G. SIVAPPA.—Which year?

Sri J. B. MALLARADHYA.—1956-57.

In regard to one matter which is very near and dear to my heart and that is regarding the Scout and Guide movement, I have made repeated representations outside the floor of this House that you have not treated this just as well as one would expect. If you compare the treatment given to the National Cadet Corps and the Auxiliary Cadet Corps, you will see how poorly Scouts and Guides have been treated. You give to the National Cadet Corps Rs. 15 lakhs and Rs. 4,60,000 to the Auxiliary National Cadet Corps which is comparatively a youth movement of very recent origin and when we ask for a grant you give a bare Rs. 50,000 under normal grant and Rs. 50,000 under Development programme. We were asked to submit a very comprehensive plan of five years and we sent a plan of Rs. 30 lakhs. Government at one time sanctioned Rs. 7½ lakhs and then they reduced it to Rs. 25,000 per year. In regard to the efficacy or efficiency of the scout

(SRI J. B. MALLARADHYA)

movement, I may state that Lord Baden Powell instituted this great movement on firm foundations and intended it to be an integral part of education. More than one hundred years ago, he visualised Scouting as a Scheme of Basic Education of the Gandhian type. Scout training had to be given against the background of Craft Education and on the basis of development of hobbies. Even with the limited resources placed at the disposal of the organisation, it has notable achievements to its credit. It has created a technique of training which moulds the character of young men, which trains students or people coming under the purview of its fold for citizenship and in view of this, it is unnecessary to speak at great length on the greatness of Scouting and Guiding. I do not know why Government have not treated them well. All this indiscipline among the students, all this lack of understanding between people and people, between nation and nation will all be removed if we encourage youth movements of this kind. I do not lay claim to this being the biggest youth organisation. But the Scout organisation is unquestionably a unique Youth Movement, international in character and outlook and which is the most potent source of training young men and women for citizenship in a Democracy. With the reorganisation of States there are eight more districts added to old Mysore. The grant remains the same—at the same Rs. 50,000 level. I request you to reconsider this matter and at the time you give a reply, I hope you will kindly consider the question of making an additional provision in the Budget for this.

So far as sports are concerned, you were pleased to mention on the last occasion while giving a reply that rupees one lakh is provided under some head.

SRI V. VENKATAPPA.—Miscellaneous.

SRI J. B. MALLARADHYA.—I ask why a progressive State like this with the leadership of Sri S. Nijalingappa and the Education department under

your stewardship, not a single Naya Paisa is provided for the encouragement of sports. I do not know whether that comes under 'Miscellaneous'. In fact, there is no explanatory note that that amount is being provided for encouragement of sports. There should be a specific amount in the budget of each year for the encouragement of sports particularly. The Sports Council that you have constituted seems to be a defunct body. I have been the President of more than one important State Sports Association. I do not know what exactly happens in the Sports Council and what their activities are. I think a specific amount of money on a generous scale is to be provided in the Budget. It can be, even by re-appropriation. It is worth giving some money for creating interest in young men and women for healthy and health giving outdoor group activity.

About the playgrounds, I have sent one cut motion. You will see that surprisingly not a pie is allotted for playgrounds in this Budget. In fact, it is the responsibility of every Government and every Education Department in the country to see that adequate playgrounds are provided in different parts of the country. When a layout or extension is laid down in a particular town provision should be made for playgrounds. Progressive countries give very great importance to the provision of playgrounds. I have made an appeal to the Chief Minister for giving to the State Cricket Association and the State Basket Ball Association a plot of ground in the Mahatma Gandhi Road, just next to the place where the Cancer Hospital was proposed to be established. I am open to correction. I understand that that proposal is being dropped. A number of charitable minded and sports minded people want to make contributions for the pavilion both for the basket ball and cricket. We have been the National champions for five successive years in Basket Ball. Cricket has ceased to be a foreign game; it has become a part of our national existence. In a place like Bangalore adequate provision should be made for these two games—cricket and basket ball. Similarly

provision for suitable playgrounds should be made all over the State, wherever it is possible and even if it means incurring of expenditure they should not hesitate to do.

In regard to grant for equipment you will see on pages 90 and 95 of the Budget that hardly Rs. 15,800 is provided for equipment to primary schools of the whole State. I want to know what is the amount of equipment that the primary schools can buy out of Rs. 15,800 and for how many schools this is intended. I want to draw the attention of Government to the inadequate grant made in this regard. If you go to the village school, you will see that they do not have a blackboard, not a single map, no alphabet chart, no chalk piece sometimes and they do not have even the ordinary equipment necessary to carry on the school work.

In view of that, I should like provision being made on a specific scale towards equipment grant, library grant, sports and reading room for all institutions. There are a number of local boards and private managed schools which are suffering a great deal. There are institutions which have not had grants for nearly 10 years under any kind of grants and it is a long list of miseries. Some of the educational institutions of secondary grade are allowed to start without any financial backing whatsoever; merely because sponsors belong oftentimes to the Ruling Party and make representation, they are permitted to start these schools. What happens later on is they do not have money to buy furniture and the boys and girls who go to those schools will have to sit on the floor. This is the condition. I would like that more grants should be given for laboratories, laboratory equipment and libraries.

With regard to basic education and multi-purpose high schools, I think we have not had a very creditable record of achievement during the year under report. There are many multi-purpose high schools which have been started without any planning or programme of work. There are many schools which have not received their equipment grants. Some institutions have not yet started

functioning at all as scheduled and the year has come to a close and the boys have been promoted. The multi-purpose high schools are functioning against this background. I cannot go into details since I am hard pressed for time. We need not have started these multi-purpose high schools until we were prepared to open them. Even under basic education, as against 25,000 general schools, we have hardly 1,000 and odd basic schools started. What is the condition of these schools? You do not have teachers trained in basic education; they have no land for gardening purpose though agriculture has been included as a craft for giving basic education. There is not an inch of ground around the school for imparting basic education. How can basic education make any headway against this background? Even after my retirement from service, in the course of my tours, I have seen some of these institutions. There is a lot of despair and despondency. ಯಾವುದನ್ನು ತಾವು “ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ” ಎಂದು ಹೇಳು ತ್ತೀರೋ, ಅದರಲ್ಲು ಕ್ರಿಯೆಯೂ ಇಲ್ಲ, ಆತ್ಮವೂ ಇಲ್ಲ. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮೊದಲೇ ಇಲ್ಲ. ದಯವಿಟ್ಟು ತಾವು ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. Please do not make a farce of these ideological ventures. There is not even earnestness to achieve the objectives aimed at in this type of Education.

In regard to mid-day meals, I am happy to mention on this occasion that the Government have made a fairly liberal provision of Rs. 2 lakhs. I do not know what they expect by way of contribution by the public. You say that it is restricted to areas where there are national extension blocks and the community development projects. I think you must make it more broad-based. The benefit of the scheme cannot be restricted when a large number of students are in need of this concession. Suppose local contributions are not forthcoming in a certain place. On that account you must not deny this facility to the poor students coming from distant places. These boys will be coming from villages situated two or three miles away and they have got to cross some rivulets and bridges and all that. If you restrict it only to

(SRI J. B. MALLARADHYA)

areas where national extension blocks and community development projects are functioning, I think it is a hardship for other areas.

I see that a sum of Rs. 50,000 has been provided for the development of fine arts. I read the other day that the Chief Minister presided over a music party of one of the distinguished artists of India. I was very happy to read that. The point is there is such a lot of talent in fine arts in Mysore. But even in educational institutions, there is no sufficient scope for development. If you give a grant of Rs. 15,000 per year to the Academy what is it that you can develop? When I drew up a scheme three years ago, I suggested the constitution of a fully equipped modern theatre. I even suggested that transformation scenes should be operated through automatic devices instead of the antiquated method of exploding crackers which created a hell of a noise. We gave a scheme for a nice theatre in Bangalore. I think the resources of Mysore are not so inadequate as not to provide a modern and up-to-date theatre in Bangalore with all the mechanical and electrical equipment. I consider it is a very necessary step in the development of fine arts. So far as educational institutions are concerned, you must give reasonable grants for developing small open air theatres which may be improvised for any purpose. I should like the Government to devote greater attention to the development of fine arts.

Then there is a provision of Rs. 16,000 made in the Budget on page 104 of the departmental expenditure and another Rs. 10,000 on page 110 in regard to land utilisation scheme. I do not know what it refers to. Why should we have an officer for that purpose? Per contra, you have not stated what exactly are the receipts and what has happened to those receipts from these lands. There is an Officer and his establishment which would cost Rs. 16,500 and another Rs. 10,000 is paid for purchase of agricultural implements. I do not know what

happens to this Rs. 10,000 and to how many institutions this would be distributed.

SRI V. VENKATAPPA.—That money would be paid back.

SRI J. B. MALLARADHYA.—I do not know whether all the lands donated at one time to educational Institutions had come to the possession of the Department. In any case, it is a matter in which there should be a thorough re-thinking. In a large majority of cases, these lands have been leased out. That is not the idea with which the lands were donated by people. The idea was that the Government should start basic institutions and that those lands should be available to the students of such institutions to work on the land and they should thus get an agricultural bias in their educational endeavour. We see large extents of land being leased on long tenure on some nominal rent and that is not the original intention of the donors at all. I should like to see that this expenditure is stopped once and for all and lands permanently sold and the amount credited to these various institutions.

Finally, Sir, I would like to draw the attention of the Government of Mysore to the several statements made by the Union Minister for Education and a number of national leaders in regard to the treatment to be given to teachers generally and it is unnecessary for me to make a lengthy speech on this behalf. Unless you recognise the teacher's role in a democracy, I am afraid the quality of our education will suffer. We might sponsor very spectacular schemes, which may promise very far reaching statistical results; but so long as you keep the teacher dissatisfied, I am afraid he cannot give his very best to society. In fact a country's progress is determined by the status that a teacher enjoys. I understand that a teacher in England enjoys the same status, as a civil servant, but that would be a far cry in India. I do not think we would ever reach that standard within our life time. But we do not even make attempts to proceed in that direction. I should

repairs and I hope the Government will take immediate action.

Speaking about secondary education, I should say that secondary education should be closely associated with primary education. This purpose could be very well achieved by introducing various crafts in these schools and by converting them into multi-purpose high schools or technical schools. This should be done all through the State in order to enable the students to find jobs more easily or to start small business of their own. This will also help to minimise unemployment and will also check the rush of boys and girls to colleges.

Here, I would like to invite the attention of the Government to the Chitapur and Shahbad areas in Gulbarga District and suggest that all the high schools in those areas must be converted into multi-purpose high schools. I hope the Government will take this step immediately.

The introduction of pre-university and pre-professional and the three-year degree courses has helped the students to increase their knowledge in their own subjects according to their tastes. I hope the Government will introduce in this year pre professional courses in the Science and Arts colleges in Gulbarga.

Speaking about professional education, so many courses such as engineering, forestry, veterinary and others are well suited to the boys. Medical profession is the only profession that is open and that is useful to ladies. I hope the Government will take early steps to reserve considerable percentage of seats for ladies in all the medical colleges.

The second branch of useful education for the ladies is vocational institutes. There is an institute which provides training in different branches of Home Science; for example, I may tell you, household physics and chemistry, cookery, tailoring, painting, leather work. Our Hon'ble Minister knows that the institute is housed in a rented building. It is very essential that Government should take necessary steps to construct a decent building for this institution.

The teaching of subjects require two rooms, one for theory and the other for practical and the subjects like Laundry require bigger rooms with water tanks and ironing boards. Hostel facilities should be provided as lady students from other areas take advantage of this. I hope the Government will take these points into consideration and provide these facilities. Political education in the university classes should be a constant theme and the students should devote at least four to five weeks for political discussion and the Government policies. I believe even this could be introduced amongst the children. To increase the standard of education, we must increase the pay scales of our teachers and if the candidates should fail in the classes, they must not be allowed to appear again and again. They should be allowed to work in the farms and factories. If this is done it will help in the development of agriculture and industry and raise the standard of education.

About physical education—this should be paid sufficient attention to create a healthy generation. Sufficient facilities for sports and games should be provided. We all know that 'All work and no play makes Jack a dull boy'.

Regarding the School of Arts—In our State there are many artists who are the best in their field and they may come out to help us. So, the School of Arts must have three sections, commercial art, fine art and architecture and all these three sections would be of help to solve the unemployment problem to a great extent.

I thank you very much for having given me the time.

*ಶ್ರೀ ಎಂ. ದಾನಪ್ಪ (ಹರಪನಹಳ್ಳಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ ಈ ಡಿಪ್ಯಾಂಡ್‌ಮೇಲೆ ಎರಡು ಮೂರು ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸಿದಂತೆ ಮಾತ್ರ ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ವಿದ್ಯಾಸೌಕರ್ಯ ಒದಗಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಬಳ್ಳಾರಿಯ ವಿಷಯ ಆರೋಪನಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಬಹಳ ಪಕ್ಷಪಾತ ಬುದ್ಧಿಯಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿರುವುದರಿಂದ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ಮಾದುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಅಥವಾ ಅರ್ಥಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳದೆ ಮಾದುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮುಂದುವರಿದಿರುವುದು ಎಲ್ಲ

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ದಾನಪ್ಪ)

ರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಹಾಗಲ್ಲ. ಅದು ವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹಿಂದುಳಿದಿದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಿಂದುಳಿದಿದ್ದ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸಹಾಯವನ್ನಾಗಲೇ ಸರ್ಕಾರವನ್ನಾಗಲೇ ಕೊಡದಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಿಜವಾಗಿ ಬಳ್ಳಾರಿಯನ್ನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕಡೆಗಣಿಸಿರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತೆ. ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆ ಮೂರು ತರಗತಿಯವರೆಗೂ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಏರ್ಪಾಡಿದೆ. ಸ್ಕೂಲು ಫೀಜಿಲ್ಲ. ಬಳ್ಳಾರಿಯಲ್ಲಾದರೆ, ಈ ಎಲ್ಲಾ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲೂ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಹತ್ತು ತಿಂಗಳೂ ಫೀಜು ಕೊಡಬೇಕು. ಆಮೇಲೆ IV ಪಾಠಮೈಸೂರಿನಿಂದ S.S.L.C.ಯ ವರೆಗೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ 6 ರೂಪಾಯಿಯಂತೆ ಫೀಜು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆಯಲ್ಲದೆ ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿ extra ಕೊಡಬೇಕು. ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಾದರೂ 3-3½ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಫೀಜು. ಬಳ್ಳಾರಿಯು ಬಂದು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರಿ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷವಾದರೂ ಕೂಡ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿರುವ grant-in-aid ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೇಕೆ extend ಮಾಡಿದ್ದುಪೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟೊಂದು ಭಾರಿ ಸ್ಕೂಲು ಫೀಜನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಅನೇಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಶಾಲೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಅತ್ತ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಕೆಟ್ಟುಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೂ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳ ವಿಷಯ ನೋಡುವುದಾದರೆ, ಬಳ್ಳಾರಿಯಲ್ಲಿ ಅವರ appointment, ಸರ್ಟಿಸ್ ಪರತ್ತು ಎಲ್ಲವೂ ಮದ್ರಾಸ್ ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರವೇ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಸಂಬಳ ಮಾತ್ರ ಮೈಸೂರ್ ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ. ಮದ್ರಾಸ್ ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ನೇಮಕವಾದ ಮೇಲೆ ಮದ್ರಾಸ್ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು ನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ರಾಭ ಬರುತ್ತದೆ ಅಲ್ಲ ಮೈಸೂರು ರೂಲ್ಸ್ ಅನ್ವಯ ಸುವುದು, ಎಲ್ಲ ಮೈಸೂರು ರೂಲ್ಸ್‌ನಿಂದ ನಷ್ಟ ಬರುತ್ತದೆ ಅಲ್ಲ ಮದ್ರಾಸ್ ರೂಲ್ಸ್ ಇರಲಿ ಎನ್ನುವುದು ಯಾವನೀತಿ? ಎಷ್ಟೋಮುಂದಿ ಮದ್ರಾಸ್ ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ 60-1-65 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವರು. ಈಗ ಮೈಸೂರು ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ತಿಂಗಳಿಗೆ 7 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕಳೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಸೂಕ್ತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಸಂಬಳ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು Ex-armymen ವಿಚಾರ ಒಂದೆರಡು ಮಾತು ಹೇಳ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆ ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿದ್ದಾಗ Ex-armymen ಬಗ್ಗೆ, War Reconstruction Scheme ಎಂದು ಏರ್ಪಾಡಾಗಿ ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಒಂದು ಫಂಡ್ ಇತ್ತು. ಅಂಥ, ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂದು ಏರ್ಪಾಡಾದಾಗ, ಈ ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಮೂರು ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದುದಾದರೂ ಕೇವಲ ಒಂದು ಲಕ್ಷ 50 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಕೊಡಲಾಯಿತು.

One crore of rupees was given to three States and out of this Rs. 1,50,000 was given to the Government of Mysore

for spending that amount for the improvement of education of the children of the Ex-servicemen. ಅಲ್ಲದೆ, ಈ ದುಡ್ಡು Ex-armymenಗಳ ಮಕ್ಕಳ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕಿಂತಲೇ ಇದ್ದುದಾದರೂ ಆ ಹಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾನೂನು ಇದುವರೆಗೂ ಬರ್ಚುಮಾಡಿಲ್ಲ. ಆ ಒಂದು ಲಕ್ಷ 50 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಏನಾಯಿತೋ ಇದುವರೆಗೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕಮಂದಿ Ex-armymen ಇದ್ದಾರೆ, ಕೆಲವರು ಈಗಲೂ ಸೈನ್ಯದೊಳಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥವರ ಹೆಂಡಿರು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮದ್ರಾಸ್ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅನೇಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸೌಕರ್ಯ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸ್ಕೂಲು ಫೀಜು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೂ ದಿಗಿಸುವುದೇ ಮುಂತಾಗಿ ಅನೇಕ concessions ಇದ್ದವು. ಆ ಸೌಕರ್ಯಗಳೊಂದಿಗೂ ಈಗ ಅವರ dependentsಗೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಈ Ex-servicemen's ಫಂಡಿನಿಂದ ಅವರುಗಳಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಆ ಮಕ್ಕಳ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

If this amount is not spent for the welfare of the dependents of the Ex-servicemen, certainly it amounts to misappropriation of the funds because that amount is mainly intended for the Ex-servicemen. I request the Government to take immediate measures and see that the children of the Ex-service men are given all facilities.

4 P.M.

ಮೂರನೆಯ ವಿಷಯ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಲ್ ಎಜುಕೇಷನ್ ಸ್ಕೀಮ್ ಕೆಳಗೆ ಕೆಲವು ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್‌ಗಳು ಒನ್ ಆಗುತ್ತಾ ಇವೆ. ಅವುಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಮಿಟಿ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ್, ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಆನ್ ರೆರೆ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ. ಈ ಕಮಿಟಿಗೆ ಲಕ್ಷಾಂತರಗಟ್ಟಿ ಹಣ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಡಲ್ ಎಜುಕೇಷನ್ ಕೆಳಗೆ ಈ ಕಮಿಟಿ ಅನಲು ಒಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿರುವವರು ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ; ಒಂದು ಸ್ಕೂಲ್ ಸ್ವಾರ್ಚಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅಡಲ್ ಎಜುಕೇಷನ್ ಸ್ಕೀಮ್ ಎಂದಿದ್ದರೂ, ಅದರ ಕೆಲಸದಿಂದ ಸರ್ಕಾರದ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಎಂಬುದು ಕೂಡ ಗುರ್ತಿಗೆ ಇಲ್ಲ. It is a criminal waste of Government money. ಈ ಸ್ಕೀಮನ್ನು ಇಂಪಿ ಮೆಂಟೇಷನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ, ಸಿಂಸಿಯರ್ (sincere) ಅಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಅಫೀಸರುಗಳಿಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಕೊಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ಅಫೀಸರುಗಳನ್ನು ಈ ಸಮಿತಿಯ ಮೆಂಬರುಗಳಾಗಿ ಮಾಡಿದರೆ, ಸಮಿತಿಗೆ ಚೆಲೋ ಪೋಗ್ವಾಂ ಹಾಕಿ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. Otherwise it is better to stop adult education once for all. ಹಿಂದಿ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಎಷ್ಟೋ private institutionಗಳು (aided by the Government) ಇವೆ. ಅವುಗಳಿಗೆ ಕೂಡ ಬಹುವಟ್ಟಿಗೆ it is a waste of

like to impress one particular fact that the teachers' lot has got to be improved. A pension-cum-provident fund-cum-gratuity scheme so far as the privately managed schools are concerned should be brought into force. Free Education for the children of low paid teachers must be provided. More than all this, the retirement age which is now reduced to 55 is exercising the mind of a large body of teachers. It is these teachers who are contributing a great deal to the training of our young men and women in citizenship and we have no right to belittle their importance and it would be grossly unfair to extend a step-motherly treatment to this category of public servants. It would do nobody good to prescribe "sacrifice" only for teachers when other non-gazetted officials are being treated infinitely better. What I am keen on is that Government should approach the problem of the teacher in an essentially practical manner. If they would only realise that the quality of education suffers if the teacher is disgruntled, then there is some hope for improvement. No purpose is served in setting up the plea that the scale of salaries of teachers in Mysore is better than in some other states. Is it too much for the average teacher to expect a living wage? Sir, in saying all this, my chief concern is to emphasise the fact that a dissatisfied teacher is a menace to society. Unless he gets a fair deal, all schemes of development would have very little chance of success. It would be a very shortsighted policy to consider that education in a young democracy would progress with a low paid ill-equipped, and inadequately trained teacher. We should make an all-out effort to secure educational standards of a high order from the lowest stage of education and that is possible only with the recognition of the fact that the teachers' role in shaping the destinities of a State is as important as that of a civil servant, a Minister, a technician, an artisan or an industrialist.

Sir, I shall now close with the fervent hope that the Minister in charge of Education would do all that lies in his power to see that all aspects of

education in the State receives adequate attention in the coming year. Thank you.

*Sri H. V. KOUJALGI (Sampagaon I).—Mr. Speaker, Sir, I rise to support the Demand and also to congratulate the Minister for Education for having provided a greater amount out of our income so far as education is concerned. It is one of the vital subjects and requires such a big amount. Now, Sir, since the time allotted is too short, I will confine myself to the problems of Bombay Karnatak. The first point I would state is that in Bombay area even in the primary schools fees are levied. Of course, that was done at the fag-end by the Bombay Government just before integration; though an agitation was raised, before the point could be reconsidered, there was integration and we could not get any solution.

Ever since we came here this representation for the abolition of fee in primary schools is being made from time to time and I am very sorry to say that no action has been taken. People in our area say that each time we go to the Assembly session we come back with fresh taxation. They also say that it has become a policy of Government to have uniform policy with regard to taxation and whenever a question of reduction in something comes, Bombay people are excluded. 'That is our fate', they say. So, I earnestly request the Education Minister to take credit by abolishing it. It requires no legislation; it could be done by the Cabinet or the Minister himself. I hope, before the new year commences this fee would be abolished. I do not think that it costs even two lakhs of rupees. I do not know why this Government takes this censure for the sake of two lakhs of rupees.

The second point is, the secondary education examinations which is called S.S.L.C. here, and S.S.C. in Bombay were held in Bombay Karnatak by two authorities—one by the Bombay Government and another by the Mysore Government. I fail to understand how the Government agreed to this proposal or took this

(SRI H. V. KOUJALGI)

decision. They may say that because some students come from Marathi area or their mother-tongue is Marathi; they did this. They may offer an explanation that in order to have better examiners, they had to concede this proposal. But, I say that there are so many Marathi teachers who are well qualified for this purpose and the Mysore Government could have examined these students by one Board only instead of allowing the Bombay Government to hold examinations only for 100 or 200 students. This, in my humble opinion, some times, reflects upon the administration.

Sri B. R. SUNTHANKAR (Belgaum).—What was the number of students that appeared from Bombay Karnatak? Were they not 600?

Sri H. V. KOUJALGI.—It was about 300. Government issued a circular that the students could appear for examination in both places—either in Bombay or Mysore State. The order was vague and it reached the authorities at a late stage and most of these students filled in forms of both the States. Then, the authorities asked them to appear at one centre. So, the number increased. It is the duty of the Government to provide examiners from this State only for these students.

Sri V. VENKATAPPA.—These students wanted to have their examinations in Bombay itself. We referred the matter to the Government of India.

Sri H. V. KOUJALGI.—It reflects upon the administration. Government ought not to have yielded to this proposal. They may state that they want examiners from Bombay State every time; would Government yield every time?

Sri V. VENKATAPPA.—This is the first time.

Sri H. V. KOUJALGI.—No, Sir, this is the second time. At least before the next examinations come, I request the Government to hold these examinations only by this Board and not by any other Board.

Then, Sir, so far as building grant is concerned, this subject was raised in 1956 but due to integration, we did not get any funds. Even in 1957 these districts did not get any funds because the whole time was spent in procedural matters and papers went from office to office. So, we have wasted two years. We cannot progress in this direction. I am glad at least some amount has been provided for these four districts. But, Sir, whatever be the amount that is provided, it should reach the concerned authority before the end of June so that they could take up the work as early as possible. You must leave the matter of procedure to that authority itself because the Secretariat does not know the procedural matter in Bombay and much of the time is wasted. As a result, for the last two years many of the buildings have not been repaired because even the amount that is provided for the repairs is sent late. By the time the Engineer comes and prepares the estimate the cost would go high and he would say that it is not possible to do the work within the amount provided; the papers will have to go back and by the time everything is finalised the cost would have gone up two or three times. The building would have been damaged by that time. So, whatever amount that is provided should be allowed to be spent at the discretion of the local officers so that they may do the work immediately.

The next point is, so far as these four districts are concerned, we have District School Boards. The whole of the primary education is entirely in the hands of this Board. I heard the speech of the Governor and the speech of the Finance Minister and nowhere I could see the policy of the Government so far as this School Board is concerned. The Local Boards Act has been circulated and even that is silent on this subject. It would have been better if the Government had made its policy clear so that they can evince keen interest in the affairs.

The other point that I wish to bring to the notice of the Government is, whenever an administrative officer is either promoted or transferred or

when he goes on leave, immediately another substitute should be posted to that place. At least in Belgaum, Dharwar and Bijapur this is not being done at present. Posts will be vacant for 2 or 3 months. Some officer in that particular office will be asked to take charge of that post also, with the result the administration is hampered and there is no progress. So, I request Government to appoint substitutes immediately in such cases.

The next point which I would urge is about the social education. So far as these four districts are concerned, there is a Board which simply supervises and inspects the work, but the real work is entrusted to the Assistant Deputy Educational Inspectors who are also in charge of the other primary education. In my humble opinion, they are already over-worked and they cannot attend to this work also. Moreover, they will have to look to this work during night. We cannot expect an officer who is already over-worked to look to this at night. Much of the money is wasted and many of the centres are bogus. There is a lot of public criticism about this and there is truth in it. So far as the scheme is concerned, it is a good one. I suggest that there must be a special officer to supervise and guide these teachers. I do not say that additional expenditure must be incurred on this. But some of the extra staff or the educational inspectors may be allotted specially for this work; otherwise, the money which we spend on this would be a waste.

3 P.M.

Lastly, after the integration, we expected that there would be an uniform policy so far as education is concerned. Nearly eighteen months have gone by and in all these five integrated areas, the old system is still followed. So it is high time and I request the Government that before the next Budget is presented a uniform policy would be there and we need not have any such criticism next time.

Thank you, Sir.

Sri L. S. VENKAJI RAO (Basavan-gudi).—It is now 3 o'clock, Sir.

Mr. SPEAKER.—No recess. Sri Y. Veerappa will speak.

ಶ್ರೀ ವೈ. ಎರಪ್ಪ (ಹೊಳೇನರಸೀಪುರ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ವಿಧ್ಯಾ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ನ್ಯೂನತೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ನಿಂತಿದ್ದೇನೆ. ವಿಧ್ಯಾಶಾಖೆಯಲ್ಲಿನ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಿಧ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಪಾಠಶಾಲೆಗಳು ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ದೇಶದ ಬಹುಮುಖ್ಯವಾದ ಅಡಿಗಲ್ಲಿನೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಈಗ ಇವುಗಳ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳು ಹೇಗಿವೆ, ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವರೀತಿಯಾದಂಥ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ, ಅಲ್ಲಿ ವಿಧ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ತರಬೇತು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಅಷ್ಟು ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಹೇಳತಕ್ಕ ಮಾತಲ್ಲ. ನಾನು ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಮ್ಮ ಬೊಕ್ಕಸದಿಂದ ಏಕೀಕೃತವಾದ ಹಣವನ್ನು ಬಹು ಮುಖ್ಯ ಖಾತೆಯಾದ ಮತ್ತು ಗುರುತರವಾದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುಳ್ಳ ವಿಧ್ಯಾ ಇಲಾಖೆಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಮುತುವರ್ಜಿ ವಹಿಸಿ ವಿಧ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಉತ್ಸಾಹಭರಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಒಂದು ಆಧಾರವೂ ಇಲ್ಲ. 1942ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಗಾಣದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮದವರು ತಮ್ಮ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರೀ ಪ್ರೈಮರಿ ಸ್ಕೂಲುಗಳ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ಸರ್ಕಾರದವರು 'ಗ್ರಾಮದವರನ್ನು ನೀವು ಹಣವನ್ನು ಡಿಪಾಜಿಟ್ ಮಾಡಿದರೆ ಸ್ಕೂಲು ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತೇವೆಂದು ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟರು. ನನಗೆ ತಿಳಿದಿರುವ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಐದಾರು ಲಕ್ಷರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹಳೆಯವರಿಂದ ವಸೂಲು ಮಾಡಿದರು. ಇಲ್ಲಿಯ ತನಕ ಆಯಾಯ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಚಿಜಿರಿಗಳಲ್ಲಿ ಆಯಾ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ದುಡ್ಡನ್ನು ಡಿಪಾಜಿಟ್ ಮಾಡಿದ್ದರೂ 1942ನೆಯ ಇಸವಿಯಿಂದ ಬೊಕ್ಕಸದಲ್ಲಿಟ್ಟಿದ್ದ ಹಣವನ್ನು ಯಾವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೋ ಆ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸದೆ, ಅವರಿಗೆ ಬಡ್ತಿ ವ್ಯಕ್ತಿ ರಿಯಾಯಿತಿ ಕೊಡದೆ, ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ತೊಂದರೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಈಗಿನ ಸರ್ಕಾರ ನಾವೆಲ್ಲರದಕ್ಕೆ ಜವಾಬ್ದಾರರು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಮತ್ತು ಅದು ಬೇಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರ್ಕಾರ ಇದ್ದಾಗ ಮಾಡಿದ್ದು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ 1947ನೆಯ ಇಸವಿಯಿಂದ ಈ ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಹಿಡಿದಂಥ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷ ಬಹು ಮುಖ್ಯ ಖಾತೆಯಾದ ವಿಧ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿರುವ ನ್ಯೂನತೆಗಳಿಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಎ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ.—ಆಯವ್ಯಯದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಚರ್ಚೆಯಮೇಲೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ ಈ ವಿಧ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಯಾರು ಯಾರು ಸ್ಕೂಲು ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಆಗರೇ ತಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ, ಮತ್ತು ಪ್ರಶೋತ್ತರ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಇಂತಹ ಕೆಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಮೊದಲೇ ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದೆ.

ಶ್ರೀ ವೈ. ವೀರಪ್ಪ.—ಆ ಪಟ್ಟ ತಯಾರು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾನೇ ಕಾರಣನೆಂದು ನಾನು ಸ್ವಲ್ಪ ಉತ್ತರಹಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾನು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನೂ ಸಹ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೆ. ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಯಾವಯಾವ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಸ್ಥೂಲ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಯಾವಯಾವ ಗ್ರಾಮಗಳಿಂದ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ತಮ್ಮ ಬಜಾನೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕಳುಹಿಸಿದೆ. ಆಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಿಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೇಳಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇಡೀ ಮೈಸೂರಿನ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಲಿ ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳು ಬೇಕೆಂಬುದಾಗಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿದ್ದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಉತ್ತರ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅದರ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈಗ ತಾನೇ ಯಾರು ಯಾರು ಸ್ಥೂಲ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ ಅವರ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದೂ ಅಲ್ಲದೆ ನನಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ವರ್ತಮಾನ ತಿಳಿದು ಬಂದಿರುವ ಪ್ರಕಾರ, ಯಾವ ಯಾವ ಹಳ್ಳಿಯವರು ಸ್ಥೂಲ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಡಿಪಾಜಿಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಅಂತಹವರಿಗೆ ಮ್ಯಾಜ್‌ಗ್ರಾಂಟು ಕೊಡುವುದಾಗಿಯೂ, ಅದಕ್ಕೆ ಸಮನಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಹಳ್ಳಿಯವರು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುವಂತೆಯೂ, ಜಾಗೃತಿಯಾಗಿ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕೆಂಬುದಾಗಿಯೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೋದ ತಿಂಗಳು 14ನೆಯ ತಾರೀಖಿನಲ್ಲಿ ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ನನಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವುಂಟಾಯಿತು. ನಾನು ಅನೇಕ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಅನೇಕ ಸ್ಥೂಲಗಳು ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿಯೇ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರನ್ನೇಕರು ಎಷ್ಟೋಸಾರಿ ತಮ್ಮ ಹುಡುಗರು ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ನೆನೆದು ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಒಣಗಿ ಯಾವ ಒಂದು ಆಶ್ರಯವಿಲ್ಲದೆ ಇರುವ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಸ್ಥೂಲಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಯಾವರೀತಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಬಂದಿವೆ. ಈಗ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಆಜ್ಞೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿದು ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಆಯಾ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಯಾವ ಯಾವ ಹಳ್ಳಿಯವರು ಕಟ್ಟಡಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಡಿಪಾಜಿಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಆಯಾ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಕೆಲಸವನ್ನು ಜಾಗೃತಿಯಾಗಿ ಪೂರೈಸಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗಿರತಕ್ಕ ಹಳೆಯ ಸ್ಥೂಲನ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳ ಒಂದು ಮಟ್ಟ ಹೇಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ನನ್ನ ಮಾನ್ಯ ವಿತ್ತರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮುರಾರಾಧ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದು ಸತ್ಯವಾಗಿವೆ. ಅವರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 50 ಭಾಗದಷ್ಟು ಸ್ಥೂಲಗಳಲ್ಲಿ ತರಪೇತು ಹೊಂದಿರುವ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಇದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಜಾಗೃತ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳನ್ನು ತರಪೇತು ಮಾಡುವ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ತೆರೆದು ಪರಿಷತ್ಪವಾದ ತರಪೇತನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ, ನಿಜವಾಗಿ ಭಾವಿ ಜನಾಂಗ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾವಂತರಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖೆಯ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಸಾಹೇಬರವರು ಹಾಸನ

ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಭೇಟಿ ಇತ್ತಾಗ, ಹೊಳೇನರಸೀಪುರದ ಶ್ರೀರಾಮದೇವರ ಗುಡಿಯಕಡೆ ಒಂದು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಸೆಂಟರ್‌ನ್ನು ತೆರೆಯುವುದಾಗಿ ಒಂದು ವದಂತಿ ಬಂತು. ಆಗ ನಾನು ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ತರಪೇತು ಮಾಡುವ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ತೆರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಲಾಯಕ್ಕಾದ ಸ್ಥಳವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಹೇವಾವತಿ ನದಿ ಇದೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ಪ್ರಕೃತಿ ಸೌಂದರ್ಯವಿದೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ಪಾತಾವರಣ. ಅಂತಹ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ತರಪೇತು ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ತೆರೆದರೆ ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಫಲಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಆತಿ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ನನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕು ಹೊಳೇನರಸೀಪುರದ ಅನುಭವ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗರ್ಲ್ಸ್ ಹೈಸ್ಕೂಲ್ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕಮಂದಿ ಮುಸಲ್ಮಾನ್ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರು. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸೆಕ್ಷನ್ ಅಲ್ಲಿ ತೆರೆಯದಿರುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಆ ಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಜಾಗೃತವಾದ ಬೇಕು. ನಾನು ತಿಳಿದಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಅವರು ಸರ್ಕಾರ ಆರ್ಡರ್‌ನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಇಂಟರ್‌ಪ್ರೆಟ್ ಮಾಡದೆ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಸಾರಿ ಮಾನ್ಯ ವಿದ್ಯಾ ಉಪಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಸ್ಕೂಲಿಗೆ ದಯಮಾಡಿಸಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೂ ಸಹ ಇಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸೆಕ್ಷನ್‌ನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ತೆಗೆಯಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ನಿವೇದನೆ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡಿದ್ದೆವು. ನಾನು ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರಾದಂಥ ಬರುತ್ತಾರೆಂದು ಭರವಸೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಏನು ಕಾರಣವೋ, ಇದುವರೆಗೆ ಯಾವ ಕ್ರಮವನ್ನೂ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಸರ್ಕಾರದ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಇಂಟರ್‌ಪ್ರೆಟ್ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅವರು ಮಾಡಿರುವ ರೀತಿ ಅಷ್ಟು ತಾರತಮ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ, ಸರಕಾರದ ಹೈಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿ ಆಗಿದ್ದರೂ ಆಗಿರಬಹುದು.

ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಂಟ್-ಇನ್-ಏಡ್ ಸ್ಥೂಲಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳ ಸಂಬಳದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ತಾರತಮ್ಯ ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿ. ರಾಜ್ಯಾಂಗ ನೀತಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದ ಆರ್ಥಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ಯಾವ ತರಹ ಬಂದೋಬಸ್ತು ಇಲ್ಲದ ರೀತಿ ಇದೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆ, ಆಲೋಯನ್ಸ್ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ.—ಸರ್ಕಾರದ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಅವರೂ ಸಹ ಜಾರಿಗೆಕೊಡುವಂತೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ವೈ. ವೀರಪ್ಪ.—ತಾವು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಆದರೆ ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವರ ಹಣಕಾಸಿನ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ಚಿಂತಾಜನಕವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ.—ಇಂತಹ ಒಂದೆರಡು ಹೈಸ್ಕೂಲು ವಿನಾ ಎಲ್ಲಾ ಇತರ ಹೈಸ್ಕೂಲಿನವರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ವೈ. ವೀರಪ್ಪ.—ಈಚಿನ ಅನುಭವದ ಮೇಲೆ ಅನೇಕ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ.—ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು?

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ದುಗ್ಗಪ್ಪ)

ಹೇಳತಕ್ಕಂಥ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ನಿರ್ದೇಶ ಬುದ್ಧಿಗಳ ಮಟ್ಟ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿರಬೇಕು. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನನಗೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಅನುಭವವಿದೆ. ಈ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ನಡೆಸತಕ್ಕ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಉನ್ನತ ವಿದ್ಯಾ ಮಟ್ಟದ ಜನ ಬರಬೇಕಾದದ್ದು ಯೋಗ್ಯವೆಂಬ ಭಾವನೆ ನನಗಿದೆ. ಈ ದಿವಸ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ P.S.C. ಅವರು ಕೆಲವು ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಎಫಲಿಸ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ S.S.L.C. ಪಾಸಾಗಿರುವವರಾದರೇ ಸಾಲದು, ಅವರಿಗೆ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಸಹ ಆಗಿರಲೇ ಬೇಕು ಅಂಥವರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅಧ್ಯಾಪಕರನ್ನಾಗಿ ಎಫಲಿಸ್ಟ್ ಮಾಡಬೇಕೇ ಶಿವಾಯಿ ಎಂಬ S.S.L.C. ಪಾಸಾದವರನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬಾರದೆಂಬ ನೀತಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಅನುಸರಿಸಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಲು ನೂತ್ನ ಏರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನೂಟಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಈ ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ, ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಬೇಕು. ನನಗೆ ಸ್ವತಃ ಮನಸ್ಸರ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಅನುಭವವೂ ಇದೆ. ಹಳ್ಳಿ ಸ್ಕೂಲುಗಳು ಯಾವ ರೀತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತವೆಂಬ ಅನುಭವವೂ ನನಗಿದೆ. ಏನೇ ಇರಲಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರುಗಳು ಹೋಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಬೇಕು. ಇದು ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯ. ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ಈ ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರುಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಎಗಾ ಇಟ್ಟು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸ ನಡೆಸುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ನಾನೀಗ ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ದಿವಸ ಜಿಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಆ ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರುಗಳಿಗೆಲ್ಲ ವಾರ್ಷಿಕ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಷನ್ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಚುರುಕಾಗಿ ಬಹಳ ಚಟುವಟಿಕೆಯಿಂದ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅಂಥವರನ್ನೇ ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆಗಲೇ ಈ ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಇದಿಷ್ಟೂ ಆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ಮತ್ತು ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರುಗಳ ವಿಚಾರವಾಯಿತು.

ಇನ್ನು ಸ್ಕೂಲುಗಳ ವಿಚಾರ. ಸ್ಕೂಲುಗಳೇನೋ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಇರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಅವುಗಳು ಯಾವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತವೆಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನೀಗ ನಮ್ಮ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅನುಭವವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಉಪಕರಣಗಳೊಂದೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಹುಡುಗರಿಗೆ ಬರೆದು ತೋರಿಸಲು ಒಂದು ಕಪ್ಪು ಹಲಗೆ—ಒಂದು ಚಾಕ್ ಪೀಸ್ ಸಹಿತ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಭೂಪಟಗಳಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಶೋಚನೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಿವೆ. ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಈ ಉಪಕರಣಗಳಿರಬೇಕಾದದ್ದು ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಈ ದಿವಸ ಸರ್ಕಾರದವರು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕನಿಷ್ಠಗಳಲ್ಲಿ ರತಕ್ಕ ಶಾಲೆಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಎಗಾ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಅಷ್ಟೇ ಎಗವನ್ನು ಅವರು ಆ ಹಳ್ಳಿ ಸ್ಕೂಲುಗಳಿಗೂ ಕೊಡಬೇಕಾದುದು ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಅಗತ್ಯ. ಈ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ದೇಶಾದ್ಯಂತವೂ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವಂತೆ ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ಯೂನಿಫಾರಂ ನೀತಿ ನೇಮಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು

ಅಂಥ ಏರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು. ಈ ದಿವಸ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಹಳ್ಳಿಗೆ ಒಂದು ಶಾಲೆಯನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಆಗ್ತಾಮದ ಜನರು ಶಾಲೆಯನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಕಟ್ಟಡವನ್ನೂ ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಾಪಕರ ವಾಸಕ್ಕೊಂದು ಮನೆಯನ್ನು ಒದಲು ಶಾಲೆಗೆ ಇಂಥಿಷ್ಟು ಜನ ಬಾಲಕರನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಆಗ ಅಂಥ ಕಡೆಗೆ ಒಂದು ಶಾಲೆಯನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಇಷ್ಟು ಕಂಡೀಷನ್‌ಗಳ ಮೇಲೆ ಮಂಜೂರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇಂಥ ಕಂಡೀಷನ್‌ಗಳು ಯಾವುದನ್ನೂ ಕೇಳದೆ ನಗರಗಳಿಗೆ ಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಈ ದಿವಸ ಈ ಶಾಲೆಗಳಿಗೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಅನೇಕ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಹಳ್ಳಿಯ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಮೇಷರಿಗೆ ಮನೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ.—ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಡಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದರೂ ಮನೆಗಳೇ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲವಲ್ಲ! ಈ ದಿವಸ ಯಾವುದಾದರೂ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸ್ಕೂಲನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಮೊದಲು ಆ ಶಾಲೆಗೆ ಏನೇನು ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನೂ ದಗಿಸಬೇಕೋ ಅವುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಂಡನಂತರವೇ ಆ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಮಂಜೂರುಮಾಡುವುದು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ದುಗ್ಗಪ್ಪ.—ಈ ದಿವಸ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲರತಕ್ಕವರಿಗೆ ಯಾವ ಒಂದು ಷರತ್ತನ್ನೂ ಕೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ.—ಈಗ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಹಾಗೆಯೇ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ದುಗ್ಗಪ್ಪ.—ತಾವು ಅಂಥಾ ಒಂದು ಯೂನಿಫಾರಂ ನೀತಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ಜಾರಿಗೆ ತನ್ನಿ. ಬೇಡವೆನ್ನುವುದಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ನಿಮ್ಮ ತರಗತಿಗಳ ವಿದ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರ ನೀತಿ ಹೇಗಿರಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ 1955ನೆಯ ಇಸ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕಾಸ್ಟ್ಸ್ ಮತ್ತು ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಟ್ರೈಬಸ್‌ಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ನಾನೀಗ ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

(Extract from the Report of the Commission for Scheduled Castes & Scheduled Tribes.)

“The Constitution of India lays down that ‘the States shall promote with special care the educational and economic interests of the weaker sections of the people, and, in particular, of the Scheduled Castes and the Scheduled Tribes, and shall protect them from social injustice and all forms of exploitation.’ All the safeguards provided in the Constitution for the members of backward classes will remain nugatory unless steps

ಶ್ರೀ ವೈ. ವೀರಪ್ಪ.—ನರ್ಕಾರೀ ಸ್ಕೂಲುಗಳ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಸಾಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಇವರಿಗೂ ಕೊಡಲು ತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ.—ಅದೇ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅವರೂ ಸಹ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರುಯಾರು ಆ ಆರ್ಡರನ್ನು ಇನ್ನೂ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಜಾರಿ ಮಾಡದೇ ಇದ್ದಾರೋ ಅವರೂ ಜಾಗೃತಿಯಾಗಿ ಆ ನರ್ಕಾರೀ ಆರ್ಡರಂತೆ ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ವೈ. ವೀರಪ್ಪ.—ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ದೊರಕುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಒಂದೇ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ, ಅರಕಲಗೂಡು ಹೈಸ್ಕೂಲಿನ ಉದಾಹರಣೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅದನ್ನು ನಾನು ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ನಿಮ್ಮ ತತ್ತ್ವ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಹಣ ಬದಗಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಅವರಲ್ಲ ಇಲ್ಲ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿ ಈ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಆಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಯಾವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಈ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಬಂತೋ ಅಪೊತ್ತಿನಿಂದ ಸರ್ಕಾರಿ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ಕೂಲುಗಳ ಸ್ಥಿತಿ ಬದಲಾಗಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳ ಮನೆಗಳೇ ಸ್ಕೂಲುಗಳಾಗಿವೆ. ಅನೇಕಜನ ಬಡ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪ್ರೈವೇಟ್ ಟ್ಯೂಷನ್ ಹೊಂದಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಮಟ್ಟ ಕುಗ್ಗುತ್ತಾ ಇವೆ. ಇದು ಬಹುಶಃ ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿರಬಹುದು. ಇದನ್ನು ಪರ್ಯಾಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್ ವರ್ಗೀ ಕೊಡುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜಿಲ್ಲಾ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್ ಕಮಿಟಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುತ್ತೀರಿ. ಅಲ್ಲಿಯ ಸ್ಥಳೀಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಯಾವ ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೋ ಅವರು ನ್ಯಾಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ರೆಪ್ರೆಸೆಂಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಚುನಾವಣೆ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅವರು ಕಳುಹಿಸಿದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಲಿಸ್ಟನ್ನು ತರಕೆಳಗು ಮಾಡಿ ಬೇರೆ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತಾರೆ. ನನ್ನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೆಯಾದ ವಿಚಾರ ನೋಡಿದರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ತಾಲ್ಲೂಕು, ಹೋಬಳಿ ಹೋಬಳಿಗೂ ಒಂದು ಗೊಂದಲ ಆಗಿ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್ ವಿನಿಯೋಗವಾಗಿಲ್ಲ. ಸ್ಥಳೀಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅನುಭವ ಇರುತ್ತದೆ ಅಂತಹವರು ಯಾರು ನಿಷ್ಕಲ್ಪವಾಗಿ ಯಾರ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಕ್ಕೂ ಒಳಗಾಗದೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ರನ್ನೂ ರೆಪ್ರೆಸೆಂಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅಂತಹವರು ಚುನಾಯಿಸಿದ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ತರಕೆಳಗು ಮಾಡಿದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಕ್ರಮ ಅನುಸರಿಸಿ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು.

ಹಳ್ಳಿಯ ಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಹಲಗೆ ಸಹ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಿಂದಿನ ನಮ್ಮ ಅನುಭವ ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಂಡರೆ ಆಗ ಎಂತಹ ರಮಣೀಯ ವಾತಾವರಣ ಇರುತ್ತಿತ್ತು ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಆ ವಾತಾವರಣ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಸರಿಯಾದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿ ಹೊಂದುವುದಕ್ಕೆ, ಸರಿಯಾದ

ಪ್ರಜೆ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹಳ್ಳಿಯ ವಾತಾವರಣ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕು.

ಅನೇಕರು ತಮಗಿರತಕ್ಕ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಶಾಲೆಗಳಿಗಾಗಿ ದಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಫಸಲನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳು ಮತ್ತು ಆ ಸ್ಕೂಲಿನ ಖರ್ಚಿಗಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಯಾವ ಒಂದು ಸದುದ್ದೇಶದಿಂದ, ಧರ್ಮದ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ದಾನ ಮಾಡಿದರೋ ಆ ಉದ್ದೇಶ ಸರವೇರದೆ ಕೊಟ್ಟಂಥ ಭೂಮಿ ಪಾಳು ಬಿದ್ದಿದೆ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾದ ಕಂದಾಯ ಬರದೆ ಆದಾಯ ಕಡಮೆ ಆಗಿದೆ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವುದು ನೂತ್ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಪೇಪರ್‌ನಲ್ಲಿ ಓದಿದೆ. ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ ಫೀಜು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇದೆ. ಆ ರೀತಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದರೆ ಎಷ್ಟು ಆದಾಯ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಅಂಶ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಇಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ವಿಧಾಯಕವಾಗಿರುವಂತೆ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಒಂದು ಮಟ್ಟದವರೆಗೂ ಕೊಟ್ಟು ಅನಂತರ ಅವರು ತಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲು ಈಗಿನ ಒಂದು ಮಟ್ಟ ವಿನಿ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಸುಧಾರಿಸುವವರೆಗೂ ಶಾಲೆ ಹೆಚ್ಚುಮಾಡುವ ಗೋಜಿಗೆ ಹೋಗಕೂಡದು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಈ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅಭ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ.

*ಶ್ರೀ ಜಿ. ದುಗ್ಗಪ್ಪ (ಹೊಳೆರೆ—ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿಗಳು).—ಸ್ವಾಮಿ, ಈಗ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿರತಕ್ಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಡಿಮಾಂಡ್ ಮೇಲೆ ಎರಡು ಮಾತು ನಾಡಲು ತಮ್ಮ ಅಪ್ಪಣೆ ಬೇಡುತ್ತೇನೆ. ಪಸಕ್ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ನರ್ಕಾರದವರು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ 11 ಕೋಟಿ 76 ಲಕ್ಷದ 70 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖೆಗೆ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂಬುದಾಗಿ ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟು ಹಣದಲ್ಲಿ ಬಹುಭಾಗವನ್ನು ನಾವು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈಗಾಗಲೇ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 20,186 ಪ್ರೈಮರಿ ಸ್ಕೂಲುಗಳಿವೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಸಂಖ್ಯೆ ಪ್ರಥಮ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ 27,951 ಜನ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆಂಬುದಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಪ್ರಗತಿಯ ಅಳತೆ ಗೋಲು ಯಾವುದೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವೇ ಆಗಿದೆ. ಇದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ, ಇದು ಯಾರನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಅವಲಂಬಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ ಎಂದರೆ ಇದನ್ನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮಾಡತಕ್ಕ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಬೇರೆ ಯಾವ ಬಾಡಿನಲ್ಲೂ ಒಂದು ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳತಕ್ಕ ಮನುಷ್ಯ ಯಾರಿದ್ದಾನೋ ಅಂಥವನಿಗೆ ಈ ಪ್ರೈಮರಿ ಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ಕೆಲಸ ಕೊಟ್ಟರೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆಂಬ ಭಾವನೆ ಬಂದು ಹೋಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇದು ಸರಿಯಾದದ್ದಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪ್ರಗತಿ ಹೊಂದಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ನರ್ಕಾರದವರು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ S.S.L.C. ಪಾಸ್ ಮಾಡಿದಂಥ ಮತ್ತು ತರಬೇತಾದಂಥ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರನ್ನು ಈ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ನೇಮಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಂಥ ಒಂದು ನಿತಿಯನ್ನು ನರ್ಕಾರ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಅನುಸರಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಅಗತ್ಯ. ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಎದೆ

are taken to encourage the spread of education among these people."

ಅದರ ಮುಖ್ಯಾಂಶವಿಷ್ಟು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಕಾಣಿಸಿ ಟ್ಯಾಪ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಈ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಈ ಜನರಿಗೆ ಆ ವಿದ್ಯಾಸೌಭಾಗ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇದುವರೆಗೂ ಒದಗಿಸಿಲ್ಲ. ಹಳೇ ಮೈಸೂರಿನವರಿಗೆ ಈ ವಿಚಾರಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅನುಭವದಲ್ಲಿವೆ. ರೂಲ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಇದೆ. ಆದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಅಡ್ಡಿಸಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇಲ್ಲ. 1925ರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮದ್ವಿವರಾಜ ಕಂಠೀರವ ನರಸಿಂಹರಾಜ ಒಡೆಯರವರು ಅವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹರಿಜನ ಹಾಸ್ಟಲನ್ನು ಆ ತರದಿಂದ ವಿಚಾರ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆ ದಿವಸ ಆ ಹಾಸ್ಟಲಿನಲ್ಲಿ 150 ಜನ ಹುಡುಗರಿದ್ದರು. 1936ರಲ್ಲಿ ಆ ಹಾಸ್ಟಲಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ಕೊಂಡು ಮೂರುವರ್ಷಕಾಲ ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ನುಯೋಗ ನನಗೆ ದೊರಕಿತು. 1935ರಲ್ಲಿ ಆ ಹಾಸ್ಟಲನ್ನು ಮೂರು ವಿಭಾಗ ಮಾಡಿ ಕೋಲಾರ ಹಾಸನ ಬೆಂಗಳೂರುಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರು ಹಾಸ್ಟಲುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರು. 1925ರಲ್ಲಿ ಈ ಹಾಸ್ಟಲುಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯೇನಿತ್ತೋ ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಹೆಚ್ಚಿಸಿಲ್ಲ. ತಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಕೋಲಾರದಲ್ಲಿ 3½ ಲಕ್ಷರೂ.ಗಳನ್ನು ಬರ್ಚುಮಾಡಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಹಾಸ್ಟಲನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದರು. ಈ ಜನಾಂಗದ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಅಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಹುಡುಗರ ಸಂಖ್ಯೆ 35, ಹಾಸನದಲ್ಲಿ 35. ನರಸಿಂಹರಾಜ ಹಾಸ್ಟಲು ಹುಟ್ಟಿದಾಗ ಅಲ್ಲಿನ 75 ಜನ ಹುಡುಗರ ಸಂಖ್ಯೆಯೇನಿತ್ತೋ ಅದಿವನವೂ ಅಷ್ಟೇ ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿಗೆ 30 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಕಟ್ಟಿದಂಥ ಆ ಹಾಸ್ಟಲಿನಲ್ಲಿ ಒಂದಿವ ಹುಡುಗರು ಈ ದಿವಸ I.A.S. ಆಗಿದ್ದಾರೆ, ರೆಜಿಷ್ಟ್ರೇಟರುಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅದಿವನ ಆ ಜನರಿಗೆ ಈ ಒಂದು ಹಾಸ್ಟಲ್‌ನಾ ಬದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲಾ ಕಸಬೆಯಲ್ಲೂ ಈ ಜನಾಂಗಗಳವರಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ಹಾಸ್ಟಲನ್ನು ತೆರೆಯುವಂಥಾ ನೀತಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಅವರಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. 1921ನೆಯ ಇಸ್ವಿಯಲ್ಲಿ ಆಗಿದ್ದ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರ ಈ ಹರಿಜನರ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೊಂದು ಹಾಸ್ಟಲನ್ನು ತೆರೆದಿದ್ದರು. ಅದನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದರು. ಅನಂತರ ಅದು ಮೈಸೂರಿಗೆ ವರ್ಗವಾಯಿತು. ಈ ಹಾಸ್ಟಲು ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ದಿವಸ ಹೇಗಿತ್ತೋ ಈ ದಿವಸವೂ ಹಾಗೆಯೇ ಇದೆ, 1921ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಅದನ್ನು ಬಡವರಿಗೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಈಗಲಾದರೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮೈಸೂರು, ಬೆಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಬೆಳಗಾಂ ಈ ಮೂರು ಡಿವಿಷನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರು ಪ್ರೀಮಿಯರ್‌ಗಳ ಹೋಂಗಳನ್ನು ಈ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೋಸ್ಕರವಾಗಿ ತೆರೆಯಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಈ ಜನರ ವಿದ್ಯಾಪ್ರಗತಿ ಯ ಸಾಧನೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಸಂಸಾನ ವಿಸ್ತಾರವಾದಮೇಲೆ ಯಾವ ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಈ ಜನರು ಬಹಳ ಬ್ಯಾಕವರ್ಡ್ ಕಂಡೀಷನ್‌ನಲ್ಲಿದ್ದಾರೋ ಅದೇ ಅನೇಕ ಪಂಗಡಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೆನು. ಆ ಒಂದು ಕಾಮನ್ ಲಿಸ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಪಂಗಡಗಳವರೂ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕ್ಲಾಸ್ಸ್‌ ಅಂಡ್ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ಸ್ ಎಂಬ ಎರಡು ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿ

ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಯಾರಿಗೂ ಸರಿಯಾದ ಸೌಲಭ್ಯ ಮಾತ್ರ ದೊರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಂಥ ಜನರು ಯಾರುಯಾರು ಈ ಪಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರುತ್ತಾರೆಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೊಂದು ಲಿಸ್ಟನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮದ್ರಾಸ್, ಬೊಂಬಾಯಿ, ಕೊಡಗು ಈ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿ ಅದು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಆದರೆ ಅಂಥ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹಿಂದುಳಿದಿರತಕ್ಕಂಥ ಅನೇಕ ಪಂಗಡಗಳವರು ಸೇರಿನಲ್ಲಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅವರಿಗೆ ಈವರೆಗೂ ಯಾವ ಸೌಕರ್ಯಗಳೂ ದೊರೆತಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಕೂಲ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಆ ಮೇರೆ ಈ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್‌ನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅವರು ಒದಗಿಸಿರುವ ಅಂಕ ಅಂಶಗಳ ಪ್ರಕಾರ ನಮ್ಮ ಸಂಸಾನದಲ್ಲಿ 489 ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳು ಇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದವರಿಗಾಗಿ ಒದಗಿಸಿರತಕ್ಕ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್‌ಗಳು, ಅದೂ ಡಿಪೆನ್ಡೆನ್ಸಿಯ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್‌ಗಳಿಗಾಗಿ 487 ಎಂದು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಎಂದರೆ 489 ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಿಗಾಗಿ ಮಾತ್ರ, ಎಂದರೆ ದಾಮಾಪಾ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ಹೈಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಒಂದು ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್‌ನ್ನು ಕೊಟ್ಟಂತಾಯಿತು. ಮಾನ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ಈ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್‌ನ್ನು ಈಗ ಶೇಕಡ 68ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಸರಕಾರದವರೇ ಒದಗಿಸಿರುವ ಪಟ್ಟಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಆ ರೀತಿಯಾಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ.—ಈಗ ತಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಪಟ್ಟಿ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಅದು ಹಿಂದೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವಂತಹದು. ಅದೇ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮೂರುಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದಿದೆ, ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ದುರ್ಗಪ್ಪ.—ಈ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿರುವಂತೆ ಪಾಸ್ತಿ ಯಾಗಿಲ್ಲ. ಈಗೇನೋ ಸ್ವಲ್ಪ ಪಾಸ್ತಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬಹಳ ಸಂತೋಷ.

ಮತ್ತೊಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗ ಎರಡನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದವರಿಗಾಗಿ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ ಹಣವನ್ನು ಬರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ 22 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಈ ವರ್ಷದ ಬಡ್ಡಿಯಲ್ಲಿಯೇ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ 22 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬರ್ಚುಮಾಡಿ ವರ್ಷದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಐನೂರು ಮನೆಗಳನ್ನೋ ಅಥವಾ ಸಾವಿರ ಮನೆಗಳನ್ನೋ ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆ ಕಟ್ಟಿದಂತಹ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದರೆ ನಾವು ನೋಡುವುದು ಬರೀ ಮೋಟುಗೋಡೆ ಮತ್ತು ಒಡಕ ಹೆಚ್ಚುಗಳು. ಹೀಗೆ ಮೊದಲನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಎರಡನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಬರ್ಚುಮಾಡಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ತರಬೇತುಮಾಡಿ ಒದಗಿಸಿದ ಮನೆಗಳನ್ನು ನಾವು ಕಟ್ಟೋಣ. ಹೀಗೆ ತಾವು ಮನೆಗಳಿಗೋಸ್ಕರ ಬರ್ಚುಮಾಡುವುದನ್ನು ನಮ್ಮ ಪ್ರೈವಿಟಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಬರ್ಚುಮಾಡಿ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಹಿಂದುಳಿದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಿರುವವರಿಗೂ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್‌ನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವರನ್ನೆಲ್ಲ ವಿದ್ಯಾವಂತರನ್ನಾಗಿ

Government money. ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳು ಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಸುವುದಿಲ್ಲ. ಹಿಂದಿ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿ ವಿನೇನೋ ಕೆಲಸ ನಡೆದಿದೆ. ಅದನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದು ಚೆಂದಾಗಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್‌ಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವ ಹಣ ವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಬಿಡಿ. ಸರ್ಕಾರದ ಕಡೆಯಿಂದ ಕೆಲವು ಮುಂದಿ ಅಭೀನರುಗಳನ್ನು ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ತರಬೇತುಮಾಡಿ, ಟೀಚರ್ಸ್ ಆಗಿ ನೇಮಕಮಾಡಿ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಕರಾರುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು.

ನಾಲ್ಕನೆಯದಾಗಿ, ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ಸ್ಥಿತಿ ಆರೋಗ್ಯ ಚೆನ್ನೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಅವರಿಗೆ ಬರತಕ್ಕಂಥ ಸಂಬಳ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ಅವರ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಆರ್ಟ್‌ರನ್ನು ಕರೆಕ್ಷರು ಮಾಡಬೇಕು. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮೇಷ್ಟ್ರುಗಳ mass transfers ವಿಪರೀತವಾಗಿವೆ. ಒಂದೇನರ್ತಿಗೆ 100—200 ಮಂದಿ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಆಗಿ, ಬಡ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳು ಅನೇಕ ಕಷ್ಟಗಳಿಗೆ ಗುರಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಬರತಕ್ಕಂಥ ಸಂಬಳ ಸಾಲದು. ಅವರ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಸಾಧ್ಯವಾದಮಟ್ಟಿಗೆ, ಸ್ಥಳಿಯ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಬೇಡುತ್ತೇನೆ.

ಡಿಪ್ರೆಸ್ಡ್ ಕ್ಲಾಸ್ ಸ್ಕೂಡೆಂಟ್ಸ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಅಡಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದೇನೆ. ಈ ಸಭೆಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ದುಡ್ಡನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಡಿಪ್ರೆಸ್ಡ್ ಕ್ಲಾಸ್ ಎಜುಕೇಶನ್ನಿಗೆ ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿದರೆ ಬಹಳ ಚೆನ್ನೋ ಆಗುತ್ತದೆ. ಪಾಠಶಾಲೆಗಳೇನೋ ಇವೆ. ಆದರೆ ಡಿಪ್ರೆಸ್ಡ್ ಕ್ಲಾಸ್ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸಂಬಳ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕವರು ಅನ್ಯಾಯವಿಲ್ಲ ಅದೇನರ್ವ ಮಾಡುವುದು ಬಹಳ ಶೋಚನೀಯ. ಈ ಪಾಠಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್‌ಸ್ ಸ್ಕೂಡೆಂಟ್ಸ್ ಒಂದು ಕಡೆ, ಮತ್ತು ಟೀಚರ್ಸ್ ಒಂದು ಕಡೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಶೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್‌ಸ್ ಸ್ಟೇಟ್, ಬುಕ್‌ಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಮುಟ್ಟದಂಥ ಟೀಚರ್‌ಗಳು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಅನ್ಯಾಯವಿಲ್ಲ ನಿರ್ಮೂಲ ಮಾಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೋಟಿ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಉದ್ಯೋಗವ್ವರು, ಟೀಚರ್‌ಗಳು ಈರೀತಿ ಅನ್ಯಾಯವಿಲ್ಲ ಅದೇನರ್ವ ಮಾಡಿ, ಶೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್‌ಸ್ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ದೂರ ಇಟ್ಟು, ಎದ್ದೆ ಕೆಲಸವುಳ್ಳ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರೆ, ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವರ ವಿದ್ಯಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. Untouchability ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ದಿನ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾದ ಮಟ್ಟಿಗೆ, ಶೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್‌ಸ್ ಜನಗಳ ವಿದ್ಯೆ ಒಂದು ರೆವರ್‌ವರೆಗೆ ಬರುವ ವರೆಗೂ, ಶೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್‌ಸ್ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಶೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್‌ಸ್ ಟೀಚರ್‌ಗಳನ್ನೇ ಆಪಾಯಿಂಟ್ ಮಾಡಿ, ಡಿಪ್ರೆಸ್ಡ್ ಕ್ಲಾಸ್‌ನಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೌಕರ್ಯ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಬೇಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ Rural Development Scheme ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಮಾತನಾಡಬಹುದು. ವೇಳೆ ಇಲ್ಲದ ಕಾರಣ, ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

*ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ದೇಸಾಯಿ (ಗಂಗಾವತಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗ ವಿದ್ಯಾಭಾತೆಯ 10,78,46,200 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತ, ಅದರ

ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ.

ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು 10-11 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಈ ಬಡ್ಡಿಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭಾತೆಗೆ ಒದಗಿಸಿದ್ದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡತನ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅವರಿಗೆ ಧನ್ಯವಾದವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟು ದುಡ್ಡನ್ನು ವಿದ್ಯಾಭಾತೆಗೆ ಒದಗಿಸಿರುವುದರಿಂದ, ಸುಖಲೋಚ್ಯ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಗುರಿ ಇಷ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ನಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಖಾತೆಗೆ ಇದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣ ಒದಗಿಸುವುದು ಯೋಗ್ಯ.

ವಿದ್ಯಾವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೇ ಅಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಭಾಗದ ಸ್ಕೂಲುಗಳು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಆಗಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಯೋಗ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಹೇಳದೆ ಗತ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ. ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಈಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಶಾಲೆಗಳು ಎಷ್ಟಿವೆ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತದೆ, ಎನ್ನುವುದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲೇಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರೈಮರಿ ಸ್ಕೂಲುಗಳು ಸಾಕಷ್ಟಿಲ್ಲ, ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೈಮರಿ ಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೋದನಲ ಹೇಳಿದ್ದೆ. ಈ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಈ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ಗೆ 35 ಹೊಸ ಪ್ರೈಮರಿ ಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದು ಸಾಲದು. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರನ್ನೂ, ಬೊಂಬಾಯಿ ಕರ್ನಾಟಕವನ್ನೂ ಜೊತೆಗೆ ಶಾಲೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ, ಬೊಂಬಾಯಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಭಾಗ ಬಹಳ ಹಿಂದಿರುಗಿದೆ. ಈ ಭಾಗ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ, 35 ಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಲದು. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಕೊನೆಯ ಪಕ್ಷ 70 ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರ ಸಲುವಾಗಿ ಬಡ್ಡಿಯಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ reappropriation ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ, ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಸರಾಸರಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಇದೆ. ಮಿಡರ್ ಸ್ಕೂಲ್ ಸರಾಸರಿ ಮೂರಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿ ಇಲ್ಲ, ಹೈಸ್ಕೂಲು ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ. ನಮ್ಮ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಮಿಡರ್ ಸ್ಕೂಲ್ ಇಲ್ಲ. ಅಂದ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿ ಬಹಳ ವಿಚಿತ್ರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಮಿಡರ್ ಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕು, ಇದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಎಲ್ಲೆಂದೆ ರಾದರೂ ಗ್ರಾಂಟನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು.

ಪ್ರೈವೇಟ್ ಮಿಡರ್ ಸ್ಕೂಲುಗಳು ಬಹಳ ಚಿಂತಾ ಜನಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿವೆ. ಅವುಗಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣ ಒದಗಿಸಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವುಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಅವುಗಳನ್ನು ಗವರ್ನಮೆಂಟ್‌ಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಆದಿ ಇಲ್ಲ. ಮಿಡರ್ ಸ್ಕೂಲುಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವುಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಕಡೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕು.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ, ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಶಾಲೆಗಳ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಒದಗಿಸಿರುವ ಹಣವನ್ನು ಬಡ್ಡಿಯ ಪೂರ್ತ ನೋಡಿದೆ. ನಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೂ ಬಡ್ಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಣ ಆರಾಟ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಭಾಗದ ಮೂರು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ನೋಡಿ

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ದೇಸಾಯಿ)

ದರೂ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಟ್ಟಡಕ್ಕಾದರೂ ಹಣ ಅರಾಚ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ. "Lumpsum grant for integrated areas" ಎಂಬ ಒಂದು ಹೆಡ್ ಇದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಹತ್ತುಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದರೂ ರಾಜ್ಯವನ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಏನೋ? ಈ ರೀತಿ ವಿದ್ಯಾ ಶಾಖಾ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾಡಬಾರದು. ಎಷ್ಟೋ ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಹೆಸ್ಟೊಲುಗಳಿಗೆ, ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಕಟ್ಟಡ ಇಲ್ಲ. ಇರುವ ಎಷ್ಟೋ ಕಟ್ಟಡಗಳೂ ರಿಪೇರಿ ಆಗಲಾರದೆ, ಬಿದ್ದು ಹೋಗಿವೆ. ವಾಸಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ಆ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಡಿ. ಯವರು ನರ್ಚಿಂಗ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ, ಗಿಡದ ಕೆಳಗೇ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಒಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ರಾಯಚೂರ್ ಹೆಸ್ಟೊರ್ ಬಗ್ಗೆ ಇದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ಉಳಿದ ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಮತ್ತು ಬದರಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಸ್ಕೂಲುಗಳ ಕಟ್ಟಡದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೇ ರೀತಿ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ಪೇ ಬಿಲ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ ಸಹಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಪ್ರೈಮರಿ ಸ್ಕೂಲ್, ಮಿಡಲ್ ಸ್ಕೂಲ್, ಟೀಚರ್ಸ್ ಪೇ ಬಿಲ್ಸ್ ಅವರಿಗೇ ಹೋಗಬೇಕು. ಅವರು ಸಹಿ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಇವರಿಗೆ ಸಂಬಳ ಬರಬೇಕು. ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಷರ್ ಆಫ್ ಸ್ಕೂಲ್ಸ್ ಒಬ್ಬರೇ ಇರುವುದರಿಂದ, ಅವರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸ್ಕೂಲುಗಳ ಕೆಲಸ ಇರುವುದರಿಂದ, ಅವರಿಗೆ ಸಹಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೋ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳಿಗೆ ನಾಲ್ಕು-ಅರು ತಿಂಗಳ ವರೆಗೆ ಸಂಬಳ ಸಿಕ್ಕಲಾರದೆ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಷರ್ ಎಂದು ಮಾಡಿ ಅರೀತಿ ಪೇ ಬಿಲ್ಸ್ ಗೆ ಸಿಗ್ನೇಚರ್ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುವುದು ಅವಶ್ಯವಿದೆ ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ದೊಡ್ಡ ವಿಷಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಿನ್ಯೆಸು ತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಸ್ಕೂಲ್, ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜ್ ಇರಲಿಲ್ಲ, ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜ್ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜ್ ಪ್ರೈವೇಟಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಅದರಲ್ಲಿ ಇದ್ದೇನೆ. ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಗೌರ್ಮೆಂಟಿನಿಂದ ಅರ್ಧ ಹಣ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮಿಂದ ಅರ್ಧ ಹಣ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಎಂದರೆ ಸ್ಟೇಟ್ ಗೌರ್ಮೆಂಟ್ ಮತ್ತು ಪ್ರೈವೇಟ್ ಕಂಪನಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಲೇಟೆಸ್ಟ್ ಫಿಗರ್ಸ್ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಸುಮಾರು ಒಂದೂವರೆ ಲಕ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ನಮ್ಮ ಕಡೆಯಿಂದ ಬಂದಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಪೋಸ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜನ್ನು ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಏರಿಯಾಕ್ಕೆ ಮೀಸಲಾಗಿ ಇಟ್ಟಿರುವುದು ಸಂತೋಷದ ಸುದ್ದಿ. ಅದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಕಾಲೇಜನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಸದಸ್ಯರ ಮೀಟಿಂಗ್ ಕರೆದಿದ್ದರು. ಕೆಲವು ಭಾಗದವರು ಗುಲ್ಬರ್ಗದಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕೆಂದು. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಭಾಗದವರು ರಾಯಚೂರು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕು ಎಂದರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಎಕ್ಸ್‌ಪರ್ಟ್ ಕಮಿಟಿ ನೇಮಿಸೋಣ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಳಿದರು. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಎಕ್ಸ್‌ಪರ್ಟ್ ಕಮಿಟಿ ಆಗಿಲ್ಲ. ಕೆಲವೊಂದು ಮೀಟಿಂಗ್ ನೋಟೀಸನ್ಸ್ "Notices for the establish-

ment of Engineering College in Gulberga" ಎಂದು ಬರೆದಿತ್ತು. ಗೌರ್ಮೆಂಟಿನವರು ಎಕ್ಸ್‌ಪರ್ಟ್ ಕಮಿಟಿ ನೇಮಿಸದೆಯೇ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂಬ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಹಾಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಕಾರಣ ಏನು? ರಾಯಚೂರ್ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ವಿಷಯ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜನ್ನು ರಾಯಚೂರ್ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಕಡೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅದು waste of money ಆಗುತ್ತದೆ. ರಾಯಚೂರ್ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ತೆಂಗಿನದ್ರಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಹೈಡ್ರೋ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಸ್ಟೇಷನ್ ಲೆಫ್ಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಸ್ಟೇಡ್ ಪೂರ್ತಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಡ್ಯಾಮು ಕಟ್ಟುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ಹಾಕುವುದರಲ್ಲಿ ಸಿವಿಲ್ ಮತ್ತು ಮೆಕಾನಿಕಲ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತೀವ್ರತೆ ಕೊಡಲು ಸಹಾಯಕವಾಗಿರುವ ಸ್ಥಳವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ನಾನು ಗೌರ್ಮೆಂಟಿನವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಇಷ್ಟೆ. ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಯೋಚಿಸುವಾಗ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಒಂದೇ ಒಂದು ವಿಷಯ. ಮೊನ್ನೆ ಪ್ರಶೋತ್ತರಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಮೋಕ್ಷಸಿನಾರವರಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾ ಹರಿಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿಯಾವ ರೀತಿ ಸೌಲಭ್ಯ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ ಅವು ಅವರು ಕನ್‌ವಂಸ್ ಅದಮೇಲೂ ಕೂಡ ಅದೇ ರೀತಿ ಸೌಲಭ್ಯ ಅವರಿಗೆ ದೊರೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದರು. ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಆ ರೀತಿ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ಅಥವಾ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆ ರೀತಿ ಹೇಳಿದರೋ ಎಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯ ದೊಡ್ಡದು ಇದೆ. ಹರಿಜನರಿಗೆ ಈ ರೀತಿ ಸೌಲಭ್ಯ ಕೊಡತಕ್ಕ ವಿಷಯ ಕಾಣಿಸ್ಕೊಳ್ಳುವನ್ವಲ್ಲಿ ಪ್ರೊವೈಡ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಹರಿಜನರು ಕನ್‌ವರ್ಸ್ ಅದಮೇಲೆ ಕೊಡಬೇಕೇ ಕೊಡಬಾರವೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಯೋಚಿಸಬೇಕಾದ ವಿಷಯ. ಹಾಗೆ ಕನ್‌ವರ್ಸ್ ಅದಮೇಲೂ ಕೊಡಬೇಕು ಸೆಕ್ಯುಲರ್ ಸ್ಟೇಟ್ ಧಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ತಾವು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಯಾವ ಮತಕ್ಕೇ ಅದರೂ ಕನ್‌ವರ್ಸ್ ಅದರ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ತಾರತಮ್ಯ ಏತಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದರು ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ವಿವರಣೆ ಇಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

Sri K. PUTTASWAMY (Mysore).—Have the Government taken such a decision?

Sri B. V. DESAI.—I want to ask about it specially. ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಡಿಸ್‌ಕಸ್ ಮಾಡಿ ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೇ, ಅಥವಾ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂದು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಇದು ಸೆಕ್ಯುಲರ್ ಸ್ಟೇಟ್ ಧಕ್ಕೆ ತರತಕ್ಕ ವಿಷಯ. ಎಲ್ಲ ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ನೀತಿಯ ವಿಚಾರ. ಈಗ ಐದು ಒಂದುಗೂಡಿರತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಯಾ ಭಾಗದಲ್ಲಿ

ಅಯಾ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟಂತೆ ಇದೆ. ಮಾನಸಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಒಂದುಗೂಡಬೇಕಾದರೆ ವಿಧ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ನಿತಿಯನ್ನು ಒಂದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅನುಸರಿಸುವುದು ಅವಶ್ಯ ಇದೆಯೆಂದು ಶ್ರೀ ಕೌಜಲಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಆದಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗೂ ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ವಿಧ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಹಾಸ್ಟಲುಗಳಿಗೆ ಗ್ರಾಂಟುಕೊಡುವ ವಿಷಯ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಗ್ರಾಂಟು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಹಾಸ್ಟಲುಗಳ ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಆಗಬೇಕಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರು ಭಾಗದಿಂದ ಬಂದಿರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರು ರೂಲ್ಸ್ ಅಪ್ಪೇ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಹಾಸ್ಟಲ್ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಆಗುವ ಕಾರಣ ಇಲ್ಲ, ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಆಗದೆ ಗ್ರಾಂಟು ನಿಕ್ಕುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಕಡೆ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಆಗದೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ.—ಆ ರೀತಿ ಇರಲಾರದು.

Sri B. V. DESAI.—We have to register the Sarvajanic Vidyarthi Nilaya hostel in Kustgi before we could get grant. The Hon'ble Minister may look into this matter. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

*ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚಾಮಯ್ಯ (ಪಾಂಡವಪುರ).—ಈಗ ನಮ್ಮ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆಡಳಿತ ವಹಿಸಿ ಕೊಂಡು ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಾದವು. ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟಪ್ಪನವರು ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ವಿಧ್ಯಾವಂತರಿಗಾಗಿ ದ್ವಾರ. ಅವರು ಹಿಂದೆ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ವಾದಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಕಂಪರ್ ನರಿ ಎಜುಕೇಷನ್ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೇಶದವರವನು ಎಷ್ಟು ಇತ್ತು ಎಂದರೆ ನಾಲ್ಕು-ಐದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಇತ್ತು. ಅಂಥಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರು ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಪ್ಲೋರ್‌ನಲ್ಲಿ ನಿಂತುಕೊಂಡು ಬಹಳ ಜೋರಾಗಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಉದ್ಧಾರವಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿಧ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕು, ಆದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಏರ್ಪಾಡು ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ವಾದಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಶ್ರೀ ವಿ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ.—ಈಗ ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚಾಮಯ್ಯ.—ಈಗ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರು ಅಧಿಕಾರ ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಬಂದ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರದ ವರಮಾನ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟಿದೆ ಯೆಂದರೆ ಸುಮಾರು 50 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಮೇಲಿದೆ. ಅಷ್ಟಿರುವಾಗ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಅವರು ಹಿಂತೆಗೆಯಬೇಕು? ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ದಿವಸ ವಿಧ್ಯಾವಂತರ ಸಂಖ್ಯೆ ಸುಮಾರು ಶೇಕಡ 20ರಷ್ಟಿರಬಹುದು, ಹಳ್ಳಿಯ ಕಡೆ ಅಷ್ಟು ಇಲ್ಲ, ಬರೀ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದರೆ ಸುಮಾರು ಶೇಕಡ ಹತ್ತು ಮಂದಿ ವಿಧ್ಯಾವಂತರಿರಬಹುದು. ಇದು ಕೇವಲ ಕಡಮೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡುವಾಗ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ವಿಧ್ಯಾವಂತರಾಗಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ತಕ್ಕ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕೈಲಿ ಅಧಿಕಾರವಿರುವಾಗ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಎರಡು ಕೋಟಿ ಜನರು ವಿಧ್ಯಾವಂತರಾಗುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಮತ್ತೊಂದು ವಿಷಯ. ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಕೂಲು ಕಟ್ಟಡಗಳೇ ಇಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೋ ಕಡೆ ಸ್ಕೂಲೇ ಇಲ್ಲವೆಂಬುದು ನಿಮಗೇ ಗೊತ್ತಿದೆ, ನೋಡಿದ್ದೀರಿ. ಈ ದಿವಸ 1,400—1,500 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಆಜ್ಞೆ ಹೊರಡಿಸಿದ್ದೀರಿ, ಅಷ್ಟೇ ಮೊಬಲಗನ್ನು ಜನರು ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು, ಹಳ್ಳಿಯವರು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ಆಜ್ಞೆಯಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ.—ಹಾಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ್ದಿಲ್ಲವೆಂದು ಅನೇಕ ಸಲ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆ ಸರ್ಕಾರ ಕೊಟ್ಟು ಹಣದಲ್ಲೇ ಸ್ಕೂಲು ಕಟ್ಟಡವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚಾಮಯ್ಯ.—ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿಯಿರುವವರು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದಿರುವ ಹಳ್ಳಿಯವರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಉದಾರ ಭಾವನೆ ತೋರಿಸಬೇಕು. 1,500 ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲೇ ಕಟ್ಟಡವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ, ಕಟ್ಟು. ಆಗದಿರುವ ಕಡೆ ಸರ್ಕಾರ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಎಷ್ಟೋ ಕಡೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಲೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಅದೆಲ್ಲಾ ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು. ಈಗ ಹರಿಜನರು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಹೋದರೆ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಲೆ ನಡೆಯುವ ಕಡೆ ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆಯಿದೆ. ಹರಿಜನರಾಗಲಿ, ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ಹೋಗಿ ವಿಧ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಬೇಕು, ಚಾವಡಿ ಮತ್ತು ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಲೆ ನಡೆಸುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ತಮ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲಾದರೂ ಹೆಚ್ಚು ಮುತುವರ್ಜಿ ವಹಿಸಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಲಾ ಕಟ್ಟಡವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಕೂಲುಗಳಿಗೆ ಬಹುಶಃ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಪಾಠಕ್ಕೆ ಅರ್ಧ ದಿವಸ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ರಿಕ್ಟರ್ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕ್ಲರ್ಕ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಈ ವಿಚಾರವರಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತೇಇರಬೇಕು. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಷ್ವಗಳಾಗಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಶಾಲೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದರೆಂದು ಒಂದು ಪಾರ್ಷ್ವ ಹೇಳುವುದು, ಇನ್ನೊಂದು ಪಾರ್ಷ್ವ ಭಂದಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಈ ರೀತಿಯಿದೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತನಿಖೆ ನಡೆಯಬೇಕು; ಅದು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ಶಾಲಾ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರು ಸರಿಯಾಗಿ ತನಿಖೆಮಾಡಿ ಕೆಲಸ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡದಿರುವವರ ಮೇಲೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡುಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಆ ಮೇಲೆ ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮಾತು ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಅನೇಕ ಬಡ ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ವ್ಯಾಸಂಗವನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ಕೂಲುಗಳಿಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಗ್ರಾಂಟ್, ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನ ವಗೈರಿ ಸಹಾಯ ನೀಡದಿದ್ದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ, ಇದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಬಡಹುಡುಗನಿಗೂ ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನ ಕೊಟ್ಟು ಅವನು ವಿಧ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮುಂದುವರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶಮಾಡಬೇಕು, ಎಲ್ಲರೂ ವಿಧ್ಯಾವಂತರಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನ ವಿನಿಯೋಗ ಮಾಡುವುದು ವರ್ಷದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಬೇಗ ವರ್ಷದ ಮೊದಲೇ ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿ ವಿಲೇವಾರಿಯಾಗುವಹಾಗೆ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಆಜ್ಞೆಮಾಡಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹೆಚ್ಚಸ್ಕೂಲಿಗೂ ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ವಿಜ್ಞಾನಪನಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚಾಮಯ್ಯ)

ಸ್ಯಾಲರ್‌ಷಿಪ್ ಕಮಿಟಿ ಸದಸ್ಯರುಗಳಿಗೆ ಟಿ.ಎ. ಆಗಲಿ, ಡಿ. ಎ. ಆಗಲಿ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಸದಸ್ಯರು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಹೋಗಿ ರಾತ್ರಿಯೆಲ್ಲಾ ಕುಳಿತು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಹುಡುಗರ ಹೆಸರನ್ನು ಚೆಪ್ಪೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಚೆಪ್ಪೆರೈಟರ್ ಅನುಕೂಲವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೆಡ್‌ಮಾಸ್ಟರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಒದಗಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನಕ್ಕೆ ಯಾರು ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಹ ಅವಕಾಶವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ವೇತನ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಒಂದು ಲೋಟ ಕಾಫಿಗೆ ಸಹ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಬೆಳಗಿನಿಂದ ರಾತ್ರಿಯವರೆಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಾಗ ತಕ್ಕ ಅನುಕೂಲತೆ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಹಣ ಒದಗಿಸಿಲ್ಲ. ಆನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಎಷ್ಟೋ ಹಣ ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಹಾಗೆಂದುವಾಗ ಈ ಕಡೆ ಗಮನ ಕೊಡದಿರುವುದು ನೂಕುವಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರ ದಲ್ಲೂ ಮನಸ್ಸುಮಾಡಿ ಉದಾರವಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವವರಿಗೆ ತಿಂಡಿ, ಕಾಫಿ, ಊಟ ವಗೈರೆ ಬೇಕಾದ ವಿರ್ವಾಡುಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಸಾರಿ ಮಂದ್ಯೆ ದಿಸ್ತೀಕ್ಟಿ ನಲ್ಲ ನಾವು ತೀರ್ಮಾನಮಾಡಲು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಹತ್ತು ಗಂಟೆಯಿಂದ ರಾತ್ರಿ ಹತ್ತು ಗಂಟೆಯವರೆಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಯಿತು. ಆಗ ಥೀರ್ಮನರವರೇ ಕೈಯಿಂದ ಹಣ ಕೊಟ್ಟು ಕಾಫಿ, ತಿಂಡಿ ತರಿಸಿದರು. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟು ಬಡತನವಿದೆಯೇ! ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನಗಳನ್ನು ತೀರ್ಮಾನಮಾಡುವವರಿಗೆ ಊಟ ತಿಂಡಿಗೆ ವಿರ್ವಾಡು ಮಾಡಲು ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲವೇ! ಇದಕ್ಕೆ ತಾವು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು.

ಸೇವಾದಳಕ್ಕೆ 50 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಲು, ಅದಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡಲು ಸೇವಾದಳಕ್ಕೆ ಹಣ ಕೊಟ್ಟು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ ಹೊರತು ಇನ್ನೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಸೋಷಿಯಲ್ ವರ್‌ಫೇರ್ ಬೋರ್ಡಿನಿಂದ ಹಳ್ಳಿಯವರಿಗೆ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಹಣ ಒದಗಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಹಳ್ಳಿಯವರಿಗೆ ಸಹಾಯವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರು ಉದ್ಧಾರವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ವಿರ್ವಾಡೆಲ್ಲವೂ ತಮ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕು.

ಮಯಸೂರ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ 40 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಪ್ರಯೋಜನವೇನು! ವ್ಯಾನ್ ಒದಗಿಸುವುದು ಮನೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸ್ವಂತ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲೂ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಈ ಕಾರ್ಯ ತ್ಯಾಜ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ವೆಚ್ಚಮಾಡುವ ಹಣ ವ್ಯರ್ಥ. ಈ ಬಾಬಿನ ಹಣವನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗಾದರೂ ಕೊಟ್ಟರೆ ಒಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಗೆ ಹೋಗುವ ಹುಡುಗರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಮೆಮಾಡಬೇಕು. ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನೀವು ಅವರಿಗಿಲ್ಲಾ ಕೆಲಸ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿದ್ದೀರಿ, ಅಶಕ್ತರು ಬಿ.ಎ., ಎಂ.ಎ. ಪಾಸುಮಾಡಿ ಬಂದವರಿಗಿಲ್ಲಾ ನಿನ್ನ ಕೆಲಸ ಕೊಡಬಲ್ಲರಾ? ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಗಿರುವ ನೂಕುನುಗ್ಗಲನ್ನು ತಡೆಮಾಡಬೇಕು. ಮೆರಿಟ್ ಇರು

ವವರು ಮಾತ್ರ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು.

[MR. SPEAKER in the Chair]

ಚಿಕ್ಕ ಕರ್ ಕಾಲೇಜುಗಳಿಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಬಹಳ ನಿಧಾನವಾಗುತ್ತಿದೆ. ನಾಲ್ಕು ಅಭಿಷಿಯಲ್ ಕಮಿಟಿಮಾಡಿ ಹುಡುಗರನ್ನು ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಸೇರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಸಾರಿ ಕಾಲೇಜ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ಲೋರಿನೋ ತೀರ್ಮಾನಮಾಡಿತು. ಇದಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ಅಭಿಷಿಯಲ್ ಕಮಿಟಿಮಾಡಿ ಬಹಳ ಜಾಗೃತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಬೇಕು.

ಅವರಿಗೆ ಅಡ್ಡಿಪಡೆ, ಪಾಠ ವಗೈರೆಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

4-30 P.M.

ಇನ್ನು ಚಿಕ್ಕ ಬುಕ್ಕುಗಳು ಪ್ರಿಂಟಾಗಿದ್ದರೂ ಹುಡುಗರ ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಪಾಠ ಶಾಲೆಗಳು ತೆರೆದು ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳುಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಸಿಕ್ಕುತ್ತವೆ, ಇದರಿಂದ ಹುಡುಗರಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ದೊರೆಯಬೇಕು. ಪಾಠಶಾಲೆಗಳು ತೆರೆಯುವ ಮೊದಲೇ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಪುಸ್ತಕಗಳು ದೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇನ್ನು ಚಿಕ್ಕ ಬುಕ್ಕುಗಳನ್ನು ವರ್ಷವರ್ಷವೂ ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಬಡವರಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಬದಲಾಯಿಸುವ ಪಾಲಿಸಿಯನ್ನು ಕೂಡಲೇ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಂಥ ಚಿಕ್ಕ ಬುಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಎರಡು-ಮೂರು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೂ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಈಗ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಊಟಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಎರಡು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಬಹಳ ಸಂತೋಷ. ಈ ರೀತಿಯಾದ ಅನುಗೊಲವನ್ನು ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಬಂದು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಮಾಡುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿರೂ ಒದಗುವಂತೆ ತಕ್ಕ ವಿರ್ವಾಡುಮಾಡಬೇಕು. ನನಗೆ ಹಳ್ಳಿಯವರಿಗೂ ಈ ರೀತಿಯಾದ ಅನುಕೂಲ ಒದಗಿತೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂದು ನನಗೆ ಶಂಕೆಯಾಗಿದೆ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಅಬ್ದುಲ್ ರಶೀದ್ (ಕೋರಾರ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಮುಂದಿಸಿರುವ ಈ ಸಾಲಿನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ತರಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರಂತೂ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬಹಳ ರಾಧಕರವಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿಯೂ ಇದೆ. ಆದರೆ ಈ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲು ಬಹಳ ನಿಧಾನಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಜಾಗೃತಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲಿಲ್ಲ. ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಲಿಟರರಿ ಎಜುಕೇಷನ್ ಮತ್ತು ಟೆಕ್ನೋಲಿಜಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಬಹಳ ಅಗತ್ಯ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಚಿಕ್ಕ ಕರ್ ಎಜುಕೇಷನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳ ಕಟ್ಟಡ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ, ಹೋದ ವರ್ಷ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ದವರು ಒಂದು ಹೊಸ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಂದರು. ಕೊನೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಯವರು ಸ್ಕೂಲು ಕಟ್ಟಡ ಕ್ಯಾಗಿ ಶೇ|| 25 ಭಾಗವನ್ನು ಡೊನೇಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದುದನ್ನು ಈ ವರ್ಷ ಒಂದು ಹೊಸ ನಮೂನೆ ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ.—ಶೇಕಡ 25 ಭಾಗವೆಂದು ಎಲ್ಲ ಇತ್ತು ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಅಬ್ದುಲ್ ರಶೀದ್.—ಮುಂಚೆ ಇತ್ತು. ಹೋದ ವರ್ಷ 50 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಡೊನೇಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಕೆಲವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಪಂಚ್ಚನ್ನು ಡೆಕ್ಲೇರಿ ಕಮಿಷನರ ವಶಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಆಗ ಯಾರೂ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬಂದು ಏನೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಜನರು ಕೊಟ್ಟ ಪಂಚ್ಚ್ ಲಾಪ್ಸ್ ಆಯಿತು, ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಯಾರಿಲ್ಲ ಏನು ಒಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ಲೋಪವಿದೆಯೋ, ಅದನ್ನು ತಿದ್ದ ಬೇಕು ಮತ್ತು ಸರಿಮಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬಹಳ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಯ ರೈತರು ಶೇಕಡ 25 ರಿಂದ ಶೇಕಡ 50ರಷ್ಟು ಡೊನೇಟ್ ಮಾಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಸ್ಕೂಲುಗಳು ಅಗತ್ಯವಿದೆಯೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೋ, ಅಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ವರು ಅರ್ಧ ಭಾಗವನ್ನು ಸರ್ವೆನ್ಸ್ ಕೂಪರಿಯೂ, ಇನ್ನರ್ಧ ಭಾಗವನ್ನು ಸಾಲದ ರೂಪವಾಗಿಯೂ ಕೊಟ್ಟು, ಸಾಲಕೊಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ನುಮಾರು 20 ಕಂತುಗಳಲ್ಲಿ ವಸೂಲಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅಗತ್ಯವಾಗಿರುವ ಜಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಡಗಳು ತಯಾರಾಗುವುದಾದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಸಾಲದ ರೂಪವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟ ಶೇಕಡ 50 ಭಾಗದಷ್ಟು ಹಣ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಂತಿಸಿ ರೂಪವಾಗಿ ವಾಪಸ್ಸು ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ತರಹ ಎಕ್ಸ್ ಪೆರಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿಸೋದಬೇಕು.

ನಮ್ಮ ಕೋರಾರ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ತಾಲ್ಲೂಕು ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ನುಮಾರು ಎರಡು ಲಕ್ಷ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇದೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ಹೈಸ್ಕೂಲಿದೆ ನಮಗೆ ಎರಡು ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳು ಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿಯೇ ಕೆಲವು ಮಹನೀಯರು ವೇಮಗಲ್ ಗ್ರಾಮದವರು ಸೇರಿ ಒಂದು ಹೈಸ್ಕೂಲ್ ಕಮಿಟಿ ಎಂದು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಜನವರಿ 30ನೆಯ ತಾರೀಖು ಒಂದು ನಿಯೋಗವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ವಿಧ್ಯಾಮಂತ್ರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಬಂದಿದ್ದರು. ಆಗ ಆ ಮನವಿ ಪತ್ರದ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ವಿಧ್ಯಾ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಕ್ಷಣ ಸ್ಕಾಟ್ ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ನೂಡನೆ ಕೊಟ್ಟರು ಎಂದು ತಿಳಿದು ಬಂತು. ಈಗ ನುಮಾರು ಎರಡೂವರೆ ತಿಂಗಳು ಆಗುತ್ತಾ ಬಂತು. ಸ್ಕಾಟ್ ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಗಲೇ ಇಲ್ಲ. ಸ್ಕಾಟ್ ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ನಿಗೆ ತಿಂಗಳಾನುಗಟ್ಟರೆ ಅದರ ಇನ್ನು ಆ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸ್ಕೂಲು ಮಂಜೂರಾಗುವುದು ಯಾವಾಗ? ಈ ತರಹ ವಾಗಿ ವಿಧ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ನಿಧಾನವಾದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೀರ್ತಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಜಾಗ್ರತೆ ಜಾಗೃತವಾಗಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಯಬೇಕು. ಮತ್ತೊಂದು ಸಾರಿ ಸ್ಕೂಲು ಕಟ್ಟಡದ ವಿಷಯವಾಗಿ ವಿಧ್ಯಾ ಶಾಖೆಯ ಉಪ ಸಚಿವರಿಗೆ ಫೆಬ್ರವರಿ 17ನೇ ತಾರೀಖು ಒಂದು ಮನವಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತೆ ಅದಕ್ಕೆ ಇದುವರೆಗೂ ದಾದುಫಿಯಾದು ಇಲ್ಲ. ಜವಾಬು ಮೊದಲೇ ಇಲ್ಲ ಈ ತರಹ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ರೋಷ

ದೋಷಗಳು ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿವೆ, ಈ ತರಹ ಏಕೆ ನಿಧಾನವಾಗುತ್ತದೋ ನನಗಂತೂ ಬಹಳ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲಾ ಉಪಧ್ಯಾಯರ ವಿಚಾರ ದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ, ಅವರಿಗೆ ಈಗ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಸಂಬಳ ಬಹಳ ಕಡಮೆ ಇದೆಯೆಂದು ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಅವರ ಸಂಬಳವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಜತ್ತೀ ಕಮಿಷಿಯವರೂ ಸಹ ಐದು ಜನರಿರುವ ಒಂದು ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ಮಾಹೆಯಾನು 100ರೂಪಾಯಿ ಆದಾಯ ಎರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವಾಗ, ಒಬ್ಬ ಬಡ ಸ್ಕೂಲ್ ಮಾನ್ಯರಿಗೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ 100 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಕಡಿಮೆ ಸಂಬಳ ಕೊಡುವುದು ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಅರ್ಥಮರ್. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಿಗೂ 100 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಬಳ ಪಾವತಿಯಾಗುವ ಹಾಗೆ ಜಾಗೃತೆ ವಿಶಾಲ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸೂಚಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಯಾವ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಿಗೂ 100 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ಸಂಬಳ ಸಿಕ್ಕಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಮನವಿಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಈಗ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ತರಪೇತರಾದ ಮತ್ತು ತರಪೇತರಾಗದೆ ಇರುವ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇವರ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ತರಪೇತರಾದ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆ ಕಡಮೆಯಾಗಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಉತ್ಸಾಹವಿಲ್ಲ. ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿರಬೇಕು. ಆಗ ಅವರಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಟ್ಟಂತಾಗುತ್ತದೆ, ಉತ್ಸಾಹ ದಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಂತಾಗುತ್ತದೆ. ತರಪೇತರಾದ ಉಪಾ ಧ್ಯಾಯರು ತರಪೇತರಾಗದೆ ಇರುವ ಉಪಾ ಧ್ಯಾಯರಿಗಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ಮೇಲು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರ ದವರು ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ತರಪೇತರಾದ ಉಪಾ ಧ್ಯಾಯರಿಗೆ ತರಪೇತರಾಗದೆ ಇರುವ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸಂಬಳಕ್ಕಿಂತಲೂ ಜಾಸ್ತಿ ಸಂಬಳ ವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಕೋರಿಕೆ.

ಇನ್ನು ವಯಸ್ಕರ ವಿಧ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಈಗ ಯುವಕರಿಗೆ ಕೇವಲ ಒಂದೇ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ ಪ್ರಕಾರ ಯಾವ ಯಾವ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ರೆಕಗ್ನೈಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆೋ ಆಯಾಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ದೊರಕುತ್ತದೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಅಪೇಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ತಮಿಳು ಭಾಷೆ ಮಾತನಾಡುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗನುಗುಣ ವಾಗಿಯೂ, ತೆಲುಗು ಭಾಷೆ ಮಾತನಾಡುವ ಪ್ರದೇಶ ಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿಯೂ, ಉರ್ದು ಭಾಷೆ ಮಾತನಾ ಡುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆ ಮಾತನಾಡುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗನುಗುಣ ವಾಗಿಯೂ ವಯಸ್ಕರ ಶಿಕ್ಷಣ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಈ ವಿಧ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಇಲಾಖೆಯ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ತೆರೆದು, ಅಲ್ಲಿ ಆಯಾ ಭಾಷೆಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೋರುತ್ತೇನೆ.

ಸರ್ಕಾರದವರು ಬಹಳ ಉದಾರ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಕೆಲವು ಖಾಸಗೀ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಶೇಕಡ 50ರಷ್ಟೇ

(ಶ್ರೀ ಡಿ. ಅಬ್ದುಲ್ ರಶೀದ್)

ಅಥವಾ ಶೇಕಡ 75 ರಷ್ಟೋ ಶಾಲೆಯ ಖರ್ಚನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂಬ ಭರವಸೆಯ ಮೇಲೆ ಸಂಸ್ಥೆಯವರು ತಮ್ಮ ಕೈಯಿಂದಲೇ ಆ ಹಣವನ್ನು ಹಾಕಿ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ನಿರ್ದರ್ಶನಗಳು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಇವೆ. ಎರಡು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಅನೇಕ ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸಲ್ಲಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಸಹಾಯ ದ್ರವ್ಯ ನಿಗದಿಯಾದ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರಿಂದ ಸಲ್ಲುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ದೂರುಗಳು ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿವೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ತಮ್ಮ ಸಹಾಯ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ವರ್ಷಾನುಗಟ್ಟಲೆ ಕೊಡದೆ ನಿಧಾನ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಅನೇಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸಲ್ಲಬೇಕಾದ ಗ್ರಾಂಟು ಇನ್ನೂ ಸಲ್ಲದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಅನುಮಾನಪಟ್ಟು ಅವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಭರವಸೆಯೇ ಕಡಮೆಯಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಆದಳಿತ ಕೆಡುತ್ತಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಆದಳಿತವನ್ನು ಯಾವರೀತಿ ಮುಂದುವರಿಸುವುದೆಂಬ ಅನುಮಾನ ಹುಟ್ಟಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವ ಯಾವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟಷ್ಟು ಸಹಾಯ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಅಷ್ಟು ಸಹಾಯ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಆದಳಿತ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ದಾರಿ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ನರ್ಸರಿ ಸ್ಕೂಲುಗಳ ವಿಷಯ. ಈ ಶಾಲೆಗಳು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬಹಳ ಅಗತ್ಯ. ಈ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಹೆಡ್‌ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿಯೂ ತೆರೆಯಬೇಕು. ಈ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನೇನೋ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ನಿಧಾನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ವರ್ಷಾನುಗಟ್ಟಲೆಯಾದರೂ ಆ ಯೋಜನೆಗಳು ಜಾರಿಗೆ ಬರುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಹೇಪ್‌ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ದಿಸಿರ್ಪಡೆ ಆಗಿದೆಯೆಂದು ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಎಲ್ಲಾ ಜನರೂ ನಮ್ಮ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕೇ ಎನಾ ಬೇರೆ ಇನ್ನೇನು ಯೋಜನೆ ಕಾರ್ಯಗತವಾಯಿತಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವಹಾಗಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೋ ಯೋಜನೆಗಳು ಜಾರಿಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ವರ್ಷ ವರ್ಷವೂ ಕಳೆದು ಹೋಗುತ್ತಿದೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಕೈಗೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಮಾಡಿ ಅವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರತಕ್ಕ ಬಂದೋಬಸ್ತನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ನಮ್ಮ ಕೋಲಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗರ್ಲ್ಸ್ ಹೈಸ್ಕೂಲು ಬಹಳ ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿನ ಮೆಥೋಡಿಸ್ಟ್ ಮಿಷನ್ ಗರ್ಲ್ಸ್ ಹೈಸ್ಕೂಲು ಬಹಳ ದಿನದಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿನ ಟೀಚಿಂಗ್ ಸ್ಟಾಫ್‌ರೂ ಬಹಳ ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿದೆ ಆದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಇಲ್ಲ. ಒಂದು ಸಾವಿರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಇರುವ ಬಾಯ್ಸ್ ಹೈಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಕ್ರಾಡೆಡ್ ಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಕ್ಕಳು ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಮಿಷನ್ ಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಸ್ಟೆಂಟ್ ಇಲ್ಲದೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕಡಮೆಯಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಬಂಗಾ ಒಂದು ಗರ್ಲ್ಸ್ ಹೈಸ್ಕೂಲನ್ನು ತೆರೆಯುವ ಬದಲು, ಈಗಿರತಕ್ಕ ಗರ್ಲ್ಸ್ ಹೈಸ್ಕೂಲನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಆಗ ಪಾಠಶಾಲೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಸರಿಯಾದ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವೂ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ.

ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ ಆದವರಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಮೀಡಿಯಂ ಮತ್ತು ಎರಡನೆಯವರಿಗೆ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಮೀಡಿಯಂ ಇಡಿಸಿ ಆ ಸ್ಕೂಲನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದರೆ ತಮಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಭಾರ ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಕೋಲಾರ ದೊಡ್ಡ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಹೆಡ್‌ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈಗ ಅಲ್ಲಿರುವ ಇಂಟರ್‌ಮೀಡಿಯೆಟ್ ಕಾಲೇಜನ್ನು ಅಪ್‌ಗ್ರೇಡ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ವರ್ಷದಿಂದ ಪದೇ ಪದೇ ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ತಾವೂ ಹಾಗೆಯೇ ತಳ್ಳಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ. ಈ ವರ್ಷವಾದರೂ ಅಪ್‌ಗ್ರೇಡ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೀರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ಹೈಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಸಿರಿಕರ್ನಾಟಕ ಒಂದು ಅಪ್‌ಷನ್‌ರ ಸಬ್‌ಕ್ಯೆ ಆಗಿ ಇಂಟ್ರಾಡ್ಯೂಸ್ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಹಿಂದೆ ಹುಡುಗರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆ ಇತ್ತು, ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್‌ಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಕೂಡ ಕಡಿಮೆ ಇತ್ತು. ಈಗ ಹುಡುಗರ ಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿ ಆಗಿದೆ, ಆದರೂ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್‌ಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಮಾತ್ರ ಅಷ್ಟೇ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದು ಒಂದಕ್ಕೆ ಎರಡರಷ್ಟಾದರೂ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈಗ 10 ಜನ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಇರುವ ಲಿಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ 20 ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ಟೀಚಿ ಕಳುಹಿಸಿರುವುದು ಸೇರಿಸಿದರೆ 32 ಜನ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದರಲ್ಲಿ 10 ಜನ ಹೋದರೆ 22 ಜನರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಅಸಾಧ್ಯವಾದ ಮಾತು.

*Sri V. P. DEENADAYALU NAIDU (Cubbonpet).—I find that certain districts are completely left out or they have nothing to say other them. I think there are some important matters to be brought out and that ought to be borne in mind. I do not think one district can go completely without a member expressing any opinion on such important matters.

Mr. SPEAKER.—I am not to be blamed for that. I am to be guided by the list given by both the parties. The Hon'ble Member may make a representation to the whips of the parties. ಇದಿವೆಂಟೆಂಟ್ಸ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಇದರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇಷ್ಟು ಜನಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶಕೊಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಆಗಲಾರದ ಮಾತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ 5½ ಘಂಟೆ ವರೆಗೂ ತಮಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ದಿನವೂ 7½-8 ಘಂಟೆವರೆಗೂ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದರೆ ಅಸಾಧ್ಯ ಎಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದಷ್ಟು ಕಡಮೆ ಜನರ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು.

Sri K. S. SUORYANARAYANA RAO (Mysore City).—It would be very wrong if we attempt to speak in five minutes. We must have more time.

Mr. SPEAKER:—I have no objection to giving chance to as many members as possible. I can do that within the time that we have got.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಜಯ್ಯ (ಚಾಮರಾಜನಗರ—ಅನುನೂಲಿತ ಜಾತಿಗಳು).—ಇದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರಿಗೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದು ಸರಿ, ಆದರೆ ತಮ್ಮ ಹೆಸರು ಇದರಲ್ಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ (ಗುಬ್ಬಿ).—ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದಂಥ ವಿಷಯ ಚರ್ಚೆಯಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ದೊಡ್ಡ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಾದರೂ ಚಿಂತೆ ಇಲ್ಲ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು 5 ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ಮೀರದಂತೆ ಮಾತನಾಡಿ, ಆಮೇಲೆ ನೋಡೋಣ.

ಶ್ರೀಮತಿ ರತ್ನಮ್ಮ ಮಾಧವರಾವ್ (ಶಿವಮೊಗ್ಗ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ದೇಶದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಜನರ ವಿದ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ದಿವಸ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ದೇಶದ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ನುಮಾರು ನಾಲ್ಕನೆಯ ಒಂದು ಭಾಗದಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ದಿವಸ ಇಂಥ ಒಂದು ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ವಿದ್ಯಾ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಜನರಿಗೆ ಜ್ಞಾನದ ಬೆಳಕನ್ನು ಕೊಡುವಂಥ ಈ ವಿದ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಸರ್ಕಾರ ಬಹಳ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತದೆ; ಇದು ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿ. ಮಾನವನಿಗೆ ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವಿದ್ಯೆಯೂ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಈ ವಿದ್ಯಾದಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಅನಂಖ್ಯಾತ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿರುವಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಬೇರೆ ಯಾವ ಸರ್ಕಾರವೂ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂಬ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮೆಚ್ಚಿಗೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾಗಿದೆ.

ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ವರ್ಷೇ ವರ್ಷೇ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನೊದಗಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದೇ ರೀತಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ಪ್ರೌಢ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನೊದಗಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ನೂರಾರು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಹಣವನ್ನೊದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ವರ್ಷೇ ವರ್ಷೇ ಸಹಸ್ರಾರು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಈ ಬಾಬಿಗೆ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಹಾಲಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅನಾನುಕೂಲಗಳೇನೆಂಬುದರ ಕಡೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಾಕಷ್ಟು ಗಮನಕೊಡದಿರುವುದು ಬಹಳ ವಿಪರೀತ. ಕೆಲವು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಲಾಕಟ್ಟಡಗಳೇ ಇಲ್ಲ. ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲೇ ಮಕ್ಕಳ ನೆರಳಿನ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲೇ ಅಥವಾ ಎಲ್ಲೋ ಬಯಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದು ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆದುಹೋದಾಗ್ಯೂ ಸರ್ಕಾರ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನೂ ನಡೆಸಿರುವುದಾಗಿ ಕಾಣ

ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಶಾಲಾಕಟ್ಟಡಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲೇಕೋ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಂದಗಾಮಿಯಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು ದುಃಖವನ್ನೂ ಮತ್ತು ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನೂ ಉಂಟುಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರುಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ದೂರ ಒಂದು ನೇಮಕವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ಈ ಶಾಲಾಕಟ್ಟಡದ ಬಗ್ಗೆ 750 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ನೇಮಾವಿದೆ. ಈ ಒಂದು ನೇಮಕದ ಪ್ರಕಾರ ಈ ದಿವಸ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ದಿವಸ ಅನೇಕ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸತಕ್ಕಂಥ ಜನರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೇಳತಕ್ಕ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಅವರಿಗೆ ಶಕ್ತಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಅನೇಕ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಬಡ ಜನರ ಮಕ್ಕಳ ವಿದ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಶಕ್ತಿವಂತರಿರುವುದು. ಆದರೆ ಅವರು ರೋಗಿಗಳಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಮಕ್ಕಳ ವಿದ್ಯಾದಾನಕ್ಕಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ದಾನಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಬುದ್ಧಿ ಅವರಿಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಅಲ್ಪ ಮಕ್ಕಳ ವಿದ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ತುಂಬ ಅಡಚಣೆಯುಂಟಾಗಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಮಾಪಾಳು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ದಿವಸ ಇಂಥಾ ಒಂದು ನಿಬಂಧನೆಯನ್ನು ಜನರ ಮೇಲೆ ಹಾಕುವುದರ ಮೂಲಕ ನೂರಾರು ಹಳ್ಳಿಗಳ ಬಾಲಕರ ವಿದ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಮೊಟಕು ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ಈ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಒಂದು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಯಾರ ಮೇಲಿರುತ್ತದೆ? ಈ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಭಾರತ ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಾಂತ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಉಚಿತ ಹಾಗೂ ಕಡ್ಡಾಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂಬ ನೇಮಕವಿದೆ. ಇದು ಈಗಾಗಲೇ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಇದ್ದಾಗ್ಯೂ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲಾಕಟ್ಟಡಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಗಮನ ಕೊಡದಿರುವುದು ತುಂಬಾ ಆಶ್ಚರ್ಯ. ಸರ್ಕಾರದವರು ವರ್ಷೇ ವರ್ಷೇ ಹೊಸ ಶಾಲಾಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಜನರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ಜನರು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಣವನ್ನು ಬಹಳ ದುಂದು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬ ಅನಿಸಿಕೆ ಅದನ್ನು ಈ ದಿವಸ ತಡೆಗಟ್ಟಿದರೆ ಅ-ಉಳಿತಾಯದಲ್ಲೇ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಡೆಗೂ ಈ ಶಾಲಾ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬಹುದು. ಈ ದಿವಸ ಅತಿಥಿ ಸತ್ಕಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ 7 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ವಿನಾಸಲಾಗಿಟ್ಟಿದೆ. ಈ ಬಾಬಿ ವರ್ಷೇ ವರ್ಷೇ ಹಸುಮಂತನ ಬಾಲ ಬೆಳೆದುಕೊಂಡ ಹಾಗೆ ಬೆಳೆದು ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನಾನೀಗ ಈ ಬಾಬಿನ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೈಬಿಡಬೇಕೆಂದೇನೂ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ಮಿತವ್ಯಯ ಮಾಡಿದರೆ ಇನ್ನು 10 ವರ್ಷಗಳೊಳಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದ್ಯಂತವೂ ಅ-ಉಳಿತಾಯದ ಹಣದಿಂದ ಈ ಶಾಲಾಕಟ್ಟಡಗಳ ನೋಡಗಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೆಂಬುದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಹೀಗೆ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅ-ಬಡ ಹಳ್ಳಿಜನರ ಮಕ್ಕಳ ವಿದ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಒಂದು

(ಶ್ರೀಮತಿ ರತ್ನಮ್ಮ ಮಾಧವರಾವ್)

ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಕೀರ್ತಿಗಳ ಸತ್ಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ಅತಿ ಸಂತೋಷವಾಗಿ

ಇನ್ನು ಪೌರ ವಿಧ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸಲದೇ ಇದೆ. ಈ ವಿಧ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಬಹಳ ದಿವಸಗಳಿಂದಲೂ ಸರ್ಕಾರದವರ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲೇ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕೆಲವು ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮುಂದೆ ಬಂದಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಈ ದಿವಸ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ದೇಶದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿಧ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರ ಈ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊರುವುದರ ಬದಲು ಇದನ್ನು ಬೇರೆ ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ವಹಿಸಿ ಅಂಥ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣ ಸಹಾಯ ಒದಗಿಸುವಂಥಾ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾದುದೆಂದು ನಾನು ಈ ಒಂದು ಸಲಹೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸೂಚಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಪ್ರಾಂತಗಳಾದ ಮದ್ರಾಸ್ ಮತ್ತು ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಈ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿ ಈಗಾಗಲೇ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಅದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಕೂಡ ಆ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯೂ ಜಾರಿಗೆ ತಂದು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಧನಸಹಾಯ ನೀಡತಕ್ಕದ್ದು ಅತ್ಯಗತ್ಯವೆಂದು ಸೂಚಿಸಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ದಿವಸ ಈ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒದಗಿಸಿರತಕ್ಕ ಹಣ ಏನೇನೂ ಸಾಲದೆಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ನಾನೀಗ ಮಾನ್ಯ ವಿಧ್ಯಾ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಮೊಬಲಗಿನಿಂದ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡಲು ಅಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಅನುಭವದಿಂದ ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ. ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಿನ ಮಾದರ ಸರ್ಕಾರಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವಾದ ಬೇಕಾಂಗಿರಿಯ ಈ ಬಾಲಿಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಒದಗಿಸಬೇಕಾದದ್ದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳ ವಿಧ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕ್ರಮವು ಆ ಒಂದು ಹಳೆಯ ಒಬರಾಯನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲ್ಪಡುತ್ತಿತ್ತೋ ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಈ ದಿವಸವೂ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ; ಈ ವಿಷಯಯಂತ್ರಯುಗವೆಂದು ನಾವೆನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದೇವೋ ಅಂಥಾ ಯುಗದಲ್ಲೂ ಆ ಒಬರಾಯನ ಪದ್ಧತಿಯ ವಿಧ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕ್ರಮವನ್ನೇ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಚಂದ್ರ ಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಜನರು ಹೋಗಿಬರತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಶೋಧನೆಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲು ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ನಾನಾ ಜನರು ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವಂಥಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾವೂ ಸಹ ನಮ್ಮ ಜನರಿಗೆ ಅಂಥಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವನ್ನು ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನೊದಗಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಅಂಥಾ ಒಂದು ಅದರ್ಶ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳು ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕಾಗಿವೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ದಿವಸ ಅಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಶೋಧನೆಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಬಾಲಿಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಒದಗಿಸಬೇಕಾದ್ದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಈ ಬಾಲಿಕೆ ಮಾನ್ಯ ವಿಧ್ಯಾ

ಸಚಿವರು ಅದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಣವನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಪೌರ ವಿಧ್ಯಾ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರೇನೋ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನೊದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಈ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತಿರುವ ವಿದ್ಯೆಯಿಂದೇನಾದರೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತಿದೆಯೇ ಎಂದು ಒಳಹೊಕ್ಕು ನೋಡಿದರೆ ಈಗಿರತಕ್ಕ ಈ ವಿಧ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕಿಂತಲೂ ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಜ್ಞಾನ ಸಂಪಾದನೆಯಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹಿಂದಿನ ವಿಧ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕ್ರಮವು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಹುಡುಗರನ್ನು ಕೇವಲ ಒಂದು ಗುಮಾಸ್ತೆಗಿರಿಗೆ ರಾಯಕ್ಕಾಗಿರುವಂತೆ ತಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಮುಂದೆ ಅವರು ದೇಶದ ಪ್ರಜೆಗಳಾದಾಗ ಒಂದು ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ಜೀವನೋಪಾಯವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಅವರು ಸ್ವತಂತ್ರರಾಗಿ ಬಾಳತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ನಾವು ಅವರಿಗೆ ಕಲಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಮಹಾತ್ಮಗಾಂಧಿಯವರು ಈಗಿನ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ಬದಲಾವಣೆಗಳಾಗತಕ್ಕದ್ದು ಅತ್ಯಗತ್ಯವೆಂದು ಬಹಳ ಹಿಂದೆಯೇ ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಮಕ್ಕಳು ಹಾಗೆ ವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಇನ್ನೂ ಹತ್ತಾರು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಮೂಲಮೂಲಗಳಲ್ಲೂ ಮೂಲಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ತಯಾರಿಸಿ ಅದನ್ನು ಬೇಗ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರತಕ್ಕದ್ದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಇನ್ನು ಈ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳಿಗೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸಂಬಳಸಾರಿಗೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿ, ಹೀಗೆ ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನೊದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ನಾನು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ವಿಧ್ಯಾ ಸಚಿವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತೇನೆ. ಈ ದಿವಸ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪದವೀಧರರಾದ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರ ವಿಧ್ಯಾ ಅರ್ಹತೆಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿರುವಂಥ ಪದವೀಧರರುಗಳಾದ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೂ ಸಹ ಇತರೇ ಪದವೀಧರರಿಗೆ ಬೇರೆ ಇರಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತಿರುವ ಸೌಲಭ್ಯಗಳೇ ನೀಡಲಾಗುವವೆಂದು ಅವರಿಗೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ದೊರಕಿಸಿಕೊಡತಕ್ಕ ಅವಕಾಶ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ವಿಧ್ಯಾ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ಮನವಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕೊನೆಯದಾಗಿ ನಾನು ಸಂಗೀತ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಯಾರಾದರೂ ಸಂಗೀತ ಕೂಡತಕ್ಕವರಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಸುಖವಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಅಂಥ ಸಂಗೀತ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಕಲಿಸುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ಆ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಸಂಬಳವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಸೂಕ್ತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಮರ್ಶಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಇವರಿಗೂ ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಬಳಸಾರಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಅಗತ್ಯ. ಇಂಥ ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಇವರಿಗೂ ಸಹ ಮಾನ್ಯ ವಿಧ್ಯಾಮಂತ್ರಿಗಳು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ನನ್ನ ವಂದನೆಗಳನ್ನರ್ಪಿಸಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ (ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆ).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತಿರುವಂತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ.....

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎ. ಮೊದಲಗಿರಿಗೌಡ (ಕುಣಿಗಲ್).—ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ಸಾರ್. “ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯ” ಅಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಉಪಯೋಗಿಸಿದಾರೆ, ಅದು ಸರಿಯೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ!

ಅಧ್ಯಕ್ಷರ. —ಆ ರೀತಿ ಅನ್ಯಾಯ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ನೀವು ಅಲ್ಲೇ ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿಬಿಡಿ.

5 P.M.

* ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಸ್. ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣರಾವ್. —ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಸಾರಿ ವಿದ್ಯಾಭಾತೆಗಾಗಿ ಒರ್ಬರಮಾಡತಕ್ಕ ಹಣ ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಯೇನೋ ಇದೆ. ಇಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ನಿಗದಿಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಈ ಭಾತೆ ಅಷ್ಟೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತ ಇದೆ ಮತ್ತು ಅಷ್ಟೂ ಖರ್ಚಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಪೋಗ್ರಾಂಗಳನ್ನು ಏನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೋ ಆ ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾದುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ ಎಂದು ನಾನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಭಾತೆಯ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಅನೇಕ ಉಪಯುಕ್ತ ವಾದ ಸಲಹೆಗಳು ಬಂದಿವೆ. ನಾನೂ ಕೂಡ ಒಂದೆರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಾಲೇಜುಗಳ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ನನಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಾಲೇಜುಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ಒಂದೊಂದು ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೊಂದು ರೀತಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಇವೆಲ್ಲವನ್ನು ಒಂದುಗೂಡಿಸಿ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರುವಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನೇನೋ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಹೊರಗಡೆ Recognition ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದನ್ನು ಸರಕಾರದವರು ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಗೆ ಸೇರಿಸಿಬಿಡುವುದರಮೂಲಕ ಒಂದು “All India Recognition” ದೊರಕಿಸಿಕೊಡುವಂತಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡದಹೋದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಾಲೇಜುಗಳು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನು ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುವ ಜನರೇ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ಹೀಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನು ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡಿದ ಜನಗಳಿಗೆ ಪುರಸ್ಕಾರವೂ ಬಹಳ ಕಡಮೆಯಾಗಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಇದು ಬಹಳ ಅಗತ್ಯವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಸಂಬಳಸಾರಿಗೆಗಳಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಕಾಲೇಜಿನಿಂದ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಇದರ ಕಡೆ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರವು ತನ್ನ ಗಮನವನ್ನು ಹರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಮತ್ತೆ ಈ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಮಾಡಿದ ಟೀಕೆಗೆ ಜವಾಬು ಕೊಟ್ಟು ನನ್ನ ಈ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಈಚೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಶಿಸ್ತು ಕಮ್ಮಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಶಿಸ್ತು ಕಡಮೆಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಇಂಡಿಯಾ ಸರಕಾರದವರು

ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಾಂತ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಕರೆತು ವಿಚಾರವಿವರವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ, ಮತ್ತು ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಇದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ನನಗೆ ತಿಳಿದಂತೆ ಒಂದು ಕಾರಣವಿದೆ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಮೇಲೆ ಪದೇಪದೇ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವುದೇ ಈ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಅಶಿಸ್ತಿಗೆ ಕಾರಣ ಎನ್ನಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಈ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕೆಂಬ ಕೂಗು ಒಂದು ಬಂದಿತ್ತು. ಸರಕಾರದವರಿಗೆ ಇದನ್ನು ಹೇಳುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ ಎನ್ನಬಹುದು. ಈ ವಿಷಯ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಗೆ ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರದ ಎಜುಕೇಷನ್ ಶಾಖೆಗೆ ಸೇರಿರಬಹುದು. ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಗೆ ಸೇರಿದ ಎಂದೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳೋಣ. ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಗೆ ಆಗಲೇ ಅಥವಾ ಯಾರೇ ಆಗಲೇ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಮೇಲೆ ಪುನಃ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ, ಹುಡುಗರು ಒಂದು ಸ್ವೈಕುಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೆದರಿಸುವುದಾಗಲೇ ಅಥವಾ ಡೆಮಾನ್‌ಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದರಿಂದರಾಗಲೇ ಅವರ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನೂ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಭಾವನೆ ಬೆಳೆಸಲಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗಿವೆ. ಕೆಲವು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸೌಕರ್ಯಗಳಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಅರ್ಜಿನನ್ನುಗಳನ್ನು ಕೂಡ (issue) ಜಾರಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಏನು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲದಂತೆ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು, ರೂಲ್ಸ್ ಗಳನ್ನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಇದು ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ನಾವು ಕೈಗೊಂಡ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಬಂಡಿತ ಬದಲಾಯಿಸಬಾರದು.

ಹಾಗೇ ಈ ಶುಲ್ಕಗಳನ್ನು ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶಿಸುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಖಚಿತವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಾಗಿದ್ದರೆ, ಹೆಚ್ಚಿಸಬಹುದು, ಮತ್ತು ಹಾಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಕಾರಣವಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಹುಡುಗರು ಸ್ವೈಕವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಇದಕ್ಕೆ yield ಆಗುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ಸೆಗಿದುಹಾಕಿ ಎನ್ನುವ ಕೆಳಕೆಗಳಿಗೆ ಕಿವಿಗೊಡದೆ ಯಾವಕಾರಣದಿಂದಲೂ ಬದಲಾಯಿಸಕೂಡದು ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಖಚಿತವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕು.

ನಾವು ಡೆಮಾಂಡ್‌ಸಿಯನ್ನು ನಂಬಿರುವವರು. ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಮತ್ತೆ ಈ ವಿದ್ಯಾನೌಢ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಒಂದು ವಿಶೇಷವಾದ ರಿಯಾಯಿತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದೇರಿ. ಅದು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ಪ್ರಕಾರ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ಪ್ರಕಾರ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಸಿಕ್ಕಬೇಕು. ಹಾಗೆ ದೊರೆಯಬೇಕಾದದ್ದು ನ್ಯಾಯ. ಆದರೆ ಮತಾಂತರ ಹೊಂದಿದವರಿಗೂ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ದೊರೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದಿದೆ. ನನ್ನ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇದು ಸರಿಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಿಂದುಳಿದವರಲ್ಲಿ

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಸ್. ನೂರ್‌ನಾರಾಯಣರಾವ್)

ರಿಗೂ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ನಾನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಈಗ ನಾನು ಅರ್ಥಮಾಡಿ ಕೊಂಡಿರುವಹಾಗೆ ಮತಾಂತರಹೊಂದಿದ ಶ್ರೀಶೈಯಸ್ಥರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಬೇರೆ ಹಿಂದುಳಿದ ಮುಸ್ಲಿಮರಿಲ್ಲವೇನು? ಬುದ್ದಿಸ್ಥಿ ಇಲ್ಲವೇನು ಮತ್ತು ಇತರ ಕೋಮಿಗೆ ಏಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು? ಈಗ ಹರಿಜನರಿಗೇ ಎಂದು ನಿಗದಿಯಾಗಿರುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರಿಗೇ ಕೊಡಲಿ. ಅದಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಂದೇ ಸಮನಾದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಿಂದುಳಿದವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಕೊಡಿ. ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ಈ ಹರಿಜನರಲ್ಲದೆ ಹೋದ ಇತರರಿಗೂ ಈ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ಭೇದಭಾವ ಬೆಳೆಯಲು ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಕಾನೂನು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ.

ಈ ವಿಧ್ಯಾಭಾತೆಯ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತ ವಯಸ್ಕರ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಮಿತಿಯ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದರ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಹುಡುಗರ Discipline ವಿಚಾರವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೆ. ಈ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿರಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ವಿಧ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವಾಗ ಶಿಸ್ತಿನಿಂದ ಇರಬೇಕೆಂದು ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ನೂಚನೆ ಕೊಡುತ್ತ Scout Movement ಸೇವಾಧಿಕ, ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಹಾಗೆಯೇ ಎಲ್ಲಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ N.C.O. ಮತ್ತು A.C.C. ಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಹುಡುಗರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಶಿಸ್ತು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ Residential Institutions ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ಈ ಶಿಸ್ತನ್ನು ಬೆಳೆಸಲಿಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣ ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದರೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣ ಕೊಟ್ಟರೂ ತಪ್ಪಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇಂತಹ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಅಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಬಡ್ತಿಪಡಿಸಿ ಬಡಗಿನ ರಾಗವುಬೋ ಅದನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿನಿಯೋಗ ಮಾಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ವಯಸ್ಕರ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಮಿತಿ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿ ಈ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಈ ವಯಸ್ಕರ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಮಿತಿಯು ನುಮಾರು ಹತ್ತು ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತ ಬಂದಿದೆ. ಇದು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಎಂದರೆ, ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಇದು ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಗಳಿಸಿದೆ. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಇಂದಿಯಾದೇಶ ಹೇಗೆ ಮುಖ್ಯವಾದ ದೇಶವಾಗಿದೆಯೋ ಅದರ ಹಾಗೆ ಈ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಈ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ವಯಸ್ಕರ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಮಿತಿಯು ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಒಂದು ಉತ್ತಮವಾದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಗಳಿಸಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಹೊರ ದೇಶಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದ ಅನೇಕ ತಜ್ಞರು ನಮ್ಮ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಕಾರ್ಯಕರಾಚಗಳನ್ನು ನೋಡದೆ ಹೋಗದೆ ಇರತಕ್ಕವರೇ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯ ಕರಾಚಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಪ್ರಪಂಚ ಸಂಸ್ಥೆಯವರು ಒಂದು ತಜ್ಞರ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಿದಾಗ ನಮ್ಮ

ಈ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಒಂದು ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಬಹಳ ವಿಶೇಷದ ಸಂಗತಿ. ಇಂದಿಯಾದೇಶದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಎಲ್ಲ ದೇಶಗಳ ಇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೂ ಕೆಲಸಮಾಡುವಂತೆ ಯುನೈಟೆಡ್ ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಮತ್ತು ಈ ಎಜುಕೇಷನ್ನಿನ ಸರ್ವೆ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಈ ಸಮಿತಿಯವರನ್ನು ಇಂದಿಯಾದೇಶದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿ ಆರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದರು, ಇಲ್ಲಿಯೂ ಇವರು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಇಂದಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ನೇಮಿಸಿದಂತಹ ಲೈಬ್ರರಿ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಸಮಿತಿಯವರು ಕೆಲಸಮಾಡಿ ಒಂದು ಶುದ್ಧವಾದ ವರದಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವ ಸೌಭಾಗ್ಯ ನಮ್ಮವರಿಗೊಬ್ಬರಿಗೂ ದೊರಕಿತ್ತು. ಅವರು ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟ ಹಣವನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿನಿಯೋಗಿಸಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ಬೇಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡತಕ್ಕ ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ಟಿಲ್ಲರ ಹಣದ ಜೊತೆಗೆ ನಮಗೆ ಇಂದಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ United Nations Agencyಯವರ ಮೂಲಕ ಇಷ್ಟೇ ಮೊತ್ತದ ಹಣ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎನ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ (ತುಮಕೂರು).—ಇಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಇದಕ್ಕೆ ದೊರೆತಿರುವ ಪ್ರತಿಫಲವೇನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳಬಲ್ಲರಾ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಸ್. ನೂರ್‌ನಾರಾಯಣರಾವ್.—ಪ್ರತಿಫಲವೇನು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಹಿತವಿಗಿಡ ಮದ್ದಲ್ಲವೆನ್ನುವಂತೆ ಇದೆ ಇವರು ಹೇಳುವುದು. ಮಾನ್ಯ ಪುಟ್ಟಣ್ಣನವರ ವಿಷಯ ಅವರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ದೂರದಲ್ಲಿರುವವರು ಅವರನ್ನು ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಗಳೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎನ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸಂಸ್ಥಾನದ ಪ್ರಜೆಗಳ ಪರವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಸ್. ನೂರ್‌ನಾರಾಯಣರಾವ್.—ಯಾವ ಸಂಸ್ಥೆಯಾದರೂ ಕೂಡ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಲೋಪ ದೋಷಗಳಿದ್ದರೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಕರ್ತವ್ಯ ನಮ್ಮದು. ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿರತಕ್ಕ 208 ಜನ ಸದಸ್ಯರೂ ಕೂಡ ಈ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರೇ ಇದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮ ಸಹಕಾರವಿವೆ, ತಮ್ಮ ಸಲಹೆಗಳೂ ಇವೆ. ಅದರಂತೆ ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳೋಣ. ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಮಲ್ಲಾರಾಧ್ಯರಿಗೆ ಆ ವಿಚಾರ ಗೊತ್ತು. ಅವರಿಗೂ ನಮಗೂ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ವ್ಯವಹಾರಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ನಡೆಯತಕ್ಕ ಇಂಥ ಸಂಸ್ಥೆ ಜನರ ಕೈಯಲ್ಲಿರಬೇಕು ಎಂದು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯಮಾಡಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಡಾ|| ಬಿ. ಕೆ. ನಾಗೂರ್ (ಬಿಜಾಪುರ).—ಈ ತಿಂಗಳು 22ನೆಯ ತಾರೀಖು ಬಸವಜಯಂತಿ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳಿಂದ ನನಗೆ ಕಾಗದಗಳು ಬರುತ್ತಿವೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಆ ದಿನ ರಜಾದಿನವೆಂದು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನೀವೂ ಬರೆದು ಕೊಡಿ.

* ಶ್ರೀಮತಿ. ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ. —ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ವಿಧ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಬೇಡಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಹತ್ತುಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಬರ್ಚುಮಾಡುವುದು ಸರಿಯೇ. ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಈ ಹಣವನ್ನು ಬರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ ಅದು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬರ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆಯೇ ಎಂದು ತಮ್ಮ ಮುಖ್ಯನ ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಕೇಳಬೇಕೆಂದು ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಹೋದವರ್ಷದ ಬಡ್ಡಿ ಟ್ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಮಹಾರಾಣಿ ಕಾಲೇಜು ವಿಚಾರವಾಗಿ ಮತ್ತು ಅದರ ಹಾಸ್ಟಲು ವಿಚಾರವಾಗಿ ಸುಮಾರು ಅರ್ಧಗಂಟಿಕಾಲ ಮಾತನಾಡಿ ಅಲ್ಲಿನ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ವಿವರಿಸಿದಮೇಲೆ, ಚಿತ್ರಣ ಮಾಡಿದಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ವಿಧ್ಯಾಭ್ಯಾಸಿಗಳು ಅಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿ ಅವರ ಅವಗಾಹನೆಗೆ ಬಂದಿದೆ, ಅದನ್ನು ಕೂಡಲೇ ವಿಚಾರಮಾಡಿ ನಿಗಾ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಈಗ ನನ್ನ ಒಂದೂವರೆ ವರ್ಷದ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿನ ಅನುಭವದ ಪ್ರಕಾರ ಬಹುಶಃ ನಾವು ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣ, ನಾವು ಹೇಳುವ ಸಲಹೆ, ಮತ್ತು ನಾವು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವ ವಿಷಯ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಪೂರನೆಯ ದಿನವ ವ್ಯತ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಗಳಿಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಭಾಷಣ ಬಂದಿದೆಯೇ ಎಂದು ನೋಡಿ ಒಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಲುವಾಗಿಯೇ ಹೊರತು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗಲ್ಲವೆಂದು ನನಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಾದರೂ ಒಪ್ಪಲೇನಿಲ್ಲವಾದರೂ ಸದಸ್ಯರು ಕೊಡುವ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಅವರ ವಿನಂತಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಮನೋಭಾವವಿದ್ದರೆ; ತಮ್ಮ ಆರೋಗ್ಯ, ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ execute ಆಗುತ್ತಿವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಬಂದಿತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿವೆ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಹಾರಾಣಿ ಕಾಲೇಜಿನ ಎಸ್ಸಿ ಮೇರ್ಷ್ ಮೂರುತಿಗಳ ಹಿಂದೆ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಅವರ ಅಫೀಸಿಗೆ ಹೋದದ್ದು ಅವರು ಒಂದು ರುಜು ವಿಗೋಚ್ಚರ ಮೂರು ತಿಂಗಳಿನಿಂದಲೂ ಆಲ್ಟೇ ಬಿದ್ದಿದೆ, ಇನ್ನೂ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಅದೇ ರೀತಿ ಮಹಾರಾಣಿ ಕಾಲೇಜು ಹಾಸ್ಟಲಿನ ಚಿಂಡರುಗಳು ಚೀಳ್ ಇಂಜಿನಿಯರ ಅಫೀಸಿಗೆ ಕಳೆದ ಡಿಸೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲ ಬಂದದ್ದು ಇನ್ನೂ ರುಜುವಾಗಿ ವಾಪಸು ಹೋಗಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಎಷ್ಟು ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರ ಇದರಿಂದ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾತೃತ್ವದ University syndicate is an autonomous body ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹೆಂಗಸರ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಏನೇನು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ, ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಕಾಲೇಜುಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ವಿಧ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಅರಿವು ಇವರಿಗೇನಾದರೂ ಇದೆಯೇ? ಎಷ್ಟು ದಿವಸಗಳಿಂದ ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದರೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ laboratory equipment ಏನಾದರೂ ಒಡಗಿಸಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಗ್ರಾಂಟ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್ ನವರು advanced coursesಗೆ ಚಿಕ್ಕ ಕರ ಕಾಲೇಜುಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು Home Science ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸಲಕರಣೆಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಒಳ್ಳೆ ವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಯೇ? ಇಂಥವು ಎಷ್ಟೆ ಇವರ ನಿಗಾಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ! ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡ ಬೇಕಾದರೂ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಆಟಾನಮಸ್ ಬಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. Home Science ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಲ್ ಕೊಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಇಲ್ಲದ ಒಳ್ಳೆ

ರನ್ನು ಅಮೆರಿಕಾಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದರು. ಅವರು ಅಲ್ಲದ ವಾಪಸು ಬಂದಮೇಲೆ ಹೈಸ್ಕೂಲ್ ಹೆಡ್ ಮಿಸ್ಟೆಸ್ ಆಗಿ ಹಾಕಿದರು. ಸರ್ಕಾರದವರ ರೀತಿನೀತಿಯೇ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅನಾದರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಸಂಕಟವಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಂದಿಕೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಒಬ್ಬ ರನ್ನಾದರೂ ಸದಸ್ಯರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಇದರಿಂದ ಏನು ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿತ್ತು? ಯಾವ ಇಲಾಖೆಗೆ ಹೋದರೂ, ಎಲ್ಲರಿಗೆ ಹೋದರೂ ಸಹ ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಗಂಡಾಂತರವಿದೆ.

ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಒಂದು ನರ್ಸರಿ ಸ್ಕೂಲನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕಾದರೆ ಅವರಿಗೆ ಕಷ್ಟವಿದೆ, ಕಾಲೇಜು ನಡೆಸಬೇಕಾದರೆ ಅವರಿಗೆ ಕಷ್ಟವಿದೆ, ಯಾವ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕಾದರೂ ಕಷ್ಟವಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಮಂಡಲ ನರ್ಸರಿಶಾಲೆ 22-23 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇದೆ. ನರ್ಸರಿ ಸ್ಕೂಲು ಮೊದಲು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಈಗ ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಪ್ರೈಮರಿ ಸ್ಕೂಲು ಮತ್ತು ಮಿಡಲ್ ಸ್ಕೂಲು, ಈ ಮೂರನ್ನೂ ಸಹ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮೈಸೂರು ಮುನಿಸಿಪಾಲಟಿಯವರು ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳ ಗ್ರಾಂಟ್ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಮೂರು ರೂಪಾಯಿ ಸಹ ಸಹಾಯವಿಲ್ಲ. 1953ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಿಂದ ಈ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಪೂರೈಸುವುದಕ್ಕಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು procedure ಪ್ರಕಾರ D.E.O.ಗೆ apply ಮಾಡಿದವು, ಶಿಫಾರಸುಮಾಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದವು. ಎಷ್ಟು ಕಾಗದಗಳನ್ನು ಬರೆದರೂ ಅವರು ಬಂದು ಶಾಲೆಯನ್ನು ನೋಡಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಏಳೆಂಟು ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಲಾಗಿ, ಇಂಥ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡದೆ ಇದ್ದರೆ ಹೇಗೆ, ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಅದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಇದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ನೀವು ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಕೇಳಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಭಾಷಣವನ್ನು ಕೇಳಿ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಮಗೆ ಗ್ರಾಂಟ್ ಬಂತು ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ನಾವು ಕಾಗದ ಬರೆದವು. ಅದಕ್ಕೆ D.E.O. ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅವರಿಗೆ ಕಾಗದ ಬರೆದು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಪಾಪ ಹೆಂಗಸರು ಎಂದೋ ಏನೋ ಅಲ್ಲದ್ದು ಗುಮಾಸ್ತರು ಅವರ ಕೈಗೆ ಕಾಗದವನ್ನೇ ಮುಟ್ಟಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ನಾನು D.E.O.ಗೆ ಫೋನ್ ಮಾಡಿದೆ. ಅವರು ಒಡನೆಯೇ ಬಂದು ಸ್ಕೂಲನ್ನು ನೋಡಿ ಶಿಫಾರ್ಸುಮಾಡಿ recognitionಗೆ ಕಳಿಸಿದರು. ರೆಕಗ್ನಿಷನ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು D.D.P.I. ರವರನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅವರು ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ temporary recognition ಕೊಟ್ಟು ಅದರಮೇಲೆ ಎಲ್ಲ ಬಂದು ಬಿಡುತ್ತದೆ, ಗ್ರಾಂಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಹೆಂಗಸರನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಅವರಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಬಾಯಿಲ್ಲ ಹೇಳುತ್ತಾ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಒಂದು ಚೂರೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಚಿಂಪೂರಿ ರೆಕಗ್ನಿಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು D.P.I. ಅವರ ಅಫೀಸಿಗೆ ಬಂದರೆ ಅವರು ಊರಿನಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. D.D.P.I. ರವರು ಎಲ್ಲ ಪರೀಕ್ಷೆಮಾಡಿ, ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ D.E.O. counter-sign ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಬೇಕಾದ ರೆಪೋರ್ಟ್ ಎಲ್ಲ ಇದೆ,

(ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ)

case work out ಮಾಡಿ, ಸ್ಯಾಂಕ್ಷ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಮಹಾನುಭಾವರು ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರು ಅಕೌಂಟ್ ಇರಾಖೆಯವರು ಅವರು ಎಲ್ಲಿದ್ದರೋ, ಏನು ದುಬುಧಿ ಬಂತೋ, 'No Sir, I cannot sign this, ಇದು printed form ನಲ್ಲಲ್ಲ, ಟೈಪ್ ಮಾಡಿದ ಫಾರಂನಲ್ಲಿದೆ, ಇದನ್ನು ಪಾಸ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ' ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರು ಆಗ ಅಲ್ಲೇ ಇದ್ದರು. ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಒಹ್ ಪುಸ್ತಕವೇ ಆಗಬಹುದು. ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಹೇಳಬಹುದೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರು ಅಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಾಗ, ಆಕೆಗೆ ಕನ್ನಡ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಕನ್ನಡದಲ್ಲ ಮಾತಾಡಿಕೊಂಡಂತೆ. ಇದೊಂದು ದೆವ್ವ ಬಂದು ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದೆ, 'ಇದರಲ್ಲಿ ನಮಗೆ percentage ಹೋಗಿತ್ತು, ಗ್ರಾಂಟ್ ಬರೆ ಇಷ್ಟು ಸುಲಭದಲ್ಲಾದರೆ ಹೇಗೆ?' ಎಂಬುದಾಗಿ ಏನೇನೋ ಮಾತನಾಡಿಕೊಂಡಂತೆ. D.P.I. ಅಫೀಸಿನಲ್ಲಿರುವ ಅಕೌಂಟ್ಸ್ ಇರಾಖೆಯವರು ತಾವು ಡೈರೆಕ್ಟರ ಅಧೀನದಲ್ಲ, ಕಂಟ್ರೋಲರ ಅಧೀನದಲ್ಲದ್ದೇವೆ, ಏನು ಮಾಡಿದರೂ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರು ಗ್ರಾಂಟನ್ನು ಸ್ಯಾಂಕ್ಷ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮೈಸೂರಿನಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದು, ಒಂದೆ ದಿವಸ ಉಪವಾಸವಿದ್ದು ಗ್ರಾಂಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಆಗದೆ ಎಷ್ಟೋ ಕಷ್ಟ ಪಟ್ಟರು. ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳ ಪಡೆಯುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಏನು ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿದರೂ ಗ್ರಾಂಟ್ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಯಾದರೆ institutions ಹೇಗೆ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ! ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಹೆಚ್ಚುಮಕ್ಕಳು ಹೇಗೆ ನಡೆಸಬೇಕು! ಇಂಥ ಇಫೆನ್ಸಿಟ್ಯೂಷನ್‌ಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಂಥ ಇಫೆನ್ಸಿಟ್ಯೂಷನ್‌ಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿದವೆಂದರೆ ಆ ಪಾಪವೆಲ್ಲ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಸುಲಭವಾಗಿ ವಿದ್ಯಾವಂತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಡಬೇಕು ಎಂದು ಬಾಯಿಲ್ಲ ಹೇಳಿದ ಮಾತ್ರದಿಂದ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟು ಜನ graduates, undergraduates ಇದ್ದಾರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಹ 50 ರೂಪಾಯಿ ಗ್ರಾಂಟ್ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದರೆ ನಾಲ್ಕು ನಾಲ್ಕು ಜನ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಒಂದು ಸ್ಕೂಲನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡ್ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅವರನ್ನು guide ಮಾಡುತ್ತ ಬಂದರೆ ಸ್ಕೂಲುಗಳು ಏಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವುದಿಲ್ಲ! ಗಂಡ, ಹೆಂಡತಿ, ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರು ಸೇರಿಕೊಂಡು ಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ರೀತಿಯ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತರದೆ ಇದ್ದರೆ ಈ ಪರ್ಪ ಹತ್ತುಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಬರುವ ಪರ್ಪ ಹತ್ತುಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹೀಗೆ ಬಡ್ಡಿ ನಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ವಿದ್ಯಾವಂತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಸಂತೋಷಪಡಬಹುದು.

ಅದರ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಯಾರನ್ನೂ ವಿದ್ಯಾವಂತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಕಿವುಡ, ಕುರುಡ ಮತ್ತು ಮೂಕರ ಪಾಠಶಾಲೆಯ ವಿಚಾರ. ಆ ದುದ್ದೇವದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಮಹಾಪರಾಧವೆಷ್ಟೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಗೆ ಹೇಳಬೇಕೋ—ಬಹಳ ಸಂಕಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ನೋ, ಹೆಲೆ ಕೆಲರ ಬಂದಾಗ ಎಲ್ಲರೂ ಹೋಗಿ ನೋಡಿ ಹೊಗಳಿದ್ದೇ ಹೊಗಳಿದ್ದು. ನೋಡಿ, inspiration ಬರುವವರಿಗೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನು? ಅದನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿ 25 ವರ್ಷ ಆಯಿತು. ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ರಜತ ಮಹೋತ್ಸವನ್ನೂ ಜರುಗಿಸಿದಿರಿ. ಆದರೆ ಆ ದುರದೃಷ್ಟ ಮಕ್ಕಳಿಗಾದ ಅನುಕೂಲವೇನು? ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಅನುಕೂಲ ಸಾಕೇ? ಬಾಕಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪಾಠ ಕಲಿಸುವಂತೆ ಅವರಿಗೂ ಪಾಠ ಕಲಿಸಬಹುದೇ? ತಾವು ತಿಳಿದಿದ್ದೀರಾ? Teaching Aids ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕಲಿಸಿಕೊಡುವ ಅನುಭವವಿರುವವರಿಗೆ ಇದು ಸಾಧ್ಯವೇ ಹೊರತು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವೇ? ಅಲ್ಲಿ ಒದುವ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಜೀವನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ? ತಪ್ಪು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಆ ಮೂಗ, ಕಿವುಡ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೆಲವು hearing guides, ಮೈಕ್ ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕೊಂಡ ಸಹಾಯಮಾಡಿದರೆ ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಅವರ ಅವಯವಗಳೇ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತವೆ ಎಂದು. ಇಂಥಾದ್ದು ನೀವು ಏರ್ಪಾಡುಮಾಡಿಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಇನ್ನಾರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ!

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಪರಿಣಿತರಾದ Trained Expert ಬೇಕೆಂದ ಡಾ. ನಟೀಶ್ ಎಂಬವರನ್ನು ನಿಮಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ತರಬೇತು ಕೊಟ್ಟರು. ಆದರೆನು! ಅವರು ವಾಪಸು ಬಂದ ಮೇಲೆ A.I.R.ಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಅವರನ್ನು ಸೇರಿಸಿದಿರಿ. ಹೀಗಾದರೆ ನೀವು ಕೊಟ್ಟ ಟೈಪಿಂಗ್‌ನಿಂದೇನು ಪ್ರಯೋಜನ? ಏಕೆ ಅವರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದು ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚಿಸಬೇಡವೇ! ಬಿ. ಎ. ಮಾಡಿಸುವುದು ಡಾಕ್ಟರ್‌ಆಗುವುದು, ಬಿ. ಇ. ಮಾಡಿದವನನ್ನು ಹಿಪ್ಪಿನೇರಳೆ ಸಾಕು ಎಂದು ನೇಮಿಸುವುದು ಯಾವ ನೀತಿ? ಅಲ್ಲಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ 12 ರೂಪಾಯಿನಂತೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಏನಾಯಿತು! ಅವರ ಊಟ ತಿಂಡಿಗೆ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ! ಗಾಣಿತ್ತಿ ಅಯ್ಯೋ ಎನ್ನುವ ಹಾಗೇಕೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ?

ಆ ಮೇಲೆ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬೋರ್ಡ್ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವಂತೆ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಳನ್ನು ಕೊಡದೆ ಇದ್ದರೆ, ಸುಮ್ಮನೆ 'if' and 'but' ಎಂದು ಕುಳಿತು ಕೊಂಡರೆ, ಮುಂದೆ ಅಲ್ಲಿ ಆಗಬಹುದಾದ ಅನ್ಯಾಯಗಳಿಗೆ ನೀವೇ ಕಾರಣರಾಗುತ್ತೀರಿ. ಮೈಸೂರು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬೋರ್ಡ್ ವಿಚಾರ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಅವರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾನೂ ಇಲ್ಲ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಮೈಸೂರು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬೋರ್ಡ್‌ಗೆ ಹೋಗಿ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಈ ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಕೆಂದು Transfer ಮಾಡುವುದೂ ಹೆಚ್ಚು. ಗಂಡ ಎಲ್ಲರುತ್ತಾನೋ, ಹೆಂಡತಿಯೂ ಅಲ್ಲಯೇ ಇರುವಂತೆ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದರೂ, ಇದು ಬುಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವೇ, ಯಾರೂ ಪಾಲಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಚೀಫ್ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕಲ್ ಎಂಜಿನಿಯರು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ಆಕೆ ಹಾಸನದಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ. ಎಂಜಿನಿಯರು

ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಅವರನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಹಾಕಿರುತ್ತಾರೆ. ಮಕ್ಕಳು ಮರಿಗಳು ಬೋರ್ಡಿಂಗ್ ಹೋಸ್ಟೆಲ್ಲ ಎಲ್ಲೆಯೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಪುನಃ ಕದ್ದುರುವ ನಿಯಮಗಳನ್ನೇಕೆ ಪಾಲಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬಿಕೆಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ನನಗೆ chance ಕೊಟ್ಟು, ಮೇಲೆ ಎರಡುನಿಮಿಷಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶವಿತ್ತಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ವಂದಿಸಿ, ಈ ವರ್ಷವೇನೋ ಆಯಿತು, ಮುಂದಿನ ವರ್ಷಕ್ಕಾದರೂ ಈ ಹಣ ಕಡಮೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ನಾಗೂರ್.—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಈಗಾಗಲೇ ಒಂದು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಂತೆ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ನಾಳೆಯ 19ನೆಯ ತಾರೀಖು ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣದ ದಿನ. ಶಾಸ್ತ್ರರೀತಿ ನಾಳೆ ಆಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ನಡೆಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. 1947ನೆಯ ಆಗಸ್ಟ್ 15ನೆಯ ತಾರೀಖಿನ ದಿನ ರಾತ್ರಿ 12 ಘಂಟೆಯ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಾವು ಸ್ವರಾಜ್ಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡೆವು. ಹಗಲಿಡೀ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ನೆಹರೂರವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೂ ಮನುಷ್ಯ ಕೊಡಬೇಕಾದದ್ದು ಯುಕ್ತವೆಂದು ಹೇಳಿ, ಶಾಸ್ತ್ರದ ಪ್ರಕಾರ ಉಂಟಾದ ವಾಸ್ತವ ರಾತ್ರಿ 12 ಘಂಟೆಗೆ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡಿದರು. ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಶಾಸ್ತ್ರ ರೀತ್ಯಾ ಸೂರ್ಯ ಗ್ರಹಣ ಬಹಳ ಕಷ್ಟದ್ದು. ಅದರ ಪೀಡೆ ನಮಗೆ ಬೇಡ. ಅಂದು 19ನೆಯ ತಾರೀಖು ಈ ಸಭೆಗೆ ರಜಾ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆ ಪೀಡೆಯನ್ನು ನಾವು ಹೋಗಿರಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ (ಬೆಂಗಳೂರು ದಕ್ಷಿಣ).—ಗ್ರಹಣ ಬಂದರೆ ನಿಮಗೇನಾದರೂ ಗ್ರಹಣ ಹಿಡಿಯುತ್ತದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ನಾಗೂರ್.—ನನಗಲ್ಲ, ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಹಿಡಿಯಬಹುದು. ಈಗ ಅದರ ಚರ್ಚೆಗೆ ಕಾರಾವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಆ ಮೇಲೆ 22ನೆಯ ತಾರೀಖು ಬಸವ ಜಯಂತಿ ದಿನ. ಅಂದೂ ರಜಾ ಕೊಡಬೇಕು.

ಇಷ್ಟು ವಿನಂತಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಾನು ಇನ್ನು ಎದ್ದಾಭ್ಯಾಸಖಾತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ದಿವ್ಯಾಂಡಿನ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ವರ್ಷ 10,78,00,000 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಈ ಖಾತೆಗಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಈ ದಿವ್ಯಾಂಡ್ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಬೇರೆಯಾವ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಶಿಕ್ಷಣ ಖಾತೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದರೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷ. ಕೊನೆಗೆ ಅವರೂ ಎದ್ದು ಹೋಗಿದ್ದರೂ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ. ನಾವೇನೂ ಮಾಡಲಾರವು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಎದ್ದಾಭ್ಯಾಸ ಖಾತೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳ ವಿಚಾರ. ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿನ ಬೆಳ್ಳಾರ ಶಿಕ್ಷಕರ ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರದ ವಸತಿ ಸೌಕರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ 50,000

ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದಿರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಶಿಕ್ಷಕರ ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರದ ಸಲುವಾಗಿ 25,000 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದಿರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅದರಂತೆಯೇ ಶಿವಮೊಗ್ಗದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಕರ ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರದ ಸುಧಾರಣೆಗಾಗಿ 1,25,000 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದಿರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಗುಲ್ಬರ್ಗದ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರದ ಸುಧಾರಣೆಗಾಗಿ ಕೇವಲ 50,000 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಮತ್ತು ಶಿವಮೊಗ್ಗದ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಫರ್ನಿಚರ್ ಸಲುವಾಗಿ 10,000 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನೂ, ಮೋಟಾರು ಸಲುವಾಗಿ 20,000 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿರುವಾಗ ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ಲಾಸು ನಡೆಸಲು ಸ್ಥಳವೇ ಇಲ್ಲದಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಕೇವಲ 50 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದೀರಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಏಕಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ! ಕಣ್ಣುಗಳು ಎರಡೂ ನಮ್ಮವೇ. ಒಂದು ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ನುಣು ಹಾಕುತ್ತೀರಿ! ಇನ್ನೊಂದು ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ತಣ್ಣಿಗಾಗುವ ಬಿಪದಿ ಹಾಕುತ್ತೀರಿ!

ಶ್ರೀ ವಿ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ.—ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಒಂದು ಸೇರು ಬೆಣ್ಣೆಯೇ!

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ನಾಗೂರ್.—ಬೆಣ್ಣೆ ಇಲ್ಲಾ ಸ್ವಾಮಿ, ನುಣು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ, ಸ್ವಾಮಿ. ಶಿಕ್ಷಣ ಶಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ವಿಸ್ತಾರ ಕೇವಲ ಹತ್ತು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಂತಿದೆ. ಉಳಿಕೆ ಜಿಲ್ಲೆ ಅವರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲವೇನೋ. ಎರಡನೆಯ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವಾಗ ಮೈಸೂರಿನ ಹತ್ತು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಸನ ಹಾಗೂ ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಹೊರತು ಉಳಿದ ಎಲ್ಲ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ತರಬೇತಿಯ ಕೇಂದ್ರಗಳಿವೆಯೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೇಂದ್ರ ತೆರೆಯುವ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ, ಶಿಕ್ಷಕರ ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲದ ರಾಯಚೂರು ಹಾಗೂ ಬೀದರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳೂ ಸಹ ಇವೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣ ಶಾಖೆಯವರು ಮರೆಯಬಾರದು. ಇಂಥ ಮರೆಯುವಿಕೆಯಿಂದ ಜನತೆಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಮೈಸೂರಿನವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ಧಾರವಾಡದವರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯ.

ದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಾಪುರದ ಪದವೀಧರರ ಮೂಲ ಶಿಕ್ಷಣ ಕಾಲೇಜಿನ ಸುಧಾರಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ 12,37,000 ವೆಚ್ಚ ಮಾಡುವ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಹಣ ಏಕೆ ಬೇಕೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಏನೇ ಇರಲಿ ಧಾರವಾಡದ ಪದವೀಧರರ ಮೂಲ ಶಿಕ್ಷಣ ಕಾಲೇಜಿನ ಸುಧಾರಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಬಿಡಿ ಕಾನೂನು ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಲ್ಲ. ಈ ತಾರತಮ್ಯವೇಕೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಶಿಕ್ಷಣ ಶಾಖೆಯವರಿಗೆ ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನ ಹತ್ತು ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಉಳಿದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದು ಸಂಶಯ ಬರುತ್ತದೆ.

ನಾನು ಹೋದವರ್ಷ ಈ ರಾಜ್ಯದ ವಿವಿಧ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಶಾಲಾಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಫೀ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆಯಿದೆ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಈ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದಂತೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಧಾರವಾಡದ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುವ ಹುಡುಗನು ವರ್ಷಕ್ಕೆ 300 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುವ ಹುಡುಗನು ವರ್ಷಕ್ಕೆ 120 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಇದು ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತವಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯದ ಬಾಲಕರು ಎಲ್ಲೆಡೆರೂ ಅಷ್ಟೇ ಸಮದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವರನ್ನು ಕಾಣಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಇಷ್ಟು ಕಾಲವಿಳಂಬ

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ನಾಗೂರ)

ಮಾಡಕೂಡದು. ಹೊಸವರ್ಷದಿಂದ ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಬಗೆಯ ಫೀ ಆಚರಣೆಯಾಗುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದುಯ್ಯುಕ್ತ. ಇಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದು ವಿಷಯ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಹೊದ ವರ್ಷ ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 10-15 ರೂಪಾಯಿ ಫೀ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿತು. ಆಗ ಬೆಂಗಳೂರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಕಾರುಗಳಿಗೆ ಕಲ್ಲು ಒಗೆಯುವ ವರೆಗೆ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ, ಈ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಎರಡು ಪಟ್ಟು-ಮೂರು ಪಟ್ಟು ಫೀ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಬೊಂಬಾಯಿ ಹಾಗೂ ಮದ್ರಾಸ್ ಪ್ರದೇಶದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇದುವರೆಗೂ ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ಹಾಗೂ ತಿಸ್ತಿನಿಂದ ವರ್ತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ತಾವು ತಪ್ಪು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅವರು 300 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಲೇ ಬೇಕು, ಬೆಂಗಳೂರಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕಲ್ಲು ಹೊಡೆದದ್ದರಿಂದ 120 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಇರುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ವಿಷಯ ವನ್ನು ತಾವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಬರೀ ಇಲ್ಲಿನವರು ಕಲ್ಲು ಒಗೆಯುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿಯ ಬೇಡಿ. ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ ಕಲ್ಲು ಒಗೆಯಲಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ ತಾವು ಅತ್ತ ಬಂದರೆ. ಆದರೆ ಅಂಥದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಡಿ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ದೆಶೆಯಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯಾದರೆ ಮುಂದೆ ಇದೇ ಒಂದು ಪಾಠವಾಗುತ್ತದೆ ಅವರಿಗೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಹೋಗರಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಕಾಲೇಜುಗಳ ಸುಧಾರಣೆ: ಗುಲ್ಬರ್ಗ, ಧಾರವಾಡ, ಬೆಳಗಾವಿ, ಮಂಗಳೂರು, ಮಡಿಕೇರಿ ಕಾಲೇಜುಗಳ ಪ್ರಗತಿಗಾಗಿ ಹಣವನ್ನೇ ತೆಗೆದಿಡಿದಿರುವುದು ಶಿಕ್ಷಣ ಶಾಖೆಯ ಅನಾದರಣೆಯನ್ನು ನೂಟಿಸುತ್ತದೆ. ಬಹುಶಃ ಶಿಕ್ಷಣ ಶಾಖೆಗೆ ಆ ಕಾಲೇಜುಗಳು ಪ್ರಗತಿ ಹೊಂದುವುದು ಬೇಕಾಗಿಯೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನ ಕಾಲೇಜುಗಳ ಪ್ರಗತಿಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರವು ಹಣವನ್ನು ಕೊಡಬಾರದೆ. ಈ ಸಂಗತಿಯು ಶಿಕ್ಷಣ ಶಾಖೆಯ ಸ್ಥಾನ ಮನ್ನಣೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

ಶಿಕ್ಷಣ ಶಾಖೆಗೆ ಕೇವಲ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವೊಂದೇ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಕಾಣಿಸುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಣೆ ಕೊಡುವಾಗ ಕೇವಲ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನಷ್ಟೇ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದರೆ ಏನು ಪ್ರಮಾದವಾಗುತ್ತಿತ್ತು?

ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ private ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಡಿಕಾಸೂ ತೆಗೆದಿರಿಸಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದೇ ಬೆಂಗಳೂರು ಬಿ. ಎಂ. ಎಸ್. ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜ್ ಹಾಗೂ ಮೈಸೂರಿನ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜುಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಐದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದಿರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೇಕೆ?

ಶ್ರೀ ವಿ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ.—ಗ್ರಾಂಟ್ ಇಟ್ಟಿರುವುದರ ಮೇಲೆ, ತೃಪ್ತಿಯಾಗುವಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಬಲ್ಟಿಂಗ್

ಗೋಸ್ವರ ಐದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಕಾಲೇಜುಗಳಿವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ಹಾಗೆ ಹೇಳಬಿಟ್ಟರೆ ಸರಿಯೇ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ನಾಗೂರ.—ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ—ತೀವ್ರ ಕೊಂಡೇ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ. ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಕಾಲೇಜುಗಳಿವೆ? ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟಿವೆ? ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಟೀಕೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು ಉದ್ದೇಶವಲ್ಲ. ಸಮಗ್ರವಾದ ಒಂದು ನಾಡು ಇದೆ. ಭೇದ ಭಾವನೆಯಾಗಬಾರದು ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನಾವ ಕಾರಣವೂ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ.—ಭೇದ ಭಾವನೆ ಇದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವುದು ತಪ್ಪು. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಅಗತ್ಯವೋ, ಅಷ್ಟನ್ನು provide ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಸುಮ್ಮನೆ ಭೇದ ಭಾವನೆ ಇದೆಯೆಂದು ಹೇಳಬಿಟ್ಟರೆ ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವು ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದರೆ, ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಗೂ, ಈ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಗೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಿ, ಜನರ ಮೇಲೆ ಬೇರೆ ಕಲ್ಪನೆ ಯಾಗುವಹಾಗೆ ಹೇಳಬಾರದು, ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಡ್ಡೆಟ್ ಒದಿಕೊಂಡು ಬಂದರೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ನಾಗೂರ.—ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರಂತೆ, ಒದಿಕೊಳ್ಳದೆ ಮಾತನಾಡುವ ಚಟ ನನಗೆ ಇಲ್ಲ. ಜನರಮೇಲೆ ತಪ್ಪು ಕಲ್ಪನೆ ಮಾಡಲು ಇದರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಸ್ವಾರ್ಥವಿಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಹೇಳಲಿ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಜವಾಬು ಕೊಡುವಾಗ ಸಮಜಾಯಿಷಿ ಹೇಳಬಹುದು. ನನಗೆ ಇರುವ ಅಲ್ಪ ಅವಕಾಶದಲ್ಲಿ ಅವರು ಕಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ನಾನು ಏನು ಮಾತನಾಡುವುದು? ಸದ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಮಧ್ಯ ಮಾತನಾಡಲು ನಾನು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಲಾರೆ.

ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಗ್ಯ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಲಕರು ಒದತಕ್ಕ ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಿಶ್ಚಿತ ಧೋರಣೆ ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದುದು ವಿಷಾದಕರ. ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಶಿಕ್ಷಣ ಶಾಖೆಯ ಸರ್ಕಾರೀ ನೌಕರರ ಲಾಭಕ್ಕಾಗಿ ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಮುಂಬೈ ಮತ್ತು ಮದ್ರಾಸ್ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಪದ್ಧತಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪ್ರಗತಿಯು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದಿಂದ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿದೆ. ಸರ್ಕಾರೀ ನೌಕರರು ಬರೆದ ಪುಸ್ತಕಗಳಷ್ಟೇ ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕಗಳಾಗಲು ಯೋಗ್ಯವೆಂಬ ತಪ್ಪು ಭಾವನೆ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಞರಲ್ಲ. ಶಿಕ್ಷಣ ರಂಗದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನೇ ಕಳೆದ ಅನುಭವಸ್ಥರು ಬರೆದ ಇಲ್ಲವೇ ಬರೆಯತಕ್ಕ ಉತ್ತಮ ಕೃತಿಗಳನ್ನೇ ಬಾಲಕರ ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನಾಗಿ ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಮೂರು ವರ್ಷದ ಬುದ್ಧಿ ನೂರು ವರ್ಷದ ತನಕ ಎಂಬ ಗಾದೆ ಇದೆ. ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ ಒಂದು ಹೆನ್ ಕದ್ದಾಗ, ಮಾಸ್ತರ್ ಅವನನ್ನು ಸನ್ಯಾಸರಾದ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಎಳೆದು, ಆ ಕಳ್ಳತನವನ್ನು ಅವನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಅವನನ್ನು ಸನ್ಯಾಸರಾದ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಎಳೆದು ಉಡ್ಡಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹಾಕುತ್ತಾನೆ, ಅನ್ನುವಂಥದು ತಿಳಿಯತಕ್ಕಂಥ ಮಾತು. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮತ್ತೇನೂ ಇಲ್ಲ, ಬರೀ ಹಳೆಯ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಇಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ, ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಬುದ್ಧಿ

ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಸುಧಾರಿಸುತ್ತದೆ? ಇದನ್ನು ಕನ್ನಡ ಶಾಲಾ ಮಾಸ್ತರುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅಭಿಮಾನವಿರಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುವ ಜನಗಳು. ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಶ್ರೀ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರೂ ಕೂಡ ಕನ್ನಡ ಮಾಸ್ತರ ಕೆಳಗೆ ಮೊದಲು ಓದಿ, B A., LL.B, ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಕಲಿಯುವ ಮಕ್ಕಳ ಜ್ಞಾನದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಅವರನ್ನು ಸನ್ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಎಳೆಯುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಈ ಕನ್ನಡ ಶಾಲಾ ಸ್ಕೂಲ್ ಮಾಸ್ತರ್ ಪಗಾರ ಹೆಚ್ಚಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಇರಬಾರದೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಅವರಿಗಿರುವ ಪಗಾರ ಕಡಮೆ, ಎಂ. ಎಲ್. ಎ. ಗಳಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಅರೋ ಯನ್ಸ್ ನು ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗೆ ಇಳಿಸಿದರೂ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ; ಮಂತ್ರಿಗಳ 900 ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳದಲ್ಲಿ ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದರೂ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ; ಈ ಸ್ಕೂಲ್ ಮಾಸ್ತರರ ಸಂಬಳ ಹೆಚ್ಚಬೇಕು. 100 ರೂಪಾಯಿ ಮಾಪಲಿಕೆಬೇಕು. ಈ ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಯ ಮಾಸ್ತರನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿದರೆ, ಭಾವೀ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕಟ್ಟತಕ್ಕಂಥ ನಾಗರಿಕರ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿದರೆ ನೋಡಿದ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ಕನ್ನಡ ಮಾಸ್ತರರ ಸಲುವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಖಾತೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಲಂಚ ಕೋರತನವಿಡಿಯೆಂದು ಹೋದ ಸಲದ ಅದಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಟೀಕೆಗಳು ಬಂದುವು. ಆದರೆ ಕನ್ನಡ ಮಾಸ್ತರುಗಳ ಮೇಲೆ ಅಂಥ ಅರೋಪಗಳು ಬಂದಿಲ್ಲ. ಸ್ಕೂಲ್ ಮಾಸ್ತರುಗಳಲ್ಲಿ ಗಂಡ ಹೆಂಡಿರನ್ನು ಒಂದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ, ಗಂಡಹೆಂಡಿರಿಬ್ಬರೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಇರಬೇಕಾದರೆ ಸಾಲಮಾಡಿ ಚೀರ್ಮನ್ ಅವರಿಗೆ ಲಂಚ ಕೊಡಬೇಕು. ಸಂಬಳದಿಂದ ಲಂಚ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ, ಗಂಡಹೆಂಡಿರು ಸ್ಕೂಲ್ ಮಾಸ್ತರಾಗುವವರೆನ್ನು ಒಂದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿರುವ ವಿರ್ಧಾಳು ಮಾಡಿದರೆ, ಲಂಚಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೊಂದು ಸಾರಿ ಈ ಮಾಸ್ತರುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಿಣಿ ವಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡು, ಇಷ್ಟು ಕಾಲಾವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿ, ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

*ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಜಯ್ಯ.—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿಟ್ಟ ರತಕ್ಕಂಥ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಈ ಡಿಮಾಂಡಿನ ಮನವಿಯನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತ, ಕಾಲ ಬಹಳ ಕಡಮೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ನಾನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿರುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಿದೆ. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

1956ನೆಯ ಇಸವಿಯ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯ ಒಂದು ಕಾಯಿದೆಯ ಪ್ರಕಾರ, 1 ನೇ ಜನವರಿ 1957 ರಿಂದ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಒಂದು ಸ್ವಯಂ ಆಡಳಿತ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಅಲ್ಲಂದಿಗೇ ಆಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಈಗಾಗಲೇ ಮಾತನಾಡಿದ ಮಾನ್ಯ ಹಿರಿಯರೂ ಮತ್ತು ಅನುಭವಿಗಳೂ ಆದಂಥ ಶ್ರೀ ಮುರಾರಿರಾಧ್ಯರು

ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ನೋಟನೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಅವರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ನಾವು ಯಾವ ರೀತಿ ಮುಂದಿನ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ, ಆ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಗೆ ಕಾನೂನನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ಅನೇಕ ಅರಿವನ್ನು, ರೂಲ್ಸ್ ಮತ್ತು ರೆಗ್ಯುಲೇಷನ್ಸ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ, ಮತ್ತು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಮುಂದಿನ ರಚನೆ (structure) ಇರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಬಹಳ ಹಳೆಯ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಕರ್ಣಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಕೇವಲ ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಲಾಯಿತು, ಕರ್ಣಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಅದರ ಮೂರನೆಯ ಒಂದು ಭಾಗವಷ್ಟು ಕಾಲೇಜುಗಳಿಲ್ಲ. ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಆಕ್ಟ್ 36 ನೆಯ ಸೆಕ್ಷನ್ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಅದಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಗ್ರಾಂಟನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಮೂರು ವರ್ಷದ ಸರಾಸರಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಅದಕ್ಕೆ 44 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕಳೆದ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೆಲವು ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಅವುಗಳ ಬಡ್ತಿ ಕೂಡ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದುದರಿಂದ ಹತ್ತು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಮೀಪವಾಗಿ ಗ್ರಾಂಟ್ ಆಗಿ ಕೊಟ್ಟರು. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲೂ ರತಕ್ಕಂಥ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಳನ್ನು ಪುನರ್ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಹತ್ತು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲೂ ರತಕ್ಕಂಥ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳ ಭತ್ಯೆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಳನ್ನು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಸಾಕಷ್ಟು ಪರಿಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ತೃಪ್ತಿಕರವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿರುವವರ ಅನೇಕ ಹಿರಿಯ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳಿಗೆ ಸ್ಟೇಲ್ಸ್ ರಿವಿಷನ್ ಎಂದು ಅನುಕೂಲತೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಅಂಥಾ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ನಾವು ಅವರಿಗೆ ತಕ್ಕ ಹಾಗೆ ಒಂದು ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದರೆ ನಮಗೆ ಹಣಕಾಸಿನ ಅಡ್ಡಿ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದವರು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಗ್ರಾಂಟಿನಿಂದಲೇ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ, ಅದರ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಗ್ರಾಂಟಿನಿಂದ ಏನು ಒಂದು ಸಹಾಯವನ್ನು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಕೊಡಬಹುದೋ ಅದರಿಂದ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಒಟ್ಟು ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಬರ್ಚುನೋಡುವುದಾದರೆ ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ 1,17,00,000 ಚಿಲ್ಲರೆ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬೇಕು. ಅದರಲ್ಲಿ ಫೀಜಿನಿಂದ ಸುಮಾರು 12 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಬರುತ್ತದೆ. ಮೆಡಿಕಲ್ ಎಗ್ಜಾಮಿನೇಷನ್ ನಿಂದ ಒಂಭತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಎಗ್ಜಾಮಿನೇಷನ್ ನಿಂದ 12 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಎಂದರೆ ಒಟ್ಟು ಬರತಕ್ಕ ಆದಾಯ, ಫೀಜಿ ವಗೈರೆ ಕೇವಲ 36 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಮಿಕ್ಕ ಹಣಕ್ಕೆ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರವನ್ನಾಗಲಿ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವನ್ನಾಗಲಿ ಅವಲಂಬಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಜಯ್ಯ)

ಬಿ. ರಾಜಯ್ಯ

ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ತನ್ನ ಕಾಲ ಮೇಲೆ ನಿಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಸಭೆಯು ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವರಿಗೆ ಗ್ರಾಂಟನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಂಟಿನ ಪ್ರಕಾರ ಅಲ್ಲಿನ ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ಆದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿರುವ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಸ್ಕ್ರೀಮ್‌ ಏನು ನಡೆಯಬಹುದೋ ಅಷ್ಟೂ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಆ ಹಣ ಸಾಲದ ಹಾಗೆಯೇ ನಿಂತಿದೆ. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ P.W. ಇಲಾಖೆ ತೆಗೆದುಬೇಕು ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮನವಿ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಕಟ್ಟಡದ ಕೆಲಸ ಬೇಗ ಆಗಬೇಕಾದರೆ ತನ್ನ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಆ ಇಲಾಖೆ ಇರಬೇಕು. ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿ ಇದೆ. ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿಯೂ ಹಾಗೆಯೇ P.W.D. ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಇನ್ನೂ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗರತ್ನಮ್ಮನವರು ಕೆಲವು ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದು ಬಹಳ ನಿಧಾನವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಡ್ವಿಷನ್ ವಿಚಾರ ಶ್ರೀ ಮಲ್ಟಾರ್‌ದ್ವಾರ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಅಪಿಲಿಯೇಟಿವ್ ಕಾಲೇಜುಗಳಿಗೆ ಒಂದು ತರಹ ಕಾನೂನು, ಗೌರವಂಟ್ ಕಾಲೇಜುಗಳಿಗೆ ಒಂದು ತರಹ ಕಾನೂನು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಾಲೇಜುಗಳಿಗೆ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಾದ ಕಾನೂನು ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಒಂದು ಕಾನೂನನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಮಾಡಿ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯವರು ಅಡಾಪ್ಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಸೂಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಅಡ್ವಿಷನ್ ಬಹಳ ರೇಟಾಗಿ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ, ಅನೇಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಟರ್ಮ್‌ಗಳು ಸಾಲದೆ ಬಂದಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಎಗ್ಜಾಮಿನೇಷನ್‌ ಕೂಡ ಮುಂದೆವರೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಬಂದಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಕಾರಣವೆನು ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಈ ಅಡ್ವಿಷನ್ ರೇಟಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ; ಈ ವರ್ಷ ಒಂದು ಹೊಸ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿ ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಧಾನವಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಡ್ವಿಷನ್ ರೇಟಾಗಿ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಕೆಲವು ಪೋಸ್ಟ್‌ಮೆನ್ ಮುಗಿದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಕಾಲ “ಫೋ” ಬಂದುದರಿಂದ ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ಕ್ಲೋಜ್ ಮಾಡಿದರು. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಎಗ್ಜಾಮಿನೇಷನ್ ಪೋಸ್ಟ್‌ಪೋನ್ ಮಾಡಿರುವುದು ಎನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸ್ವೈಕ್‌ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಪೋಸ್ಟ್‌ಪೋನ್ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ರೀತಿ ಫೀಜು ಇರುವುದರಿಂದ ಏಕ ರೀತಿಯಾದ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ವಿಧಿಸಬೇಕು. ಫೀಜು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕೂಡ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು, ಆರೀತಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚಿರತಕ್ಕದ್ದು

ನರಿಯಲ್ಲಿ ಎಂದು ಕೆಲವರು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿರುವ ಪ್ರಯುಕ್ತ, ಈ ರೀತಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮನವಿ ಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾಯಿತೇ ಎನು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದವರು ಮುಂದಿಟ್ಟ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಿಂದೆ ಇಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮಾತ್ರ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಸಾನಿಟರಿ ಎಂದು ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗರತ್ನಮ್ಮನವರು ಹೇಳಿದರು. ಅಕ್ಕಿನ ಪ್ರಕಾರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಸಿಂಡಿಕೇಟ್ ರಚನೆ ಹೀಗೆ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಎಲೆಕ್ಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ನಿಂತುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಅಭ್ಯಂತರವೂ ಇಲ್ಲ, ಅವರು ಚುನಾಯಿಸಿ ಬರಬಹುದು. ಅವರು ಬಂದು ಆಡಳಿತ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು, ನಮ್ಮ ದೇನೂ ಅಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸೆನೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗರತ್ನಮ್ಮನವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಭವ ಇದ್ದವರು ಎಂದು ಭಾವಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಬರತಕ್ಕದ್ದು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಮೀಸಲು ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಇಡಬೇಕು ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇದ್ದರೆ ಅದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು. ಈ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದವರು ಈ ವರ್ಷ 84 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಗ್ರಾಂಟನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅಲ್ಲಿನ ಕಾರ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ವಂದಿಸಿ ನನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

*SRI MAQSOOD ALI KHAN (Bidar).—Mr. Speaker, Sir, I support the Demand under Education. I take this opportunity to express my views in regard to the educational conditions that are prevalent in my District, that is, the district of Bidar. Sir, it is well-known to all the members of this august House that Bidar District is one of the most backward areas in Mysore State educationally, industrially and I think economically. Taking first the educational side of our District I come to the multi-purpose high school that is located in Bidar proper. Sir, I do not know how these schools are named multi-purpose schools. This multi-purpose high school at Bidar is not serving even a single purpose. Instead of naming them as multi-purpose schools, it would have been better if they were named as no-purpose high schools. They are not serving any purpose at all. First of all, the new curriculum of the course was introduced two years ago in this high school but there are no technical hands and students were

forced to take up the new courses. The rate of fees was enhanced and they had to abandon their former curriculum. Neither were they taught any scientific subjects nor agriculture was taught there. Nothing of the sort was taught to them.

I am told, Sir, when this new course was introduced in that school, the authorities bought two bullocks in order to give agricultural training. After they bought the bullocks, they thought of fodder to the bullocks and when they went through the budget, they found that there was no provision for fodder. For tilling the land, they found that there was no land provided for them. After two days they had to sell away the bullocks. The school building is being constructed during the last two years. When money was provided, the contractor ran away and when the contractor was available, money was not provided. (*Laughter*) I do not know what sort of education the students there will have. Coming to the morale of the students and teachers, I am very sorry to say that they have sunk to the very depths of morality. The teachers chew pan; they go with students to hotels and abuse them in filthy language. I wish that Government makes an enquiry in the matter. These are serious things which ought to be enquired into. The students say, there is something wrong with the teachers; the teachers say that the students are very unruly. There is an agitation of the Kannada students for the last 1½ years. They say that in the library there are no good books in Kannada and they are not looked after decently by the staff members. I do not know how far their grievance is true, but when there is the agitation, it is high time that Government enquires into these matters and sets them right.

Leaving apart these multi-purpose high schools, when we go to the interior areas of the district, we come across primary schools manned by single teachers. Sometimes these schools do not function for months together. Some time back a strong complaint was made to the Education Minister about the Inspector of Schools

who was there that he did not inspect any school for the whole of the day. That person maltreated all the officials and the members of the staff and did not pay any visit to any school. Anyhow, he has been transferred and a new person has come and I hope he will be vigilant and would safeguard the interest of the students.

Well, Sir, a month ago we were informed that a polytechnic institute was going to be opened at Bidar. We earnestly welcomed it. We were eagerly awaiting as to when it would come into being. But, it so happens that when any institution is sanctioned and the money is in transit from Bangalore to Bidar, it is usurped in the way by Raichur or Gulbarga. I hope this polytechnic institution will be opened soon at Bidar. This will go a long way in providing technical education to hundreds of students of that place who are unemployed and provide them a bright future to earn their livelihood.

Now I come to the most important grievance and that is about the linguistic minorities. I must say that consequent upon the re-organisation of the States, many new problems have arisen in the whole of India. We used to hear so much of social justice, economic justice and all kinds of justice and in the near future a phrase that would be very much talked about would be this linguistic minorities. People are demanding linguistic justice. Leaving apart the religious passions of the people, this linguistic passion can very easily be aroused. That is why, our friends from Belgaum are so furious in their demands for providing facilities to linguistic minority. They want that their children should be taught in Marathi and that all facilities should be afforded in this respect, so that their children may grow up in an atmosphere where Marathi flourishes.

Speaking of my community—the Muslim Community—and the other communities, the Kayats community, whose mother tongue is Urdu, are not getting a fair deal. I must say that India is a country of different languages. If I am permitted to say so, I would compare this

(SRI MAQSOOD ALI KHAN)

to a harmonium where there are different reeds representing different notes. Government is playing this instrument like an expert musician. If they play on the reeds, good note would be produced; if they do not play on it at all, the reeds go out of order. So, I request the Government to allow a fair deal to all these languages so that they may flourish in the State. Sir, I am reminded of the words of Dr. Zakir Hussain when he was present at a Hindi Prachar Samithi. He said, 'no language should flourish at the cost of another language'. I do not disrespect the Kannada language here. I have the utmost respect for that language. But, when so many facilities have been provided for this language to flourish, why not the legitimate demands of the linguistic minorities be appreciated? Why should they be brushed aside? In this regard I suggest that Government should set up an Educational Committee for Linguistic minorities. If any grievance or injustice done to any language is brought to their notice, that Committee can go into the matter and remedy. If this is done, our friends from Belgaum would not like to go over to Bombay. They will be very happy to remain with us.

Last of all, I would draw the attention of the Government to one important matter and that is about the constitution of the Text-Books Committee. To my knowledge, there is no Urdu knowing person on that committee. There are so many text-books for Urdu students and a person who does not know Urdu cannot do justice in the selection of Urdu books. Persons knowing Marathi, Tamil, Telugu and Urdu should be taken to the Committee so that the books to be prescribed in the respective languages may be selected by these persons. I have taken much time, Sir, and I conclude with a hope that Government would implement my suggestions.

6 P.M.

[SRI J. P. SARWESH (Serum). spoke in Hindi.]

Mr. SPEAKER.—Afterwards you can give a summary of your speech in English.

*SRI J. H. SHAMSUDDIN (Honawar).—Mr. Speaker, I rise to support the demand. This is a most important demand as is evident from the figures. It is nearly one fifth of the total amount of expenditure that we are going to incur during the year. Sir, I know Government wants to re-organise and integrate the different systems prevailing in different parts of the State. In doing so, Government should have certain objectives before it and I feel if we can have certain objectives in view with it emphasise on certain aspects of education and educational policy of the Government we will be able to some extent re-appropriate the expenditure grouped under different heads. I know that Government has appointed a committee for the re-orientation of educational policy and for the integration of the different systems of education prevailing in different parts of the State. But, then, unless the perspective and the objective is clear that re-orientation or integration will not lead us to a happy position. I want to know in this particular instance what would be the policy of the Government so far as primary, secondary, professional and University education is concerned. This is very important from one point of view because we are committed to the policy of free and compulsory education throughout the State. That means we will have to incur greater amount on the spread of primary education though we have provided in the Budget about five out of Rs. 10 crores. But when we go on progressing in the field of primary education and when we are implementing or completing the scheme of free and compulsory education throughout the State, this figure will go on increasing. That means our demand on account of education will increase. So far as this aspect is concerned, naturally a question will arise whether this will bring in a saving or it will be a waste whereby we can keep this expenditure at its balance without at the same time sacrificing the progress and efficiency in the other spheres of education. Because the Government has committed itself to the

spread of free and compulsory education a question arises whether the responsibility of secondary and University or college education cannot be shoved on to private agencies. This is a most important point one has to consider. This point has to be considered from the point of view of financial implications. I am saying this because what is happening in one part of the State especially in Bombay area is that the whole of secondary education is borne by private agencies and Government is only giving a part of it as grant. So is the case with college education.

When we talk of reorganisation of the educational system we have to place emphasis on technical and professional education as against non-technical and non-professional or arts colleges. We have suffered in the matter of our educational policy because we have been producing arts graduates who become nothing but job-hunters in the State. So we have to shift the emphasis from arts colleges to technical colleges and so the expenditure for technical and professional colleges will have to be increased. A time must come when Government must divest itself of the responsibility for arts colleges and leave it to the private agencies so far as secondary and college education is concerned. Unless that is done we will be increasing the burden beyond our means and we may land ourselves in a critical situation so far as the financial implication is concerned because the primary education will be expanding by leaps and bounds on account of the policy of free and compulsory primary education. So I feel we have to change our conception of the functions of universities in our State. Now our university is not only an affiliating university but it is also a teaching university having colleges spread throughout the length and breadth of the State which is contrary to the idea of a teaching institution. A teaching university is an university which is confined to a particular local area with residential quarters and many other facilities provided for the teaching of the subjects which the university undertakes to teach. Therefore the

functions of university will have to be drastically changed when we think of reorganisation of our educational system and our university will have to divest itself of the responsibility for the teaching colleges spread throughout the length and breadth of the State. There was some semblance of truth in what Dr. Nagur said because from page 80 of the Budget Estimates we find that the Mysore University is given Rs. 54 lakhs while the Karnatak University is given only Rs. 7 lakhs and for schemes under the Second Five-Year Plan the Mysore University is given Rs. 5 lakhs and the Karnatak University is given Rs. 7 lakhs. Naturally he must have been surprised to find why Mysore University has been given Rs. 54 lakhs as against Rs. 7 lakhs to the Karnatak University.

Sri G. SIVAPPA.—It is being given to the Mysore University from the very beginning.

Sri J. H. SHAMSUDDIN.—I am not trying to hug the status quo. We are moulding a new State and therefore we have to evolve new ideas.

Sri G. SIVAPPA.—We do not grudge the grant of the Karnatak University being enhanced.

Sri J. H. SHAMSUDDIN.—I am not taking sides either for the Mysore University or for the Karnatak University. The Mysore University is given that amount because it is not only an affiliating university but also a teaching university having so many colleges spread throughout the length and breadth of the State. My information is that the number of boys under the Karnatak University is almost equal to the number of boys under the Mysore University, but even then the Karnatak University is given a grant of only Rs. 7 lakhs and the Mysore University is given a grant of Rs. 54 lakhs. This difference between the grants to the two Universities is due to the difference in the conception of the functions of the different universities. So we must have uniform conception of the functions of the university. The Mysore University should divest itself of the responsibility for arts and non-professional colleges and must remain an affiliating univer-

(SRI J. H. SHAMSUDDIN)
 sity. Then this invidious distinction will not appear and Dr. Nagur will not have a chance of criticising Government of partiality. When we are evolving an integrated system of education we must think of a system which will be uniform for all universities. The function of a university according to me and according to many Educational Experts is post-graduate studies and research and not the maintenance or management of arts colleges. I can understand a university undertaking the responsibility for professional and technical colleges, but I cannot understand its catering to arts and non-professional colleges. There is a great imbalance between arts colleges and science and technical colleges and so there is this problem of unemployment among the educated classes as a result of too many arts graduates being turned out from the colleges. This is the sum total of the educational problem in India and therefore every attempt is being made to change this imbalance. We have to change our idea of the functions of university. What I am advocating is that our university should confine itself to affiliating and supervising work instead of managing colleges. Our university should devote its energy and attention to technical subjects, and post-graduate research subjects. When the university confines itself to only those functions, naturally the apparent discrimination between these two grants will disappear and the responsibility for secondary schools and arts colleges will go to the private agencies. Why should not the private agency come forward to conduct these colleges? Our whole plan is based upon the contribution and co-operation of the people. We do not give a school to a local area unless one-third of the cost is paid by the people. We do not give a hospital to the people of any area unless the people come forward with their contribution. We do not give a veterinary dispensary to a local area unless the local people contribute their share. So why should we not extend this principle to secondary education and college education of the art type and ask the people that they

should bear a part of this expenditure and relieve Government of the responsibility on this account so that the money saved can be spent for the spread of primary education as well as for technical and professional education which is the need of the day. This suggestion should be kept in view when Government is trying to evolve a uniform system of education and integrate the different systems prevailing in the State at present.

SRI B. R. SUNTHANKAR (Belgaum City).—Mr. Speaker, Sir, we find from the Budget that an amount of Rs. 10.78 crores is provided for Education. This amounts to 23 per cent. of the total expenditure. Last year, about 17 per cent of the total expenditure was allotted for Education. So we see that year after year large amounts are allotted for Education in the State. May we pause for a moment to find out what is the return that we get for this heavy expenditure? If we look to the percentage of literacy in the State, only 18.7 per cent are literates in the State. The percentage of males is 28.3 and that of females is 8.8. This is very lamentable; particularly the proportion of female literacy is very lamentable in the State. In this connection I may point out the percentages in other parts of our country. Kerala stands first. There the percentage of male literacy is 50.37 and the percentage of female literacy is 31.65. Bengal stands second and there the percentage of male literacy is 34.23 and female literacy is 12.2 per cent. In Bombay the percentage of male literacy is 31.70 and female literacy is 10.99 per cent. In Madras there is 31.69 per cent male literacy and 10 per cent female literacy. From this it will be seen that our State lags behind other States in literacy. So I would request the Government and the Hon'ble Members also to initiate a sort of mass drive towards literacy—a drive towards mass literacy. Some targets should be fixed—about ten or fifteen years—and a plan should be prepared, within which the percentage of literacy should at least be raised to fifty per cent, say, by the end of fifteen years or so.

Regarding free and compulsory education, there is the directive of the Constitution. Article 45 of the Constitution lays down a limit of ten years for free and compulsory education. Seven years have already passed. Practically very little is done in that matter. The Second Five-Year Plan lays down a limit of ten to fifteen years to fulfil this directive.

This matter of education is vitally important to the linguistic minorities. This is a question of vital importance to us. As the Hon'ble Member Sri Maqsood Ali Khan ably and rightly put it, what we ask for is linguistic justice. Linguistic justice for my people, the people of the border areas, would be done only when the Marathi people—the border areas in which they live—are transferred to the Bombay State.

Coming to the question of primary education of the linguistic minorities, Article 350-A of the Constitution throws the responsibility of primary education in the mother-tongue on the State Government. The Article reads as follows:—

“It shall be the endeavour of every State and of every local authority within the State to provide adequate facilities for instruction in the mother-tongue at the primary stage of education to children belonging to linguistic minority groups; and the President may issue such directions to any State as he considers necessary or proper for securing the provision of such facilities.”

Has this State Government fulfilled this responsibility? That is my question. Looking to the state of affairs, I am sorry to say, Sir, that this Government is failing in providing adequate facilities for instruction in the mother-tongue to the linguistic minorities. The percentage of Telugu speaking people in the State is 11·3 per cent, the Hindustani speaking people is 8·6 per cent, the Marathi speaking people is little over 6 per cent and the Tamil speaking people are 3·5 per cent. May I ask whether there are adequate facilities for instruction in the mother-

tongue for all these linguistic minorities? I take for example Kolar District. Sixty per cent of the people are Telugu speaking. I ask how many Telugu primary schools are there in Kolar District? We are six lakhs in the border areas. From the beginning Marathi is taught there. But then what about the five or six lakhs of Marathi speaking people in the interior of the State. Has any provision been made for primary education for them? On the contrary, in the proposed curriculum, in non-Kannada schools, the periods allotted to the mother-tongue are sought to be reduced and they are to be devoted to instruction in Kannada. So Kannada is also going to be made compulsory according to the syllabus. I am submitting here that this compulsion of Kannada in Marathi schools is going to have serious repercussions in my area. I may tell this to the Government as a warning—humbly as a warning.

Sri J. B. MALLARADHYA.—Sir, the Government of Mysore have always accepted the principle that at the primary stage, the medium of instruction should be the mother-tongue and that has always been given effect to. I do not know why my friend Sri Sunthankar should raise this criticism—and it is all over the State. That is the principle adopted for a number of years. There has been no deviation.

Sri B. R. SUNTHANKAR.—May I ask, Sir, what is the state of affairs in Kolar District?

Sri V. VENKATAPPA.—If they ask, they will be given. If they do not ask, what can we do?

Sri B. R. SUNTHANKAR.—Does that mean that people should agitate?

Sri V. VENKATAPPA.—If there is a constant demand, we will certainly give.

Sri B. R. SUNTHANKAR.—I can tell the experience of my own district.....

Mr. SPEAKER.—Sri Sunthankar, it is much better that you confine yourself to your own district.

Sri B. R. SUNTHANKAR.—Now, the Central Government has prepared a memorandum for the safeguards of linguistic minorities. That memorandum recommends for giving a

(SRI B. R. SUNTHANKAR)

number of facilities to the linguistic minorities. That memorandum is before the Government for consideration and this Government is considering and considering. For the last one and a half-year it is considering and bringing forth nothing unfortunately. This memorandum recommends for adequate facilities for instruction in primary as well as at secondary stage in the mother-tongue of the boys. How far are these recommendations implemented or accepted by the Government, I wish to know. Government is considering and considering and not deciding anything. Indecision is the rule of the state of affairs here.

In this connection, I wish to bring to the notice of the House about the affiliation of the R.P.D. College at Belgaum to the Poona University. That college is asking for affiliation to the Poona University and the Memorandum recommends that such colleges should be allowed to affiliate to institutions outside the State. This Government is not taking any decision and allowing this college to affiliate to the Poona University.

Then, Sir, I wish to bring to the notice of this House and the Government the step-motherly treatment that is being given to the Marathi schools in Belgaum and Karwar districts. Our Marathi schools are treated in a step-motherly and discriminatory fashion. Distinction is made between Marathi and Kannada schools. Marathi schools are neglected. They are under-staffed. Marathi schools are not provided with adequate number of teachers in spite of repeated demands from the schools as well as from the public. I can give the average of the teachers for boys. While the average for Kannada schools is one teacher for every 38 Kannada boys, in Marathi schools, it is one teacher for every 42 Marathi boys. Similarly Marathi schools suffer in the matter of inspecting staff also. There are less number of Assistant Deputy Educational Inspectors for Marathi schools. I can give you the average in my district. In my district, there is one Inspector, i.e., A.D.E.I. for every 55 Kannada schools, whereas there is one

A.D.E.I. for every 70 Marathi schools. Moreover Kannada A.D.E.I.s are appointed for Marathi schools. Some of these A.D.E.I.s are notorious for harassing teachers and for their anti-Marathi prejudice.

SRI G. SIVAPPA.—Are all Kannada officers like that?

SRI B. R. SUNTHANKAR.—I said some and not all. A Kannada Administrative Officer is appointed for the Belgaum Municipal School Board which has got two-third Marathi speaking boys and where the official language is Marathi. On such Boards if a Kannada Administrative Officer is appointed, it will be difficult for him as well as for the School Board. The natural result is that Marathi education suffers in my district. From June 1956 to December 1957, 7 Kannada schools were started in my District, while not a single Marathi school was started even though there is great demand from the rural areas to start such schools. I can point out one glaring instance at Karwar. Here there is the Kadwar Madibag Primary School. A two-room school building was constructed under the N.E.S. scheme, of which one room was given for the Marathi school and the other for Kannada. The Kannada school is held at present in the new building and the Marathi school is not allowed to be held there. The number of students in the Kannada school is 60 with one teacher, while there are 140 boys and girls in the Marathi school. That Marathi school is located about one mile away from this new building and it is situated in an uninhabited place. Nobody understands why this Marathi school is not allowed to be housed in the new building. The room meant for this Marathi school is at present vacant.

I have received complaints that all the circulars, notifications and even school maps provided for the Marathi schools in Karwar are invariably in Kannada and the request of the teachers that they may be supplied in Marathi has been turned down and the teachers are warned that they must learn Kannada or quit their jobs. This is a warning received from the higher authorities. In contrast to the treat-

ment given to the Marathi schools, I may point out to one particular instance of a Kannada school at Athni. There is a school here called Muregendra Matashala which is notorious for committing irregularities. The manager of the school some time back removed six teachers from the staff without assigning any reason, all of a sudden. The manager also refused to submit accounts for inspection when the inspecting authorities came there.

Sri V. VENKATAPPA.—Is it a private school?

Sri B. R. SUNTHANKAR.—It is a private aided school. Once the inspecting officer had to return because the manager did not allow the inspector to inspect the school. So, at last the school was inspected under police protection. What is the punishment given to the school? The grant was withheld. The mal-administration of the school, the arrogant and impudent behaviour of the manager are sufficient to withdraw recognition of the school. But this was not done.

We learn that the Deputy Director of Education, Dharwar, is backing the management of that school. I may point out that this Deputy Director's Office at Dharwar has become a sort of bottleneck to us. All the papers, correspondence, proposals, schemes etc., are to be forwarded through this officer. But the Dharwar office is not responsive to our requests and demands and it is a sort of hindrance. I would request the Minister for Education to inspect this office and see the state of affairs for himself.

(Several members rose)

Mr. SPEAKER.—Are we going to sit till midnight tonight?

Sri C. M. ARUMUGHAM (Kolar Gold Fields).—It has been suggested that this demand may be carried over tomorrow.

Mr. SPEAKER.—No. That cannot be done.

ಶ್ರೀಮತಿ ಬಸವರಾಜೇಶ್ವರಿ (ಮಾನ್ಯ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ವಿದ್ಯಾಭಾತಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಆನುಷಂಗಿಕವಾಗಿ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಹೊರರಾಜ್ಯದ ಕರ್ನಾಟಕ, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಬಹಳ

ಹಿಂದುಳಿದ ಪ್ರದೇಶವೆಂದು ಎಲ್ಲರ ಗಮನಕ್ಕೂ ಬಂದಿದೆ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೂ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಯಚೂರು ಎಚ್ಚರಮಟ್ಟಿಗೆ ಹಿಂದುಳಿದಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಕೆಲವು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಮೂಲಕ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇಡೀ ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಏಳು ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳು ಮಾತ್ರ ಇವೆ. 12 ಮಿಡರ್ ಸ್ಕೂಲುಗಳಿವೆ. ಮತ್ತು 588 ಪ್ರೈಮರಿ ಸ್ಕೂಲುಗಳಿವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ಹೈಸ್ಕೂಲು ಮಹಿಳೆಯರಿಗಾಗಿ ಇದೆ. ಒಂದು ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಾಲೆಯೂ ಮಹಿಳೆಯರಿಗಾಗಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹೋದ ವರ್ಷ ಸರ್ಕಾರದವರು 80 ಪ್ರೈಮರಿ ಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಹೊರರಾಜ್ಯದ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳಾಂತರಿಸಿ ದ್ದರು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಗೂ 80 ಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈಗ ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಮೂವತ್ತೊಂದೇ ಮೂವತ್ತೈದು ಶಾಲೆಗಳೂ ಕೂಡ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವ ಸ್ಥಳಗಳೂ ಇರುವುದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಮೊದಲನೇ ತತ್ವವಾಗಿದೆ. ಸ್ಕೂಲುಗಳೇನೋ ಇವೆ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಪಾಠಗಳು ಇದನ್ನೇ ಹೊಂದಿವೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಒಂದೊಂದು ಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಲ್ಲದೆ, ಎಕ್ಸಿಕ್ಯುಟಿವ್ ಇಲ್ಲದೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸದೇ ಹೋಗುವುದು ಒಂದು ಕೊರತೆ ಇದೆ. ಆದರೆ ಈ ಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಯಾವ ಯಾವ ಪ್ರೈಮರಿ ಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಟೀಚರ್ ಇರಬೇಕು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಎರಡು ಟೀಚರ್‌ರೇ ಇರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನೆಲ್ಲ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರು ನಿಯೋಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಆ ಪ್ರಕಾರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ಮೊದಲನೆಯ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಇಂತಹ ಪ್ರೈಮರಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಮಹಿಳಾ ಉಪಾಧ್ಯಾಯಿನಿಯರನ್ನೂ ನೇಮಿಸಿದರೆ ಇದರಿಂದ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ನರ್ಸ್ ಸ್ಕೂಲಿನ ತರಹ ಪಾಠಶಾಲೆಗಳಿರುವ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮೂಲ ಶಿಕ್ಷಣದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಮೂಲ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಈಗಿರುವ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನೂ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ ಮತ್ತು ಇದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಈ ಮೂಲ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತಹ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳು ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಈ ಮೂಲ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗೇನೋ ಬೇಸಿಕ್ ಎಜುಕೇಷನ್ ಅನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ತತ್ವವನ್ನು ತಂದರೂ ಅದನ್ನು ಒಮ್ಮರೇ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಎಚ್ಚರಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮೋಡಿಸಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಆಯಾ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಆನುಸರಿಸಿ ಈ ಮೂಲ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದು ಸೂಕ್ತವಾದುದು ಎಂದು ನಾನು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಟೀಚರ್‌ಗಳ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಟೀಚರ್‌ಗಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು

(ಶ್ರೀಮತಿ ಬಸವರಾಜೇಶ್ವರಿ)

ವಸತಿ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಲ್ಲ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವಸತಿಗಳನ್ನು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಒದಗಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಪದೇ ಪದೇ ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆಯೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರೂ ಇನ್ನೂ ಏನೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಸರಕಾರದವರು ಈ ವಸತಿ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಈ ವಸತಿಗಳಲ್ಲದೆ ಅವರು ಪಡುತ್ತಿರುವ ಪಕ್ಷಗಳ ಬಹಳ ಶೋಚನೀಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದವರು ಈಗ ಸ್ಕೂಲು ಕಟ್ಟಡಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಟ್ರಸ್ಟ್‌ನನ್ನು ಮಾಡಿ 1,500 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಅಂದಾಜಿನಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಹೈದರಾಬಾದು ಸರಕಾರದವರೂ ಕೂಡ ಹಿಂದೆ ನಾಲ್ಕನೇ ಒಂದು ಭಾಗದಷ್ಟು ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್‌ನ್ನು ಈ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕಾಗಿ ಕೊಟ್ಟು ಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಡಬಹುದು ಎಂದು ಇತ್ತು. ಇಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯಾದ ಸ್ಕೂಲಿನ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕಾಗಿ ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್‌ನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿರುವುದೇನೋ ಸರಿಯಾದುದೇ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಜನರು ಈ ರೀತಿಯಾದ ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್‌ನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಆ ಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲೇ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಮನೋಭಾವವೇ ನಮ್ಮ ಕಡೆಯ ಜನಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗುವ ಕಾಲ ಇನ್ನೂ ಬಂದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಹೈದರಾಬಾದು ಕರ್ನಾಟಕವು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹಿಂದುಳಿದಿದೆ ಅದರಿಂದ ಈ ಹೈದರಾಬಾದು ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕನ್‌ಸೆಷನ್‌ನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕಡೆಗೆ ಮೂರನೇ ಒಂದು ಭಾಗದಷ್ಟು ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್‌ನ್ನು ಎಂದು ಮಾಡಿದರೂ ಅವರಿಗೆ ಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ಕೊಡಲು ಅವಕಾಶವಾಗುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಈ ರೀತಿಯಾದ ಕನ್‌ಸೆಷನ್‌ನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ಈಗ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದಿಂದಲೂ ಈ ಹೈದರಾಬಾದು ಕರ್ನಾಟಕದ ಭಾಗಗಳು ಬ್ಯಾಕವರ್ಡ್ ವಿರಿಯಾ ಎಂದು ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ 60 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಾಲ ತಂದಿದ್ದೀರಿ. ಅದರಿಂದ ಈ ಹೈದರಾಬಾದು ಭಾಗಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕನ್‌ಸೆಷನ್‌ನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು incomplete ಸ್ಕೂಲುಗಳ ವಿಚಾರ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಡಿವಿಷನ್‌ರ ಕಮೀಷನರ ಕಡೆಗೆ ಸುಮಾರು ಎರಡೂವರೆ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು incomplete ಆದ ಸ್ಕೂಲು ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ರಾಯಚೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಲ್ಟಿಪರ್ಪಸ್ ಸ್ಕೂಲು ಇದೆ. ಇದು ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಕಟ್ಟಡದಲ್ಲಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಓದುತ್ತಾರೆನ್ನುವುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕಣ್ಗಾರ ಕಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಮಕ್ಕಳು ಹೊರಗಡೆ ಓದುತ್ತಾರೆ. ಆ ಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಕಟ್ಟಡವಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ technical hands ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ಒಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ತರಪೇತಿಯಾದ technical hands ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಮಲ್ಟಿಪರ್ಪಸ್ ಸ್ಕೂಲು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂತೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅನು

ಕೂಲಿ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಆ ಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಟೆಂಡರುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವನೋ ಒಬ್ಬ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ರು ತೀರಿಕೊಂಡನೆಂದು ಬೇಸ್‌ಮೆಂಟ್ ವರೆಗೂ ಬಂದಿರುವ ಕಟ್ಟಡ ಹಾಗೆಯೇ ನಿಂತಿದೆ. ತಕ್ಷಣವೇ ಈ ಸ್ಕೂಲು ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ನೂಚನೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಇದೇ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನ constituencyಯಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲೂರು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹೆಸರಿಗೊಳ್ಳುವ ಒಂದು ಮಿದಲ ಸ್ಕೂಲು ಕಟ್ಟಡ ನಿಂತಿದೆ. ಕೆಲವು ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕಾರಣಗಳಿಗೋಸ್ಕರ ಅದರ ಕೆಲಸ ನಿಂತಿದೆ. ಇಂಥ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಕೆಲಸ ನಿಂತಿರುವುದು ಬಹಳ ಸೋಜಿಗವಾದ ಸಂಗತಿ. ಆ ಕಾರಣ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಅಬ್ಸ್ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಇರುವುದನ್ನು ದೂರಮಾಡಿ ಕೂಡಲೇ ಸರಕಾರದವರು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಇದನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಮುದಗಲ್ಲು ಎಂಬ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಟ್ಟಡ ಅರ್ಧವಾಗಿ ನಿಂತಿದೆ. ಅದನ್ನು ಕೂಡ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಗಭದ್ರ ಯೋಜನೆಯಂತೆ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆ ಈಗಾಗಲೇ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಯಾವ ತರಹ ಮಾಡಬೇಕು, ನೀರಾವರಿ ವ್ಯವಸಾಯದಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಆಗತಕ್ಕ ರಾಭಗಳು ಏನು, ಎಂಬುದು ನಮ್ಮ ಜನಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಯದು. ಇದುವರೆಗೂ ಅವರಿಗೆ ಈ ವಿಷಯಗಳು ಮನವರಿಕೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಒಂದು ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಕಾಲೇಜು ಆಗತಕ್ಕವಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಕಾಲೇಜನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ Technical Training Centre ಈಗಾಗಲೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು ಭೂಮಿ ಇರುವ ಕಾರಣ ಹತ್ತಿ ಬೆಳೆಯಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಹತ್ತಿ ಬೆಳೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಸೆಂಟರಿನಲ್ಲಿ knitting section ತೆರೆಯುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಈ ಸೆಕ್ಷನ್ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರಿಗಾಗಿ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಸೆಕ್ಷನ್ ತೆರೆಯಲು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಸೆಂಟರನ್ನು extend ಮಾಡಿ, ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಅದನ್ನು ಪಾಲಿಟೆಕ್ನಿಕ್ ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ನೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಕಡೆಯದಾಗಿ ನಾನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ನೀತಿ ಎಲ್ಲರ ಕಡೆಯೂ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಇರಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾರಣ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಇದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಮನೋಭಾವ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ, ಕೊಟ್ಟಂಥ ಸಮಯಕ್ಕಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri Y. MANJAYA SHETTY (Baindoor).—Mr. Speaker, In supporting the Demand under discussion, I wish to make certain observations. The successful implementation of the Plan requires a large number of technical persons. To achieve this object it is

desirable that the Government should provide facilities for training technical personnel which is the pre-requisite for the development of industry, power and irrigation and transport and communications and other productive activities. I am sure Government has been doing its best in this regard by increasing seats in the technical colleges, poly-technics and also opening new ones. Recently, the Government of India was pleased to sanction one Engineering College to our State locating it at Mangalore. We are greatly indebted to the Government of India for that action. It is necessary that proper encouragement should be given to private agencies who have been running technical institutions. In this connection, I wish to request the Government to afford necessary facilities by giving more grants to the Engineering College at Manipal in South Kanara District.

There was a serious controversy some time back as to which university the colleges of South Kanara District should be affiliated. But I am glad that controversy is now set at rest. In this connection, it may not be unwise for me to suggest that in view of the increasing number of colleges in the State, it is desirable to have a third university in addition to the existing two universities. Some time back, it was suggested to have a West Coast University for the colleges of South Kanara, North Kanara and Coorg. There are sufficient number of colleges in this area to entitle us to have a separate West Coast University. I wish the Government gives its serious thought to these problems.

When discussing this Demand, Sir, I cannot but think of the problems of teachers working in the State. No doubt all efforts are being made both by the Central and Provincial Governments to improve their lot. They could have done much better to improve their lot but for the financial stringency. Some of the members during the general discussion on the Budget have expressed that if the Government failed to increase the emoluments of the teachers, they might resort to strike or they might become Communists. With due respect to my

friends sitting on the opposite I wish to submit that these observations may do more harm than good to the teachers. But at the same time, let me be sincere in expressing that whatever educational reforms or steps that Government may take for the progress of education may not achieve the desired result unless and until the teachers are enabled to live a happy and contented life by granting them increased emoluments.

The basic system of education Sir, has been accepted by the Government up to eighth standard. In furtherance of that, a large number of non-basic schools have been converted into basic schools. But what is the state of affairs with regard to these basic schools? Most of the schools are not provided with craft equipment. That aspect has been voiced forth by some of the members who have spoken previous to me. In my district, basic schools which are managed by the District Board, are not well equipped with craft equipment. That is due to poor finances of the District Board. Let me take this opportunity to appeal to the Hon'ble Minister for Education to provide more funds to the District Board of South Kanara so as to enable the District Board to provide craft equipment to these basic schools.

It is said that non-basic training schools would be shortly converted in stages into basic training schools. In doing so, I would like to suggest to the Government to locate these basic training schools in rural areas instead of in urban areas so as to have a rural bias in these institutions. One is happy to know that the Government proposes to introduce compulsory education in the N.E.S. and C.D. areas. For the successful working of the scheme it may be necessary that the Government should provide certain facilities to poor children who attend such schools. Poverty is so rampant in the villages that some of the parents of the children find it difficult or are rather unable to provide the necessary materials for reading and writing to the children who attend schools. I know of instances where children attend schools not in proper dress. This is the appalling

(SRI Y. MANJAYA SHETTY)

ling state of affairs. If the Government really mean to make this compulsory education scheme a successful the Government would be well advised to provide for some clothing and writing and reading materials to the poor children apart from the provision for mid-day meal made in the Budget. With the object of providing school building in the villages, Government have evolved a new scheme for putting up cheap design buildings. But as per the scheme the people are made to contribute 50 per cent of the cost of these buildings. When Government is implementing a good number of schemes to provide amenities to the people in urban areas, on full grant, why should the Government insist upon the poor villagers contributing 50 per cent of the cost for these school buildings which are intended for the children of the villages? I wish the Government changes its policy in this regard.

If the Government is not prepared to change its policy, I would appeal to the Government at least to reduce the contribution of the people to 25 per cent. In order to provide employment to educated unemployed with the full aid of the Central Government, a large number of single teacher schools have been opened in the State. No doubt it gave employment to a large number of educated young men. But the teachers who have to work in the single teacher schools have to work with a fixed salary from the time they join service till they retire. Why should these people who join service in single teacher schools with the spirit to do some service in the village be made to suffer without any increments when their brethren working in other types of schools are getting yearly increments. I wish Government considers this matter and grant increments to these teachers also. The Minister for Education knows, that time and again it has been represented to him that a large number of trained teachers, more than a thousand, are awaiting employment in the District of South Kanara. At one time it was said that they would be absorbed in the schools

of the ex-Mysore State. Even applications have been called from those teachers. I do not know what steps the Government has taken in this matter. I wish the Government takes a sympathetic view of the unemployed teachers, not in hundreds but in thousands, in South Kanara District and see that they are absorbed in some schools in the district adjoining South Kanara.

The term of the Teachers' Training College at Mangalore is being extended from year to year. There is a sort of uncertainty in the continuance of the College. It will be better if the College is permanently recognised. Apart from this, it is housed in a temporary shed which is unsuitable. The College needs a pucca building. In other Training Colleges of the State there are two Professors whereas unfortunately in the Mangalore Training College, there is only one Professor. I wish this College is also provided with another Professor. I learn that the Government has nationalised text-books for the first three standards. In doing so, the Government proposes to prescribe the text-books of the old Mysore State for the entire State. This step is considered by responsible persons who are working in the Education Department as being detrimental to students of South Kanara. It is said that the first reader of the former Mysore State contains about 1020 words out of which 585 words are quite foreign to pupils of South Kanara. It is further said that most of the words are Sanskritised. They have to study words which they are not used to. So I request the Government not to impose the text-books on the students of South Kanara and to permit the existing text books to continue. I thank you for the opportunity you have given to me to speak.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇಷ್ಟು ಜನರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ಮಾತು. ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮಗೆಷ್ಟು ಕಾಲಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಲಿ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ.—ನುಮಾರು ಒಂದು ಘಂಟೆ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈಗ ಈ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮೂರು ಹೆಸರುಗಳು ಮಾತ್ರ ಉಳಿದಿವೆ. ಅವರಿಗೆ ಐದು-ಐದು

ನಿವೃತ್ತರಂತೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳು 45 ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸಲಿ.

ಶ್ರೀ. ಕೆ. ಕಂಬಳಿ (ಕುಂದುಗೋಳ).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಸಲುವಾಗಿ ಹತ್ತು ಕೋಟಿ ಚಿಲ್ಲರೆ ಡೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದೆ. ಈ ಡಿಮಾಂಡನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತಾ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ಈಗಿನ ಹೊಸ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ, ಐದು ಭಾಗಗಳು ಕೂಡಿದ್ದಾಗಿದೆ. ಐದು ಭಾಗದ ಜನರು, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರದೇಶದವರು, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ತರದವರು ಒಂದಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಐದು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬೊಂಬಾಯಿ ಕರ್ಣಾಟಕದಿಂದ ಬಂದ ಭಾಗ ಹೆಚ್ಚಿನದಾಗಿದೆ.

ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಖಾತೆ ಬಹಳ ಮಹತ್ವದ್ದು. ಇದನ್ನು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯೂ ಈಗಿರುವಂತೆಯೇ ಬಿಟ್ಟರೆ ಏನೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಏಕರೂಪತೆ, ಸಮರಸತೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತೆ ಇದರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನೂಕು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಭಾಷೆ ಬರಹಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಭಾಗದಲ್ಲೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಇದು ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ, ಒಂದೊಂದಕ್ಕೆ ಇರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಕಡಮೆ ಯಾಗ ಬೇಕಾದರೆ, ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡಿ ಮಾಡಿದರೆ ಬೇಗ ಒಂದಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇದು ಒಂದು; ಬೊಂಬಾಯಿ ಕರ್ಣಾಟಕದ್ದು ಒಂದು ಹೆಚ್ಚಿನದಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಸ್ಕೂಲು ಕಟ್ಟಡಗಳ ವಿಷಯ, ಒಂದು ರೀತಿ ಇತ್ತು. ಸ್ಕೂಲ್ ಬೋರ್ಡ್ ಎಂಬುದಿದೆ. ಆ ಬೋರ್ಡ್ ಸ್ಕೂಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ವಹಿಸಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತದೆ. ಬೊಂಬಾಯಿ ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿ ಇವುಗಳು ಸ್ಕೂಲು ಬಲ್ಯಿಂಗ್ ಸಲುವಾಗಿ 5—6 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಜಮಾ ಮಾಡಿದ್ದವು. ಹೋದ ವರ್ಷ ಕೂಡ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದ್ದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಈ ಸಾರಿ ಬೇರೆ ಐದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು 10—11 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಆ ಬಲ್ಯಿಂಗ್ ಗಳು ಪೂರ್ತಿಯಾಗುತ್ತವೆ. ಈಗ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸ್ಕೂಲು ಕಟ್ಟಡಗಳು ಹೀನಸ್ತಿಯಲ್ಲಿವೆ. ಬೊಂಬಾಯಿ ಕರ್ಣಾಟಕದಿಂದ ಜಮಾ ಆದ ಈ ದುಡ್ಡಿನಿಂದ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾನವೇಷ ನೋಡದೆ ಯಾವುದೇ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಿಂದ ರಾದರೂ ಸರಿಯೇ ಹಣ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಇನ್ನೂ 10—11 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಂಡು ಈ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮುಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

7 P.M.

ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು. ಒಂದನೇ ಫೆಬ್ರವರಿ 1957 ರೊಳಗೆ ಯಾರು ಕಟ್ಟಡದ ಸಲುವಾಗಿ ರಕಂ ಜಮೀ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಿರುತ್ತಾರೋ, ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಮುಗಿಸಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿ ಹಾಗಿದೆ; ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿ ಇಲ್ಲಿದೆ. ಒಂದು ಪ್ರೈಮರಿ ಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ 5-6-7 ನೇ ಇಯತ್ತೆಗಳಿಗೆ ಒಂದೇ ಫೀ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಅವನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಕಡಮೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಎಂದು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ಸ್ಕೂಲು ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳ ಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಗಂಡ ಹೆಂಡಿರು ಇಬ್ಬರೂ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರಾಗಿದ್ದರೆ, ಅವರಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಒಂದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು, ಹೀಗಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ರೂಲ್ ಇದೆ. ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಒಂದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು ಎಂದಿರುತ್ತದೆ. ಅವರೇ ಒಬ್ಬರೇ ಎಂದರೆ, ಆಗ ಬೇರೆ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ವರ್ಗ ಮಾಡಬಹುದು.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಕನ್ನಡ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕನ್ನಡ ಟೈಪ್‌ರೈಟರ್ ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಇದು ಹೊಸ ರಾಜ್ಯವಾದ ಅರುತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೆವು. ಆದರೆ ಅದು ಇವತ್ತಿಗೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿರುವ ಐದು ರಾಜ್ಯಗಳೂ ಸಮರಸವಾಗಿ, ಒಂದೇ ರೀತಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ಕನ್ನಡ ಟೈಪ್‌ರೈಟರ್‌ನ್ನು ಮಾಡಿ ಬಳಕೆಗೆ ತರಬೇಕು.

[Sri L. B. BIRJE (Khanapur) spoke in Marathi.]

*Sri C. M. ARUMUGHAM.—You are quite aware of the parliamentary procedure. The Speaker of Parliament uses his discretion in selecting members to speak and also allotting time. Here I find some persons consult you and prepare the list and the Speaker follows that list. I do accept if you do not want me to speak on the Demand. But I refuse to accept the ground that my name is not in the list. Who authorised these persons to prepare the list? Indirectly it forces me to join the P.S.P. party.

Mr. SPEAKER.—I understand your difficulty. I appreciate also the difficulty under which you are labouring. I have requested the Congress Party and the P.S.P. and other Opposition groups and individuals to give me a list and I expected the Opposition Party whip to go round and find out the views of Independent members also. He has submitted a list to me not only today but also for the last two days he is submitting the list and I am following that. I have not the slightest intention of by-passing any independent member. I would like to give a chance, but then the Hon'ble Member did not insist for a chance. That is why I did not give him a chance. Otherwise, I would have given him a chance. So, I would request him not to precipitate matters today. Tomorrow I will give him a chance.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—From the beginning I was standing but I have never been given a chance.

Mr. SPEAKER.—You don't understand my difficulty. If I do that, I will not be able to take the responsibility because every member will stand up and try to have a chance. Then I will not be able to control the debate. When I ask the Opposition Party, I mean the whole of the Opposition. I have found that whenever occasion arose and when the party whip asked you to walk out, you walked with the other people of the Opposition Party. That is why I thought that in this matter also, he would go round and consult you and give me the list which would be agreeable to the whole of the Opposition.

ಶ್ರೀ ವಿ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ದಿವಸ ನಡೆದಿರತ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿರತಕ್ಕಂಥ ಎರಡು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯವನ್ನೂ ಕುರಿತು ನಾನು ಉತ್ತರ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ, ಎಂದು ಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಬ್ಬರು ಹೇಳಿದಂಥ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದರೆ ಅದರ ಸಂಬಂಧ ಇತರರು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರೂ ಹೇಳಿರುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ನಾನು ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುವುದು ಸರಿ ಹೋಗಲಾರದು. ಮತ್ತು ಕಾಲ ಬಹಳ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಸದಸ್ಯರುಗಳೂ ಕೂಡ ಅದನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಲಾರೆ. ಈಗ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಏನು ನೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ ಎಲ್ಲಾ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಎಲ್ಲರೂ ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಈಗ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಕೊಟ್ಟಿರುವಂಥ ಸಲಹೆಗಳಿಗೆ ಏನು ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೂಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಹೇಳಿದಂಥ ನೂಚನೆಯನ್ನು ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಭರವಸೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಅದಕ್ಕೆ ಏನು ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಾಣ ಕರ್ ಮತ್ತೆ ಇತರ ಮಾರಾಠಿ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಯಾವೊಂದು ಖೇದ ಉಂಟಾಗಿದೆಯೇ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಅವರ ಯೋಗ ಕ್ಷೇಮ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ವಿಧಾಯಕವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು. ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲೇನೂ ನ್ಯೂನತೆ ನಡೆದಿದೆ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿಲ್ಲ. ಈಗ 22 ಸಾವಿರ ಪ್ರೈಮರಿ ಸ್ಕೂಲುಗಳ ಹೆಚ್ಚಿಕೆ ಎರಡು ಸಾವಿರ ಉರ್ದು ಸ್ಕೂಲುಗಳಿವೆ, 700 ಮರಾಠಿ ಸ್ಕೂಲುಗಳಿವೆ, ಇತರ ಸ್ಕೂಲುಗಳು 300 ಇವೆ. ಹೀಗೆ ಸುಮಾರು 3,000 ಪ್ರೈಮರಿ ಸ್ಕೂಲುಗಳು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಏರ್ಪಾಡಾಗಿವೆ. ಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಎಲ್ಲ ಕೇಳುತ್ತಾರೋ ಅಲ್ಲ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ

ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಸುಮಾರು 30-40 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿದ್ದು ಸ್ಕೂಲು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಕೊಡಲ್ಪಡುವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಜವಾಬು ಕೊಡಬಹುದು. ನಮ್ಮ ನೆ ಮರಾಠಿ ಯವರನ್ನು ಮರೆತರೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ನಮಗೇನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ಇರುವ ಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದನ್ನೂ ಮುಚ್ಚಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಯಾವ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳೂ ತೊಂದರೆಯಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಮೊನ್ನೆ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾ, ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಮತ್ತು ಹುಡುಗರ ರೇಷಿಯೋ ಹೇಗಿದೆಯೆಂದು ದನ್ನು ಹೇಳಿದೆ. 43 ಕನ್ನಡ, 44 ಮರಾಠಿ ಹೀಗಿರುವುದರಿಂದ ಬಹಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆಯೆಂದು ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಾದ ಮಾತಲ್ಲ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಳಿದೆ ತೀರದು.

ಇನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆಯೆಂದು ನೋಡೋಣ. ಕೋಲಾರ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ಗೆ ತೆಲುಗು ಸ್ಕೂಲು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರು ಹೇಳಿದರು. ಕೋಲಾರ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ನವರು ಆನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಶಾಸನ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ಬೇಕಾದ ಕಡೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಕೋಲಾರದ ಜನ ಕನಡೆ ದೇಶದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಕನ್ನಡ ಕಲಿಯಲು ಬಯಸುತ್ತಾರೆ. ಅನೇಕರು ತೆಲುಗು ಸ್ಕೂಲು ಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಕೇಳಿ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮದು ತಪ್ಪು. ನಮ್ಮ ನೆ ತೆಲುಗು ಮಾತನಾಡುವವರಿದ್ದಾರೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೆ ತೆಲುಗು ಸ್ಕೂಲು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಹೇಗೆ ಅವರಾಗಿ ಕೇಳಿದರೆ ಕೊಡಬಹುದು, ಕನ್ನಡ ದೇಶದಲ್ಲರಾದ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯವರು ರಾಜ್ಯ ಭಾಷೆಯಾದ ಕನ್ನಡ ಕಲಿತು ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಆಸಕ್ತಿಯುಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಾಯಿಭಾಷೆ, ಹೊರಗಡೆ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಕಲಿತು ಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿ ಹೇಳುವಾಗ ಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಯೇನೂ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕಂಪ್ಲಿಯವರು ಸ್ಕೂಲು ಬೋರ್ಡು ವೈಸ್ ಛೇರ್ಮನ್‌ರು ಸ್ಕೂಲು ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗಾಗಿ 11 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಜನರು ಅವರ ಭಾಗ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು 11 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಈಗ ರೈಪ್ ಆಗಿರುವುದಷ್ಟು ಎಂದು ರಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ಐದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ರೈಪ್ ಆಗದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಆಲಾಟ್ ಮಾಡುವುದು ಅನಗತ್ಯ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹಣ ಸಾಲದೆ ಹೋಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಹಣವನ್ನೇ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹಣ ಒದಗಿಸಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ರೈಪ್ ಕೇಸ್‌ನು ಎಷ್ಟಿದ್ದು ಫೋ ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ಹಣ ಒದಗಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನೂ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಕಂಡು ಬರುವುದಾದರೆ ಒದಗಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗರತ್ನಮ್ಮನವರು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ತೊಂದರೆಗಳಿವೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಮೈಸೂರು ಮಹಾರಾಣಿ ಕಾಲೇಜು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರಿಗೆ ಹಾಸ್ಟಲ್ ಅನುಕೂಲ ಸೌಕರ್ಯ ದೊರೆಯುವುದು ಹೇಳಿದರು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೂ ನಾನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಕೆಲವು ಕಷ್ಟಗಳಿವೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಇರುವ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಹೋಗಿ ರಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೋಗಿ ನೋಡಿದೆ. ಆ ದಿವಸ

ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗರತ್ನಮ್ಮನವರು ಅಲ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ವೈಸ್ ಛಾಂಸಲರ್ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ ಎಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನೂ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನೋಡಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದೆ. ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಬೇರೆ ಕಟ್ಟಡ ಕೊಡಿಸ ಬೇಕೆಂದು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಡ ಏದೆಯೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದ್ದಾಯಿತು. ಮಾಡರಹ ಹೋಟಲು ಸರ್ಕಾರಿ ಕಟ್ಟಡ, ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಈ ವರ್ಷ ಅದನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಕಾಲೇಜು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ವಸತಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡೋಣ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನಿಲಯಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಮಾಡೋಣ ಎಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟೆ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆ ವಿಚಾರ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ರಾಯ್, ಆ ಮೇಲೆ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟವೆಂದು ಕಂಡು ಬಂತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಕಟ್ಟಡದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಅವಕಾಶ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ವಿಚಾರ ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಮಿಷನ್ ಸ್ಕೂಲು, ನರ್ಸರಿ ಸ್ಕೂಲು, ಪ್ರೈಮರಿ ಸ್ಕೂಲು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಅದರ ಗ್ರಾಂಟಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷ ತೊಂದರೆಯಾಗಿ ಈ ವರ್ಷ ಕೊಡುವುದರಲ್ಲದ್ದಾಗ ಒಂದು ತೊಂದರೆ ಯಾಯಿತು, ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಗುಮಾಸ್ತೆ ಟೈಪ್‌ಸ್ಟೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಫಾರಂ ಭರ್ತಿ ಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಪ್ರಿಂಟೆಡ್ ಫಾರಂನಲ್ಲಿ ಫಿಲಪ್ ಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಿಲ್ಲ, ಆದ್ದರಿಂದ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದು ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

Sri KUNDUR RUDRAPPA (Chennai-giri).—On a point of information, Sir. ಸ್ಕೂಲು ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟುವುದು ನಿಗದಿಯಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರು. 23ನೆಯ ನವೆಂಬರ್ 1949ರಲ್ಲಿ ಏಳು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಟ್ರಿಜರಿಗೆ ಡಿಪಾಜಿಟ್ ಮಾಡಿದೆ. ಕಗ್ಗಿಪುರ ಮತ್ತು ಕಗ್ಗಿಕೆರೆ, ಚೆನ್ನಗಿರಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಕೂಲು ಕಟ್ಟಡಕ್ಕಾಗಿ ಹಣ ಡಿಪಾಜಿಟ್ ಮಾಡಿ ಹತ್ತು ವರ್ಷವಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಕೆಲಸ ಕೈಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಕೇಳಿದರೆ ಅಂದರೆ ಕರೆಸ್ಪಾಂಡೆನ್ಸ್ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಎಷ್ಟು ವರ್ಷವಾದರೂ ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಹಳೆಯ ಮಕ್ಕಳು ಉದ್ಧಾರವಾಗುವುದು ಹೇಗೆ?

ಶ್ರೀ ವಿ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿರುವುದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಯಾರು ಯಾರು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಈ ವರ್ಷ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಈಗಿರುವ ರೆಕ್ಕೆದ ಪ್ರಕಾರ, ನಮಗೆ ಸಿಕ್ಕಿರುವ ಸಮಾಚಾರದ ಪ್ರಕಾರ 392 ಹಳೆಯವರು ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಸುಮಾರು 3,98,612 ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟಿದೆ. ಅದರ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ 50 ಕಟ್ಟಡಗಳು ಕಂಪ್ಲೀಟ್ ಆಗಿವೆ, 104 ಕಟ್ಟಡಗಳ ಕೆಲಸ ಕೈಕೊಂಡಿದ್ದರಲ್ಲಿ 50 ಕಟ್ಟಡಗಳ ಕೆಲಸ ಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ. 238 ಕಟ್ಟಡಗಳ ಕೆಲಸ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗ ಸಿಕ್ಕಿರುವ ರೆಕ್ಕೆದ ಪ್ರಕಾರ ಇಷ್ಟು ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀ ಕುಂದೂರು ರುದ್ರಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿರುವುದೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿದೆ. ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದರು. ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಆ ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆಯೆಂದು ಈಗಾಗಲೇ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಬಹುಶಃ ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲಾರದು. ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇವೆ.

ಇನ್ನು ಡೆಪ್ ಅಂಡ್ ಡೆಂಟ್ ಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಇದುವರೆಗೆ 8 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಉಳವನತಿಗಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಈ ವರ್ಷ 12 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ಹೇಗೆ? ಒಂದೇಸಾರಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಗೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ? ನನಗಂತೂ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟು ರಮಟ್ಟಿಗೆ ಹಣ ಒದಗುತ್ತದೋ ಅಷ್ಟು ರಮಟ್ಟಿಗೆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವಷ್ಟು ಹಣವಿದೆ, ಅನುಕೂಲಗಳೇನು ಬೇಕೋ ಅವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಕೆಲವರು ತಜ್ಞರಾದವರನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದು ಎಷ್ಟು ರಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿಜವೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೋ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಜ್ಞರಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದವರನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಅದರಿಂದ ಅಷ್ಟೇನೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿರಲಾರದು. ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಏನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಮಾಡಿ ಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಹೋಗಿ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನೊಬ್ಬ ತಜ್ಞರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದರೆ ಅವರನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಕಳುಹಿಸುವುದು ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಲಾರೆ.

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮರ್ರಾರಾಧ್ಯರು ಇಂಟರ್ ಮೀಡಿಯೇಟ್ ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ಆಪ್-ಗ್ರೇಡ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದಿನ್ನೂ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಯಾವಾಗಲೂ ಇಂಟರ್ ಮೀಡಿಯೇಟ್ ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ಒಂದೇಸಾರಿ ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡುವುದು ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟವಿದೆ ಎಂಬುದು ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಹಣಬೇಕಾಗಿವೆ ಎಂಬುದೂ ಸಹ ಗೊತ್ತಿದೆ, ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಒಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಎರಡು (full-fledged) ಕಾಲೇಜ್‌ವರೆ ಒಂದು ಇಂಟರ್ ಮೀಡಿಯೇಟ್ ಕಾಲೇಜನ್ನು ಆಪ್-ಗ್ರೇಡ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು, ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ವೈ. ವೀರಪ್ಪ.—ಎರಡು ಎಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ?

ಶ್ರೀ ವಿ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ.—ಎರಡು ಡಿಗ್ರಿ ಕೋರ್ಸ್ ಇರುವ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಒಂದು ಕಾಲೇಜನ್ನು ಆಪ್-ಗ್ರೇಡ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಿಂದಿನವರ್ಷ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳೆಂದು ಇದ್ದುದನ್ನು ಈಗ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳೆಂದು ಮಾಡಿದೆ. ಎರಡಕ್ಕೆ ಒಂದು ಎಂದು ಪೂರ್ವೋಪದೇಶ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಕಡೆ, ಅಂತಹ ಕಡೆ ಎಂದೇನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ.

ಆಮೇಲೆ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನೂ ಕಳುಹಿಸಲಾರದು ಎಂದು ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಸಲಹೆಮಾಡಿದರು. ಅದು ಏಕೆ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಅಂತಹ ಭಾವನೆ ಬಂತೋ ನನಗೆ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಆ ಪ್ರಶ್ನೆ ತೀರ್ಮಾನಮಾಡುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನೂ ಕಳುಹಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ಅವರ ಉದ್ದೇಶವಲ್ಲ. ಅವರ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯೊಳಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಕೈ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಇಷ್ಟುಲ್ಲ. ಈಗ ಒಂದು ತರಹ ರೋಲ್ ಇದೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಆಯಾ ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲ್ ಮತ್ತು ಪ್ರೊಫೆಸರುಗಳು ಇಬ್ಬರೂ ಸೇರಿ ಅದನ್ನು ತೀರ್ಮಾನಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಒಂದುವೇಳೆ ಪಟ್ಟಿ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದರೂ, ಅದು ಬಿ.ಡಿ.ಟಿ. ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಆಯಿತು. ಗೌರ್ ಮೆಂಟ್ ಕಾಲೇಜುಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ವೈಸ್ ಚಾನ್ಸಲರ್ ಸರಾರಕ್ಕೆ ಪಟ್ಟಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಸರ್ಕಾರದ

(ಶ್ರೀ ವಿ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ)

ವರು ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದಮೇಲೆ ಚಾನ್ಸಲರ್ ಅವರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರು. ಆಗಕೆಲವು ಹುಡುಗರು ಈ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ, ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಸಿಟುಗಳು ಬಹಳ ಪಾಲಯಾಗಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಮೇಲೆ 17 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಬೇರೆ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಹೋಗಿ ಸೇರಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂತು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದ ಕೆಲವು ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ವೈಸ್ ಚಾನ್ಸಲರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟೆವು. ಕಮಿಷಿಯವರು ಅವನ್ನು ತೀರ್ಮಾನಿಸಬೇಕು. ಆಮೇಲೆ ಕಡಮೆಯಾದಂಥ 28 ಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಳುಹಿಸಿದಂಥ ಪಟ್ಟಿಯ ಹೆಸರುಗಳಲ್ಲಿ ನಾರಾಯಣ ಹೆಸರುಗಳು ಸೇರಿದಬೇಕು, ಸರ್ಕಾರದವರು ಪಟ್ಟಿ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಕಮಿಷಿಯವರು ಫಿಲಪ್ ಮಾಡಿದ್ದು ಒಂದು ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರಿ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

Sri J. B. MALLARADHYA.—There is that notorious case, in the language of Sri Suntankar, of a candidate who was sent by Government was admitted to the Medical College as late as, 1st November 1957.

In fact that University has made that allegation against Government. It has appeared very prominently in papers. It has laid the blame at the door of the Government.

Sri R. M. PATIL (Minister for Public Health).—Which college?

Sri J. B. MALLARADHYA.—The University has made that allegation specifically. To all professional and technical colleges Government are in the habit of sending their own candidates. Seats are reserved for them.

Sri R. M. PATIL.—I shall answer tomorrow.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಜಯ್ಯ.—ಈಗ ನಾಲ್ಕೈದು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಸೇರಿರುವುದರಿಂದ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದವರು ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಕರ್ನಾಟಕದವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತ್ಯದವರಿಗೆ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಆರೋಪಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವರಿಗೂ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೆಲವು ನೂತನಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಪ್ರಕಾರ ಕಮಿಷಿಯವರು ಏನಾದರೂ ತೀರ್ಮಾನಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ವಿ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ.—ಈ ವರ್ಷಕ್ಕಿಲ್ಲ ನಿಧಾನವಾಯಿತು. ಏಕೆಂದರೆ ಹೊರಗತಿಯಿಂದ ಕೆಲವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಬರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಿಟುಗಳನ್ನು ಭರ್ತಿಮಾಡುವ ಹವ್ಯಾಸವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರನ್ನು ರಿಟೈರ್ ಮಾಡುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ತರಹೇತಾದ ಜನ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಅವರನ್ನು ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ರಿಟೈರ್ ಮಾಡದೆ ಅವರು 58 ವರ್ಷದವರೆಗೂ ಇರಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿತ್ತು. ಅಂಥವರನ್ನು ರಿಟೈರ್ ಮಾಡುವಂಥಾದ್ದು ಆದು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಾನೂನು ಬದ್ಧ

ವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ವಿಮರ್ಶಮಾಡಿನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಅನೇಕ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಗಳನ್ನು ತರಹೇತು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಏರ್ಪಾಡುಮಾಡಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಅನುಕೂಲ ಯಾವುದನ್ನು ಪಡೆಯದೆ ತಾವಾಗಿಯೇ ತರಹೇತಾದ ಜನರು ಬೇಕಾದಷ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರಲ್ಲೂ ಮದ್ರಾಸ್ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ವಂಗಳೂರಿಗೆ ನಾನು ಹೋದಾಗ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದೆ ಇರುವವರು ಸುಮಾರು 1600 ಜನರು ಇದ್ದರು. ನಾವು ಆ ರೀತಿಮಾಡಿದರೆ ತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಯಾವುದಕ್ಕಿಲ್ಲದೆ ಎಂದರೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬರುವವರಿಗೆ ಜಾಗ ಸಿಕ್ಕಬೇಕು; ಹಳಬರನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ವರ್ಷಗಳು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ನಿರಾಧೋಗ್ಯರಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾಡಿದ್ದು, ಎಕ್ಸಿಟೇಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿರುವವರನ್ನು ಇದತ್ತಿನ ದಿವಸ ತೆಗೆದುಹಾಕಿಲ್ಲ, ಅದರಲ್ಲಿ ವರ್ಷವರ್ಷಕ್ಕೆ ಎಕ್ಸಿಟೇಷನ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದದ್ದನ್ನು ಕೆಲವರಿಗೆ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿಮಾತ್ರ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೂ ಎಕ್ಸಿಟೇಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮುರಾರಾಧ್ಯರು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ, ಚಿತ್ರದುರ್ಗದಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಏನೋ ಅಚಾತುರ್ಯ ನಡೆದು ಅಲ್ಲಿನ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಎಜುಕೇಷನ್ ಆಫೀಸರ್ ಕೆಲವು ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸುವಾಡಿ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮೇಲಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸದೇ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಅದರಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ವಿಮರ್ಶಮಾಡತಕ್ಕದ್ದನ್ನೂ ಮತ್ತು ಆ ರೀತಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಪ್ಪುಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಏನುಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನೂ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಿ. ಮುರಾರಾಧ್ಯ.—ಆ ಕಾರಣ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ.—ನೋಡೋಣ. ಅದು ನೋಡಬೇಕಾದದ್ದೇ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದ್ದರೆ ಅಂಥಾ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳ ವಿಷಯವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವಾಡಿ ನಿರ್ಮಾಡಬೇಕಾದದ್ದು ಅಗತ್ಯ. ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳಿಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮುರಾರಾಧ್ಯರು ಹೇಳಿದರು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಿ. ಮುರಾರಾಧ್ಯ.—ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ಅಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದ ಕಡೆ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ.—ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ನ್ಯೂಲುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೂ ಕೂಡ ಅಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳು ಸಿಕ್ಕುವುದು ಕಷ್ಟ. ಅದರಲ್ಲಿ ಅನುಮಾನವಿಲ್ಲ. ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಆದರೆ ಬಾಡಿಗೆ ಮನೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಅದು ಈಗ ಸದ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯ ಕೆಲಸವಲ್ಲ.

Sri J. B. MALLARADHYA.—Even where N.G.O.'s are allotted buildings, the School Master is neglected. I do not want every village to provide the School Master with a building, but where low-income-group houses are built, the teacher's case should not be neglected. That is my point.

ಶ್ರೀ ವಿ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ.—ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮಿಷನರ್

ರಿಗೆ ಆ ಕೆಲಸ ವಹಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಬಹುಶಃ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳನ್ನು ಅವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡೆಗಣಿಸಿದ ನೋಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇದೆ. ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುತ್ತಾರೋ ಅದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗದ ಹಣವನ್ನು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳಿಗೆ ಮನೆಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡಲು ಉಪಯೋಗಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಚಿಕ್ಕಿಕರ್ ಎಜ್ಯುಕೇಷನ್ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ಒಂದೇ ರೀತಿ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ವಿರ್ಜಾಡು ಮಾಡಲು ಒಂದು ಕಮಿಟಿ ವಿರ್ಜಾಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಚಿಕ್ಕಿಕರ್ ಎಜ್ಯುಕೇಷನ್ ಬೋರ್ಡ್ ಸ್ಥಾಪನೆ ಆಗಿದೆ. ಅವರು ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ.

ಪೊಕ್ಕೇಪನರ್ ಗೌಡೇಸ್ ಬ್ಯೂರೋ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಮಲ್ಟಾರಾಧ್ಯರು ಹೇಳಿದರು. ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಯೋ ನೋಡಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ಯಾವ ಯಾವ ಕೋರ್ಸಿಗೆ ಯಾವ ಯಾವ ಹುದ್ದೆಗರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದು ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಫಲಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಹಣ ಇಷ್ಟೊಂದು ಒದಗಿಸಿದರೂ ಕೂಡ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬರ್ಚು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಬರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವಿರ್ಜಾಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿರತಕ್ಕೆ ಪಕ್ಷ ಅನೇಕರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಪ್ರೈಮರೀ ಸ್ಕೂಲು ಕಟ್ಟಡದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿನ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಅದಷ್ಟು ಹಣ ಬರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಧಾನವಾಗುತ್ತಿದೆ. ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರು, ಎಜ್ಯುಕೇಷನ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ, ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಡಿ. ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಮತ್ತು ಫೈನಾನ್ಸಿಯಲ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಅವರು ಸೇರಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಅದರ ಜಾಗೃತಿ ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇದ್ದೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದೇವೆಯೋ ಅಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಬರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಉದ್ದೇಶವೇ ಹೊರತು ಅದನ್ನು ಉಳಿಸಿ ಅದರಿಂದ ಜನಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಉದ್ದೇಶವಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಬರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತೇವೆ.

ಸಾಟ್ ಮತ್ತು ಗೌಡ ಮೂವುಮೆಂಟಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದಷ್ಟು ಹಣ ಒದಗಿಸಿಲ್ಲ. ಬಹಳ ಕಾಲದಿಂದ ಅದನ್ನು ಬತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಎಫ್.ಸಿ.ಸಿ. ಮತ್ತು ಎ.ಸಿ.ಸಿ.ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ ಅದು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬಂದಂಥಾದ್ದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಸಲ ನಾನು ಹೇಳಿದೆ ನಾಲ್ಕು ಆರು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿರುವುದರಿಂದ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ.

Sri L. B. BIRJE.—The A.C.C. teachers have not been given any allowance for the last two years.

L.A.

ಶ್ರೀ ವಿ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ.—ಶ್ರೀ ಮಲ್ಟಾರಾಧ್ಯರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಶಿಸ್ತು ಬರಬೇಕಾದರೆ ಅಂಥ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಇರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಅದು ಅಗತ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಎಫ್.ಸಿ.ಸಿ. ಮತ್ತು ಎ.ಸಿ.ಸಿ.ಗೆ ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬಹುಭಾಗ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಬರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತಾ ಇದೆ.

Sri J. B. MALLARADHYA.—I have got 8 more districts now, but still you ask me to carry on with the same amount as before.

ಶ್ರೀ ವಿ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ.—ಹೊಸ ಮೈಸೂರು ಆದ್ಮೇರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದಷ್ಟು ಹಣ ಒದಗಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಸೇರಿಸಿಲ್ಲ. ಸ್ಕೋಟ್ಸ್‌ಗೆ ಸರ್ಕಾರದಷ್ಟು ಹಣ ಒದಗಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಒದಗಿಸಿದೆ ಎಂದು ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದೆ. ಪ್ಲೇಗ್ರಾಂಡಿಗೆ ಹಣ ಒದಗಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಹೋದ ಸಲ ಒದಗಿಸಿದ್ದು ಹಣ ಅಲ್ಲದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಿ. ಮಲ್ಟಾರಾಧ್ಯ.—74 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಒದಗಿಸಿತ್ತು; ಈಸಲ ಒಂದು ಕಾನೂ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ.—ಈ ಸಲ ಒದಗಿಸಿಲ್ಲ; ಅಗತ್ಯ ಬಿದ್ದರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಯಿಂದ ಹಣ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಸ್ಕೋಟ್ಸ್ ಫಂಡ್ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅನೇಕ ಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಹಣ ಬರ್ಚಾಗಲೇ ಹಾಗೆಯೇ ನಿಂತು ಹೋಗಿದೆ. ಅಂಥಹಣವನ್ನು ಇದಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಹೇಗೆ ಎಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವಾದ ಸ್ಕೋಟ್ಸ್ ಮೆಟೀರಿಯಲ್ಸ್ ಒದಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪರೀಕ್ಷೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಬಹಳ ದಿವಸಗಳಿಂದ ಪರೀಕ್ಷೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಈ ರೀತಿ ಹಣ ಉಳಿಯಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಸ್ಕೆಟ್‌ಬಾಲ್ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಸ್ಕೋರ್ಸ್‌ಗೆ ಸ್ಪರ್ಧೆಕೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿ.

ಶ್ರೀ ವೈ. ವಿರಪ್ಪ.—ನುಭಾಷೆ ನಗರದಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಆರ್ಜಿ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಿ. ಮಲ್ಟಾರಾಧ್ಯ.—ನರಿಯಾದ ಜಾಗ ಚೀಫ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಅವರಿಗೂ ಮತ್ತು ತಮಗೂ ಸೂಚಿಸಿದ್ದೇವೆ ಮಹಾತ್ಮ-ಗಾಂಧೀರೋಡ್‌ನಲ್ಲಿ next to the place where you propose to build the Cancer Institute. I hear that the programme to build the Cancer Institute there is dropped because of the unsuitability of the place for that.

Sri R. M. PATIL.—Your information is not correct. The Cancer Institute is to be established there and it will be established.

Sri J. B. MALLARADHYA.—Even if the Hospital comes there, you will find in us very good neighbours.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ವೆಂಕಟೇಗೌಡ (ಪಾಳಂ).—ಫಿಸಿಕಲ್ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ತೆಗೆಯಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ.— ಹೌದು, ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದೇವೆ. ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಹೈವರಿ ಸ್ಕೂಲುಗಳಿಗೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಎಕ್ಸಿಜೆಂಟ್ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬಹಳ ದಿವಸದಿಂದ ಇರುವ ಕೊರತೆ, ಒಂದೇನಲ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ಎಲ್ಲಾ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಸ್ಕೂಲನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೋ ಆ ಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಏನು ಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಆಗಲೇ ಮಂಜೂರುಮಾಡುವ ಏರ್ಪಾಡು ಇದೆ. ಬೇಸಿಕ್ ಸ್ಕೂಲುಗಳು ಎಷ್ಟೋ ಇವೆ. ಅದಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುವಾಗಲೇ ಏನು ಅನುಕೂಲ ಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುವ ಏರ್ಪಾಡು ಇದೆ. ಬೇಸಿಕ್ ಎಜುಕೇಷನ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ತರಬೇತಾದ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳು ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದು ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ.

ಆದರೆ ಇವು ನಮ್ಮ ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಬರಿ ಹೆಸರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಇರುತ್ತವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಅಷ್ಟೇನೂ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕ್ರಮ ಬೊಂಬಾಯಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇನ್ನು ಈ ಸ್ಕೂಲು ಕಟ್ಟಡಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ನಗರಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರಿಗೆ ಹೇಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೋ ಹಾಗೇ ನಮಗೂ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೆಲವರು ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಬಗ್ಗೆ ಬೊಂಬಾಯಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತರಬೇತು ಪಡೆದಿದ್ದವರೊಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಈ ಪ್ರಾಂತ್ಯಕ್ಕೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಿ ಅವರ ಮೂಲಕ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷಣ ತರಬೇತಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಿಸಿ ಇಲ್ಲಿ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇಂಥ ಒಂದು ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ನಾವು ಈಗ ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನು ಕಟ್ಟಡಗಳ ವಿಚಾರವನ್ನು ಅನೇಕರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ದಿವಸ ಅನೇಕ ವಿದ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಆ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಕಾಸನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ಆ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನೇ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನಗಳೇ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಬೊಂಬಾಯಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಈ ದಿವಸ ಹೇಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬ ವಿಚಾರ ತಮಗಿಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಈಗಿನ ಹೊಸ ಪದ್ಧತಿ ಪ್ರಕಾರ ಯಾರನ್ನೂ ಈ ಕಟ್ಟಡದ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ಬಂಧ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾವು ತಿಳಿಸಿದ್ದೇವೆ. 1942ನೆಯ ಇಸವಿಯಿಂದ ಹಣ ದಿಪಾಜಿಕ್ ಮಾಡಿ ಕಟ್ಟಡ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದವರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವೆಂದು ಕೆಲವರು ತಿಳಿಸಿದರು. ಹಾಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಅಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಷ್ಟು ಕಾಲ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದು ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ಈಗ ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ದಿಪಾಜಿಕ್ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೋ ಅಷ್ಟನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಾಕಿ ಹಣವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಹಾಕಿ ಅಂಥ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಕಟ್ಟಡ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಪೂರ್ತಿಮಾಡಿಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಏರ್ಪಾಡನ್ನೇ ನಾವು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಇನ್ನು ಆ ಮಲ್ಟಿಪರ್ಪಸ್ ಸ್ಕೂಲುಗಳ ವಿಚಾರವೂ ಹಾಗೆ ಇದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಮಲ್ಟಿಪರ್ಪಸ್ ಶಾಲೆಗಳನ್ನೇ ಆಗಲಿ ಅಥವಾ ಬೇರೆ

ಯಾವ ಶಾಲೆಗಳನ್ನೇ ಆಗಲಿ ಮೊದಲು ಆ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವಂಥ ಉಪಕರಣಗಳು ಸಲಕರಣೆಗಳೂ ಏನೇನು ಇರುತ್ತವೋ ಅವುಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವಂಥ ಕಟ್ಟಡ ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವಂತರವೇ ಈ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಮೊದಲು ತರಬೇತಾದಂಥ ಜನಗಳು ಬೇಕು. ನಾನಾಗಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಬೇಕು. ಆ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನೆಲ್ಲವು ದಕ್ಕು ಬೇರೆ ಸ್ಥಳ ಸೌಕರ್ಯಬೇಕು. ಆದರೆ ಇವೆಷ್ಟೂ ಆಗದೆ ಇರತಕ್ಕದ್ದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಒಂದು ವಿಪಾದಕರವಾದ ಸಂಗತಿ ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ಗುಲ್ಬರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹೆಸರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಇಂಥ ಒಂದು ಸ್ಕೂಲಿದ್ದು ಅವರಿಗೆ ಈ ದಿವಸ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಪದಾಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಉಪಯೋಗಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಂದು ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾವೊಬ್ಬರೇ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅವರೂ ಸಹ ತಪ್ಪುಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಕಾಣುತ್ತಿದೆ.

ಇನ್ನು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಉಪಾಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಬಾಬಿಗೆ ನಾವು ಈ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿರುವುದೇ ಅಲ್ಲದೆ ಈ ದಿವಸ ಆ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಏನು ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆಯೋ ಆ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಕಿ ಕಡೆಗಳಿಗೂ ಅದನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೂ ಮತ್ತು ಹುಡುಗರಿಗೂ ಒಂದು ಅನುಕೂಲವಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಫೈನಾನ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನೊದಗಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಾರಾಧ್ಯರು ಕೆಲವು ವಿಷಯ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಈ ಸ್ಕೂಲುಗಳೂ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಇವೆ. ಆದರೆ ಅವುಗಳೆಲ್ಲ ಒಂದು ಸಮರ್ಪಕವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆಯೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಕುಂದು ಕೊರತೆಗಳೆಲ್ಲ ಒಂದು ದಿನದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳೆಲ್ಲ ಇವುಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ಸಲಕ್ಕೆ ಕ್ರಮಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಕ್ರಮಕ್ರಮವಾಗಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಸುಷ್ಪವಸ್ಥೆಗೆ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ನರ್ಸರಿ ಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ತೆರೆಯಲು ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಭಾವನೆ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೂ ಇದೆ. ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ಈ ಸ್ಕೂಲುಗಳು ಯಾವಯಾವ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ್ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಇವು ಒಂದೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಒಂದೇ ಮಾದರಿ ತರಬೇತನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಲು ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದೆ. ಆ ಸಮಿತಿಗೆ ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಿ. ಮಲ್ಲಾರಾಧ್ಯರೇ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ಒಂದೇ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನೂ ಕೂಡ ನಾವಿನ್ನೂ ಆಲೋಚನೆಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನು ನಮಗೆ ವಿದ್ಯಾದಾನ ಭೂದಾನ ಚಳವಳಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ 31 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಜಮೀನು ನಮ್ಮ ಕೈಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಈ ಪೈಕಿ ಈ ವರ್ಷ ಸುಮಾರು 15 ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗಳು ಸ್ಯಾಡ್ಲಿನಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವುದಾಗಿ ವರದಿ ಬಂದಿದೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಒಂಭತ್ತು ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗಳಲ್ಲಿ

ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. 20 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಈ ಬಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. 500 ಪಲ್ಲದವನ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾವೇನು ಬರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದೇವೋ ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಕಿಂದಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಿಯಮವಿದೆ. ಐದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬರ್ಚಾದ್ದರಲ್ಲಿ ಮೂರು ಸಾವಿರ ಮಾತ್ರ ಈಗ ಕಿಂದಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಈ ದಿವಸ ಎಲ್ಲೋ ಒಂದು ಕಡೆ ಭೂಮಿ ಇದ್ದು, ಎಲ್ಲೋ ಒಂದು ಕಡೆ ಸ್ಕೂಲದ್ದರ ಇದರಿಂದ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೆಯೆ ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಾರಾಧ್ಯರವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹೌದು. ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿನೂ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಸ್ಕೂಲುಗಳೂ ಮತ್ತು ಈ ಜಮಾನುಗಳೂ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಹೊಂದಾವಣಿಕೆಯಾಗಲು ಅನುಕೂಲವಿರುವುದೋ ಅಂಥ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯವಿರುವಷ್ಟು ಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ಆ ಹಳ್ಳಿ ಜನರಿಗೆ ಒದಗಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇವೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡದೆ ಹೋದರೆ ಈ ಬೇಸಿಕ್ ಎಜ್ಯುಕೇಷನ್ನಿನಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ದಿವಸ ಈ ಬಾಡಿನಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಂಚ ಭಾಗವನ್ನು ಆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಊಟಕ್ಕೆ ಹುಡುಗರಿಗೂ ಕೆಲವು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೂ ಅನುಕೂಲಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶವಿದೆ. ಈಗಿರತಕ್ಕ ಸರ್ಕಾರಿ ಆರ್ಡರಿನಲ್ಲಿ ಹಾಗೆಯೇ ಇದೆ. ಇನ್ನೂ ನಮ್ಮ ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕೆ ಬಾರದೆ ಇರುವ ಜಮಾನು ಯಾರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಲ್ಲವೆ ಎನ್ನುವುದೊಂದೂ ಗೊತ್ತೇ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆ ಕಷ್ಟವೂ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಬಿ. ಮಲ್ಲಾರಾಧ್ಯ.—ಕೆಲವರು ಸರ್ಕಾರಿ ಗೋಮಾರ್ಕವನ್ನೇ ಈ ಸ್ಕೂಲುಗಳಿಗೆ ದಾನವಾಗಿ ಬರೆದುಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂಬ ವದಂತಿ ನಿಜವೇ?

ಶ್ರೀ ಎ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ.—ಹೌದು ಅಂಥಾದ್ದು ಕೆಲವು ನಿರ್ದೋಷಗಳಿರಬೇಕು. ಆದರೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಜಮಾನುಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬರೆದುಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕವನೊಬ್ಬ, ಆ ಜಮಾನು ಮಾಲಿಕ ಮತ್ತೊಬ್ಬ, ಅದರ ಫಲವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವವನು ಇನ್ನೊಬ್ಬ. ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಇದೆ.

ಇನ್ನು ಶ್ರೀ ಕೌಜಲಯವರು ಬೊಂಬಾಯಿನಲ್ಲಿ S.S.C. ಪರೀಕ್ಷೆ ಹುಡುಗರು ಹೊಗಿರತಕ್ಕ ವಿಚಾರ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಆ ಪರೀಕ್ಷೆಯು ನಡೆಸಲ್ಪಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಬಗಿ ಇರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಒಂದು ಆಪಾದನೆ ಕೂಡ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಯೇ ಪರೀಕ್ಷೆ ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಆ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕುಳಿತಿದ್ದಂಥ ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇಲ್ಲಿಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಬಹುಶಃ ಆ ಹುಡುಗರುಗಳೆಲ್ಲ ಬೊಂಬಾಯಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲ್ಪಟ್ಟ S.S.C. ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕುಳಿತರೆ ಮುಂದೆ ಅವರಿಗೆ ಬೊಂಬಾಯಿನಲ್ಲಿ ಹೈಯರ್ ಎಜ್ಯುಕೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರ್ಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಸೀಟುಗಳು ದೊರೆಯಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಮುಂದೆ ಅವರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಸಿಟ್ ದೊರೆಯಲು ಸ್ವಲ್ಪ ತೊಂದರೆಯಾಗಬಹುದೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಆ ರೀತಿ ಅವರೆಲ್ಲ ಕೇಳಿದ್ದರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಅವರ ಬೇಡಿಕೆಗೆ ಒಪ್ಪಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಯಾರಿಗೂ ಒಂದು ತೊಂದರೆ ಆಗಲಿ ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶ ಅದರಲ್ಲಿ ನಮಗಿಲ್ಲ. ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಮ್ಮ ಒಂದು ಪೈಪ್ಪಿನ್ನಿನಿಂದಲೇನೂ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವರ್ಷದ ಮುಟಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೇನೂ ಒಂದು ತೊಂದರೆಯಾಗದೆ ಇರಲಿ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ

ಆ ರೀತಿ ಅವರು ಅಲ್ಲೇ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ, ಬೊಂಬಾಯಿ ಸರ್ಕಾರಗಳೆಲ್ಲ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದುದರಿಂದ ನಾವೂ ಅದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಯಿತು.

8 P.M.

ಈ ಕಟ್ಟಡಗಳ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಶ್ರೀ ವೀರಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇತರರೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರು ಹೇಳಿದರೂ ಹಿಂದೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಹೇಳಿದ ಉತ್ತರವನ್ನೇ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ವಿಷಯವನ್ನೂ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಗರ್ಲ್ಸ್ ಹೈಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನ ಸೆಕ್ಷನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಬಂದರೆ ಮಾಡಿ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕಂಡು ಬಂದರೆ ಕೊಡುವ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಮತ್ತೆ ಕೋಲಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಮಹಮ್ಮದಿಯರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರಿಗೂ ಕೂಡ ಅಲ್ಲಿರುವ ಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಒದುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲಿರುವ ಯಾವುದೋ ಮಿಷನ್ ಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇಂಗ್ಲಿಷನ್ನು ಹೇಳಿ ಕೊಡಲು ಅನುಕೂಲವಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಲಹೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸರಿಯಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಏನೆನ್ನು ಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನೆಲ್ಲ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ವೀರಪ್ಪನವರು ಈ ಸ್ಕಾಲರ್‌ ಶಿಪ್ ಕಮಿಟಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಕ್ರಮವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಸರಕಾರ ಸರಿಯಾಗಿ ಯೋಚಿಸದೆ ಏನೇನೋ ತರಕಳಕಾಯಿತು ಎನ್ನುವಂತೆ ಹೇಳಿದ್ದರು.

ಶ್ರೀ ವೈ. ವೀರಪ್ಪ.—ಹಾಗೆ ಆಪಾದನೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲ ಕಳುಹಿಸುವ ಲಿನ್ಯ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡದೆ ಈ ರೀತಿ ತೊಂದರೆಯಾಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಅಷ್ಟೇ.

ಶ್ರೀ ಎ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ.—ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ನಾನೇ ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಪಟ್ಟಿ ಪ್ರಿಂಟಾಗಿದ್ದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇದ್ದರೆ ಒಂದೆರಡನ್ನು ವ್ಯತ್ಯಾಸಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಬಹುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾರನ್ನಾದರೂ ತಪ್ಪಿಸಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶವೇನೂ ಸರಕಾರದವರಿಗೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ ಹಲಗೆ ಇಲ್ಲ ಮತ್ತು ತರ ಎಸ್ಕಿಮೇಟುಗಳು ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು.

ಶ್ರೀ ವೈ. ವೀರಪ್ಪ.—‘Teachers Training College at Sri Ramadevarakatte’ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ.—ಇದನ್ನು ಡೈರೆಕ್ಟರವರು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹೇಳುವ ಪ್ರಕಾರ ಸ್ಥಳವೇನೋ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಿತು. ಬೇರೆ ಸ್ಥಳ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಉತ್ತಮವಾದುದು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಈ ಕಾರ್ಲೇಜನ್ನು ತೆರೆಯುವ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಕರಣಗಳಿಲ್ಲ ಎಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ದುಗ್ಗಪ್ಪನವರು ಬಡ್ಡೆಟ್ಟನ್ನು ನೋಡಿ ಅದರಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಒದಗಿಸಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಿದಿದ್ದರಿಂದ ಮೊದಲನೆಯ ಲಸ್ತನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಅಂತಿಮವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಅದು ಹಾಗಲ್ಲ. ಈ ವರ್ಷ

(ಶ್ರೀ ಎ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ)

ಶೇಕಡಾ 68ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣ ಒದಗಿಸಿದೆ. Backward Class Boys in High, Middle and N.T.M. Schools ಗಾಗಿ Rs. 3,34,470 ಕೊಟ್ಟಿದೆ. Lumpsum for minor Backward Classes ಗಾಗಿ Rs. 1,720 ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

Backward Class girls in High, Middle and New Type Middle Schools ಗಾಗಿ Rs. 39,000 Backward Class general scholarship in High and Middle Schools Rs. 51,000, Depressed Class Boys in High, Middle and N.T.M. Schools Rs. 1,17,060 ಕೊಟ್ಟಿದೆ. Depressed Class for girls in High, Middle and N.T.M. Schools Rs. 15,090 ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಾಗಿ Rs. 12,102 ಸೌತ್‌ಕ್ಯಾನ್ ರಾಗಾಗಿ Rs. 22,950 ಕೊಡಲಾಗಿದೆ Rs. 15,852 ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲಕ್ಕೆ Rs. 3,288 ಬೊಂಬಾಯಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಭಾಗಗಳಿಗೆ Rs. 1,28,135 ಹೀಗೆ ಈ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್‌ಗಳನ್ನು ಹಂಚಲಾಗಿದೆ.

ನಮ್ಮ ವರ್ಗದವರಿಗೇ ಬೇರೆ ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವ ನೂತನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ದೇಶದ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ General Hostels ಎಂದು ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಈಗ ಈ ವಿವರವು ಸರಿಯಾಗುತ್ತಿದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಹತ್ತು Free Boarding Home ಇದ್ದುದು ಇವತ್ತಿನ ದಿನ ಯಾವ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಎಂಟು ಹತ್ತು ಹರಿಜನರ ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳೇ ಇಲ್ಲ. ಇನ್ನು General Hostel ನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲು ಯಾವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ?

ಶ್ರೀ ಎ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ.—ನಾವೇನು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು? ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜನರ ಹಾಸ್ಟೆಲಿನಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರನ್ನೂ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆ ಬಿಡದೆ ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಸರಕಾರ ಏನಾದರೂ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹೈದರಾಬಾದು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರಿಗಾಗಿ ಒಂದು ಹಾಸ್ಟಲನ್ನೂ ಸ್ಟಾರ್ಟ್‌ಮಾಡಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನೀವು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವಂತೆ ಸರಕಾರ ಸ್ಟಾರ್ಟ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಆದರೆ Private Institution ಗಳು ಮಾಡಿವೆ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿವೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಿ. ಶಂಕರರಾವ್ (ಹಿರೇಕೊರೂರು).—ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರ ಹಾಸ್ಟೆಲೊಂದು ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ.—ಬೇರೆ ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳನ್ನು ಸ್ಟಾರ್ಟ್‌ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶ ಸರಿಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಅನ್ವೃತ್ಯತಾ ನಿವಾರಣೆಯಾಗಬೇಕು ಎಂದು ನೀವೆಲ್ಲ ಹೇಳುತ್ತಿರುವಂತೆ ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳನ್ನು ತೆರೆದರೆ ಈ ಉದ್ದೇಶ ಸಾಧ್ಯವಾಗು

ವುದಿಲ್ಲ, ಜನರ ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಲಿ, ಈಗ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ನುತ್ಕೂರು ಹಾಸ್ಟೆಲ್ಲಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಇಲ್ಲಿ ಐದು ಜನರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ.—ಆದರೆ ಹೀಗೆ ಹಾಸ್ಟೆಲಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕಂಡುಬಂದರೆ ನಾವೇನಾದರೂ ಮಾಡಬಹುದು. ಇಂತಹ ಜನರ ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಕಮ್ಯುನಿಟಿಯ ಜನರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆಯಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಆಗಬೇಕು ಎಂತರೇ ಈ ರೀತಿಯಾದ ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳನ್ನು ವಿವರವು ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಜಯ್ಯ.—ಅನ್ವೃತ್ಯತಾ ನಿವಾರಣೆಯ ಉದ್ದೇಶ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಹರಿಜನರು ಜನರ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಲು ಅವರ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ಉತ್ತಮವಾಗಿಲ್ಲ. ಜನರಲ್ಲಿ ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳಲ್ಲಿ ಬೋರ್ಡಿಂಗು ಮತ್ತು ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳ ಚಾರ್ಜ್ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಇರುವ ಹರಿಜನರ ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳಲ್ಲಿ ಬೋರ್ಡಿಂಗು ಚಾರ್ಜ್‌ಗಳು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ಇಷ್ಟು ಚಾರ್ಜ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳಲ್ಲಿರಲು ಸರಕಾರ ಸಬ್‌ಸೈಡು ಮಾಡಿ ಇಷ್ಟು ಎಂದು ಕೊಟ್ಟರೆ ಹರಿಜನರ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ಲಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಈ ಜನರ ಹಾಸ್ಟೆಲಿನಲ್ಲಿರಲು ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ತಾವು ಈ ರೀತಿಯಾದ ಅವಕಾಶಕೊಟ್ಟರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ.—ಇದು ಯೋಚನೆಮಾಡಬೇಕಾದ ವಿಷಯ. ಹೇಗೆ ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಖರ್ಚು ಆಗುವ ವಿಚಾರ ಬೇರೆಯಾಯಿತು. ಇದಕ್ಕೆ ಸಬ್‌ಸೈಡು ಮಾಡಿ, ಹರಿಜನರ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ಲಿಗೆ ಕೊಡುವ ಬದಲು ಹೀಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಬಹುಶಃ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಆದರೂ ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಸರಿಯಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಈ ವರ್ಷ ನಾಲ್ಕೈದು ಹಾಸ್ಟೆಲ್ಲುಗಳನ್ನಾದರೂ ತೆರೆಯುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ.—ಅದನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿಯಾಗಿದ್ದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದಿರುವ ಮಾತು. ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವಷ್ಟು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿಯಾಗಿದೆ, ಮುಂದುವರಿದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಹಿಂದುಳಿದಿದೆ. ಕೆಲವು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿಂತೂ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಜಾಗವಿಲ್ಲದೆ ಕಿಪ್ಪಿಂಥಾಪಟ್ಟಣವಾಗಿದೆ. ಇಷ್ಟು ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಶಾಲೆಗಳಿವೆ. ಆದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಾಯಮಾಡಬೇಕೆಂದಿರುವುದಾಗಿ ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಹಿಂದೆ ಕೊಟ್ಟ ಮುನ್ನೂರು ಚಿಲ್ಲರೆ ಸ್ಕೂಲುಗಳ ಪೈಕಿ 16 ಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಈ ವರ್ಷ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಏನೇನು ಅನುಕೂಲಗಳು ಬೇಕೋ ಅವನ್ನೆಲ್ಲ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರು ತಮ್ಮ ಕಡೆ 12 ಮಿಡಲ್‌ಸ್ಕೂಲುಗಳು ಮಾತ್ರವಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ವಿವರವು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಪ್ರೈಮರಿ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿದ್ದು, ಮುಂದಿನ ತರಗತಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವಷ್ಟು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಇದ್ದರೆ, ಮುಂದಿನ ತರಗತಿಯನ್ನು ಒಂದು ಐದನೆಯ ತರಗತಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿ ಒಬ್ಬ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಎಂದು ವಿವರವು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

Single teachers schools ಇರುವುದರಿಂದ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. single teachers schools ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತೆಗೆದುಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. 15-20 ಅಥವಾ 25 ಜನ ಹುಡುಗರಿದ್ದರೆ ಅಂಥ ಶಾಲೆ ಗಳಿಗೆ ಇಬ್ಬರು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. Strength ಹೆಚ್ಚಿದಹಾಗೆಲ್ಲ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಆದುದರಿಂದ single teachers ಇರತಕ್ಕ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದು ಸುಲಭವಲ್ಲ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಬಾಗಿಲು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ, ಸಾಕಷ್ಟು ಮತುವರ್ಜಿಯಿಂದ ಇಣಕುತ್ತಾರುಗಳು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲವೆನ್ನುವ ಆಪಾದನೆ ಇದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಎಚ್ಚರದಿಂದ ಇರಬೇಕು. ಜನರೂ ನಿಗಾ ಕೊಡಬೇಕು. ನಾನು ನೋಡಲು ಹೋಗಿದ್ದ ಒಂದು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರೊಬ್ಬರು. ಅಲ್ಲಿ ಜನರು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ಕಾಯಿಲೆಯಿಂದ ಬರಲಿಲ್ಲ, ಹೇಳಿಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಕಾಗದ ಕಳುಹಿಸಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಜನರು ಒಬ್ಬನ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊಡೆದ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಆಗುವ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸದೆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ಪರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಎಷ್ಟೋ ವೇಳೆ ಒಬ್ಬರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕರುಣೆ ಮತ್ತು ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದರೆ ಅಂಥ ಕರುಣೆ ಅಥವಾ ಪ್ರೀತಿಯೇ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಯವರು ತೋರಿಸುವ ಕರುಣೆಯಿಂದ ಅವರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಜನರೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರದವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಕರಿಸಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿಗಾ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು, ಒಳ್ಳೆಯದು Single Teachers Schools ಎಷ್ಟೋಕಡೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಎಲ್ಲವೂ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಚಿಕ್ಕಿಕ್ರ ಎದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಈ ವರ್ಷ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಪ್ರಗತಿ ಇತರರಿಗಿಂತ ಕಡಮೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈವರ್ಷ ಒಂದು ಸ್ಕೂಲನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ಸ್ಥಾಪನೆಮಾಡದೆ ಇದ್ದರೂ ಎಲ್ಲ ಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ತರಗತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿ, ಇಂದಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರ ಸಹಾಯ ಪಡೆದು ಸುಮಾರು 900 ಎದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಗಳಿಗೆ ಎದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈವರ್ಷ 7 ಪಾಲಿಟೆಕ್ನಿಕ್ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಏರ್ಪಾಡಾಗಿದೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆ ಎಲ್ಲಭಾಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇವು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಅದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹುಡುಗರು ಕಾಲೇಜು ಎದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಬರುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನೂಚನೆ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಏನು ಏರ್ಪಾಡುಮಾಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. Multi-purpose High Schools ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶವಿದೆ. ಅದನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಎಲ್ಲ ಮಿತ್ರರೂ ಕೂಡ ಎದ್ಯಾಭಾಸದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಲಹೆಗಳನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಬೇಕಾದರೂ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ನಿರ್ಧರಾಗಿದ್ದೇವೆಂದು

ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು ಸಂತೋಷದ ವಿಷಯ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಯಾವುದು ದೇಶದ ಉದ್ಧಾರದ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದುದೋ, ಆ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲ ಜನರ ಸಹಾಯ ಮತ್ತು ಸಾಹಾದರವಿದೆ. ಎಷ್ಟು ಹಣಬೇಕಾದರೂ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಆದರೆ ಜಾಗೃತ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯ ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಜಾಗೃತ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತೇವೆಂದು ನೂಚನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಸ್ಕೂಲು ವಿಚಾರ ಏನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ?

ಶ್ರೀ ವಿ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ.—ಒಂದೇಕಡೆ ನಾಲ್ಕು ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಶಿಕ್ಷಣ ಶಾಲೆಗಳಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಸ್ಕೂಲನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಬೇಕೆಂದು 1951ನೆಯ ಇಸವಿಯಿಂದಲೂ ಚಿಕ್ಕಿಕ್ರ ಕಮಿಷಿಯವರು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಲಕ್ಷಣಸ್ವಾಮಿ ಮೊದಲಿಯಾರರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯು ಬಂದಾಗ ಅವರು ಬುನಾಮಂತ್ರಿಗಳ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿ, ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಿ, ಎಲ್ಲ ಒಂದೇಕಡೆ ಇರತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ, ಅಲ್ಲಿ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲ, ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜನ್ನು ವಿಸ್ತರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ 12 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜನ್ನು ವಿಸ್ತರಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಬೇರೆಕಡೆಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಲು ಏರ್ಪಾಡುಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದುದರ ಮೇಲೆ ಈಸಲ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಸ್ಕೂಲಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಒಂದು, ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೀಗೆ ಎರಡು ಪಾಲಿಟೆಕ್ನಿಕ್ ಆಗುವುದರಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ತೊಂದರೆಯೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಸ್ಕೂಲನ್ನು ಮುಚ್ಚಬೇಕು ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಎರಡನೆ ಮತ್ತು ಮೂರನೆ ಕ್ಲಾಸುಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರಿಗೆ ಅವರ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮುಗಿಯುವವರೆಗೂ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಶಿಕ್ಷಣ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತದೆ.

Sri G. B. SHANKAR RAO.—I would like to be enlightened on the policy of the Government in regard to the teaching of drawing in the State. In Bombay Karnataka area, drawing is a compulsory subject in schools. There is no institute to train these teachers in drawing. For that they go to J.J. School of Arts in Bombay. They have to spend Rs. 25 as examination fees. I was told that the same state of affairs continues in Hyderabad, Karnatak and Madras Karnatak also. I want to know the policy of the Government on teaching drawing in schools, whether they have any scheme for starting training institution for training drawing teachers and whether they themselves conduct the examinations.

Sri J. B. MALLARADHYA.—In the Technical Institute at Mysore there is a Fine Arts Course for training pupils in drawing. They get a diploma at the end of five years. There is no separate institute for training drawing teachers.

Sri G. B. SHANKAR RAO.—In Bombay, drawing is taught as a compulsory subject in schools. I want to know what arrangement Government will make with regard to students that appear for drawing examination in schools?

ಶ್ರೀ ವಿ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ.—ಈವಾಗ ನಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದೀರಿ. ಏನುಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೆಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಬೊಂಬಾಯಿ ಕರ್ಣಾಟಕ, ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ಣಾಟಕ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರೈಮರಿ ಮತ್ತು ಮಿಡಲ್ ಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಶುಲ್ಕ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕು ಎಂದು ನೂತನವಾಗಿ ಬಂದಿವೆ. ಅನೇಕರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ free primary education ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಅದಕ್ಕೆ ಏನೇನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. 1961ನೆಯ ಇಸವಿಯೊಳಗೆ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯೂ ಕಡ್ಡಾಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸದ್ಗತಿ ಜಾರಿಗೆ ಬರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಏರ್ಪಾಡುಮಾಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಈ ಬಾಬಿನಿಂದ ನುಮಾರು 15 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಿ ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ದೇಶದ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯೂ ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿದ್ದು ಬೇರೆಕಡೆ ಶುಲ್ಕ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಎಷ್ಟು ರೂಪಾಯಿ ಹಣವನ್ನೂ ದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ, ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಒದಗಿಸಬಹುದು ಎಂದುನೋಡಿ ಬಹುಶಃ ಮುಂದೆ ಶಾಲೆಗಳು ತೆರೆಯುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತೇವೆಂದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಬಲ್ಲೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್ (ಹಡಗಲ).—ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆ ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದೋ ಅಥವಾ ಹೊಸ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದೋ? ಅಲ್ಲಿಯ ಶಾಲೆಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನು?

ಶ್ರೀ ವಿ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ.—ಈಗ ಏನುಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದರೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಯಾವ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೋ ಅದೇ ರೀತಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬರಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಬಳ್ಳಾರಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿಷಯ ಬಂದಾಗ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ಹಿಂದಿನಿಂದ ಯಾವರೀತಿ ಇತ್ತೋ ಅದೇರೀತಿ ಮುಂದುವರೆಸಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವೊತ್ತು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯೂ status quo ಇದೆ. ನಾನು ಬಳ್ಳಾರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಂದಕೂಡಲೆ ಶುಲ್ಕ ವಿದಿಸುವುದನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಬೇಕು, ಇರುವುದು ಅನ್ಯಾಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸದ್ಗತಿಯ ದೃಢೀಕರಣಕ್ಕೆ ಬರೆದು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಮೇಲೆ ಅವರು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ work out ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ದೇಶದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ಪದ್ಧತಿ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಯೋಚನೆಮಾಡಿ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತೇವೆ.

Mr. SPEAKER.—The question is :

“That a sum not exceeding Rs. 10,78,46,200 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1959, in respect of ‘Education’.”

The motion was adopted.

Mr. SPEAKER.—The House now rises and will meet to-morrow at 1 P.M.

The House adjourned at Twenty-two Minutes past Eight of the Clock to meet again at One of the Clock on Wednesday, the 16th April 1958.

Karnataka State Archives,
(Departmental Library)

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಪತ್ರಿಕಾಗಾರ

(ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಗ್ರಂಥಾಲಯ)

ಕ್ರಮಿಕ ಸಂಖ್ಯೆ Accession No.....4765(6)

ದಿನಾಂಕ Date

ಮಾಹಿತಿ ದಿನಾಂಕ
MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY.

THIRTY-EIGHTH DAY.

Wednesday, 16th April 1958.

The House met in the Assembly Hall, Vidhana Soudha, Bangalore, at One of the Clock.

MR. SPEAKER (SRI S. R. KANTHI, B.A., LL.B.) in the Chair.

QUESTIONS AND ANSWERS

Sea-Erosion in Bengre of Kodi Village.

Q.—1662. Sri B. JAGAJJEEVANDAS SHETTY (Brahmavar).—

Will the Government be pleased to state:—

(a) whether they are aware of the sea-erosion going on from the last five years or so in Bengre of Kodi village in Brahmavar constituency;

(b) whether any relief work was undertaken by the Government to rehabilitate the sufferers by providing suitable lands and financial aid to such of those who lost their dwellings and holdings;

(c) whether they propose to pay compensation to those who have lost their lands?

A.—Sri M. P. PATIL (Minister for Revenue).—

(a) Yes.

(b) An extent of 35.92 acres of land in the adjoining villages has been reserved for assigning of house sites to persons affected by sea-erosion in Kodi village. But the persons affected, who were mostly fishermen, did not occupy these plots. No vacant Government land is available near the sea in this village.

(c) No.

Sri B. JAGAJJEEVANDAS SHETTY.—Will the Government be pleased to state the extent of land and

the number of houses that were washed away due to sea erosion?

***Sri M. P. PATIL.—**92 acres and 18 houses and 76 huts.

Sri B. JAGAJJEEVANDAS SHETTY.—By way of a supplementary to (b), may I know the names of the neighbouring villages where land has been reserved?

Sri M. P. PATIL.—Parampalli and Haradi.

Sri B. JAGAJJEEVANDAS SHETTY.—Is the Government aware that such villages are hilly tracks and not suitable for fishermen to go and settle there as they are far away from the seashore also?

Sri M. P. PATIL.—I am not aware.

Sri Y. MANJAYA SHETTY.—May I know whether the families affected by this erosion have applied for any financial aid to the Government to build their huts in the lands allotted to them?

Sri M. P. PATIL.—Sir, these people had applied to the Madras Government and the Madras Government refused it on the ground that it was an act of God and as such there was no question of compensation.

Sri V. SRINIVAS SHETTY.—Are the Government aware that the Central Government have a scheme under the Second Five-Year Plan to stop erosion in Kerala and have this Government brought to the notice of the Central Government that there is considerable erosion in South Kanara?

*Asterisk indicates that the remarks or speeches have not been revised by the member concerned.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು — ಈ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೇಳಿ.

Sri V. SRINIVAS SHETTY.—Have the Government brought to the notice of the Central Government that there is considerable sea erosion in these villages of South Kanara?

Sri M. P. PATIL.—It is not the question of erosion of the whole of South Kanara. It is a question of a few places.

Sri V. SRINIVAS SHETTY.—Have the Government taken any action to stop erosion in these particular villages?

Sri M. P. PATIL.—In this case, the Madras Government who made enquiries have come to the conclusion that the cost is prohibitive and therefore it is not possible to do it.

Sri V. SRINIVAS SHETTY.—Are not the Government aware when the cost is more prohibitive in the neighbouring State, the Central Government have come to the aid of that State Government and have this Government taken any care to bring this information to the notice of the Central Government?

Sri M. P. PATIL.—I am not aware of that. But still, if the Hon'ble Member is quoting a particular case, that case will have to be examined and it should be seen whether that case is similar to this case.

Sri V. SRINIVAS SHETTY.—Are the Government aware that there is considerable vacant lands in this very village which could be assigned to fishermen?

Sri M. P. PATIL.—It is already stated that no vacant Government land is available in that village.

Sri B. JAGAJJEEVANDAS SHETTY.—May I know the reason for the answer to (c)? Will the Government agree with me if I say, that though it is an act of God, it is proper for the Government to pay due compensation to those who have lost their lands and huts due to sea erosion?

Mr SPEAKER.—Does the Hon'ble Member want compensation or help?

Sri B. JAGAJJEEVANDAS SHETTY.—Not help; compensation,

Sri M. P. PATIL.—Compensation cannot be paid. Relief or help can be given.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಫ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—(c) ಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ “act of God” ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಸಮುದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ್ದು ಅಲ್ಲವೇ? There is a declaration and waters are Government property. It is not an act of God. It is an act of Sea. Sea belongs to Government and so compensation must be paid.

Sri M. P. PATIL.—Hon'ble Member's presumption that sea belongs to Government is not correct. He is refuting the international law.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಫ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ಇದೇ ವಿಚಾರದಲ್ಲ ಪುಡ್ ಕೊರೊಡ್ ಬಂದು ಜಮಾನು ಮುಳುಗಡೆ ಆದ ಸಂದರ್ಭ ದಲ್ಲಿ ಕೊರೊಡ್‌ಗೆಯಲ್ಲಿ ಕೆರೆಗೆ 60,000 ರೂಪಾಯಿ ಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಬುಡ್ ಹಾಕಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದೇ ರೀತಿ ಇಲ್ಲಿ ಏತಕ್ಕೆ ಮಾಡಬಾರದು?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಪಾಟೀಲ್.—ಮದ್ರಾಸ್ ಸರ್ಕಾರ ದವರು ಏನು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಈ ಸಭೆಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ.

Sri V. SRINIVAS SHETTY.—Since the Government said that they would consider the question of granting relief, will the Government in this particular case make a survey of these things and consider the question of giving relief to the poor people?

Sri M. P. PATIL.—The main relief given to the poor people is the site only because this has not happened as an accident. Erosion is going on slowly and they can move to other places. We have pointed out that there is Government area and that area the Government is prepared to give. But they are not prepared to go due to some difficulties. The difficulty now is of securing a suitable site for them.

Sri Y. MANJAYA SHETTY.—May I know whether the families affected by this erosion have been settled in some other place?

Sri M. P. PATIL.—They are still staying there.

Sri Y. MANJAYA SHETTY.—May I put to the Government whether they will call for a fresh report from the Deputy Commissioner with regard to this erosion and its effects on the people?

Sri M. P. PATIL.—Regarding erosion, as far as the Madras Government report goes, it is very prohibitive. The only way out is to find out some

suitable place for the people to live. If any Hon'ble Member makes a suggestion in this connection, I am prepared to examine that question.

Sri B. JAGAJJEEVANDAS SHETTY.—Will the Government consider the question of acquiring land from the Kathedars of the said village to provide at least house sites and thus help them to continue their livelihood by fishing?

Sri M. P. PATIL.—It is a suggestion for action. I shall make enquiries in that connection.

Sri U. S. NAYAK.—What was the total loss suffered by these fishermen?

Sri M. P. PATIL.—Rs. 1,73,000.

Prevention of cruelties to animals on 15th and 16th August.

Q.—1678. Smt. L. E. ELAVATHI-MAGADI (Shirahatti).—

Will the Government be pleased to state:—

(a) whether the Government has received any petition from the "Digambar Jain Tarun Sangh" of Laxmeshwar, District Dharwar, for preventing cruelties to animals on 15th and 16th of August;

(b) if so, the action taken in the matter?

A.—Sri H. S. RUDRAPPA (Minister for Agriculture).—

(a) Yes.

(b) Except in the old Mysore State, there is no legislative enactment in force to enforce the steps contemplated. But action under Section 144, Cr. P.C., is taken whenever there is necessity.

ಶ್ರೀಮತಿ ಲೀಲಾವತಿ ಮಾಗಡಿ.—ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ್ವರ ದಿಗಂಬರ ಜೈನ ತರುಣ ಸಂಘದವರಿಂದ ಪ್ರಾಣಿಹಿಂಸೆ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಯಾವ ತಾಂತ್ರಿಕನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅರ್ಜಿ ಬಿತ್ತು?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ನುಮಾರು ಬಂದು ವರ್ಷವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಲೀಲಾವತಿ ಮಾಗಡಿ.—ಅದು ಬಂದ ತರುವಾಯ ಯಾವುದಾದರೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಪರಿಶೀಲನೆಯಾದ ರಾಗಿ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಏನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಯಬಂದಿದೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಲೀಲಾವತಿ ಮಾಗಡಿ.—ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ್ವರ ಮೊದಲು ಬೊಂಬಾಯಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದಾಗ ಸ್ವಲ್ಪರಾಗಿ ಅಗಸ್ಟ್ 15 ಮತ್ತು 16 ನೆಯ ದಿನಾಂಕಗಳಂದು ಪ್ರಾಣಿಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಬಂಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದೇ ರೀತಿ ಈಗಲೂ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಇನ್ನೊಂದು ಸಲ ಕೇಳಿ. ಆ ರೀತಿ ಇದ್ದರೆ ನೂಕುಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ನಾಗೂರ್.—ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಶಾಸನವಿದೆ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಪ್ರಾಣಿವಧೆಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಶಾಸನವಿದೆ.

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—Will the Government be pleased to extend this Act of old Mysore to other parts of the integrated areas also?

Sri H. S. RUDRAPPA.—That is a suggestion for action and we will consider it.

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—Has no action been taken to extend these Acts to the other parts of the State?

Sri H. S. RUDRAPPA.—Sir, formerly some action was taken in this behalf, i.e., before reorganisation, to extend this to Bellary area. Then a representation was made to Government to withdraw it and it was withdrawn. Afterwards, we have not made any attempt.

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—Is there any Bill at least under preparation?

Sri H. S. RUDRAPPA.—No.

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—Will the Government consider the desirability of having such a Bill?

Sri H. S. RUDRAPPA.—We will have to consider the number of Acts to be extended to the whole of the New State.

Sri F. H. MOHSIN.—Are there no representations to repeal the Prevention of Cow Slaughter Act?

Sri H. S. RUDRAPPA.—So far as my knowledge goes, no such representation is made.

Sri G. B. SHANKAR RAO.—May I know whether this Act is made applicable on 15th and 16th of August every year in old Mysore State?

Sri H. S. RUDRAPPA.—Yes.

Sri G. B. SHANKAR RAO.—May I know whether these days are auspicious days to Jains?

Sri H. S. RUDRAPPA.—It is not mentioned that these are auspicious days.

Sri G. SIVAPPA.—Is there not much difference between Bombay and Mysore, because we are having such a law and Bombay is without this law?

Sri H. S. RUDRAPPA.—I do not agree with the suggestion or the insinuation made by the Member. So far, no instance has come to my knowledge, nor the Hon'ble Members have made any complaints.

ಶ್ರೀ ಎಫ್. ಎಚ್. ಮೊಹಸಿನ್.—ದಿಗಂಬರ ಜೈನ ತರುಣ ಸಂಘದವರು ಪ್ರಾಣವಧೆ ತಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿರುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಕೋಳಿ ಮತ್ತು ಕೋಳಿ ತತ್ವ ತಿನ್ನುವುದನ್ನೂ ಪ್ರತಿಬಂಧಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ ಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಅಣ್ಣಾರಾವ್.—ಹೈದರಾಬಾದ್ ಪ್ರದೇಶ ದಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಬಂಧವಾದ ಕಾನೂನಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—“Prevention of cruelty to animals” ಎಂದು ಇದೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಶೀಲಾಬಾಯಿ ಹಿರಾಚಂದ್ ಪಾ.—ಪ್ರಾಣಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಬಂಧಿಸಲು ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಕಾನೂನನ್ನು ಕರ್ಣಾಟಕದ ಇತರ ಭಾಗಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸಲು ಇರುವ ತೊಂದರೆ ಯೇನು?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾನೂನುಗಳಿವೆ. ಒಂದುಕಡೆ ಇರುವುದನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಅನ್ವಯಿಸಬೇಕಾದರೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ಮೈಸೂರು ದೇಶಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ಕಾನೂನನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿದೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಶೀಲಾಬಾಯಿ ಹಿರಾಚಂದ್ ಪಾ.—ಅದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ದಿವಸ ಬೇಕು?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಖಚಿತವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

Sri G. B. SHANKAR RAO.—Sir, I want to know whether Government is aware that there is the Prevention Act in Bombay-Karnataka other than the Indian Penal Code?

Sri H. S. RUDRAPPA.—That legislation is in force, but that cannot be applied to this.

Sri F. H. MOHSIN.—Has it come to the notice of the Government that the prevention of cow slaughter is uneconomic and not befitting to the secularism of the State?

Sri H. S. RUDRAPPA.—No such information is brought to my notice.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಟಿ. ನೀತಾರಾಮರಾವ್.—15 ಮತ್ತು 16 ನೆಯ ದಿನಾಂಕಗಳಂದು ಪ್ರಾಣವಧೆ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಬಂಧಿಸುವಾಗ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಸತ್ತ

ದಿವಸ ಅಂದರೆ ಜನವರಿ 30 ನೆಯ ತಾರೀಖೂ ಕೂಡ ನಿರ್ಬಂಧಿಸುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಅಗಸ್ಟ್ 15 ಮತ್ತು 16 ಈ ತಾರೀಖುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಬಂಧಿಸುತ್ತೇವೆಂದೇನೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಕೆ. ಕಂಬಳಿ.—15 ಮತ್ತು 16 ನೆಯ ದಿನಾಂಕಗಳಂದು ಪ್ರಾಣಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಬಂಧಿಸಬೇಕೆಂದು ಬೊಂಬಾಯಿ ಸರ್ಕಾರ ಹಿಂದೆ ಹುಕುಮು ಕೊಟ್ಟಿತ್ತು. ಈಗ ಬಂದಿರುವ ಅರ್ಜಿಗೆ ಈ ಸರ್ಕಾರ ದವರು ಏನು ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಈ ರೀತಿ ಬೊಂಬಾಯಿ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದು ನಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಕೆ. ಕಂಬಳಿ.—ಬಂದಿರುವ ಅರ್ಜಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಅದರಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಕೆ. ಕಂಬಳಿ.—ಪ್ರಾಣವಧೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡಬಹುದೇ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಸ್ಲಾಟರ್ ಹೌಸ್ ನಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಕಾಣದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕಾನೂನಿದೆ.

Sri B. G. KHOT.—What was the reply that Government gave to the application?

Sri H. S. RUDRAPPA.—We have said “It is not possible now because legislation is not in force”.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—15 ಮತ್ತು 16 ನೆಯ ತಾರೀಖುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣವಧೆ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಆ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ ದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಮಾಂಸ ಹಾಕದೆ ಶಿವರಾತ್ರಿ ಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುವಂತೆ ಉಪವಾಸ ಮಾಡಿಸುತ್ತೀರಾ?

Mr. SPEAKER.—Order, order. ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೇಳಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. It is outside the scope of the main question.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—It is not outside the scope of the main question, Sir.

Mr. SPEAKER.—No, no; the Hon'ble Member cannot challenge. He may put a question.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—When people are expected not to slaughter animals on the 15th and 16th, how are the Government going to feed the animals without slaughtering animals?

Mr. SPEAKER.—Does the Hon'ble Member mean to say that animals have to be slaughtered only on the 15th and 16th for feeding the animals? It may be on the 14th. On the two auspicious days animals should not be slaughtered that is the only meaning.

ಶ್ರೀ ಎ. ಜಿ. ದೊಡ್ಡಮೇಟ.—ಪ್ರಾಣವಧೆ ನಿಷೇಧ ಕಾಯಿದೆ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಸ್ಲಾಟರ್ ಸ್ಟೇಟ್ ಎಂಬ ನಿಲುವಿಗೆ ಭಂಗ ಬರುತ್ತದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಆ ರೀತಿ ಏನೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

Sri G. VENKATAI GOWDA.—What is the factor that the Government take into consideration while imposing section 144?

Sri H. S. RUDRAPPA.—That section will be applied only where we scent some trouble. On account of cow slaughter if there is any breach of peace this section will be applied.

Sri G. VENKATAI GOWDA.—How can that be applied when this Act is not in force?

Sri H. S. RUDRAPPA.—That will be applied when we apprehend breach of peace.

Sri F. H. MOHSIN.—What is the idea in prohibiting cow slaughter? Does it not injure the feelings of those who are accustomed to eating flesh of cows and buffaloes?

Mr. SPEAKER.—That is a matter of opinion.

Sri F. H. MOHSIN.—What is the idea behind it?

Mr. SPEAKER.—That is a matter of opinion.

Sri F. H. MOHSIN.—I want to know the idea of Government in prohibiting cow slaughter on certain days.

Sri H. S. RUDRAPPA.—We have not prohibited it; why should he presume so? That is only a request made by some Sangha.

Sri A. R. BADRINARAYAN.—Will the Government consider the question of extending this legislative enactment to other parts of Mysore?

Sri H. S. RUDRAPPA.—I have answered this question already.

Check on the Spread of Leprosy.

Q.—1820. Sri G. B. SHANKAR RAO (Hirekerur).—

Will the Government be pleased to state:—

(a) the steps taken to attend to the people suffering from leprosy in Dharwar, Belgaum, North Kanara and Bijapur districts;

(b) whether the Government is aware that there is a leprosy hospital at Ron;

(c) whether they are aware that it is not fully equipped and if so, whether they will take action to equip it fully;

(d) whether the Government is aware that the incidence of leprosy is more in Hyderabad Karnatak area than in other parts of the State;

(e) if so, the steps taken to arrest the spread of this disease and to cure the same?

A.—Sri R. M. PATIL (Minister for Health).—

(a) A Leprosy Clinic which had been sanctioned at Ron has now been ordered to be shifted to Gajendragad and opened. The incidence of Leprosy in North Kanara district has not been surveyed and the disease is endemic there.

(b) It was sanctioned by the Bombay Government. But it had not been opened.

(c) The first part of the question does not arise. It is shifted to Gajendragad. Steps will be taken to equip well.

(d) A survey of the area is proposed to be taken up to assess the incidence of leprosy. Till then it is not possible to affirm or deny this statement.

(e) It is proposed to open more leprosy clinics at Raichur, Bidar and Gulbarga and to encourage voluntary agencies who have undertaken the treatment of leprosy cases.

Sri R. M. PATIL.—In addition to the printed answer to clause (a) of the question I wish to add some more information which is required. As regards the treatment of lepers, in Bombay Karnatak area more so in Belgaum, there are two private agencies one is at Sankeswar the main hospital is Silver Jubilee Leprosy hospital and another is Kushta Nivaranakendra at Gokak and the third one is at Hindalgi. These three institutions are attending to the lepers and Government is aiding so far as Belgaum District is concerned. As regards Dharwar there is recently a clinic opened at Gajendragad instead.

(SRI R. M. PATIL)

of at Ron where it was sanctioned by Government of Bombay and which was not opened. On 21st March 1958 this clinic has been opened. As regards Bijapur I may add one thing; recently a clinic was opened at Ilkal in addition to the district leper asylum at Bijapur which is a private agency aided by Government too. These are the institutions which are catering to the needs of the lepers. So far as North Kanara is concerned there is no instance of leprosy brought to the notice of the Government.

Sri G. B. SHANKAR RAO.—May I know whether a Medical Officer is posted to the leprosy clinic at Gajendragad?

Sri R. M. PATIL.—Yes, he has been posted.

Sri G. B. SHANKAR RAO.—May I know the reasons for shifting the leprosy clinic which had been sanctioned at Ron to Gajendragad?

Sri R. M. PATIL.—Perhaps Bombay Government thought that the incidence of leprosy was more at Ron whereas it was not so. Ultimately on enquiry it was found that Gajendragad was in need of a clinic because not less than 600 lepers were in Gajendragad. Therefore Gajendragad has been thought of as a suitable place and a leprosy clinic has been opened.

ಶ್ರೀ ಎ. ಜಿ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ.—ಗಜೇಂದ್ರಗಡದ ಕುಷ್ಠರೋಗದ ಚಿಕಿತ್ಸಾಲಯವನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೆಷ್ಟು ದಿವಸಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ಆ ಚಿಕಿತ್ಸಾಲಯಕ್ಕೆ ಡಾಕ್ಟರೊಬ್ಬರ ನೇಮಕವಾಗಿದೆ. ಅವರು ಕೆಲಸವನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಚಿಕಿತ್ಸಾಲಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಸೋಷಿಯಲ್ ವರ್ಕರ್ ಒಬ್ಬರು ಬೇಕು. ಅದರಬಗ್ಗೆ ಅಡ್ಮಿನ್‌ಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಹಿಂದೆ ಚಿಂಪೋರಿ ಸೋಷಿಯಲ್ ವರ್ಕರ್ ಆಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವರನ್ನು ನೇಮಿಸಬೇಕೆಂದು ಏಕಾರಣ ನಡೆದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಜಿ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ.—ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಇಂಜಕ್ಷನ್ ಟ್ಯಾಬ್ಲೆಟ್ಸ್, ಔಷಧ ಮೊದಲಾದಂಥ ಎಲ್ಲ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನೂ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ಕೆಲವು ಟ್ಯಾಬ್ಲೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿರಬಹುದು, ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಟ್ಯಾಬ್ಲೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಇದು ಪ್ರಾರಂಭವಾದುದು 21ನೆಯ ಮಾರ್ಚ್ 1958ರಲ್ಲಿ ಈಗ ಸುಮಾರು ಒಂದು ತಿಂಗಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಆಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಿ. ಮುರನಾಥ್.—ಗುಳೇದಗುಡದ ಜನರಿಂದ ತಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕುಷ್ಠರೋಗದ ಚಿಕಿತ್ಸಾಲಯವನ್ನು ತೆರೆಯಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸೂಚನೆ ಬಂದಿದೆಯೇ?

Sri R. M. PATIL.—There was a representation on behalf of the people of Guledgad but on account of the paucity of funds at the disposal of the Government, the State Government requested the Central Government to request the Gandhi Memorial Fund authorities for funds and the Central Government has been pleased to forward our request to them.

ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಶೀಲಾಬಾಯಿ ಹೀರಾಚಂದ್ ಪಾ.—ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕೋಷ್ಠರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಕುಷ್ಠರೋಗ ಅಸ್ವತ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಿಪ್ಪೆ ಸಿಕ್ಕಿದೆ ರಸ್ತೆಗಳ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿಯೇ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ, ಅವರ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗವನ್ನು ತಡೆಯಲಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವ ಏರ್ಪಾಡನ್ನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದು ಮುಟ್ಟಿಗೆ ಬಿಡಾಪುರ ಮತ್ತು ಬದರೆ ಪಹರುಗಳಲ್ಲಿ ಕುಷ್ಠರೋಗಿ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನೊದಗಿಸಬೇಕಾದ ಮಾತಿದೆ. ಅದರೂ ಈಗ ಕುಷ್ಠನಿವಾರಣಾ ಸಂಘದವರನ್ನು ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಕುಷ್ಠರೋಗದ ಅಸ್ವತ್ಥ ಮತ್ತು ಅಸ್ವತ್ಥರೋಗಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಈ ರೋಗಿಗಳು ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಮನವಿಗಳನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತು. ಆ ರೋಗಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಒಂದು ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಒಂದು ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿ ಕೂಡಲೇ ತರುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ಅದರೂ ಸಹ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡಲೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಂಪ್ಯೂಲಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಇರುವುದರಿಂದ ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳತನಕ ಇದಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆ ಬರಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

1-30 P.M.

Sri J. P. SARWESH.—May I know whether there are already any leprosy clinics in Hyderabad Karnatak? If so, where are they located?

Sri R. M. PATIL.—At present there are no leprosy clinics in that area. It is the intention of the Government to open more leprosy clinics in Bidar, Gulbarga and Raichur. So far as the border line of Bijapur is concerned it is an epidemic area and more leprosy clinics will have to be opened in the nearest future. I can only say that Bidar will be taken up first because it is found that there is a great number of lepers in that District.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಜಿ. ನಿಡ್ವಾಂತಿ.—ವಿಜ್ಞಾನಪರಿಷತ್ತಿನಿಂದ
ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಅಲ್ಲ ಕುಷ್ಠರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಜಾಗ
ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಸರ್ಕಾರ
ದವರೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕುಷ್ಠರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಉಪ
ಚಾರಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವವರಿದ್ದೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ
ದವರೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಈವರೆಗೂ ಯಾವ
ತರಹದೂ ನೆಮ್ಮದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಮೈಮೇಟ್ ಏಜೆನ್ಸಿ
ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಾ ಇದೆ. ಹೀಗೆ ಅದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನ
ನೇವೆಮಾಡುವಾಗ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ತೆಗೆದು
ಕೊಳ್ಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಕಡೆಯಂ
ದಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ, ಆಗ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ
ಸರ್ಕಾರದವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಜಿ. ನಿಡ್ವಾಂತಿ.—ಅವರು ಮುನಿಸಿಪಾಲ್ಟಿ
ಯವರಿಗೂ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೂ ಭರಿದು ತಿಳಿಸಿರು
ವುದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ
ಬರೆದದ್ದು ಗ್ರಾಂಟಿನ ಸಲುವಾಗಿ, ಅದನ್ನು ನಡೆಸಲ್ಪ
ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಎಂದು ಭರಿಯುತ್ತಾರೆಯೇ
ಅಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಕೆ. ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡ.—ಮೈಸೂರು
ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಈ ಕುಷ್ಠರೋಗದ ಆಸ್ಪತ್ರೆ
ಗಳಿವೆ, ಸ್ವಾಮಿ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮೂಲಪ್ರಶ್ನೆಯಿಂದ ಉದ್ಭವ
ವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಕೆ. ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡ.—ಸರ್ವೆಮಾಡಿದೆ
ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಈ ರೋಗ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಾ
ಇದೆ, ಸ್ವಾಮಿ?

[No reply.]

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಕೆ. ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡ.—ಇದುವರೆಗೂ ಈ
ಕುಷ್ಠರೋಗ ಇಳಿಗೇವೆ ಆಗಿ ವಾಸಿ ಆಗಿದೆಯೇ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಆಯಿತು.

ಶ್ರೀ ಎಫ್. ಹುಡ್ಡೆಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ
ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ಬಂದ ರೋಗಿಗಳನ್ನು
ನಿರ್ಬಂಧವಾಗಿ ಇಡಲಕ್ಕೆ ಏನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ಆ ತರಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆ
ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಫ್. ಎಚ್. ಮೊಹನನ್.—ಕುಷ್ಠರೋಗಿ
ಗಳನ್ನು ಚಿಕಿತ್ಸೆಮಾಡಲಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ತಜ್ಞ
ರಾದ ಡಾಕ್ಟರುಗಳ ವರ್ಗ ಇದೆಯೇ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಡಾಕ್ಟರ್ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬೇರೆ. ಇದು ಕ್ಲಿನಿ
ಕ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪ್ರಶ್ನೆ.

ಶ್ರೀ ಯು. ಎಂ. ಮಾದಪ್ಪ.—ಗಾಂಧಿ ಮೆಮೋರಿಯಲ್
ರೆಪ್ರೆಸೆಂಟೇಟಿವ್ ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ ಏನಾದರೂ ಆ
ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಯು. ಎಂ. ಮಾದಪ್ಪ.—ಅದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ
ದವರು ಏನಾದರೂ ಗ್ರಾಂಟ್ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೇ?
ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಗ್ರಾಂಟ್ ಕೊಡು
ತ್ತಾರೆ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ಇಂಟೆಗ್ರೇಟೆಡ್
ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದು ನನ್ನ ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ.
ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದು ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಯು. ಎಂ. ಮಾದಪ್ಪ.—ಆ ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್
ಅವರು ಸರ್ಕಾರದ ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೀರಾ

ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೂ ನಹ ಕೊಡದೇ ಇದ್ದರೆ ಅವರು
ಏನು ಮಾಡಬೇಕು?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ನಾನು ಆಗಲೇ
ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ.
ಅವರು ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ
ಹಣ ಬಂದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಯು. ಎಂ. ಮಾದಪ್ಪ.—ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರ
ದವರಿಂದ ಗ್ರಾಂಟ್ ಏನಾದರೂ ಅವರು ಕೇಳಿದ್ದಾ
ರೆಯೇ ಎಂದು ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಜಿ. ದೊಡ್ಡ ಮೇಟಿ.—1958-59ರಲ್ಲಿ
ಗಡೇಂದ್ರಗಡಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚುಮಾಡಲು ಅಂದಾ
ಜಾಗಿದೆ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ಅದನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕ
ವಾಗಿ ಎಸ್ಪಿಮೇಟ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚಾಗು
ತ್ತದೆಯೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಹೊರಲೇ ಬೇಕಲ್ಲವೇ?

Sri J. P. SARWESH.—To encourage
voluntary agencies, is Government
giving any aid to them?

Sri R. M. PATIL.—To some extent
it is given.

Sri G. ANNA RAO.—May I know
whether these clinics that will be
opened will be attached to the existing
hospitals or they will be located at a
place where the patients will be
segregated?

Sri R. M. PATIL.—If a suitable
building is found outside the town or
the village where there is a greater
number of lepers found, that building
will be selected, but if such a building
is not found, then for some time at
least till a building is constructed the
aim of the Government is to open such
clinics in the existing hospitals as it
has been done at Ilkal at present.

ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಶೀಲಾಬಾಯಿ ಹೀರಾಚಂದ್ ಪಾ.—
ವಿಜ್ಞಾನಪರಿಷತ್ತಿನ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಕುಷ್ಠರೋಗಿಗಳಿಗೆ
ಜಾಗ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ರೋಗಿಗಳು ಒಣ ಒಣ
ಯೋಳಿಗೆ ತಿರುಗಾಡುತ್ತಾ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅದ್ವಿಷ್ಣ
ನಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಒಂದು ಕಟ್ಟಡವನ್ನು
ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ಅವರು ಪ್ಲಾನ್
ಮತ್ತು ಎಸ್ಪಿಮೇಟ್ ಮಾಡಿದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಆ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ
ಹಣ ಕೊಡುವುದರ ಸಲುವಾಗಿ ವಿಚಾರಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

Sri H. C. LINGA REDDY.—Sir, I rise
to a point of order. I have been
getting up about a dozen times. I am
right in front of the Speaker, but the
Speaker has been giving chances to
others who are getting up late and who
are in the corners. May I know the
reason why I am not catching the eye
of the Speaker?

Mr. SPEAKER.—There is no point of order in this. The Hon'ble Member is sitting just in front of me. My eyes sometimes do not catch those who sit in front of me, but those who are in the corners.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಸ್. ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣರಾವ್.—ಪ್ರಶ್ನೆಯ (d) ಭಾಗಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾ ಸರ್ವ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಬೀನರನೀಪುರದಲ್ಲಿ ಕಸ್ತೂರಿಬಾ ಕೇಂದ್ರದವರು ಸರ್ವನಡೆಸುತ್ತಾ ಇರುವುದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

Sri R. M. PATIL.—This supplementary question relates to old Mysore area. So if the Chair permits me to give that information I shall give.

Mr. SPEAKER.—If the Hon'ble Minister possesses information it may be given.

Sri R. M. PATIL.—I know that there is one Dr. Chowdhry. He is surveying and treating the patients at T-Narsipur.

Sri H. C. LINGA REDDY.—May I know when this survey will be taken up in Hyderabad Karnatak ?

Sri R. M. PATIL.—A Doctor was appointed to make the survey. He joined duty some time in October, but afterwards he found that the work was not suitable to him and so he resigned. We are going to make some arrangements as early as possible.

Sri H. C. LINGA REDDY.—May I know whether this survey will be made in the entire State or in Hyderabad Karnatak area only ?

Sri R. M. PATIL.—So far as old Mysore area is concerned the spots are located. So far as Bombay Karnatak is concerned I know personally where leprosy is endemic. So far as Hyderabad Karnatak is concerned a survey is required to be made and it will be made.

Sri H. C. LINGA REDDY.—It is said in the reply that it is proposed to open more leprosy clinics at Raichur, Bidar and Gulbarga. May I know whether such clinics will be opened in other parts like Gauribidnur where leprosy is rampant ?

Sri R. M. PATIL.—So far as I know the arrangement in old Mysore area was that the doctor used to be given a little training in treating lepers and Government was content with that arrangement. If Gauribidnur is proved

to be endemic a clinic will be established there and a doctor will be trained in order to attend on the lepers.

Sri G. VENKATAI GOWDA.—Is there any proposal to conduct a survey in Madras-Karnataka, i.e., South Kanara and Kollegal ?

Sri R. M. PATIL.—It is known that this disease is prevailing in South Kanara and Kollegal. In South Kanara there are two leprosy asylums...

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—I rise to a point of order, Sir. The answer to the question cannot be relevant

AN HON'BLE MEMBER.—How can the Hon'ble Member anticipate the answer ?

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—I know what it would be. This question does not pertain to South Kanara and Kollegal areas.

Mr. SPEAKER.—If the Member means that the supplementary question itself is not relevant, I may agree. But how can the answer be irrelevant, once the supplementary question itself is allowed ? If he says that the supplementary question is irrelevant, I can reconsider.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—That is my point of order.

Mr. SPEAKER.—No. That was not the Hon'ble Member's point of order. In fact what is happening is that sometimes the information asked for may be available with the Minister. In such a case I will allow a little bit of leniency. In fact I have allowed this so many times in the case of Sri Muckannappa as well.

Sri R. M. PATIL.—Sir, so far as Kollegal and South Kanara are concerned, there are two agencies functioning in South Kanara. They are in Mangalore and it is felt that they would not be enough to serve the rural areas. So far as Kollegal is concerned, there is no such clinic and this matter is under the serious consideration of Government and a clinic would be opened there in the nearest future.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ಹದಗಲ, ಹರಪನ ಹಳ್ಳಿ ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟ ರೋಗಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆಯೆಂಬ ಅಂಶ ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ಶ್ರೀ ಪಾಟೀಲರವರು ಈಗಾಗಲೇ ನನ್ನ ಬಳಿ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ಸಾರಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಬಳಿಕ ರೋಗಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಹರಪನಕ್ಕಿಗೆ ಒಂದು ಆಸ್ಪತ್ರೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದುಂಟು. ಹೆಡಗಲಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ನಾಗೂರ್.—ಸರ್ಕಾರದವರು (ಎ)ಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಈ ರೋಗ ಕಡಮೆಇರತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಜನರಿಗೆ ಈ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ಅಂಥ ಒಂದು ಯಾವ ಉದ್ದೇಶವೂ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆಲ್ಲ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಮುಖ್ಯಾಂಶವಿಷ್ಟೆ: ಈ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಒಂದು ಎಕನಾಮಿಕ್ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ರೋಗಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಇರಬೇಕೆಂಬುದು ಒಂದೇ ಒಂದು ಉದ್ದೇಶ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಸ್. ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡ.—ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಕುಪ್ಪು ರೋಗಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಎಷ್ಟು ಮತ್ತು ಎರ್ರಲ್ಲಿ ಈ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಿವೆ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಕುಪ್ಪು ರೋಗಿಗಳ ಟ್ರೀಟ್ಮೆಂಟ್ ಟಾಲ್ಕರಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅಜುಬಾಜಿನಲ್ಲಿ, ಚಾಮರಾಜನಗರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ, ಕನಕಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಆಯಾ ಸ್ಥಳೀಯ ಹೆಲ್ಪ್ ಯೂನಿಟ್‌ಗಳಲ್ಲೂ ಬಾಕಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲೂ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಕೊಡಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಸ್. ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡ.—ರೋಗ ತಗಲಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಬರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಂಥಾ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆಮಾಡಲು ಏನು ವಿವರಗಳು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ಈಚೆಗೆ ಈ ಕುಪ್ಪು ರೋಗವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ತಡೆಗಟ್ಟುವುದು ಬಹಳ ಸುಲಭ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಡಾಕ್ಟರುಗಳಿಂದ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಸರ್ವಾನೈಡ್ ಟ್ಯಾಬ್‌ಲೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ಹಂಚುವುದರ ಮೂಲಕ ಇದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಡಮೆಮಾಡಬಹುದೆಂದು ಡಾಕ್ಟರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಸ್. ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡ.—ಈ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಏನೂ ಗುಣ ಕಂಡುಬಂದಿಲ್ಲವೆಂಬ ಅಂಶ ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ಈ ಕಾಯಿರೆಯನ್ನು ಅಷ್ಟು ಲಘುವಾಗಿ ಮತ್ತು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಗುಣಪಡಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಹೇಳುವಷ್ಟು ಧೈರ್ಯ ಯಾರಿಗೂ ಇನ್ನೂ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಹೊಸದಾಗಿ ಜನರಿಗೆ ಈ ರೋಗ ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳದಂತೆ ತಡೆಗಟ್ಟಿದರೆ ಸಾಕಾಗಿದೆ.

Sri B. D. JATTI—Has it come to the notice of Government that tablets are supplied to all the patients who are suffering from leprosy even when they do not attend leprosy dispensaries or hospitals?

Sri R. M. PATIL.—In old Mysore area, in the dispensaries and health units, such arrangements were being made.

Dr. K. NAGAPPA ALVA.—Is it a fact that leprosy is caused by the Lepro bacilli?

Sri R. M. PATIL.—This is a question to be put to a doctor. He knows best.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಟಿ. ನೀತಾರಾಮರಾವ್.—ಈ ರೋಗ ಯಾವ ಯಾವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಎಷ್ಟು ರಮಟ್ಟಿಗೆ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ಈ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೂ ನಾನಾಗಲೇ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಮುನಿಯಪ್ಪ.—ಗೌರಿಬಿದನೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು, ಹೊಸೂರು, ಮೂಡಿಗೆರೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮುಕ್ಕಾಲು ಭಾಗ ಜನರಿಗೆ ಈ ಕುಪ್ಪು ರೋಗ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿದೆ ಎಂಬ ವಿಚಾರ ತಿಳಿದಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಲಿಂಗಾರದ್ವಿಯವರ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಗೌರಿಬಿದನೂರಿನಲ್ಲಿ ಈ ರೋಗ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆಯೆಂದು ಅಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ನಮಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಸೇರತಕ್ಕಂಥಾ ಹೋಟಲು ಇತ್ಯಾದಿ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಈ ಕುಪ್ಪು ರೋಗಿಗಳು ಬಾರದಂತೆ ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಕೈಗೊಂಡಿದೆ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೂ ಆಗಲೇ ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

Sri G. B. SHANKAR RAO.—Is there any phased programme under the Second Five-Year Plan to control leprosy in the State or to start leprosy control centres in all the districts of North Karnatak and Hyderabad Karnatak?

Sri R. M. PATIL.—There is a phased programme. We have opened two clinics now and it is found necessary to open more clinics. In the year 1958-59, we are going to open one more clinic at Bidar.

Sri G. B. SHANKAR RAO.—In reply to a supplementary put by a member the Minister was pleased to say that private agencies would be aided by the Government. May I know the nature of aid that will be given to the private agencies by the Government?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ವಾರ್ಷಿಕ ಏರ್ಪಡಿಸುವುದಾದರೂ ಇದ್ದಾರೋ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಹಾಗೆ ಈ ಪ್ರೈವೇಟು ಏಜೆನ್ಸಿಗಳಿಗೂ ಸಹಾಯವನ್ನು ಸರಕಾರ ಕೊಡುತ್ತದೆಂದು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಈಗೂ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

Exemption from Stamp Duty on Interim and Short Term Loans.

Q.—2088. Sri KUNDUR RUDRAPPA (Channagiri).—

Will the Government be pleased to state :—

(a) whether it is a fact that they have issued orders not to collect Stamp Duty, Encumbrance Certificate fee and Registration fee from persons taking interim and short-term loans;

(b) whether the above fees were being collected from ryots previous to the above order;

(c) whether it is not a fact that they had ordered not to collect fees on such loans from ryots till the end of March 1958?

A.—Sri M. P. PATIL (Minister for Revenue).—

(a) Yes.

(b) Yes.

(c) Yes.

ಶ್ರೀ ಕುಂದೂರು ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ತೆರೆದಿರುವುದು ರೈತರ ಉಪಯೋಗಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಅಲ್ಲವೇ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇದು ಸರಿಯಾದ ಉಪಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾತ್ರ ಬೇರೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಕುಂದೂರು ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಂಪ್ ಡ್ಯೂಟಿ, ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಚಾರ್ಜ್‌ಗಳನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಯಾವ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಈ ಆದೇಶವನ್ನು ಜಾರಿಮಾಡಿದ್ದೀರಿ?

* ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಪಾಟೀಲ್.—27-6-1957 ರಲ್ಲಿ ಆರ್ಡರು ಮಾಡಿ ಈ ರೀತಿ ಏನಾದರೂ ಹಣವನ್ನು ವಸೂಲಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ರೀಫಂಡು ಮಾಡಬಹುದೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕುಂದೂರು ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಈ ಆದೇಶವು 1958ನೆಯ ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಆಮ್ಲೀಕರಿಸುವುದರಿಂದ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಯಾವ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಪಾಟೀಲ್.—ಈ ಅವಧಿಯನ್ನು ಪುನಃ 1959ನೆಯ ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕುಂದೂರು ರುದ್ರಪ್ಪ.—ನೀಗೆ ಒಂದೊಂದು ವರ್ಷ ಅವಧಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದರ ಬದಲು ಪಂಚ ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಂತೆ ಐದು ವರ್ಷಗಳಕಾಲ ಒಮ್ಮೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಪಾಟೀಲ್.—ಅದು ತಮ್ಮ ಸೂಚನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಲ್. ನರಸಿಂಹಯ್ಯ.—ಈ ಮಧ್ಯೆ ಈ ಆರ್ಡರು ಬಾರದೆ ನಾಲ್ಕಾರು ತಿಂಗಳಲ್ಲ ವಸೂಲು ಮಾಡಿರುವುದನ್ನೂ ಕೂಡ ವಾಪಸ್ಸು ಮಾಡಲಾಗುವುದೇ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಪಾಟೀಲ್.—ವಾಪಸ್ಸು ಕೊಡಲು ಆರ್ಡರಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಸ್. ಹುಲಕೋಟಿ.—ಈ ರೀಫಂಡಿಂಗಾಗಿ ಅಪ್ಪೋ ಅರ್ಜಿಗಳು ಬಂದಿದ್ದರೂ ಅವನ್ನೂ ಸರಕಾರದ ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಸರಿಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಪಾಟೀಲ್.—ಇದು ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಶಿವಪ್ಪ.—ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ರೀಫಂಡು ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡುಮಾಡಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಪಾಟೀಲ್.—ಅದನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು.

Sri G. SIVAPPA.—Instead of passing the Government order every year and delaying it by 15 or 20 days thereby causing much inconvenience to the ryots, why not Government pass an order for a certain period, say, two or three years?

Sri M. P. PATIL.—It is a suggestion for action. It was only last year that there was delay. Three orders were issued and there was some delay in respect of one order. This year the order has been issued in time.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಕೆ. ರಾಜಯ್ಯಶೆಟ್ಟಿ.—ಈ ರೀಫಂಡಿಂಗಾಗಿ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಜನರೇ ಹಾಕಬೇಕೋ ಇಲ್ಲ ಸರಕಾರದವರೇ ಇಂತಿಂಹ ಪೀರಿಯಡ್ಡಿನೊಳಗಾಗಿ ರೀಫಂಡು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಯೋ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಪಾಟೀಲ್.—ರೀಫಂಡು ಯಾರಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿದೆಯೋ ಅವರು ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡರೆ ಅವರಿಗೆ ಹಣ ವಾಪಸ್ಸು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕುಂದೂರು ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಹೀಗೆ ವರ್ಷ ವರ್ಷ ರಿನ್ಯೂಯಲ್ವೆಂದು ಆರ್ಡರು ಮಾಡುತ್ತ ಹೋದರೆ ರೈತರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆಗಲೇ ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಪಾಟೀಲ್.—ಸ್ವಾಮೀ, ಇದರಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ರೀ ಆರ್ಗನೈಸೇಷನ್ನು ಅದ್ದು 1957ರಲ್ಲಿ ಅದರಿಂದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಾದ ಕಾನೂನುಗಳಾಗಿದ್ದುವು. ಅವನ್ನೆಲ್ಲ ಸರಿಯಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಈ ರೀತಿಯಾದ ಆರ್ಡರನ್ನು ಹೊರಡಿಸಲು ಹೊರದ ಸಾರಿ ಎಂಟು ಹತ್ತು ದಿನಗಳು ತಡವಾಯಿತು. ಈ ಸಾರಿ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಹೊರಡಿಸಿರುವುದರಿಂದ ರೈತರಿಗೇನೂ ತೊಂದರೆಯಾಗಿಲ್ಲ.

Tarring of the Road from Maralli to Mamballi.

Q.—2435. Smt. KEMPAMMA (Kollegal).—

Will the Government be pleased to state :—

(a) whether they propose to get the road from Maralli to Mamballi tarred;

(b) if so, when that work will be completed;

(c) the expenditure likely to be incurred in connection with the above work;

(d) the mileage of the above road which can be got tarred with the amount already provided for?

A.—Sri H. K. VEERANNA GOWDH (Minister for Public Works).—

(a) The portion of the road from Yelandur to Mamballi is proposed to be tarred.

(b) During 1959-60.

(c) Rs. 1.14 lakhs as estimated.

(d) 8 miles 1 furlong.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆಂಪಮ್ಮ.—ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಮರಳಿ ಯಿಂದ ಮಾಂಬಳಿಯವರೆಗೆ ಯಾವಾಗ ಚಾರು ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ “ಯಳಂದೂರಿನಿಂದ ಮಾಂಬಳಿಯವರೆಗೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿರುವುದು ತಪ್ಪಲ್ಲವೇ?

* ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—‘ಯಳಂದೂರು’ ಎನ್ನುವುದು ತಪ್ಪಾಗಿ ಅಚ್ಚಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆಂಪಮ್ಮ.—ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು 1959-60 ರಲ್ಲಿ ಪೂರೈಸಲಾಗುವುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. 1958-59 ರ ಒಳಗಾಗಿ ಏಕೆ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪೂರೈಸಬಾರದು?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಕಷ್ಟ ಹೀಗಿದೆ. ಇದು ಕರಿಯಮಣ್ಣಿನ ನೆಲ. ಅದರಿಂದ ಮೊದಲು ನಣ್ಣು ಸಣ್ಣ ಜಲ್ಲಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಅನಂತರ ದಪ್ಪ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು, ಬೋಲರುಗಳನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು, ಮೆಟ್ಟಿಲು ಹಾಕಬೇಕು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಬ್ಯಾಕ್ ಕಾಂಕ್ ಸಾಯಿಲ್ ಇದೆಯೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಇದ್ದೇ ರೀತಿಯ ಕಷ್ಟಗಳಾಗುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಇದರಿಂದ ಕೆಲಸ ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಆಗುತ್ತದೆ.

Restoration of Tank in Otkur, Raichur Taluk.

Q.—2550. Sri G. BHIMANNA (Raichur).—

Will the Government be pleased to state:—

the steps taken for effecting repairs to the breached tank in Otkur, Raichur taluk?

A.—Sri H. K. VEERANNA GOWDH (Minister for Public Works).—

An estimate amounting to Rs. 21,000 has been sanctioned and work is being taken up shortly.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಭೀಮಣ್ಣ.—ಈ ಕೆಲಸದಿಂದ ಎಷ್ಟು ಜಮೀನು ಸಾಗುವಳಿಯಾಗುತ್ತದೆ?

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—270 ಎಕರೆ 35 ಗುಂಚಿಗಳು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಭೀಮಣ್ಣ.—21,000 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಅಂದಾಜನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿನ ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಈಗ ಚೆಂಡರನ್ನು ಕರೆದಿದೆ. ಆ ಚೆಂಡರುಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಅನಂತರ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಕೆಲಸಮಾಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಭೀಮಣ್ಣ.—ಈ ವರ್ಷವೇ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮುಗಿಸುವುದಾಗಿ ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆ ಈ ವರ್ಷವೇ ಮುಗಿಸಬೇಕೆಂದಿದೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಬಸವರಾಜೇಶ್ವರಿ.—ಕೆರೆ ಒಡೆದಿದ್ದರೆ ಬಾಗಾಯ್ತು ಎಂದು ಹಣವನ್ನು ವಸೂಲುಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—1956-57ರಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ ಹೋದವರ್ಷವೇ ಕೆರೆ ಒಡೆದಿದೆ. ಒಂದು ವರ್ಷದ ಕಂದಾಯವನ್ನು ವಸೂಲುಮಾಡಿರಬಹುದು. ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟತ್ತು ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ತರಿ ಕಂದಾಯವನ್ನು ವಸೂಲುಮಾಡಿರುವ ಉದಾಹರಣೆಗಳೂ ಇರಬಹುದು.

Inconvenience caused due to continuance of Urdu in official correspondence in Hyderabad Karnatak.

Q.—2568. Smt. BASAVARAJESHWARI (Manvi).—

Will the Government be pleased to state:—

(a) whether they are aware of the great inconvenience caused to Kannada speaking people in the Hyderabad Karnatak area on account of the continued use of Urdu in all official correspondences;

(b) whether it is a fact that the work in the Secretariat is handicapped greatly on account of Urdu correspondence coming up from the Hyderabad Karnataka area;

(c) whether they propose to issue instructions to all Government officers in Hyderabad Karnatak area to discontinue the use of Urdu in official correspondence and make greater use of Kannada in its place?

A.—Sri S. NIJALINGAPPA (Chief Minister).—

(a) It may be that some section of the public feel some inconvenience on account of the use of Urdu in some of

(SRI S. NIJALINGAPPA)

the subordinate offices in the integrated districts of the former Hyderabad State. Urdu has been in use in these districts as official language for a number of years, and most of the literate persons there, are conversant with that language. However, apart from Urdu, Kannada and English are also in vogue in the subordinate offices in that area and efforts are being made to use Kannada as the official language in these districts. The process, however, has to be gradual.

(b) The officers in that area correspond in English with the Secretariat and other higher offices. Hence no inconvenience as such is caused in the Secretariat.

(c) This matter is under the consideration of Government.

2 P.M.

ಶ್ರೀಮತಿ ಬಸವರಾಜೇಶ್ವರಿ.—ಪ್ರಶ್ನೆಯ (ಎ) ಭಾಗದ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ “Efforts are being made to use Kannada as the official language in these districts” ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ಯಾವ efforts ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ?

*ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಈಗ ಬರತಕ್ಕ ಪ್ರಶ್ನೆ ವ್ಯವಹಾರವೆಲ್ಲ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಅದೊಂದೇ ಮಾಡಬೇಕಾದದ್ದು.

ಶ್ರೀಮತಿ ಬಸವರಾಜೇಶ್ವರಿ.—ಅಮಲ್ದಾರರ ಕಚೇರಿಯಿಂದ ಕೆಳಗಿನ ಮಾಟ್ಟದವರಿಗೆ ಇವೊತ್ತಿನ ವರೆಗೂ ಎಲ್ಲ files and correspondence ಉರ್ದು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವುದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಹಿಂದೆ ಎಲ್ಲ ಹಾಗೆಯೇ ಇತ್ತು.

ಶ್ರೀಮತಿ ಬಸವರಾಜೇಶ್ವರಿ.—ನದ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಹಾಗೆಯೇ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ದರಖಾಸ್ತು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದನ್ನು ಮೂಲೆಗೆ ಹಾಕಿದ್ದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಆಗಿರಬಹುದು ; ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಬಸವರಾಜೇಶ್ವರಿ.—ಉರ್ದು ಭಾಷೆ ಬರುವವರಿಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯೂ ಬರುತ್ತದೆ. ಅವರನ್ನು ಈ ಕಡೆಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಿ ಕನ್ನಡ ಬರುವವರನ್ನು ಆ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ನೂತನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ನೋಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಎಫ್. ಎಚ್. ಮೊಹಸಿನ್.—ಅಲ್ಲರಿತಕ್ಕೂ ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಉರ್ದು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಲ್ಲವರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಕಾಣಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಅದರೂ ಸಹ ಉರ್ದುವನ್ನು

ಬಿಟ್ಟು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಪಾಡು ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಏಕೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರು ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಉರ್ದು ಬರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಅನೇಕರಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಕನ್ನಡ official language ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಫ್. ಎಚ್. ಮೊಹಸಿನ್.—ಇದೇ ರೀತಿ ಬೆಳಗಾವಿಗೂ ಅನ್ವಯವಾಗುವುದೋ ?

Mr. SPEAKER.—That is a different question. This is only about Hyderabad.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಹನುಮಯ್ಯ.—ಇಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಪಾಠಶಾಲೆಗಳಿದೆಯೇ ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದರೊಳಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

Sri J. H. SHAMSUDDIN.—Is any representation received by the Government about Hyderabad ?

Sri S. NIJALINGAPPA.—There are some expressions made that it is inconvenient.

ಶ್ರೀ ಇ. ಕಂದಲೀಕಪ್ಪ.—ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಅಫೀಸುಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಬಾರದೆ ಉರ್ದು ಮಾತ್ರ ಬರುವವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ರಿಟೈರ್ ಆಗಲು ಇನ್ನೂ ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳಿವೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದೆಯೇ ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮೂಲ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ನಾಗೂರ್.—ಹೈದರಾಬಾದ್ ಜನರಿಗೆ ಉರ್ದು ಮಾತ್ರ ಬರುವುದರಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅವರನ್ನು ಇತರ ಕಡೆಗಳಿಗೆ ವರ್ಗಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಈಕಡೆಯವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ವರ್ಗಮಾಡಬೇಕು ಎಂದರೆ ಈಕಡೆಯ ಜನಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆನ್ನುವುದು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ವರ್ಗಾವಣೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿಲ್ಲ.

Sri G. ANNA RAO.—May I know whether Tahasil officers are addressing letters in Urdu to the Deputy Commissioners and they are being translated in the Deputy Commissioner's office and this has resulted in duplication of work ?

Sri S. NIJALINGAPPA.—To some extent it is necessary. We cannot avoid it for some time.

Sri MAQSOOD ALI KHAN.—Is it no a fact that the majority of population feels that it is convenient to carry on correspondence in Urdu ?

Sri S. NIJALINGAPPA.—It is not quite convenient.

ಶ್ರೀ ಎಫ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹೇಗೌಡ.—ಅಫೀಸುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವವರಿಗೆ ಉರ್ದು ಬರುವುದರಿಂದ ಕನ್ನಡ ಬರತಕ್ಕ ಅನೇಕರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ

ಉರ್ದು ಬರುವವರು ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕಲಿಯಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಬಂಧ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅವರಿಗೆಲ್ಲ ಬರುತ್ತದೆ. ತಾವು ಆಕಡೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದರೆ ತಮಗೇ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಜಿ. ನರಸಿಂಹೇಗೌಡ.—ಅವರಿಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರಬಹುದು. ಬರೆಯುವುದನ್ನು ಕಲಿಯಲು ವಿರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೀರಾ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಕನ್ನಡ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬರುತ್ತದೆ.

Sri G. B. SHANKAR RAO.—Is it not incumbent upon the Government to issue instructions to the officials of Hyderabad Karnatak to learn Kannada as it is the regional language?

Sri S. NIJALINGAPPA.—We will try to encourage Kannada as far as possible.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹನುಮಯ್ಯ.—ಆ ಭಾಗದ ಅಫೀಸುಗಳಲ್ಲಿ ಉರ್ದು ಭಾಷೆಯ ವಿನಾ ಇತರ ಯಾವ ಭಾಷೆಯೂ ಬಾರದೆ ಇರತಕ್ಕ ನೌಕರರಿಂದಾಗಿರುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಗಮನದಲ್ಲಿವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹನುಮಯ್ಯ.—ಹಾಗೆ ಉರ್ದು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವುದನ್ನು ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವಿಧಾನಸೌಧದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಇಡಬೇಕಲ್ಲವೇ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೆಂದು ಉತ್ತರದಲ್ಲಿವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹನುಮಯ್ಯ.—ಅಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ತಿಳಿಯದವರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಪ್ರತ್ಯವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರಿಗೆಲ್ಲ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಮತ್ತು ಉರ್ದು ಎರಡು ಭಾಷೆಗಳೂ ಬರುವುದರಿಂದ ಕಷ್ಟವಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹನುಮಯ್ಯ.—ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಪ್ರೈಮರಿ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಕನ್ನಡ ಪಾಠಶಾಲೆಗಳ ವಿಷಯ ಇದರಲ್ಲಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಬಸವರಾಜೇಶ್ವರಿ.—ಹೈದರಾಬಾದ್ ಭಾಗದಿಂದ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯಟ್ಟಿಗೆ ಬಂದಿರುವ ರಿಕಾರ್ಡುಗಳು ಉರ್ದು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಅವನ್ನು ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವಿರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ನಮಗೆ ಬಂದಿರುವ ಫೈಲುಗಳನ್ನು ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವಿರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎ. ಮೊದಲಗಿರಿಗೌಡ.—ಉರ್ದು ಭಾಷೆ ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭಾಷೆಯಲ್ಲವೇ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದರೊಳಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. Question time is over.

Members' Representations.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಶಿವಪ್ಪ (ಚಿತ್ರದುರ್ಗ).—ಒಂದು ವಿಚಾರವಿದೆ. ಪ್ರತ್ಯೋತ್ತರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈಗಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೋದರೆ ನಾವು ಕಳುಹಿಸಿರತಕ್ಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು

ಯಾವಾಗ ಬರುತ್ತವೆಯೋ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವಂತೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಚ್. ಸಿದ್ದಯ್ಯ ನವರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ ನವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದಾಗ ಒಂದು ದಿವಸಕ್ಕೆ 25-30 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. Today we are able to finish only three or four questions.

Mr. SPEAKER.—I am not to be blamed for that. I have tried my level best to skip over questions as early as possible. But members are insisting on putting supplementaries. That is why in the new Rules we are going to change the whole procedure. The new Rules will come before the House and after their adoption there will be no difficulty.

Sri K. PUTTASWAMY (Mysore).—I appeal to you, Sir, in all humility that you may be pleased to say when we will be able to adopt the new Rules so that we may remove these difficulties.

Mr. SPEAKER.—There is a misunderstanding on the part of the Hon'ble Member and it has arisen on account of the fact that he is not a member of the present committee. The Committee is going to finish its labours quickly and I will see that the whole Report is placed before the House by the time this House adjourns.

ಶ್ರೀ ಎ. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ (ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಪುರ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಪ್ರತಿನಿತ್ಯವೂ ರಾತ್ರಿ 8-8½ ಗಂಟೆಯವರೆಗೆ ಸಭೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ, ಕಡೆಯಪಕ್ಷ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕಾದಂಥ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯೆಯಾದ 21 ಜನ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಇರುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ತಾವು ಏಳು ಗಂಟೆಯೊಳಗೆ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ಆಗಮಾನವೇಳೆಗೆಂದು ತಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಎಲ್ಲ ನನ್ನ ಕಡೆಗೆ ಇಲ್ಲ, ಮೊದಲು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕೊಡುವವರು, ಇಬ್ಬರೂ ಕೇರಿ, 25 ಜನರ ಹೆಸರನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೀರಿ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾಲ ಜಾಸ್ತಿಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಬಹಳಕಾಲ ಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ. 8-8½ ಗಂಟೆಯವರೆಗೆ ನನಗೆ ಕೊಡಲಕ್ಕೆ ಸಮಾಧಾನವಿದೆ, ಸಂತೋಷವಿದೆ ಎಂದಲ್ಲ. ಮಾತನಾಡುವ ಸದಸ್ಯರು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಮೆ ಜನ ಇದ್ದರೆ ಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ ಕೆಲಸ ಸಾಧಬಹುದು. ಒಂದೊಂದು ಕಡೆಯಿಂದಲೂ 12-12 ಜನರ ಪಟ್ಟಿ ಬಂದರೆ ಹೇಗೆ ಮಾಡುವುದು? ನಿನ್ನೆಯ ದಿನ ಏಳೂಕಾಲ ಗಂಟೆಯವರೆಗೂ ಕುಳಿತಿದ್ದರೂ ಕೂಡ 15 ಜನರು ಮಾತನಾಡಲು ನಿಂತಿದ್ದರು. ಅಂಥದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಆರೊವರೆಗಂಟೆ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಕೊಳ್ಳಲು ನಾನು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ಪುಟ್ಟರಾಮಯ್ಯ (ಚನ್ನಪಟ್ಟಣ).—
ಶ್ರೀ ಗೌಡರು ಹೇಳಿದರು, ನಿಧಿಯನ್ನವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ
ಅವರು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕಾಲಾವಕಾಶ ಕೊಡು
ತ್ತಿದ್ದರು, ಮತ್ತು ಏನೇನೋ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು, ಈಗ
ಅರಿತ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು. ಆಗ್ಲಿ ಈಗ್ಲೂ
ಸ್ವಲ್ಪ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಆಗ್ಲಿ ನೂರು ಜನನದನ್ನರಿದ್ದರು.
ನೂರು ಜನನದ್ದರ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟುಷ್ಟೋ
ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ. ಈಗ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಜನರಿದ್ದಾರೆ; ಅಷ್ಟು
ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅವಕಾಶನಿಕ್ಕಲಾರದು. ಅದ್ದರಿಂದ, ಇತ್ತ
ಕಡೆಯವರು, ಆಳುವ ಪಕ್ಷದವರು, ಅವರದೇ ಈ
ದಿವ್ಯಾಂಡ್‌ಗಳಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವರು ದೊಡ್ಡ
ಮನಸ್ಸುಮಾಡಿ ಸ್ವಲ್ಪ sacrifice ಮಾಡಿಕೊಂಡು
ಅತ್ತಕಡೆಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ
ಕೊಡಬೇಕು. ಬಿಸಿನೆಸ್ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆ
ಯೆಂದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಆ ಪಾರ್ಟಿಯವರೇ ಜಾಸ್ತಿಯಿರುವುದ
ರಿಂದ ನಮ್ಮ voice ಅಲ್ಲಲ್ಲ. ನಾವು ಒಟ್ಟು ಎಷ್ಟು
ದಿವ್ಯಾಂಡ್‌ಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಬೇಕು, ಯಾವುದು
ದೊಡ್ಡದು ಯಾವುದು ಚಿಕ್ಕದು ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆ
ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮಮಾತು ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ.
ಅವರವರೇ ಏನೇನೋ ಮಾತನಾಡಿಕೊಂಡು ಬಿಡು
ತ್ತಾರೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಈ ಕಡೆಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ಅವಕಾಶ
ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಕಷ್ಟನನಗೆ

ಗೊತ್ತಿದೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಾರ್ಟಿಯವರು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಲಿ. 12 ಘಂಟೆಯಿಂದ 6 ಗಂಟೆಯವರೆಗೆ ಕುಳಿತು ಕೊಂಡರೆ ಸಾಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಶ್ರೀ ಹನುಮಯ್ಯನವರು ತಮಗೆ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಎರಡು ಮೂರು ಸಲ ಅವರು ಮಾತನಾಡಿರುವುದನ್ನು ನಾನು ಬರೇ. ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಎಲ್ಲರೂ ಮಾತನಾಡಲು ನಿಂತರೆ ಯಾರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿತು ಯಾರಿಗೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟ. ಬಹಳ ಜನರು ಎದ್ದು ನಿಂತರೆ, ಕೆಲವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಇನ್ನು ಕೆಲವರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಅನಿವಾರ್ಯ. ನಿನೆಯದಿವಸ 24 ಜನರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮೊನ್ನೆಯದಿವಸ 23 ಜನರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿನ ದಿನವೂ 15-20 ಜನರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಬಡ್ತಿಟ್ಟಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ 97 ಜನ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಒಟ್ಟಾಗಿ ನೋಡುವುದಾದರೆ, 150 ಜನ ಅಥವಾ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಜನ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರೂ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವರಿಗೇನೋ ಮೇಲಿಂದಮೇಲೆ ಸಿಕ್ಕಿರಬಹುದು. ಆರೀತಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ಆಗಿರಬಹುದು. ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ಹೀಗಾಗುವುದುಂಟು. ಹಾಗೆಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಒಮ್ಮೆ ಮಾತನಾಡಿದವರಿಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಬಾರಿ ಅವಕಾಶವೇ ಕೊಡಕೂಡದೆಂದು ನೇವು ಹೇಳಿದಂತೆ ಹೋದರೆ ಅನೇಕರಿಗೆ ಅಪ್ರಿಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಿಂದಿನದು ಏನಾದರೂ ಇರಲಿ, ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಯಾರೂ ಚೀಟಿಯನ್ನಾಗಲಿ ಯಾದಿಯನ್ನಾಗಲಿ ಕಳಿಸಬೇಡಿ. ನಾನು 6 ಗಂಟೆಗೆ, ಯಾರು ಮಾತನಾಡಿರಲಿ, ಯಾರು ಬಿಟ್ಟಿರಲಿ, ಮುಗಿಸಿಬಿಡುತ್ತೇನೆ.

Sri B. G. KHOT (Sadarga).—The House now commences at one O'clock and it adjourns at 7 or 8 P.M. Let it strictly commence at 12.

Mr. SPEAKER.—We cannot go back. Everything is decided by the House.

BUDGET FOR 1958-59—DEMANDS FOR GRANTS.

Demand No. 21.—Medical

38. Medical

Mr. SPEAKER.—Motion moved :

“That a sum not exceeding Rs. 2,70,61,600 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1959, in respect of ‘Medical’.”

Demand No. 22.—Public Health

39. Public Health

Mr. SPEAKER.—Motion moved :

“That a sum not exceeding Rs. 1,72,26,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1959, in respect of ‘Public Health’.”

To-day I make it clear that we will close the discussion at 5, whatever be the number of members who desire to take part in the debate. I am going to ignore the chits given to me and I will regulate it on my own. At 5 the Minister will be called to reply and I will not hear any complaint and I will not allow anybody to stand up after 5.

Sri C. J. MUCKANNAFPA.—Sir, do you follow the list already submitted or use your discretion?

Mr. SPEAKER.—I am going to use my own discretion.

*Sri V SRINIVAS SHETTY (Coondapur).—This is a very technical and complicated subject on which I would have wished abler persons to have talked. But I take inspiration from a very able and dynamic Minister for Public Health, Mr. Aneur Bevan of England, who was practically uneducated, who educated himself and brought about one of the most progressive Acts in England. If socialism has anything to its credit in England it is public health and it was brought about against the most aggressive opposition from the doctors, from the public, from practically everybody. He brought about that Act and to-day even the Conservative Government have not touched the Act. I will give one instance. When he himself resigned—I am not asking our Health Minister to resign on any such issue—he resigned on a minor issue when the Labour Government changed the charges levied on the dentures given free. The Cabinet changed the policy and began to charge. On that simple issue the Health Minister of England resigned. I request the Government, especially the Health Minister, to pursue the question of health of the State in the spirit in which it was pursued in

(SRI V. SRINIVAS SHETTY)

England by the very famous Health Minister or the most famous Health Minister Mr. Aneur Bevan. Having said that, I wish to make a few observations on the conditions in India in general and in Mysore in particular. I cursorily went through the Health Survey and Development Report popularly called the Bhore Committee Report.. What a vast subject it is? Just a cursory glance at the Report would make it clear. I have discovered that almost all the schemes contained in the First or Second Five Year Plan are taken verbatim from the Bhore Committee Report and nothing else. In spite of the fact that for the last seven years we have been enjoying independence, the health of the nation, the medical facilities in the nation have not improved at all: Practically there is very little improvement all. Now I will give a few figures. Of course, these are fairly old figures. A comparison of the mortality rates and expectation of life in India with those of certain other countries reveals these things. I am going to quote only a few figures. In England, death rate is 9.1 per thousand; infantile mortality 31; expectation of life at birth 65.4. I may submit to the House that it is much more now. Those figures relate to 1945. In Australia it is 9.4, 38 and 63.48. In Canada 10.2, 76 and 50.32. I will come to India. In the then British India, death rate was 22.4; infantile mortality 162 and expectation of life 26.91. Now in 56-57 it is between 31 and 32. The vastness of the subject we have to deal with is given. I may be allowed to quote only a few things from the Second Five-Year Plan which gives a thumbnail sketch of the vast subject. The doctors in India as a whole in 50-51 are 59,000. 55-56: 70,000; 60-61: 82,500. And the number still needed is 90,000. *Nurses*: 50-51: 17,000; 55-56: 22,000; 60-61: 31,000. And the number needed is 80,000. *Midwives*: 50-51: 18,000 55-56: 26,000. 60-61: 32,000. The number needed is 80,000. *Health Visitors*: 50-51: 600. 50-56: 800. 60-61: 2500. The number needed is 20,000. *Nurses*: 4,000, 6,000 and

40,000. The number needed is 80,000. *Health Assistants*: and *Sanitary Inspectors*: 3,500, 4,000, 7,000 and 20,000. I just calculated the figures with respect to Mysore. I wish to refer to the bed strength in some of the countries, comparing it with the bed strength in India and Mysore. The ratio of beds per thousand of population in the United States is 10.48 per thousand in 1942. It is much more now. United Kingdom: 7.14. France: 3.72. Germany: 8.32. U.S.S.R.: 4.66. India as a whole: .24 and in Mysore—subject to correction, I calculated the figure this morning—it is .5.

Sri H. S. RUDRAPPA (Minister for Agriculture).—Apparently, diseases are more there.

Sri V. SRINIVAS SHETTY.—This is the position we have to tackle. Of course, I am not decrying the attempts made by the Central Government to tackle the question at all. I am certainly far from decrying the attempts made in this respect.

2-30 P.M.

I wish to place before this House certain things which were adumbrated as far back as 1945 by the Bhore Committee. I will just read the recommendations of the Bhore Committee. They said that it was a comprehensive National Health Plan for India and the cost envisaged was Rs. 1,000 crores. They envisaged primary health centres in every village. We are having that now. They wanted primary centres in every village with a dispensary containing 5 beds, each group of villages with a population of 20,000 to be in charge of a trained doctor with a woman doctor as well as a staff of 34. Each group of three primary centres would have 30-bed hospitals; in addition there will be 2 doctors, 2 public health nurses and 4 midwives at the villagers homes. Each primary unit is to have a health Committee. Secondary centres will be provided for a population of 50,000—60,000 with specialist staff and hospital and laboratory facilities of a higher order than those in the primary centres whose work they will supervise. The district health centres will be a still higher type of health organisation. Each district health

hospital will have 200 beds and will be able to provide medical and surgical aid of a higher order. The estimated capital expenditure is Rs. 163 crores in the first five years and Rs. 200 crores during the 2nd five years with a recurring annual expenditure of Rs. 40 crores during the first half and Rs. 81 crores during the second half of the programme. It was in 1945 that Bhore Committee made these recommendations and we are now in 1958. How far have we progressed? Practically, we have not got a programme before the nation. We are simply copying the recommendations made by the Bhore Committee and we are just at the beginning.

Sri R. M. PATIL (Minister for Public Health).—In how many years have they anticipated to carry out this programme?

Sri V. SRINIVAS SHETTY.—Ten years. It is left to the Government to say whether it is practicable or not. One of the most important schemes adumbrated in the Report is regarding Public Health. I just refer to pages 33 and 34 of the Mysore State Map which deals with Medical and Public Health in the State. I find, Sir, that the establishment of hospitals and Public Health Centres is lop-sided. For example, with regard to primary health centres, Mysore, Mandya, Hassan, Shimoga and Chikmagalur have got the maximum ones. Mysore has got 23, Mandya 22, Hassan 27, Shimoga 45 and Chikmagalur 36. But I find, some of the districts like Bidar, Raichur, Gulbarga and North Kanara have got one primary health centre each whereas three or four districts have got the maximum ones. I am not accusing the present Ministers for this. Anyhow, it is quite evident for any one who curiously glances through these statistics that there is difference. One may say that they are all malarial tracks. But even North Kanara is much more malarial.

An HON'BLE MEMBER.—No.

Sri V. SRINIVAS SHETTY.—We shall not talk about malarial tracks at all. Considering all aspects, I think there is lopsided development in this regard. I am not attributing any motives to any body

in the State. It must be corrected and it should not be allowed to remain as it is. Backward areas which have not been given these things must be given preference henceforward with regard to hospitals. For example, Bangalore has got 14 Government hospitals, Bellary 11, South Kanara 9 and Coorg 18. Of course Bellary and South Kanara have been in Madras and we have been treated very generously by the Madras State. Whenever we speak in this House, we shall not fight for our own District every time. I want to bring to the notice of this House that backward areas must be given preference over other areas and we should have uniform progress in these districts. So, I should like to bring to the notice of the Hon'ble Minister and the Government that this sort of consideration of things is not good. It is only a few districts which have the best of things. It may be due to many factors. We are a party Government and so many things pull and push us. It may be due to many reasons. Anyhow, we have been in a new State for the last one year. This Government is not responsible for what has happened in other times. Anyhow, having come to know all these things, it is better, I plead on behalf of the backward areas, that while giving any benefits to the Districts, backwardness of the area, the areas which have not benefited so far, may be taken into consideration and such areas may be given these benefits. Now, while talking about the Public Health and Medical Departments, I find that one of the most important recommendations of the Bhore Committee is that the control of Public Health by one Department and Medical by another Department is not good at all. This is one of the recommendations recently made in the Report of the Team for the Study of Community Projects and National Extension Services. I refer to page 95 of the Report where, in the Committee after exhaustive study recommended that the Medical and Public Health Organisation should work under a unified control at the State, Regional and District levels. This integration has not yet taken

(SRI V. SRINIVAS SHETTY)

place in many places. They have examined the working of both integrated and non-integrated systems and have strongly urged that the former should be adopted by all States to secure more efficient administration of the Public Health and Medical Services. I respectfully bring to the notice of this House and the Government that the Committee after an exhaustive review of all the areas have come to the conclusion that this dual control of the Public Health and Medical services leads to inefficiency and hence they have recommended strongly that these should be under one control.

I request Government to take this recommendation into consideration.....

Sri M. P. PATIL.—Government have taken action about it. They are already amalgamated.

Sri V. SRINIVAS SHETTY.—One other aspect that I find in the Budget is, no importance is given to certain very important preventive measures of certain diseases. I would point out, for instance, the filaria disease in South Kanara. If you go to Kerala and South Kanara, you can see the wide prevalence of this disgusting disease. You can see persons just carrying their leg; it is just like a log and not a leg at all. It is one of the worst diseases that is prevalent in the South Coast. We were under the impression that this existed in Mangalore only, but it exists all over the district. I do not know about North Kanara, but in South Kanara it is widely prevalent. The attention paid by Government in this direction is not enough and it will not at all help in the eradication of filaria. More attention must be given towards eradication of this disease.

Then, Sir, the publicity given to some of the schemes in the Second Five-Year Plan is not enough. To cite an example, we had a maternity ward opened by Sri Kamaraj Nadar, the Chief Minister of the then Madras, in Mulki. He promised, it seems, that the first woman who gave birth to a child in that ward would be awarded a prize of fifty rupees. He got a wire some

time later that a lady had given birth to twins. The person who was in charge was unable to decide how the prize should be given because there were twins. Of course, Sri Kamaraj sent one hundred rupees. There is no other maternity case in that Mulki ward. In another case, one magnanimous gentleman promised a sovereign to the first woman that gave birth to a child in a ward. One woman gave birth to a child and the sovereign was given to her and she went away with it. After that nobody has gone to that maternity hospital. There are so many health centres but nobody goes there.

Sri R. M. PATIL.—They are all healthy.

Sri V. SRINIVAS SHETTY.—Not at all. I know it. I come from a village and I know the position. They have no idea about this at all. They are not trained about it. There is no propaganda. Unless sufficient propaganda is carried on and people are educated in this direction, there is no use of spending any amount of money by Government.

Then, Sir, I would like to suggest in this connection that more and more Family Planning Centres should be established. It is one of the most important things. I request the Government to have a Family Planning Centre at least in each taluk.

With regard to pay of doctors, it is no use by merely saying that everything is not good. People who actually bring into effect all these things are dissatisfied. An L.M.P. gets an initial pay of Rs. 75.

Sri R. M. PATIL.—It is Rs. 100 now.

Sri V. SRINIVAS SHETTY.—Anyhow, the pay of the doctors should be brought on par at least with the pay of the doctors of our neighbouring States. I wish Government would bring about these reforms with more imagination. The recommendations of the Bhoré Committee may be given effect to within the next few years.

Mr. SPEAKER.—I looked into the whole list. On the general debate 97 speeches have been made, i.e., 97 members have spoken. We started with Demands on 10th April 1958. On the 10th 19 members took part. On

11th 22, 12th 16, 14th 22, 16th 24. So far, 200 speeches have been made. On the Demands 103 speeches have been made.

*Dr. K. NAGAPPA ALVA (Panemangalore).—Mr. Speaker, Sir . . .

Mr. SPEAKER.—Time limit is ten minutes.

Dr. K. NAGAPPA ALVA.—As a doctor M.L.A., I request the chair to give me at least thirty minutes.

Mr. SPEAKER.—After taking into consideration all aspects time limit is fixed. I have come to trouble because I have been considerate to all.

Dr. K. NAGAPPA ALVA.—It would not be possible to touch anything within this time. I may be given at least twenty minutes.

Mr. SPEAKER.—No, no; it is not possible. The Hon'ble Member must finish his speech within ten minutes.

Dr. K. NAGAPPA ALVA.—Very well Sir. It is considered, Sir, that prevention is better than cure. But, maintenance of positive health is still more important. It should be the organised effort of the Government to raise not only the expectation of life but also the standard of health. The World Health Organisation is there to look to the needs of the suffering humanity in the different parts of the country. In different schemes the Central Government is helping the State Governments. I only request the State Government to take advantage of all these things and do their best.

Coming to hospitals, there are the district hospitals, the local fund hospitals and the rural dispensaries. I only say that the local fund hospitals and the rural dispensaries should be taken over by Government at the earliest time possible.

Regarding district headquarters hospitals, they must have the specialised branches and every district hospital should have a V. D. Clinic, E.N.T. and Dental and Eye department. There is a general complaint that equipments to these hospitals are not being supplied in due course. For example, the Mohandas Tulsidas Hospital in Mysore, I hear, is in a very bad state. And, the amount that

is sanctioned to K. R. Hospital—7½ lakhs from the State and 7½ from Centre—is not being used.

In the hospitals importance is not being given to the children's diseases, i.e. Paediatrics. It must be given importance.

Coming to the epidemic diseases—ugly scourge of cholera is seen in Gokak in Belgaum District and there must be an organised effort to see that such epidemic diseases do not come up at all.

Coming to Tuberculosis—in fact the Central Government is prepared to help to a very large extent but the condition of the Tuberculosis hospitals or the clinics in the different parts of the State is not at all satisfactory though much is being done because laboratories, X-Ray equipments, operation theatres are also very necessary in these hospitals. In this connection I would like to say that the bed strength of the hospitals should be increased for the incurable T. B. cases and after-care and rehabilitation questions should be taken into consideration. BCG Vaccination should be continued.

Regarding hospitals in general I would like to say that Ambulance Service should be supplied to as many hospitals as possible.

Coming to leprosy, it is considered to be a scourge and a curse. I read in today's paper that the Central Government's help has not been taken advantage of by State Governments, including the Mysore State. I wish to say that the amount set apart is not enough and it looks awkward that only a small amount has been allotted to three districts. I would like to say in this connection that there is a stigma attached to leprosy because of the ignorance of the people and also the superstition that it is a disease with a curse. I would like to say that it has been proved that this disease is caused by some bacilli—leper bacilli. It is a curable disease and the suffering to a great extent could be relieved by some of the drugs. Though it is a contagious disease, by treatment it can be made non-contagious. I therefore suggest that publicity and

(DR. K. NAGAPPA ALVA)
 propaganda organisations should be set up by the Government to see that this section of the people who are shunned by society is taken due care of by Government and proper arrangement is made to give treatment to the people in different parts of the State. I would like to suggest in this connection that a statistical survey of leprosy should be undertaken immediately.

Then I wish to say a word or two with regard to the Mental Hospital in Bangalore. I visited the hospital and studied the affairs of the hospital for about three or four hours. My appreciation and admiration go for that hospital and that is very nicely called as All India Institute of Mental Health. There is teaching and training of doctors and a research post-graduate course for nurses. It is known that two out of 1,000 people suffer from some kind of mental derangement or other. Though it is a statistical point I can say that it will be,—though it is said two million suffer from some mental disease or other,—not less than five million people. It is something like a co-operative institution where help from the State Governments, the Central Government and the WHO is got and the bed strength, though it is 300, has been increased to 600 now. So immediate sanction of nurses and ward boys is necessary for that hospital. I was very much impressed by the surroundings of that hospital. With my experience of seeing the hospitals in Madras and three or four months course there, I say that those hospitals when compared to these are jails. That kind of atmosphere should not be there. Even the patients should not feel that they are in a mental hospital. Such an atmosphere is present in the Mental Hospital here in Bangalore. All help towards building up of that institution for being called one of the best in Asia should be given by our Government.

Blood banks should be established in big hospitals. In this connection I would like to suggest to the Government that an eye bank—Dr. Modi has been doing very good work and to what extent it is possible to help, must

be considered by Government—or the cornea preservation banks should also be established.

Regarding Medical Education, I would like to congratulate the Government and the Health Minister for the bold step they have been taking; such as starting of a Medical College at Hubli and taking over of the Bangalore Medical College and the establishment of social and preventive medicine, and the expansion of the Mysore Medical College, and the Kasturba Medical College which is a great private enterprise and which has become a full-fledged College where the standard of teaching is good and the grant of Rs. 20,000 may be increased. I suggest that this college may be taken over at the earliest possible time. I would also like to suggest that in the selection of teaching staff for these institutions, Government should take care to see that the best men are selected and doctors are sent for training in India and abroad giving them all encouragement and help.

Next, the pay of doctors should be increased. It is really disgusting to know that there are two classes Assistant Surgeons and Sub-Assistant Surgeons.

Mr. SPEAKER.—The time is up.

Dr. K. NAGAPPA ALVA.—Just two minutes, Sir.

With regard to diet in hospitals, the supply, preparation and serving are not satisfactory. Something has to be thought of as to how best they could be improved.

Just two words about family planning which is a very important subject and which has attracted the attention of the people and the Government. The Central Government is actually meeting about 75 per cent of the expenses and it is not in proper working order. Family planning and training centres must be opened and education in this respect is very necessary. To give an experience, one thing is admitted—the greater the poverty the greater is the production of children. That point we have to bear in mind. The increase in population is so high that unless we control the population it will not be possible to have a better standard of living at

all in India. Hence, I suggest that every possible effort should be made to educate the people in this matter and arrange for free supply of appliances. It is a defect in the Lady Goschen Hospital at Mangalore because appliances are not supplied to the people who are in need of it and do ask for it.

With these words, I support the demand.

Mr. SPEAKER.—Sri B. L. Narayanawami.

SOME MEMBERS.—It is 3 O'clock, Sir.

Mr. SPEAKER.—The House will now rise for recess and meet after half an hour.

The House adjourned for Lunch at Three of the Clock and re-assembled at Thirty Minutes past Three of the Clock.

[**Mr. SPEAKER** in the Chair]

* ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ (ಮುಳಬಾಗಿಲು).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ದೇಶವು ಬಹಳ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿದೆ. ಈಚೆಗೆ ಎರಡನೆಯ ಹಂಚಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅನೇಕ ವೈದ್ಯಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರುಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಕಾದದ್ದು ಬಹಳ ಇದೆ. ಆದರೆ ಈಗಿರತಕ್ಕ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳ ಸ್ಥಿತಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕೊಂಚಮಟ್ಟಿಗೆ ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗ ಸರ್ಕಾರೀ ಕಟ್ಟಡದ ಒಂದು ಆಸ್ಪತ್ರೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಡಾಕ್ಟರುಗಳೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಒಳ ಹೊಕ್ಕು ನೋಡಿದರೆ ಔಷಧಿಗಳೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಟೆಕ್ಸರ್ ಆಯೋಡಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಬಾರಿಕೆಪಾಡರ್ ನಹ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಎಂತಹ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು ಇವೆಯೆಂದು ಜನ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲು ಮಂಜೂರಾಗಿ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಡಾಕ್ಟರುಗಳು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರ್ಚಿ ಇಲ್ಲ, ಮೇಜು ಇಲ್ಲ. ಬೆಂಚುಗಳೂ ಇಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದುವರೆಗೂ ಅಂತಹಕಡೆ ಏನು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಹೇಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ಅಂತಹ ದಿಸ್ಪೆನ್ಸರೀಸ್ ಯಾವುವೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ.—ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರನೂರು, ಕೊಂದೇವಿ, ನನ್ನಗಲ, ಶ್ರೀನಿವಾಸಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ರಾಯಲ್‌ಪಾಡ, ಇಷ್ಟೇ ಸಾಕೆ, ಅಥವಾ ಇನ್ನೂ ಹೇಳಲೇ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ಆ ರೀತಿ ಇರುವುದು ನೈಲ್ಡಾ ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ.—ಇನ್ನೂ ಹೇಳಿದರೆ; ನಿಜವಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಂತೋಷ ಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಯೇ ಸ್ವಲ್ಪ ರೋಷ ಎದೆ. ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಮಿಕ್ಸರ್ ವಿಷಯ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಔಷಧ ಬಣ್ಣ ಬೆರೆಸಿದ ನೀರಿನಂತಿರುತ್ತದೆ, ಅದನ್ನು ಎಷ್ಟು ದಿವಸ ಕುಡಿದರೂ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ತೃಪ್ತಿಯೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ರೋಗವೂ ವಾಸಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಜೆಗಳಿರುವ ನಂಬಿಕೆಯೇ ಹೊರಟು ಹೋಗಿದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ. ಸರ್ಕಾರದ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವ ಡಾಕ್ಟರುಗಳು ಮತ್ತು ಕಾಂಪೌಂಡರುಗಳು ಸ್ವಂತ ವಾಗಿ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಔಷಧಾಲಯಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಬರುವ ರೋಗಿಗಳಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಸುಲಿದುಕೊಂಡು ಅವರ ರೋಗಗಳನ್ನು ವಾಸಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಮೊದಲು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು. ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಇದೆ. ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣು ಆಸ್ಪತ್ರೆಯೂ ಇದೆ. ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಉಚಿತವಾಗಿ ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೂ ವಿಷ್ಣು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣಕೊಟ್ಟು ಖಾಯಿಲೆ ವಾಸಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಕೇವಲ ಶ್ರೀಮಂತರು ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಬಡವರು ವಿಧಿಯಿಲ್ಲದೆ ಸರ್ಕಾರೀ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರುಮಾಡುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಬಹಳ ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀನಿವಾಸಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಅಡ್ಡಗರ ಗ್ರಾಮದ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲೂ ಇರುವ ನೂರಾರು ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೌಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು ಬೇಕು. ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗೆ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನವರು ಈಗ 12 ವರ್ಷಗಳ ಕೆಳಗೆ ನುಮಾರು ಎರಡು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ನಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಇದುವರೆಗೂ ಅಲ್ಲಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಜನರಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ನಂಬಿಕೆ ಇರಬೇಕು? ಅದರಿಂದ ಈಗಲಾದರೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯತೆ ಕೊಟ್ಟು ಜಾಗೃತಿಯಾಗಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯನ್ನು ಮಂಜೂರುಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಎನ್.ಇ.ಎಸ್. ಮತ್ತು ಸಿ.ಡಿ. ಬ್ಯಾಕುಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಹೆಡ್‌ಕ್ವಾರ್ಟರ್‌ಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅಪ್-ಟು-ಡೇಟ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡಬೇಕು. ಶ್ರೀನಿವಾಸಪುರದ ಸಿ.ಡಿ. ಬ್ಯಾಕಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಮೆಡಿಕಲ್ ಗ್ರಾಜುಯೇಟನ್ನು ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನುಮಾರು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಸರ್ಕಾರದ ಆಜ್ಞೆಯಾಯಿತು. ಅದು ಇವೊತ್ತಿನವರೆಗೂ ಫಲಕಾರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಹೆಡ್‌ಕ್ವಾರ್ಟರ್‌ಗಳಲ್ಲಿರುವ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಜಿಲ್ಲಾ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಜನ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಬಡವರಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಜಾಗೃತಿಯಾಗಿ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಹೆಡ್‌ಕ್ವಾರ್ಟರ್‌ಗಳಲ್ಲಿರುವ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳನ್ನು ಅಪ್‌ಗ್ರೇಡ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದೂ ನಾನು ಸೂಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರವಾದ ಮುಳಬಾಗಿಲು ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಪ್ರಜಾಸಂಖ್ಯೆ ಇರತಕ್ಕ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್. ನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ)

ತಾಲ್ಲೂಕು. ಇಂತಹ ದೊಡ್ಡ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಕೇವಲ ಒಂದೇ ಒಂದು ಲೋಕಲ್ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ ಇದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಹೆಡ್‌ಕ್ವಾರ್ಟರ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮೆಟ್ರಿಟಿ ವಾರ್ಡನ್‌ನ ಕಛೇರಿ ಇದೆ. ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮುನಿಸಿಪಾಲಟಿಯವರು ಖರ್ಚುಮಾಡುವಾಗ ಇಂತಹ ಬಾಬುಗಳಿಗೆ ಜಾಗೃತ ಗಮನಕೊಟ್ಟು ಏನಾದರೂ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ಇವೊತ್ತಿನವರೆಗೂ ಒಬ್ಬ ಲೇಡಿ ಡಾಕ್ಟರ್‌ನೂ ಪೊಲೀಸ್‌ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಯಾರಾದರೂ ಒಬ್ಬ ಹೆಂಗಸು ಏನಾದರೂ ಖಾಯಿಲೆ ಬಿದ್ದರೆ, ಅವಳಿಗೆ ಪರಮಾತ್ಮನೇ ಗತಿ. ಅದಕಾರಣ ಈಗಲಾದರೂ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಡಲೇ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲಗೆ ಮಂಜೂರುಮಾಡಬೇಕು. ಆರೀತಿ ಮಂಜೂರುಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಒಂದು ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರುಮಾಡಬೇಕು. ಇದ್ದರೆ, ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಲೋಪವಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವುದೇ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಿ, ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಕೆಳಗಿನಿಂದ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದರ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಯೋಜನೆಗಳು ಮೇಲಿಂದ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿವೆ. ಯೋಜನೆಗಳು ಎಲ್ಲ ಅವಶ್ಯ, ಯಾರು ಯಾರು ಹಣವನ್ನು ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಕಟ್ಟಿದ ಕೋಸ್ಕರ ಮುಂಗಡವಾಗಿ ಡಿಪಾಜಿಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಕಟ್ಟಡಗಳಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಯೋಜನೆಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಬೇಡುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಗಲಾಟೆ ಮಾಡುವ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯುನಾನಿ ವೈದ್ಯಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ವಿಚಾರ ಹೇಳತೀರದು. ಸಂಬಳಕಾರಿಗೆ ಗಳಿಸೋ ಜಾಸ್ತಿಯಾಯಿತು ಎಂದು ಸುಮ್ಮನೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಯುನಾನಿ ಡಾಕ್ಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಯಾವಾಗ ನೋಡಿದರೂ ಅಳುವ ಮುಖವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಬೆಪ್ಪದಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವ ಹಣ ಏನೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೊಂದು ಅಲ್ಪ ಹಣದಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉಪಯೋಗ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಹೇಗೆ ದೊರೆಯಬೇಕು? ಇದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ಇದನ್ನು ಸರಿಯಾದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ತೆರೆಯುವುದರಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಹೆರ್ಟ್ಸ್ ಯೂನಿಟಿಗಳ ವಿಷಯ. ಹಳಗಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚು ಗಮನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಹೆರ್ಟ್ಸ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್‌ಗಳು, ಹಳಗಾಡಿನ ಕಾಲರಾ, ಹೇಗು ಮುಂತಾದ ಉಪದ್ರವಗಳು ಒಂದರೇ ಆಗಿ ಮಾತ್ರ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಮಿಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ನೈರ್ಮಲ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಜೆಗಳ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಹೆರ್ಟ್ಸ್ ಯೂನಿಟ್‌ಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ತೆರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡದೆ ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹೆರ್ಟ್ಸ್ ಯೂನಿಟಿಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುವಂತೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಕ್ಕ ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಇನ್ನು ಎನ್.ಇ.ಎಸ್. ಮತ್ತು ಸಿ.ಡಿ. ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದೆರಡು ಹೆರ್ಟ್ಸ್ ಯೂನಿಟಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀನಿವಾಸಪುರದಲ್ಲಿ ಐದು ಹೋಬಳಿಗಳಿದ್ದರೆ ಕೇವಲ ಎರಡು ಹೆರ್ಟ್ಸ್ ಯೂನಿಟಿ

ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಹೆರ್ಟ್ಸ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರು, ಇದು ಸಾಲದು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮನವಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಎಷ್ಟೋ ಫೈಲುಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದಿವೆ. ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಜನಗಳಿಗೆ ಒಬ್ಬ ರಿಗೆ ಗೌರವಕೊಟ್ಟು ಇನ್ನೊಬ್ಬ ರಿಗೆ ಗೌರವ ಕೊಡದಿರುವುದು ನ್ಯಾಯವಲ್ಲ; ಅದು ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗವಲ್ಲ. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯುಂಟು.

ಈಚೆಗೆ ಡಿಫೀರಿಯಾ ಖಾಯಿಲೆ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅನೇಕ ಡಾಕ್ಟರ್‌ಗಳಿಗೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಅನುಭವವಿಲ್ಲ ಎಂದರೂ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನನಗೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಅನುಭವವಿದೆ. ನನ್ನ ಒಂದು ಮಗುವಿಗೆ ಈ ಖಾಯಿಲೆ ಆಗಿ ಇದರ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಏಕೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಎಂದರೆ ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಡಾಕ್ಟರುಗಳಿಗೆ ಇದರ ಅನುಭವ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆಯಾವುದೋ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಓದಿ ಎಲ್.ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಸ್ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಈಚೆಗೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಭವ ಅವರಿಗೆ ಇಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮರೆತಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಂತಹವರ ಹತ್ತಿರ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದರೆ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇತ್ತು. ಐದು, ಅಥವಾ ಅರೇಬಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ರಿಫ್ರೆಷರ್ ಕೋರ್ಸ್ ಎಂಬುದಾಗಿಟ್ಟು ಏಕೋರಿಯಾ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಟ್ಟು ಡಾಕ್ಟರ್‌ನನ್ನು ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ನಾನಾ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಭವ ಪಡೆದು ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳಿಗೆ ವಾಪಸ್ಸು ಹೋಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಆ ಪದ್ಧತಿ ಮಾಯವಾಗಿದೆ. ಯಾವುದೋ ಓದಿರಾರೆಯನ ಕಾಲದ ಪುಸ್ತಕ ಓದಿಕೊಂಡು ಅನೇಕ ಖಾಯಿಲೆಗಳಿಗೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಡಿಫೀರಿಯಾ ಖಾಯಿಲೆ ಬಂದರೆ ಅದು ಏನು ಎಂದು ನೋಡಿ ಡಾಕ್ಟರು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುವುದರೊಳಗೆಯೇ ರೋಗಿ ಸತ್ತುಹೋಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಒಂದು ಸಲ ನಾನು ಶ್ರೀನಿವಾಸಪುರದಿಂದ ನನ್ನ ಮಗುವನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಏಕೋರಿಯಾ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಬಂದೆ. ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ಡಾಕ್ಟರ್‌ನನ್ನು ನೋಡಿ, ನ್ಯಾಯ, ಗಂಟಲು ನಾಲಿಗೆ ಮಧ್ಯೆ ಏನೋ ಸಿಕ್ಕು ಹಾಕಿಕೊಂಡ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಮಗು ಹೇಳುತ್ತದೆ; ಜಾಗೃತೆ ದಯವಿಟ್ಟು ಪರೀಕ್ಷೆಮಾಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ಒಂದು ತರಹ ನೋಡಿ, ನೋಡುತ್ತೇನೆ ತಡೆಯಿರಿ, "Am I anxious to kill your child?" ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹೊರಟೇ ಹೋದರು. ಅದರ ಪರಿಣಾಮ ಏನಾಯಿತು? ಆ ಮೇಲೆ ಗಂಟಲು ನಾಳದಲ್ಲಿ ಏನೋ ಸಿಕ್ಕುಹಾಕಿಕೊಂಡಿದೆ ಎಂದು ಆಪರೇಟ್ ಮಾಡಿದರು; ಮಗು ತಕ್ಷಣ ಸತ್ತೇ ಹೋಯಿತು. ಅಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಈಗ ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಸರಿಯಾದ ಡಾಕ್ಟರುಗಳು ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಮೊದಲದ್ದಂತೆ ರಿಫ್ರೆಷರ್ ಕೋರ್ಸ್‌ಗೆ ಅನುಕೂಲಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ಅವರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೌಕರ್ಯ ಒದಗುವಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಂಬಿಕೆಯುಂಟು.

*ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ (ಜಮಖಂಡಿ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಆರ್ಥಿಕ ಖಾತೆಯ ಸಚಿವರು 38.—ಮೆಡಿಕಲ್ ಬಗ್ಗೆ 2,70,61,600 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದೇ ರೀತಿ 39. ಪಬ್ಲಿಕ್ ಹೆರ್ಟ್ಸ್‌ಗೆ 1,72,60,000 ರೂಪಾಯಿಗಳ

ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಸಹ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಎರಡು ಬೇಡಿಕೆಗಳಿಗೂ ಒಬ್ಬಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಅರೋಪದಿಗಿ ಹಾಸ್ಟಿಟರ್ಸ್ ಮತ್ತು ಡಿಸ್ಟೆನ್ಸರಿಯ ಸಲುವಾಗಿ 1,76,77, 600 ರೂಪಾಯಿ ಹಣ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇಂದಿಗೂ ಮೆಡಿಸನ್ ಎಂದರೆ ಆಯುರ್ವೇದ ಮತ್ತು ಯುನಾನಿ ಹಾಸ್ಟಿಟರ್ಸ್ ಡಿಸ್ಟೆನ್ಸರಿಗೆ 12,52,800 ಮಾತ್ರ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಎರಡನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅರೋಪದಿಗಿ ಎಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಣ ಕೊಡಲಾಗಿದೆಯೋ ಹಣ ಅಷ್ಟೇ ಆಯುರ್ವೇದಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾನ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಟ್ಟು ಹಣ ಒದಗಿಸಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಡಿಸ್ಟೆನ್ಸರಿ ಮತ್ತು ಹಾಸ್ಟಿಟರ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯಿ ಲಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ ದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಗೆ 509 ಆಯುರ್ವೇದ ಮತ್ತು ಯುನಾನಿ ಡಿಸ್ಟೆನ್ಸರಿಗಳು ಇವೆ. ಇಷ್ಟು ಡಿಸ್ಟೆನ್ಸರಿಗಳು ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಯಾವ ಡಿಸ್ಟೆನ್ಸರಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿ ದರೂ ಅಲ್ಲಿರಬೇಕಾದ ಎಕ್ಸಿಪ್‌ಮೆಂಟು ಇಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ಔಷಧಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ 509 ಡಿಸ್ಟೆನ್ಸರಿಗಳಿಗೂ ಸಾಕಾಗು ವಷ್ಟು ಔಷಧಿ ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವಂಥ ಎಕ್ಸಿಪ್‌ಮೆಂಟು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಅದ ಅಲ್ಲದೆ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದೊಳಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂಥ ವೈದ್ಯರು ಮತ್ತು ಯೂನಾನಿ ಹಕ್ಕೀದುರುಗಳು ಡಿಸ್ಟಿಕ್ಟ್ ಬೋರ್ಡ್ ಸರ್ವೀಸ್ ನಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಮೈಸೂರು ಸರ್ವೀಸ್ ರ ಗ್ಯಾರೇಂಟಿ ಅನ್ವಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಇನ್ನಿತರ ಡಾಕ್ಟರುಗಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುವಂಥ ಫೆಕ್ಷರ್ ಮತ್ತು ಇನ್ನಿ ತರ ಸೌಲಭ್ಯ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಅವರು ಉತ್ತಮವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಸನ್ನಿ ವೇಶದಲ್ಲಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೌಲಭ್ಯ ಅಥವಾ ಸವಲತ್ತು ಸಿಕ್ಕಬೇಕು. ಅದೊಲ್ಲದೆ ಡಿಪ್ಲೊಮಾ ಹೋಲ್ಡರ್ಸ್ ಆದ ಎಲ್. ಎಂ. ಪಿ., ಮತ್ತು ಎಲ್. ಸಿ. ಪಿ. ಎಸ್. ಇವರುಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ 100 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂದ 220 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೂ ಸಂಬಳ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಅದೇ ಆಯುರ್ವೇದದೊಳಗೆ ಡಿಪ್ಲೊಮಾ ಪಡೆದವರಿಗೆ 60 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂದ 120 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೂ ಸಂಬಳ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ವೈತ್ಯಾಸವಿರುವುದರಿಂದ ಆಯುರ್ವೇದದಲ್ಲಿ ಪಾರಂಗತರಾದವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ತಮದಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಎಲ್. ಎಂ. ಪಿ. ಮತ್ತು ಆಯುರ್ವೇದ ಡಿಪ್ಲೊಮಾ ಹೋಲ್ಡರ್ಸ್ ಇಬ್ಬರಿಗೂ 100 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ 220 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೂ ಸಂಬಳ ಸಿಕ್ಕಬೇಕು. ಹಾಗಾದರೆ ಉತ್ತಮದಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೊಸ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಮೆಡಿಕಲ್ ಪ್ರಾಕ್ಟೀಷನರ್ಸ್ ಆಕ್ಟ್ ಜಾರಿಯ ಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಯಾವುದೂ ಪರೀಕ್ಷೆ ಪಾಸ್ ಮಾಡದೆ ಡಿಪ್ಲೊಮಾ ಅಥವಾ ಡಿಗ್ರಿ ಇಲ್ಲದೆಯೇ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲದೆಯೇ ಔಷಧಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಇಂಜಕ್ಷನ್ ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಎಷ್ಟೋ ಜನರಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಹಾನಿ ಆಗಿ, ತಮ್ಮ ಬೀಜವನ್ನು ಕೂಡ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರ ತಕ್ಕ ಪ್ರಸಂಗಗಳಿವೆ. ಇಂಥಾದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಮ್ಮೆಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸ ಬೇಕಾದರೆ ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಮೆಡಿಕಲ್ ಪ್ರಾಕ್ಟೀಷನರ್ಸ್ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಿಲ್ ಅನ್ನು ತಕ್ಷಣ ಈ ಹೌಸಿನಲ್ಲಿ

ತರಬೇಕು ಮತ್ತು ಈ ಹೌಸ್ ಅದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಕೊಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಕಾನೂನುಮಾಡಿ ಬೇಗನೇ ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡ ಬೇಕು. ಈ ಬಿಲ್ ಈಗಾಗಲೇ ತಯಾರಾಗಿದೆ, ಇದನ್ನು ಇದೇ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ತಂದು ಜಾರಿಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆ ಯದು. ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ಕ್ಯಾಲಿಫೈಡ್ ಡಾಕ್ಟರ್ ಅಲ್ಲದವರು ಯಾರು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ 15 ವರ್ಷಗಳಿ ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ದಿವಸ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಔಷಧಿಕೊಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಅವರನ್ನು ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಮೆಡಿಕಲ್ ಪ್ರಾಕ್ಟೀಷನರ್ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು, ಐದು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈಚೆಗೆ ಯಾರು ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸ್ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೋ ಅವರ ಲಿಸೆನ್ಸ್ ಮಾಡಿ ಅವರು ಮುಂದೆ ಐದು ವರ್ಷದೊಳಗಾಗಿ ಯಾವುದಾ ದರೂ ಒಂದು ಡಿಪ್ಲೊಮಾ ಅಥವಾ ಡಿಗ್ರಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸ್ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶಕೊಡಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಮುಂದೆ ಯಾರಿಗೂ ಡಿಗ್ರಿ ಅಥವಾ ಡಿಪ್ಲೊಮಾ ಪಡೆಯದೆ ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಅದ್ದರಿಂದ ಮೆಡಿಕಲ್ ಪ್ರಾಕ್ಟೀಷನರ್ಸ್ ಬಿಲ್ ಜಾಗೃತೆ ಬೆರಬೇಕೆಂದು ನೂತನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇದಾದ ಮೇಲೆ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗ ಜ ಮೆ ನಗರದಲ್ಲಿ ರಿಸರ್ಚ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಒಂದನ್ನು ಆಯುರ್ವೇದದ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿ ದ್ದಾರೆ. ಅದೇರೀತಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ತೆರೆಯಬೇಕೆಂದು ಹೆಸಲ ಸರ್ಕಾರ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದೆ. ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಎನಿಡೆ ಅದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ತರಹ ಒಳ್ಳೆಯ ಗಿಡಮೂಲಿಕೆಗಳು ಇವೆ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಸರ್ವೇಮಾಡಿ ಮುಂದೆ ಒಂದು ವೇಳೆ ಹೆಸಲ ಸರ್ಕಾರ ಜಾಮೆ ನಗರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿದಂತಹ ರಿಸರ್ಚ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡುವುದಾ ದರೆ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಆಯುರ್ವೇದದ ರಿಸರ್ಚ್ ಯೂನಿಟ್ ಒಂದನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡ ಬೇಕೆಂದು ಅವರನ್ನು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಆಯುರ್ವೇದ ಫಾರ್ಮಸಿ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಬೇಕು, ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಆಯುರ್ವೇದದ ಔಷಧಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಸಿಕ್ಕು ವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಗಿಡಮೂಲಿಕೆಯಿಂದ ಔಷಧಿ ತಯಾರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ, ಯಾವುದೋ ಮೂಲಿಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದೇ ಸರಿಯಾದ ಔಷಧಿ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಫಾರ್ಮಸಿ ಗೊತ್ತುಮಾಡಿ ಎಲ್ಲಾ ತರಹದ ಔಷಧಿಗಳನ್ನೂ ಅಲ್ಲಿ ಶೇಖರಿಸಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಒಂದು ಸ್ಪೆಷಲೈಸ್ ಗೊತ್ತುಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನು ಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ನೂತನ ಆಯುರ್ವೇದಕ್ಕೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಮನ್ಯನ್ ಸಿಕ್ಕ ಬೇಕಾದರೆ ಅಥವಾ ಜನರು ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ಇಬ್ಬರು ಡೈರೆಕ್ಟರುಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಒಬ್ಬರು ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಫಾರ್ ಮೆಡಿಕಲ್ ಸರ್ವೀಸಸ್ ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಫಾರ್ ಮೆಡಿಕಲ್ ಅಂಡ್ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಹೆಲ್ತ್ ಅದೇರೀತಿ ಇನ್ನೊಂದು ಡೈರೆ ಕ್ಟರ್ ಫಾರ್ ಆಯುರ್ವೇದ ಎಂಬುದಾಗಿ ಒಂದು ಹೊಸ ಹುದ್ದೆಯನ್ನು create ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮಾರ್ಯಾಡೆ ಕೊಟ್ಟುಹಾಗಾ ಗುತ್ತದೆ. ಇದಾದ ಅನಂತರ ಮೂರು ಜನ ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಡೈರೆಕ್ಟರುಗಳು ಆಗಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ)

ಆಯುರ್ವೇದದ ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಡೈರೆಕ್ಟರು, ಇನ್ನೊಂದು ಮದಿನನ್ ಸಲುವಾಗಿ ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಮತ್ತೊಂದು ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಹೆಲ್ತ್ ಸಲುವಾಗಿ.—ಈ ರೀತಿ ಮೂರು ಮಂದಿ ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಡೈರೆಕ್ಟರುಗಳಾಗುತ್ತಾರೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆಯುರ್ವೇದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಮನ್ನಣೆ, ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಟ್ಟು ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ ಇದೆ.

ಇದಾದ ಅನಂತರ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿಯೂ ಯಾವ ರೀತಿ ಸಿವಿಲ್ ಹಾಸ್ಪಿಟಲ್ಸ್ ಇರುತ್ತವೆಯೋ ಅದೇ ರೀತಿ—ಆಯುರ್ವೇದ ಔಷಧಿ ಸಿಕ್ಕುವ ದೆಸೆಯಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿಯೂ ಆಯುರ್ವೇದ ಔಷಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಹಾಸ್ಪಿಟಲ್ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರ ಕೆಳಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿಯೂ ಎರಡು ಅಥವಾ ಮೂರು ಯೂನಿಟ್‌ಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸೆಕೆಂಡರಿ ಹೆಲ್ತ್ ಯೂನಿಟ್‌ನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಅದು 10—20 ಸಾವಿರ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ನೋಳಗೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಒಂದೊಂದು ಯೂನಿಟ್‌ಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿರಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದರೆ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಯೋಜನೆ ಇದೆ. ಆ ಪ್ರಕಾರ ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮತ್ತೆ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದವರು ಆ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇದಾದಮೇಲೆ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಈಗ ಹೊಸದಾಗಿ ಮೂರು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ಬೆಳಗಾವಿ ಮತ್ತು ಬಿಜಾಪುರ ಈ ಮೂರು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಆಯುರ್ವೇದ ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾಲೇಜುಗಳಿಗೆ ಈ ದಿವಸ S.S.L.C. ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತ ಐಚ್ಛಿಕ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಪಾಸ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕಂಥ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಪ್ರವೇಶವಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಈ ಕಾಲೇಜುಗಳಿಂದ ಫಿಜಿಯೋಥೆರಪಿ ಆಫ್ ಆಯುರ್ವೇದದಲ್ಲಿ ಉತ್ತೀರ್ಣರಾಗಿ ಒಳ್ಳೆಯ ತಜ್ಞರಾದಂಥ ವೈದ್ಯರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ನಾವು ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಸುಲಭೋಪಾಯದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳದೆ ಈ ದಿವಸ ನಾವು ಕೇವಲ ಮಾಡರನ್ ಮೆಡಿಸಿನ್ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಆ ಮೂಲಕ ಎಲ್ಲ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೂ ಔಷಧಿಗಳನ್ನೊದಗಿಸಿ ಸಾಕಷ್ಟು ದವಾಖಾನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದರೆ ಅದು ಖಂಡಿತ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮೇಲಾಗಿ M.B.B.S. ಪಾಸ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕಂಥ ಡಾಕ್ಟರುಗಳನ್ನು ಈ ಎಲ್ಲ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೂ ಒದಗಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವರಿಂದ ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರಿಗೆ ಅಸ್ವೇನು ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲೇ ಇದ್ದು ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರ ಬಳಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವಂಥ ಈ ಆಯುರ್ವೇದ ಡಿಗ್ರಿಪಡೆದಂಥ ಜನರಿಂದ ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ನಾನಾಗಲೇ ಹೇಳಿದಂಥ ಮೂರು ಆಯುರ್ವೇದ ಕಾಲೇಜುಗಳಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿರುವ ಹಣ ಬಹಳ ಕಡಮೆ. 1957-58ನೆಯ ಸಾಲಿಗೆ ಕೇವಲ 1,800 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇವುಗಳ ದುರ್ದೈವಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಈಗ 1,200 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಆಯುರ್ವೇದ ಕಾಲೇಜಿನಿಂದ ತಯಾರಾಗಿ ಬರತಕ್ಕಂಥ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಒಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಳನ್ನು

ಕೊಟ್ಟರೆ ಇದರಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ಅನುಕೂಲ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಈ ದಿವಸ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ತಾರಾನಾಥ ಆಯುರ್ವೇದ ವಿದ್ಯಾಪೀಠವನ್ನು ವುಡಿದೆ. ಈ ಆಯುರ್ವೇದ ಪೀಠಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ವರ್ಷಕ್ಕೆ 15,000 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕಾಲೇಜ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯನ್ ಮೆಡಿಸಿನ್‌ನ್ನು ಇದನ್ನೇ ಅಪ್-ಗ್ರೇಡಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ 1908ರಲ್ಲಿ ಎಲ್. ಎ. ಎಂ. ಎಸ್. ಎನ್. ತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಡಿಪ್ಲುಮಾ ಕೊರ್ಸ್‌ನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿದ್ದರು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಮ್ಮ ಈಗಿನ ಆರೋಗ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮವನ್ನು ಜಿ. ಸಿ. ಎ. ಎಂ. ಎನ್. ತಕ್ಕ ಒಂದು ಡಿಗ್ರಿ ಕೋರ್ಸ್‌ನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಜಾಹಿರಾತು ಹೊರಡಿಸಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಈ ಅಂಶವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದಾರೆ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಈ ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿತಕ್ಕಂಥ ಶಿಕ್ಷಕರು ಅಷ್ಟು ತಜ್ಞರಾಗಿಲ್ಲ; ಇರತಕ್ಕವರಿಗೆ ಸಂಬಳ ಸರ್ಗ ಸರಿ ಯಾಗಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಅವರಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಪ್ರಿಯವಾಗಿ ದೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಿ ಸಾಕಾ ದಷ್ಟು ಬೆಡ್ಸ್-ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಂಜೆಸ್ ಸಹ ಸರಿಯಾಗಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಬಾಬಿನ್ನು ಒಂದು ಡಿಗ್ರಿ ಕೋರ್ಸ್‌ನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ದ್ದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮೊದಲು ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಒಂದು ಸರಿಯಾಗಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಆ ಆಯುರ್ವೇದ ಬಾಬಿಯಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಈಗ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಫುಲ್ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪೀಠ ಎರಡು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಗಳಿವೆ. ಈ ಎರಡರಲ್ಲೂ ಫ್ಯಾಕಲ್ಟಿ ಆಫ್ ಆಯುರ್ವೇದ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಪೋಸ್ಟ್ ಗ್ರಾಜುಯೇಟ್ ಕೋರ್ಸ್‌ಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ತಾಂಬ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ಈ ಎರಡು ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಗಳಲ್ಲೂ ಕರಿಕ್ಯುಲಂ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾರ್ಪಾಡುಮಾಡಿ ಫ್ಯಾಕಲ್ಟಿ ಆಫ್ ಆಯುರ್ವೇದವನ್ನು ಸೇರಿಸಿದರೆ ಅಗ ಈ ಆಯುರ್ವೇದ ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ಅಫಿಲಿಯೇಟ್ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

Sri U. M. MADAPPA (Chamarajaj-nagar).—Now-a-days the Ayurvedic Colleges are not affiliated to the Universities.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಈಗ ಈ ರೀತಿ ಬೊಂಬಾಯಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪೂನಾದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಆಯುರ್ವೇದ ಫ್ಯಾಕಲ್ಟಿ ಸೇರಿಸಿ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಅದನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಗೆ ಅಫಿಲಿಯೇಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಕರಿಕುಲಂ ಅನ್ನು ಮಾರ್ಪಾಡುಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಅದಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಯ ಸರ್ಕಾರವೂ ಕೂಡ ಹಾಗೆ ಮಾಡಲು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಂತರವಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಬಳ್ಳಾರಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಆಯುರ್ವೇದ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಈಗ L. M. S. ಎಂದು ಒಂದು ಡಿಗ್ರಿ ಕೋರ್ಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಪರಮಾಇಲ್ಲ. ಅದೇ ರೀತಿ ಹಿಂದೆ ಬೊಂಬಾಯಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಘಟಪ್ರಭಾದ ಹತ್ತಿರ ಒಂದು ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಆನ್ವೆಸ್ಟ್ರಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಆಫ್

ಕೋ-ಅಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳಾಗಿದ್ದು ಧರ್ಮದಿವಂಗತ ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಪಾಟೀಲರವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ವನ್ನೂ ಸಹ ಆಗಲೇ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿದ್ದರು. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಸಾವಿರ ದುಠದ ಸ್ವಾಮಿಗಳಿಂದ ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೂ ಚಂದಾ ವಸೂಲ್ಯಾಡಿ ಅಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಆಗಲೇ ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೋ-ಅಪರೇಟಿವ್ ಅಸ್ಪತ್ರೆನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಇದ್ದೆಲ್ಲ ಸರಿಹೋಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ದವರೇ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಐವತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಂಕ್ಷ ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಆ ಹಣ ಕೂಡ ಇನ್ನೂ ಸಾಕಾಗದು. ಈ ದಿವಸ ನಾವು ಸಹ ಅದೇ ರೀತಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೆಲ್ತ್ ಯೂನಿಟನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿದರೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರಿಗೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೇಗೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಆಯುರ್ವೇದ ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬಹುದು, ಎಲ್ಲ ಆರೋಪೆಥಿಕ್ ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬಹುದೆಂಬುದನ್ನು ವಿಮರ್ಶಮಾಡಿ ಅದರಂತೆ ಕೆಲಸನಡೆಸಿದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಆಯುರ್ವೇದ ಕಾಲೇಜನ್ನು ಈ ದಿವಸ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ಎಲ್ಲ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಅನುಕೂಲವಿರುತ್ತದೆ. ಆಯುರ್ವೇದ ಮತ್ತು ಆರೋಪೆಥಿಕ್ ಎರಡು ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನೂ ಒಂದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಎರಡಕ್ಕೂ ಕಾಂಪಿ ಟಿಷನ್ ಷುರುವಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಾಲೇಜಿಗೂ ಸಾಕಷ್ಟು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಅಥವಾ ಪೇಷಂಟುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಇರಲಾರದು. ಹೀಗೆಲ್ಲ ತೊಂದರೆಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ರೋಗಿಗಳಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಕೆಲವುಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಈ ದಿವಸ ಬೊಂಬಾಯಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆಯುರ್ವೇದಿಕ್ ಕಾಲೇಜನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ಕಟ್ಟಡ ಮತ್ತು ಎಕ್ವಿಪ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಲ್ಲಿನ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಐವತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರಿಗೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಈ ದಿವಸ ಆ ರೀತಿ ಒಂದು ಆಯುರ್ವೇದಿಕ್ ಕಾಲೇಜನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಮಾಡಿದರೆ ಆ ನಗರದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 60 ರಷ್ಟು ಆಯುರ್ವೇದ, ಶೇಕಡ 40 ರಷ್ಟು ಆರೋಪೆಥಿಕ್ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಇದ್ದು ಹಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಆಯುರ್ವೇದದ ಬಾಬಿನಲ್ಲೂ ಫ್ಯಾಕಲ್ಟಿ ಮತ್ತು ಫೋಸ್ಟ್ ಗ್ರಾಜುಯೇಟ್ ಕೋರ್ಸ್‌ಗೆ ಅನುಕೂಲ ಪಡಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ನಾವು ಬೊಂಬಾಯಿನ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅನುಸರಿಸಿರುವಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲೇ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ನಾವು ಸಹ ಈ ಬಾಬನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸದೆ ಹೋದರೆ ನಾವು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಖರ್ಚುಮಾಡತಕ್ಕ ಹಣವೆಲ್ಲ ವ್ಯರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಕುಷ್ಟಗಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆನಂದ ಆಯುರ್ವೇದಾಶ್ರಮ ಎಂಬುದಿತ್ತು. ಈಗ ಅದನ್ನು ಒಂದು ರೂರಲ್ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆಲ್ಲ ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ನಡೆದಿದ್ದುವು. ಆದರೆ ಈಗ ಆ ಕಾಗದಪತ್ರಗಳೆಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಈ ಸರ್ಕಾರದವರ ಕೈಗೆ ಬಂದಿರಬಹುದು. ಹಾಗೆ ಇನ್ನೂ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಅದು ಎಷ್ಟು ರಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ಎಗ್ಗಾಮಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಆದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನೀಗ ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಸುಮಾರು 15-20 ದಿನಗಳ ಕೆಳಗೆ ಅನಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಸರ್ವಿಸ್‌ಗಳ ಹುದ್ದೆಗೆ ಜನರನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ P.S.C. ಅವರು ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಕಾರ್ ಫಾರ್ ಮಾಡಿದ್ದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೊಂದು ಕಮ್ಯುನಿಟಿಗೆ ಇಷ್ಟಿಷ್ಟು ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡಿದ್ದರು. ಆದರೆ ನಾನೀಗ ಏನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೋ ಈ ವಿಚಾರ ಸರಿಯೇ ಅಥವಾ ತಪ್ಪೇ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಫಿರ್ಮಾದತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಪಾಸ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮೆಡಿಕಲ್ ಡಿಪ್ಲೊಮಾ ಪಡೆದಿರತಕ್ಕವರಿಗೆ ಅವಕಾಶಕೊಟ್ಟು ಕೆಲವರು ಮೆಡಿಕಲ್ ಡಿಗ್ರಿ ಪಡೆದಿರತಕ್ಕಂಥವರು ಗೋಲ್ಡ್ ಮೆಡಲುಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಪಾಸಾಗಿದ್ದವರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿದ್ಯಾ ಅರ್ಹತೆಯಿರುವವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು ವೆಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ P.S.C. ತೀರ್ಮಾನವೇ ಅಷ್ಟಿಲ್ಲ. ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಮ್ಮ ಆಪ್ತರು ತೀರ್ಪು ಕೊಡುವ ಕಾಂಕ್ಷೆ ಈ ಅಂಶಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಬುದ್ಧಾಗಿ ಪರಾಂಬರಿಸಿ ನ್ಯಾಯನಿಕ್ಕುವಂತೆ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇನ್ನು ಕಡೆಯದಾಗಿ ಗೋಕಾಕಿನಲ್ಲಿ ಕಾಲರ ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಆದರೆ ನಾನೀಗ ಸಾಕಷ್ಟು ವೇಳೆ ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ನಾನೀವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿರತಕ್ಕದ್ದೆಲ್ಲ ಬರಿಯಪಾಯಿಂಟ್ ಮಾತ್ರ. ವಿಚಾರ ವಿಮರ್ಶೆಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಂಥ ವೇಳೆಗಿಂತಲೂ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ನಿಮಿಷ ಹೆಚ್ಚು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ನನ್ನ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

*ಶ್ರೀ ಯು. ಎಂ. ಮಾದಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಆರೋಗ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಮತ್ತು ಔಷಧಿಗಳ ಇಲಾಖೆ ಇವೆರಡೂ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದವುಗಳೆಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದಿರತಕ್ಕಂಥ ವಿಚಾರವೇ ಆಗಿದೆ. ಆದರೆ ನಾನೀಗ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಔಷಧಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಪಡುತ್ತೇನೆ.

4 P.M.

ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಮ್ಮ ಅಧೀನದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅಸ್ಪತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಹೇಗೆ ಚೆಂಡರನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಔಷಧಿಗಳನ್ನು

(ಶ್ರೀ ಯು. ಎಂ. ಮಾದಪ್ಪ)

ತರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಪಡುತ್ತೇನೆ.

1948ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಲಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಡ್ರಗಿಸ್ನು ಆಕ್ಟ್ ಎಂದು ಪಾಸಾಗಿತ್ತು. ಆ ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಕಾರ ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ಆಮದು ಮಾಡುವ ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ಕಡಮೆಮಾಡಿ ಇಂಡಿಯಾ ಡೇಡ್‌ಲೈ ತಯಾರಾದ ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ಆದರೆ ಯಾವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಬಂದರು ಎನ್ನುವುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವಂತೆ ಬಡವರಾದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರು ಅಲೋಪಥಿಕ್ ಔಷಧಿಗಳನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕಾಯಿಲೆಯನ್ನು ವಾಸಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ಇದರ ಉದ್ದೇಶ. ಐಶ್ವರ್ಯವಂತರಾದವರು ಮಾತ್ರ ಇಂತಹ ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು; ಮತ್ತು ಕಾಯಿಲೆಗಳನ್ನು ವಾಸಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಬಡವರಾದವರು ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ಇಂತಹ ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅವರ ಕಾಯಿಲೆಗಳನ್ನು ಗುಣಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ ಈ ಕಾನೂನಿನ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ, ಮದರಾಸು, ಬೊಂಬಾಯಿ, ಕಲ್ಕತ್ತಾ ಮತ್ತು ಕೊಲ್ಲೂರು ಈ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ಯಾಕ್ಟರಿಗಳು ಇರುವುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ಸ್ಕೋರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಪ್ಯಾಕ್ಟರಿಗಳಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ; ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿ "ನೋ ಪ್ರಾಫಿಟ್ಸ್, ನೋ ರಾನ್" ಎನ್ನುವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಇದು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಧ್ಯ, ಇದನ್ನು ಸರಕಾರದವರು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇದನ್ನು ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಈ ಔಷಧಿಗಳ ಬೆರೆ ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿರಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ "ಬಹಳ ಮಾರ್ಕೆಟ್"ನ ಕಾಂಪಿಟಿಷನ್ನು ಎನ್ನುವುದೇ ಕಾರಣವೇನೋ ಎನ್ನುವ ಹಾಗೆ ತೋರುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಔಷಧಿಗಳನ್ನೇ ನೋಸ್ಕೋರಿನಲ್ಲಿ ಟೈರುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯಾದ ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ಯಾವ ಯಾವ ದರ್ಜೆಯ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಮುಖತ್ತಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ಯಾವ ಯಾವ ರೋಗಿಗಳಿಂದ ಹಣವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ನಮಗೆ ಇರಾಖೆಯ ಲೆಕ್ಕ ಪತ್ರಗಳಿಂದ ದೊರೆಯುವುದೇ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಘಂಟಾ ಘೋಷವಾಗಿ ಹೇಳಬಲ್ಲೆ. ಜನರಲ್ ವಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಬಡವರೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ಔಷಧಿಗಳೆಲ್ಲ ಇಂಜಕ್ಷನ್ನು ಟ್ಯಾಬಲೆಟ್ ಇರುವುದಿಲ್ಲ; ಮತ್ತು ಅವರು ಒಡವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಲ್ಲಿ ದುಡ್ಡಿಲ್ಲ ಐಶ್ವರ್ಯವಂತರಾದರೆ ದುಡ್ಡನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸ್ವಲ್ಪವು ವಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದುಕೊಂಡು ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಈ ಜನರಲ್ಲು ವಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿರುವ ಬಡವರ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಹಳ ಮಹತ್ತರವಾದ ಮತ್ತು ತೀವ್ರವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು

ತಾವು ಲಘುವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಇದನ್ನು ಹೇಗೆ ಪರಿಹಾರ ಮಾಡಬಹುದು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಲಹೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಜನರಲ್ ವಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ರೋಗಿಯ ಹಿಂದುಗಡೆ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿ ಎಂದರೆ ಚಾರ್ಟ್ ಇರುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಆ ರೋಗಿಗಾಗಿ ಯಾವ ಯಾವ ರೀತಿಯಾದ ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಿಕ್ಸಕ್ಟುಬು ಮಾಡಿದ್ದರು, ಅವುಗಳೆಲ್ಲ ಎಷ್ಟು ಔಷಧಿಗಳು ಸ್ಯಾಕು ಇರಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಎಷ್ಟು ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಡ್ಡೆಜು ಮಾಡಲಾಯಿತು, ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟು ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ತರಿಸಲಾಯಿತೇ, ಇಲ್ಲಿ ರೋಗಿಗಳೇ ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ತರಿಸಬೇಕಾಯಿತೇ ಎನ್ನುವ ವಿವರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯುವ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭ ಒದಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ರೋಗಿಗಳ ಹಿಂದುಗಡೆ ಇರುವ ಚಾರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವುದರಿಂದ ಈ ವಿಷಯ ರೋಗಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ಈ ಚಾರ್ಟನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ವಿವಾದರೂ ಸಲಹೆ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ತಿಳಿಸಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಯು. ಎಂ. ಮಾದಪ್ಪ.—ಅದೇ ಸಲಹೆ ವಿಚಾರವಾಗಿಯೇ ಈ ಚಾರ್ಟನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು. ಈ ಬಡವರಾದ ರೋಗಿಗಳು ಜನರಲ್ ವಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಸರಕಾರದವರು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ತಮಗೆ ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಈಗಾಗಲೇ ಕೆಲವು ಸ್ನೇಹಿತರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಬ್ಯಾಂಡೇಜಿನ ಬಟ್ಟೆ ಕೂಡ ಇಲ್ಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು; ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಔಷಧಿಗಳೇ ಇಲ್ಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದು ನಿಜವಾದ ವಿಷಯ. ನಾನು ಬೇರೆ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಾದ ಚಾಮರಾಜನಗರದ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ವಿಚಾರ ಮಾತ್ರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈಚೆಗೆ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದು ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಯಲ್ಲಿರುವ ವಿಸಿಟರ್ಸ್ ಬುಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ನೋಟನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ನೋಟಿನ ವಿಚಾರವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ತಂದರೆ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆ ನೋಟಿನಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರು ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಬೇಗನೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಬರೆದು ಈಗಾಗಲೇ ನಾಲ್ಕೈದು ತಿಂಗಳಾದವು. ಆದರೂ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರು ಏನೂ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನೇನೋ ಹೇರೆಯೊನಿಟ್ಟಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ಕೇಳಿದೆ. ಅದೇನಾದರೂ ಆಗುತ್ತದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಇಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕೆಲವು ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಮೆಟಿನ್‌ಟಿ ವಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು 5,000 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಾರ್ವಜನಿಕರೊಂದಿಗೆ ಸಹಕರಿಸದೇ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಾರ್ವಜನಿಕರೊಂದಿಗೆ ಸಹಕರಿಸಿ ಜಾಗೃತರಾಗಿ ಕಾರ್ಯ

ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಎಲ್ಲ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಚಾಮರಾಜನಗರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕಾದೇರು ಎಂಬಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮೆಟರ್ನಿಟಿ ಹಾಸ್ಪಿಟಲ್‌ನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು 1947ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಸಾರ್ವಜನಿಕರು 10,500 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಡಿಪಾಜಿಟ್ ಮಾಡಿದ್ದರು; ಮತ್ತು ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬೋರ್ಡ್ ನವರೂ ಕೂಡ ಸರಕಾರದವರಿಗೆ ರೆಕಮೆಂಡು ಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಏನಾಯಿತು ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ; ಹಾಗೆಯೇ ನಾನು ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಈ ಮೆಟರ್ನಿಟಿ ಮತ್ತು ಹೆಲ್ತ್ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದೆ. ಆ ಪ್ರಕಾರ ಆರೋಗ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಕ್ಕ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿಯಿತು. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಎಸ್ಕಿಮೇಟುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಈಗಾಗಲೇ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಎಸ್ಕಿಮೇಟು ಮೆಂಟನನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳಿದೆ; ಮತ್ತು ಇದು ಈಗ ನಂಜನಗೂಡು ಸರ್ ಡಿವಿಜನ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಿತು. ಇದನ್ನು ಜಾಗೃತ ಕಾರ್ಯಗತಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮೆಟರ್ನಿಟಿ ಹೋಂ ಎಂದು ಯಳಂದೂರಿನಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಒಬ್ಬರು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಈಗಲೂ ಬೀಗ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಉತ್ತಮವಾದ ಆರೋಗ್ಯದ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪಾರಂಭಮಾಡಲಿಲ್ಲವು ಎಂದು ಇದನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಟ್ಟಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಬಹಳವಾಗಿ ವ್ಯಥೆ ಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಇಂದೋ ನಾಳೆಯೇ ಮೃತ್ಯುವನ್ನು ಅಪ್ಪುವುದರಲ್ಲಿದ್ದಾರೆಂದು ಈಚೆಗೆ ವರ್ತಮಾನ ಬಂದಿದೆ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇರುವಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ತಮ್ಮ ಜೀವಮಾನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದಾನ ಮಾಡಿದುದು ಕೂಡ ಸಾರ್ಥಕವಾಗಲಿಲ್ಲವು ಎಂದು ಕೊರಗುವ ಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದವರು ತಕ್ಕ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ಇದನ್ನು ಆರಂಭಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವುದಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಡಾಕ್ಟರನ್ನು ಕೂಡಲೇ ನೇಮಿಸಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ಅವಶ್ಯಕ. ಡಾಕ್ಟರನ್ನು ನೇಮಿಸುವುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರ. ಅವರಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಜನಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕ ಅನುಕೂಲಗಳು ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ.

ಮತ್ತು ಒಂದೇ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಎಂದರೆ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಹೆಲ್ತ್ ನ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಜನಗಳ ಆರೋಗ್ಯ ಕೆಡಲು ಮತ್ತು ಕಾಯಿಲೆಗಳಿಗೆ ಕಾರಣ ಈಗ ಇರುವ ಹೊಟೆಲುಗಳ ಆಹಾರ ಒಂದೇ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇಂತಹ ಹೊಟೆಲುಗಳಲ್ಲಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ನ್ಯೂಟ್ರಿಷನ್ ವಾಲೂ, ಇರುವ ಆಹಾರ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈಚೆಗೆ ಸೆಂಟರ್ ಗವರ್ನಮೆಂಟಿನಿಂದ ನ್ಯೂಟ್ರಿಷನ್ ಅಡ್ವೈಸರಿ ಕಮಿಟಿ ಎಂದು 1938ನೆಯ ಇಸವಿಯಿಂದ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಅದೇ ರೀತಿಯಾದ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಸ್ಟೇಟು ಲೆವೆಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ ಇಂತಹ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ರೋಗಪ್ರದೋಷಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಾಯಿಲೆಗಳು ಬಾರದಂತೆ ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ಹೊಟೆಲುಗಳ ಮೇಲೆ ತಕ್ಕ ಕಂಟ್ರೋಲನ್ನು ಇಡಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ಈಗ ಖಾಯಿಲೆಗಳು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕೆ

ಈ ಹೊಟೆಲುಗಳೇ ಮುಖ್ಯಕಾರಣ ಎಂದು ಘಂಟಾ ಘಂಟಾವಾಗಿ ಹೇಳಬಲ್ಲೆ. ಹೆಲ್ತ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರು ಸರಿಯಾಗಿ ಈ ಹೊಟೆಲುಗಳ ಮೇಲೆ ನಿಗಾ ಇಡುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ತೋರುತ್ತಿದೆ. ಹಾಗಿರುವುದರಿಂದಲೇ ಎಷ್ಟೋ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಟೆಲುಗಳು ಕಟ್ಟಿ ಹೋಗಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಕೆಲವು ಹೊಟೆಲುಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಟಿಟಿಕಗಳೇ ಇಲ್ಲ, ಕೆಲವು ಕಡೆ ತಿಣ್ಣೆ ಮತ್ತು ಸೊಳ್ಳೆಗಳಿಂದ ತುಂಬಿರುವ ರೂಮುಗಳು ಇವೆ. ಹೀಗೆ ಇರುವ ಹೊಟೆಲುಗಳೆಲ್ಲ ಹೆಲ್ತ್ ಇಲಾಖೆಯವರು ಹೇಗೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್‌ನ್ನು ಇವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದೂ ನನಗೊಂದೂ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟು ನೋಡಿದರೆ ಇಲ್ಲೇ ಹಾಸಗಾಹಿಯೇ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೋಚರವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಹೆಲ್ತ್ ಇಲಾಖೆಯವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದುದು ಅಗತ್ಯ ಎಂದು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಗ್ರಾಮಾಂತರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅಲ್ಲಿ ಕ್ಷಯರೋಗ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು wards ಮಾತ್ರ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿದ್ದು ಇದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದಂಥ ವಿಷಯ. ಈಗ ಹೆಚ್ಚು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ತಾವು ಮನೆ ಕಟ್ಟುವ ವಿಷಯ ಮತ್ತು ಗೊಬ್ಬರ ಗುಂಡಿಗಳನ್ನು ಊರಿನಿಂದ ದೂರ ತೆಗೆಯುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಜನಗಳಿಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳಸಿದಾಗ ಇದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಗಮನಿಸಬೇಕು. Intensive tour ಮಾಡಬೇಕೆಂದು N.E.S. areaದಲ್ಲಿ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಒಂದು ಅರ್ಡರ್ ಇದ್ದರೂ ಸಹ intensive tour ಎಷ್ಟು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಎಷ್ಟು ಬೋತಾ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆನ್ನುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾ ಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

*Dr. A. R. KARISIDDAPPA (Arsikere).—Sir, in supporting the demand that is under discussion today, I wish to give some suggestions to the Government. The allopathic medicines and drugs are dangerous if they are used in the dosage other than what is mentioned and if they are used indiscriminately by the public. Though the Drugs Act is supposed to exist for the last six or seven months, proper action has not been taken under this Act to check indiscriminate use of the drugs. Some of the drugs are highly injurious to the health of the public. To give an example, we know that there are a number of cases where people have taken some tablets and committed suicide. So, the patent drugs and medicines of allopathic system should not be allowed to be sold by the chemists or the druggists indiscriminately to the public. Although the Drugs Act exists, I am aware that these patent medicines are sold indiscriminately to anybody and even to children.

(DR. A. R. KARISIDDAPPA)

For example, antibiotics like Cibazol are available even in *Panbeeda* shops and restaurants. So, I request the Government to see that this Drugs Act is enforced properly throughout the State and that drugs are not sold by the chemists or in any other shop indiscriminately to the public.

Regarding the Public Health Department, as we are all aware, this department is there to prevent the spread of epidemic diseases and to improve the health of the people of the State. In our State nearly $\frac{1}{3}$ of the area is covered by the Health centres—primary health centres are about 204 and secondary health centres are about 26. This department is a very important department because it is there to prevent and improve the health of the State and also prevent the spreading of epidemic diseases. The Government must see that this department works efficiently. Now only $\frac{1}{3}$ of the area of the State is covered by these health centres and I would like to suggest that the remaining $\frac{2}{3}$ area must also be covered by Health units.

I would in this connection like to make mention of the infectious diseases. The Government have not taken proper steps to prevent some infectious diseases like rabies. This is a very dangerous disease which usually poor people get. This rabies disease comes because of a bite from a mad dog. If this disease comes to a man it is very dangerous because there is no specific treatment for that. If a person is attacked by this disease the result will be fatal. The treatment that could be given would be only prophylactic. If a person comes here with that disease the Government has not made any arrangement to treat such cases and we have to refer such cases to places like Coonoor. Also, the Government have not made sufficient arrangements to prevent the menace of stray dogs because these stray dogs will become rabid dogs and a bite from the rabid dogs is dangerous.

Coming to the Medical Department, we have got in our State about 776 medical institutions, i.e., about one

institution for every 25,000 population. In the Second Plan it is contemplated to provide one institution for every 15,000 population. This means that we should start 500 to 600 institutions in our State. Of course the Government is spending a lot of money over these medical institutions with an intention that poor men might get adequate medical facilities. But, I want to ask one question and that is, are they sure that a poor man coming from a village which is hundreds of miles away, is getting adequate medical treatment freely from these institutions? I can say that they will never get unless they empty their pockets. So I would like to suggest one thing. Our doctors must be made, as Government officers are made, as full time workers. There is a provision for allowing private practice. In my opinion, this should be put an end to. Some handsome allowance can be paid to the doctor so that he may not be allowed to practise privately outside the hospital. If at all, the doctor should devote his whole time in the hospital itself. This is one way of seeing that a poor man at least will have the full attention of the Government doctor in a medical institution.

Regarding major medical institutions, under the Second Five-Year Plan, about 500-600 medical institutions are expected to be started. All major institutions, that is, all well equipped hospitals are in the old Mysore area, say, Bangalore and Mysore. If there is any chance of starting a major medical institution, it is better to start it in any part other than the old Mysore area. Why I make this suggestion is this. Major well equipped hospitals are mostly at Bangalore and if there is to be any proposal to start a major hospital, it is better to start it in the new integrated areas.

I should like to say a few words about the D.M.S. The present D.M.S. who has been re-appointed was my Professor. He is a very nice man. He has been rendering service as an able physician for the past 35 years. Let me say something about his office. In his office, there is malpractice. Some corruption is going on for so many

years, specially regarding the transfers of doctors. There are some places in our State where a doctor can have a very good practice. To transfer a doctor to such a place, some malpractice is there for the past so many years. I would appeal to the Government and also to the D.M.S. to see that such things will never happen.

Next about lady doctors, whenever a question is put to our Health Minister, he will be saying that there is a great dearth for lady doctors in the State. What is it that the Government have done to see that this dearth is removed? Government have never contemplated to do anything at all in this respect, because the number of lady doctors is still very meagre. I should like to make one suggestion. We have got four Medical Colleges providing seats to students. I hope Government will see that the proportion that is allotted to lady candidates is increased in future at least.

Sri J. H. SHAMSUDDIN (Honawar).—It should be according to the population of the ladies that exists.

Dr. A. R. KARISIDDAPPA.—Government must have some definite plan regarding the specialists of various departments that are required by the State. Government does not seem to have any definite plan regarding this. Even in our State there are cases of heart failure occurring often. But is there at least one doctor who can call himself boldly as a heart specialist? There is not even a single heart specialist. There may be a M.R.C.P. or something like that. They cannot call themselves as specialists of heart diseases. Since 1954 Government has not sent any doctors to foreign countries. So I hope the Government will consider sending doctors to foreign countries for specialisation in the subjects that are required in the State.

Many students who have passed L.M.P. are going in great number to places outside the State for undergoing condensed medical course; for so many years they have been going outside. There is a great urge from the public and the Medical Association for the Government to open a condensed medi-

cal course in our State. Still the Government has not opened it.

We have got four Medical Colleges. I request the Government to see that they will provide for the L.M.Ps. some definite number of seats every year to enable them to become graduates.

I thank the Speaker for having given me an opportunity to speak.

***Dr. T. PARTHASARATHY (Malleswaram).—**Mr. Speaker, Sir, I would like to say a few words on these Demands. I am very sorry that the grants under both the Demands are small. In the last year when I was speaking on the Budget, I requested the Minister to see that a higher grant was provided towards the Health Demand, that is, towards the Health Department. But this time again I see that as compared to the grant to the Medical Department, the grant to the Public Health Department is low. Why I am insisting on this is we may sanction Rs. 10 crores to the Medical Department.

Sri R. M. PATIL.—Don't be led away by figures. The Hon'ble Member must always think in terms of utility rather than figures.

Dr. T. PARTHASARATHY.—On the curative side we can develop wonderfully well. But I would like to have the help of the doctors in bringing in the preventive aspect to the maximum extent, so that we may give less trouble to doctors and make the hospitals less crowded. At least next year the grant to the Public Health Department should be doubled and a little more than that given to the Medical Department. Why I touched on preventive aspect so emphatically is, if you allow a person to contract disease, it is Government that has to pay for the cure and the generation will suffer because the infection will spread and we have to open more institutions, more doctors are to be employed and everybody will demand hospitals in every centre. It will be something like Grow More Food campaign or any other campaign. We have to see that we do not allow diseases to enter into the constitution of human beings.

Coming to hospitals, I would suggest that there should be a definite reorga-

(DR. T. PARTHASARATHY)

nisation of the hospitals and their working. I very well appreciate the work that is done in the hospitals, but the time old method which is adopted there is not taking the maximum out of every doctor and we are not getting the maximum for the expenditure that we incur.

4.30 P.M.

The details of the methods, I will certainly discuss with the Hon'ble Minister in person because I do not want to take the time of the House now. As regards accommodation in beds, for example Victoria Hospital was built in 1900, but a very few wards have been added to it though the population has multiplied ten times. I would request the Health Minister to put up at least less expensive wards with a more number of beds instead of stone buildings which cost more but give less space. I would like to refer to the measures to be taken to immunise people from getting these common infections. Very little work has been done in this field by the Public Health Department. I know they are attempting to do some sort of work. But it is sporadic and not well planned and without a blue print. All the doctors will agree with me when I say that we come across cases of tuberculosis almost every day like any other disease and we now attend to 10 per cent of the patients who are suffering from tuberculosis. Why there has been increase in the incidence of tuberculosis any one can understand because preventive measures have not been taken and isolation and quarantine methods have not been properly followed. Health statistics should be conducted throughout the State and every individual classified as to what he is suffering from so that contamination may be prevented and the people spared from the infection of diseases. Whooping cough is a scourge among children. We have to give very great attention to the growth of children and their health. We are definitely neglecting it because we are imagining a grand prosperous State through Five-Year Plans but we are not

preparing our children to reap the benefits of those plans by providing them with good health. Whooping cough is found among the children in the school and we do not immunise them before sending them to schools. We could see it in nursery schools that every child is infected with whooping cough. I therefore request the Health Minister to immunise these children from that disease. Every child should be immunised for whooping cough through anti-whooping cough vaccine. It is not very costly and it can be given in doses. It immunises against whooping cough, diphtheria, etc. It is very useful and a less expensive medicine manufactured by Glaxo Laboratories. The Government should undertake a campaign in a large measure and give it to the children.

Regarding leprosy, I must say that it is a disease which is almost neglected by society. In fact the contagion is not so great and it does not spread so quickly as other diseases. But the patients should be correctly isolated and they should be given a place in society. In fact the influx of lepers from outside the State should be properly checked. Our State is full of lepers who have come from the neighbouring States, because there is no prohibition in Bangalore City. That is the reason why they come, not for treatment, but for begging and they can use the money got through begging to go and drink in an arrack shop and have a comfortable sleep in the night. I would like to impress upon the Health Minister to urge the Central Government to abolish tax on drugs. I do not know why drugs should be taxed at all. After all, it is a humanitarian problem. When a patient goes to a hospital, he is depleted of his money for he has not only to pay extra money for his nutrition but also he has to provide a living for his family at a time when he will be without wages. I do not think it is correct to tax the drugs which he wants to purchase in order to get rid of that disease. I therefore suggest that tax on food and tax on drugs which are supplied to patients should be removed immediately and drugs should be provided to them

at a very low cost so that they may be within the reach of every stratum of society, whether poor or middle class or even beggars. Regarding prevention of infection, I would like to mention, that just as my other friends have stated, these hotels are a source of many infections, and the main agents who supply patients to doctors and hospitals are these hotels. Especially these small coffee clubs have no method of sterilization and even the Health Department of the Corporation is not taking very active steps in closing those hotels which do not comply with the rules. The way in which they wash the cups and the way in which they clean the place is really bad. The same thing was happening in the hotel below Vidhana Soudha. I once went and saw what was happening there and I found them washing the cups with cold water. Luckily that hotel has been removed now and given to safe hands. I therefore suggest that hotels should be strictly supervised and unhealthy hotels which do not use sanitary methods and sterilisation should be immediately closed. Then I come to crowding in buses. In fact I have observed buses that take patients to sanatorium, where tuberculosis patients would be standing and healthy persons would be sitting and if these T. B. patients were to spray the disease on the healthy patients, they will also catch the infection. They should be allotted separate bus or they should not be mixed with healthy people. I cannot understand the conglomeration of healthy and unhealthy people put together in a bus.

Coming to Ayurvedic and Unani system of medicines, my friend Sri Jatti was very particular about propagating this system. I have full sympathy for that. But I request that there should be a scientific background and these drugs should not be given indiscriminately. If they are administered after a proper diagnosis, they are very good. Since the diagnosis is poor and not correct, they have no value. I want to speak on dental hygiene. We have to lay great stress on dental hygiene. Mouth is the gateway to health and I have observed that very little

attention is being paid to oral hygiene. Every aspect of preventive medicine is developed, but somehow dental surgery and dental hygiene are forgotten. Hospitals have a dental surgery but proper education to people regarding oral hygiene is not correctly imparted. If particular care is taken to bring about good oral hygiene, many of the diseases can be prevented and thereby men can maintain good health.

ಶ್ರೀಮತಿ ನಾರತ್ಯಮ್ಮ (ಗಾಂಧಿನಗರ).— ಮಾನ್ಯ ಆರೋಗ್ಯ, ಆರೋಗ್ಯ ಸಚಿವರು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ತಂದಿರುವ ಬೇಡಿಕೆಗೆ ನನ್ನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ, ಒಂದೆರಡು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಆರೋಗ್ಯವೇ ಭಾಗ್ಯ ಎಂಬ ನಾಣ್ಯದ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಆರೋಗ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟು ನಿಗಾ ಕೊಟ್ಟರೂ ತೀರದ್ದಾಗಿದೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳ ಕಡೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಅನುಕೂಲತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ನಿಗಾ ಕೊಟ್ಟಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಬಹಳ ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹೆರಿಗೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳ ಸೌಕರ್ಯವಂತೂ ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿರುವ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಕನಸಾಗಿದೆ. ಈ ಅನುಕೂಲಗಳಿಂದ ಅನೇಕ ಜನ ಮಹಿಳೆಯರು ಕಷ್ಟಕ್ಕೈಗುರಿಯಾಗಿ ಪ್ರಾಣ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹೋಬಳಿಗೂ ಹೆರಿಗೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಅನುಭವಸ್ಥರಾದ ಮಹಿಳಾ ಡಾಕ್ಟರ್ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಮಹಿಳಾ ಡಾಕ್ಟರು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಪರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯಲು ಅವರನ್ನು ಕಳಿಸಬೇಕು. ಅಂಥ ಅನುಭವವನ್ನು ಪಡೆದು ಬಂದ ಡಾಕ್ಟರುಗಳಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೇವೆ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಈಗ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಮಹಿಳಾ ಡಾಕ್ಟರು ಪರದೇಶದ ವಿದ್ಯಾ ವ್ಯಾಸಂಗಕ್ಕಾಗಿ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ವರ್ಷಗಳು ಗತಿಸಿಕೊಂಡರೂ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನೂ ಸರ್ಕಾರ ಕೈಗೊಂಡಿಲ್ಲ. ಇದು ಬಹಳ ವಿಷಾದಕರವಾದಂಥ ಸಂಗತಿ. ಪ್ರತಿ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲೂ ಅನುಭವಸ್ಥರಾದ ನರ್ಸ್ ಗಳು ಸಹ ಇರಬೇಕು. ಬೆರ್ರಾ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳದ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಎರ್ರಾ ವಿಧವಾದ ಖಾಯಿಲೆಗಳಿಗೂ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಸಲಕರಣೆಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕೊಡುವಂಥ ಒಂದು ಆಸ್ಪತ್ರೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಿದರೆ ತುಂಬ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಬಹಳ ದೂರ ಪ್ರದೇಶದ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಂದ ಕೆಲವು ಖಾಯಿಲೆಗಳಿಗೆ ಕೆಲವರು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬರುವಂಥಾ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಅನುಕೂಲಸ್ಥರು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಒರ್ಪು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರಬಹುದು. ಆದರೆ ಬಡವರಿಗೆ ಮತ್ತು ಹಳ್ಳಿಯವರಿಗೆ ತುಂಬ ಅನುಕೂಲವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂಥ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ಕೆಲವು ಡಾಕ್ಟರುಗಳು, ನರ್ಸ್ ಗಳು ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಒಂದೇ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಇವರುಗಳು 'ದೇವರು ವರ ಕೊಟ್ಟರೂ ಪೂಸಾರಿ ವರ ಕೊಡನು' ಎನ್ನುವವಾಗಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವರನ್ನು ಒಂದು ವರ್ಷದೊಳಗೇ ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಬಂದುಕಾಲವನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ

(ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ)

ಮಾಡಿ, ವರ್ಷ ವರ್ಷವೂ ಕೆಲವರಿಗೆ ವರ್ಗವಾಗುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು. ವಸತಿ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ವರ್ಗವಾದಾಗ ಬೇರೆ ಜಾಗಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಹಿಂಜರಿಯುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ತುಂಬ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳ ಹತ್ತಿರವೇ ಮನೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಆಯುರ್ವೇದದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ತುಂಬ ಉದಾಸೀನಭಾವನೆ ತಾಳಿದೆ. ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ಮೂಲಕ ಗುಣವಾಗಿದ್ದ ಕೆಲವು ಕಾಯಿಲೆಗಳು, ಇದರ ಮೂಲಕ ಗುಣವಾಗಿವೆ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇಂಥ ಮಹತ್ವಪೂರಿತವಾದ ಆಯುರ್ವೇದ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾದುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ಹೆಚ್ಚು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಆಯುರ್ವೇದ ಕಲೆಯು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು. ಡಾಕ್ಟರುಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಲೆಜುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರೂ ಚಿಂತೆ ಇಲ್ಲ. ಯೋಗ್ಯತೆ ಉಳ್ಳವರಿಗೆ ಓದಲು ಅವಕಾಶ ದೊರಕಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೌಲಭ್ಯ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಔಷಧಿಗಳು, ಸಾಮಾನುಗಳು ದುರುಪಯೋಗವಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಆರೋಗ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು, ವಿಶೇಷ ಗಮನಕೊಟ್ಟು, ಅವರ ಹೆಸರು ಚಿರಸ್ಥಾಯಿ ಆಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ಕ್ಷಯರೋಗ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಕಾಶವಿಲ್ಲದೆ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಹಾಗೆಯೇ ಸಾಯುತ್ತಾ ಇದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಹೋದಿಸಲ ಬಡ್ಡಿಟ್ ಚರ್ಚೆ ಯಾದಾಗಲೂ ಸಚಿವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲಾಗಿತ್ತು. ಆ ಕೆಲಸ ಇನ್ನೂ ಆಗಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನೂ ಕೈಗೊಂಡಿಲ್ಲ. ಮುಂದಿನ ಸಲವಾದರೂ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಟೀಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡದಂತೆ ಮತ್ತು ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮಾತನಾಡದಂತೆ ಒಂದು ಯೋಗ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಜನತೆಗೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಾರೆಂಬ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಗಳಿಸಲೆಂದು ಹಾರೈಸಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ನನ್ನ ವಂದನೆಯನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿ, ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri K. MALLAPPA (Mercara).—Mr. Speaker, Sir, I rise to offer a few remarks on the Demands. The former State of Coorg had put into effect a scheme known as the Group Hospitals Scheme with the co-operation of the planters. Under this scheme, the planters had agreed to contribute a recurring grant contribution of five rupees and a non-recurring contribution of fifteen rupees for starting this group hospitals. And, accordingly, the planters had made contributions both recurring and non-recurring. The

Governor of this State, when he addressed this Assembly on a former occasion, had commended this scheme for the adoption of this State. Even though this commendation was made more than one year ago, it is a matter of regret that this State has not adopted it. I should like to mention in this connection that the scheme which started so well in Coorg is now not being worked with the enthusiasm with which it was started. I should like to request the Government that the scheme should be worked with all the seriousness it deserves not only in the former State of Coorg but also in the plantation areas of this State.

Sir, in the last budget estimates, a provision had been made to construct a T.B. hospital and a Pathological Laboratory at Mercara. I regret to note that though the provision had been made for these two works, no work was taken up last year and I do not think any provision is made during the current year for the works. I request the Government to consider this question with all seriousness and see that the two works are executed during the current year making provision, if necessary, by reappropriation of funds from the savings.

Before I conclude, Sir, I should like to refer to the assistance of the Central Government regarding the medical and health measures in the State. I learn, to my great regret, that this State was given an assistance for the extension of T.B. beds to the extent of about 50 during 1957-58, that offer was not made use of spite of the fact that there is so much of pressure, so much of demand for T.B. beds in the State. My request to the Government is that the assistance, which is so difficult to get, from the Centre, should be fully availed of and made use of. Sir, with these remarks I support the Demands placed before this House.

(Several members rose.)

Mr. SPEAKER.—How much time does the Minister require?

Sri R. M. PATIL.—About 40 minutes.

Mr. SPEAKER.—I will reduce the time limit; each member will have seven minutes only.

*Sri G. VENKATA GOWDA (Palaiyam).—Mr. Speaker, the Medical Demand placed before us does not deserve our approval for the simple reason that most of the staff concerned with these hospitals and dispensaries are lacking in spirit of service, human approach and I should say that human touch and spirit of service are totally absent so far as many of the doctors are concerned. It is therefore up to the Government to come to the rescue and see that this spirit of service is instilled in the minds of these doctors and that the money is properly spent. There are a number of hospitals and dispensaries in the rural areas also and most of them have no doctors. As we are aware 80 per cent of the people live in villages and in spite of that due attention is not paid to the rural population.

So far as treatment that is accorded in the hospitals and dispensaries is concerned, it is rather painful and the comment of the man in the street is that it is a licensed murder. I do not know whether there is truth in it or otherwise. Anyway that comment is being heard. When we are spending crores of rupees why should we give room for such comments and complaints from the public? There are instances where people who have been operated are left, without being taken care of, to the mercy of ward boys and nurses there and of a person who has sustained multiple injuries not being dressed properly. There are instances where costly medicines purchased for the purpose of somebody are disappearing for the benefit of others. These malpractices, of which Dr. Karisiddappa was also telling before the House, the Hon'ble Minister should see, are put an end to.

So far as the daily rounds of these doctors are concerned, they have become more a fashion than anything else. Simply to satisfy the requirements of the hospital rules this routine business is kept up. I do not understand why the missionary zeal is totally absent so far as these institutions are concerned; when we compare the treatment that is meted out in the missionary hospitals to that in our Government

institutions, I do not understand why there should be such vast difference. It is up to the Hon'ble Minister to devise methods or reorganize the department so that the same enthusiasm and the same spirit of sacrifice exist in our hospitals. Also, a lot of discrimination is being made on the basis of certain factors like persons being poor, and persons with influence and money. We know that our people are so poor that unless there is the attitude of service nothing can be done to them.

So far as the administrative side of the hospital is concerned, I regret to say that it has become loose. There is a tendency in so many doctors to choose only places like Bangalore and Government should therefore adopt a policy that is existing in the Central Government where doctors are often changed or transferred to different places altogether and not to a different institution in the same place. No doctor however efficient he may be should be allowed to monopolise any place. Of course exception should be made in the case of those people who are experts and proper equipment is not found for them elsewhere.

So far as the Board of Visitors is concerned, even representatives from non-governmental institutions should be included and not only those in Government Departments.

Distribution of food also must be improved.

The other day the Hon'ble Minister was pleased to say that there were institutions which took money in the guise of donations while admitting students to colleges. I think it is a retrograde step because we cannot give the name of donation when the money is given for taking students. Donation is something which is free, expecting nothing in return. I do not know how our Hon'ble Minister defines it as donation when money is given for securing a seat and it cannot come even under the term 'sale' because by giving money a person cannot purchase a seat. There are some institutions which take money in the guise of reserving seats. This kind of a thing should not be allowed. It is nothing but illegal gratification openly done. Government

(SRI G. VENKATAI GOWDA)

seem to have closed their eyes so far as that part of the institution is concerned.

Sri R. M. PATIL.—It is not illegal gratification.

Sri G. VENKATAI GOWDA.—If the colleges cannot manage let them ask aid from the Government and from the public also. Let them not take money from the students and reserve seats. It is illegal gratification and Government should stop it and give aid to such institutions. Otherwise they should not also recognise such institutions, and they will not be moving towards the achievement of social welfare State if that sort of a thing is allowed.

Dr. Karisiddappa also was saying that condensed courses had not been introduced in Medical Colleges.

So far as compounders in the old Mysore State are concerned—in Madras they are called as Pharmacists—their nomenclature should be changed so as to infuse more enthusiasm in them. Salaries of the compounders are not based on equitable terms. Even technicians in Medical service are drawing a higher salary than the compounders. So their name should be changed and kept on par with those persons.

One other point. Ayurvedic and Unani personnel in the Mysore District Board have not received their arrears of pay for the last ten years; so also in Mandya District.

So far as Kollegal hospital is concerned, I may bring to the notice of the Hon'ble Minister that it is an important one and the lady doctor who has been posted there does not know anything. Prior to integration only experienced women surgeons trained in surgery in London and other places were being posted there. I request the Government to see that only such experienced women surgeons are posted there.

So far as the prevention of leprosy is concerned, the Hon'ble Minister has taken it seriously so that I think something would be done in that direction.

With regard to rural dispensaries prior to the re-organisation there were

doctors working in the rural dispensaries. Now no doctor is posted to rural dispensaries and we are not getting the same treatment as before. Representations have been made to Government to rectify this mistake and to maintain the *status quo*.

With these words, I conclude and thank the Chair.

Mr. SPEAKER.—Smt. K. S. Nagarathnamma.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—I have written a letter to you, Mr. Speaker...

Mr. SPEAKER.—Please resume your seat.

(Sri C. J. Muckannappa did not resume his seat.)

Mr. SPEAKER.—Please resume your seat, if not.....

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—I am prepared to face it. I have stood up 100 times.

Mr. SPEAKER.—101 times you may stand. Please resume your seat.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—I know in what direction the wind is blowing.

Mr. SPEAKER.—Withdraw those words.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—I will obey the Chair. I stood up about thirteen or fourteen times....

Mr. SPEAKER.—Withdraw those words. Did I not say that you will be given a chance? The chapter is not closed. I will give you a chance.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—What is it that I have said?

Mr. SPEAKER.—You said "I know in what direction the wind is blowing".

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—How is it that it has offended you?

Mr. SPEAKER.—It has offended me. You must withdraw.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—I withdraw.

Mr. SPEAKER.—I have told you I am not going to close.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Eighteenth time I am standing.

Mr. SPEAKER.—May be eighteenth or twentieth time, what can I do? In fact your name is not here in the list.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—With great respect, I have sent a letter at 1 o'clock.

Mr. SPEAKER.—I have told you that I am going to give you a chance.

(Sri C. J. Muckanmappa resumed his seat.)

5 P.M.

*ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ (ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ, ಮಡಿಕರ್ ದಿವ್ಯಾಂಡ್ ಗಾಗಿ 2½ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಹೆಲ್ತ್ ಡಿವ್ಯಾಂಡ್ ಗಾಗಿ 1½ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಂಟ್ ಮಾಡುವ ಈ ನಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಕೆಲವು ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ತಿಳಿಸಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ಆಯುರ್ವೇದಿಕ ಮತ್ತು ಯುನಾನಿ ಕಾಲೇಜು ಮತ್ತು ಡಿಸೆನ್ಸರಿ ಯು ವಿಚಾರ ಮಾತನಾಡುತ್ತ ಅಲ್ಲಿನ ಹೆಸರೇನೋ ಆಯುರ್ವೇದಿಕ ಅಂಡ್ ಯುನಾನಿ ಹಾಸ್ಪಿಟಲ್, ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವವರು ಯಾರು ಎಂದರೆ ಅಲೋಪೆತಿಕ್ ಡಾಕ್ಟರು ಒಬ್ಬರು. ಅಲ್ಲಿ ಎಂ. ಬಿ. ಬಿ. ಎಸ್. ಪಾಸುಮಾಡಿರುವ ಒಬ್ಬ ಡಾಕ್ಟರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಭಸ್ಮವೆಂದೇನು, ತೈಲವೆಂದೇನು, ಕಷಾಯವೆಂದೇನು ಎಂಬುದೊಂದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ತಯಾರಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಏನೊಂದು ಚೂರೂ ಆ ಡಾಕ್ಟರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಈ ಔಷಧಿಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಗೌರವವೂ ಇಲ್ಲ. ಇದು ನ್ಯಾಯವಾದದ್ದೇ ಆಗಿದೆ. ಯಾವಾಗಲೂ ಮನುಷ್ಯ ಸ್ವಭಾವಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ವಿಧಿ, ತಮ್ಮ ಕನಬು ಇವೇ ಬಾಕಿಯದಕ್ಕಿಂತ ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತವೆ; ಉನ್ನತವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತವೆ. ಇತರರ ಔಷಧಿಯ ವಿಚಾರ ಅವರಿಗೇನೂ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಇವರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ದೋಷಾರೋಪಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಏನೂ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಯಾರಾದರೂ ಆಯುರ್ವೇದದಲ್ಲಿ ಪರಿಣತ ಹೊಂದಿದ ವೈದ್ಯರು ಬೇಕೇ ಹೊರತು ಬಾಕಿ ಡಾಕ್ಟರುಗಳು ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಇಷ್ಟನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅಲೋಪೆತಿಕ್ ಡಾಕ್ಟರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಏಕೆ ಹಾಕಿದರೋ ನನಗಂತೂ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲಿ ಈಗ ಹೊಸದಾಗಿ ವಾರ್ಡ್ ಕಟ್ಟಿ ಅಲ್ಲಿ ಅಲೋಪೆತಿಕ್ ಸಿಸ್ಟಂನಲ್ಲಿ ಟ್ರೀಟ್ ಮೆಂಟ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದೂ, ಇದು ಟೀಚಿಂಗ್ ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆದ್ದರಿಂದ ಹುಡುಗರು ಅಲ್ಲಿ ನೋಡಿ ಕಲಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಹಾಸ್ಟೆಲಾಗಲಿ ಎಂದೂ ಸರಕಾರ ಭಾವಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದೆ. ಈಗೀಗಲಾದೆಯೆಂದರೆ ಅದೊಂದು ಪ್ರೈವೇಟ್ ನರ್ಸಿಂಗ್ ಹೋಂನಂತೆ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆ ಹುಡುಗರು ಕಲಿಯಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲೇ ಕೃಷ್ಣರಾಜೇಂದ್ರ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಿದೆ, ಚೆಲುವಾಂಬಾ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಿದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಹುಡುಗರು ಕ್ಲಿನ್ಕಿ ಅಂಡ್ ಮಾಡಿದರೆ ಈಗ ಆಗುವಷ್ಟು ಪ್ರಯೋಜನ ಆಗಲೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ಈ ಆಯುರ್ವೇದ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಬರೀ ಆ ಟ್ರೀಟ್ ಮೆಂಟ್ ಬರತಕ್ಕ ರೋಗಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದೂ, ಆ ಔಷಧಿಯನ್ನೇ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕೆಂದೂ ನಾನು ಸಲಹೆ ಕೊಡುವುದು ತನ್ನೇ.

ಇದಲ್ಲದೆ, ಅಲ್ಲಿರುವ ರೇಡಿ ಪಂಡಿತರುಗಳಿಗೆ ಮೇಲ್ ಪಂಡಿತರುಗಳಂತೆ ಒಂದೇ ಕ್ಯಾಲಿಫಿಕೇಷನ್ ಇದ್ದರೂ,

ಅವರಿಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ಸರ್ವಿಸ್ ಆಗಿದ್ದರೂ ಅವರನ್ನು ಜೂನಿಯರ್ ಪಂಡಿತರಂತೆ ಪರಿಗಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಲೋಪೆತಿಕ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್ ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಸ್ಟೇಲು ಮತ್ತು ಸೀನಿಯಾರಿಟಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ರೇಡಿ ಪಂಡಿತರುಗಳಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರಾದರೂ ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕೊಡುವುದಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಆದರೆ ಆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿರುವ ಹಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಏನು ಪಾಪಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ರೋ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗಾದರೂ ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ರೇಡಿ ಪಂಡಿತರಿಗೂ ಕೂಡ ಇತರರಿಗಿರುವಂತೆ ಸೀನಿಯಾರಿಟಿ ಮತ್ತು ಸ್ಟೇಲನ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ತಕ್ಕ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ಹರ್ಬಲ್ ಗಾರ್ಡನ್ ಗೆ ಮುಂದಿನ ಸಲ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಹೋಗಿ ಫೈಟ್ ಕೊಡಲೇಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅದರ ಸಲುವಾಗಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ 2,229 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ, ಅಲ್ಲಿರುವ ಟೀಚಿಂಗ್ ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಗೆ ಎರೆಯಾಗಲಿ, ಕಾಯಾಗಲಿ, ಬೇರಾಗಲಿ, ಬಳ್ಳಿಯಾಗಲಿ, ಹುಡುಗರಿಗೆ ತಂದುತೋರಿಸುವುದಕ್ಕಾದರೂ ಅಲ್ಲೇನಾದರೂ ಇದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚುಮಾಡುವಾಗ ಈಕೆ, ನರಿಯಾಗಿ ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವ ಸಲುವಾಗಿ ಇದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಯೇ ಹೊರತು ಇನ್ನಾವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದಲೂ ಅಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನೇ ಒದಗಿಸಲು ಗಮನ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಉದ್ದೇಶ ಸಾಧನೆಯಾಗುತ್ತಿದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚಿಸಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ತುಳಸಿರೋಡ್ ಮೋಹನದಾಸ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ವಿಚಾರ. ಇದನ್ನು ಕುರಿತು ಡಾಕ್ಟರ್ ನಾಗಪ್ಪ ಆಳ್ವಾರವರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಇದರ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಬಹಳ ಅಸಹ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದ ಗ್ರಾಂಟ್ ಜೊತೆಗೆ ಮೈಸೂರು ಮುನಿಸಿಪಾಲಟಿಯೂ 6,000 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಗ್ರಾಂಟನ್ನು ಕೊಡುವುದೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಒಬ್ಬರೋಗಿ ಹೋಗಿ ಒಬ್ಬ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಕೌನ್ಸಿಲರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೇಳಿದ. ಆ ಕೌನ್ಸಿಲರು ವಿಚಾರ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಬಹುಶಃ ಅವರು ಡಿ. ಎಂ. ಎಸ್. ಗೆ ದೂರು ಕೊಟ್ಟರು. ಇರುವ ರೋಗಪವನ್ನು ಅವರೊಬ್ಬರೇ ಸರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆಮೇಲೆ ಅವರು ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಕಮಿಷನರ್, ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಮೇನ್ಡೆಂಟ್, ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಮೈನ್ಡೆಂಟ್ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ್, ಡಿ. ಎಂ. ಒ., ಹೆಲ್ತ್ ಅಫೀಸರು ಮತ್ತು ನನ್ನನ್ನು ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಗರ್ಭಿಣಿ ಹೆಂಗಸರನ್ನು ಕುರಿತು ತಳ್ಳಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಕುರ್ಚಿ ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಮುರಿದುಹೋಗುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ರೇಬರ್ ಕಾಟನ್ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹಾಕಿರುವ ತಗಡೆಲ್ಲಾ ಕೆತ್ತು ಹೋಗಿ ಚುಚ್ಚುವಹಾಗಿವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದು ವಿಚಾರಿಸಿದಾಗ ತಿಳಿದುಬಂತು. ಮೊದಲು ಚೆಲುವಾಂಬಾ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕಂಡಮ್ ಆಗಿದ್ದನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಹೋಗಿ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇಂಥಾದ್ದನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಅಷ್ಟು ಬಡತನವೇನಿದೆ? ಹಾಸಿಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಎಲ್ಲ ಹರಿದುಹೋಗಿ ಅದಕ್ಕೆ ರಾತ್ರಿ ಹುಲ್ಲು ತುಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇನು ಹಾನಿ

(ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ)

ಗೋಲಿ, ಹುಲ್ಲು ಗುಡ್ಡೆಯೋ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಾ ಚಿಂದಿ, ಚೂರು ಆಗಿದೆ. ಆಯಿರ್ ಪೀಟ್ ಎನ್ನುವ ವಸ್ತು ಕೊಂಕು ಮಲ್ಲು ಬಟ್ಟೆಯಂತಾಗುತ್ತಾ. ಅದು ಆಯಿರ್ ಪೀಟಂತೆ! ಇದೇನೂ ಅತಿ ಶಯೋಕ್ತಿಯಲ್ಲ. ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಹೈನಿಡೆಂಟರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರೇ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಬೇಕಾದರೂ ವಿಚಾರಮಾಡಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿರುವ ಒಂದು ಆಯಿರ್ ಪೀಟ್ ಬಿದ್ದಿತ್ತು. ಅದೇನೆಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಅದು ಏಪ್ರಿಲ್ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಅನುಕೂಲ ದಲ್ಲ ಹರಿಗೆಯಾದವರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ವಚ್ಛರಬೇಕಲ್ಲ, ಅದೇನೋ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಆಳೇಇಲ್ಲ! ಅಲ್ಲಿಂದ ವಾರ್ಡಿಗೆ ಬಂದರೆ ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲೆಲ್ಲಾ ಚಿಂದಿ, ಚೂರು ಆಗಿರುವ ಬೆಡ್ ಪೀಟು. ಲನೇದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕಂತ ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ರಾಶಿ ಹಾಕಿತ್ತು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಖಾದಿ ಬಟ್ಟೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅದು ಬಾಳಿಕೆ ಬರುತ್ತದೆಯೇ! ಅದು ಸರಿಯಾಗಿ ಅದ್ವಾರ್ ಮಾಡುತ್ತದೆಯೇ! ಅದರಿಂದ ಖರ್ಚುಪು ಎಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ನೋಡಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಏನಾದರೂ ಸ್ಪರ್ಶವು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಹೇಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ನೋಡೋಣ ಎಂದು ಹೋದರೆ ಸ್ವಿಚ್‌ಹಾಕಿ 48 ಗಂಟೆಗಳಾಗಿದ್ದರೂ ಇನ್ನೂ ನೀರುಕಾಯುವುದರಲ್ಲೇ ಇತ್ತು. ಅಲ್ಲಿಯ ಸೊಗಸು ಹೀಗಿದೆ. ಡಿ.ಎಂ.ಒ. ಒಂದು ಅದನ್ನು ನೋಡಲೇ ಅವರನ್ನು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಾಗಿತ್ತು, ಅವರು ಮಿಲಿಟರಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ದೊಡ್ಡ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಂತೆ. ಅವರ ದರ್ಜೆ, ಹಾವಭಾವ, ನಡೆನುಡಿ, ಅವರು ತೋರಿಸಿದ ಅನಾದರಣೆ, ಅವರು ಮಾತನಾಡಿದ ರೀತಿ ನನಗೊಂದೂ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೋ ಏನೋ! ವಿಚಾರ ಮಾಡಲಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಡಾಕ್ಟರಿಗೂ ಮತ್ತು ಡಿ. ಎಂ. ಒ. ಗೂ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿತ್ತು ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಅದರೂ ಅವನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ತೋರಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ತಮ್ಮ ದರ್ಜೆವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡಿದರು. ಆ ಡಾಕ್ಟರನ್ನು ಆ ರೀತಿ ಹೆದರಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಪ್ರಮೇಯವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. “ನಿಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ತೋರಿಸಿಬಿಟ್ಟುಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಏನಾಗಿ ಹೋಯಿತು? ನೀವು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಬಹುದು, ಅವರೇನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ?” ಎಂದು ಆ ಡಿ. ಎಂ. ಒ. ಪ್ರಶ್ನೆಮಾಡಿದರು. ಇಂಥ ವಿಚಿತ್ರ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ನನಗೇಕೋ ಅಲ್ಲಿ ಜವಾಬು ಹೇಳಬೇಕೆನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ಸರ್ಕಾರವೇನಾದರೂ ಆ ಡಿ.ಎಂ. ಒ. ಅನ್ನು ದತ್ತಾಂತಗದುಕೊಂಡು ಯಾವ ಎದದಿಂದಲೂ ಅವರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಅಗ್ರಿಮೆಂಟ್ ಏನಾದರೂ ಬರೆದು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಹಾಗೆ ಆರೋಗ್ಯಗೊಂಡಾಗ ಅವರು ವರ್ತಮಾನದೇ ಹೊರತು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ನರ್ಸುಗಳು ಮತ್ತು ಮಿಡ್‌ವೈಫ್‌ಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾದದ್ದು ಬೇಕಾದಷ್ಟಿದೆ. ಅವರ ಖಾಯಿಲೆಯವರಿಗೆ ತಾಯಿಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಸೇವೆ, ಶುಶ್ರೂಷೆ ಮಾಡತಕ್ಕವರು. ಇಂಥವರಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ಕಡೆ ಒಂದೊಂದು ತರಹ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಯಿದೆ. ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅದರಿಂದ ಕೊರತೆ, ವ್ಯಾಕುಲ ಉಂಟಾದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ

ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಉಪಚಾರ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರುಗಳಿಗೆ ಇರುವ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ ಒಂದೇತರಹದ ಸ್ಥಾನ, ಮಾನ, ಸಂಬಳಸಾರಿಗೆ, ಆರೋಗ್ಯವನ್ನೂ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಕೊಡುವ ಸಿಕ್ ನರ್ಸಿಂಗ್ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಅಪ್ ಗ್ರೇಡ್ ಮಾಡಿ ಆಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ಮೆಡಿಕಲ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ರೆಕಗ್ನಿಷನ್ ಮಾಡುವಹಾಗೆ ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡ್ ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು.

ಇನ್ನು ರೇಡಿಯೋಗಳನ್ನು ಆಡ್ವಾನ್ಸ್ ಸ್ಟಡೀಸ್‌ಗೆ ಪರದೇಶಗಳಿಗೆ ಕಳಿಸುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯವೆಂದು ಪದೇ ಪದೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಎರಡು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಸರ್ಕಾರ ಇದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಕೊಡಲಿಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಈಗಾದರೂ ಇದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಕೊಡಲು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಕೆಲವು ಡಾಕ್ಟರುಗಳನ್ನಾದರೂ ಕಳಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಸ್ಥಾನವಾಸ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಫ್ಯಾಮಿಲಿ ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ವಿಚಾರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ವೈರ್ಡ್. ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಹಣ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರವಿಲ್ಲದೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹಾಗೇನಾದರೂ ತಮ್ಮ ಫ್ಯಾಮಿಲಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ಲಾನ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದ್ದರೆ, ಗಂಡಸರು ಸುಲಭವಾಗಿ ವಾಸೆಕ್ಟಮಿ (Vasectomy) ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅದರಿಂದ ಖಜಾನೆಕಡಮೆ ಯಾಗಿ ಆಹಾರ ಸಮಸ್ಯೆಯೂ ಪರಿಹಾರವಾಗುವುದು. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಧನ್ಯವಾದ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

*ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಭಗೀರಥ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಗುದ್ದಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಈಗ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿತಲ್ಲ ಎಂದು ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಬಿ. ಮುರಾರಾಧ್ಯ.—‘ಗುದ್ದಾಟ’ ವೆಂದರೆನು ಸ್ವಾಮಿ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ವಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ‘ಗುದ್ದಾಟ’ ಎಂಬ ಶಬ್ದವನ್ನು ಪಯೋಗಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಈಗ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ಸಂಸ್ಥಾನದ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಹಾಯ ಹಾಗೂ ಜನಾರೋಗ್ಯ ಖಾತೆಯ ವಿಚಾರವಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿಂತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ವಿಚಾರ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಬಂದಾಗ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಬಾರದ್ದು ಆಗಿಹೋಯಿತು. ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನ ಆರೋಗ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಹಾಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಎಷ್ಟು ಕತ್ತರೆಯಲ್ಲಿದೆ ಎಂಬುದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜತ್ತಿಯವರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರವಿಲ್ಲದೆ ಆರೋಗ್ಯದಾಗಲೇ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಜನರ ಆರೋಗ್ಯಭಾಗ್ಯದ ಕಡೆ ಸರ್ಕಾರ ಎಷ್ಟು ಉದಾಸೀನ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಕೂಡಿದೆ, ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಹಾಯ ಒದಗಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹಿಂದುಳಿದಿದೆ ಎಂಬುದು ಒಂದು ಶುಭಲಕ್ಷಣವಲ್ಲ, ಅಶುಭಲಕ್ಷಣ. ಇದು ಯಾರೂ ಅಳಿಸದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿದೆ.

[MR. ‘DEPUTY SPEAKER in the Chair]

ನಾನು ಆರೋಗ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತನ್ನು ಆಡಬೇಕೆಂದು ನಿಂತಿದ್ದೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಹೊದ ಸಾರಿ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಂಥ ಅನೇಕ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳಿಗೆ ನಿಜವಾಗಿ

ಅವರು ಮನಸ್ಸು ಕೊಟ್ಟು ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಉಗ್ರವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಮತ್ತು ಜನಾರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆಯ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿರುವ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಸರಿಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವುದರಿಂದ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅವರು ಈ ಸಭೆಗೆ ಅಭಿನಂದನಾರ್ಹರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ದೇಶದ ಜನತೆಯೂ ನಿಜವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಅಭಿನಂದನೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲ ಲಂಚ ರುಷುವತ್ತು ಇದೆಯೋ ಎಲ್ಲ ಜನ ನಿಜವಾಗಿ ಹಿಡಿತಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕದೆ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಾಗಿದ್ದರೋ ಅಂತಹ ಜನರನ್ನು ಹಿಡಿತಕ್ಕೆ ತರುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವರು ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಿಜವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ನಾನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಅಭಿನಂದನೆಯನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆರ್ಥಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಖಾತೆಗೆ ಒದಗಿಸಿರತಕ್ಕ ಹಣ ಏನೇನೂ ಸಾಕಾಗದು. ಪೊಲೀಸ್ ಖಾತೆಗೆ ಆರು ಕೋಟಿ ಒದಗಿಸಬೇಕೆನ್ನುವಾಗ ಈ ಆರೋಗ್ಯ ಖಾತೆಗೆ ಇಷ್ಟು ಕಡಮೆ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿರುವುದು ಬಹಳವಾಗಿ ನನ್ನ ಪುನಸ್ಸಿಗೆ ಖೇದವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆರೋಗ್ಯವೇ ಭಾಗ್ಯ. ಆರೋಗ್ಯವಂತ ಮಕ್ಕಳೇ ದೇಶಕ್ಕೆ ಭಾಗ್ಯ. ಆದ್ದರಿಂದ ದೇಶದ ಮಕ್ಕಳ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿಗಾ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದರೆ, ಈ ಆರೋಗ್ಯ ಖಾತೆಗೆ ಒದಗಿಸಿರುವ ಹಣ ಡಾ|| ಪಾರ್ಥ ಸಾರಥಿಯವರು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಏನೇನೂ ಸಾಕಾಗದು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಖ್ಯಮೆಂಟರಿ ಗ್ರಾಂಟನ್ನು ಅಡಿಪನಲ್ ಗ್ರಾಂಟನ್ನೂ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಕಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಫಂಡಿನಲ್ಲಿ ಖರ್ಚುಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಇಷ್ಟಾದರೂ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಜನತೆಯ ಆರೋಗ್ಯ ಭಾಗ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು, ಬಡವರಿಗೆ ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ಉಚಿತವಾಗಿ ಕೊಡಲು, ಏಕೆ ತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ ಅವರು ಅನೇಕ ಔಷಧಿಗಾಡಿ ನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಔಷಧ ಇಲ್ಲ, ಡಾಕ್ಟರುಗಳೆಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾನಾದರೋ ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಅವರು ಹೇಳಿದ ಮಾತನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅನುಮೋದನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಕೆಲವು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಸರಿಯಾಗಿ ಮೂರು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆಗ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದರೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ನೀರನ್ನು ಬಾಟಲುಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ, ಅದನ್ನೇ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೌಕರ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಆರ್ಥಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಬಹುದು. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ತೀಗಿದೆ, ಹಾಗಿದೆ ಅದ ಕೊಟ್ಟರೆ ಹೆಚ್ಚು ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಹಾಕಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು. ಅದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಾಗಿ ಖರ್ಚುಮಾಡುವ ಹಣ ಮತ್ತು ಜನಗಳ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಎರೋಧವಾಗಿ ಖರ್ಚುಮಾಡುವ ಹಣ ಇವನ್ನು ಶೇಖರಣೆಮಾಡಿ, ಇಂತಹ ಉತ್ತಮವಾದ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ನಾನು ಎನುಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಐದು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಎಲ್ಲ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದರೂ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಔಷಧಿ ಇದ್ದರೆ ಡಾಕ್ಟರು ಇಲ್ಲ; ಡಾಕ್ಟರು ಇದ್ದರೆ ಕಾಂಪೌಂಡರ್ ಇಲ್ಲ; ಡಾಕ್ಟರ್

ಮತ್ತು ಕಾಂಪೌಂಡರ್ ಇಬ್ಬರೂ ಇದ್ದರೆ, ಔಷಧಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದ ಅಂಕ ಅಂಶಗಳ ಆಧಾರದಮೇಲೆ ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ನಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾಗಿದೆ. ಏನೇ ಆಗಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯ ಭಾಗ್ಯ ಕಡೆಹಾಕಿ, ಅವರ ಆರೋಗ್ಯ ಭಾಗ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಬೇಕು. ನಾನು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಹೆಲ್ತ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಅಫೀಸಿಗೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಆ ಅಫೀಸಿನ ಮುಂದೆ ನಿಂತಿರುವ ಕಾರುಗಳನ್ನೂ ವ್ಯಾನುಗಳನ್ನೂ ನೋಡಿದರೆ ನನಗಂತೂ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಮೈಸೂರು ದೇಶವನ್ನು ನಂದನವನವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತಾರೋ ಏನೋ ಎಂದು ನನಗನ್ನಿಸಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದರೆ, ನ್ಯಾಷನಲ್ ಮರೇರಿಯಾ ಪ್ರಿವೆನ್ಷನ್ ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಬರಿಯ ಬಾಟಲಿನಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬಿ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಒಂದು ಪಿಟಕಾರಿಯಿಂದ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ರೋಗ ಹರಡಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೋ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಆ ನೀರನ್ನು ಹೊಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಏಕೆ ಈ ನಾಟಕವಾಡುತ್ತಾರೋ, ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನ್ಯಾಷನಲ್ ಮರೇರಿಯಾ ಕಂಟ್ರೋಲಿಂಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೋದರೆ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ವಾತ್ ಕೆನರಾದಲ್ಲಿರುವ ಹಾಗೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ತರಬೇಡಿ. ಅಲ್ಲಿರುವ ಜನಗಳಿಗೂ ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನು ಮಾಡಿ. ನಮ್ಮ ದೇಶವನ್ನೂ ಕಾಪಾಡಿ. ರೋಗ ಬಾರದಂತೆ ಅದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಹಾಗೆ ತಕ್ಕ ಏರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ. ಯಾವ ಯಾವ ಹಳ್ಳಿಯ ಸುತ್ತಲೂ ಹಲ್ ಯೂನಿಟುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೋ ಅಲ್ಲಿ ರೋಗ ತಗಲದಂತೆ ಜನಗಳ ಆರೋಗ್ಯ ಭಾಗ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡಬೇಕು. ಶ್ರೀ ಕರಿಸಿದ್ದಪ್ಪನವರು ಲಂಚ ರುಷುವತ್ತು ಈಗ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ನಿಜವಾಗಿ ಆ ಮಾತನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಆ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವೊತ್ತು ಏಕೈಕರಿಯಾ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನರೇ ವಾರ್ಡ್ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ. ಬಹಳ ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀಮಂತರು ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಕೊಡುವುದು; ಬಡವನಿಗೆ ಕಡಮೆ ಹಣ ಕೊಡುತ್ತಾನೆಂದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಕೊಡುವುದು. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಂತರಿಗೆ ತಲೆ ಒಂದಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 15 ರೂಪಾಯಿಗಳಂತೆ ಚಾರ್ಜ್ ಮಾಡಿ, ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಹನಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಬಡವನಿಂದ ಒಂದು ಕಾನನ್ನೂ ಕೂಡ ವಸೂಲುಮಾಡಬಾರದು. ಪುಕ್ಕಟೆಯಾಗೆ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಉಪಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಅವರ ಆರೋಗ್ಯಸ್ಥಿತಿ ಉತ್ತಮವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಮೆಡಿಕಲ್ ಪ್ರೊಬ್ಲೆಮನರುಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ವತೀಲ ಬಾಜಿಗೆ ಬೀಳಬಾರದು. ಶ್ರೀ ಜತ್ತಿಯವರು ಆ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಿನ್ನೆ ತಾನೆ ಸುಮಾರು 60 ಜನ ಮೆಡಿಕಲ್ ಪ್ರೊಬ್ಲೆಮನರುಗಳನ್ನು ನಿಮ್ಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಅವರಲ್ಲಿ ಮೆರಿಟ್ ಇರುವವರನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿ. ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಕಮಿಷನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಮೂರು ಜನರಿದ್ದರೂ ಇಬ್ಬರು ಮಾತ್ರ ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಿರುವ ಪಟ್ಟಿ ದೋಷಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ

(ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ)

ಪಬ್ಲಿಕ್ ನರ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್ನಿನವರು ಮೆರಿಟ್ ಇರುವವರನ್ನು ಆಯಾ ಕೋಮಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ ನೀವು ಮಾಡಿರುವ ತಪ್ಪನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಎಷ್ಟು ರಮಟ್ಟಿಗೆ ಉಗ್ರವಾದ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರೋ ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ವರ್ಷದೊಳಗೆ ಯಾವ ಟೀಕೆ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳೂ ಬಾರದೇ ಇರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಆರೋಗ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಪಂಡಿತರುಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

*ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ರಾಮಯ್ಯ (ಹೊಸಕೋಟೆ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಆರೋಗ್ಯ ಭಾಗ್ಯ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗ್ಯಗಳಲ್ಲೂ ಮೊದಲನೆಯದು. ಆದರೆ ಈ ಭಾಗ್ಯ ಹೇಗೆ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದರೆ, ಯಾವ ಯಾವ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತವೆಯೋ ಆ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಬುದ್ಧಿವಂತವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ನಮ್ಮ ಮಾಜಿ ಮೇಯರ್ ಶ್ರೀ ದೀನದಯಾಳು ನಾಯ್ಕ ಅವರು ಈಗೀಗ ಪಟ್ಟಣ ನರಕವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದೆ ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳ ಕಡೆ ಬಂದರೆ ಗ್ರಾಮದ ಜನಗಳ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ದೇವರೇ ಬಲ್ಲ. ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಬರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ತರಹದ ಔಷಧಿಗಳನ್ನೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ನೇರವಾಗಿ ಅಸ್ತತ್ವಗಳಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯವಂತರಿಗೆ ಸ್ಪೆಷಲ್ ವಾರ್ಡ್‌ಗಳು ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿವೆ. ಸ್ಪೆಷಲಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಉಪಚಾರಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ದೀನರಾದವರಿಗೆ ವೆರಾಂಡದಲ್ಲಾದರೂ ಕೂಡ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಾಗರೂಕ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀ ದೀನದಯಾಳು ನಾಯ್ಕ ಅವರು ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ನರಕವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ನಾನು ಒಪ್ಪುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ.

ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಅಸ್ತತ್ವಗಳು ಬಹಳ ಕಡಮೆ ಇವೆ. ಅನೇಕ ಜನ ಶ್ರೀಮಂತರು ತಮ್ಮ ಬಿದಾರ್ಯದಿಂದ ಅಸ್ತತ್ವಯುಕ್ತ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನೇನೋ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೌಕರ್ಯ ಹೇಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಡಾಕ್ಟರುಗಳೇ ಇಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಔಷಧಿಗಳು ಕೂಡ ಸರಿಯಾಗಿ ದೊರಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಕಾಣಿಸ್ತಿಯಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಎಂಟು ಅಸ್ತತ್ವಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ಔಷಧಿಗಾಗಿ ಇಂಡೆಂಟ್ ಕಳುಹಿಸಿದರೆ ಆರು ತಿಂಗಳಾದರೂ ಸಪ್ತಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಅಸ್ತತ್ವಗಳಿಂದ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಯಾವುದಾದರೂ ಖಾಯಿರೆ ಬಂದರೆ ಡಾಕ್ಟರ್ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗುವಾಗಲೇ ಜೊತೆಗೇ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಂಡೇ ಹೋಗಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೇಹೋದರೆ ಆ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ಅಸ್ತತ್ವಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು. ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅಸ್ತತ್ವಗಳಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟು ಅಲ್ಪನ ಔಷಧೋಪಚಾರದ ವಿಚಾರ ಆಯಿತು. ಅಲ್ಲಗೆ ಬೇಕಾದ ಫೋಜರ್ ಯಾವುದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಇವೊತ್ತಿಗೂ ಕೂಡ ಸಪ್ತಮಾಡಿದ್ದು. ಯಾರಾದರೂ ಉದಾರವಾಗಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಉಂಟು ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ನೆಲದಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮೊದಲೇ ನೀವು ಕಂಡೀಷನ್ ಹಾಕಿ ಅಸ್ತತ್ವ ತೆಗೆಯುತ್ತೀರಿ,

ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಆ ರೀತಿ ಉದಾರ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಸಹಾಯ ಮಾಡತಕ್ಕ ಜನ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ಸಹಾಯ ಸಿಕ್ಕಿದ ಕಡೆ ನೀವೇ ಅಷ್ಟು ಇಷ್ಟು ಸಾಮಾನ್ಯ ಕೊಡಲು ಮುಂದೆಬರಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಗ್ರಾಮಾಂತರದ ಜನರಿಗೆ ಬಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೌಕರ್ಯ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ರೂರಲ್ ಸ್ಯಾನ್ಟೀಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ ತಿವಳಿಕೆ ಸರಾದ ನಾಗರಿಕರು ಇದ್ದಾರೆ, ಬೇಕಾದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಲು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಅಫೀಸರುಗಳು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿ ಇಲ್ಲ. ಸರಿಯಾದ ರಸ್ತೆಗಳು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಳ್ಳಿಗಳು, ಗುಂಡಿಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕೊಳಕು ಇರುತ್ತದೆ. ತಹಸೀಲ್‌ದಾರರು, ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮಿಷನರು ಹೋಗುವ ಕಡೆ ಗ್ರಾಮನಾಕರರು ಸ್ವಲ್ಪ ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಬಾಕಿ ಕಡೆ ಅಪ್ರಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮಸ್ಥರೇ ನೋಡಿಕೊಂಡರೆ ಉಂಟು ಇಲ್ಲದೇಇದ್ದರೆ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಕಡೆ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟು ರೂರಲ್ ಸ್ಯಾನ್ಟೀಷನ್‌ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ (ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಲೋಕಾಭಿರಾಮವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ, ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡಿ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ರಾಮಯ್ಯ.—ನಮ್ಮ ಊರಾದ ಸಾಲಬೆರೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕಡೆ ಗುಂಡಿ ಬಿದ್ದಿ, ಚರಂಡಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ.

ಪ್ರೊಬೇಷನರುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರ ಇದೆ. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳಿಂದ ಬಂದಿರತಕ್ಕವರಿಗೆ ಅವಕಾಶಕೊಟ್ಟು ಅವರಿಂದ ಸೇವೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೀವು ಬರ್ಚು ಮಾಡತಕ್ಕ ನಾಲ್ಕು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಸದ್ವಿನಿಯೋಗವಾಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ತಯಾರಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ನಂಬಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri R. M. PATIL.—Mr. Speaker, Sir, after a year, so far as the work that has been done in the Medical and Public Health Departments is concerned, I do not realise that there are manifold difficulties which my Hon'ble friends, the Members of the Assembly, on both sides of the House have been pleased to point out. They have also made several suggestions and tendered a lot of valuable advice to Government in many respects on many occasions and also today. Having realised the fundamental difficulties at the very commencement of the year after assuming office, I tried to remove them with the best co-operation of the members of the Cabinet and with the hearty co-operation of the public as well as the members of this House.

NO. 22. PUBLIC HEALTH

As regards the inadequacy of medical personnel, I must state that there was no medical college in the State which can be said to be the Government Medical College. The first venture that the Mysore Government made in this direction was to sponsor a Medical College with the consent, co-operation and financial assistance of the Government of India costing Rs. 1,54,00,000. In the beginning, the idea of the Government was to start a college with 50 students. However, looking to the acute paucity of medical personnel in this State the Government later on thought that more number should be admitted and accordingly this Government approached the Government of India for assistance in this behalf. Accordingly 63 admissions have been made. Similarly in the Mysore Medical College, 25 more seats have been sanctioned and there also extra admissions have been made. This is the state of things.

5-30 P.M.

As regards medical personnel, having realised the difficulties of the Medical Education Board of Bangalore in running the college, the Government had to take up the Bangalore Medical College with their consent and co-operation. Bangalore Medical College was and still is an undeveloped college. And it costs the State a lot to have it equipped. As regards the development of the College, the Government is very anxious, as it is located in the capital and as it should have the post-graduate courses. It should have research courses not only in one or two branches but in all branches in order to have efficient medical personnel in the State. The University of Mysore is contemplating to hand over the medical college of Mysore to the State Government. In order to have uniform medical education in the State, we shall have to take it with the consent and co-operation of the University. So, Government shall have to run three colleges in this academic year 1958-59. Of course, there is some provision made in the Budget. So far as the University Budget is concerned, this matter is under consideration and contemplation.

Besides these, we have to see that education is given in respect of Health Inspectors, in respect of laboratory technicians, X-ray technicians, anaesthetists, and many such other technical courses. So far as specialised education is concerned, however, I can only reveal to the members that every branch of it is tackled and every course is inaugurated and they are all functioning very satisfactorily.

As regards the inadequacy of medicine in dispensaries and hospitals, I should like to say that Government is aware of that. On account of the rules that were in vogue and that are in vogue even today as regards the contribution of local institutions, whether it be panchayet or a municipality or a district board, delay is caused in giving their consent and contributing their quota. Hence there is the difficulty in supplying medicine regularly.

The second point is the quota which has been prescribed. It was done about 25 or 30 years back even in old Mysore, much more so in Bombay. In those days a rupee had much higher value and in these days it is not of the same value.

Sri J. B. MALLARADHYA.—You please remember this point in respect of the salaries of the non-gazetted officers.

Sri R. M. PATIL.—That amount of quota remains the same in all these thirty years and its purchasing power has diminished. In addition to this, there is also this fact that people are so healthy in these days as in the past. In those days, people were not so much hospital-minded, or were not in need of medical aid. However, taking all these factors into consideration, it is absolutely essential that there should be an increase in the medical quota and that arrangement has been made and it will be prescribed soon; from this year it will come into force and at least some percentage of medicine will be increased. I cannot say cent per cent—I can only say that at least there will be an increase so far as the medicinal quota is concerned.

As regards the construction of hospitals and dispensaries, no doubt many

(SRI R. M. PATIL)

places need hospitals. People have deposited certain amounts depending upon their capacity, some years back; and I have got nearly a dozen of such cases. It is the duty of the Government to examine the feasibility and decide one way or the other. However, some cases have been examined they have been given sanction; and hospitals and dispensaries, whatever they are, are to be given and as a matter of fact this year, some cases have been considered and they are granted. For example, I tell you Tiptur general hospital has been sanctioned recently. This is a matter which was attracting the attention of the Government for the last 14 years. It has been sanctioned. Such cases are there. All cannot be done in one day or in one year. That we shall have to take into consideration. We have to act according to Plan. So far as old Mysore is concerned, during the Second Five Year Plan, 40 local-fund dispensaries were to be sanctioned. Fortunately for the people 21 dispensaries had been opened in the year 1956 itself. They were to be equipped and they are equipped to some extent in the year 1957. It is inevitable. Once the Government has sanctioned, it is the duty of the Government to see that it is well equipped. So even today some of the health units are in need of medical personnel. Even today, some of the dispensaries are in need of medical facilities. I do realise that there is imminent need. Therefore this year, it is proposed to recruit 60 graduates. They were interviewed by the Public Service Commission. They are to be appointed in due course of time.

Coming to the rural dispensaries I have to say something. Rural areas are not catered properly. No doubt in the old Mysore State dispensaries in the form of Health Units were opened. They are functioning. As I have said something like 60 doctors are needed, in those 200 Health Units. So, there is paucity of doctors, but somehow service is going on, and not to the satisfaction so as to be commended. Under such circumstances, the rural dispensaries are working.

Coming to the Ayurveda side, the Ayurveda College or the Mysore College of Indian Medicines passed through a chequered career. Sometimes it was run by a Commissioner, sometimes by the Director of Medical Services and it is now under the administration of the Government. This institution had a chequered career uptill now but I can say it will not be so in the future. So far as the curriculum is concerned, again it is also a chequered one. At one stage it was thought that it should be a Shuddha Ayurveda and afterwards it was thought it should be an integrated system.

SRI J. B. MALLARADHYA.—Chow chow!

SRI R. M. PATIL.—Now ultimately it has been decided by competent authorities that it should be an Ayurveda system. This Ayurveda system should be on the basis of modern knowledge of anatomy and physiology and some such other subjects. This view has been expressed by the Advisory Board and this has been examined by the Health Committee and ultimately sanctioned by the Government. In order to facilitate Ayurveda Education, there are 5 institutions in the State. Until recently they had an independent curriculum but now they have been brought in line with the other systems.

As regards grants, one of my Hon'ble friends stated that the funds provided for the Ayurveda institutions in the Bombay Karnatak area were not sufficient. The correct amount provided for these institutions is Rs. 54,000. This amount is only an *ad hoc* grant. We have provided nearly 75 per cent of the amount required and we have not provided the balance of 25 per cent because the exact amount required has not yet been assessed by the department.

As regards upgrading of the standards of L.M.P.s, no doubt many of my friends offered their criticisms. One of the Hon'ble Members stated that in a certain dispensary there was a lady doctor who did not know how to administer medicines. It is only after knowing all these defects, the Indian

Medical Council has recommended that the L.M.P. should be upgraded and that they should have a broad knowledge of medical science, even to the minutest details of surgery and all that. As such, a two and a half years' course has been prescribed including the House Surgery. Accordingly the course has been accepted by the Government and they have sanctioned this course in the Manipal College. This Institution is preferred because it is a fully equipped college and it is said to be a very good college having competent and proficient personnel on the teaching staff. Now, there are about 47 students who have taken up the course out of which 15 are the nominees of the Government. It is hoped that this batch of 47 students will contribute their best to the welfare of the society.

Some of my Hon'ble Members suggested that there is no anti-rabid treatment in the rural areas. This is a peculiar sort of treatment required and it can only be provided in the district hospitals, because facilities such as refrigerator, etc., are there. So far as time for treatment is concerned, there is sufficient time to reach the District Hospital even after being bitten.

As regards the Coorg Health Scheme, it is yet in the stage of scheme and I cannot now opine whether it is good or bad because it is still to be examined by an expert committee. On the eve of the integration, this scheme was prepared and rules and regulations relating to it have been framed. Therefore, it is a matter which has to be considered by an expert committee in order to see whether the scheme is a practicable and feasible one under the existing circumstances.

Some of the Hon'ble Members about the spread of cholera in Ghokak Taluka. The necessary steps have been taken, arrangements have been made. So far as statistics are concerned, since January 1957 there are sporadic cases of cholera in this area. However, looking to the figures of attacks and deaths from July 1957 to the end of March 1958, the figures make one unhappy. Out of 748 attacks, there are 268 deaths. This is due to manifold

reasons. Mere preventive measures by the Health Department are not enough, because that is an area where there is no protected water. That is an area where tank water is used freely; that is an area where *nala* water is used freely. Therefore such cases do occur every year and it is now time, to think seriously how to provide protected water at least to those villages. It is inevitable.

Sri A. R. PANCHAGAVI (Gokak II).—Does not Government think that the incidence of cholera has increased and what precautions the Government want to take in this regard?

Sri R. M. PATIL.—If I am to reveal the steps taken by the Government, in July 3,000 inoculations have been made. On the whole, during the above-said period from July 1957 to March 1958, I may state that more than 2 lakhs of inoculations have been made. This is a matter which is said to be beyond control. That is why I say every one of the villagers in those villages should be conscious about the water that he drinks and the food that he eats. That is the main thing. Further, as I have suggested, it is the duty of the Government also to make provision for the protected water supply in such endemic areas.

As regards Filaria, this is also one of the ugly diseases. It is rampant in Mangalore area. However, if we look to the statistics, I am extremely happy to tell you that it has been brought under control from the year 1954 to 57. The infection rate was 15 per cent in 1954 and 7.7 in 1957. The disease rate is 9.5 in 1954 and 6.8 in the year 1957.

There is one small instance which has loomed large on account of certain statements made by Hon'ble Members. That is the state of affairs of Mohandas Hospital or Maternity Home. I can only say that this institution will be provided with furniture and will be improved as early as possible.

Another point that I wish to state before the House is the reorganisation of the administration of the medical branch as well as the health branch. Hon'ble Member Sri Jatti was

(SRI R. M. PATIL)

pleased to suggest that the whole department may be reorganised, having three Deputy Directors. While suggesting this, he has not been pleased to take into consideration that there will be a Director or Deputy Director or Assistant Director whoever he is, so far as medical education is concerned. So this medical branch or the public health branch after it is reorganised shall have to have four branches. One is public health, another medical branch, the third is Ayurveda and the fourth is medical education. So these are the four branches which we should have to have.

As regards amalgamation, this matter was pending for a long time. Most of the Governments have taken decisions and our Government also have taken a decision to amalgamate both the systems—public health and medical. Both are to be amalgamated at the district levels. The details are to be worked out shortly and the scheme will be implemented. In implementing it, we have again a number of difficulties. Those difficulties are, some of the health officers shall have to have a refresher course perhaps in certain branches of medicine.

As regards particular specialists, as suggested by Dr. Nagappa Alva, now lung surgery has been introduced in the S.D.S. Sanatorium here. At one time the Government had thought that a specialist from Madras might be requested to conduct operations once a month at least in order to see that our doctors who are specialists in that subject should be educated and gain confidence. That was the view, but however some of them have come forward and they are successful in operating so far as lung surgery is concerned. But heart surgery and brain surgery are not yet implemented and I think the present system is inadequate. We shall have to see that specialists in these subjects also are trained sooner than later.

6 P.M.

These are the important suggestions. In addition to these, I can only submit

before the House that the Government has taken sufficient care, caution and precaution in order to see that the old system or the old contract or the old request of Dr. Modi be continued for a further period of three years with more facilities and more amenities and having more areas in his jurisdiction. Dr. Modi's mission is a very important mission in the cause of medical relief so far as eye relief is concerned. His work is very splendid. Similarly there is a unit which is running at the cost of Government at Belgaum for four districts. In order to give some facilities to Hyderabad Karnatak area, the Belgaum Ophthalmic Unit has been transferred to Munirabad having its headquarters there. In addition to this, there are some philanthropic surgeons. They are holding their eye camps in various areas. The Department is giving every co-operation and help. Our Government has no institution in order to teach dental surgery. That is also important. Therefore, this time, some provision is made and we are contemplating to start a Dental College at an early date provided the Government of India agrees to assist. So far as the survey of children's health is concerned, no doubt, it requires to be done. The Education Department is taking care this time and milk powder will be supplied not only to the school children in N.E.S. Block areas but also to places where compulsory education is introduced, and to labour areas as well in order to make some provision at least for the children of the poor. This time, it is contemplated that we should take every possible aid on the side of maternity and child welfare that the foreign agencies like W.H.O. are giving. If that help is to come, that will be a good thing for the development of the health of children. One of my Hon'ble friends suggested that we should take every possible help from the Government of India. No doubt, last year there was some difficulty in getting full benefit of that assistance in the form of T. B. beds. We could not build a building. Therefore, we were deprived of some amount. But the sanction came late. All the papers were ready at a late stage. Therefore,

we could not do it. However, I may assure the House that no such aid will go unutilised.

Last, but not the least in importance, is the health education. This is a very important matter wherein the co-operation not only of all the branches of the Government but also of the private sector including the rural population is essential. It is not necessary that people should go and sit before a teacher and learn things. Health education could be imparted even in bazaar and fairs by way of pamphlets, screens and so on and so forth. People should know how to keep themselves well and maintain their normal health; they should also know some preventive measures also. From this point of view, education in this behalf is necessary and the mind of the public should be prepared towards maintenance of good health.

In order to provide the poor people with cheaper medicines, I think, the best course is to encourage Ayurvedic medicine. If the medical aid should reach the commonest of the common man, it is essential to have a Central Pharmacy. That Central Pharmacy should prepare standard medicines and supply them to the District Dispensaries, run by District Boards, the subsidised medical practitioner centres in Bombay, Karnatak and similarly in Hyderabad areas. In all, there are more than 500 dispensaries of this type. Funds that are provided for these dispensaries are very meagre. Therefore, instead of providing funds in the form of cash it is better that we should send medicine prepared and standardized by the Central Pharmacy. Having that end in view, Government has recently sanctioned for the establishment of a Central Pharmacy. The place for the location of the Pharmacy is also settled. In order to have the necessary herbage garden, provision has also been made under the development scheme. So far as Mysore herbage garden is concerned, I have already requested the Superintendent of Lalbagh is to take up this work. This will be at the other end of Lalbagh where there is fallow land. Government is also aware of the fact that in a number of areas in the State, there are very good medicinal herbs grown of

their own accord, without the efforts of anybody. There are very useful herbs grown in this way and we find such herbs in places like Kappada hills, Bababudan hills and Western ghats and so on. So many, valuable herbs are grown and they fade away. So, in order to have a useful survey in Ayurveda and in medicinal herbs, it is deemed proper to request the Central Committee of Survey in Ayurveda which has just surveyed in Jamnagar, to go over here and have such a survey. That will be a very useful one and will be helpful so far as encouragement to Ayurveda is concerned.

However, my Hon'ble friend Sri V. Srinivas. Shetty quoted mortality figures; no doubt from 27, during these four or five years, it has come to 31. But there is an effort made with all earnestness. So far as the department is concerned it is just like an ailing patient; it requires continuous efforts in order to see that best medicines and nutritious food are supplied. People also should be shown how to maintain good health. That is also necessary. Department is not the only means to get good health; it all depends upon the public as to how to maintain, and develop good health.

Sri F. H. MOHSIN (Hubli City).—I want one clarification. The Union Health Minister said that herbs also spread malaria. What is the opinion of the State Minister? If so, what are the preventive measures that are going to be taken by the Government?

Sri R. M. PATIL.—Such a depth of knowledge the State Minister does not possess. I cannot say whether malaria or any other disease originates from them. The best authority to whom I can refer is my Director.

As regards deputation to foreign countries, that is one problem in which many are interested. However, the main need at present is that proficient men should be professors in Medical Colleges, in addition to the needs of the big hospitals. As regards that I can only say that the Council of Ministers take a decision early and arrangements will be made known in this respect.

Sri C. K. RAJIAH SETTY (Chiknai-kanhalli).—The Hon'ble Minister was pleased to say that the death rate has been lowered. Can he tell me anything about the birth rate?

Sri R. M. PATIL.—As the birth rate has impressed upon the people and the leaders, family planning is in vogue as a counter dose.

Dr. T. PARTHASARATHY.—What is the Chief Minister's opinion about family planning?

Sri S. NIJALINGAPPA (Chief Minister).—I can assure the House that that is very, very necessary. (*Laughter*.)

Sri C. K. RAJIAH SETTY.—Are the Government aware that very recently the Church of England has passed a resolution that there is need for family planning in India?

Sri R. M. PATIL.—We need not go to England or any other country for such advice. We can address ourselves.

Sri J. B. MALLARADHYA.—Is the Government following the advice of Mahatma Gandhi in regard to family planning?

Sri H. K. VEERANNA GOWDH (Minister for Public Works).—It is a controversial subject.

Sri J. B. MALLARADHYA.—You do not follow Mahatma Gandhi in such matters?

Sri S. NIJALINGAPPA.—If we can follow. (*Laughter*)

Sri R. M. PATIL.—One of my Hon'ble friends ventilated a small grievance about malaria treatment. Looking to the statistics I can only say that the malaria programme is a success not only in Bombay Karnatak but also in old Mysore. As regards the efficiency of the staff, I can very well say and I am proud to say that the Mysore medical personnel have won the prize.

Lastly, I must express my deep gratitude to the Hon'ble Members who were pleased to suggest a number of good points. I am not so much worried

about the condition of one or two hospitals because such condition is seen there and we shall take care of it. I am glad that the Hon'ble Member revealed certain names of dispensaries where there is inadequate supply of medicine. Such dispensaries will be supplied with the necessary quantity of medicine in order to see that in a welfare State the health of the people is properly looked after. For this purpose Government request the help and co-operation of the people for the implementation of the several schemes because Government are now venturing to start 50 health units in addition to the 21 health units of last year. These health units will be established in N.E.S. Blocks. Hon'ble Members being influential persons in those areas, it is up to them to make this scheme a success. Government have got plans ready and it is up to the members and the N.E.S. Development Board to see that these health units are established and run.

In addition to this, it is proposed to start some local fund dispensaries in the areas where there are very meagre medical facilities, like Hyderabad-Karnatak and Bombay Karnatak. Unless and until this is done there will not be any uniformity in the provision of medical amenities in the whole State. If we take the present statistics, the per capita expenditure in Coorg is rupees six whereas in Hyderabad Karnatak it is only annas eight. We have to see that this disparity is removed.

With these words I request that the Demands may be granted.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The question is:

“That a sum not exceeding Rs. 2,70,61,600 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1959, in respect of ‘Medical’.”

The motion was adopted.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The question is:

"That a sum not exceeding Rs. 1,72,26,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1959, in respect of 'Public Health'."

The motion was adopted.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The

House now rises and will meet tomorrow at 1 P.M.

The House adjourned at Twenty Minutes past Six of the Clock to meet again at One of the Clock on Thursday, the 17th April 1958.

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY

THIRTY-NINTH DAY.

Thursday, 17th April 1958.

The House met in the Assembly Hall, Vidhana Soudha, Bangalore, at One of the Clock.

MR. SPEAKER (SRI S. R. KANTHI, B.A., LL.B.) in the Chair.

QUESTIONS AND ANSWERS.

Setting up of Central Warehouse Centre at Nippani.

Q.—2710. Sri B. G. KHOT (Sadalga).—

Will the Government be pleased to state:—

whether they intend to press the “Central Warehousing Corporation” to set up a Central Warehouse Centre at Nippani in Chikodi taluk, Belgaum district?

A.—Sri S. NIJALINGAPPA (Chief Minister).—

Not at present.

Sri B. G. KHOT.—In the answer, it is said: ‘Not at present’. May I know the reasons for that?

*Sri S. NIJALINGAPPA.—We have to undertake immediately four centres sanctioned by the Central Government. We have recommended already four. It is likely that in the next list of recommendations to be made, Nippani will be one.

Sri B. G. KHOT.—When will the next list be prepared?

Sri S. NIJALINGAPPA.—We are, in fact, pressing for the second list.

Sri B. G. KHOT.—Perhaps, in how many months?

Sri S. NIJALINGAPPA.—After all, the final decision will have to be taken by the Central Government. We have been pressing that Nippani should be taken even during the year 1958-59.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಯಾವ ಉದ್ದೇಶ ದಿಂದ ನಿಪ್ಪಾಣಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವುದು?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಅದು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥಳ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬೆಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ತೆಂಬಾಕು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಬೇಕು. ಅದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕಾದ್ದು ಅಗತ್ಯವೆಂದು ನರ್ಕಾರದವರು ಕೇಂದ್ರ ನರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ನರ್ಕಾರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡೆಯುತ್ತಾರಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಹೌದು.

Grants for increased Water Supply to Shimoga Town.

Q.—2764. Smt. RATHNAMMA MADHAV RAO (Shimoga).—

Will the Government be pleased to state:—

(a) whether the Shimoga Town Municipality has been urging Government for financial grant to undertake increased water supply scheme to Shimoga town;

(b) if so, the action taken in the matter so far?

A.—Sri R. CHENNIGARAMAIAH (Minister for Local Self-Government).—

(a) Yes.

(b) Out of the estimated cost of the scheme amounting to Rs. 15,76,310, a sum of Rs. 1,25,000 has been sanctioned as outright grant and the balance as loan repayable in 15 instalments at 5 per cent interest.

* Asterisk indicates that the remarks or speeches have not been revised by the member concerned.

ಶ್ರೀಮತಿ ರತ್ನಮ್ಮ ಮಾಧವರಾವ್.—ಪ್ರಿಯ (ಬ) ಭಾಗಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಹೇಳುವಂತೆ ಸಾಲ ಮಂಜೂರಾದುದು ಯಾವಾಗ ?

*ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—1956ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ.

ಶ್ರೀಮತಿ ರತ್ನಮ್ಮ ಮಾಧವರಾವ್.—ಮಂಜೂರಾದ ಏಷಿಯ ಪೌರಸಭೆಗೆ ತಿಳಿಸಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ತಿಳಿಸಿದೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ರತ್ನಮ್ಮ ಮಾಧವರಾವ್.—ಮಂಜೂರಾದ ಮೊಬಲಗನ್ನು ಮಾರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಮನವಿಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಮಾಡಿದ್ದರು. ಅದರ ಮೇರೆ ಅರ್ಧ ಭಾಗ ಗ್ರಾಂಟಾಗಿ ಟ್ರೀಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ, ಒಂದು ಲಕ್ಷ, 25 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಗ್ರಾಂಟನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ, ಬಾಕಿಯಾದ್ದು ಸಾಲ ಎಂದು 1953ರಲ್ಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ರತ್ನಮ್ಮ ಮಾಧವರಾವ್.—ಈ ಯೋಜನೆಯ ಕೆಲಸ ಪೂರೈಸಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಅರ್ಧಮರ್ಧ ಈಗ ಅಲ್ಲಿಗೆ ನಿಂತಿದೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ರತ್ನಮ್ಮ ಮಾಧವರಾವ್.—ಈ ಕೆಲಸ ಪೂರೈ ಮಾಡಿ ಎಷ್ಟು ದಿವಸಗಳಾದುವು ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—1952ರಲ್ಲಿ ಪೂರೈ ಮಾಡಿರಬೇಕೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ರತ್ನಮ್ಮ ಮಾಧವರಾವ್.—ಇದು ವರೆಗೆ ಈ ಯೋಜನೆಯ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರುವ ಮೊಬಲಗು ಎಷ್ಟು ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ನಿಖರವಾಗಿ ಎಷ್ಟಾಗಿದೆಯೆಂಬ ಅಂಕ ನನ್ನ ಬಳಿ ಇಲ್ಲ. ಬೇಕಾದರೆ ತರಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ರತ್ನಮ್ಮ ಮಾಧವರಾವ್.—ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ಈ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯ ಮಾಡುವಂತೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಸೂಚನೆಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಮಾಡಲಾಗುವುದು.

DR. R. NAGAN GOWDA.—Sir, may I know whether the amount that is sanctioned as grant bears any relation whatsoever, to the entire scheme ?

Sri R. CHENNIGARAMAIAH.—This has no proportion to the total estimated cost.

Starting of a Cement Plant in Oblapur in Tumkur District.

Q.—2863. Sri J. B. MALLARADHYA (Nanjangud).—

Will the Government be pleased to state :—

(a) whether it is a fact that they had appointed a Committee in 1955 to go into the question of starting a cement plant in Oblapur in Tumkur district ;

(b) the members of the Committee ;
(c) the recommendations sent by this Committee to the Government ;

(d) the action taken by them on the recommendations of the Committee ;

(e) whether they will place a copy of the report of the Committee on the Table of the House for the information of members ?

A.—Sri C. M. POONACHA (Minister for Home Affairs and Industries).—

(a) A committee was appointed in 1955-56 to examine the question of starting a second cement factory in the State.

(b) 1. Director of Industries and Commerce in Mysore (Chairman).

2. Sri V. M. Mascarenhas.

3. The Director of Geology.

4. The Deputy Commissioner, Chitaldrug District.

5. The Deputy Commissioner, Tumkur District.

6. The General Manager, Mysore Iron and Steel Works.

7. The Works Manager (Cements), Mysore Iron and Steel Works (Secretary).

(c) The Committee recommended, *inter alia*, that the site in Tumkur district is comparatively more suitable for the location of a second cement factory, and that in view of the Planning Commission's opinion that the establishment of a cement plant in the State might be left to the private sector, the establishment of one might be left to M/s. Sterling Construction and Trading Company, who had come forward to take it up.

(d) No action is called for except to consider the requests of M/s. Sterling Construction and Trading Company who have applied to Government for certain concessions as the Government of India have indicated to them, their approval to grant a licence for a cement factory. Their requests are under consideration.

(e) Yes. Copy placed on the Table of the House.

Sri J. B. MALLARADHYA.—Sir, may I know the date on which Government received the report of this Committee ?

***Sri C. M. POONACHA.**—I have got the report with me and I believe the Hon'ble member also must have a copy of it. Anyway, I will find out the date and inform him.

Sri J. B. MALLARADHYA.—Have Government passed any order on that report?

Sri C. M. POONACHA.—Yes, Sir. Due action has been taken and the matter is taken to the Licensing Committee, Government of India. They have been pleased to say that license will be issued to start a cement factory at Chiknaikanhalli. Party is now negotiating to secure deferred payment terms. After the finalisation of this, license to start the cement factory will be given.

Sri J. B. MALLARADHYA.—Are the Government aware that until and unless they pass a definite order on the recommendations of this Committee, no action can be taken by the parties concerned in regard to the finalisation of the proposals for starting a cement factory?

Sri C. M. POONACHA.—If the question is with reference to this Government, they have passed final orders recommending the case to the Development Wing of the Planning Commission and the Licensing Committee. The Licensing Committee have examined the whole question and have agreed provided it is on deferred payment terms for the purchase of machinery from abroad.

Sri J. B. MALLARADHYA.—Have the Government of India made it a condition precedent that the deferred payment proposal must be put forward before them?

Sri C. M. POONACHA.—In view of the foreign exchange difficulties, that is now a condition precedent for giving clearance to starting of certain industries.

Sri J. B. MALLARADHYA.—What items of the recommendations of the Committee in regard to starting of this industry are accepted?

Sri C. M. POONACHA.—The recommendation is with regard to the installation of a cement Factory at Oblapur in Tumkur District where lime stone deposits and other facilities are avail-

able. This proposal has been accepted and recommended to the Government of India for their acceptance.

Sri C. K. RAJAIH SETTY.—The Hon'ble Minister has been pleased to say with reference to clause (d) that the licensee has applied for certain concessions. What is the decision taken by this Government in granting those concessions?

Sri C. M. POONACHA.—There is no such thing as concessions actually. Certain facilities like land, water, and electricity will have to be provided. This Government has assured that necessary facilities in respect of land, water supply and electricity supply would be made according to the terms on which these things are generally made available to industries.

Sri G. N. PUTTANNA.—What is the total cost incurred by this Committee during the course of their investigation, in coming to a settlement and in sending their report to Government?

Sri C. M. POONACHA.—That information I do not have. After all it is purely an expert Committee. They seem to have visited the area and then also met at Bhadravati. Any expenditure would have been only with respect to travelling and daily allowances. It would not be a very big figure. If actual figure is required, I shall furnish it.

Sri G. N. PUTTANNA.—Did the Government have no idea of starting a cement factory at Oblapur in Tumkur District?

Sri C. M. POONACHA.—That was once the intention; but later on the Planning Commission of the Government of India decided that starting of cement factory, paper factory, or sugar factory should be left to the private sector. Therefore it has not been taken as a Government enterprise.

Sri J. B. MALLARADHYA.—I invite attention to page 6 of the report of the Committee. They have specific recommendations in respect of half a dozen items. Will Government participate in the capital investment of this concern?

Sri C. M. POONACHA.—That is a matter for future consideration. Normally we agree to contribute about

(SRI C. M. POONACHA)

10 per cent of the share capital. If it is absolutely required, Government will consider that position. At the moment we are not committed to that position.

Sri C. K. RAJAI AH SETTY.—May I know whether the factory is of a wet process or dry process?

Mr. SPEAKER.—That question does not arise now.

Sri C. K. RAJAI AH SETTY.—If there is considerable water then only dry process is possible. It will be a wet process if there is water shortage.

Sri G. N. PUTTANNA.—What is the share of the Government of Mysore to be invested in this factory as was proposed by the Committee?

Sri C. M. POONACHA.—The question of Government investment in the share capital is a matter to be considered later. At one time it was expected that the cement factory could be installed at a cost of Rs. 80 to 90 lakhs or round about that. Now the cost has gone up. It is said that it may cost a crore and 30 lakhs. It cannot be said positively because it depends upon the manufacture and the country from which the machinery is likely to be imported.

Sri J. P. SARWESH.—May I know whether this Committee went into the question of starting another cement factory at Wadi junction in Chitapur District?

Sri C. M. POONACHA.—This Committee was constituted to go into the question of starting a cement plant at Ohlapur in Tumkur District. So far as Wadi is concerned, certain surveys have taken place. The matter is under consideration. It is known that very rich deposits of lime stone are available there. Wadi is one of the places where we have our own views to help any enterprise.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹಗೌಡ.—ಈ ಸೀಮೆಂಟ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಒಂದು ದಿವಸಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಟನ್ ಸೀಮೆಂಟ್ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ಅಂದಾಜಾಗಿದೆ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಉದ್ಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎನ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ಪ್ರೈವೇಟ್ ಸೆಕ್ಟರಿಗೆ ಇದನ್ನು ವಹಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರ ಇದ್ದರೆ

ಸರಕಾರ ಮತ್ತು ಪ್ರೈವೇಟ್ ಸೆಕ್ಟರ್ ನಡುವೆ agreement ಆಗಿದೆಯೇ? ಹಾಗಾಗಿರುವುದಾದರೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿರುವ qualified ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು agreement ನಲ್ಲಿ ಇದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಪುಣಚ್ಚ.—ಅಂತಹದೇನನ್ನೂ ಆರೋಪಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎನ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ನಮಗಿರುವ qualified ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕದೆ, ಹೊರಗಿನವರೇ ಬಂದು ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಉದ್ಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎನ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ಇದನ್ನು ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದೇವೆ. ಇದನ್ನು consider ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದಾದರೂ ಸರಕಾರ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಿ. ಅಥವಾ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಸೆಕ್ಟರ್ assurance ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂದಾದರೂ ಹೇಳಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇಷ್ಟು general ಆಗಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ.

Sri C. K. RAJAI AH SETTY.—Was it not possible to start this factory on a co-operative basis like a sugar factory?

Sri C. M. POONACHA.—With regard to establishment of sugar factory there is an additional factor in that there would be sugarcane growers in the locality and they would be members to start with and so, collection of share capital would not be very difficult. But with regard to cement factory it is rather difficult and that particular aspect has not been examined.

Sri J. B. MALLARADHYA.—Was not the scheme included in the State's Second Five Year Plan?

Sri C. M. POONACHA.—Yes.

Sri J. B. MALLARADHYA.—Then why was it dropped?

Sri C. M. POONACHA.—Tentatively it was included. Later on when it was finalised it was decided by the Government of India that certain industries would have to be left over to the private sector. Therefore this is now left over to the private sector.

Mr. SPEAKER.—Question No. 3476. **Sri K. S. Suryanarayana Rao.**

Sri V. SRINIVAS SHETTY.—On a point of order, Sir. This question can neither be asked nor answered in this House.

Mr. SPEAKER.—Why?

Sri V. SRINIVAS SHETTY.—I will submit: Under rule 25(j) it 'the question' shall not relate to a matter which is not the concern of the Government.

There is separation of the judiciary from the executive and this magistrate is directly under the High Court and so this is a matter concerning the dignity of the court of a very respectable First Class Magistrate. During the trial very grave allegations have been made against the police and the police have refused to file charge-sheets in his court thinking that the case would be dismissed.

Mr. SPEAKER.—That is not so.

Sri V. SRINIVAS SHETTY.—The point is whether this question can be discussed on the floor of the House. I bring to the notice of the Chair the provision in May's *Parliamentary Practice* (Page 437) which directly covers this point :

“REFLECTIONS ON THE SOVEREIGN, ETC.:—Unless the discussion is based upon a substantive motion, drawn in proper terms, reflections must not be cast in debate upon the conduct of the sovereign, the heir to the throne, or other members of the royal family, the Governor-General of a Dominion, the Speaker, the Chairman of ways and means, members of either House of Parliament or judges of the superior courts of the United Kingdom, including persons holding the position of a judge, such as a Judge of a Court of Bankruptcy or a county court. Nor may opprobrious reflections be cast in debate on sovereigns and rulers over, or governments of, dominions or countries in amity with his Majesty, or their representatives in this country.”

In Note (m) it is said :

“Reflections against the judges generally are equally out of order.....”

In Note (n) it is said :

“The Speaker has also ruled out of order language disrespectful to persons administering justice, such as resident magistrates in Ireland and criticism of sentences imposed by magistrates including Justices of the Peace.....”

In this particular question if we go on discussing how a magistrate has behaved in a particular case on a particular day, or whether he has shown a bias towards the police or against the police or towards the accused or against the accused, then I do not know where it will end. So in the interests of justice I submit that this question cannot be discussed by this House.

Sri K. S. SURYANARAYANA RAO.—Sir, there are two aspects of this question. One is regarding the law and order position arising out of particular proceedings in the court and the other is the proceedings in the court itself. Here what I am anxious about is to draw the attention of Government to the law and order situation in the taluk or in the area coming under the jurisdiction of that court. Therefore, viewed from that aspect of the matter, this is a matter which is entirely within the purview of this House and within the competence of this Legislature to debate and so it is not out of order. I am not here to cast aspersions or to comment on or to make any insinuation against a presiding officer of the court. What follows from a particular statement of the magistrate and the effect it has on the locality, is the matter under consideration. Therefore this question is not out of order.

Mr. SPEAKER.—May I know from Government whether the magistrate is under the jurisdiction or control of Government ?

Sri C. M. POONACHA.—He is under the direct control of the High Court.

Mr. SPEAKER.—Whether the Government have got any supervising power so far as the magistrate is concerned ?

Sri C. M. POONACHA.—No.

Mr. SPEAKER.—Who appoints the magistrate ?

Sri C. M. POONACHA.—The High Court.

Mr. SPEAKER.—Before admitting this question, I have considered this matter at length. The remarks made by the magistrate are not in discharge of his duty as a magistrate. That is why I have allowed this question.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Sir, When certain members were making their speeches on the general discussion of the budget your goodself ruled that nobody should cast any reflection on the court or Judges. That There were three rulings to that effect from the Chair. We learn from papers yesterday in the Bihar Assembly the ruling of the Speaker was revised by himself. The ruling which was given by him prior to the pandemonium which was created was revised by him yesterday and he said that he would refer the matter to the Privileges Committee. Hence I request the Chair to reconsider the admissibility and the ruling which is now given.

Sri K. S. SURYANARAYANA RAO.—That is a comment on the ruling of the Chair.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—I have not commented on the ruling of the Chair.

Mr. SPEAKER.—Of course, it was an indirect comment; that cannot be denied. The magistrate acting in the discharge of his duty is one thing and the magistrate making remarks which are not called for in the discharge of his duties is quite another thing. That is why I have allowed this question.

Sri V. P. DEENADAYALU NAIDU.—Sir, in (a), the question is whether the Magistrate has stated in the open court. It is not a statement that is made outside the court, but it is a statement made by him as a magistrate in the open court. Can we construe anything that happens in the court during the sitting of the court as something which is outside the purview of the magistrate acting as a magistrate in the open court?

Mr. SPEAKER.—The magistrate may sit in his chair, but he must make a statement in the discharge of his duty. Suppose the magistrate has made some such remark as is alleged. That cannot be any stretch of imagination be said to be a statement made in the discharge of his duties.

Sri V. P. DEENADAYALU NAIDU.—The point is whether this Government has control over the the magistrate and his saying something in the court

and if it has no control how can this question be discussed in this House?

Mr. SPEAKER.—If the magistrate was saying anything in the discharge of his duty then this Government would have no concern, but since it was not in the discharge of his duty and since it was a sort of extra remark, if at all it was, the Government have some concern with it.

Sri C. M. POONACHA.—May I give further information relating to this question arising out of the doubt in the mind of Hon'ble Members. It was said that the law and order position might be affected by the attitude is reported to have been taken by the magistrate. I am going to confine my remarks to that aspect only. I may submit that since that date as many as 20 cases were filed before this magistrate and they have ended in conviction except in two cases in which the accused were acquitted.

Sri K. S. SURYANARAYANA RAO.—Am I to put question or is the Minister to make a statement?

Mr. SPEAKER.—He is making the position clear in view of the doubt that was raised.

Sri V. P. DEENADAYALU NAIDU.—Can the Government explain the position? There are two aspects to this question. One is the magistrate acting under the supervision and control of the High Court and the other is something which transpires in the court and which is beyond his jurisdiction. I would like the Government to inform the House of the exact position. So far as his action as a magistrate is concerned, I think there is no doubt that we cannot go into it, but the question is whether Government can take the responsibility for answering something regarding what the magistrate has said acting beyond his jurisdiction as a magistrate? Has the Government any control or supervision over judicial officers? Let us assume for the sake of argument that the magistrate has made the remark which is alleged to have been made by him. The question is whether Government have the power to control such a situation.

Mr. SPEAKER.—The Home Minister just now said that he was going to answer this question from the point of view of the law and order position and from the point of view as to how far the remarks of the magistrate have a bearing on the law and order position. In that respect, I think he is perfectly right.

Sri G. ANNA RAO.—The Home Minister is not right in the sense that the magistrate is directly under the Government when he is appointed. The appointing authority is the Government. However, if in the discharge of his judicial functions he passes a certain order, then that order, can be reversed by the High Court.

1-30 P.M.

But when he does not act in his judicial capacity, but makes certain remarks in the court, it would be perfectly under the jurisdiction of Government to take action, because when Government is the appointing authority, it is the Government that can investigate the case.

Mr. SPEAKER.—Article 234 reads like this: "Appointments of persons other than District Judges to the judicial service of a State shall be made by the Governor of a State in accordance with the rules made by him in that behalf after consultation with the State Public Service Commission and with the High Court exercising jurisdiction in relation to such State."

So this makes it clear.

***Sri B. VAIKUNTA BALIGA** (Minister for Labour and Legal Affairs).—May I render a little clarification, Sir? A number of associated ideas have been mentioned here. One thing that must be made clear is what are the exact facts to be dealt with by the House? When an allegation or a report has appeared in the press if it is a question of ascertainment of factual data as to whether such a remark has been made or not, all the questions now raised, as to whether it would be a reflection on the presiding officer or not and such other questions, do not materially arise. This is particularly so, in view of the reply rendered now that such an observatio

has not been made by the Magistrate concerned. We would be getting into debatable points, if divergent views are expressed. If this question has been intended to elicit information, the question has been admitted—rightly too—and there is nothing wrong in ascertaining the facts. It cannot be said that the Government has absolutely nothing at all to do with regard to this case, inasmuch as the administration of justice is not something which the Government could shirk. If it were perhaps found that such a remark has been made and the debate on that is going to cast aspersions on the propriety or impropriety of that remark having been made, then the position would be entirely different, but in view of the position revealed in the replies given by Government, I feel it is perfectly right that the question has been admitted.

Mr. SPEAKER.—I would not allow further discussion. There must be an end.

Sri J. B. MALLARADHYA.—Sir, has a ruling been given already?

Mr. SPEAKER.—Yes.

Sri J. B. MALLARADHYA.—What is that ruling, Sir?

Mr. SPEAKER.—The ruling is that this question has been admitted after due consideration. The Magistrate has been appointed by the Government according to Article 234 and this question not only deals with the remarks of the magistrate, but it has something to do with the position of law and order. To that extent, it is quite relevant.

(*Sri V. P. Deenadayalu Naidu rose.*)

Mr. SPEAKER.—No discussion.

Sri V. P. DEENADAYALU NAIDU.—I would only read the relevant portion.....

Mr. SPEAKER.—No further discussion. If the Hon'ble Member speaks, others may also claim the right to speak. It cannot be allowed. Hon'ble Member Sri Suryanarayana Rao may ask the question now.

Allegation against the First Class Magistrate, Chickballapur.

Q.—3476. Sri K. S. SURYANARAYANA RAO (Mysore City).—

Will the Government be pleased to state:—

(a) whether it has come to their notice that the 1st Class Magistrate, Chickballapur, has stated recently in the open court addressing the Police of Gowribidanur that he is going to dismiss all the cases that they may bring before his court irrespective of merit, truth and of justice or otherwise of the cases;

(b) whether it has come to their notice that the investigating officer has reported the same matter to his superior officer namely the District Superintendent of Police;

(c) whether it has come to their notice that the said Magistrate according to his avowed declaration and policy has dismissed all the cases including murder cases that were launched by the police;

(d) whether it has come to their notice that the police finding that no useful purpose will be served, have not made any attempt to charge-sheet in several cases including even recent murder cases;

(e) whether they are aware of the seriousness of the situation that has arisen on account of the open declaration of the Magistrate in the court in the presence of the lawyers and the public?

A.—Sri C. M. POONACHA (Minister for Home Affairs and Industries).—

(a) Allegations to that effect have come to the notice of Government. Enquiries made reveal that the allegations are false.

(b) Yes.

(c) No.

(d) No.

(e) Does not arise in view of reply to (a) above.

Sri K. S. SURYANARAYANA RAO.—I want to know who conducted the enquiry and the list of persons that were examined and the report submitted by the Prosecuting Officer?

***Sri C. M. POONACHA.—**The Government answer is that the investigating officer, reported the investigation conducted by him to the higher officer, namely, the D.S.P. An investigation was conducted by the D.S.P. and on the report submitted by the investigating officer, the D.S.P. has come to the conclusion that what was reported by the investigating officer was not borne out by facts.

Sri K. S. SURYANARAYANA RAO.—My question is: who are the persons inquired into by the D.S.P. who conducted the investigation?

Sri C. M. POONACHA.—The D.S.P. conducted a thorough investigation. The Inspector of Police and the investigating officer were the two persons who were inquired into.

Sri K. S. SURYANARAYANA RAO.—Did the Superintendent of Police inquire an Hon'ble Member of this House, who was present in the court on that day?

Sri C. M. POONACHA.—I do not have that information. I will verify it.

Sri K. S. SURYANARAYANA RAO.—In the report submitted by the investigating officer, did he mention about the presence of the Hon'ble Member of the House in the court on that day?

Sri C. M. POONACHA.—There is no reference to the Hon'ble Member of this House in the report.

Sri G. VENKATAI GOWDA.—When the enquiry made by the D.S.P. has revealed that the allegation is untrue, what action do the Government intend to take against the investigating officer, for having presented a false complaint?

Sri C. M. POONACHA.—This question is being pursued further. The enquiries in respect of the statement of the investigating officer are not complete yet.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—May I know on what date, the Magistrate is alleged to have expressed that he is going to dismiss all the cases true or untrue, with or without merit?

Mr. SPEAKER.—The Magistrate did not make such a remark. It is now stated that the allegation is untrue.

Sri C. K. RAJALAH SETTY.—May I know the date on which he is alleged to have expressed that remark?

Sri C. M. POONACHA.—I do not have that exact date with me here.

Sri V. SRINIVAS SHETTY.—Do the Government realise that if this sort of thing is allowed, one of the parties can easily blackmail the Magistrate by falsely implicating him and in view of the seriousness of such an allegation, would the Government take appropriate action against this particular officer?

Sri C. M. POONACHA.—Government fully realise the seriousness of the situation and the allegations made and the matter is well in hand with the Government. They will take due action.

Sri V. P. DEENADAYALU NAIDU.—Is the enquiry regarding the conduct of the individual in question being held in his official capacity or otherwise?

Sri C. M. POONACHA.—It is only an allegation about which I have already furnished an answer. There is nothing more to add.

Sri V. P. DEENADAYALU NAIDU.—I want a specific answer. Is the enquiry being held in his official or private capacity?

Sri C. M. POONACHA.—The enquiry is official.

Sri V. P. DEENADAYALU NAIDU.—I am not speaking about your enquiry. I only want to know whether the enquiry is being held done in respect of his public capacity or otherwise?

Sri C. M. POONACHA.—I must admit that I have not been able to follow the question.

Mr. SPEAKER.—If the Hon'ble Minister does not follow the question, what can I do?

Sri V. P. DEENADAYALU NAIDU.—It is stated that the Magistrate has done something, which should be either in his official or public capacity. I want to know if the Government is sitting in judgement or enquiring into these matters which have transpired in the court, in his official or public capacity.

Mr. SPEAKER.—Does the Hon'ble Member want to know if the enquiry was conducted in public or not?

Sri V. P. DEENADAYALU NAIDU.—I am not confining myself to the enquiry as such, but the subject matter is what they are enquiring into. I also want to know whether that has been done in his official capacity or public capacity.

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble Member is still not clear.

Sri V. P. DEENADAYALU NAIDU.—The Magistrate has made certain statements. All that I would like to know is whether such statements were made in his public or official capacity.

(No Reply)

Sri K. S. SURYANARAYANA RAO.—The Minister was pleased to say that the enquiry was made by the examination of only the Prosecuting Inspector and another person. Why did not the Government or the District Superintendent of Police who conducted the enquiry make enquiries from the lawyers who were present in the court on that day at that time?

Sri C. M. POONACHA.—It would have amounted to action on the part of the Superintendent of Police beyond his limits, because we can confine ourselves to the Department only. If we extend the scope of enquiry beyond that, it would have in a way reflected upon the court.

Sri J. B. MALLARADHYA.—Did the Government at any stage ask the Magistrate himself as to the truth of this allegation?

Sri C. M. POONACHA.—We made enquiries but we did not ask the Magistrate.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಮುಗ್ಗಪ್ಪ.—ದಿಸ್ತ್ರಿಕ್ಟ್ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ್‌ನಿಂದ ಆಫ್ ಫೋಲೋಸ್ ಅವರು ಈ ಆಪಾದನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ?

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಪೂಣಚ್ಚ.—ವಿಚಾರ ನಡೆಸಿ ಆ ಪ್ರಕಾರ ಅವರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಆಪಾದನೆ ನಿರಾಧಾರವಾದುದು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

Sri G. DUGGAPPA.—May I know whether the District Superintendent of Police also enquired the Magistrate?

Sri C. M. POONACHA.—I have already answered that fully.

(Sri C. J. Muckannappa rose.)

Mr. SPEAKER.—I do not want to allow any further supplementary on this question. I have given the Hon'ble Member sufficient chance.

(Sri K. S. Suryanarayana Rao also rose).

Mr. SPEAKER.—As I said, I do not want to allow further supplementaries.

Sri K. S. SURYANARAYANA RAO.—Then, how can we ventilate our grievances?

Mr. SPEAKER.—If the Hon'ble Member argues, it is not fair.

Sri K. S. SURYANARAYANA RAO.—I am prepared to take a ruling from the Chair in this behalf.

Mr. SPEAKER.—I do not want to allow further supplementaries. Please take your seat.

Cycle Rickshaws in the State.

Q.—3485. Sri J. H. SHAMSUDDIN (Honawar).—

Will the Government be pleased to state :—

(a) the number of man-driven cycle rickshaws in each of the cities of Bangalore, Mysore, Kolar Gold Fields and other parts of the State;

(b) whether the said rickshaws are licensed;

(c) whether they are aware that this system of transport adversely affects the health of the driver and is derogatory to human dignity;

(d) if so, whether they intend to stop this system of transportation, by cancelling all licenses?

A.—Sri R. CHENNIGARAMAIAH (Minister for Local Self-Government).—

(a) 1. Bangalore Corporation 314

2. Mysore ... None.

3. Kolar Gold Fields... None.

4. Raichur ... 250

5. Bidar and Kalyani 166

6. Bellary ... 273

(b) Yes.

(c) This is a matter of opinion.

(d) It is not possible to cancel licenses abruptly. Necessary instructions have however already been issued in the light of the measures proposed by the Central Government to the

concerned authorities to take action for the elimination of these rickshaws gradually. This will avoid hardship of sudden unemployment.

Sri J. H. SHAMSUDDIN.—By way of supplementary to (d): Will the Government disclose the recommendations or the instructions given by the Government of India in this connection?

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—On a point of order, Sir. Can an Hon'ble Member occupy any seat? Either we ought to be allotted a seat or by custom we should occupy a seat. Otherwise, it would create disorder instead of order.

Sri J. H. SHAMSUDDIN.—If an Hon'ble Member has usurped my seat, I am helpless.

Mr. SPEAKER.—Instead of allotting seats to members, the second alternative is there. If a particular seat is occupied by a member, he should continue to occupy it.

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—Are we to take it that he will be in his usual seat hereafter?

Mr. SPEAKER.—Yes, unless his seat is occupied by someone else.

Sri J. H. SHAMSUDDIN.—I am suffering from usurpation.

*Sri R. CHENNIGARAMAIAH.—The instructions issued by the Government of India are that action should be taken to reduce the licences gradually and not abruptly.

Sri G. VENKATAI GOWDA.—When will they go off the roads completely?

Sri R. CHENNIGARAMAIAH.—It is not possible to stipulate any time limit.

Sri J. H. SHAMSUDDIN.—Are these licenses renewable every year?

Sri R. CHENNIGARAMAIAH.—Yes.

Sri J. H. SHAMSUDDIN.—Will the Government consider the question of refusing to renew the licenses on their expiry?

Sri R. CHENNIGARAMAIAH.—That is what the Government is thinking of doing gradually.

Sri J. H. SHAMSUDDIN.—What are the steps proposed to be taken to rehabilitate them after the licences are cancelled?

Sri R. CHENNIGARAMAIAH.—It is only when there is the question of abruptly stopping the plying of cycle rickshaws, the question of rehabilitation contingency, we comes in. In order to avoid that want to adopt a gradual process.

Pataskar Report.

Q.—3497. Sri H. C. LINGA REDDY (Malur).—

Will the Government be pleased to state:—

(a) whether the Pataskar Report was published;

(b) whether this Government was consulted as regards the future of Hosur taluk either by Sri Pataskar or the Central Government;

(c) if so, the reaction of the State Government to the same;

(d) whether they are aware of the wishes of the people of Hosur to join Mysore;

(e) the steps proposed to be taken by the State Government to include Hosur in this State?

A.—Sri S. NIJALINGAPPA (Chief Minister).—

(a), (b) and (c): The report is confined to boundary adjustments between the States of Madras and Andhra Pradesh. No details are therefore available with this Government.

(d) Large number of representations have been received.

(e) All such questions will have to be decided by mutual consultation and agreement and through the forum of Zonal Councils also, if necessary.

Sri H. C. LINGA REDDY.—May I know how many representations have been received and since how long they have been received?

*Sri S. NIJALINGAPPA.—They are being received possibly ever since the agitation for linguistic States began. I cannot give the exact number of representations received. They are quite a large number.

Sri H. C. LINGA REDDY.—Is it true that your good self had organised some

meetings in Hosur Taluk to ask the people to join the Mysore State?

Sri S. NIJALINGAPPA.—I had never been to Hosur in connection with any meeting in that behalf.

Sri H. C. LINGA REDDY.—Prior to your becoming the Chief Minister?

Sri S. NIJALINGAPPA.—At no time.

Sri B. R. SUNTHANKAR.—Has it come to the notice of the Government that the Pataskar Report which is a public document has been printed by the Home Ministry of the Government of India?

Sri S. NIJALINGAPPA.—I have not received a copy of it officially.

Sri B. R. SUNTHANKAR.—May I know whether a copy of the Pataskar Report has been sent by the Chairman of the Western Zonal Council to the Chief Minister?

Sri S. NIJALINGAPPA.—As I said, I have not received it officially.

Sri G. VENKATAI GOWDA.—May I know whether the Mysore Government has claimed that the Hosur Taluk should come to Mysore?

Sri S. NIJALINGAPPA.—We have made representations.

Sri H. C. LINGA REDDY.—May I know whether the Mysore Government has begun any consultation with the Madras Government in this behalf?

Sri S. NIJALINGAPPA.—The matter is under correspondence.

Complaints against Kalidasa Labourers Co-operative Housing Society, Bangalore.

Q.—3499. Sri M. LINGE GOWDA (Kanakapura).—

Will the Government be pleased to state:—

(a) the date when the complaint was received by the Anti-corruption Department, Inspector General of Police and the Registrar of Co-operative Societies, against Kalidasa Labourers' Co-operative Housing Society Limited, Bangalore;

(b) the nature of the complaint;

(c) the action taken by the authorities;

(SRI M. LINGE GOWDA)

(d) whether it is a fact that the police forced the complainant Secretary to resign and to hand over some important books;

(e) in whose names the wood works and the food depots respectively stand?

A.—Sri S. NIJALINGAPPA (Chief Minister).—

(a) A copy of the complaint made to the Anti-corruption Department was received in the Office of the Registrar of Co-operative Societies on 7th October 1957.

(b) The complaint was made by the Paid Secretary of the Society alleging that the President of the Society entrusted the work of painting the doors, windows and wood works of the houses constructed by the Society to one N. Ramanna, a fictitious person, and that a payment of Rs. 300 was ordered to be made to that person.

(c) On enquiry made by the Department of Co-operation it is reported that the contractor Sri N. Ramanna is a P.W.D. Contractor and not a fictitious person.

(d) No.

(e) *Wood Works:*

- (1) M/s. Satyanarayana Hall, Cottonpet, Bangalore-2.
- (2) Sri Venkatesh, C/o Satyanarayana Hall, Cottonpet, Bangalore-2.

Food Depot: stands in the name of Kalidasa Labourers' Co-operative Housing Society and is entrusted for management to one Sri T. Gangappa.

Sri J. B. MALLARADHYA.—May I know who are the members of the Managing Committee of this co-operative society?

*Sri S. NIJALINGAPPA.—I am sorry I have not got the names with me.

Sri J. B. MALLARADHYA.—May I know the name of the President of this society?

Sri S. NIJALINGAPPA.—Srimati Laxmidevi Ramanna.

Sri J. B. MALLARADHYA.—In answer to clause (e) it is said that the wood works and the food depots stand in the name of two persons. When it

is a co-operative society, may I know how it can stand in the name of two individuals?

Sri S. NIJALINGAPPA.—Well, it has happened. We are looking into it.

Sri K. S. SURYANARAYANA RAO.—Were the accounts audited by the Registrar of Co-operative Societies in the presence of the complainant?

Sri S. NIJALINGAPPA.—They are being audited and reports are under examination.

Sri G. DUGGAPPA.—Is it not a fact that the services of the paid Secretary have been terminated?

Sri S. NIJALINGAPPA.—At present he is not the Secretary. He has been asked to hand over the charge.

Sri J. B. MALLARADHYA.—Has it come to the notice of Government that even in respect of the food depots it is not the society but it is an individual who is managing them?

Sri S. NIJALINGAPPA.—Yes, an individual is managing.

Sri J. B. MALLARADHYA.—In view of the grave irregularities brought to the notice of Government, what is the action taken against the members on the Board of Management?

Sri S. NIJALINGAPPA.—It is being examined by the Government.

Sri K. S. SURYANARAYANA RAO.—Is not the food depot run on behalf of the Government?

Sri S. NIJALINGAPPA.—It is said that he has been practically appointed by the Government.

Sri G. DUGGAPPA.—Has it come to the notice of the Government that this is one of the best societies in the State? (*Laughter*)

Sri S. NIJALINGAPPA.—I have not compared societies.

Discussion on border issues in the meeting of the Chief Ministers of Bombay and Mysore.

Q.—3798. Sri H. C. LINGA REDDY (Malur).—

Will the Government be pleased to state:—

(a) whether the Chief Minister had a meeting with the Chief Minister of Bombay on 29th March 1958 to discuss

the border issues between Mysore and Bombay States;

(b) the outcome of such talks ?

A.—Sri S. NIJALINGAPPA (Chief Minister).—

(a) Yes.

(b) It is not considered advisable in public interest to disclose this information at this stage.

Sri H. C. LINGA REDDY.—May I know the reasons for beginning talks on border issues only with the Bombay Government ?

*Sri S. NIJALINGAPPA.—Mysore Government is in correspondence with all State Governments, Madras, Andhra Pradesh and Bombay.

Sri H. C. LINGA REDDY.—May I know when the Chief Minister of this State is meeting the Chief Ministers of Kerala and Andhra ?

Sri S. NIJALINGAPPA.—I cannot say about the future. In the past we have met.

Sri V. SRINIVAS SHETTY.—The Hon'ble Chief Minister was pleased to state that he was in correspondence with the Bombay, Andhra Pradesh and Madras Governments. May I know whether he is in correspondence with the Kerala Government ?

Sri S. NIJALINGAPPA.—Yes, with Kerala Government also.

Sri G. ANNA RAO.—May I know how many meetings are expected to take place to complete these talks ?

Sri S. NIJALINGAPPA.—It is not possible to say.

Sri B. R. SUNTHANKAR.—May I know whether the Bombay Government is willing to surrender Kannada speaking areas of Akkalkot in South Sholapur District ?

Sri S. NIJALINGAPPA.—When we sit and talk across a table, decisions are taken. What is Kannada area will have to come to us and what is decided as Marathi areas will have to go.

Sri J. B. MALLARADHYA.—May I know whether Hon'ble the Chief Minister is aware that the Hon'ble Chief Minister of Bombay made a statement on the floor of the Bombay Assembly that he is quite willing to allow all the Kannada areas to go to the Mysore State ?

Sri S. NIJALINGAPPA.—I have just now answered such a question.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹೇಗೌಡ.—ಈ ಎನ್. ಆರ್. ಆಕ್ಟಿನ ಪ್ರಕಾರ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಪೇರಿರ ತಕ್ಕ ಕನ್ನಡ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಹೊರಗೆ ಹೋಗುವ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ತಮಗೇನಾದರೂ ಅಧಿಕಾರವಿದೆಯೇ ?

Sri S. NIJALINGAPPA.—The Act itself provides sufficient guarantees.

Sri B. R. SUNTHANKAR.—After the last meeting it was announced that both the Chief Ministers would be meeting by the end of this month. May I know when the meeting will take place ?

Sri S. NIJALINGAPPA.—I have not yet fixed the date.

Sri B. R. SUNTHANKAR.—Probable time ?

Mr. SPEAKER.—He says that the date is not fixed.

Sri J. P. SARWESH.—May I know whether our Government will surrender Mudhol area in Gulbarga District ?

Sri S. NIJALINGAPPA.—I cannot answer such questions.

Sri A. R. PANCHAGAVI.—Are the Government aware that the Chief Minister of Bombay has stated certain basic principles regarding the border adjustments ?

Sri S. NIJALINGAPPA.—Yes, he has enunciated certain principles as necessary to be applicable to this matter. I have read it only in papers.

Sri C. K. RAJAIAH SETTY.—In the interest of border areas in confusion, will this Government assure that they will come to a settlement early ?

Sri S. NIJALINGAPPA.—We are doing everything possible.

[Sri L. B. BIRJE put his supplementary question in Marathi].

Sri S. NIJALINGAPPA.—I have made statements that these things will be decided. What more can I say ? Sri Y. B. Chavan has stated that the Government will look into the matter and people should not take the law into their own hands. I will have also to make the same statement.

Sri G. VENKATAI GOWDA.—Is it not a fact that hon'ble the Chief Minister before the New Mysore State was formed, was championing the cause of Kannada areas which are now included in the State ?

Sri S. NIJALINGAPPA.—I am willing to do that even now.

Sri V. P. DEENADAYALU NAIDU.—With regard to the basic principles that were enunciated by the Bombay Chief Minister, has the Chief Minister of this State accepted those basic principles?

Sri S. NIJALINGAPPA.—Each question depends upon the area in dispute. What applies to one set of circumstances need not apply to the other.

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—What are the places in respect of which we have laid claim in Bombay, Madras and Andhra areas?

Sri S. NIJALINGAPPA.—It will be a long list. I think Sri A. Bheemappa Naik is one of those who knows it very well.

Sri V. P. DEENADAYALU NAIDU.—Has the Chief Minister agreed to the principle enunciated by the Bombay Chief Minister so far as the Bombay border area is concerned?

Sri S. NIJALINGAPPA.—The Bombay Chief Minister has given his opinion as to how this border area question should be decided. I have got certain differences of opinion with him. So, we have to sit and decide.

Sri G. ANNA RAO.—May I know whether the Cabinet has taken a decision as to what areas should be conceded and what areas should be claimed?

Sri S. NIJALINGAPPA.—The Cabinet cannot decide such a thing now.

2 P.M.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ಪುಟ್ಟರಾಮಯ್ಯ.—Border adjustment ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬೊಂಬಾಯಿ ಸರ್ಕಾರ ದೊಂದಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಸಿದ್ದೀರಾ ಅಥವಾ ಕನ್ನಡ ಭಾಗಗಳಿರುವ ಇತರ ಸರ್ಕಾರಗಳೊಡನೆಯೂ ನಡೆಸಿದ್ದೀರಾ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯೂ ನಡೆಸಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

Sri A. R. PANCHAGAVI.—Is the Government aware that taking village as a unit would lead to trouble and agitation?

Sri S. NIJALINGAPPA.—It is a matter of opinion.

Sri G. VENKATAI GOWDA.—Has it come to the notice of the Chief Minister that people who are residing outside Mysore are entertaining the impression that the Chief Minister is not so serious

in his agitation now as he was before the integration?

Sri S. NIJALINGAPPA.—I am certain that they are not so.

Sri J. H. SHAMSUDDIN.—May I request the Chief Minister to request the Chief Minister of Bombay to close this issue for some time?

Sri S. NIJALINGAPPA.—That is a suggestion for action.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹೇಗೌಡ.—ನೀಲಗಿರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕನ್ನಡ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮದ್ರಾಸು ಸರ್ಕಾರದೊಡನೆ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ವ್ಯವಹಾರ ನಾಕಷ್ಟು ನಡೆಯಿತು. ಅವರು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಬಂದೇ ತೀರುತ್ತೇವೆಂದು ನಾಕಷ್ಟು ಕಾಣ್ಪರೆನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಲೂ ಕೆಲವರು ಆ ರೀತಿ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

Sri G. ANNA RAO.—May I know, Sir, from the discussions held so far with the Bombay Chief Minister, whether there is any likelihood of an amicable settlement of this issue?

Sri S. NIJALINGAPPA.—Hope springs eternal in the human breast.

Sri H. C. LINGA REDDY.—May I know whether it is the language or the wishes of the people which will be taken into consideration while deciding these issues?

Sri S. NIJALINGAPPA.—There are various aspects of the problem to be considered. A categorical answer cannot be given, Sir. It is not only the language and the wishes of the people, but there are other factors also, such as geographical contiguity, economic problems and the administrative difficulties. Therefore I cannot give a categorical answer.

Sri H. C. LINGA REDDY.—May I know whether the Government will be taking this House into confidence before taking a decision in the matter?

Sri S. NIJALINGAPPA.—It is a suggestion for action.

Constitution of State Finance Corporation.

Q.—2572. **Sri V. P. DEENADAYALU NAIDU** (Cubbonpet).—

Will the Government be pleased to state:—

the reasons for not constituting a Finance Corporation in the State?

A.—**Sri C. M. POONACHA** (Minister for Home Affairs and Industries).—

Government has already taken steps to constitute a State Finance Corporation in Mysore State and a Special Officer was appointed in 1957 to submit a preliminary scheme for starting a Financial Corporation. The Special Officer has submitted a preliminary scheme and the same was examined by Government and was forwarded to the Reserve Bank of India and the Ministry of Finance, Government of India, Delhi, with regard to allocation of shares and fixation of minimum dividend during the first year. The Reserve Bank and the Government of India have suggested certain modifications in the preliminary scheme and have sought the views on these points. The points are being examined by Government and the views will be communicated to the Reserve Bank and the Government of India. Thus it will be seen that the formation of a State Financial Corporation for Mysore State is under active consideration of Government.

Sri V. P. DEENADAYALU NAIDU.—Is the Government in a position to State Sir, the allocation of shares between the Government of India, the State Government and the public in the formation of the Corporation?

***Sri C. M. POONACHA.**—The whole question is in a formative stage. I cannot be quite clear on that point. But I can say tentatively that it is proposed to allocate shares in the following proportion: Total share value is about 75 lakhs of which 24 lakhs will be State Government's share 20 lakhs will be subscribed by the Reserve Bank; 31 lakhs will be subscribed by scheduled Banks, and so on.

Sri V. P. DEENADAYALU NAIDU.—It is stated that the Reserve Bank and the Government of India have suggested certain modifications in the preliminary scheme. Will the Government be able to say Sir, what is the effect of this amendment on the preliminary scheme?

Sri C. M. POONACHA.—They are just suggestions made with regard to certain rules and conditions, issue of

loans and procedure that will have to be followed. Substantially, it does not have any effect so far as the financial structure is concerned.

Sri J. B. MALLARADHYA.—Sir, will the Government be pleased to state the date on which the Act was made applicable to the State also and how long since is this corporation in formation?

Sri C. M. POONACHA.—The Central Act came into force in 1952.

Sri V. P. DEENADAYALU NAIDU.—When will this corporation come into existence?

Sri C. M. POONACHA.—As soon as the formalities and other things are finalised in consultation with the Government of India.

Dr. R. NAGAN GOWDA.—In broad detail, what will be the functions of the Finance Corporation?

Sri C. M. POONACHA.—It is expected to assist and aid the industries which are to come into existence and those which are existing, for their development and efficient functioning.

Dr. R. NAGAN GOWDA.—How long, in the view of this Government, this corporation is in the offing?

Sri C. M. POONACHA.—In the answer I have said that in 1957 we took it actively under consideration, appointed a special officer and arrived at a proper arrangement and the whole thing has been submitted to the Government of India for their approval.

Sri C. K. RAJIAH SETTY.—Do the Government feel the necessity for this corporation because this Second Five-Year Plan happens to be an Industrial plan?

Sri C. M. POONACHA.—It is very much so and because of that, we have done this.

ಶ್ರೀ ಯು. ಎಂ. ಮಾದಪ್ಪ.—ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ದಿಂದ ಕೆಲವು objections ಬಂದಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅವುಗಳಿಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಉತ್ತರ ಬರೆದು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆವೋ ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ pending ಆಗಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಪೂಜಪ್ಪ.—ನೂತ್ನವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಗಳೊಡನೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಯು. ಎಂ. ಮಾದಪ್ಪ.—ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಎಷ್ಟು ಕಾಲವಾಯಿತು?

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಪೂಜಪ್ಪ.—ನುಮಾರು ಒಂದು ತಿಂಗಳಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

Sri V. P. DEENADAYALU NAIDU.—Is this Corporation meant for both private sector and public sector?

Sri C. M. POONACHA.—So far as the public sector is concerned, its scope does not extend to cover that. It is entirely to assist industries in the private sector.

Sri J. B. MALLARADHYA.—What is the probable amount of total capital of the corporation that is to be allotted to the private investment and institutional investment?

Sri C. M. POONACHA.—The share value is Rs. 100. 4,000 shares are proposed to be allotted to Co-Operative Banks, 15,000 shares to the commercial Banks, and about 15,000 shares to the Insurance Corporation. 24 lakhs shares are to be allotted to the State Government. It is a tentative proposal. It is not final.

Sri J. B. MALLARADHYA.—The question was whether any portion of the investment is shared by the individual investment or the public?

Sri C. M. POONACHA.—No Sir, this is all institutional investment.

Sri K. S. SURYANARAYANA RAO.—What will be the personnel to operate this corporation?

Sri C. M. POONACHA.—There will be a Board, a Chairman and an administrative office.

Sri K. S. SURYANARAYANA RAO.—Will it be non-official or official, Sir?

Sri C. M. POONACHA.—This is a matter of detail. We have not taken any final decision.

Sri U. M. MADAPPA.—Will shares be allotted to the private sector?

Sri C. M. POONACHA.—Banks and Co-Operative Institutions are private sector.

Sri L. S. VENKAJI RAO.—Is there scope for increasing the capital?

Sri C. M. POONACHA.—It is said that will be considered as and when the scope of functioning of the Corporation develops and expands.

Sri C. K. RAJIAH SETTY.—May I know whether there is Budget allotment this year for the share worth Rs. 24 lakhs?

Sri C. M. POONACHA.—I must look into it. I think some provision has been made, and if additional provision

s to be made, we will come before the House with Supplementary Demands.

Sri A. R. PANCHAGAVI.—Will this cover major industries or minor industries also?

Sri C. M. POONACHA.—They are supposed to assist medium and small scale industries in the first instance.

Mr. SPEAKER.—Question time is over.

QUESTIONS FOR ANSWERS ON THE DAY

(but not taken up)

Loan advanced to Ganeshar Textile Mills, Davangere.

Q.—3488. **Sri Y. VEERAPPA** (Holenarasipur).—

Will the Government be pleased to state:—

(a) the total amount of loan, advanced to the Ganeshar Textile Mills Davangere, by the Government and the percentage of interest and terms under which the loan is advanced;

(b) the total interest so far derived;

(c) the mode of payment of the loan agreed upon;

(d) the period up to when the accounts of the Mills have been audited and the percentage of dividend declared?

A.—Sri C. M. POONACHA (Minister for Home Affairs and Industries).—

(a) A consolidated loan of Rs. 20 lakhs was advanced to the Mills.

(i) *Interest*:—4 per cent up to 1950 and from 15th June 1950 to 16th January 1956 ordinary interest at 5 per cent were charged which was subsequently changed to 5 per cent ordinary and 9 per cent penal per annum.

(ii) *Mode of Re-payment*:—The entire loan was advanced for a period of one year. As the Mills have not repaid the amount within the period stipulated, the mode of repayment was changed to monthly instalments of

1958] DEMANDS FOR GRANTS—1. TAXES ON INCOME, ETC., 3. STATE EXCISE, 1809

4. STAMPS, 6. REGN., 8. OTHER TAXES AND 24. RURAL DEVT.

Rs. 30,000 each up to 14th April 1952 and afterwards at Rs. 12,000 per month. Further, the repayment of the balance found due as on 15th January 1956 is made repayable in twelve equal quarterly instalments.

(b) Rs. As. Ps.
Ordinary Interest. 3,89,591-14-6.
Penal Interest. 65,391-12-6.

Total 4,54,983-11-0.

(c) Vide (a) (ii) above.

(d) The accounts of the Mills have been audited up to the end of 31st March, 1957, and a dividend of 4 per cent has been declared to the share holders.

Correspondence between Bombay and Mysore Governments on Border Adjustments.

Q.—3519. Sri K. HANUMANTHAIYA (Ramanagaram).—

Will the Government be pleased to state :—

(a) whether the Chief Minister has written any letter to the Chief Minister, Bombay State, on the subject of border adjustments of areas of the States of Bombay and Mysore ;

(b) if so, whether a copy of the correspondence will be placed on the Table of the House ;

(c) the areas which are under consideration for purposes of these adjustments ;

(d) the opinion of Government in regard to these areas ?

A.—Sri S. NIJALINGAPPA (Chief Minister).—

(a) Yes.

(b), (c) and (d) At this stage, Government do not consider it advisable, in public interest, to disclose this information.

Business of the House.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕೆಂಚಪ್ಪ (ಹಿರಿಯೂರು).—ಸ್ವಾಮಿ, ಪ್ರಶೋತ್ತರಗಳ ಕಾಲದ ಮೇಲೆ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಬೇಕಾದ statement ಗೆ ಅವಕಾಶವಿದೆಯೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ.

L.A.

Mr. S P E A K E R.—The Hon'ble Member must represent to me in my chambers.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕೆಂಚಪ್ಪ.—ಇಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆಯೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ತಾವು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡುವುದರಲ್ಲೂ convention ಏನಿದೆ ಎಂಬುದು ನೋಡಬೇಕು.

Mr. S P E A K E R.—I have said that I am not going to give permission to anybody to make a representation unless prior permission is obtained from me in my chambers.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕೆಂಚಪ್ಪ.—Prior permission Chambers ನಲ್ಲೇ ಆಗಬೇಕು ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಹೌದು.

Sri C. J. MUCKANNAPPA (Gubbi).—What has happened to my adjournment motion ?

Mr. S P E A K E R.—I have given a reply. It will come to the Hon'ble Member.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Will it be read out in the House ?

Mr. S P E A K E R.—It may or may not be read. I do not propose to read it. I have decided that it is not so much of importance as to be read in the House. I do not allow the Hon'ble Member to make a submission.

BUDGET FOR 1958-59—DEMANDS FOR GRANTS.

Demand No. 1—Taxes on Income other than Corporation Tax and Estate Duty.

4. Taxes on Income other than Corporation Tax and Estate Duty.

Mr. S P E A K E R.—Motion moved :

"That a sum not exceeding Rs. 66,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1959, in respect of 'Taxes on Income other than Corporation tax and Estate Duty'."

Demand No. 3—State Excise.

8. State Excise Duties.

Mr. S P E A K E R.—Motion moved :

"That a sum not exceeding Rs. 28,61,000 be granted to the

(MR. SPEAKER)

Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1959, in respect of 'State Excise Duties'."

Demand No. 4—Stamps.**9. Stamps.**

Mr. SPEAKER.—Motion moved :

"That a sum not exceeding Rs. 2,49,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1959, in respect of 'Stamps'."

Demand No. 6—Registration.**11. Registration.**

Mr. SPEAKER.—Motion moved :

"That a sum not exceeding Rs. 13,43,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1959, in respect of 'Registration'."

Demand No. 8—Other Taxes Administration.**13. Other Taxes and Duties.**

Mr. SPEAKER.—Motion moved :

"That a sum not exceeding Rs. 47,22,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1959, in respect of 'Other Taxes and Duties'."

Demand No. 24—Rural Development.**40-A. Rural Development.**

Mr. SPEAKER.—Motion moved :

"That a sum not exceeding Rs. 1,46,90,000 be granted to the

Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1959, in respect of 'Rural Development'."

*ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚಾಮಯ್ಯ (ಪಾಂಡವಪುರ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಈಗ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವುದು ರೂರಲ್ ಡೆವಲಪ್ ಮೆಂಟ್ ಡಿವಿಷನ್ ಆಗಿದೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತರಬೇಕೆಂದು ನಿಂತಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಮೈಸೂರು, ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರು ಎರಡೂ ಸೇರಿಸಿ ಸುಮಾರು 28,897 ಹಳ್ಳಿಗಳಿವೆ. ಪ್ರಜಾ ಸಂಖ್ಯೆ 194 ಲಕ್ಷ ಚಿಲ್ಲರೆಯಿದೆ. ಇದರ ಪೈಕಿ ಹಳ್ಳಿಯ ಪ್ರಜಾ ಸಂಖ್ಯೆಯೇ ಒಂದು ಕೋಟಿ 49 ಲಕ್ಷದಷ್ಟಾಗುತ್ತದೆ. ಉಳಿದ ಕೇವಲ 44 ಲಕ್ಷ ಚಿಲ್ಲರೆಯಷ್ಟು ಪಟ್ಟಣವಾಸದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟೊಂದು ಪ್ರಜಾ ಸಂಖ್ಯೆ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿರುವಾಗ ಅದರ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಒಂದು—66 ಲಕ್ಷದ 55 ಸಾವಿರ, ಇನ್ನೊಂದು Social welfareಗೆಂದು 80 ಲಕ್ಷದ 35 ಸಾವಿರ—ಒಟ್ಟು ಒಂದು ಕೋಟಿ 46 ಲಕ್ಷದಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಅಂದರೆ, ಹಳ್ಳಿಗಳ ಪ್ರಜಾಸಂಖ್ಯೆಗೆ ನೀವು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಹಣವನ್ನು ರೆಕ್ಕಾಹಾಕಿದರೆ ತಲಾ ಒಂದೊಂದು ರೂಪಾಯಿಯೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಾನು ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ 3, 4, 6, 8, 24 ಈ ಎಲ್ಲ ಡಿವಿಷನ್‌ಗಳು ಇವೆ. ಎಲ್ಲದರ ಮೇಲೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚಾಮಯ್ಯ.—ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಷ್ಟು ತಾವು ಇಷ್ಟು ಜನರೂ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಂದ ಚುನಾಯಿತರಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯನವರು ಮಂತ್ರಿ ಪದವಿಯನ್ನು ಅಲಂಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅದು ಯಾರಿಂದ? ಹಳ್ಳಿಯವರಿಂದ. ಅದ್ದರಿಂದ ತಾವು ಅವರ ಯೋಗಕ್ಷೇಮವನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಅಂದಮೇಲೆ ಹಳ್ಳಿಯವರಿಗೆ ತಲೆಗೊಂದು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸರಿಯೇ! ಅದೇ. ತಾವು ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿ, ಮೈಸೂರು ಸಿಟಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದನ್ನೂ ಇದನ್ನೂ ಹೋಲಿಸಿ ಮಾಡಿದರೆ ಅದಕ್ಕೂ ಇದಕ್ಕೂ ಹೊಲಕೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ನೀವು ಹಳ್ಳಿಗಳವರಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಏನೇನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. Rural water supplyಗೆಂದು 20 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಇದರಲ್ಲಿ 10 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಗ್ರಾಂಟು.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ (ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಜಾಧಿಕಾರ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿ ನೋಡೋಣ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚಾಮಯ್ಯ.—ಬೇಕಾದರೆ ಆಮೇಲೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಕಡಮೆ ಎಂದು. ಈ ನೀರು ಸರಬರಾಯಿಯ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ 10 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನೀವು 10 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು. ಈಗ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ 25,000 ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ನೀರು ಸರಬರಾಯಿಯ ಸೌಕರ್ಯವಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೋ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಾವಿಗಳೇ ಇಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಗೂ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸ

ಬೇಕಾದ್ದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಕರ್ತವ್ಯ. ಅಂಥಾದ್ದರಲ್ಲಿ ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವಾಗ ಯಾವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದರೆ ಹಳ್ಳಿಗಳವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು ಅಥವಾ ದುಡ್ಡು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. Technical work ಎನ್ನುವುದು ಹಳ್ಳಿಯವರಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪೂರ್ತಿ ಬರ್ಚನ್ಯೂ ತಾವೇ ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಬಾವಿ ತೆಗೆಯಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಸ್ವಾಮಿ ಇನ್ನೊಂದು ನ್ಯಾಷನಲ್ ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈ ಸ್ಕೀಮು ಎಂದು ಇದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಣ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಉದ್ದೇಶ ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರಿಗೆ ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡಬೇಕು, ಬೋರ್ ವೆಲ್ಸ್ ತೆಗೆಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಪಂಪು ಸೆಟ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಎನ್ನುವುದು ಹಿಂದೆ ಶ್ರೀ ಗುಂಡಪ್ಪ ಗೌಡರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬೋರ್ ವೆಲ್ಸ್ ತೆಗೆಸಬೇಕು ಎಂದು ಮೆಷಿನ್ ತರಿಸಿ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಬೋರ್ ವೆಲ್ಸ್ ತೆಗೆಸಿದರು. ಅಂಥಾ ಮೆಷಿನ್ ಗಳು 13 ಇವೆ ಆ ಮೆಷಿನ್ಸ್ ಈಗ ಎಲ್ಲವೆಯೋ ಪತ್ತೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡಿವೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆ ಮೆಷಿನ್ಸ್ ತರಿಸಿ ಎರಲ್ವಿ ಬೋರ್ ವೆಲ್ಸ್ ಇವೆಯೋ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಪಂಪು ಸೆಟ್ಸ್ ಕೊಡಿಸಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಳ್ಳಿಯವರಿಗೆ ಸರಬರಾಜು ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈ ಆಗುವ ಹಾಗೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ತಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ರೂರಲ್ ಹೆಲ್ತ್ ಮತ್ತು ಸ್ಯಾನಿಟೇಷನ್ ಇವುಗಳಿಗಾಗಿ 10 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪಬ್ಲಿಕ್ ಹೆಲ್ತ್ ನಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಇದಕ್ಕಾಗಿ 4 ಲಕ್ಷ ಚಿಲ್ಲರೆ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಒಂದು ಕಡೆ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಹೆಲ್ತ್ ನಲ್ಲೂ 4 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸ್ಯಾನಿಟೇಷನ್ ಮತ್ತು ಡ್ರೈನೇಜಿಗೆ ಒದಗಿಸಿ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ರೂರಲ್ ಹೆಲ್ತ್ ಮತ್ತು ಸ್ಯಾನಿಟೇಷನ್ ನಲ್ಲೂ ಹಣ ಒದಗಿಸಿರುವುದು. ಡೊಪ್ಪಿ ಕೇಷನ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಒಂದೇ ಕಡೆ concentrate ಮಾಡಿದರೆ ಅದರಿಂದ ಜನಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಸ್ಯಾನಿಟೇಷನ್ ಮತ್ತು ಡ್ರೈನೇಜ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಹೆಲ್ತ್ ಇಲಾಖೆ ಏನು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಇವೊತ್ತಿನವರೆಗೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಎರಡು ಕಡೆ ಹಣ ಒದಗಿಸಿರುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟು ಒಂದೇಕಡೆ ಒದಗಿಸಿ ಸಬ್ ಸ್ಟಾನ್ ಪಿಯಲ್ ಆಗಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಆಗಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಎಸ್ಕಾಬ್ಲಿಷ್ ಮೆಂಟಗೋಸ್ಕರ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚು. ಇದನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ರೂರಲ್ ಕಮ್ಯುನಿಕೇಷನ್ ಗೋಸ್ಕರ 11 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ತಾವು ಬಡ್ಡಿ ಟ್ಟಿ ನ್ನಲಿ ಒದಗಿಸಿದ್ದೀರಿ. ತಾವು ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ. ತಮಗೆ ರೂರಲ್ ಕಮ್ಯುನಿಕೇಷನ್ ಎಷ್ಟರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಇದೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತು. ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಹಳ್ಳಿಯವರು ತಮ್ಮ ಗಾಡಿ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಸಾಗಿಸಬೇಕಾದರೂ ತೊಂದರೆ ಇದೆ. ಜಮೀನುಗಳಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರಗೋಡು ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಸಾಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆ ಇದೆ. ಸ್ಪೆಟ್ ಫಂಡ್ ರೋಡ್ಸ್ ಇವೆ ಅವಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಬರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ಪೆಟ್ ಫಂಡ್ ರೋಡ್ ಜಮೀನುಗಳ

ಮಧ್ಯೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ರೈತರನ್ನು ಕೇಳದೆ ಮಾಡದೆ ಜಮೀನಿನ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಡ್ರೈನುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಮೈಸೂರು ಕೆನಾನ್ ರಾಕೆಟ್ ನೋಡಿ. ಎಷ್ಟು ರೈತರ ಜಮೀನು ಹೋಗುತ್ತದೆ? ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಲ್ಲಾ ರೈತರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಡ್ರೈನು ಹೊಡೆಯಬೇಕು. ರೈತರ ಜಮೀನನ್ನು ಪ್ರವೇಶಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಡ್ರೈನ್ ಹೊಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೋ ದುಡ್ಡು ಬರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರೂ ಅದನ್ನು ಮೈನ್ ಟೈನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ರೂರಲ್ ಕಮ್ಯುನಿಕೇಷನ್ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲದೆ ಜನಗಳು ತೊಂದರೆಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್ ಮೆಂಟ್ ರೋಡುಗಳ ವಿಷಯ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚಾಮಯ್ಯ.—ಸ್ಪೆಟ್ ಫಂಡ್ ರೋಡುಗಳು. ಮೈಸೂರು ಕಡೆ ಹೋಗಿದ್ದರೆ ತಾವು ನೋಡಿರಬಹುದು. ಎಷ್ಟೋ ದುಡ್ಡನ್ನು ವೆಡ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಸ್ವಲ್ಪ ದುಡ್ಡನ್ನು ಹಳ್ಳಿಗಳ ಕಡೆ ತಿರುಗಿಸಿದರೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ನಂಟಾರ ಮಾಡುವ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ.

ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ನುಮಾರು 19 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಎಕ್ಸ್-ಕ್ರೈಮಿನಲ್ಸ್ ಮತ್ತು ಅನ್ ಟಚ್ಬಲಿಟಿ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆ 19 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ 5 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನು ಉಳಿದ 14 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಎಕ್ಸ್-ಕ್ರೈಮಿನಲ್ಸ್ ಮತ್ತು ಅನ್-ಟಚ್ಬಲಿಟಿ ರಿಮೂವ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಾವು ಬರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಬೇರೆಯದಕ್ಕೆ ಬರ್ಚು ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ತಾವು ಜವಾಬು ಕೊಡುವಾಗ ಇದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೀರೆಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

Sri M. MALLIKARJUNASWAMY (Malavalli—Scheduled Castes).—Mr. Speaker, Sir, it is with great pleasure I rise to support the Demand. For the first time as you know I am upon the floor of this Legislature and I therefore want the Chair to allow some more time than the allotted time.

Mr. Speaker, Sir, the importance of rural development can hardly be over-exaggerated when Mother Bharath lives in her villages. If we just look at the social, economic and educational aspects of rural life in India it is heart-rending. Socially they are divided due to diverse castes and creeds. Economically too, they are very backward. General poverty is the essential feature of rural area. Educationally, they are still backward. Colossal ignorance and stupendous poverty are the two maladies which are eating into the body and the soul of the people.

(SRI M. MALLIKARJUNASWAMY)

Caste system is still there. That too after the attainment of independence casteism is taking deep roots. Of course, untouchability and unapproachability as living notions are losing their significance in Gandhian era. Common man is not worried about the observance of untouchability. But it is only the educated people, leaders motivated by self-aggrandisement who exploit the mass ignorance and sow seeds of communalism for their selfish ends. Unless the educated people change their outlook it is not possible to eradicate this untouchability which has been a blot on Hinduism and Hindu Society since a long time (ages). It is more so with the officers. Until and unless such officers are brought to book untouchability will not be eradicated from the Aryavarttha.

In the words of Stalin, India is something like a gigantic ethnological museum and no social or economic upheaval could be brought about. In my opinion, the super-structure of Hindu society is firmly standing on the bedrock of these scheduled caste people. It is these people who do all sorts of drudgery in the houses, farms and factories of caste Hindus. Unless these people are properly cared for in the long run they turn out to be antagonistic elements, reduce themselves into proletarian class and it will definitely tell upon the very existence of capitalistic economy. The hon'ble member Sri B. Basavalingappa referred to these people as being treated like cattle. But I say even cattle are being treated better than these human species and they are being treated like chattels.

As a serious student of political history I want to give my verdict that there are people who say that we had a past, and glorious history. But in my opinion, there is nothing but blank in our political history. The past history of our country is a history of humiliation, subjugation, subordination, slavery and what not. Therefore, our history need be recast in the light of present conditions by introducing great personages like Mahatma Gandhi and

Dr. Ambedkar who strove hard just before and after independence. It is for the first time as we know, we are having a strong centralised government, in the history of our country. I, therefore feel, as true patriot if at all we want to maintain our hard-won independence intact, we must reorganise and reorientate and rejuvenate the entire Hindu society on the principles of equality, fraternity and liberty.

2-30 P.M.

In my opinion, the feeling that we are Indians and we are Hindus is still in embryo. The four-fold division of Hindu society was hit upon by our ancient Hindu seers and sociologists for the achievement of "Para Shreya," the highest chief good based on the principle each for all and all for each. But, today what we see is, that it took a bad turn and gave birth to casteism and caste based on profession. It is this caste system that dehumanized, devitalized and demoralised the Hindus and dealt a lethal blow to the Hindu solidarity and to the feeling of oneness and brotherhood.

I, therefore, sincerely feel that fusion of blood alone can bring back the feeling of oneness in these people. I advocate inter-caste marriage, but it should be among the untouchables themselves. My contention is that untouchability among the untouchables should be eradicated in the first place before we think of eradicating the untouchability that is subsisting between the touchable Hindus and the untouchables.

While advocating the Inter-caste marriage among the caste Hindus themselves I would like to give my own theory that it should be only on that line. I would like to classify the people of our country into two classes namely, the vegetarians and the non-vegetarians based on their food cults. The Brahmins and Lingayets being the vegetarian class, they can resort to inter-caste marriage and freely give and take girls in marriage. There are meat eating Brahmins and Lingayets and they, in turn, can give and take

girls freely from the non-vegetarians like the Gowdas and others. Here also we must note down the fact that there are vegetarians among the non-vegetarian classes who will also do well for blood relation with other vegetarian class like Brahmins and Lingayets.

It is with such a fusion of blood we can bring the social and economic equality with that of political equality we are having at present after independence. Political democracy, in my opinion, can survive only when social and economic democracies usher in. Or else our political democracy will remain only as top-dressing and it may let loose at any moment and become bare and naked and Dr. Ambedkar's verdict on Indian Democracy would come true that, "Democracy is only a top-dressing in the Indian soil which is essentially undemocratic."

To maintain political democracy intact and to achieve the other two democracies, namely, social and economic and to bring about the feeling of oneness by the fusion of blood, it is quite imperative that the provisions pertaining to compulsory education adumbrated in the sacred book of our Indian Constitution should be implemented at all costs. Then only we can think of realising the high principles of socialistic pattern of society and welfare state which is secular in character. Universal education as you know, is an essential prerequisite to have a successful democracy. I, therefore, feel that it is quite imperative and important that provision of compulsory education in our Constitution should be implemented. I am quite aware of the magnitude of the problem in relation to that of financial back up. I, therefore, request the Government to introduce compulsory education at the first stage as an initial step to the Scheduled Castes and other backward classes at least. For this, money could be had from any source.

As the Scheduled Class people are the most neglected masses of this ancient country, I sincerely feel that education is the only sovereign remedy and

panacea for all the existing maladies and anomalies, be they political, social or economic, that this community as such is confronted with. If the Government were to realise the gravity and seriousness of the problem and take it to their heart, money would come from any quarter and any source without difficulty. We are really highly grateful to the State for the interest they have taken in spreading education among the Scheduled Caste children. For instance, that grant-in-aid given to various hostels in the State is not in keeping with the ever-growing number of Scheduled Caste school going children. The boarding stipend given at present is at the same level as it was 10 years; it is static for the last ten years. I appeal to the Government to see that this is at least doubled.

Then, Let me come to construction of hostel buildings. The construction of hostel buildings to accommodate these students is also imperative. When I say this, it should not be taken to mean that I am advocating a separatist tendency. If all the students of the Scheduled Castes are accommodated in the general hostels and if the Government subsidise them in view of the fact that the Scheduled Caste students are not in a position to meet the exorbitant boarding bill of the general hostels, then only I welcome that idea. If any quota for admission in these general hostels is fixed, it would be definitely a clog on their educational advancement.

Coming to the housing scheme of these people, the amount is lesser than the previous year in spite of the fact that the area is doubled now. Even the amount provided for sinking wells should also be provided out of general funds and such wells should be sunk near or in the vicinity round about the Harijan habitant. Then only we can think of the eradication of untouchability.

Regarding rural sanitation and drainage provisions, there should also be provided out of general funds. While doing so, we must not be blind to the fact that we are having panchayat Raj in our country. The

(SRI M. MALLIKARJUNASWAMY)

panchayets of which caste-stricken caste Hindu elements are the domineering factor would purposely neglect the sanitary and drainage works undertaken by them to be extended over to the Harijan locality. Government should give definite instruction to these Gram-Panchayats that they should take up the work in the first place where these Scheduled Castes people live.

Coming to the distribution of lands for these people for dwelling purposes, I say that mixed colony should be encouraged.

Sir, coming to the land problem and the land laws, I would like to say that if one turns the pages of the history of land records, one will see how these lands have come to be acquired. There is the proverbial tendency of the bigger whales or fish swallowing the smaller ones. Land is the generous bounty of benevolent Mother Nature. I, therefore, say that this ceiling should be lowered. As you know, the burning problem of the day is the land tenure problem. I would like to say that we must do something to solve this problem and the ceiling should be lowered.

Coming to prohibition, I would like to say that prohibition should be introduced throughout the length and breadth of Karnatak. Sri Mallaradhya, while speaking, referred to the policy of Government as that of "Ardha Nareeshwara". I should say, it is both a woman and a man. It is man where it is introduced in rural areas, because it has done positive good to the Harijans. This is my sincere opinion and all those who have seen the working of this prohibition will say the same thing. But, in labour areas like K.G.F., it has become a woman, as the labourers after day's hard work require the drink to relieve them of the stress and strain of hard work.

Coming to the ratio of reservation, I say that ratio of reservation should be kept up in all concerns of Government, either partially owned or fully owned by Government.

Coming to the statement made by our exalted leader Sri Najalingappa, that there are no deserving candidates available for the Public Service Commission, I would say that there are deserving people. The only thing is that he should give his heart to this problem.

Lastly, Sir, I say that as a matter of constitutional right we are asking for all these things and here I would like to say that till the period provided in the Constitution is over we want all these concessions, and Demands for the same.

Only one word more and it is this. It is very gratifying to note the statement of Sri Nijalingappa, that he would fight out casteism out of this soil. In this connection I would like to say that we are indeed blessed to have Sri Nijalingappa. Really, he is a Sharana Nijalingappa. I should like to suggest that he should organise a cosmopolitan Mutt of which he should alone become the presiding deity and eradicate casteism from this soil. With these words I thank you, Mr. Speaker and resume my seat.

*SRI C. M. ARUMUGHAM (Kolar Gold Fields-S.C.).—Mr. Speaker, there was a storm before and let there be calm. Therefore I will be very calm and put one or two grievances as regards rural development schemes and then I will finish my speech.

It is a known fact that as regards rural development, Government, either in the First Five Year Plan or Second Five-Year Plan, is spending money mostly in the town or city areas. So far as rural parts are concerned, they are still as they were.

SRI R. CHENNIGARAMAIAH.—Rural development is only for rural areas.

SRI C. M. ARUMUGHAM.—Everywhere you find that the houses constructed either by a Caste Hindu or a Brahmin are not good and so instead of spending money only for the Scheduled Castes and creating hatred, I suggest that it is better for the Government to increase the amount so that it may be given both to the Scheduled Castes and Caste Hindus. I will give one specific instance with regard to the spending of the amount. Before that I want to

know whether I have permission to speak for only ten minutes?

Mr. SPEAKER.—Yes, for everybody.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—Usually you allow one or two minutes more.

Some amount is fixed for each taluk for the construction of houses and some times the Taluk Amildars get prejudiced while spending the amount. Last year, instead of giving Rs. 300 in Bangarpet the Amildar gave only Rs. 150. He has not given another Rs. 150. God alone knows what happened to another Rs. 150. In Bangarpet Taluk 70 families had applied for construction of houses. He has not given one pie even to one family. He says "when you have constructed a house why do you want money?". If a person says that he has no house the Amildar says "complete the house and come". After the House is completed he says "the house is completed. Why do you want money?" This time he has made part payments like Rs. 70, 80, etc.,. He must give materials worth Rs. 300. Instead of that he has given Rs. 70 or Rs. 80. I have also brought this to the notice of the Director of Social Welfare. There is a lot of corruption even in the distribution of the amount.

I therefore suggest that the Amildar may be given amounts for distribution to all communities so that he may not be prejudicial to one community. Then he will take some interest. Otherwise the amount lapses. Sometimes he gives only a portion of the amount and sometimes he never gives the amount.

Sri R. CHENNIGARAMAIAH.—I have already said that a committee is going to be appointed very soon in this behalf.

Sri C. K. RAJAIAH SETTY (Chick-naikanhalli).—Till then should the amount go to waste?

Sri R. CHENNIGARAMAIAH.—No.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—The Government may appoint a committee. I have seen with my own eyes. If the Hon'ble Minister wants to help the Scheduled Castes and Scheduled Tribes alone there will not be co-operation. Consult the Chief Minister and your colleagues and increase the amount and simultaneously help the caste Hindus also.

Now coming to providing drinking water wells, in Kolar District there are about 100 villages where there are no wells. The Caste Hindus and Scheduled classes take water from a tank or pond. You talk much of Five-Year Plans and you have been proud of them; if you really want to help the rural people you must at least provide them with wells instead of spending lakhs of rupees for towns on water supply schemes. You had better spend more money on wells in the villages which are about 100 in Kolar District.

As roads in villages, there are no proper roads in villages and even approach roads are not there. You have granted money for district relief work and in taluks, the Amildars have to spend money for the development of these approach roads. While doing so, instead of giving the work to village panchayets, it is given to a contractor. There is a regular contractor and he makes a lot of money.

The Health Minister said yesterday that in rural parts there was no medical aid. I can only suggest that there must be a mobile dispensary which must go to every village at least once in a week and attend to patients. If any person happens to fall ill he has now to go to headquarters by bullock cart or sometimes by walk. I hope the Minister in charge will kindly bear this in mind if he wants to do some rural development work for the benefit of the people.

So far as the constitutional right is concerned, of course, the Constitution provides various things both for Scheduled Castes and backward communities. You say there is reservation in appointments. Before speaking on that I wish to say that I am not for reservation of seats in the Legislature, in the Parliament or in the Municipalities or in the District Boards. If there is reservation in the Legislature you will not be able to do anything. You will have to depend on the mercy of the people. If there is no caste system or untouchability and no reservation, the candidate having merit will be returned. According to the strength of the population candidates in other communi-

(SRI C. M. ARUMUGHAM)

ties are returned. But why should there be reservation of seats for Scheduled Castes alone? Even the Chief Minister is interested in the upliftment of the Scheduled Castes and he tries to help these people. But so far as reservation is concerned he is bound by the Constitution. If there had been no constitutional provision there would not have been 27 members in this House. If there was no convention that there must be a Harijan Minister I do not think the Hon'ble Sri Chennigaramaiah would have had the honour to sit in the Treasury Benches. I want that reservation must be done away with.

In the services today for the past ten years there is only one I.A.S. officer for the whole State and there is no I.P.S. Officer at all belonging to the Scheduled Castes. I do not know what has happened. In the gazetted cadre you can find only 2.5 per cent and in the non-gazetted cadre only 5 per cent. Even in the labour cadre employed in the Government industries Scheduled Castes or Backward Classes are not able to get 18 per cent. I do not know how long it will take. I am therefore suggesting that there must be a committee.

Mr. SPEAKER.—Hon'ble Member's time is up.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—I have not finished a quarter of my speech.

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble Minister can take a couple of minutes. I do not want any member to sit down even without finishing his sentence. I will be lenient to that extent.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—Therefore in regard to appointment and promotion also there must be a committee to protect the constitutional rights of the Scheduled Castes and the Scheduled Tribes. There is reservation of 18 per cent for Scheduled Castes and Scheduled Tribes. The Government Order dated 14th February 1958 says that out of that, 15 per cent shall be reserved for Scheduled Castes and the remaining 3 per cent for Scheduled Tribes, but this notification does not make the position quite clear. If there are not a sufficient number of Scheduled

Caste candidates what should be done? or if there are not enough Scheduled Tribe candidates what should be done? The Government order says that it should go to the backward communities. But I would strongly urge that if a sufficient number of Scheduled Caste or Scheduled Tribe candidates do not come forward in the first advertisement, the Public Service Commission should readvertise the posts till they get the required number of those candidates. Last time, they advertised 250 First Division Clerks from Scheduled Castes and Scheduled Tribes, but only 25 applicants were there from these communities. Do they mean to say that there are not candidates among those communities who want jobs? There are, but they are not aware of the vacancies. Therefore, until you get the required quota, you must go on advertising. Then there are agencies like the Harijan League, etc. Through them also they must advertise in the villages that Government want some candidates from these communities for appointment.

As regards promotion also if one community is concentrated in a chain of successive posts from the Deputy Commissioner to the clerk, we cannot expect any justice to be done for the Scheduled Castes and Scheduled Tribes and backward communities. For instance, in Kolar District the Deputy Commissioner, the Sub-Divisional Officer, the Executive Engineer and even the Personal Assistant to the Deputy Commissioner all belong to one community. Naturally the whole of the Scheduled Castes, Scheduled Tribes and backward communities fear that they would not get their rightful quota. To rectify this position and to protect the constitutional rights of these backward people, there must be a committee appointed.

Our Government spends about one-fifth of the budget on education. In this connection I want to say something about scholarships.

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble member's time is up.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—As regards appointment of individual officers, my experience is that each

officer wants to appoint the people of his own community. I am told that even the Ministers, including our Minister Sri Chennigaramaiah, appoint their own community men as their Personal Secretaries. If that is the case with Ministers, how can we expect the other officers to be above this temptation?

MR. SPEAKER.—You said that the Minister for Backward Classes was your own man. Do you mean to say that the other Ministers are not your men?

SRI C. M. ARUMUGHAM.—In the matter of scholarship, the Scheduled Castes and Scheduled Tribes have suffered. No doubt they are getting scholarships. In the Medical College at Bangalore a Scheduled Caste candidate has to pay Rs. 500 in the beginning from his pocket; he will get this sum as scholarship only at the end of the year. It is very difficult for him to find this money to pay in the beginning. A committee must be formed to help these people. I do not know what the Director of Social Welfare is doing. He is not taking any interest in these community candidates. I do not know what kind of social welfare he is doing.

When the previous Government was in office, there was a practice of sending backward community candidates to foreign countries for advanced studies. Actually before the Nijalingappa Ministry came to power there was an order passed by the previous Government on 27th October to send one Scheduled Caste candidate to Japan to study certain subjects, but when this Government came to power it cancelled that order. I do not know why. My feeling is that unless we reserve some of the high executive posts for Scheduled Castes and Scheduled Tribes, the suffering of these people will not be removed.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ಸಿದ್ದಯ್ಯ (ಬೇಲೂರು-ಅನು ನೂತನ ಜಾತಿಗಳು).—ಸ್ವಾಮಿ, ಸರ್ಕಾರದವರು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿಟ್ಟಿರುವ ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯ ದಿವ್ಯಾಂಧಿನಿ ಒಂದು ಕೋಟಿ 46 ಲಕ್ಷ 90 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತಾ ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ರಾಜ್ಯ. ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಜನಸಂಖ್ಯೆ, ಶ್ರೀ ಚಾಮಯ್ಯನವರು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಹಳ್ಳಿಗಾಡುಗಳು ಉದ್ಧಾರವಾಗ

ಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಭರತಖಂಡವನ್ನು ಪರಕೀಯರಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಾಗಾಯ್ತು ನಿಂದಲೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈಗಾಗಲೇ ನಮ್ಮ ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಸ್ತರಣಾ ಯೋಜನೆಯೊಂದನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಹಳ್ಳಿಗಾಡುಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತರುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಕಾಣಬರುತ್ತಿದೆ ಈ ರೀತಿಯಾದ ಯೋಜನೆಗಳು ಮುಂದೆಯೂ ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚಾದರೆ ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಹಳ್ಳಿಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದ ಹಣವಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಳ್ಳಿಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಗಾಗಿ ಒದಗಿಸಿರತಕ್ಕಂಥ ಹಣ ಬಹಳ ಕಡಮೆ. ಈ ಹಣವನ್ನು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹಂಚಿದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಗೂ ಬಹಳ ಕಡಮೆ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ; ಅದು ಸಾಲದು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ದಿವ್ಯಾಂಧಿನಿ ಸಥೆಯ ಮುಂದಿಡುವಾಗ ಬಟ್ಟೆ ಟ್ರಿನಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಕೊನೆಯ ಪಕ್ಷ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ ಅದರ ಅರ್ಧ ಭಾಗದಷ್ಟನ್ನಾದರೂ ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ಈಗಾದರೂ ಕೂಡ ಈ ಬಾಬಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

3 P.M.

ಸ್ವಾಮಿ, ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ತೊಂದರೆ ಎಷ್ಟು ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೋಲಾರ ದಿಸ್ತ್ರಿಕ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನುಮಾರು 30 ಅಡಿ ತೆಗೆದರೆ ನೀರು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಬರುತ್ತದೆ. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಹಾನನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿಪರೀತ ಮಳೆಯಾದರೂ ಕೂಡ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ತೊಂದರೆ ಇದೆ. 80 ಅಡಿ ಆಳ ತೆಗೆದರೂ ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಜವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಮರನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸ್ಥಿತಿ ಬಹಳ ಚಿಂತಾಜನಕವಾಗಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಈ ಬಡ್ಡಿ ಟ್ರಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಣ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಮನುಷ್ಯನು ಒಂದು ದಿವಸ ಊಟವಿಲ್ಲದೆ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ಒಂದು ಚೆಂಬು ನೀರು ಕುಡಿದು ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹಣ ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಬಹು ಸಂಖ್ಯಾತ್ ಜನರಿಗೆ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕಳೆದ 10 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಒಂದೇ ಸಮ ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದೇವೆ. ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಣ ಕೊಟ್ಟು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯ ಒದಗಿಸಿಕೊಡದೆ ಇದ್ದರೆ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಆಗಲಿ, ಜನಗಳಿಂದ ಸಾಲವನ್ನಾದರೂ ಎತ್ತಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಂಥ ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹಣ ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯ ವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ ಹಾಗೆ ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗೆ ಆಗಬಾರದೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೇನಿನ್ನೆ ದಿವಸ ಹಳ್ಳಿಗಳೊಳಗೆ ಜನರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನು ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೀವು ನೋಡಿದಂತಿಲ್ಲ. ಹಾನನ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನೇ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳೋಣ. ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿಗಳ ಸಲು ವಾಗಿ ಎಷ್ಟೋ ಅರ್ಜಿಗಳು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿವೆ. ಕೆಲವು ಅರ್ಜಿಗಳು ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮಿಷನರ್ ಅಫೀಸಿನ

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ಸಿದ್ದಯ್ಯ)

ಲ್ಲಿಯೇ ಬದ್ಧವಿರಬೇಕು. ಈಗ ಹಣವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕೆಲವು ಸಾರಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ. ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ಹೇಳಿರಬೇಕು ಜನಗಳಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣ ಒದಗಿಸಿ, ನೀರಿನ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಬಹಳ ಒತ್ತಾಯ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ರಸ್ತೆಗಳ ವಿಚಾರವಾ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬೋರ್ಡ್ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ರುವ ಗ್ರಾಂಟು ಸಾಲದು. ನಮ್ಮ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಂತೆಗಳು ಆಗುತ್ತವೆ. ಅಂಥ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿಮಾಡಿಲ್ಲ. ಮಾಡಿದಂಥ ರಸ್ತೆಗಳ ಮೇಲೆ ಗಿಡಗಳು ಬೆಳೆದು ಮೊದಲು ರಸ್ತೆ ಇದ್ದುದು ಸಹ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ರಸ್ತೆಯ ನಿರ್ಮಾಣದ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ತೊಂದರೆಗಳು ಇರಬಹುದು. ಈಗ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಹಣದ ಸಹಾಯ ಸಾಲದು; ಆದ್ದರಿಂದ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ರಸ್ತೆಗಳಿಗಾಗಿ ಒದಗಿಸಬೇಕು, ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಈಗ ವಿಶಾಲ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ ರಚನೆಯಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರು ಪ್ರದೇಶ ಬೇರೆ, ಹೊಸ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ ಬೇರೆ ಎಂದು ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದ ಜನರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಭಾಗ ರೆಕ್ಕಾಚಾರ ಮಾಡಿ ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಒಂದೇ ಒಂದು ವಿಶಾಲ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ಹಳೆಯಮೈಸೂರು ಹೊಸ ಮೈಸೂರು ಎಂದು ಪದಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಅದು ಹಾಗಾಗಬಾರದು. ಈಗ ಒಂದೇ ರಾಜ್ಯವಾಗಿದೆ. ದೇಶವು ಎಲ್ಲ ಒಂದೇ. ಆದ್ದರಿಂದ ದೇಶದಲ್ಲೆಲ್ಲರತ್ತಕ್ಕೂ ಎಲ್ಲ ಜನರು ಒಂದೇ ಎಂಬ ನಮಗ್ನ ಭಾವನೆಯಿಂದ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಹೇಳಬೇಕು.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರವು ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಬಹಳ ಕಾಲದಿಂದ ಹಣ ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪ್ರಯತ್ನ ನೋಡಿದರೆ ನನಗೆ ಬೇಜಾರು ಆಗುತ್ತದೆ. ಹಿಂದುಳಿದವರೊಡನೆ ಜನಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಶಾಖೆ ಇದೆ, ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಇದ್ದಾರೆ, ಎಷ್ಟೋ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಇದ್ದಾರೆ. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಒಂದು ಶಿಕ್ಷಣ ಸಮಿತಿ ಇದೆ. ದುಡ್ಡು ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಒಂದು ವ್ಯಾನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಪ್ರಚಾರ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ವಿಶಾಲ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 50 ಲಕ್ಷ ಜನರು ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದ ಜನರು ಇದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಜನರ ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಒಂದು ಸರಿಯಾದ ಯಾವುದೊಂದು ಪ್ರಚಾರ ಕಾರ್ಯ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರ ಇದುವರೆಗೆ ಕೈಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಬಂದು ನೋಡಬೇಕು. ಜನರು ಸ್ವಲ್ಪನಕ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ತೇಕಡಾ 75 ರಷ್ಟು ಹರಿಜನರು ಹಿಂದುಳಿದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಇರಲು ಸರಿಯಾದ ಮನೆಗಳು ಇಲ್ಲ. ಹರಿಜನರಿಗೆ ಒಂಬತ್ತು ತಿಂಗಳು ಕಣ್ಣಿಲ್ಲ ರಕ್ತ ಬರುತ್ತದೆ ಮನೆಗಳು ಇಲ್ಲದೆ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಸೌಕರ್ಯವಿಲ್ಲ. ಹರಿಜನರಿಗೆ ಅನೇಕ ತೊಂದರೆಗಳು ಇವೆ. ಹರಿಜನರಿಗೆ ಇರುವ ಕಷ್ಟ ಇಷ್ಟೇ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಹರಿಜನರಿಗಾಗಿ ಸರಕಾರ ಬಡ್ಡಿಪಡಿಸಿ ಒದಗಿಸಿದ ಹಣ

ಬಹಳ ಕಡಮೆಯಾಗಿದೆ. ಅದಕಾರಣ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಹರಿಜನರಿಗಾಗಿ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕು. 30 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಎಷ್ಟು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೋ ಅಷ್ಟೇ ಇದೆ. 15 ರೂಪಾಯಿ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್ ಹೇಗೆ ಸಾಕಾಗುವುದು? 50 ಅಥವಾ 100 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನಾದರೂ ಕೊಡಬೇಕು. ಹರಿಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಜಾಗಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ, ಇದನ್ನು ಮನಗಂಡು ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೆ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಬೇಕು.

ಅರಸೀಕೆರೆ, ಗಂಡಸಿ ಭಾಗ ಇವೆಲ್ಲ ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥಳಗಳಾಗಿವೆ. ಸಂತೆಗಳು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಈ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಂದು ನೋಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ತೊಂದರೆ ಬಹಳ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಜಾಗೃತರಾಗಿ ಇಂದಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಚಿರೆಗ್ರಾಂ ಮೇಲೆ ಚಿರೆಗ್ರಾಂ ಕಳಿಸಿ ಅವರ ಮಂಜೂರಾತಿ ಪಡೆದು, ನೀರಿನ ಅಭಾವವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಜಾಗೃತ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಒದಗಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಸ್ವಾಮಿ, ಹರಿಜನರಿಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಡುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾರ್ಕುರು ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದರೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೆ? ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಂದಾಗ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವರು, ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಂದಾಗ ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಬಹಳ ವ್ಯಸನವಾಗುತ್ತದೆ. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಎಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಬೇಕು ರೆಕ್ಕಾ ಹಾಕಿ, ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಮಾಡಿ, ಬೇಡ ಎನ್ನುವ ದಿಲ್ಲ. ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಅಂದರೆ ಬಿಟ್ಟು ಆಚೆಗೆ ಬಂದುಬಿಡಿ. ಹರಿಜನರ ಉದ್ಧಾರವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಕೆಲಸ ಜಾಗೃತ ಮಾಡಬೇಕು. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಚರ್ವೆಯನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಎಲ್ಲಾ ಸೌಕರ್ಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನೂ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ನಿಜವಾಗಿ ಹರಿಜನರ ಉದ್ಧಾರವಾಗಬೇಕಾದರೆ 10 ಜನಗಳಿಗೆ ಮನೆ 4 ಜನರಿಗೆ ಜಮೀನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಲದು. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರ ಉದ್ಧಾರವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಸೌಕರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಖರ್ಚುಮಾಡಬೇಕು. ಎಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೂ ಅದು ಕಡಮೆಯೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇದೆ; ಇನ್ನೆಲ್ಲೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ವಿಶಾಲ ಮೈಸೂರಿನ ಉಳಿದ ಹೊಸದಾಗಿ ಬಂದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲೆಲ್ಲಬಹುದು. ಅದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೇ ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು—ಹಾಸನ ಇವುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಒಂದು ಗರ್ಲ್ಸ್ ಹೋಮನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕೆಂದು ಸುಮಾರು 10 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಮೊನ್ನೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಾಸನಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಈಗಲೂ ಕೂಡ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾವಂತರಾದರೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ, ನಮಗೆ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮುಂದೆ ಕಷ್ಟತಪ್ಪುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು

ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಬೋರ್ಡ್‌ಗೆ ಹೋಗುವವರನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ತೆಗೆದು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಸಿದರೆ ಅನ್ಯತ್ಯತೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ 16 ಮತ್ತು 17ನೆಯ ಲಕ್ಷಕರಸ್ತ ಪ್ರಕಾರ ಅನ್ಯತ್ಯತೆ ಹೋಗಿದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ನಾವು ಹೋಗಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ನಮ್ಮ ಸಚಿವರಿಗೆ ಕೋಪಬರಬಹುದು. ಅನೇಕ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಹರಿಜನ ನೌಕರರುಗಳಿಗೆ ಮನೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಇಂತಹ ವಿಚಾರಗಳು ಎಷ್ಟೋ ಇವೆ. ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಕಚೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಹರಿಜನ ಗುಮಾಸ್ತರಿಗೆ ಮನೆಗಳೇ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಹೆಡ್ ಕ್ವಾರ್ಟರ್‌ನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಹರಿಜನ ನೌಕರರಿಗೆ ಸುಮಾರು 25 ಕ್ವಾರ್ಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ರೆಪ್ರೆಸೆಂಟೇಟಿವ್ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಸದಸ್ಯನಾಗಿದ್ದ ರಾಯಚೂರಿನಿಂದ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಸಲಹೆ ಇನ್ನೂ ಕೈಗೊಂಡಿಲ್ಲ. ಈ ಕೆಲಸ ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆಗಬೇಕಾದುದು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಈಗಲಾದರೂ ಕೆಲವನು ಪಕ್ಷ 25 ಸರ್ಕಾರಿ ಕ್ವಾರ್ಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕು. ಬರಿಯ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿಯೇ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನಲ್ಲಿಯೂ, ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮನೆ ಇಲ್ಲದೆ ಏನು ಬಹಳವಾಗಿ ಪೇಚಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ದಯವಿಟ್ಟು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿಯೂ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿಗೆ ಕ್ವಾರ್ಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಈಗ ಮೈಸೂರು ವಿಶಾಲವಾಯಿತು. ಬಹಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹೈದರಾಬಾದಿನಿಂದ ಬಂದಿರುವ ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡವೇ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಕನ್ನಡವನ್ನು ಓದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಒಬ್ಬ ಸಬ್ ಡಿವಿಜನ್ ಆಫೀಸರನ್ನು ಮತ್ತು ಒಬ್ಬ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಬಿಡುವುದಕ್ಕೇ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಜನಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾವ ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಯಾವಯಾವ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ದಯವಿಟ್ಟು ಯೋಚನೆಮಾಡಿ ನೇಮಿಸಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಕನ್ನಡ ಬರುವಂಥ ಸಬ್ ಡಿವಿಜನ್ ಆಫೀಸರನ್ನು ತಹಸೀಲ್‌ದಾರರನ್ನು ಮತ್ತು ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರನ್ನು ನೇಮಿಸಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಅಮಿಲಿಯೋರೇಷನ್ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಬಹಳ ಕಡಮೆ. ಒಂದೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಈ ವರ್ಷ 500 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಂತೆ ಹೋಬಳಿಗೊಂದಂತೆ 100 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಐದು ಹೋಬಳಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಈಗಲೇ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮುಕ್ಯಾಲು ಭಾಗ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರೇ ಜಾಸ್ತಿ. ಒಂದು ಜೊತೆ ಸರಿಯಾದ ಎತ್ತು ಬೇಕಾದರೆ 500 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಕಡಮೆ ಇಲ್ಲ. ಹಾಗಿರುವಾಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದೊಂದು ಹೋಬಳಿಗೆ 100 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೊಟ್ಟರೆ ಯಾವ ರೀತಿ ವ್ಯವಸಾಯಮಾಡಬೇಕು? ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರು ಸರ್ಕಾರದವರು ಎತ್ತನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೆ ಅಂತಿ ಯಿಂದ ನೂರಾರು ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಕೊನೆಗೆ ನಿರಾಶೆಯಿಂದ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಾಬಿಗೆ ಒದಗಿಸಿರುವ ಹಣವನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಿ. ಕೊಟ್ಟಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ದ್ವಿತೀಯ ಪಂಚ

ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿದ್ದರೂ, ಹರಿಜನರ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿರುವುದು ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಬಾರದು. ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಹೊಡೆದಾಡಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ದ್ವಿತೀಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜನಾಂಗದ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಒದಗಿಸುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ನನ್ನ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಟಿ. ಜಂಬಣ್ಣ (ದಾವಣಗೆರೆ).— ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ರೂರಲ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಅಥವಾ ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ವರ್ಷ ಒಂದು ಕೋಟಿ 46 ಲಕ್ಷದ 96 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿಕಾರ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅತ್ಯವಶ್ಯವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ನಿಗಾ ಕೊಡಬೇಕಾದುದು ಒಂದು ಮುಖ್ಯಾಂಶವಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಕೋಟಿ ನಲವತ್ತಾರು ಲಕ್ಷ ಚಿಲ್ಲರೆ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಬಾಬಿಗಳು ಯಾವುವು ಎಂದರೆ ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ರೂರಲ್ ಹೆಲ್ಪ್ ಅಂಡ್ ಸ್ಟ್ಯಾನಿಟೇಷನ್, ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈ, ಹೌಸಿಂಗ್, ಆಟಿಟ ಬೆಂಚಿ, ಎಜುಕೇಷನ್, ಮೊಬೈಲ್ ಹೆಲ್ಪ್ ಯೂನಿಟ್ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಮತ್ತು ಕಮ್ಯೂನಿಕೇಷನ್ಸ್, ಇತ್ಯಾದಿ. ಬಡ್ಡೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯಗಳು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಎದುರಾಣಿಯಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಒಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟು ವಿಧವಾದ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಲಸಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಸಹಜವಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮಗಳು ಎಲ್ಲೋ ದೇವಲೋಕ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಇವೆಯೆಂದು ಭಾವಿಸಿರಬಹುದು. ನಮ್ಮ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ನಿಜವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಅದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ನರಕದಂತಿದೆ. ಎಷ್ಟೋ ಹಳ್ಳಿಗಳು ನರಕದ ರೂಪದಲ್ಲಿವೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಏನೂ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಕೋಟಿ, ಎರಡು ಕೋಟಿ, 50 ಲಕ್ಷ, ಈ ರೀತಿ ಹಣವನ್ನು ವೆಚ್ಚಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮ ಏನೂ ಫಲಕಾರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಕೇವಲ ರೈತರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಷ್ಟೋ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ಎಷ್ಟೋ ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ನಿಜವಾಗಿ ಉದ್ಧಾರಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಲೆಕ್ಕಹಾಕಿ ನೋಡಿದರೆ 100ಕ್ಕೆ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯೋ, ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯೋ ಸರಿಯಾದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರಬಹುದೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಸರ್ಕಾರದವರು ನಿಜವಾಗಿ ಅತ್ಯವಶ್ಯವಾಗಿ ರೈತರಿಗೆ ಆಗಬೇಕಾದಂಥ ಗ್ರಾಮದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ಕಡೆಗಾಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಕಾಲವಿಳಂಬವಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ನಿಜವಾಗಿ ಸುಮಾರು 10 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ವಿಸರ್ಜಿಸಿದರೆ ಹೋದರೆ, ಗ್ರಾಮಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಬಾವಿ ಕೊಡಿಸಿದರೂ, ಒಂದು ರಸ್ತೆ ಮಾಡಿದರೂ,

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಟಿ. ಜಂಬಣ್ಣ)

ಅದು 5 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೂ ಆಗುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಜನಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅನೇಕರು ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಜನರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಉತ್ತಮಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ಈಗ ಕಾಡುಗಳಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿವೆ. ಈಗ ಆ ರೀತಿ ಆಗಬಾರದು. ಎಲ್ಲ ಅಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರುತ್ತದೋ ಎಂಬ ಭಯ ನಮಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಇನ್ನು ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್, ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಪರು ನಿಗಾ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಎಫೆಕ್ಟಿವ್ ಪ್ರೋಗ್ರೆಸ್‌ವನು ? ಎಷ್ಟೋ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಬಾಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆಯೇ ಹೊರತು, ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಏನೂ ಮುಂದುವರಿದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ರೂರಲ್ ಹೆಲ್ತ್ ಅಂಡ್ ಸ್ಯಾನಿಟೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅನೇಕ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ರಸ್ತೆಗಳೇ ಇಲ್ಲ. ಸರಿಯಾದ ವಸ್ತುಗಳಿಲ್ಲ; ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈ ಇಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಏನು ರೂರಲ್ ಹೆಲ್ತ್ ಅಂಡ್ ಸ್ಯಾನಿಟೇಷನ್ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದೆಯೋ ನನಗೆ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಯಾವಾಗ, ಎಷ್ಟು ದಿಸ್‌ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಹೆಲ್ತ್ ಆಫೀಸರುಗಳು ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ದಿಸ್‌ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಹೆಲ್ತ್ ಆಫೀಸರುಗಳು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಇಫೆಕ್ಟಿವ್ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ, ಯಾವುದೋ ಕೆಲವು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ರಸ್ತೆ—ಪಕ್ಕದ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆಯೇ ಹೊರತು ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅವರ ನೆಚಾರವಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಲು ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಕಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ ಅಟಟಬಲಿಟಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾವಂತರಿರುವ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅದು ಇನ್ನೂ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಹೊರೆಯ, ಮಾದಿಗೆ ಎಂದು ಕರೆಯುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅವರ ಗುಡಿಸಲುಗಳು ಅತಿ ಹೇಯವಾದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿವೆ. ಅವರು ಬಟ್ಟೆ ಬರೆಗಳನ್ನು ಶುಭ್ರವಾದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲ. ವಿದ್ಯಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಮುಂದುವರಿದಂತೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ನೂರಾರುವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಅವರು ಯಾವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೋ, ಈಗಲೂ ಅದೇ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಅಸ್ವಸ್ಥತೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅದು ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಅಸ್ವಸ್ಥತೆ ಹೋಗುವ ಭರವಸೆ ಇಲ್ಲ. ಅವರಿಗೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಸ್ಥಳ ಏರ್ಪಡಿಸಿ ಅಸ್ವಸ್ಥರು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅವರನ್ನು ಹೊರಗಡೆ ಇಡುತ್ತಾರೆ. ಸರ್ವಣ ಹಿಂದೂಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಬದುಕಿ ಬಾಳುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ಈಗ ಆಗುತ್ತಾ ಇರುವ ಹಿಂಸೆ ಕಡಮೆಯಾಗಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಅದು ಎಂದಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಂದು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಇಟ್ಟಿಗೆ ನಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಹಸಿ ಇಟ್ಟಿಗೆಯಿಂದ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ಹಿಂದುಳಿದ ಜನಾಂಗದವರಿಗೆ ಡಿಪ್ರೆಸ್ ಕ್ಲಾಸ್ ಗ್ರಾಂಟ್ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಹಣ ಕೊಡು

ತ್ತೀರಿ. ಅದನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಆಫೀಸಿಗೆ ವರ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಆರದಾದಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಣ ಮಂಜೂರಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ಮೀಸಲಾಗಿಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಹಣ ಬಹಳ ಕಡಮೆ, ಅದು ಹೆಚ್ಚಾಗಬೇಕು. ಅತಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ಮತ್ತು ಜಾಗೃತೆಯಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಹಣ ದೊರಕಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನೂಟಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೌಸಿಂಗ್ ಎಂದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಜಾತಿಯವರಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಹೌಸ್ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಮನೆ ಕಟ್ಟುವವರಿಗೆ ಆ ಸೌಲಭ್ಯ ದಾಡಿಕೊಡದೆ ಅವರನ್ನು ಏಕೆ ಕಡೆಗಣಿಸಿದ್ದೀರೋ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ನೀವು ಹೇಳುವ ಹೌಸಿಂಗ್ ಇದರಲ್ಲಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಟಿ. ಜಂಬಣ್ಣ.—ನಾನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡುವ ಸ್ಕೀಂ ಏನಿದೆ ಆ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲಕ್ಕೆ ಯಾವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ.

ಮೊಬೈಲ್ ಹೆಲ್ತ್ ಯೂನಿಟ್ಸ್ ಇರಬೇಕಾದದ್ದು ಬಹಳ ಅವಶ್ಯಕ. ಇಂತಹ ಸೌಕರ್ಯ ಅನೇಕ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ನರ್ಸ್ ಮತ್ತು ಮಿಡ್ ವೈಫ್‌ಗಳೂ ಸಹ ನಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಯ ಪಕ್ಷ ಹತ್ತು ಹಳ್ಳಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಮಿಡ್‌ವೈಫ್ ಆದರೂ ಇದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂದರೆ ಅದೂ ಇಲ್ಲ. ಇದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಬರ್ಚು ಬರತಕ್ಕ ವಿಷಯ ಅಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಮೊಬೈಲ್ ಯೂನಿಟ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಗೂ ವಾರಕ್ಕೆ ಒಮ್ಮೆ ಅಥವಾ ಮೂರು ದಿವಸಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಯಾದರೂ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿನ ಜನರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಬೆಪ್ಪೋಪಚಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಗಳು ಆಗದ ಹೊರತು ಗತ್ಯಂತ ರವೇ ಇಲ್ಲ. ಗೊಬ್ಬರ, ಗೋಡು ಸಾಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ದವಸ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗೆ ಸಾಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ರಸ್ತೆಗಳ ಏರ್ಪಾಡು ಆಗಲೇ ಬೇಕು. ಈಗ ತಾವು ರಸ್ತೆಗಳಿಗಾಗಿ ಒದಗಿಸಿರದ ಹಣ ಆಳುವವರಿಗೆ ಕಣ್ಣಿರಿಸಿದಂತೆ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾವ ಕೆಲಸವೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಕೆಲವು ಹಳ್ಳಿಗಳು ಜೌಗು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿವೆ. ದಾವಣಗೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೆರೆಯಾಗಳ ಹಳ್ಳಿಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗುತ್ತದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಹರಿಹರ ತಾಲ್ಲೂಕು ಸಾಲಕಟ್ಟಿ ಕೊಡ ಜೌಗು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಈ ಎರಡು ಹಳ್ಳಿಗಳ ಸಲುವಾಗಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ ಮತ್ತು ಹೋದ ವರ್ಷ ಇದೇ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಹಣ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೆ. ಈ ಬಡ್ಡೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ನೋಡಿದರೂ ಯಾವ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಹಣ ಒದಗಿಸಿದ್ದೀರೋ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಬಾಬಿನಿಂದ ಹಣ ಒದಗಿಸಲು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ನೂಟಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಹರಿಜನ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುವ ಒಂದೇ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿ ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ದಾವಣಗೆರೆಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಹರಿಜನ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಇದ್ದರು. ಅವರನ್ನು ಹೋದ ವರ್ಷ ಅತ್ತಿಗೆರೆ ಮತ್ತು ಬಾಡ ಈ ಎರಡು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ವರ್ಗ ಮಾಡಿದರು.

ಮೊದಲು ಆ ಹಳ್ಳಿಯವರು ಏನೋ ತಿಳಿದುಕೊಂಡರು. ಹೊಸ ಮೇಷ್ಟರು ಬಂದರು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ಮನೆ ಮಾಡಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ, ಅನುಕೂಲ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾಲ್ಕು ದಿವಸ ಆದ ಮೇಲೆ ಹರಿಜನರು ಎಂದು ತಿಳಿಯಿತು. ಆಗ ನಮ್ಮ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಮನೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಪ್ರತಿ ದಿವಸವೂ ಅವರು ದಾವಣಗೆರೆಯಿಂದ ಈಗ್ರಾಮ ಗಳಿಗೆ 10-14 ಮೈಲಿ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಪಾಠ ಹೇಳುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂತು. ಇದನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅವರ ಗೋಳು, ಅವರ ಕಷ್ಟ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ವಿದ್ಯಾವಂತ ರಾದವರೂ ಕೂಡ ಒಬ್ಬ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಬಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಮನೆ, ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ನೀರು, ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ನಾಚಿಕೆಗೇಡು. ಅಂತೂ ಅವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ವರ್ಗ ಮಾಡಿಸಲು ಬೆಂಗಳೂರಿನವರೆಗೂ ಬರ ಬೇಕಾಯಿತು. ಮೊಳಕಾಲ್ಮುರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಗೆ ಅವರನ್ನು ವರ್ಗ ಮಾಡಿದರೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗು ತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಹರಿಜನ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳನ್ನು ದೂರದೂರದ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ವರ್ಗ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನಗೆ ಕೆಲವು ನಿಮಿಷಗಳ ಕಾಲ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ನನ್ನ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ.

3-30 P.M.

*ಶ್ರೀ ಜಿ. ದುಗ್ಗಪ್ಪ (ಹೊಳಲ್ಕೆರೆ-ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿಗಳು).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಈ ದಿವಸ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಮನವಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಅನುಮತಿ ನೀಡುತ್ತ ಈಗ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಲು ತಮ್ಮ ಅಪ್ಪಣೆ ಬೇಡುತ್ತೇನೆ. ಸ್ವಾಮಿ, ಟ್ಯಾಕ್ಸಿಗಳನ್ನು ಹಾಕತಕ್ಕ ವಿಚಾರ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಾವು ಈ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿಗಳನ್ನು ಹಾಕುವುದು ಬೇಡ ಎಂದು ಏನೂ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಇವುಗಳನ್ನು ಹಾಕತಕ್ಕದ್ದು ಅವಶ್ಯಕ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಆದಾಯ ಬರಲೇ ಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದಾಯ ಬರಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಅವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಎರಿಸಲೇಬೇಕು. ಆದರೆ ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ನಾನು ಒಂದು ನೇರವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕುತ್ತೇನೆ. ಈ ದಿವಸ ನಾವು ಒಂದು ನಯಾ ಪೈಸೆಯನ್ನು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುವುದೂ ಒಂದೇ, ಒಂದು ನಯಾ ಪೈಸೆಯನ್ನು ಖರ್ಚುಗಳ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ಮಿತ ವ್ಯಯ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದೂ ಒಂದೇ. ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸರಿಯೇ? ನ್ಯಾಯವಲ್ಲವೇ? ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರೇನೋ ಒಬ್ಬ ಎಕಾನಮಿ ಅಫೀಸರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ. ಬಹುಶಃ ಈಗಾಗಲೇ ಅವರು ಒಪ್ಪಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದ ವರದಿ ಸರ್ಕಾರದವರ ಕೈ ಸೇರಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಹೀಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗೆ ತರುವ ಎಕಾನಮಿ ಮೆಷರ್ಸುಗಳ ಬಹಳ ವಿಚಿತ್ರ ಕರವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಹಿಂದೆ ಕೆಲವು ಎಕಾನಮಿ ಮೆಷರ್ಸುಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದಿನಬೆಳಗಾದರೆ ಈ ಸದಸ್ಯರುಗಳ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಜನ ಅಲೆಯುತ್ತವರು? ಹಾಗೆ ಅಲೆಯುತ್ತವರಲಿ ಬಹು ಮಂದಿ ಅವರು ರಿಟ್ರಿಂಟ್ ಪೋಲಿಸ್ ದಳದವರುಗಳೂ, ಚಪ್ಪಾಸಿಗಳೂ, ವ್ಯವಸಾಯದ

ಇಲಾಖೆಯ ಫಿರ್ ಮೇಗಳೂ ಇತ್ಯಾದಿ ಕೇವಲ ತಿಂಗಳಿಗೆ 20-25 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಂಬಳ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಜನರು, ಶಾಸನ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯರುಗಳ ಮನೆಗಳ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಏನು ಸ್ವಾಮಿ? ನಮ್ಮ ನೈರಾಸರ್ಕಾರದವರು ರಿಟ್ರಿಂಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಬಡಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಂಥಾ ವಿಷಯ ಅನೇಕರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರಬಹುದು. ಎಕಾನಮಿ ಪಾಲಿಸಿ ಆಫ್ ದಿ ಗರ್ನ್ ಮೆಂಟ್ ಎಂದರೆ ಹೀಗೆ ಆ 20-25 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕಡಮೆ ದರ್ಜೆ ನೌಕರರನ್ನು ಮನೆಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದೇ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಳುತ್ತಿರುವ ಆ ರಿಟ್ರಿಂಟ್ ಮೆಂಟ್ ಪಾಲಿಸಿಯೇ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಿಡಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಅವರ ದುದೈವವಕ್ಕೆ ಅಕ್ಕರಾನುಕ್ರಮಣಿಕೆಯ ಪ್ರಕಾರ ರಿಟ್ರಿಂಟ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಇಲಾಖೆಗಳನ್ನು ಎಣಿಕೆ ಮಾಡುವಾಗ ಈ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಎಂಬ ಇಲಾಖೆಯುಂಟಾದ್ದೇ ಮೊದಲು ಬರಬೇಕೇ? ಅಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವಂಥ ರಿಟ್ರಿಂಟ್ ಮೆಂಟ್ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿರತಕ್ಕ ನೀತಿ, ಪಾಲಿಸಿ ಏನೆಂದರೆ ಈ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೆ ಯಾರೂ ಹೇಳತಕ್ಕವರು ಕೇಳತಕ್ಕವರು ಇರುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಂಥಾ ಬಡಪಾಯಿ ನೌಕರರುಗಳೆಂದರೆ ಈ ವ್ಯವಸಾಯದ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಫಿರ್ ಮೇಗಳು. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪರದಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಲು ಸಲಹೆ ಕೊಡತಕ್ಕವರು ಯಾರು? ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೊಡತಕ್ಕ ಸಲಹೆ ಎಂದಿಗೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲ, ಕೆಳದರ್ಜೆ ನೌಕರರಿಗೆ ಏರೋಧವಾಗಿರಲೇ ಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಆ ಒಂದು ನೀತಿ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೂ ರಿಟ್ರಿಂಟ್ ಆಗಿರತಕ್ಕ ನೌಕರರನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಹೆಸರೇ ಅಪರೂಪ. ಕೇವಲ್ ಸೆಕೆಂಡ್ ಡಿವಿಜನ್ ಗುಮಾಸ್ತರು ಇಲ್ಲವೇ ಮಿನಿಯರ್ ದರ್ಜೆ ನೌಕರರೇ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮನೆಗೆ ಹೋಗತಕ್ಕವರೆಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ವೇದ್ಯವಾಗಿರತಕ್ಕ ಅಂಶ. ಫುಡ್ ಇಲಾಖೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಅದರಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವ ಈ ರಿಟ್ರಿಂಟ್ ಮೆಂಟ್ ಪಾಲಿಸಿಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೇ ಇನ್ನೂ ಬಹಳ ತಮಾಷೆಗಳುಂಟವೆ. ಈ ಹಿಂದೆ ಒಬ್ಬ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ದಿವಸ ಆ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಎಕಾನಮಿ ಮೆಷರ್ಸುಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಅನುಸರಿಸತಕ್ಕ ರೀತಿ-ನೀತಿಗಳೂ, ವೈಖರಿಗಳೂ ಇವೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರೇ ಹೇಳಲಿ? ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಾಕತಕ್ಕ ಪಾಲಿಸಿಗಳು; ಆ ಪಾಲಿಸಿಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲು ಅನುಸರಿಸತಕ್ಕ ರೀತಿ-ನೀತಿ, ಪದ್ಧತಿ, ಕ್ರಮ ಇವನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಸಮರ್ಪಕ ಮಾಡಬೇಕೋ ಅದಂತೂ ನನಗೆ ತಿಳಿಯದಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಅನುಸರಿಸತಕ್ಕ ನೀತಿ ಸರಿಯಾಗಿದೆಯೇ, ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಒರೆ ಹಚ್ಚಿ ನೋಡುವುದಾದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಮಗೇನು ಕಾಣುತ್ತಿದೆಯೆಂದರೆ, ಅವರು ಬಾಯಲ್ಲಿ ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದೇ ಒಂದು, ಕೈಯಲ್ಲಿ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದೇ ಒಂದು ಎಂಬುದಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. ಇದ್ದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ದಿವಸ ಏನು ಉತ್ತರ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ? ಈ ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ಸಂಸಾಧನದಲ್ಲಿ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆಫ್ ಸೋಷಿಯಲ್ ವರ್ಕ್ ಫೋರ್ ಎಂಬ ಒಂದು ಹುದ್ದೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಈ ಒಂದು ಹೊಡ್ಡು ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ದುಗ್ಗಪ್ಪ)

ದ್ದಾರೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಕಮಿಷನರ್ ಫಾರ್ ಆಗ್ರಿ ಕಂಚರ್ ಎಂಬ ಇನ್ನೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಫುಡ್ ಪ್ರೊಡಕ್ಷನ್ ಇನ್ನೊಬ್ಬರು. ಹೀಗೆ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಸೇರಿ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಈ ಒಂದು ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ದೊಡ್ಡ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ಒಂದು ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸತಕ್ಕ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ಈ ದಿವಸ ಆ ಎಕಾನಮಿ ಆಫೀಸರು ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನಿಟ್ಟರೆ ತಾನೇ ಏನಾಗುತ್ತದೆ? ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಇರುವುದರಿಂದ ಈ ದಿವಸ ಆ ಎಕಾನಮಿ ಆಫೀಸರ ವರದಿಯನ್ನೂ ಮತ್ತು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಿರುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ಒಂದು ಸಂಪೂರ್ಣ ವರದಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಡಬೇಕಾದ್ದು ಅತ್ಯಗತ್ಯವೆಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗ ಅಲ್ಲೆ ಕೆಲವು ಕಡೆ ರೇಡಿಯೋ ಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಮೊದಲು ಅಲ್ಲೆಂದೆ ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ದಿನ ಬೆಳಗಾದರೆ ತಿಪ್ಪೆಗೆ ಕಸವನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋಗತಕ್ಕ ಜನಗಳೇನಿದ್ದರೂ ಅವರಲ್ಲಿ ಈ ದಿವಸ ಆ ರೇಡಿಯೋ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಅದನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾ ನಿಂತು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ತಾವು ಅಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುವುದು! ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತೆಗೆದುಹಾಕಿ ಇವುಗಳಿಗಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡತಕ್ಕ ಹಣವನ್ನು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಾವಿಗಳಿಗೆ, ರಸ್ತೆಗಳಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ, ಇಂಥ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಿ. ಇವು ಬಹಳ ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ನ್ಯಾಯವಾಗಿಯೂ ಜನಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಕಲ್ಪಿಸುವಂಥ ಕಾರ್ಯಗಳು ಇವು. ಈ ಹಿಂದೆ ಈ ಇರಾಖೆಗೆ ಶ್ರೀಕೆ. ತಿಪ್ಪೇರುದ್ರಯ್ಯನವರೇಂಬ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿತು. ಆ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಈ ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿಗಳ ಕಾರ್ಯ ಅಷ್ಟಿಷ್ಟು ನಡೆಯಿತು. ಅವರು ಈ ಬಾಬಿನ ಅಧಿಕಾರ ವಹಿಸಿಕೊಂಡ ಕೂಡಲೆ ಗ್ರಾಮ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೂ ತಾವೇ ಹೋಗಿ ಜನರನ್ನು ಕರೆದು—ನಿಮಗೆ ಏನು ತೊಂದರೆಗಳಿವೆ, ನಿಮಗೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಏನು ಅನುಕೂಲಗಳಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿ ಯಾರು ಬಾವಿ ಕೇಳಿ ಕೊಂಡರೋ ಅಗಲೇ ಅಲ್ಲೇ ಅವರಿಗೆ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಂಕ್ಷಣ ಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ರಸ್ತೆ ಅನುಕೂಲ ಕೇಳಿದವರಿಗೂ ಸಾಗಲೇ ನಿಂತಿದ್ದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲೇ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಆರ್ಡರನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಿಂದೆ ಇದೇ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ದಾ|| ನಾಗನ ಗೌಡರೂ ಮತ್ತು ಅದೇ ಶ್ರೀ ತಿಪ್ಪೇರುದ್ರಯ್ಯನವರೂ ಇಬ್ಬರೂ ಒಂದಾವರ್ತಿ ಒಬ್ಬ ರವಿನ್ಯೂ ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಸಹ ಹೋಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಂಥ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಅಲ್ಲಿಯ ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರನ್ನು ಕರೆದು ನಿಮಗೆನು ತೊಂದರೆಯಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಆ ಜನರು ನಮಗೆಂದು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ನಿಂತಿದ್ದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲೇ ಒಂದು ಬಾವಿಗೆ ಆರ್ಡರನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿಗಳನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕ ರೀತಿ-ನೀತಿ ಎಂದರೆ ಅದು. ಈ ಕೆಲಸಗಳೆಲ್ಲ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುವು ಮತ್ತು ಜನಗಳಿಗೆ ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿ ಆಗಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಕಾರ್ಯಗಳು. ಇವುಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸತಕ್ಕ ಮಾರ್ಗ ನಾನಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಹೀಗೆ ಈ ಕೆಲಸ

ಕಾರ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಸರಿಯಾದ ತತ್ವವು, ನೀತಿ, ಪಾಲಿಸಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ, ಈ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೊರತಕ್ಕ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಇತರ ಅವರ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳೂ ಹೊಂದಾವಣಿಕೆ ಆಗಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕಾದ್ದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ಈ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಒಬ್ಬ ರಿಗೊಬ್ಬರಿಗೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೊಂದಾವಣಿಕೆ ಇದೆಯೆಂಬ ವಿಚಾರ ದೇವರೊಬ್ಬನಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಗೊತ್ತಿರಬೇಕು. ಈಗ ನಡೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಿ. ಮರಾಠಾ ರಾಧ್ಯರಲ್ಲಿ. ಇದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. 1921ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರಿಗಾಗಿ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಆಗ್ರಿಕಲ್ ರಂ ಕಾಲೋನಿ ತೆರೆದರು. ಅಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಕೆಲವು ಸಾಕರೈಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಆದರೆ ಆ ಕಾಲೋನಿಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಮೀನಿತ್ತು. ಆ ಜಮೀನು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೇನೋ ಉಪಯೋಗವಾಗುವಂತೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಆ ಜಮೀನನ್ನು ದನಗಳ ಮೇವಿಗಾಗಿ ರೀಟಿಂಗ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಆಗ ten acres have been appropriated for grazing purposes of this Colony ಎಂದು ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಮೇಲಿನವರು ರವಿನ್ಯೂ ಕಮಿಷನರು ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾದರೆ ಯಾರೇನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ? ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾದರೂ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ? ಗ್ರಾಮಸ್ಥರೇನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ? ಸರ್ಕಾರ ಹರಿಜನರನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಕೈಗೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ನೀತಿ ಇದೆಯೇ? ಆ ಜಮೀನನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದವರು ಶ್ರೀ ಶೇಷಾದ್ರಿಯವರು. ಅವರು ಆಗ ಹೆಚ್ಚು ಕಮಿಷನರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರೇ ಆ ಜಮೀನನ್ನು ಗೋಮಾಳಕ್ಕಾಗಿ ರಿಟರ್ನ್ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಹೆಚ್ಚು ಕಮಿಷನರ ದರ್ಜೆಯಲ್ಲಿದ್ದವರು ಮಾಡಿದಂಥ ಆರ್ಡರೇ ಹಾಗಾಯಿತು. ಒಂದು ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹಾಗಾದ ಮೇಲೆ ಅವರನ್ನು ಬಾಕಿ ವಿಚಾರ ಕೇಳಿದರೆ He may plead his inability. ಅವರು ಸ್ವಾಂಕ್ಷಣ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನೇ ಮೇಲಿನವರು ಒಪ್ಪದಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಮುಂದೆ ಏನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆಲ್ಲ ಆಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ಇನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರ ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾಸ್ಪೆ, ಈಕ್ಸೆಟಿ, ಸರ್ವೆ-ಧರ್ಮ, ನ್ಯಾಯ ಎಲ್ಲಿದೆ! ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯವಾಗಿರತಕ್ಕ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಏಕೆ ಹೆದರಬೇಕು? ಸರ್ಕಾರ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ನೀತಿಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಅವರು ಜಬರ್ದಸ್ತಾಗಿ ಚಲಾಯಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಹೋದರೆ ದಯವಿಟ್ಟು ಅವರು ಆ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಈಡೆಗೆ ಬರಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರದ ಆ ಒಂದು ಅಧಿಕಾರ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಅವರೇ ಒಂದು ನೀತಿಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು, ಆ ನೀತಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಅವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಆಗದಿದ್ದರೆ ಅವರು ಆ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕೂಡಲೆ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಬೇಕು.

ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಒಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಪಾಲಿಸಿ ನಮಿತಿ ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದರು. ಆ ನಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಗಳ ಪಂಗಡದವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಸಾಧಿಸಬೇಕು. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಏನೇನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು; ಸರ್ಕಾರ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಸರ್ಕಾರದವರ ರೀತಿ-ನೀತಿಗಳು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಇರಬೇಕು ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಚಾರ

ಗಳನ್ನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಲು ಆ ಒಂದು ಪಾಲಿಸಿ ಸಮಿತಿ ತಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಆ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರೂ ಇದ್ದರು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಂಥ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರೇ ಆ ಪಾಲಿಸಿ ಸಮಿತಿಯ ಛೇರ್ಮನ್ ಆಗಿದ್ದರು.

At the Governmental level it may be very difficult for the Government to take decision on policy matters. Therefore it is worthwhile to appoint a Committee consisting of the Chief Minister, Ministers, M.L.A.s and the Departmental Heads so that it may be easy for the Government to take decisions and also save time at the higher level. The Chief Minister was the Chairman of the committee and the Vice-Chairman was the L.S.G. Minister. The Secretary of the Committee was the Secretary to Government in the L.S.G. Department. There, we used to discuss very important matters and arrive at conclusions and we used to take important decisions on policy matters. The Policy Committee took decisions to start a free boarding home at district levels, to form a Depressed Class Fund so that the money set apart for the Depressed Class Amelioration Fund might not lapse.

ಶ್ರೀ ಕುಂದೂರು ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಒಂದು ಸಾರಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾಗಿ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತೊಂದು ಸಾರಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದು ನಮಗೆ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ಹೇಳಿದರೆ ಉತ್ತಮ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ದುಗ್ಗಪ್ಪ.—ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಪಾಲಿಸಿ ಕಮಿಟಿಯು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಾಗ ಆಗಿದ್ದ ಚೇರ್ಮನ್ಸರು (ಎಂದರೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು) 'ಏನು ದುಗ್ಗಪ್ಪನವರೇ, ಈ ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಿದ ಪಿಫಾರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲು ಏನೂ ಕಷ್ಟವಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗ ಎಲ್. ಎಸ್. ಜಿ. ಮಿನಿಸ್ಟರು ವೈಸ್ ಚೇರ್ಮನ್ ರಾಗಿದ್ದರು; ಎಲ್. ಎಸ್. ಜಿ. ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರೇ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಸ್ನೇಹ ರೆವೆನ್ಯೂಲರು ವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಎಂ. ಎಲ್. ಎ.ಗಳೂ ಇದ್ದರು. ಇಂತಹವರೆಲ್ಲ ಸೇರಿ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಎಷ್ಟೋ ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅಂತಹ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಇಪ್ಪತ್ತನೇ ದಿವಸ ಪುನಃ ಏನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ Policy Committee affairs become a farce. ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಪಾಲಿಸಿ ಕಮಿಟಿಗೆ ಈಗ ಚೀಫ್ ಮಿನಿಸ್ಟರು ಚೇರ್ಮನ್ ರಾಗಿಲ್ಲ. ಎಲ್. ಎಸ್. ಜಿ. ಮಿನಿಸ್ಟರವರೇ ಇದಕ್ಕೆ ಚೇರ್ಮನ್ ರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳು ಯಾರಾಗಿದ್ದಾರೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಈಗ ಹೊಸದಾಗಿ ಈ ಪಾಲಿಸಿ ಕಮಿಟಿ

ಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತೂ ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಪಾಲಿಸಿ ಕಮಿಟಿ ಮಾಡುವುದಾದರೂ ಏನು ಎಂದರೆ, ಒಂದೊಂದು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಸಾರಿ ಕಮಿಟಿ ಮೀಟಿಂಗನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಅಷ್ಟೇ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರತಿ ಊರಿನಲ್ಲಿಯೂ ಹೋಗಿ ಕಮಿಟಿ ಮೀಟಿಂಗನ್ನು ಮಾಡಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಏನಾದರೂ ಪಾಲಿಸಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ? ಹೀಗೆ ಏನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಸುಮ್ಮನೆ ಊರುಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಒಂದೆರಡು ದಿವಸಗಳಿದ್ದು ಅಲ್ಲಿ ಸ್ಟೇಟ್ ಸೀಯಿಂಗ್ ಎನ್ನುವಂತೆ ಊರನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬರುವುದಾಗಿದೆ. ನಾನು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ತಾವು ತಪ್ಪು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ನೀವು ಒಂದು ಪಾಲಿಸಿ ಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ಬಹಳ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಯೋಚನೆಮಾಡಿ ಒಂದು ತತ್ವವನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ತಕ್ಕ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡದೆ ಅಲ್ಲೊಂದು ದಿವಸ ಹೋಗುವುದು, ಇಲ್ಲೊಂದು ದಿವಸ ಹೋಗುವುದು ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಏನು ಪಾಲಿಸಿಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ? ತಾವು ಈಗ ಹೊಸದಾಗಿ ಈ ಕಮಿಟಿ ಅದಮೇಲೆ ಏನಾದರೂ ಹೊಸ ನೀತಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿದ್ದೀರಾ? ನಾನು ಹೋದ ಸಾರಿಯೂ ಕೂಡ ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

[MR. DEPUTY SPEAKER in the Chair]

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ. ಈ ದ್ವಿತೀಯ ಪಾಂಚ್ ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಬಡ್ಡೆ ಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದ ಜನಾಂಗದವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಬಡಗಿಸಿದ್ದೀರಿ ಎಂದರೆ, 22 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಏತಕ್ಕಾಗಿ ನೀರನ್ನು ಬರ್ಚು ಮಾಡುವ ಹಾಗೆ ಇದನ್ನು ಬರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಹಿಂದುಳಿದ ಕೋಮಿನ ವರಿಗಾಗಿ ಏನಾದರೂ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ? ಈರೀತಿ 22 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬರ್ಚುಮಾಡಿ ಏನಾದರೂ ಹಿಂದುಳಿದ ಜನಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಒಂದೊಂದು ಮನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಯಿತೇ? ಒಂದು ಸಾವಿರ ನಂಸಾರಗಳಿಗೂ ಉಪಯೋಗವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ನಂಸಾರಕ್ಕೂ ಗ್ರಾಂಟನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ? This is an impossibility. ಹೀಗೆ 22 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬರ್ಚುಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ 22 ಸಾವಿರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗಾಗಿ, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಬರ್ಚು ಮಾಡಿದರೆ ಹಿಂದುಳಿದ ಕೋಮಿನ ಮುಂದುವರಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನ ವಿದ್ಯಾವಂತರಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಯುವಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಮನೆ ಕಟ್ಟುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿ, ಹೆಂಚುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಗಾಳಿಗೆ ತೂರಿಹೋಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯ ನೀತಿಯೂ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಜನರಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಯಾವ ಉಪಯೋಗವೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ 'ಎಕಾನಮಿಕ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್' ಅಥವಾ ಇನ್ನಾವ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಗುತ್ತದೆಯೋ ನನಗೇನೋ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಅರೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದು ತಪ್ಪೇ ಸರಿಯೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆಮಾಡಬೇಕು. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಿರುವ ನೀತಿಗಳನ್ನು ಸಮಯ ಬಂದಾಗ ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಮ್ಮ ಪ್ರೈಮ್ ಮಿನಿಸ್ಟರವರೇ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮವರೇ ಇರುವ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವರ ನೀತಿಯನ್ನು ಏಕೆ ಬದಲಾಯಿಸಬಾರದು?

Sri B. K. PUTTARAMIYA.—I rise to a point of order. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿಂದೇ ಇರುವವರ ಎಂದರೆ ಶ್ರೀ ನೆಹರುರವರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮಾಡಿರುವ ರೂಲಿಂಗಿನ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿರುವವರ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾತನಾಡುವುದು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳಲು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ನೆಹರುರವರೇ ಇಲ್ಲದಿರುವಾಗ ಇದು ಸರಿಯೇ? Today the Chair has allowed him to mention Mr. Nehru's name here.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—No point of order is involved.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ದುಗ್ಗಪ್ಪ.—ನಾನು ಸರಕಾರವನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಇಷ್ಟೇ. ಇದರಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಹೌಸಿಂಗ್ ಗ್ಯಾಂಟಿಗಾಗಿ 22 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಇದನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿ. ಇದರಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೇನೂ ಧಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಒಂದು moral courage ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ತತ್ವತಃ ಯೋಜನೆಮಾಡಿ ಇದನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿ ವಿಧ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಈ 22 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿ. ಇದರಿಂದ ಒಂದು ವಿಧವಾದ creative forceನು ತಯಾರು ಮಾಡಿದಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ ಇಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಈಗ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಬಳ್ಳಾರಿ ಸೇರಿ ಎಷ್ಟೋ ವರ್ಷಗಳಾದವು, separate schemes for Bellary District ಎಂದು ಬಳ್ಳಾರಿಗೇ ಬೇರೆ ಒಂದು ಸ್ಕೀಮು, ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿಗೇ ಒಂದು ಸ್ಕೀಮು, ಮಂಗಳೂರಿಗೇ ಒಂದು ಸ್ಕೀಮು, ಹೈದರಾಬಾದು ಕರ್ಣಾಟಕಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸ್ಕೀಮು, ಬಾಂಬೆ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸ್ಕೀಮು, ಹೀಗೆ ಸರಕಾರ ಮಾಡುತ್ತ ಬಂದಿದೆ. At least with regard to the development of depressed classes, a uniform policy should be adopted. ಆದರೆ ಪ್ರೈಮರಿ ಸ್ಕೂಲನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹರಿಜನರಿಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯ ಫೀ ಕನ್‌ಸೆಷನ್, ಮತ್ತು ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಯುನಿಫಾರಂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಯುನಿಫಾರಂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಹಿಂದುಳಿದ ಜನಾಂಗವು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಈ ನನ್ನ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

***ಶ್ರೀ ಎನ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹೇಗೌಡ (ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ).**—ಸ್ಯಾಸಿ, ಈ ದಿವ್ಯಾಂಡಿನ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ರೂರಲ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಬಡ್ಡೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ರೂರಲ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟಿಗಾಗಿ 1,48,90,000 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹಳಿ ಗಾಡಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಿದೆ ಎಂದು ನೋಡಿದರೆ, ಈ ರೂರಲ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿಗೆ 55,000 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಡೈರೆಕ್ಟರೇಟ್ ಆಫ್ ಕೋಆಪರೇಷನ್ ವರ್ಕ್‌ಫೋರ್ಸ್‌ಗೆ 80,35,000 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಹಳಿಗಾಡಿನ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಇದರಿಂದ ಉಪಯೋಗವಾಗುವುದು ಬಹಳ ಕಡಮೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸ್ಕೀಮುಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಹಳಿಗಾಡಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೇಗೆಮಾಡಬೇಕು

ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಕ್ಯಾಸ್‌ಟ್ ಪಂಗಡದ ವಿಷಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಅನೇಕ ಮಂದಿ ಆದಿಕರ್ನಾಟಕರು ಮತ್ತು ಆದಿ ದ್ರಾವಿಡರು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಬಾವಿ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಹಿಂದೆ ಈ ಸಭೆಯ ಕುಳಿತಿದ್ದಾಗ ಹೇಳಿದ್ದೆ. ಒಂದು ಸರ್ವೆಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಆದಿ ಕರ್ಣಾಟಕರು ಮತ್ತು ಆದಿದ್ರಾವಿಡರು ಎಲ್ಲ ಬಾವಿ ವಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಎಲ್ಲ ಎಷ್ಟು ಬಾವಿಗಳಿವೆ ಎಂದು ನೋಡಿ ಎರಡನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಅದಷ್ಟು ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ನೀರು ಒದಗಿಸಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೆ. ಅವರಿಗೆ ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ನೋಡುವುದಾದರೆ ಒಂದು ತಾರೀಖುಗೆ ಒಂದು ಬಾವಿ ಅಥವಾ ಎರಡು ಬಾವಿಗಳು ನಿಕ್ಕು ಬಹುದು. ಹೀಗಾದರೆ ನಾವು ಹಿಂದುಳಿದ ಜನಾಂಗದವರಿಗೆ ಏನು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನನ್ನ ಸಲಹೆ ಇಷ್ಟೇ: ನೀರಿಗೋಸ್ಕರ ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಖರ್ಚಾದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ, ಹಿಂದುಳಿದ ಪಂಗಡದವರು ವಾಸವಾಗಿರುವ ಕೇರಿಗೆ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಪ್ರತಿಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲೂ ನೀರು ಒದಗಿಸಿದರೆ ಜಿವಾಾಗಿ ನಾವು ಏನಾದರೂ ಸಾರ್ಥಕ ಕೆಲಸಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಹೌಸಿಂಗ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು. ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಅನೇಕರಿಗೆ ಹೆಂಚು ಮತ್ತು ಕಿಟಕಿ ಬಾಗಿಲನ್ನು ಸಪ್ಲೈಮಾಡುವಾಗ ಅರ್ಧ ಬೇಯದ ಇರುವ ಹೆಂಚನ್ನು ಸಪ್ಲೈಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಯಲಹಂಕ ಫಸ್ಟ್‌ಗ್ರೇಡ್ ಹೆಂಚಿಗೆ 135 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟರೆ, 200 ರೂಪಾಯಿ ಚಿಲ್ಲರೆ ಹೆಂಚಿಗೆ ಚೆಂಡರ್‌ರೇಟ್ ಕೊಟ್ಟು ಅರ್ಧಬೇಯದ ಹೆಂಚು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನೀವು ಹಾಗೆ ಮಾಡಬಾರದು. ಯಲಹಂಕ ಹೆಂಚನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಈ ಹೌಸಿಂಗ್ ಸ್ಕೀಮು ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಬಿಟ್ಟು ಯಾರಾದರೂ ಆದಿ ಕರ್ಣಾಟಕರು, ಆದಿ ದ್ರಾವಿಡರು ಮನೆ ಕಟ್ಟುತ್ತೇವೆಂದು ಮುಂದೆ ಬಂದರೆ ಅವರಿಗೆ 500 ರೂಪಾಯಿ 1,000 ರೂಪಾಯಿ ಇಂಟರ್‌ಸ್ಟ್ ಇಲ್ಲದೆ ಸಾಲ ಕೊಡಬೇಕು. 20 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮನೆಗೋಸ್ಕರ ಪ್ರೊವೈಡ್ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಅದನ್ನು ಕಂಪೌನರಿ ಎಜುಕೇಷನ್ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು. ಕಂಪೌನರಿ ಎಜುಕೇಷನ್ ತರದಿದ್ದರೆ ಇದ್ದರೆ ಎಷ್ಟು ಕೋಟಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಮನೆಕಟ್ಟಿ ಕೊಡುವ ಬದಲು ಸ್ಯಾಲರ್‌ಶಿಪ್ ಕೊಟ್ಟು ಸ್ಕೂಲು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೂ, ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಸಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದ ಜನಾಂಗ ನಡೆ ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಬಹಳ ದಿವಸಗಳ ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಆದಾಯ ಸುಮಾರು 5 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಇದ್ದಾಗ್ಲೂ ಕೂಡ ನೇರವಾಗಿ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಪುರೋಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಯೋಜನೆಮಾಡುವುದಾದರೆ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಕ್ಯಾಸ್‌ಟ್ ಪುರೋಭಿವೃದ್ಧಿ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಕಡೆ ಗಮನ ಬಹಳ ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವರ್ಷ ನಮ್ಮ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನ ಸ್ಥಿತಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇದುವರೆಗೂ ರೂರಲ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಗ್ಯಾಂಟಿಗಳು ಬಂದಿಲ್ಲ. ಬರತಕ್ಕ ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈ ಗ್ಯಾಂಟನ್ನು ವರ್ಷದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಏನು ಬಡ್ಡೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರೊವೈಡ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅದನ್ನು

ತಕ್ಷಣ ಸ್ಕಾಂಕ್ಷನ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಬಡ್ತಿಟ್ಟನ್ನಲ್ಲಿ ಪೂರೈಕೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಕೂಡ, ಪುನಃ ಯಲ್ ಸೆಕ್ಟೋರಿಯುಟನ್‌ನಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಗ್ರಾಂಟಿನ ಉಪಯೋಗ ದೇಶಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಕೊನೆಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಂಟನ್ನು ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಹಿಂದಿನ ಪೆಂಡಿಂಗ್ ವರ್ಕ್‌ನು ಇವೆ, ಯಾವುದು ಪೇಮೆಂಟ್ ಆಗಬೇಕೋ ಅದಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ರೂರಲ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಗ್ರಾಂಟನ್ನು ಪೈಪ್ ವರ್ಕ್‌ಗೆ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ, ಯಾವುದು ಪೆಂಡಿಂಗ್ ವರ್ಕ್ ಇದೆಯೋ ಅದಿಷ್ಟೆನಲ್ ಗ್ರಾಂಟು ಕೊಟ್ಟು ಅವುಗಳಿಗೆ ಕೇಳಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆಗ ವರ್ಷದ ಕೊನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಪೇಮೆಂಟ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಡಿ. ಮೊದಲು ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಹಳಗೆ ಹೋಗುವ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಮಾರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು. ಎರಡನೆಯದು ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನೀರಿನಬಾವಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಚನ್ನರಾಯ ಪಟ್ಟಣ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 400 ಹಳ್ಳಿಗಳಿವೆ. ಅದರ 150 ಬಾವಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಇವೆ. ಅನೇಕ ಸಾರಿ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಮೂಲ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಎಷ್ಟು ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ರೆಗ್ಯುಲರ್ ಸ್ಕೀಮನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರಿಗೆ ಉತ್ತಮವಾದ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರ ಆರೋಗ್ಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉತ್ತಮಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ರೂರಲ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ರೋಡನ್ನು ಯಾರು ಮೈನೇಂಟೆನ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿಲ್ಲ. ಹಳ್ಳಿಗಳ ಕಡೆ ರೂರಲ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಇಲಾಖೆಯವರು ರೋಡ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅಷ್ಟಕ್ಕೇ ನಿಂತು ಹೋಗುತ್ತದೆ. 4-5 ಇಂಚು ದೊಡ್ಡ ಮಳೆ ಬಂದರೆ ಬರ್ಕು ಮಾಡಿದ ದುಡ್ಡು ವೇನ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ತಿರುಗಾಡುವುದಕ್ಕೆ ದಾರಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಪಾಲಿಸಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಾಕುವಾಗ ರೂರಲ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಇಲಾಖೆಯವರು ಮಾಡುವ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ P.W.D.ಗೆ ಸೇರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಮಾಡಿದರೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಮೈನೇಂಟೆನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಕೂಡ ರೂರಲ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ N.E.S. ಸ್ಕೀಮುಗಳಿಂದ ಆಗಿರುವ ರೋಡುಗಳು ಹಾಗೆಯೇ ನಿಂತುಹೋಗಿವೆ. ಯಾರು ಮೈನೇಂಟೆನ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಮಾದರಿಯ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ರೋಡುಗಳನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ P.W.D.ಗೆ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಮೂರನೆಯದಾಗಿ ಎಕ್ಸ್ಟ್ರಾಕ್ಟ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಂದರೆದು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಿಜವಾಗಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನೀತಿಯ ಮಟ್ಟ ಇಳಿಯುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹನುಮಯ್ಯ (ಚಳ್ಳಕೆರೆ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಒಂದು ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್. ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಬಾರದು ಎಂದಿದೆ. ಆದರೂ ಅವರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮೇಲೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.....

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ನರಸಿಂಹೇಗೌಡ.—ಎಕ್ಸ್ಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಪಾಲಿಸಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೂ ನುಮಾರು 10 ವರ್ಷ ಆದರೂ ಕೂಡ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ. ಮೊನ್ನೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಇರುವಾಗ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದ ಅಂತ್ಯದೊಳಗೆ ಒಂದು ಖಚಿತ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಖಚಿತ ತೀರ್ಮಾನ ಆದರೆ ಸರಿ. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಕೆಲವು ದಿನಕ್ಕೆ ಕೃಷಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರೊಹಿಬಿಷನ್ ತಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು, ಕೆಲವು ದಿನಕ್ಕೆ ಎಕ್ಸ್ಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಪದ್ಧತಿ ಇರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ನಿಜವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ, ಕೆಲವು ಜನ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಗಳ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಇಂತಹ ಎಕ್ಸ್ಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಪಾಲಿಸಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎನಿಸಬೇಕು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ಇಂದಿನ ದಿವಸ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರೊಹಿಬಿಷನ್ ಏರಿಯಾ ಎಲ್ಲ ಇದೆಯೋ ಆ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಶರಾಬು ಮಾಡುವ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಸೇರಿಸಿರುವುದರಿಂದ ನಮಗೆ ಬರತಕ್ಕ ಐಕ್ಯ ಕಂಪೋಗ್ನಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮನೆಯೂ ಒಂದು ಕಾಂಟೇನರ್ ಇಂದ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಆತರವಾಗಿದೆ. ನಿಜವಾಗಿ ಅದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವ ಎಕ್ಸ್ಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಇದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂದು ಅನುಮಾನವಾಗುತ್ತದೆ. ಎಕ್ಸ್ಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರಿಗೆ ಮಾಮೂಲು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರೇ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಪ್ರೋಲೇರಿಸಿನವರು ಬರುತ್ತಾರೆ, ಹುಷಾರಾಗಿರು ಎಂದು. ಆರೋಗ್ಯ, ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಜನರ ಮಟ್ಟ ಹೇಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಹೋದರೆ ಕಳ್ಳ ಬಟ್ಟೆ ಸಾರಾಯಿ ಮಾಡುವುದು. ಮೊದಲು ಒಬ್ಬನು ಕುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದರೆ ಈಗ ಮನೆಯ ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲಾ ಕುಡಿಯುವ ಪದ್ಧತಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಮಧ್ಯೆ ನಮಗೆ ಬರುವ ಐಕ್ಯ ಕಂಪೋಗ್ನಿ ಕೋರ್ಟು. ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕೇಸಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡು ಅಸ್ತಿವಾಸ್ತಿ ಇದ್ದರೂ ಹಾಳಾಗಿಹೋಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕು. ಈ ವರ್ಷದ ಅಂತ್ಯದೊಳಗೆ ಎಕ್ಸ್ಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಪೂರ್ತಿ ತೆಗೆದುಹಾಕುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ಇಂಟೋರ್ಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿ ಈ ರೀತಿ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಜನಗಳನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರಕಾರ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀ ಜವಾಹರಲಾಲ್ ನೆಹರೂವರೂ ಸಹ ಪಾಲಿಸಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಡೆಫಿನಿಟಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸಕ್ಸೀಡ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ನ್ಯೂನತೆಗಳಿವೆ, ಮಾರ್ಪಾಡುಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಅಪಾಯಿಂಟ್ ಮಾಡಿದರು. ಆ ಕಮಿಟಿಯವರು ಎಕ್ಸ್ಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಪಾಲಿಸಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಡೆಫಿನಿಟಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

4 P.M.

ನಮ್ಮ ಸಂಸಾನ ಸರ್ಕಾರ ಏಕೆ ಹಿಂದುಳಿದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದ ಹಾಗಾಗಿದೆ. ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಎಕ್ಸ್ಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಹರಾಜು ಆಗುತ್ತಿರುವಾಗ ಯಾವ ನೀತಿಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸೇರಿದ ಮತ್ತು ಸಾರಾಯಿ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಹರಾಜು ಮಾಡತಕ್ಕ ಪದ್ಧತಿ ಇತ್ತು. ಈಗ ಎಲ್ಲ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಹರಾಜು ಮಾಡತಕ್ಕ ಪದ್ಧತಿ ಬಂದಿದೆ. ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಹರಾಜು ಹಾಕುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಆದಾಯವೂ ಕಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ

(ಶ್ರೀ ಎನ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹೇಗೌಡ)

ಪುಟ್ಟ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳು, ಮಾಮೂಲಾಗಿ ಇರುವವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವರ್ಷ ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಹರಾಜು ಹಾಕಲು ವಿರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿರುವುದಾಗಿ ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಹರಾಜು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನೋಟಿಸುತ್ತೇನೆ.

ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬರತಕ್ಕ ಕಳ್ಳಭಟ್ಟ ತಯಾರಿಕೆ ಜಾಸ್ತಿ ಯಾಗಿದೆ. ಕಳ್ಳಭಟ್ಟ ಪರಾಬು ಬೆರೆ ಬಹಳ ಕಡಮೆ ಇದೆ. ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಪರಾಬಿನ ಬೆರೆ ಮೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳಾದರೆ ಇದರ ಬೆರೆ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಮಾತ್ರವಾಗುತ್ತದೆ. ಕಳ್ಳಭಟ್ಟ ಪರಾಬು ಮಾಡುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಬಹಳ ದಿನಗಳಿಂದಲೂ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕಳ್ಳಭಟ್ಟ ತಯಾರಿಕೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಎಕ್ಸೈಜ್ ಇಲಾಖೆಯವರೂ ನಿಗಾ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ; ಪೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯವರೂ ನಿಗಾ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಎಕ್ಸೈಜ್ ಮತ್ತು ಪೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯವರಿಗೆ ಮಾಮೂಲು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಈ ಎರಡು ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೂ ಮಾಮೂಲು ನೋರು ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂದ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಪಾನನಿರೋಧವನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದಾಗಲೇ ಅಥವಾ, ಅದನ್ನು ಪೂರ್ತಿತೆಗೆದು ಹಾಕುವುದಾಗಲೇ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಖಚಿತವಾದ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬರಬೇಕು.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ, ಆರೋಗ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೀರಾ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಇದನ್ನು ಎಲ್ಲ ಜನಾಂಗದವರೂ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದರಿಂದ ನಮಗೆ ಆದಾಯ ಸಹ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ನೀರಾ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಕಳ್ಳಭಟ್ಟ ಇರತಕ್ಕ ಕಡೆ ಜನರ ಆರ್ಥಿಕಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಎಕ್ಸೈಜ್ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಬೇರೆಡೆ ಸ್ಥಾನಿಲ್ಲ ಹೋಗಿ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಪ್ರವಾಸ ಹೋದಾಗ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರೊಡನೆ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಏನೂ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಂದ ಕೆಲವು ಕಾಗದಗಳಿಗೆ ಸೈನ್ ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಬಹಳ ದಿವಸ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರುವ ಪಕ್ಷದವರು 150 ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಇತರರು 58 ಜನರಿದ್ದಾರೆ, ತಾವು ಏನು ಮಾಡಿದರೂ ನಡೆಯುತ್ತದೆಂದು ಬಿಲ್ಲುಗಳನ್ನು ತಂದು ಪಾಸುಮಾಡಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಪ್ರಾಕ್ಟಿಕಲ್ ಆಗಿ ನೋಡಬೇಕು. Interior ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಏನು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ, ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸರಿ ಪಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಯೋಚನೆಮಾಡಬೇಕು. ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಜನಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂಥದ್ದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಒಂದು ನೀತಿಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಯಾರಿಗೋ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ

ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ದೇಶ ಬಂಡಿತ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

Other taxes ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ರೈತರ ಆರ್ಥಿಕ ಮಟ್ಟದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುವುದಾದರೆ, Agricultural income-tax ನಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಬಹಳ ನೋವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮನೂಬೆ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಬಂದಾಗ ನಾವೆಲ್ಲ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿದೆವು. ಅದರೂ ಸಹ ಅದು ಪಾಸಾಯಿತು. ಈ ಮನೂಬೆಯ ಪ್ರಕಾರ ತೆರಿಗೆ ವಸೂಲಿ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ರೆವೆನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಗೆ ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಇಲ್ಲದೆ ಇರತಕ್ಕ, ಇದರ ಅರಿವೇ ಇಲ್ಲದೆ ಇರತಕ್ಕ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರನ ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಅಗ್ರಿಕ್ಚಲ್ಚರರ್ ಇನ್ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಯಾವ ರೀತಿ ಹಾಕಬೇಕು, ಯಾವ ರೀತಿ ಡಿವೈಯಾಂಡ್ ಏರಿಸಬೇಕು, ಎಂಬುದನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದುವರೆಗೂ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಬಿಲ್ ಪಾಸ್ ಆಗಿ ಕಾನೂನು ಆಗಿದೆ. ಸರ್ಯೂಲರ್ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹೋಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು, ರೈತನ ವರಮಾನವೆಷ್ಟಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ ಕೊಂಡು ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕತಕ್ಕ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಮು ಪರ್ಕವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾನೂನಾದಮೇಲೆ ಅದರ ಮೇಲೆ ರೂಲ್ಸ್ ಮಾಡಿ ಯಾವ ರೀತಿ operate ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಲಾಖಾ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಅವರಿಗೆ ವಿವರಿಸಬೇಕು. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರಾದ ನಾವುಗಳೇ ಬಿಲ್ ಪಾಸ್ ಮಾಡಿ ನಾವೇ ಅದನ್ನು break ಮಾಡತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಿವೆ. ರೈತನಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ, ಅವರು ಕೊಡತಕ್ಕ income-tax ಯಾವ ರೀತಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಇನ್ನು ಈ ತೆರಿಗೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಮಗೆ ಬರತಕ್ಕ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ leakage ಇದೆ. ಮಾಮೂಲುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರಬೇಕಾದ ತೆರಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಡಿಮಾಂಡನ್ನು ಏರಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಉಕ್ಕಾನಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ instructions ಕೊಟ್ಟು ಸರಿಯಾದ C.I.D. ಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು ಎಲ್ಲ ಲೇಕೇಜ್ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಸೆಲ್ಯುಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಮತ್ತು ಇತ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಇಲಾಖೆಗಳನ್ನು reorganise ಮಾಡಿ ಹೊಸ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಇಪ್ಪುಕಾಲ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅವರನ್ನು ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Dr. R. NAGAN GOWDA (Hospet).—Sir, I will not take very much of the time of the House to talk on general aspects of subjects that are before us today. But there are some important points on which I wish to call the attention of the Government.

Under Registration, Government gets a huge amount of revenue. There are many places where it is profitable. But there are a few places where to have a Registrar's office is not

profitable because there is not enough work and there is loss. It has been proposed to remove some of the offices. I have got particularly in mind the question of Sandur. Sandur, as we all know, was once a State and they had even the Supreme Court there, not the Supreme Court as in Delhi but the Ruler there had the powers to give a final decision and sentences. There was a Registration Department in Sandur. Because there has been a small loss it is now proposed to remove that office. I hope the Government will not take any such step. Sandur is a very rich place from which we are getting a huge income from manganese and iron ores. In some departments there will be a profit and in some no profit. Hence I suggest that the registration office need not be removed from Sandur.

Talking about Registration Department I wish to make a suggestion. In Madras they used to have District Registrars. Here such an institution is not in vogue. A few years ago, *i.e.*, about four years ago, posts of District Registrars were created in Mysore and I am sure that it proved a very healthy institution. I suggest that we should have a District Registrar for each one of the districts. Not that I am anxious to create more posts for officers and increase the expenditure but there are obvious benefits from an institution like that. I hope the Government will pay more attention to it.

I must congratulate the Government on the bold step they have taken in stopping the sale of ganja. It involves a loss of Rs. 10 or 12 lakhs but it is worthwhile losing that amount because it was creating a lot of hardship for the people who were using ganja. The previous speaker was talking about the sale of toddy and arrack shops. The experiment that was tried this year has resulted in considerable loss to the Government to the extent of Rs. 10 or 14 lakhs. I hope they will not repeat it and that they will adopt a method that will give them the largest amount of return on the sale of these shops.

Under Demand No. 13—Other Taxes and Duties—there is a mention of Sugarcane Cess Fund, and it is stated

in the note that it refers specifically to Mandya area. I wish to ask the Government why they do not mention anything about Hospet where we have got a Sugar Factory. Almost Rs. 6 to 7 lakhs is collected annually as Sugarcane Cess Fund. Also we have got another factory working at Shimoga. There also the same cess is going to be collected and in other factories that are now going to work. This amount of Sugarcane Cess that is collected from all these different factories should be put into a regular Sugar-Cane Cess Fund to be used for developmental work in those particular areas. I believe the Government has got a Bill ready for creating such Sugarcane Cess Funds for different areas and I hope they will bring it into effect as quickly as possible.

With regard to rural development, there is an item which occurs very frequently and that is economic aid to agriculturists. Under that item I want to make one suggestion. An Hon'ble Member speaking a little while ago, was making a suggestion regarding giving of bullocks to cultivators and especially to Scheduled Castes and Scheduled Tribes people of the State. It is a very good thing. But a long with that I would like to suggest that we should give to these Scheduled Castes and Scheduled Tribes Hallikar heifers because they cost much less than full grown bullocks or bulls. Calves of 8 or 9 months cost barely Rs. 50 or Rs. 60. If we adopt that policy of giving heifers as we give bullocks to Harijan families, even old widows will be able to take care of them and in course of time they will give them a nice young bull or bullock. I suggest that it may be taken up.

There is an item for economic aid to the development of cottage industries. We are giving help to continue the same industries, which our ancestors especially these Harijan families, have been carrying on for a very long time. May I suggest that our Department of Cottage Industries spend time and do research work and send some men to other countries even if necessary to countries like Japan, where they are having cottage industries on a very

(DR. R. NAGAN GOWDA)

large scale and where they even go to the families and introduce new cottage industries to them? These Harijan families are very clever people. They have been spending all their time in doing their work with their hands and bodies and such being the case they are capable of doing very intricate and nice things with their hands if they are given an opportunity. If they are shown new cottage industries they will be able to carry out very successfully and supply some of the needs of the country that we are now importing from foreign countries.

I have got one or two items more to speak on. For rural water supply we are spending only Rs. 43 lakhs—There are scheme like rural water supply scheme, national water supply scheme and another scheme especially for Scheduled Castes and Backward Classes for which we have allotted Rs. 3.58 lakhs for wells. It is time that such wells are not necessary for Scheduled Caste families alone because it shows that we are not willing to join and use common wells. I do not know how it could be overcome. I have seen boards near the wells saying that nobody should be obstructed from taking water from these wells. But no Scheduled Caste families take water from these wells but from separate wells dug for Scheduled Castes and Tribes. We must have some propaganda work done and also we should see that the revenue officers specially the village patwaries take special interest so that these notices are adhered to and that the Scheduled Castes are allowed to take water from these wells.

Sri R. CHENNIGARAMAIAH.—Does the Hon'ble Member honestly believe that for want of propaganda they are not allowed to take water there?

Dr. R. NAGAN GOWDA.—It is not mere propaganda. They should take some real interest in the matter and see that it is enforced. It is not being enforced; that is the trouble. I think it is a little unpleasant work. But it has to be done. When they are Government servants and eating the salt of Government they should carry

out the policies of the Government. It is a difficult problem, I agree. But still great many things have been achieved now and I think we will be able to achieve that also in course of time.

One more item—Rs. 11 lakhs has been provided for rural communications. It is a very small amount. I wish Government had provided a little more amount for this item, because rural communications are very bad. People living in Bangalore are enamoured of beautiful roads that we have here. But just leave Bangalore for half a mile and go into the surrounding areas; you will see terrible condition of the roads. I once went to Munireddipalya. I went about two furlongs beyond and I found that the jeep could go but not the Government car. Our rural communications are very bad and so Government should provide more money.

*ಶ್ರೀ ಎಂ. ದಾನಪ್ಪ (ಹರಪನಹಳ್ಳಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ದಿನ ರೂರಲ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ, ನಾನು ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯವಾದಂಥ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪವು ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಇದು ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಡಿಪ್ರೆಸ್ಡ್ ಕ್ಲಾಸಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಈ ದಿನ ಅನೇಕ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ನಮಗೆ ಟೈಮ್ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಹತ್ತು ನಿಮಿಷ. ಹತ್ತು ನಿಮಿಷಗಳೊಳಗೆ ಏನು ವಿಷಯ ಮಾತನಾಡಬಹುದು? ಏನು ಸಜ್ಜೆಮಾಡಬೇಕೋ, ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಪಾಲಿಸಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಡಿಪ್ರೆಸ್ಡ್ ಕ್ಲಾಸಸ್ ಮೆಂಬರ್‌ಗಳಿಗಾಗಲಿ, ಇತರ ಮೆಂಬರ್‌ಗಳಿಗಾಗಲಿ ಪೆಡ್ಲರ್ ಕ್ಯಾಸ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡಲಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಇತರ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗಳ ಜೊತೆ ಇನ್‌ಕ್ಯೂಡ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಏನು ಉದ್ದೇಶ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಮಾತನಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಇದ್ದೇನೆ. ಎರಡೇ ಮಾತಿನ್ನಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನು ಏಜೆನ್ಸಿ ಏಜೆನ್ಸಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. “Aid to Voluntary Agencies—Aid to District and Taluk and other organisations for removal of untouchability” ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು 23,000 ರೂಪಾಯಿ ಅಂಕಿಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. Agency ಎಂದರೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ? ಅಥವಾ ಆ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ಪಾರ್ಟಿ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳುಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ? ಈ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳು ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಏನು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ? ಇವೆರಡು

ಉದ್ದೇಶವೇನು ಎಂಬುದು ನಮಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಅರ್ಥವಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ಐಟಿಎಸ್‌ಗೆ 23,000 ರೂಪಾಯಿ ಅಲಾಟ್ ಮಾಡಿರುವುದು ವೇಸ್ಟ್. ಇದನ್ನು ಇಮ್ಮೀಡಿಯಟ್ ಆಗಿ ಸ್ಟಾಪ್ ಮಾಡಬೇಕು.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ಪಬ್ಲಿಟಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಪರ್ಟಿ ಗ್ಯಾಂಟ್ ಐಟಿಎಸ್ ಕೆಳಗೆ 20,000 ರೂಪಾಯಿ ಸ್ಟಾಂಪ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರಿಗೋಸ್ಕರ ಪ್ರಾಪರ್ಟಿ ಗ್ಯಾಂಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ? ಯಾವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಪ್ರಾಪರ್ಟಿ ಗ್ಯಾಂಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ? ಆಸಲು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಬರಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಒಟಿಗಾಗಿ ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಹರಿಜನರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪಬ್ಲಿಟಿ, ಪ್ರಾಪರ್ಟಿ ಗ್ಯಾಂಟ್ ಎಲ್ಲದೆಯೋ, ಅವರ ಚಾರ್ಜಿನಲ್ಲಿರುವವರು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೋ, ಯಾರಿಗೆ ದುಡ್ಡು ಕೊಡುತ್ತಾರೋ, ಒಂದೂ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಅವರನ್ನು ಬೇಡುತ್ತೇನೆ.

ಮೂರನೆಯದಾಗಿ, ಮೊಬೈಲ್ ಹೆಲ್ತ್ ಯೂನಿಟ್ ವಿಚಾರ. ಇವುಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿದ್ದಾರೆ? ನಿಜವಾಗಿ ಯಾವ ಹರಿಜನರ ಕೇರಿಗಾದರೂ ಈ ಯೂನಿಟ್ ಗಳು ಹೋಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆಯೇ; ಇಲ್ಲ, ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆಯೇ? ಇವು ಇವೆ ಎಂಬುದೇ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೋಗಲಿ ಇವು ಇರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಅಫೀಸರುಗಳಿಗಾದರೂ ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ? ಅದೂ ಸಂದೇಹ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ 50,000 ರೂಪಾಯಿ ಅಲಾಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಪೆಡ್ಯಾಲ್ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಗಳ ಹೆಸರು ಹೇಳುತ್ತಾ ದುಡ್ಡು ತೆನ್ನಿವ ಒಬ್ಬರೋ ಇಬ್ಬರೋ! ಹರಿಜನರ ಹೆಸರಿನಮೇಲೆ ಅಫೀಸರ್‌ನೊಬ್ಬ ಏಜೆಂಟ್ ಗಳನ್ನೂ ಪ್ರಾಪರ್ಟಿ ಗ್ಯಾಂಟ್ ಗಳಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ದುಡ್ಡು ತೆನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಐಟಿಎಸ್ ಅಫೀಸರ್ ಐಟಿಎಸ್ ಕ್ರಿಯೇಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಏನು ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ? ಈ ಯೂನಿಟ್ ಗಳು ಎಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ? ಹರಿಜನರ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಾರೆ? ಇವರ ವಿಚಾರ ದೇವರೇ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ 50,000 ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ? ದಯಮಾಡಿ ಈ ವಿಮೆನ್ ವೆರ್‌ಫೇರ್ ಸ್ಕೀಮನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕು. ಈ ಸ್ಕೀಮು ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಾದರೂ ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ? ಅಫೀಸರುಗಳಿಗಾದರೂ ಗೊತ್ತೇ? ಎಷ್ಟು ರಹಸ್ಯವಾ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ? ಅದೂ ಸರ್ಕಾರ ಉದ್ದೇಶವೋ?

ಹೌಸಿಂಗ್ ಸ್ಕೀಮ್ ವಿಷಯ. ಹರಿಜನರಿಗೆ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದು ಚಲೋ ಉದ್ದೇಶ. ಈ ಸ್ಕೀಮಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಸಹಾಯ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಸಹ ಮನೆ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಹಣ ಸಹಾಯ ಕೊಡಬೇಕೆನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಈ ಹೌಸಿಂಗ್ ಸ್ಕೀಮ್ ಕೆಳಗೆ ಮನೆಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಹಣ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಆ ದುಡ್ಡೆಲ್ಲಾ ಹರಿಜನರನ್ನು ಮುಟ್ಟುತ್ತಿದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲವೇ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಹಣ ಅವರ ಅಫೀಸರುಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟುತ್ತಾ ಇದೆಯೋ?

ಹರಿಜನರ ಒಂದು ಮನೆಗೆ ಮುನ್ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ರೊಕ್ಕ ಕೊಡುತ್ತೀರ. ಮುನ್ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನೂ ಒಂದೇ ಸಲ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ? ಅದನ್ನು ಮೂರು ಕಂತುಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ. ಮೊದಲನೆಯ

ಇನ್‌ಸ್ಟಾಲ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ 100 ರೂಪಾಯಿ, ಎರಡನೆಯ instalment ನಲ್ಲಿ ನೂರು, ಮೂರನೆಯ instalment ನಲ್ಲಿ ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ. ಹೀಗೆ ಮೂರು ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 25-30 ಮೈಲದೂರ ದಿಂದ ಹರಿಜನರು ಬಂದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತರಬೇಕು. ಭಿಕ್ಷುಕರ ಹಾಗೆ ಕಾಯುಕೊಂಡು ಬೇಗನೇ ದುಡ್ಡು ಅವರಿಗೆ ಬರುವಹಾಗೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ? ಅದರಲ್ಲಿ ಮಾಮೂಲು ಎಷ್ಟು? ವಿರೇಜ್ ಮುನ್ಸೀಫ್, 15 ರೂಪಾಯಿ, ಶಾನುಭೋಗನಿಗೆ 20 ರೂಪಾಯಿಗೆ ತಹಸೀಲ್ದಾರನಿಗೆ 25 ರಿಂದ 50 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಅಪ್ಪೆರು ಹರಿಜನರಿಗೆ 50 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡ ಮುಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲ. ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಎಂಬ ಆಶೆಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ದುಡ್ಡು ಕೊಡುತ್ತೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ತಹಸೀಲ್ದಾರರಿಗೂ ಹಣ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ದಾನಪ್ಪ.—ಆಶ್ಚರ್ಯವಿಲ್ಲ. ಬೇಕಾದರೆ ಫೋನ್ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಸಿದ್ಧನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಪ್ಪಿಕೇಶನ್ ಸಿದ್ಧಮಾಡುವುದು. ಮೂರುನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸ್ಟಾಂಪ್ ಮಾಡುವುದು. ಅದಕ್ಕೊಂದು ಹೆಬ್ಬೆಟ್ಟಿನ ಗುರುತುಹಾಕುವುದು. ಯಾರು ನೋಡಬೇಕು? ನೀವು ನೋಡುತ್ತೀರಾ? ನಿಮ್ಮ ಅಫೀಸರುಗಳು ನೋಡುತ್ತಾರೆಯೇ? ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ ಹೆಬ್ಬೆಟ್ಟಿನ ಗುರ್ತು. ಹರಪನಹಳ್ಳಿ, ಕೂಡ್ಲಿಗಿ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪನಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ವಿಚಾರಮಾಡಿ, ಕೂಡ್ಲಿಗಿ ತಹಸೀಲ್ದಾರರು ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿರುವ ಸುಮಾರು 50 ಅಪ್ಪಿಕೇಶನ್‌ಗಳನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತೇನೆ. ಹೀಗಾದರೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ದುಡ್ಡು ಸರ್ಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿದೆಯೇ? ಹರಿಜನರ ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಅಫೀಸರುಗಳನ್ನು ಅವರನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸ್ಕೀಮನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ? ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ದುಃಖವಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ಸ್ಕೀಮ್ ಹರಿಜನರಿಗೋಸ್ಕರ ಅಲ್ಲ. ಹರಿಜನರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ತೆನ್ನುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅಫೀಸರುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ.

4-30 P.M.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಅದು Housing Colonisation ವಿಚಾರ. ಕೊರಚರು, ಕೊರಮರು, ಇಂಥವರಿಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುವುದು, ರಸ್ತೆ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿಕೊಡುವುದು ಚಲೋ ಉದ್ದೇಶ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಹಣ ಆ ಜನರಿಗೆ ಮುಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲ. ಕೊರಚರು ಈ ಧನಸಹಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಬಂದರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಸುಗ್ಗಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯೂ ಸಾವಿರಾರು ರೂಪಾಯಿ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ತೆನ್ನುವುದಕ್ಕಿಲ್ಲದೆಯಿದ್ದ ತಹಸೀಲ್ದಾರ ಸಾವಿರಾರು ರೂಪಾಯಿಗಳ ಅಸ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಜನರಿಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುವುದಕ್ಕೆ, ರಸ್ತೆ ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಲೆಕ್ಕತೋರಿಸಿ false vouchers, false bills ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಾವು ಹಣಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ದಾನಪ್ಪ)

ಈ ರೀತಿ ಹಣಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದೇ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಆ ಜನರು ಮನೆಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಹಣಕೊಡಿ ಎಂದು ಇವರನ್ನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಕೀಗೆ ಮೋಸಮಾಡ ಬಾರದು; ಕಣ್ಣಿಗೆ ಮಣ್ಣು ಹಾಕಬಾರದು. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಹರಿಜನರನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಮನಸ್ಸಿದ್ದರೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಲಿ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬಿಡಲಿ. ಹಿಂದೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದಲೇ ಹಣವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಲ್ಲ, ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೋ ರೀತಿ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗೇಕೆ ಇಷ್ಟು ಮೋಸ, ಇಷ್ಟು ಅನ್ಯಾಯ! ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುವುದು, ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ; ಯಾರಿಗೋ ಉಪಕಾರ ಇವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ತಾವು ಗಾಂಧಿ ಶಿಷ್ಯರು, ಧರ್ಮಿಷ್ಠರು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸತ್ಯ, ಧರ್ಮ, ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಪಂಗಡದವರು ಕೋಟ್ಯಂತರ ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಬಾರುದ್ದೇಶದಿಂದ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ ಹೊರತು ಈ ಯೋಜನೆಗಳಿಂದ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಈ ಜನರನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡುವ ಮನಸ್ಸು ಇದ್ದಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಹರಿಜನರಿಗೆ ವಿದ್ಯೆಕಲ ಸುವಹಾಗಿಲ್ಲ, ಅವರನ್ನು ಕಂಡರೆ ಇವರಿಗೇ ಅಸಹ್ಯ. ಅವರು ವಿದ್ಯಾವಂತರಾಗಿ ಬಂದರೆ, ಇವನು ಮಾಡಿಗ, ಇವನು ಹೊರೆಯ, ಬಂದು ಕುರ್ಚಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಸರ್ವಣ ಹಿಂದುಗಳು ಎಲ್ಲರೂ ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಬಾಯಿ ಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿ ಪಾಪ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಅವರನ್ನು ಹಿಂಸಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅವರನ್ನು ಮುಂದೆ ತರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಬಾಯಿ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಅವರು ಒಂದು ಸಾರಿ ನಂಬುತ್ತಾರೆ, ಎರಡು ಸಾರಿ ನಂಬುತ್ತಾರೆ, ಮೂರನೆಯ ಸಾರಿ ನಂಬುವುದಿಲ್ಲ. ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕ್ಯಾನ್ಸೆನ್‌ನವರಿಗೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ, ಎಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದೆ ಎಂಬುದು ಅವರಿಗೆ ಈಗ ಅರ್ಥವಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಇದುವರೆಗೆ ಬಂದಂತೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕ್ಯಾನ್ಸೆನ್‌ನವರ ಬೆಂಬಲದಿಂದ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ, ಆದಕಾರಣ ಅವರಿಗೆ ಮೋಸ ಮಾಡಬಾರದು.

ಇನ್ನು ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದರು. ಶ್ರೀ ದುಗ್ಗಪ್ಪನವರೂ ಇನ್ನು ಕೆಲವರೂ ಹೇಳಿದುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಲ್ಪ ಹರಿಜನರಿಗೆ ವಿದ್ಯೆಕೊಡಲಿ. ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಸಹಾಯ ಕೊಡುವುದು, ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯ ಕೊಡುವುದು, ಇವೆಲ್ಲವೂ hogs, false. ಅವರು ವಿದ್ಯೆಕಲೆಯಲು ಸಹಾಯಮಾಡಲಿ, ಹಾಗಾದರೆ ಇವರ ಹೆಸರು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಬದುಕುತ್ತಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ವಿದ್ಯೆಗಾಗಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಲಿ. ಆದರೆ ಇವರೆಲ್ಲ ವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿದರೆ ನಾವು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಇವರಿಗೆ ವಿದ್ಯೆಗೆ ಮೊದಲೇ ಮುಟ್ಟುಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳಿದ್ದರೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಯಾವ ರೀತಿ ತಪ್ಪು ಹೊರಿಸಿ ಧ್ವಂಸಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹುಡುಕುತ್ತಾರೆ. ಚಾಡಿ, ಕುದ್ರ ಹೇಳಿ ಕಿರುಕುಳ ಕೊಡು

ತ್ತಾರೆ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಡೈರೆಕ್ಟರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮದರಾಸು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹಣ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಹಾಗೆ ಕೊಡಬೇಡವೆಂದು ದರಿಂದ ಕಟ್ಟಿ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿದೆ. ಬಳ್ಳಾರಿಯಲ್ಲಿ ಐದು ಹರಿಜನರ ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳಿವೆ. ನಾನು ಸೆಕೆಟರಿಯಾಗಿ ಐದುವರ್ಷ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಹಾಸ್ಟೆಲಿನಲ್ಲಿ 130 ಮಂದಿ ಹರಿಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿದ್ದರು. ಇವೊತ್ತು ಅದು ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಬೋರ್ಡ್‌ಗೆ ಹೋಮ್ ಆಗಿದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಹರಿಜನ ಬಾಲಕಿಯರ ಹಾಸ್ಟೆಲಿದ್ದುದು ಈ ಹೊತ್ತು ಅಲ್ಲಿಯ ಬಾಲಕಿಯರೆಲ್ಲ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನರಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಆಗಿದೆ.....

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಒಬ್ಬಿರಾಮಯ್ಯ.—ಹರಿಜನರ ಹಾಸ್ಟೆಲಿನಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ನರಿದ್ದಾರೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ದಾನಪ್ಪ.—ಮೊದಲು ಹರಿಜನರಾಗಿದ್ದವರು ಈಗ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ನರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಮಂಜಪ್ಪ ಉಳ್ಳಾಳ್ (ಕಾರ್ಕಳ).—ಡೈರೆಕ್ಟರು ಅಲ್ಲಿಹೋಗಿ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರು; ಅವರು ಆರೀತಿ ವರದಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ದಾನಪ್ಪ.—ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ದರಿಂದ ದಯೆಯಿಟ್ಟು ಇಂಥಾದ್ದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಬದರಾಯಿಸಬೇಕು. ಸರಿಯಾದ ಸೌಕರ್ಯಕೊಟ್ಟು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು.—

ಇನ್ನು ಬಾವಿಗಳ ವಿಷಯ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಊರಿನಲ್ಲಿಯೂ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಹರಿಜನರು ಆ ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಬಂದು, ಹೊತ್ತು ಹುಟ್ಟುವ ಹೊತ್ತಿನಿಂದ ಹೊತ್ತು ಮುಳುಗುವ ವರೆಗೂ ಬಾವಿಗಳ ಸುತ್ತಲೂ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಗಾಡರೆ ನೀರು ಹಾಕಿ, ಗಾಡರೇ ನೀರು ಎಂದು ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಯಾರೂ ಅವರಿಗೆ ನೀರು ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ. ಹರಿಜನರಿಗೇ ಬೇರೆ ಬಾವಿ ಮಾಡಿ ಎಂದರೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಥಾ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಎಷ್ಟೋ ಇವೆ.

Sri J. P. SARWESH (Serum-S.C.).—This is worse than South Africa!

ಶ್ರೀ ಎಂ. ದಾನಪ್ಪ.—ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರವಿರುವಾಗ ಹೀಗೆ ಹರಿಜನರು ನೀರಿಗಾಗಿ ಹಗಲೂ ರಾತ್ರಿ ಗಾಡ ನೀರು ಹಾಕು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದೆಂದರೆ, ನಿಜವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರಜಾಸತ್ತೆಯೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ನಾಚಿಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಮ್ಮ ಸ್ವತಂತ್ರ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೀಗಾಗಿದೆ, ಆದರೂ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಸರ್ಕಾರ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಿಜವಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ನ್ಯಾಯ, ಧರ್ಮವಿದೆ ಇಲ್ಲ! ನಮಗೆ ಇದನ್ನು ಸಹಿಸುವುದು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ! ಇದನ್ನು ಅವರು ಆರೋಪಿಸಿ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಾಚಿಕೆಯಿಲ್ಲ, ಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಾಯಿ ಬಾರದು. ಐದುವರ್ಷ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಕೊಳ್ಳೋಣ, ರೊಕ್ಕ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳೋಣ, ಮನೆಮಾರು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳೋಣ, ಇರವವರು ಇರಲಿ, ಹೋಗುವವರು ಹೋಗಲಿ ಎಂಬುದು ಅವರ ಮನೋಧರ್ಮ. ಪಕ್ಷಗಳಿಗೆ ಏನು ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ, untouchability ವಿಚಾರ. ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ತೆಗೆಯಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಸರ್ಕಾರ

ಕೋಟ್ಯಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಬರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಅಂಟು ಮುಟ್ಟುವುದು ಎಲ್ಲ ಹೋಗಿದೆ, ಎಲ್ಲ!

ಈ ಅಂಟು ಮುಟ್ಟಿದ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಕೋಟ್ಯಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಇದನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರೂ ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ಜನರ ಹಕ್ಕು ಬಾಧ್ಯತೆಗಳಿಗಾಗಿ ಹೊಡೆದಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಮೊದಲು ನೀವು ತೊಳೆದುಕೊಂಡು ಆಮೇಲೆ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ತೊಳೆಯಬೇಕು. ನಿಮ್ಮವರಿರುವ ಊರುಗಳಲ್ಲಿನು ಮೊದಲ ಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಮೊದಲು ಆಲೋಚಿಸಿ; ಅನಂತರ ಸಾವಿರಾರು ಮೈಲಿ ದೂರದಲ್ಲಿರುವವರಿಗಾಗಿ ಹೊಡೆದಾಡಿ. ಅಂಟು ಮುಟ್ಟುವುದು ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿ ಉಗ್ರವಾದ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರಕಾರ ಬಚಿತವಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ರೂಪಕ್ಕೆ ತರಬೇಕು ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿ ನಿಗ್ಗೊಜನರ ಮಕ್ಕಳು ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಗಲಾಟೆಯಾಗದಂತೆ ಹೇಗೆ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಉಗ್ರ ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಂಡರೋ ಹಾಗೆ ಅಸ್ವಸ್ಥತಾನಿವಾರಣೆಗೆ ಇಲ್ಲೂಕೂಡ ಉಗ್ರಕ್ರಮ ಕೈಕೊಂಡರೆ ಮಾತ್ರ ಅದು ನಿವಾರಣೆ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

*ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಮುನಿರಾಜು (ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ).— ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ ಈ ದಿನ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟ ರತಕ್ಕಾಂಧಿ ದಿವ್ಯಾಂಡುಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತಾ ಕೆಲವಾರು ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನುಮಾರು ಮೂರು ದಿವ್ಯಾಂಡುಗಳಿರುವುದರಿಂದ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ನವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ದಿವ್ಯಾಂಡ್ ನಂಬರ್ ಎಂಟರಲ್ಲಿ 13 ಸ್ಟೇಟ್ ಟಾಕ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಡ್ಯೂಟೀಸ್ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಈ ವರ್ಷ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಬಾಳಿನಿಂದ ನುಮಾರು 43.45 ಲಕ್ಷರೂಪಾಯಿಗಳು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರಬಹುದೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಡೊಮೆಸ್ಟಿಕ್ ಪರ್ಪಸ್‌ಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕದೆ ಈಗ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಬಡ್ಡೆಟ್ ಮೆಮೊರಾಂಡಂನಲ್ಲಿ ಆ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಭಾಷ್ಯಂರವರು 1950 ನೆಯ ಇನಿಯಲ್ಲಿ ಈ ತೆರಿಗೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.—

“I wish to bring to the notice of the Hon'ble Members of this House that in so taxing we have got a provision authorising the government to give exemption. Under that provision, we have issued an order that domestic consumption of electricity will be exempted from the operation of this tax.”

ಕೀಗೆ ನವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಜೇಳಿ ಅವರು ಅಗಿದ್ದಂಥ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಗೆ ಭರವಸೆ ನೀಡಿದ್ದರು. ಹಾಗೆ ಭರವಸೆ ನೀಡಿದ್ದರೂ ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ನುಂಕ ಎದಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ (ಹಣಕಾಸು ಶಾಖೆಯ ಸಚಿವರು).—ಆಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ

ನ್ಯೂಲ್ಯ ಸರ್ಪ್‌ಸ್ ಉಳಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಡೊಮೆಸ್ಟಿಕ್ ಕನ್ಸ್ಯೂಮ್‌ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಧಾರ್ಜ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಚೆಗೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಮುನಿರಾಜು.— ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳುವ ಫೈನಾನ್ಷಿಯಲ್ ಆನ್ ಕ್ವೆಸ್ಟನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಈಗ ಯಾವರೀತಿ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುವಾಗ, ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಉತ್ಪನ್ನ ಸೌಖ್ಯಿಯಾಗಿಯೆಂಬುದನ್ನು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹೀಟಿಂಗ್ ಸರ್ಕ್ಯೂಟ್‌ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ದರ ಎದಿಸುತ್ತೇವೆ. ಅದರಿಂದ ಲಾಭ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟು ಸಾವಿರಾರು ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬಂಡವಾಳ ಹಾಕಿದಮೇಲೆ ಈಗ ಅದರಿಂದ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದೀವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಭರವಸೆಯಂತೆ ನಡೆಯಲು ಅವಕಾಶ ತಪ್ಪಿದಾಗ ಈ ಸಭೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೇಳಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಕೊಟ್ಟ ಭರವಸೆಗೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾಗಿ ಹೋಗುವುದು ಬಂದಿತೆ ಸರಿಯಲ್ಲ, ಇದನ್ನು ಪುನರಾಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಈ ದಿವ್ಯಾಂಡ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಆಮೇಲೆ ಸ್ಟೇಟ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಂಡ್ ಡ್ಯೂಟೀಸ್ ವಿಚಾರ ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೇಳುವ ಪ್ರಮೇಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಅಧ್ಯಕ್ಷವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ, ಶ್ರೀ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಏನು ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದೆ ನುಮಾರು ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಬಚಿತವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಪಾನ ನಿರೋಧದ ನೀತಿ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆಂದು ಸೂಚಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀ ಮರಿಯಪ್ಪನವರು ಈಗ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು ಅಂತೆಯೇ ಒಂದು ವರ್ಷವಾದ ಮೇಲೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿದೆ, ಬಚಿತ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವಕಾಶ ಕೊಡದೆ, ಪಾನನಿರೋಧವನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತೆಗೆಯುವುದು ಅಥವಾ ಪಾರಿಗೆ ತರುವುದು ಈ ಎರಡರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಬಚಿತವಾಗಿ ಸೂಚಿಸಬೇಕೆಂದು ಬಿನ್ನೈಸುತ್ತೇನೆ.

ರೂರಲ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರನ್ನೇಕರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಚಿವರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಲೆವೆಂನಲ್ಲಿ ಸಮಿತಿ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದರು. ಈ ದಿವಸ ಹೆಚ್ಚು ಉದ್ಘಾಟನಾ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ತರಲಿಲ್ಲದೆ ನಡೆಯಲು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ರೂರಲ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಜಿನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.— ತಾವು ತಪ್ಪಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಫೆಬ್ರೂರಿ ಕ್ಯಾಸ್ ನವರು ಮನೆಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಸೌಕರ್ಯ ಒದಗಿಸುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಲೆವೆಂನಲ್ಲಿ ಸಮಿತಿ ಮಾಡುವ ವಿಚಾರ ನಾನು ಹೇಳಿದನೇ ಹೊರತು ರೂರಲ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಮುನಿರಾಜು.—ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಬಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಈ ದಿವಸ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಬರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುವುದನ್ನು ಬರ್ಚುಮಾಡಲು ಬಂಡಿತ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಬರ್ಚುಮಾಡುವ ಹಣ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವಷ್ಟು ಫಲ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದ ಉದ್ದೇಶ ಸಫಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆದಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ರೂಪದಲ್ಲಿ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬೋರ್ಡ್ ಅಥವಾ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಅಥವಾ ಸಮಿತಿ ಮಾಡಿ ಅವರ ಸಲಹೆಯ ಮೇರೆ ನೇರವಾಗಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಸುವ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ ಹೊರತು ಬಂಡಿತ ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಬಡ್ಡೆಟ್ ಮೆಮೊರಾಂಡಂನ ಆರನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಹೋದವರ್ಷ ಉಳಿತಾಯವಾಗಿದೆ, ಸರಿಯಾದರೂ ಅಗಿದೆ. ಕೀಗಾದರೆ ಇನ್ನೇನು ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಗುತ್ತದೆಯೋ ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಟರ್ ಎಲೆಜ್ ಕಮ್ಯೂನಿಕೇಷನ್‌ಗೆ 11 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಇದೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಅದರಲ್ಲಿ 11 ರೂಪಾಯಿ ಕೂಡ ಬರ್ಚಾಗುವುದಿಲ್ಲ, 1957-58ರಲ್ಲಿ ರೂರಲ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗೆ ಇಂಟರ್ ಎಲೆಜ್ ಕಮ್ಯೂನಿಕೇಷನ್ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಬರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಎಷ್ಟು ಒದಗಿಸಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮೂರು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿವೆ, ಅಮರೋಲರು 31-3-1958ರ ವರೆಗೆ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಕೂಡ ಇಂಟರ್ ಎಲೆಜ್ ಕಮ್ಯೂನಿಕೇಷನ್‌ಗೆ ಒದಗಿಸಿಲ್ಲ.

Rural health, sanitationಗಾಗಿ ಹಣ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರ ಮಾರ್ಗಗಳಿಗಾಗಿ ಬಂಡಿತವಾಗಿ ಹಣ ಒದಗಿಸಿಲ್ಲ. ಸಂಚಾರ ಸೌಲಭ್ಯ, ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯ ಇವುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವುದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಆಗದೇದ್ದರಿಂದ, ಪ್ರಗತಿ ದಾಯಕವೆಂದು ಹೆಸರಾದ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕೀರ್ತಿ ತರತಕ್ಕಂಥ ಮಾತಲ್ಲ. ಸಂಚಾರ ಸೌಲಭ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಇಷ್ಟು ಹಣವನ್ನಾದರೂ ಬರ್ಚುಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಬಿನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

Rural water supply scheme ವಿಚಾರವನ್ನು ಬರೀ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೇ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ. Protected water supply schemeಗಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ದುಡ್ಡು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸ್ಕೀಮನ್ನು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಕೈಕೊಂಡು ಕಾರ್ಯ ನೆರವೇರಿಸಿದ್ದೀರಿ, ನೀರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಭಾವಿಗಳನ್ನು ಹೊಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಮಾತಿನಲ್ಲಿಯೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಭಾವಿಗಳು ಆಗಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಏನೂ ಕೆಲಸ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. 30 ಅಥವಾ 40 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಬರ್ಚು ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. 1957-58ರಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತ ಹಣ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. 1957-58ರಲ್ಲಿ Protected water supply scheme ಜಾರಿ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಗುಡಿಬಂಡೆ ಬಾಗೇಪಲ್ಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಭಾವಿಗಳನ್ನು ಸಹ ಒದಗಿಸಿಲ್ಲ. ಇಂದಿಗೆ ಏಪ್ರಿಲ್ 17ನೆಯ ತಾರೀಖು ಆಗಿಹೋಯಿತು.

ಇನ್ನೂ ಮಂಜೂರು ಆಗಿಲ್ಲ. ವರ್ಷದ ಕೊನೆಯವರೆಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ?

ಇನ್ನು ಡಿಪ್ಟಿ ಸ್ಟಾಕ್ ಕ್ಲಾಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀ ದುಗ್ಗಪ್ಪ ನವರು ವಿನ್ಯಾಸವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನೇ ಪುನಃ ಹೇಳಲು ನಾನು ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ನೂರು ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್ ಕೊಡಬೇಕು. 10-15 ರೂಪಾಯಿ ಕಂದಾಯ ರಿಯಾಯಿತಿ ಕೊಡಿ. ಭಾವಿಯ ಸಲುವಾಗಿ 150 ರೂಪಾಯಿಯಿಂದ 500 ರೂಪಾಯಿವರೆಗೆ ಧನಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಿಸಬೇಕಾದರೆ ಅವರ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಬೇಕಾದರೆ ಮೊದಲು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಸಂಪ್ರದಿಸ್ತುತುಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದರೆ ಅವರು ಉದ್ಧಾರವಾಗುತ್ತದೆ. 300 ರೂಪಾಯಿ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಲುವುದಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಬರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ ಮನೆ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಬದ್ಧುಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಿಂದ ನಿಮ್ಮ ವರ್ಗದವರ ಉದ್ಧಾರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಥಮದಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ಉತ್ತಮಗೊಳ್ಳಲು ಏನೇನು ಬೇಕೋ ಅದನ್ನೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣ ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

5 P.M.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಆರ್. ಕರ್ಕರ (ಸುರಾತ್‌ಕಂ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿರುವ ಡಿಮಾಂಡ್‌ನಂಬರ್ (3) 8 ಸ್ಪೆಷಲ್ ಎಕ್ಸಪ್ರೆಸ್ ಬಾಬಿಗೆ ಒದಗಿಸಿರುವ 28 ಲಕ್ಷದ 61 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತೇನೆ.

ಈಗ 1947ನೆಯ ಇಸವಿ ಆಕ್ಟೋಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸೌತ್ ಕೆನರಾ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಪೈಲಿಟಿಮ್ ಜಾರಿಗೆ ಬಂತು. ಈ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರೂ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದವರೂ, ಇತರ ಸದಸ್ಯರೂ ವಿಶೇಷವಾದ ಟೀಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಪೈಲಿಟಿಮ್ ಮಾತ್ರ ಸಕ್ಸೆಸ್‌ಫುಲ್ ಆಗಿದೆಯೆಂದು ಯಾರೂ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ರೀತಿಯಾರೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಸಾರಾಯಿ ಕುಡಿಯುವುದರಿಂದ ಕೂಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರ ಮತ್ತು ಬಡವರ ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಗರಿಬರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅಹರ ಮನಸ್ಸಿನ ಸ್ಥಿತಿಯೂ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಪಾನನಿರೋಧವಿರುವ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿರುವ ಕೂಲಿಯಾಳುಗಳು ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಈಗ ನಮ್ಮ ಹೆಂಡತಿಮಕ್ಕಳು ಸಂತೋಷವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸಂಸಾರ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತೇನೆ. ಪಾನನಿರೋಧ ಜಾರಿ ಇಲ್ಲದಿರುವಾಗ ಎಲ್ಲ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿನಿಟ್ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲಿನಿಟ್ ಎಂಬುದು ಪೈಲಿಟಿಮ್ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆಯೇ ಇತ್ತು. ಆಗ ಬಾಟಲ್ ಒಂದಕ್ಕೆ ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ರೂಪಾಯಿಗಳಿತ್ತು. ಟಾಡಿಲಿಕ್ಟರ್ ಮತ್ತು ಪಾಮ್ ಟಾಡಿಲಿಕ್ಟರ್ ಆರು-ಏಳು ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿತ್ತು. ಈಗ ಪುನಃ ಅದು ಒಂದೂವರೆ ರೂಪಾಯಿ ಎರಡು ರೂಪಾಯಿಗಳಾಯಿತು. ಇದರಿಂದ ಪೈಲಿಟಿಮ್ ಸಕ್ಸೆಸ್‌ಫುಲ್ ಆಗಿದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಈಗ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಬಡವರು, ಅದರಲ್ಲೂ ಮಧ್ಯಮವರ್ಗ

ದವರು ಶೇಕಡ 75 ಭಾಗ ಕುಡಿಯುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಬಡವರ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ದೂರಪಡಿಸಬೇಕು. ಇದಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರೊಕಿಬಿಷನ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಇನ್ನೊಂದು ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪುದ್ರಾಸ್ ಸರ್ಕಾರದವರು 1947ನೆಯ ಇಸವಿ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರೊಕಿಬಿಷನ್ ಅಕ್ಟನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದರು. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಚಳುವಳಿ ನಡೆಯಿತು. ಬೆಲ್ಗಿಯಾ ರೆಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟೆಡ್ ಲೈಸೆನ್ಸ್‌ನ್ನು ಫೀಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟರು. 1952ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಾ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲು ಲೈಸೆನ್ಸ್‌ನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ನೀರಾವನ್ನು ಮಾರುವುದರಿಂದ ಕಳ್ಳಪಟ್ಟಿ ಕುಡಿಯುವುದು ಕಡಮೆಯಾಗುವುದು. ಆದರೆ ಎರಡು ತಾಲ್ಲೂಕಿನವರಿಗೆ ಆ ರೀತಿ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟು ಬಾಕಿಯವರಿಗೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ತರಹ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೊ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಯವರು ನೀರಾ ಅಂಗಡಿ ಒಂದಕ್ಕೆ 50 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಫೀ ಕಟ್ಟಬೇಕು ಮತ್ತು ನಿಗದಿಯಾದ ದರದಲ್ಲಿ ಮಾರಬೇಕು. ಕಾಫಿ, ಟೀ ಪಾನೀಯಗಳಿರುವ ಅಂಗಡಿದಿಗಾಗಿ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಇಟ್ಟಿರುವ ಹಾಗೆ ಈ ನೀರಾ ಪಾನೀಯ ಅಂಗಡಿಯ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಇಡಬೇಕು. ನೀರಾ ವನ್ನು ಒಂದು ಟ್ಯಾಂ ಲಯಿಟ್ಟು ನೋಡಬೇಕು. ನೀರಾವನ್ನು 12 ಘಂಟೆಗಳ ತನಕ ಇಡಬಹುದು. ನೀರಾ ಪಾರ್ಲರ್‌ಗೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ರಾಜ್‌ಪೇ ಹೊರತು ಲುಕ್ಕಾನು ಇಲ್ಲ. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 9 ಘಂಟೆಯಿಂದ 10 ಘಂಟೆಯವರೆಗೂ ಮತ್ತು ಸಾಯಂಕಾಲ 4 ಘಂಟೆಯಿಂದ 7 ಘಂಟೆಯವರೆಗೂ ನೀರಾ ಮಾರಾಟಮಾಡುವ ಹಾಗೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಡಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ಕೊಟ್ಟ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಇಲ್ಲಿನ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ನೀರಾವನ್ನು ಕುಡಿಯುವುದರಿಂದ ಯಾವ ದೋಷವೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಪಾಮ್‌ಗ್ರೂವ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜ್ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಶ್ರೀ ಗಜಾನನ ನಾಯಕ್‌ಅವರು ಈ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಪುಸ್ತಕ ವನ್ನೇ ಬರೆದು ಪ್ರಚಾರಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ನೀರಾ ವನ್ನು 12 ಘಂಟೆ ಕೊಡಬಹುದು, ಆದರಿಂದ ಏನೂ ದೋಷ ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ಅದು ಜಿಪ್ಪಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಕಡಿಮೆಯಾದಾದರೆ ಅಂತಹ ನೀರಾವನ್ನು ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಇಡಬಾರದು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾವು ಹೇಳಿದ ಟ್ಯಾಂ ತಪ್ಪಿದ ನಂತರ ನೀರಾ ಏನಾದರೂ ಹುಳಿ ಆಗುವುದಾದರೆ ಅಂತಹ ಹುಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರಿಯನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅಂತಹ ನೀರಾವನ್ನು ಕುಡಿಯುವುದರಿಂದ ಏನೂ ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲ. ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಹಾನಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಪದಾರ್ಥ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡಬಹುದು. ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆರೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಉತ್ಪತ್ತಿಯೇನೋ ಉಂಟು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನೀರಾ ಪಾರ್ಲರ್ ಇಟ್ಟಿರುವವರು ತೆಂಗಿನ ಮರಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ತಾಳೆ ಮರಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮರಕ್ಕೆ ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿಯಂತೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟರೆ, 100 ತೆಂಗಿನಮರಗಳಿಗೂ ಅಥವಾ 100 ತಾಳೆಮರಗಳಿಗೂ ಹೊಂದಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸೊಸೈಟಿಯಿಂದ ನುಮಾರು 100 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬರುತ್ತದೆ.

ಆ ಮರಗಳಿಗೆ ನಂಬರ್ ಹಾಕುವಾಗ ಎರಡು ನಮೂನೆಯ ನಂಬರ್ ಮಾಡಬೇಕು. ನೀರಾ ಟ್ಯಾಂಪಿಂಗ್ ಮಾಡುವ ತೆಂಗಿನಮರಗಳಿಗಾಗಲಿ ಅಥವಾ ತಾಳೆ ಮರಗಳಿಗಾಗಲಿ ಕೆಂಪು ನಂಬರ್ ಹಾಕಬೇಕು ಮತ್ತು ಇತರ ಮರಗಳಿಗೆ ಕಪ್ಪು ನಂಬರ್ ಹಾಕಬೇಕು. ಕೆಂಪು ನಂಬರ್ ಹಾಕಿದ ಮರಕ್ಕೊಂದರಿಂದ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ನೀರಾ ತಯಾರು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ವಸೂಲು ಮಾಡಬೇಕು. ಎಲ್ಲಾ ಪಾಲ್ಟ್ರಾ ಜಾಗರಿ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳೂ ನುಮಾರು 50 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಫೀಯನ್ನು ಕೊಡುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಬೆಲ್ಗಿಯಾ ರೆಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟೆಡ್ ಫೀ ಇಲ್ಲ. ನೀರಾ ಪಾರ್ಲರ್‌ನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳೂ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ಹಾಗೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು. ಆದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿನ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಸಂಗತಿ. ಬೆಲ್ಗಿಯಾ ಸಾರಾಯಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. 1947ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರೊಕಿಬಿಷನ್ ಪ್ರಾರಂಭವಾದಾಗ ನುಮಾರು ಎರಡು ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ 80 ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ಆರಂಭಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. 80 ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೂ ಬೆಲ್ಗಿಯಾ ನರ್ವಿಗವರೇ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡುವವರು ಸೊಸೈಟಿಯ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟರು. ಇದರ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಯ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಟರ್‌ಅವರ ಕೈಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಇವರು ನಿಜವಾಗಿ ಬೆಲ್ಗಿಯಾ ಸೊಸೈಟಿಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಬಡದ ಅವರೇ ಒಂದು ಆಣೆ ಪ್ರಕಾರ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ರೀತಿ ಒಂದು ಆಣೆಯಂತೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ನಿಜವಾಗಿ ನಮಗೆ ಬೆಲ್ಗಿಯಾ ಸೊಸೈಟಿಗೆ ಬರುವುದೇ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಬಜಾರಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕಡಿಮೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಸೌತ್ ಕೆನರಾ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಈ ಬೆಲ್ಗಿಯಾ ಮಾರಾಟಮಾಡುವರು; ಎಲ್ಲಾ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವುದು ಅಷ್ಟು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಪ್ರೊಕಿಬಿಷನ್ ಜಾರಿಗೆ ಬರಬೇಕು. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನೀತಿ ಪ್ರಕಾರ ಅದನ್ನು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಈಗಾಗಲೇ ಜಾರಿಗೆ ತಂದದ್ದಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಅದು ಸರಿಯಾಗಿ ಫಲಪ್ರದವಾಗಿ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ನಾನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವೇ. ಹಣಕಾಸಿರುವವರು ಬೇಕಾದರೆ ಪರ್ಟಿಕ್ಯುಲರ್ ಪ್ರಕಾರ ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಶರಾಬು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿ. ಇನ್ನೊಂದು ಸಲಕ್ಕೆ ಏನಂದರೆ ಹೊರ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹುಳಿ ಬರಬೇಕೆಂದು ಬಾಳೆತಕ್ಕ ಬಾಂದಿ, ವಿಸ್ತಾರ ಮುಂತಾದುವು ಸ್ನಗ್ಲಿಂಗ್ (smuggling) ಆಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ಅದು ಆಗದಂತೆ ಹೆಚ್ಚು ಬಲಪಡಿಸಬೇಕು. ಗೋವಾದಿಂದ ಬಂದು ಹೋಗುವಂಥಾ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದು ಉತ್ತಮ. ಅಲ್ಲಿಂದ ರಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕ ಸಾಮಾನುಗಳ ನಡುವೆ ಶರಾಬುಗಳು ಈ ಸಾಮಾನಿನ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಬಡವರಿಂದ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಪೊಲೀಸ್‌ನವರೂ ಕೂಡ ಇದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದು ಉಂಟು. ಒಂದು ಕೇಸು ಹಿಡಿದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸಾಕ್ಷಿ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೇಸು ಹಾಕಿದಾಗ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪಾರ್ಟಿ ಕಡೆ ವಕೀಲರು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ! ಈ ಕೇಸ್‌ನಲ್ಲಿ ನಾನು ವಕೀಲನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಈ

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಆರ್. ಕರ್ಕರ)

ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ತಕಾರುಮಾಡುವುದು ಬೇಡ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಅವರಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಒಂದಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಟ್ಟು ಐದು-ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರಿಂದ ಫೈನ್ ಹಾಕಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಪೊಲೀಸ್ ಕೇಸ್ ಆದರೆ, ಇನ್ನು ದಾಕ್ಟರ್ ಹತ್ತಿರ ಕುಡಿದವ ನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಅವನು ಬಿಷದಿ ಕುಡಿದಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಪೊಲೀಸ್‌ನವರು ಏನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದ್ದರಿಂದ ನನ್ನ ಒಂದು ಸಲಹೆ ಏನೆಂದರೆ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಇಲಾಖೆ ಮಾಡುವುದು ಅಗತ್ಯ. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

(Many members rose. Sri Subbiah Naik was called upon to speak. Some members persisted in requesting the Chair to give them a chance.)

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಾನು ನಿಮಗೆ ಈ ಮನೆಯ ಗೌರವವನ್ನು ಕಾಯಬೇಕೆಂದು ಅತ್ಯಂತ ವಿನಯದಿಂದ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ತಾವೇ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಚಾರಮಾಡಿ, ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಗೌರವ ಉಳಿಯುತ್ತದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂದು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕುವುದು ಸತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸತ್ಯವಿದ್ದರೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಕೊಡಬಾರದು ಎಂದು ಇಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ನದ ನೈರೂ ಈ ಡಿಮ್ಯಾಂಡಿನ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ಇಷ್ಟತ್ತು ಕಾರಾವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಈಗ ಸುಬ್ಬಯ್ಯ ನಾಯಕ್ ಅವರ, ವೆಂಕಟೇಗೌಡರು ಮತ್ತು ಟಿ. ಹನುಮಯ್ಯನವರನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಐದು ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿ ಮುಗಿಸಬೇಕು.

I would like to know from the Government how much time they require to reply. How many Honourable Ministers are going to take part?

Sri R. CHENNIGARAMAIAH.—I will require about half an hour.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—ನನಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಯಾರೂ ಮಾತನಾಡಿದ್ದರೇ ಇರುವುದರಿಂದ ನಾನು ಮಾತನಾಡಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ.

Sri MOHAMED ALI (Minister for Excise and Rural Industries).—I require about 15 minutes.

Mr. SPEAKER.—That comes to 45 minutes.

Sri A. MUNIAPPA (Chickballapur).—On a point of order, ಸ್ವಾಮಿ, ತಾವು ಬಹಳ ನಮ್ಮತಿಯಿಂದ ಈ ಸಭೆಯ ಘನತೆ ಗೌರವ ಕಾಪಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ನಮ್ಮ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಯಾರಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕು ಸ್ವಾಮಿ? ತಮಗೆ ಹೇಳಬೇಕು. ಈ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಡಿಕ್ಲೇರ್ ಮಾಡಿದರಲ್ಲಾ ಅದನ್ನು ಯಾವ ಆಧಾರದಮೇಲೆ ಮಾಡಿದಿರಿ ಸ್ವಾಮಿ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದು point of order ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ನೆ point of order ಎಂದು ಏಕೆ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ? ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಪೆಡ್ಯಾರ್ ಕ್ಯಾಸ್‌ಗಳಾದ ಮೆಂಬರ್ಸ್ ಎಷ್ಟು ಜನ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ಶ್ರೀಗಳಾದ (1) ಮುನಿಸ್ವಾಮಿ, (2) ಅರ್ಮಗಂ, (3) ದುಗ್ಗಪ್ಪ (4) ದಾನಪ್ಪ,

(5) ಮುನಿರಾಜು, (6) ಕರಂಕೆರಾ, ಅವರು ಬ್ಯಾಕ್ ವರ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್‌ನವರು. ಒಟ್ಟು 12 ಜನ ಮಾತನಾಡಿರುವುದರಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮವರೇ ಎಷ್ಟು ಜನ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ ನೋಡಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಹನುಮಂತಯ್ಯ (ನೆಲಮಂಗಲ).—ಮುನಿರಾಜು ಅವರು ಪೆಡ್ಯಾರ್ ಕ್ಯಾಸ್‌ನವರೇ? ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈಗ ಪೆಡ್ಯಾರ್ ಕ್ಯಾಸ್‌ನವರು, ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್‌ನವರು ಎಂದು ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಮುನಿಯಪ್ಪ.—ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಬೇರೆ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೀರಿ? ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾತನಾಡಿದಿರಿಬಹುದು. ಈಗ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

Sri J. P. SARWESH.—You were pleased to say that so many Congress Scheduled Caste members have spoken and so many Opposition Scheduled Caste members have spoken. That is very bad.

Mr. SPEAKER.—You must state that you withdraw those words 'very bad'.

This is not the way of talking in the House. This is the way how you detract from the dignity and decorum of the House. I request the Hon'ble Members to be rather restrained in their talk. Merely because a certain member does not get a chance, if he were to remark like that, it will be a bable of sounds and not an Assembly and not a dignified House.

Sri J. P. SARWESH.—I wanted to submit that last year also I noticed this.

Mr. SPEAKER.—That I understand. One is called the Congress Scheduled Caste and the other called the Opposition Scheduled Caste. But I know many more things which are taking place behind the scene. So far as this Demand is concerned, so far as the interests of Scheduled Castes are concerned, this party or that party does not count at all. I am happy to find that so far as the demand of the Scheduled Castes is concerned, all sections of the House are one. That is really a good thing. To make a distinction between this caste and that caste is not fair. So far as the interests of the Scheduled Castes are concerned, I always find that members of the Scheduled Castes are all united and happily united in improving the welfare and improving the conditions of the Scheduled Castes. Why unnecessarily make a distinction between

Opposition Scheduled Caste and Congress Scheduled Caste?

Sri J. P. SARWESH.—My submission is that you have given chance to so many Congress Scheduled Caste members but you include the Opposition and Congress Scheduled Caste Members and say that you have given so many chances.

Mr. SPEAKER.—I said so many Scheduled Caste members had taken part; I am willing to give everybody a chance. But how is it possible?

Sri KUNDUR RUDRAPPA.—On a point of order.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಏನು ನಿಮ್ಮ ಆ ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್?

ಶ್ರೀ ಕುಂದೂರು ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ, ತಾವು ಈ ದಿವಸ, ನಿನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ಹೀಗೆ ಮೂರು ದಿವಸಗಳಿಂದಲೂ ಏಕಾಏಕಿ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೇ ಜನರು ಮಾತನಾಡತಕ್ಕವರು ಎಂದು announce ಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತೀರಿ. ಹೀಗಾಗಿ ನಮಗೆ ನಮ್ಮ ಕಷ್ಟಸುಖಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶವೇ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ತಾವು ಈ ರೀತಿ ನಡೆಸಲು ರೂಲಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಹೇಳಿದೆ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈಗ ತಾವು ಹೇಳಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ವಿಚಾರ ಎಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ? ಈ ದಿವಸದ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾದಮಟ್ಟಿಗೂ ಹರಿಜನರ ಪರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಸದಸ್ಯರುಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಅವಕಾಶಕೊಡೋಣವೆಂಬ ಸದುದ್ದೇಶದಿಂದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದುಗ್ಗಪ್ಪ, ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟೇಗೌಡ, ಶ್ರೀ ಟಿ. ಹನುಮಯ್ಯ, ಶ್ರೀ ಸುಬ್ಬಯ್ಯನಾಯಕ ಇತ್ಯಾದಿಯವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡೋಣವೆಂದು ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿರತಕ್ಕದ್ದರ ಅರ್ಥ ಯಾವ ರೂಲ್ನ ಪ್ರಕಾರ ಎಂದು ತಾವು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಇದು ರೂಲಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ವಿಚಾರ ಅಲ್ಲ. ಇದು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಡಿಸ್ಟಿಂಕ್ಷನ್ನೊಳಗಿರತಕ್ಕಂಥ ವಿಚಾರ. ತಾವಾದರೋ ಈ ಸಭೆಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೊಸ ಬರು. ನಾನಾದರೋ ಈಗಾಗಲೇ ಹನ್ನೊಂದು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇಂಥ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕುಂದೂರು ರುದ್ರಪ್ಪ.—ತಾವು ನನಗೆ ಮೂರು ದಿವಸಗಳಿಂದಲೂ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲವಲ್ಲ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವು ಈ ಪ್ರಕಾರ ವಾದಮಾಡುವುದಾದರೆ ನಾನು ಯಾರೊಬ್ಬರಿಗೂ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. If things were to go on like this I will have to adjourn the House.

ಶ್ರೀ ಎ. ಮುನಿಯಪ್ಪ.—ತಾವು ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ವರಿಗಾದರೂ ಅವಕಾಶಕೊಡಿ ಸ್ವಾಮಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—29 ಮುಂದಿ ಹರಿಜನ ಸದಸ್ಯರಿರತಕ್ಕ ಕಡೆ ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಕಾಲವಲ್ಲದೆ! ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ ಅದು?

ಶ್ರೀ ಎ. ಮುನಿಯಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಈಗ ತಾವು ಅತ್ತಕಡೆ ಪಾರ್ಷಿಯಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಜನ ಇತ್ತಕಡೆ ಪಾರ್ಷಿಯಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಜನ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹೆಸರನ್ನು ಗುರುತು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಹೆಸರು.

ಅತ್ತಕಡೆ ಪಾರ್ಷಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ, ಇತ್ತಕಡೆ ಪಾರ್ಷಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಹಾಗಾದಮೇರೆ ನಾವೇಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಕುಳಿತಿರಬೇಕು? ಇದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಹೊರಗಡೆ ಎಲ್ಲಿ ಯಾದರೂ ಹೋಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬಹುದಲ್ಲ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇರತಕ್ಕ ಕಾಲ ಪರಿಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಲು ಖಂಡಿತ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಈಗ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ 12 ಜನರಲ್ಲಿ 5 ಜನ ಹರಿಜನ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಇಬ್ಬರು ಹಿಂದುಳಿದ ಪಂಗಡದವರಿಗೂ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ನಾನು ಬಾಕಿ ಇನ್ನು ಯಾರೊಬ್ಬರಿಗೂ ಅವಕಾಶಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಿವೃತ್ತ ಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಿ. ಹೆಚ್ಚು ದಿನ ಸಭೆ ನಡೆಸಿದರೆ ಆಗಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎ. ಮುನಿಯಪ್ಪ.—ತಾವು ಈ ಸಭೆಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು. ಆದ್ದರಿಂದ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನನಗಾದರೋ ಇದು ಅಸಾಧ್ಯ. ಹೀಗೆಲ್ಲ ನಿವೃತ್ತ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ಒಂದು ಗಾಂಭೀರ್ಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ನಿವೃತ್ತ ವಾದಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ 29 ಜನ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ ಮೆಂಬರುಗಳಿಗೂ ನಾನೀಗ ಅವಕಾಶಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಮುನಿಯಪ್ಪ.—ನಾನು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಯಾವ ದಿವ್ಯಾಂಡಿನಮೇಲೂ ಮಾತನಾಡಿಲ್ಲ. ಈ ದಿನವೂ ನಮಗೆ ಒಂದು ಅವಕಾಶ ಸಿರಬಾರದೆ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಿವೃತ್ತ ಪಾರ್ಷಿಯನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಿ. ಆದರೆ ನೀವೀಗ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ರೀತಿ ಸರಿಯಲ್ಲ. ನಿವೃತ್ತ; ಇಂಥ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಗಡಿಬಿಡಿ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಾದದ್ದಲ್ಲ. Please take your seat. ಈ House ನಲ್ಲಿ ಇದೇನು ಗದ್ದಲ? ಈ ಸಭೆ ಹೀಗೆ ನಡೆದರೆ ಇನ್ನು 10 ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಡಿಗ್ರಿ ಟಿ-ಡೆಕೋರಂ ಬರಲು ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಸುಬ್ಬಯ್ಯನಾಯಕ (ಫುಲ್ಪುರು).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ; ಸಭೆಯ ಈ ದಿವಸ ಮುಂದಿರತಕ್ಕ 24ನೇ ಡಿವ್ಯಾಂಡಿನಲ್ಲಿ (ಬಿ) ಮತ್ತು (ಸಿ) ಎಂಬ ಭಾಗದಲ್ಲಿ (ಸಿ) ಭಾಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ನಮ್ಮ ಜನಾಂಗಕ್ಕಿರುವ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾನೀಗ ಒಂದೆರಡು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಇಡೀ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್‌ಗಳ ಪರವಾಗಿ ಮೆಂಬರಾಗಿ ಬಂದಿರತಕ್ಕವನು ನಾನು ಒಬ್ಬನೇ ಒಬ್ಬ. ಇತರ ಸದಸ್ಯರುಗಳಾದರೋ ಆಟರು ಬಾರಿಬಾರಿಗೂ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇತರ ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಎಲ್ಲೋ ಒಂದೆರಡು ಸಾರಿ ಮಾತ್ರ ಈ ನಮ್ಮ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್‌ಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿರಬಹುದೆಂಬ ಜ್ಞಾಪಕ ವಿದ್ವಹಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈಗ ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್‌ಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಈಗ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ತಾವು ಯಾರು ಯಾರನ್ನು ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್‌ಗಳೆಂದು ಲೆಕ್ಕಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರೋ ಅವರೇ ನಮ್ಮ ಇಂದಿನ ನಾಡಿಗೆಲ್ಲ ಕಾರಣಭೂತರೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಬಹುಶಃ ಈ ವಿಚಾರ ಇಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಬಹಳ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಅದಾಗಲೂ ಇವರೇ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕಾಡನ್ನು ನಾಡ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಸುಬ್ಬಯ್ಯನಾಯಕ್)

ನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದವರು ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವೆಲ್ಲರೂ ಅರಿತು ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕೊಡಗು-ಸಾತ್‌ಕನರಾ ಈ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಡಾಗಿದ್ದು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಾಡಾಗಿರ ತಕ್ಕವುಗಳೆಂಬ ಅಂಶ ತಮಗೂ ಗೊತ್ತಿರಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಕಾಡನ್ನು-ನಾಡಾಗಿಮಾಡಿದರಕ್ಕಂಥ ಜನರು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದು ಈ ದಿವಸ ಅವರೇನು ಒಂದು ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಜೀವನೋಪಾಯ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಇಂದಿಗೂ ಅವರು ಅದೇರೀತಿ ಇದ್ದಾರೆಂದು ತಾವು ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಭಾರತ ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ರಿಯಾಯಿತಿಗಳನ್ನೇನೋ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಈ ದಿವಸ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಮ್ಮ ಜನಾಂಗಗಳಿಗೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಇಂಥ ಸಭೆಗಳಿಗೆ ಬರಲು ಅವಕಾಶಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಮಗೆ ಈ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅಭಿರಾಜ್ಯ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಜನಾಂಗಗಳ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಿದರೋ ಅವುಗಳೊಂದೂ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದರ ಜೀವನಮಟ್ಟ ಹಿಂದೆ ಯಾವರೀತಿ ಇತ್ತೋ ಈ ದಿವಸವೂ ಅಷ್ಟೇ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿದೆ. ದೇಶದಲ್ಲರತಕ್ಕ ಜನಗಳೆಲ್ಲರಿಗೂ ಬಹುಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಮೂರು ವಿಚಾರಗಳೆಂದರೆ—ಅಶನ, ವಸನ ಮತ್ತು ವಸತಿ. ಈ ಮೂರು ವಿಚಾರಗಳೂ ಸರಿಯಾಗದೆ ಹೋದರೆ ನಮನಾದ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನೊದಗಿಸಬೇಕಾದ್ದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಕರ್ತವ್ಯ. ಆದರೆ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್‌ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಈ ದಿವಸ ನೀಡುತ್ತಿರುವ ಉತ್ತೇಜನದಿಂದ ಏನೂ ಸಾರ್ಥಕವಾಗಿಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರತಕ್ಕ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಚಾರದಲ್ಲಾದರೂ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದ ಈ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಗುರಿಮುಟ್ಟಲಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೆಲ್ಲ ಅದರ ಗಂಧವೂ ಸಹ ಅವರಿಗೆ ಸೋಕಲಿಲ್ಲ. ದೇಶದಲ್ಲರತಕ್ಕ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರು ರಾಗಿ ಇತ್ಯಾದಿ ದವಸಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ತಿಂದು ಜೀವಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಈ ಜನರು ಗುಡ್ಡಗಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಗೊಣಗುಗಳನ್ನು ತಿಂದು ಜೀವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಈ ದಿವಸ ಕೂಡ ದಿನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಹೊತ್ತು ಮಾತ್ರ ಉಣ್ಣಮಾಡತಕ್ಕ ಜನ ಯಾರೆಂದರೆ ಅವರು ಈ ಗುಡ್ಡಗಾಡುಗಳಲ್ಲರತಕ್ಕರೆಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಮರೆಯಬಾರದು. ಈ ಜನರ ಒಂದೇ ಒಂದು ವ್ಯವಹಾರವೆಂದರೆ—ಅದು ಬೇಟೆ. ಅದೊಂದು ಏನಾ ಇನ್ನು ಅವರು ವ್ಯಾಪಾರ, ವ್ಯವಸಾಯ, ವಿದ್ಯೆ ನೌಕರಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಯಾವ ಒಂದು ಬಾಬಿ ನಲ್ಲೂ ಮುಂದುವರಿಯಲು ಅವಕಾಶವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಮೊನ್ನೆ ಇದೇ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಶೋತ್ತರ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್‌ಗಳ ವಿಚಾರ ಬಂದಿದ್ದಾಗ ಈ ಜನ ಸಂಖ್ಯೆ ಎಷ್ಟಿದೆ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದ್ದಾಗ ಸರ್ಕಾರದವರು 29,312 ಜನ ಎಂತ ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ 1941ನೆಯ ಖಾನೇಷೇವಾರಿ ಲೆಖ್ಪದ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್‌ಗಳ ಜನ ಸಂಖ್ಯೆ 46 ಸಾವಿರ ಎಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ದಿವಸ ಅಷ್ಟು ಕಡಮೆ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಕ್ಕೆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನೀವೇಕೆ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ನನಗೆ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಿಂದ ಪತ್ರಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಆ ಕಾಸರಗೋಡು ಒಂದು ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮ ಕೈಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದೆ. ಈ ದಿವಸ ತಾವು ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ

ಸೇರಿಸಿರತಕ್ಕ ಜಾತಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಲೆಖ್ಪಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಈ ಜನರ ಸಂಖ್ಯೆ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಲಕ್ಷದ ಹತ್ತು ತ್ರಿರಕ್ಕೆ ಇರಬಹುದು. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಜನ ಸಂಖ್ಯೆ ಏಕೆ ಹೇಳಿದರು ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ವಿದ್ಯಾವಂತರ ವಿಚಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಈ ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನೇ ಒಬ್ಬ ಪದವೀಧರನಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ ಗೆಜೆಟೆಡ್ ದರ್ಜೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಯಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಪುತ್ತೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಕೆಲವರು ನೌಕರರು ಇರುವವರೆಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ.

5-30 P.M.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ ವಿದ್ಯಾಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್‌ನವರ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಈ ಹಿಂದುಳಿದ ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಅಧೀನರು ಸಹಇಲ್ಲ, ಬಹುಶಃ ಈಗ ಒಬ್ಬರೇ ಒಬ್ಬ ತಹಶೀಲು ದಾರರು ಪುತ್ತೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಗೆಜೆಟೆಡ್ ಕೇಡರಿನಲ್ಲಿದ್ದಾರೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೆ ಯಾರೂ ಪದವೀಧರರಾದವರೂ ಇಲ್ಲ. ಗೆಜೆಟೆಡ್ ಕೇಡರಿನಲ್ಲಿ ಯೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲದೆ S.S.L.C. ಪಾಸು ಮಾಡಿರುವವರು ಶೇಕಡ ಅಲ್ಲ, ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಐದು ಅಥವಾ ಹತ್ತು ಮಂದಿ ಸಿಕ್ಕುವುದೂ ಕಷ್ಟ. ಈ ವರ್ಷ ಒಬ್ಬರೇನೋ B.E. ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಈ ಜನಾಂಗದಿಂದ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಇದೇರೀತಿಯಾಗಿ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಆಗಿದೆ, ಈ ಹಿಂದುಳಿದ ಗುಡ್ಡಗಾಡಿನ ಜನರಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೊಂದು ಜನರೂ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಕಲವರಿಲ್ಲ. ಅರೋಗಿ ಒಂದು, ಐದು ಅಥವಾ ಹತ್ತು ಜನ ಈ ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾವಂತರು ಸಿಕ್ಕಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಎಷ್ಟೋ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇವರನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ತರಬೇಕಾದರೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಪ್ರಚಾರ ಮತ್ತು ಪ್ರಕಟಣೆಗಳು ಆಗಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಪ್ರಚಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಹಿಂದುಳಿದ ಜನಾಂಗಗಳವರಿಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಎಷ್ಟೋ ಅನಾನುಕೂಲಗಳಾಗಿವೆ. ಈ ವಿಷಯಗಳೆಲ್ಲವೂ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಆರ್ಥಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ತಿಳಿದಿವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈಗಿರುವ ನಮ್ಮ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಕ್ಯಾಸ್ಸ್ ಮತ್ತು ಟ್ರೈಬ್ಸ್ ಪಂಗಡಗಳಿಗಾಗಿ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಗವರ್ನಮೆಂಟಿನಿಂದಲೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಹಾಯವು ಒದಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರೂ, ಆದರೆ ಕಾರ್ಯವಃ ಏನೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಕಡೆಯ ಜನರಿಗೆ ನಿರಾಶೆಯುಂಟಾಗಿ, ವಿದ್ಯೆಯಕಡೆಗೂ ಗಮನ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ತಾವು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಪುನಃ ಬರೆದು ತಕ್ಕಷ್ಟು ಸಹಾಯವನ್ನು ಈ ಹಿಂದುಳಿದ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ದೊರಕಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈಗೇನೋ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ 20-25 ಮಕ್ಕಳಿಂದ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರೊಬ್ಬರನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಹಿಂದುಳಿದ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಇದರಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ ಹದಿನೈದು ಮಕ್ಕಳಿದ್ದರೂ ಸರಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಅಗತ್ಯ. ಹೀಗೆ ಬರುವ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಅರೋಗ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಈ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್ ಜನಾಂಗಗಳಲ್ಲಿರುವ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ವಿದ್ಯೆಯ ನಿಜವಾದ ಉದ್ದೇಶ ಸಾಧನೆಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಈ ಜನಾಂಗದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗಾಗಿ stipend ನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಇದು ಕೊಡುವುದು ಬಹಳ ನಿಧಾನವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಈ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವ stipend ನ್ನು ಶಾಲಾ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಒಂದೆರಡು ವಾರದೊಳಗಾಗಿ ಸಿಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಬಹುಶಃ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ರೆಕೃಪ್ತಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಇದರಕಡೆ ಗಮನ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗಮನವಿರಿಸಿ ಹಣ lapse ಆಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಅಲ್ಲದೆ ಇದರಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಚಾರ ಮತ್ತು ಪ್ರಕಟಣೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸು ಕೊಡಬೇಕು. ಎಷ್ಟೋ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದರ ವಿಷಯ ನಮ್ಮ ಜನರಿರುವ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯಾದ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಒಂದೆರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಈಗ ಐವತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಈ ಗುಡ್ಡಗಾಡಿನ ಜನರಿಗಾಗಿ ಎಂದು ಒದಗಿಸಿದೆ. ಈ ಜನಾಂಗದ ಜನಗಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ವಾಹನ ಸೌಕರ್ಯಗಳಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಓಡಾಡಲು ಸರಿಯಾದ ರಸ್ತೆಗಳಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಈ ಜನಗಳಿಗೆ ರೋಗ ಬಂದರೆ ಔಷಧಿ ಬೇಕಾದರೆ ಅವರಿಗೇನೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಒದಗುತ್ತಿಲ್ಲ, ಈಗ ಇವರಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಜ್ವರ ಬಂದರೆ, ಇವರು ಯಾವ ಔಷಧಿಗಳನ್ನೂ ತರಲು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿಯ ಜನಗಳು ಯಾವಾಗಲೂ ಮಂತ್ರ, ತಂತ್ರ, ಭಸ್ಮ, ತೆಂಗಿನಕಾಯಿಯನ್ನು ಮಂತ್ರ ಮಾಡುವುದು, ಹರಕೆ ಹೊರುವುದು ಇತ್ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಆಸಕ್ತರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು ಸೌಕರ್ಯಗಳಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಈಗ ಕೆಲವುಕಡೆ ಇರುವಂತೆ Mobile dispensary ಎಂದರೆ ಸಂಚಾರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಿ ಈ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಮನೆ ಕಟ್ಟಲಕ್ಕೆ ಹಣವನ್ನೇನೋ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಈ ಹಣವು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗವಾಗದೆ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಂತ ಸ್ಥಳ ಇದ್ದವರು ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಜನಗಳು ಮನೆ ಕಟ್ಟಲಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಇವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದೆ ಹೋಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯ ಜನಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಈ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಮರವನ್ನು ಕಡಿಯುವದಕ್ಕೆ permission ಕೊಡಬೇಕು. ಚಾಲಗೆಣಿ ಒಕ್ಕಲನವರೆಗೂ ಮನೆ ಕಟ್ಟಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ರೀತಿಯಾದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಈ ಹಿಂದುಳಿದ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೋ ಇವರು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈಗ ಶೇಕಡಾ ಐದರಷ್ಟು ಕೂಡ ಸ್ವಂತ ಸ್ಥಳವಿರುವವರೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇಂತಹ ಜನಾಂಗವನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾದುದು ಆಗತ್ಯ. ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ನನ್ನ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನರ್ಪಿಸಿ ನನ್ನ ಈ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

* ಶ್ರೀ ಜಿ. ವೆಂಕಟೇಗೌಡ (ಪಾಳಯಂ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಚ್ಛಿರತಕ್ಕೆ ಬೇಡಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟುಬಹು ಬಾಬಿಗಾಗಿ ಇಚ್ಛಿರತಕ್ಕೆ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ನಾನು ವಿರೋಧಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದವರು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಈ ಪಾನನಿರೋಧವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ

ತರಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಯಾವ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನೂ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರದೆ, ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ನೀತಿಯನ್ನೂ ಸರಕಾರ ಅನುಸರಿಸದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಜನತೆಗೆ ಅನಾನುಕೂಲಗಳಾಗುತ್ತಲಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಬಾಬಿಗಾಗಿ ಕೇಳಿರುವ ಗ್ರಾಂಟನ್ನು, ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಅರ್ಹರಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಪಾನನಿರೋಧ ಇರತಕ್ಕದ್ದು, ಮತ್ತೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದೆ ಇರತಕ್ಕದ್ದು ಹೀಗಾಗಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಕುಡಿಯಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಪಾನನಿರೋಧವು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ Belt area ವನ್ನೂ ಮಾಡಿದ ಹೊರತು ಇದರಿಂದ ಜನಗಳಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನ ದೊರಕುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಪಾನನಿರೋಧವಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಜನ ಕುಡಿಯಲು ಈಗ ಅವಕಾಶವಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. Belt area ವನ್ನು ಈ ಕೂಡದೆ ನಿರ್ವಾಣಮಾಡಿದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಈ ಪಾನನಿರೋಧ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಲು ಸಾಧ್ಯ ಎಂದು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಲು ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ಆದಾಯವೇನೋ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಆದರೂ ಈ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಈ ಖಾತೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಕೆಲಸಗಳೂ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಜಾಸ್ತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಲಂಚ ರುಪಪತ್ರಗಳು ಮತ್ತೆ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಖಾತೆಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ದರ್ಪದಿಂದ ನಡೆಸುವ ಜನರು ಆದಳತದಲ್ಲೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಕೋರುತ್ತದೆ ಅದರಿಂದ ಈ ಖಾತೆಯ ಆದಳತ ಕೀಳಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಇರುವ Inspector General of Registration ರವರಿಗೆ ಈಚೆಗೆ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಲಾಗಿತ್ತು.

ಮೈಸೂರು ಸಿಟಿಯ ಸರ್ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರರವರ ಅಫೀಸಿಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಡಾಕ್ಯುಮೆಂಟುಗಳು ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಗೆ ಬರುತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರಾದ ಪತ್ರಗಳು ವಾಪಸು ದೊರೆಯಬೇಕಾದರೆ ಎಂಟು-ಹತ್ತು ಹದಿನೈದು ದಿನಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವ ಹಳ್ಳಿಯ ರೈತರಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಈ ರೀತಿ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಖೆಯ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳಾದ. Inspector General of Registration ರವರು ಆಯಾ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರಾದ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಒಂದೆರಡು ದಿನಗಳಲ್ಲೇ ವಾಪಸು ದೊರೆಯುವಂತೆ ಆರ್ಡರು ಮಾಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಒತ್ತಡವನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವವರು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂತೆ ಸರ್ಕಾರ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನಕೊಡಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ನಿಯಮದ ಪ್ರಕಾರ ಯಾವ ಅಫೀಸರನ್ನೇ ಆಗಲಿ ಎರಡು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಕಟ್ಟು ಒಂದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇರಬಾರದು ಮತ್ತು ಹೀಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸುವುದರಿಂದ ಈ ಖಾತೆಯ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಸರ್ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರರವರ ಮೇಲ್ಕಟ್ಟದಲ್ಲರುವ Inspector General of Registration ಅಫೀಸಿನಲ್ಲಿರುವ ಅಧಿಕಾರಿ

(ಶ್ರೀ ಜಿ. ವೆಂಕಟೇಗೌಡ)

ಗಳಿಗೂ ಕೆಳಗಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ಮಾಮೂಲನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಇದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ವಿಷಾದವಾದ ವಿಷಯ. ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಆಡಳಿತದ ಪುನರ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ ಜನತೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ನಾನು ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ಹಿಂದುಳಿದ ಕೋಮನವರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣವನ್ನೂ ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಹೈದರಾಬಾದಿನ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದವರಿಗಾಗಿ ಮತ್ತು ಬೊಂಬಾಯಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದ ಕೋಮನವರಿಗಾಗಿ ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಹೈದರಾಬಾದು ಮತ್ತು ಬೊಂಬಾಯಿ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಸಹಾಯವಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೋ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಮೆ ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಮದರಾಸು ಕರ್ನಾಟಕದ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ಹಿಂದುಳಿದವರಿಗಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಇಡೀ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲೇ ಈ ಜನಾಂಗದವರು ಹಿಂದುಳಿದಿರುವುದರಿಂದ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಇವರ ಸ್ಥಿತಿ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗ ಹೈದರಾಬಾದು ಮತ್ತು ಬೊಂಬಾಯಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಭಾಗಗಳಲ್ಲೇ ಹೇಗೆ ಇವರಿಗೆ ಹಣ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಅದೇ ರೀತಿ ಇತರ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣ ಬೇಕಾದರೆ Supplementary Grant ಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಮತ್ತು ಹೀಗೆಮಾಡಿ ಇವರ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ನಂಜನಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಪರಿ ಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಉದ್ದು ಬಂದು ಕಡೆ ಉಸ್ತುಗರು, ಪರಿವಾರದವರು ಮುಂತಾದ ಹಿಂದುಳಿದ ಜನಾಂಗ ಗಳಿವೆ. ಇಂತಹವರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮ ಪಡಿಸಲಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿರತಕ್ಕ ಹಣವನ್ನು ನಾವು ಸರಿಯಾಗಿ ಬಳಸುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರ ರಾದ ಶ್ರೀ ಮುನಿಯಪ್ಪನವರು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಈಗಲೇ ಅರ್ಧ ಗಂಟೆಗಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬರ್ಚು ಮಾಡಿದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿರುವ 66,55,000 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಬೇಕಾದರೂ ಈ ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳಲ್ಲಿರುವ ಹಿಂದುಳಿದ ಜನರಿಗಾಗಿ ಬರ್ಚು ಮಾಡಿದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣ ಬೇಕಾದರೂ ಕೊಡಬಹುದು. ಎಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಹೋದವರ್ಷ ಈ ನಿಮ್ಮ ವರ್ಗದವರಿಗಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದರೋ ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕಡಿಮೆ ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. Communitywise ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಎಳುಲಕ್ಷ, ಮೂರು ಲಕ್ಷ, ಎರಡು ಲಕ್ಷ ಹೀಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರು ಈಗಾಗಲೇ ಅನೇಕ ವಿಧವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಬರೀ ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಯಾವ ಕೆಲಸವೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಕಾರ ಜಾತ್ಯಾತೀತ ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕೆನ್ನುವ ಘೋಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಜಾತೀಯತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಹೇಗೆ ಜಾತ್ಯಾತೀತ ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತೀರಿ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಇಪೊತ್ತಿನದಿವನ ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತವನ್ನೂ ನಿರೂಪಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾವೆಲ್ಲ ಬಂದು ಸೇರಿರುತ್ತೇವೆ. ನಾವು ಗಳೇ ಜಾತೀಯತೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮಾಡುತ್ತ ಬಂದರೆ ಹಿಂದುಳಿದವರನ್ನು ಯಾರು ಮುಂದಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಾರೆಂದು ಯೋಚಿಸಬೇಕು.

ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತಾ ನಿವಾರಣೆಯಾಗಬೇಕೆಂಬ ಕೂಗನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿದೇವಯಿಂದಲೂ ನಾನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅದು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಚಿಂತಾಜನಕವಾದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಅದರಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಮದರಾಸು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹರಿಜನರ ಸೇವೆ ಮಾಡುವ ಸರ್ವಣೀಯರಿಗೆ ಬಹು ಮಾನ ಕೊಡತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಈ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಮಾಡಬೇಕು. ಹರಿಜನರ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗುವ ಸರ್ವಣೀಯರಿಗೆ ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದರೆ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಸುಧಾರಿಸಬಹುದು ಎಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನ ಕೊಡುವುದಲ್ಲದೆ ಹರಿಜನರ ಮಕ್ಕಳ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಕಡೆಗೂ ಗಮನಕೊಡಬೇಕು. ಹರಿಜನರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದರನ್ನು ಬೇರೆ ಒಬ್ಬರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡಲು ಕಳುಹಿಸಿದರೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ 20-25 ರೂಪಾಯಿ ಅವನಿಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಥವರಿಗೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ 25 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದರೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹರಿಜನ ಬಾಲಕ ಬಾಲಕಿಯರು ಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಿಂದುಳಿದವರನ್ನು ಮತ್ತು ಹರಿಜನರನ್ನು ಅರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ತರಲು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ದುಡ್ಡನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಒದಗಿಸುವ ದುಡ್ಡನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಬರ್ಚುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನವರ್ಷ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಿಸಬಹುದು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿ, ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಅಮೆರಿಕಾಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಹನುಮಯ್ಯ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಮಹಾಶಯರೇ, ಈ ದಿವಸ ದೊಡ್ಡ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ಪ್ರಥಮತಃ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಜನಗಳು ಉತ್ತಮವಾಗಬೇಕಾದುದು ಬಹಳ ಅಗತ್ಯವೆಂದು ನಾನಾಧರಣದ ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇರುವ ಬಡ್ಡೆಟ್ಟನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಕಡಮೆ ದುಡ್ಡನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. 1947ನೇ ಇಸವಿಗೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಣವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಸಿಮೆಂಟ್ ರೋಡು, ಟಾರ್ ರೋಡು ಇವನ್ನು ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರೋ, ಟೇಕ್‌ಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪಾಶಸ್ತ್ಯ ಕೊಡುತ್ತ ಇದ್ದರೋ, ಅದೇ ರೀತಿ ಬಡ್ಡೆಟ್ಟಿನ ಯಾವಭಾಗದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಈಗಿನ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಕೂಡ ಪಟ್ಟಣವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂಬ ಗ್ರಾಮಾಂತರವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನೊದಗಿಸಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನೀವು ಪ್ರತಿ

ಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೂ ಹೋದಾಗ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಪ್ರಜೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಸಮಾನರು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಆದರೆ ಪಟ್ಟಣವಾಸಿಗಳಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಎಷ್ಟು ದುಡ್ಡನ್ನು ಬೇಕಾದರೂ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ. ಅದೇ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಗಳು ಬೇಕು, ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹೋದ ವರ್ಷ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಭಾಷಿಗಳಿಗಾಗಿ 2,30,000 ರೂಪಾಯಿ ಒದಗಿಸಿದ್ದರು. ಈ ವರ್ಷ 2,53,000 ರೂಪಾಯಿ ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸಾಲ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಗಾಂಟ್ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂಬುದನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಹನುಮಯ್ಯ.—ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೂ ಸಹ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಡಿ. ಅವರು ದೇಶಬಿಟ್ಟು ಸಾಲ ಕೊಡದೆ ಒಡಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರೂ ದೇಶದ ಪ್ರಜೆಗಳು; ಕಂದಾಯ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಪಟ್ಟಣ ವಾಸದಲ್ಲಿರುವ ಜನಗಳೇ ಬೇರೆ, ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಜನಗಳೇ ಬೇರೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಈಗ ಇದೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಜನರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಸರಿತಮಾನರು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಪಟ್ಟಣವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಾಲವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟು ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಕಡೆಗಾಣಬಾರದು. ಇವೊತ್ತು ಪಂಚಾಯತಿಗಳಿಗೆ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬೋರ್ಡಿನವರು ತಮ್ಮ ವರಮಾನದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 12½ ಕೊಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಸಿಮೆಂಟ್ ರಸ್ತೆ, ಟಾರ್ ರಸ್ತೆ ಮಾಡಿಸಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಕೊಡುತ್ತೀರಿ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ತಿಳಿಸಿ. ನಾನು ಒಪ್ಪಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಈಗ ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಪದ್ಧತಿಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದೆ ಎಂದರೆ ಸೆಕ್ಟೇರಿಯಲ್ಟಿ ನಲ್ಲಿ ಸೆಕ್ಟೇಟಿಗಳು ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದ್ದೆ ಕಾಲದಿಂದ ಯಾವ ಒಂದು ಪ್ರೊಸೀಜರ್ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದರೋ ಅದನ್ನೇ ಈಗಲೂ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಜಾ ಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜೆಗಳು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪಾಲನತಕ್ಕಿದ್ದು ಅಗತ್ಯವೆಂದು ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರಲ್ಲಿ ನಾನು ಅತಿ ವಿನಯದಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

All India Scheduled Castes Commissionನವರು ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಂಚಾರಮಾಡಿ ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಅದು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅದೇರೀತಿ ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಅವರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸಿ ಜನರಿಗೆ ಏನೇನು ಕಷ್ಟ ಸುಖಗಳಿವೆ. ಅದನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಪರಿಹರಿಸಬೇಕೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ನಮಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದು ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಮೇಲೆ ಆಗಿದೆ. ಇವೊತ್ತು ಹಳ್ಳಿಗಳಕಡೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಅವು ಹೇಗೆ ಇದ್ದುವೋ ಹಾಗೆಯೇ ಈಗಲೂ ಇವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೆಕಲಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೂ, ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡ

ದೊಡ್ಡ ಮುಖಂಡರುಗಳೂ ಹರಿಜನರ ಕಾಲೊನಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಮುಖಂಡರು ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹರಿಜನರ ಕಾಲೊನಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುವ ಮಾತು ಹಾಗಿರಲಿ, ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪ್ರವಾಸ ಹೋದಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರ ಕಾಲೊನಿಗಳಿಗೆ ಬರುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಸಾಕು ಅದರಿಂದ ಹರಿಜನರ ಕಾಲೊನಿಗಳು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಉದ್ಭಾವವಾಗುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಪ್ರವಾಸ ಹೋದಾಗ ಟಿ. ಬಿ. ಗಳಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತೆ ಎಲ್ಲೆಯೂ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಇವೊತ್ತಿನ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡುವ ಜನಗಳು ಅವರು ನಡೆದಂತೆ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಯಾವ ಊರಿಗೆ ಹೋದರೂ ಕೂಡ ಹರಿಜನರ ಕಾಲೊನಿಗೆ ಚಲೋ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು, ತಾವೂ ಅದೇರೀತಿ ಫೂಡಿ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪ್ರವಾಸ ಹೋದಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರ ಕಾಲೊನಿಗಳಲ್ಲಿರುತ್ತೇವೆಂದರೆ ಅದರಿಂದ ಆ ಕಾಲೊನಿಗಳು ಎಷ್ಟೋ ಉದ್ಭಾವವಾಗುತ್ತವೆ.

ಆಕ್ಟಿವಿಷ್ ರಿಕಾರ್ಡುಗಳು ಬಹಳ ನಿಧಾನವಾಗುತ್ತವೆ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕಾರಣಗಳಿವೆ. ಅನ್ಯಾಯತಾ ನಿವಾರಣಾ ಕಾನೂನು ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದು ಅದರಪ್ರಕಾರ ಎಷ್ಟು ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದೀರಿ. ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಐದಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇಂದಿಗೂ ಸಹ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ದೇವನಾ ನಕ್ಕೆ ಹರಿಜನರ ಪ್ರವೇಶವಿಲ್ಲ ಎಲ್ಲರೂ ಸರಿ ನಮಾನಸರು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಸಾಲದು. ಗ್ರಾಮಾಂತರದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ 90 ಭಾಗ ಜನಗಳ ಕಷ್ಟ ನಿಷ್ಕರವೇನೆಂಬುದನ್ನು ಅರಿಯತಕ್ಕದ್ದು ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ನಾವುಗಳೆಲ್ಲ ಅವರಿಗೆ ಆಸೆ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿ, ಒಟ್ಟುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು, ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಇರಬೇಕೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದು ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಕೂಡ ಅವರ ಸ್ಥಿತಿ ಉತ್ತಮವಾಗಿಲ್ಲ. ಫೆಡರಲ್ ಜಾತಿಯವರಿಗೆ ಸಹಾಯಮಾಡಲು Housing Scheme ಮಾತ್ರ ಎರಡನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದ್ದೀರಿ. ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಹರಿಜನರ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಮಾಡಲಕ್ಕೆ, ಸಾಮಾಜಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಯಾವ ಸ್ಕೀಂ ಇದೆ? ಜೊತೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ನಾಕರಿಗಳಲ್ಲಿ ಫೆಡರಲ್ ಪಂಗಡಗಳವರಿಗೆ ಶೇಕಡಾ 18 ಸಾನಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದರೂ ಎಷ್ಟೋ ಹುದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ ಎರಡು ಅಥವಾ 2.5 ಇದೆ. ಇದು ಸೇಕಡ 18-ರಷ್ಟು ಅಗಬೇಕಾದರೆ ಎಷ್ಟು ಕಾಲ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ? ಮೈಸೂರು ದೇಶಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಜಡ್ಜ್, ಒಬ್ಬ ಮುನ್ಸಿಪ್ ಮಾತ್ರ ಇದ್ದಾರೆ, ನಮ್ಮ ಜನರಲ್ಲಿ law graduates ಇಲ್ಲವೇ? ಅವರಿಗೆ ಏಕೆ ಈ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಾರದು? ಇವರಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ದಕ್ಷರಾದವರಲ್ಲವೇ? ನಮ್ಮ ಜನಗಳಲ್ಲಿ ದಕ್ಷರಾದವರಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಒಪ್ಪಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ನಮ್ಮ ಜನಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಪಾತಿನಿಧ್ಯವನ್ನು ಎಲ್ಲಕಡೆಯೂ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಆದರೆ ಈ ಹೊತ್ತು ತಾವು ಇದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಕಡಮೆ ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಯಾದರೂ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿರುವಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 22 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ತೀರಾ ಶೋಚನೀಯ. ಇದರಲ್ಲಿ 11 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು

(ಶ್ರೀ ಚಿ. ಹನುಮಯ್ಯ)

ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ತಾವು ಕೇವಲ 11 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಇನ್ನು ಹತ್ತು ವರುಷಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರನ್ನು ಇತರ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂದು ನಿಜವು ಅಶಿನುವುದಾದರೆ ನೀವೆಲ್ಲಾ ಬಹಳ ಮುಂದುವರಿದು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ 50 ಲಕ್ಷ ಪ್ರಜಾ ಸಂಖ್ಯೆಯಿರುವ ಈ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಅವರ ಸಂಖ್ಯೆಯ ದಾಮಾಪ್ತಾ ಪ್ರಕಾರ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೋ ಏನೋ, ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮಗಾಗಿ ಯಾವಯಾವ ಬಾಬಿಗೆ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿ ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ದೇಹದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಒಂದು ಭಾಗಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆ ಯಾದರೂ ದೇಹಕ್ಕೆ ಅಪಾಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡದಂತೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭಾಗವಾದ ಹರಿಜನರ ಏಳಿಗೆ ಸಾಧನೆಯಾಗದಿದ್ದರೆ, ಇಡೀ ಸಮಾಜ ಮುಂದುವರಿಯುವುದಿಲ್ಲ, ದೇಶ ಮುಂದುವರಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹರಿಜನರ ಸಮಸ್ಯೆ ಎಲ್ಲೆಯವರೆಗೆ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ದೇಶ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರೂ ತಮಗೆ ಇದನ್ನೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದನ್ನು ಜಾಪಕದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವರನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ತರುವುದು ಅಗತ್ಯವೆಂದು ಹೇಳಿ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ನನಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಎರಡನೆಯ ಸಲ ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ಎರಡನೆಯ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕಂಪಮ್ಮ (ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವ ಹಿಂದುಳಿದ ಪಂಗಡದ ವರ ಪ್ರರೋಧವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಡಿಮಾಂಡನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಹಿಂದುಳಿದವರಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿ ಮುಂದುವರಿದ ಜನಾಂಗದಿಂದ ದೂರೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಬಹಳ ದಿನಗಳಿಂದಲೂ ಸಮಾಜದ ಕುಪ್ಪರೋಗಿಯಂತೆ ಇದ್ದ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ತಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಮೈಸೂರಿನ ರಾಜ ಮನೆತನದವರೂ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಸರ್ವಜನ ಮಹನೀಯರೂ ಈ ಜನಾಂಗದ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರು. ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ ದಿವಂಗತ ಡಾ|| ಸಿ. ಆರ್. ರೆಡ್ಡಿ ಯವರೂ, ಹಾಗೂ ಆರ್. ಗೋಪಾಲ ಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯರ್‌ರವರೂ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯರು. ಅವರ ಸಹಾಯದಿಂದಲೇ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ವಿದ್ಯಾವಂತರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

ಸಮಾಜದಲ್ಲಿಯೆ ಜಾತಿಯ ಭಾವನೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ, ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡುವುದು, ಬಾವಿ ತೆಗೆಯಿಸಿ ಕೊಡುವುದು ಇವುರಿಂದ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ವಸ್ತುಗಳು ಅವಶ್ಯಕವೇನೋ ನಿಜ. ಆದರೆ ಬಡತನ ನೀಗಿಸಬೇಕಾದರೆ ಅವರಿಗೆ ಎಲ್ಲ ವಿಧದಲ್ಲಿಯೂ ಸಮಾನ ಅವಕಾಶ ದೊರಕಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಭೂಮಿ ಹಂಚುವಾಗ ಮೊದಲು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಉಳಿವೆ ಮಾಡಲು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಎಲ್ಲಾ ಹರಿಜನರಿಗೂ ಕಡು ಬಡವರಾಗಿರುವವರಿಗೂ ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ಮೊದಲು ಒಂದೊಂದು ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕಾರೋನಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸಲು ಮನೆ, ಉಳುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಮತ್ತು ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳು

ವುದಕ್ಕೆ ಈಗ 300 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಈಗಿನೋ 400 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಾಗಿ ಆಲೋಚಿಸಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಇದು ಸಾಲದು. ಇದನ್ನು 500 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ವಿದ್ಯೆಯಿಲ್ಲದವರನ್ನು ವಿದ್ಯಾವಂತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅವರು ಸುಸಂಸ್ಕೃತರಾಗಿ ಬಾಳಿ ದೇಶದ ಆಗು ಹೋಗುಗಳಿಗೆ ಭಾಗಿಯಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರದ ಪೂರ್ಣ ಸಹಾಯದಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನ ಪ್ರೀ ಬೋರ್ಡ್‌ಗೆ ಹೋಗುವುದು ಹುಡುಗರ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು. ಮತ್ತು ಈಗಿರುವ ಹರಿಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರ ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು. ಮೈಸೂರು ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿರುವ ಹರಿಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕಲ್ಲದೆ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಸ್ವಂತ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಎಳೆಂದೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿರುವ ಹರಿಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿ ಮೂರುವರ್ಷವಾದರೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಯಾವವಿಧವಾದ ಗ್ರಾಂಟನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಯಳಂದೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಭಾಗ ಹರಿಜನರಿಂದಾದರೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಐವತ್ತುಕ್ಕೆ ಕಡಮೆಯಿಲ್ಲದಷ್ಟು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಹಾಸ್ಟೆಲಿಗೆ ಗ್ರಾಂಟನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು.

ಎಳೆಂದೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಮಾಂಬಳ್ಳಿ, ಎಳೆಂದೂರ್ ಟೌನ್, ಹೊನ್ನೂರು ಮತ್ತು ಯರಗಂಬಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮದ ಬಡಾವಣೆಗಳಿಗೆ ರಿಕಾರ್ಡುಗಳೂ ನಡೆದು ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳಾದುವು. ಆದರೂ ಬಡವರಿಗೆ ಸ್ವೆಟು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ.

ಎಳೆಂದೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಜಹಗೀರಿ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಆಗಿದ್ದು ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ರಸ್ತೆ ಕೆಲಸಗಳೂ ನಡೆದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಈ ಒಂದೆರಡು ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಒಂದನೆಯದಾಗಿ ಹೊನ್ನೂರಿನಿಂದ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಅಗರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ರಸ್ತೆ, ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಮದ್ದೂರಿನಿಂದ ಕೊಮಾರನಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ರಸ್ತೆ ಮತ್ತು ಎಳೆಂದೂರಿನಿಂದ ಎರಗೈಯ್ಯನ ಕರೆಯೇಳಿಗೆ ಹೋಗುವ ರಸ್ತೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ವೃತ್ತಿಶಿಕ್ಷಣ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸೀಟುಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಗ್ರಾಮೋದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬೆಳೆಯಿಸಿ ಕೈಕಸಬುಗಳನ್ನು ಕೆಲಸಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಜನಾಂಗದವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿವಂತಾಗುವುದು. ಏಕೆಂದರೆ ವಿಶಿಷ್ಟ ಕೈಕಸಬುಗಳನ್ನೂ ನಮ್ಮ ಹರಿಜನರೇ ಮಾಡುವವರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇತ್ತ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ, ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನನಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ.

*ಶ್ರೀಮತಿ ದ್ವಾವಮ್ಮ (ಗಂಡಸಿ).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವ 1958-59ನೆಯ ಸಾಲಿನ ರೂರಲ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಇಲಾಖೆಯ ಅಂದಾಜು ಬೇಡಿಕೆಗೆ ನನ್ನ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಒಂದೆರಡು ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಂದಿಡುತ್ತೇನೆ.

ಅನೇಕ ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ನಡೆಯದೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಕೊಳಾಯಿ

ಮೂಲಕ ನೀಡು ಒದಗಿಸುವ ಅಂದಾಜು ನಡೆದು ಕಾರ್ಯಗತವಾಗದೆ ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷದಿಂದ ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿದಿದೆ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ನುಮಾರು 20,000 ರೂಪಾಯಿಗಳ ವಾರ್ಷಿಕ ಆದಾಯವಿರುವ ಗಂಡಸಿ ಸಂತಮೈದಾನಕ್ಕೆ ನೀಡು ಒದಗಿಸುವ ಅಂದಾಜು 92,000 ರೂಪಾಯಿಯ ಕಾಮಗಾರಿಯಾಗಿ ನಾಲ್ಕು-ಐದು ವರ್ಷದಿಂದ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗದೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜನರಿಗೆ ನಿರಾಶೆಯಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದು ಒಂದು ವರ್ಷ ವಾದರೂ ಇನ್ನೂ ಏನೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ದಯವಿಟ್ಟು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಡಲೆ ಗಮನ ಕೊಡ ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

[Sri J. P. SARWESH (Serum) spoke in Hindi].

6 P.M.

*Sri M. P. PATIL (Minister for Revenue).—Sir, some of the Hon'ble Members raised some points regarding the Registration Department. The one point raised by Hon'ble Member Sri Mallaradhya in the course of his budget speech was that the Government should not make a profit out of the Registration Department. This principle cannot be accepted unless the financial situation of the State improves. It is found that not only in this State but in other States also, which are in a better position financially, such a principle is not followed. For instance in Andhra, revenue out of this Department is 46 lakhs and the expenditure is only 20 lakhs. In Madras revenue is 61 lakhs and expenditure 39 lakhs. In Bombay revenue is 47 lakhs and expenditure 20 lakhs. In Mysore revenue is 21 lakhs and expenditure 13 lakhs. It will therefore be evident that this question is treated as a taxation measure and not as a self-sufficient department.

Hon'ble Member Sri Nagan Gowda raised a question regarding the sub-registry office in Sandur Taluk. That question is under consideration and to the extent possible, unless there are other difficulties, that office will be continued. He also raised the question of appointing District Registrars for inspecting the sub-registries in the districts. That question is under the consideration of Government. Hon'ble Member may be knowing that two such posts have been created, one for

Bangalore and one for Mysore, and these posts are continued. The question of appointing such District Registrars for the whole State is under the consideration of Government and the matter has been referred to Sri Gorwala, who is looking into these things.

Hon'ble Member Sri Venkatai Gowda raised the question of a Sub-Registrar's Office at Mysore. He said that there is more than sufficient work in that office and therefore two offices should be opened. This depends upon the work that is existing in the Sub-Registrar's office. If it is found necessary to open a new office in view of the increase in volume of work, such a suggestion would be considered. But it cannot be done solely with a view to provide more conveniences to the public. It depends on the volume of work.

ಶ್ರೀ ಯು. ಎಂ. ಮಾದಪ್ಪ.—ಮದ್ರಾಸ್ ಸ್ಟೇಟ್ ನಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸಾವಿರ ಡಾಕ್ಯುಮೆಂಟಿಗೆ ಒಂದು ಆಫೀಸ್ ಒಪನ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿರುವಾಗ ಕಂಪೇರ್ ಮಾಡಬೇಕಲ್ಲವೇ? ಕಂಪೇರ್ ಮಾಡಿ ಹೇಳಿ, ಒಪ್ಪಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

Sri M. P. PATIL.—We have our own standards. This question will be considered according to our standards.

Sri G. VENKATAI GOWDA.—Has not the Inspector General of Registration suggested that this office should be bifurcated?

Sri M. P. PATIL.—That question will be considered on the basis of the volume of work in the office.

Sri U. M. MADAPPA.—My question is whether the Government considers the recommendation of the I. G. of Registration as reasonable or not. Is he not a man of experience and should not his recommendation carry some value?

Sri M. P. PATIL.—That is a matter for opinion. After all the recommendations have to be considered by Government, keeping all the points in view.

Sri U. M. MADAPPA.—As Head of the Department, does he not have full knowledge of the work in the office?

Sri M. P. PATIL.—Ultimately it is the Government that decides. We cannot accept a thing simply because the Head of the Department has suggested it.

ಶ್ರೀ ಯು. ಎಸ್. ನಾಯಕ್.—ಸ್ವಾಮಿ, Registration Manual, Sub-Registrar ರವರ ಅಫೀಸಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುವ ಕ್ರಮವಿಲ್ಲವೇ ?

Sri M. P. PATIL.—I think so.

The other question was about corruption prevailing in the Department. Government is taking all possible steps to eradicate corruption, not only in this department but in all departments and if in any case it is found that a particular officer is corrupt, severe punishment is meted out to him.

ಶ್ರೀ ಇ. ಪುಂಡಲೀಕಪ್ಪ.—ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿ, ಧಾರವಾಡ ಮತ್ತು ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಬ್ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರರ ಅಫೀಸಿನಲ್ಲಿಯೂ 100 ರೂಪಾಯಿ extra money ಕೊಡಬೇಕೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಪಾಟೀಲ್.—ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಯು. ಎಂ. ಮಾದಪ್ಪ.—ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಾರಾಧ್ಯರು ಹೇಳಿದರು—ಸಬ್ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಅಫೀಸಿನಿಂದ ಬರತಕ್ಕಂಥ ಹಣವನ್ನು ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಬಾರದೆಂದು. ಈ ಹಣವನ್ನು ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಎಂದು ಕನ್ನಿಡರ್ ಮಾಡುತ್ತೀರೋ ಅಥವಾ ಫೀಸ್ ಎಂದು consider ಮಾಡುತ್ತೀರೋ ? Are the Government collecting fees with the intention that it should serve at cost ?

Sri M. P. PATIL.—There is no such distinction. The fees are levied and collected ; whether it is treated as fees or tax, it does not matter. I can give the instances of other States also.

Sri U. M. MADAPPA.—Was it not, at the time this piece of legislation was brought forward, the intention, that it should serve at cost ?

Sri M. P. PATIL.—No.

Sri T. MARIAPPA (Minister for Finance).—Mr. Speaker, Sir, I am mainly concerned with the Demands Nos. 1 and 8. Demand No. 1 relates to Taxes and Income Other than Corporation Tax and Estate Duty and Demand No. 8 relates to Other Taxes and Duties. I thought there would be some discussion on these every vital taxation measures, raising some vital points about taxation policy. I am glad that on the whole the members

are satisfied with the policy that we have been following and I take it that therefore they have not raised fundamental questions about it. But all the same I have taken note of the underlying principles of those cut motions. Therefore, I would like to say briefly what exactly was the policy that prompted us to give these figures and to include certain provisions under those heads. With a full sense of responsibility I make this statement. I do not deny that Hon'ble Members have a right to criticise. In fact, we invite constructive criticisms so that we may know where we stand and we may assess opinion in this House and accordingly modify our policies. Even if the House had given time for further discussion, I am quite certain that vital questions could not have arisen out of the policies that we have been following with regard to these items covered by Demands Nos. 1 and 8. So far as Demand No. 1 is concerned, only two items are included in it, namely, taxes on agricultural income and share of net proceeds assigned to the State. Nobody has bothered with regard to Estate Duty because it is collected under a Central Act. Therefore, the House is vitally concerned with taxes on agricultural income. After all, it is only recently during the last session that the House has approved of a common taxation measure so far as Agricultural Income Tax is concerned. In this brief time I do not think any member has discovered any vital difficulty either in the law or in the administration to air his grievance. But I particularly noticed Sri Narasimhe Gowda, who is always vigilant about things other than what particularly relates to him, making a reference to this subject. With all respect to him, he seems to be most concerned with the Agricultural Income-Tax on poor peasants in Channarayapatna Taluk Constituency. His constituency is the one where except for cocoanuts all other things are dry lands. Therefore, there are not many people who are subject to the assessment of agricultural income-tax. If coffee planters had raised this question, I would have seen the

validity of the objection, but my friend comes from a constituency like mine, namely, Nagamangala, where once in six months there will be famine. Therefore, I am glad that at least he is vigilant with regard to the poor peasants elsewhere who are subject to agricultural income-tax, but he has not given me even one instance where there has been arbitrary assessment or where poor peasants have been subjected to harassment. I would positively enquire into that matter. I have issued very strict instructions that the officers should not unnecessarily harass the poor peasants. Below the minimum prescribed in the Act they need not bother about. They must only bestow a little more care on people who came under marginal assessment. Above that margin, they must take particular care to see that every rich man pays his tax to the Treasury. Therefore, so far as the poor peasants are concerned, he may rest assured—I give this assurance through the Speaker—that no poor peasants will be harassed.

He has also raised the question of corruption.

When the peasants are poor, the question of corruption does not arise because how can they afford to pay? Another fact is that the power to assess agricultural income-tax is given only to the Assistant Commissioner and not to his hirelings or to any subordinate or non-gazetted officer. The Assistant Commissioner is a sufficiently high and well-placed Gazetted Officer. If the Hon'ble Member can pass on one instance of an Assistant Commissioner who was had recourse to corruption, we will give him leave and immediately order an enquiry. I would, therefore, beg of him to remember that fewer such baseless allegations the better it will be for the country.

I will now pass on to my friend Dr. Nagan Gowda who is very familiar with the administrative machinery and how it functions. He has raised the question of sugarcane cess and he wanted a fund to be created for the sugarcane cess collected perhaps in his home constituency. In fact, I may

assure my Hon'ble friend that a uniform Sugarcane Cess Bill is ready and under that Bill we want to have a fund created for this purpose so that all the collections can go to it.

I will now pass on to Demand No. 8 Other Taxes and Duties. Even here I expected a lot of constructive suggestions but the members are thoroughly satisfied because even during the budget I find not much criticism directed against this particular Demand. This Demand relates to taxes on luxuries, to taxes on entertainments, amusements, betting and gambling.

My friend Sri Muniraju raised question with regard to electricity duties based perhaps on a promise made by a distinguished colleague of mine between 1947 to 1952, the late lamented Sri Bhashyam. It is true that then we were in a very happy position and we were really in an affluent condition in those days when development plans had not taken shape. Now, we want to push on with development projects and want to raise the maximum internal resources. If the House can give me any alternative income, then I have no objection at all to that. Therefore, there is no alternative but to explore fully the possibilities under the Electricity Duties Act. We cannot go beyond this without the permission of house. Without coming to-you, we have explored it to the maximum extent. Therefore, we have extended it to domestic consumption of electricity. After all, we do not get much from it. Our revised estimate was Rs. 36 lakhs and the budget estimate is only Rs. 40 lakhs. I think the House will bear with me and grant this particular request and need not raise much criticism against this particular electricity duty.

Moreover, all other States are falling in line with us. In fact, Mysore was perhaps the first to introduce electricity duty long before the other States thought of. I think, Sir, by this time, people have got accustomed to this and therefore the House will bear with me in voicing any trenchant criticism so far as this item is concerned.

There are no other criticisms, I would like only to conclude by saying that

(SRI T. MARIAPPA)

our taxation policy is sound. I would only quote a few figures for the year 1957-58 the percentage of per capita taxation with regard to other States.

State	Percentage of direct taxation to total Revenue	Percentage of indirect taxation to total Revenue.	Total taxes to total Revenue
Andhra	29	36.3	65.3
Bombay	28.9	40.2	69.1
Mysore	27.7	26.9	54.6

Sri G. ANNA RAO.—If the Hon'ble Minister compares U.K. and America, he will find that there the direct taxation is 56 per cent to the total revenue.

Sri T. MARIAPPA.—Sir, it takes another 50 years to compare with U.K. or America. The percentage of western countries will give us a totally distorted picture.

Sri U. M. MADAPPA.—The per capita in other States can be given, Sir.

Sri T. MARIAPPA.—While the percentage of direct taxation as against the indirect taxation is less in Andhra and Bombay, in Mysore, the percentage of direct taxation is a little more than indirect taxation. The figures are 27 per cent and 26.9 per cent. Any prudent person who is very well conversant with any taxation measures and holds progressive views, would certainly appreciate the position of taxation policy in Mysore which is 27.7 and 26.9. Sir, in indirect taxation as my Hon'ble friends are aware, even the poorest is made to pay. In direct taxation, you know how to catch the richest man. Therefore, it is a little higher and it falls on the higher slab income. Even the agricultural income tax falls on higher slab income. Therefore I say Sir, that if Sri Narasimhan had been here now in this House, he would have appreciated the position better.

AN HON'BLE MEMBER.—What about Kerala?

Sri T. MARIAPPA.—Even in Kerala indirect taxation is higher. I knew that some Hon'ble Members would be

Sri M. C. Narasimhan is not here. I would like to tell him that our policy is more progressive than he wants the country to believe. The percentage of direct taxation to total revenue in a few other states is as follows:

interested in what is happening in Kerala. In Kerala, direct taxation is 25.9 per cent and indirect taxation 32.8 per cent. Therefore, in Kerala the poorest contribute to the State Exchequer. That is why I say that our policy is more progressive, more enlightened and less irksome than the one followed either Andhra or Bombay.

I therefore feel certain that the House will vote this Demand without any hesitation.

Sri F. H. MOHSIN.—On a point of order, Sir. My point of order is that the Hon'ble Minister for L.S.G. was found drinking water when the Finance Minister was replying.

MR. SPEAKER.—After all, Members are allowed to drink water while they are on their legs. But they are not allowed to drink water while they are sitting. That is the circular that has been issued. Of course by chance it may have happened. I hope the rules will be observed properly.

Sri R. CHENNIGARAMAIAH.—I was preparing for my speech, Sir.

Sri G. VENKATAI GOWDA.—I want to know whether the Government has appointed the agricultural income-tax officers.

Sri T. MARIAPPA.—All the officers contemplated under the Act the appointed or are invested with powers

Sri B. G. KHOT.—What is the normal conception of the percentage, Sir. The Hon'ble Minister was just quoting figures in regard to the financial position and was pleased to say that the direct and indirect taxation would amount to 55 per cent. I ask

what should be the normal conception of the percentage of taxation ?

Sri T. MARIAPPA.—Sir, I should say the capacity to bear is the barometer with which we have to measure. To the extent to which we are accustomed, we cannot go beyond 55.6 per cent for the year 1957-58. As the national income increases, the capacity to bear also increases.

Sri G. B. SHANKAR RAO.—So far as agricultural income-tax is concerned in Bombay, it is a new levy I want to ask the Hon'ble Finance Minister whether in the light of the experience that we have gained, he would adopt a modified policy of levying the tax on agricultural income in the near future ?

Sri T. MARIAPPA.—In fact, Sir, hereafter even Madras wants to follow our procedure. They have only what was known as plantation tax. Now they want to levy agricultural income-tax even on foodgrains. Therefore it is a progressive tax.

Sri G. ANNA RAO.—May I know what is the real saving in Mysore and what is left for taxation and what is left for investment ?

Sri T. MARIAPPA.—Sir, in my budget speech itself, I have indicated that we have to set up an organisation to know exactly the position in the Mysore State as such. Against the background of the Indian economic situation which has been given by the Prime Minister in his Budget speech, we have decided our policy. Therefore, we have not got that organisation and the elaborate method of calculating the per capita figures to answer the Hon'ble Members question.

ಶ್ರೀ ಯು. ಎಂ. ಮಾದಪ್ಪ.—1957-58ರಲ್ಲಿ ಸ್ಟೇಟ್ ಫಂಡ್ ರೋಡಿಗೆ 10 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒತ್ತಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಈ ವರ್ಷ ಏಕೆ ಇಟ್ಟಿಲ್ಲ ?

ಶ್ರೀ ಚಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಅದಕ್ಕೆ ನೋಟೀಸ್ ಬೇಕು.

6-30 P.M.

* **ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.**—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನನಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಲಾಖೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಮಹನೀಯರು ಬೋತಾ ನೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಬೋತಾ ನೂಚನೆ ಕಳಿಸಿದ ಅನೇಕರಿಗೆ ಇಂದು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀವರ್ಷ ಮಲ್ಲಾರಾಧ್ಯರವರು, ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶೆಟ್ಟಿಯವರು, ಎಂ. ಲಂಗೇಗೌಡರು, ರಾಜಯ್ಯಶೆಟ್ಟಿ,

ನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ, ಬಿ. ಎನ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ, ಮಾದಪ್ಪ, ಸುಂತಣಕರ್ ಇವರು ಬೋತಾ ನೂಚನೆಯನ್ನು ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಬೋತಾನೂಚನೆಯ ಮೇಲೆ ಈಗ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಸಹ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವರ ತೀವ್ರತತ್ಕಂಠ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಸರಕಾರದವರು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸರ್ವ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಮಾತನಾಡಲಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕದೇ ಇದ್ದ ಮಹನೀಯರು ಕೆಲವರು ತಮ್ಮ ನೂಚನೆಗಳಲ್ಲಿ ತೀವ್ರವಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಗುರುತುಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ನನಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಲಾಖೆಯ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಒಂದೆರಡು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಾಗಲಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಅಲ್ಲವೇ ಅಲ್ಲ. ಪಂಚಾಯಿತಿ, ರೂರಲ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಇವು ಒಂದು ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಪೂರೈಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಪಂಚಾಯಿತಿ ಇಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ಪೂರೈಸಲು ಬರುವದಾದರೆ ಅದು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ರೂರಲ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಯಾವಾಗಲೂ ನಡೆಯತಕ್ಕಂಥದ್ದು. ಅದು ನಡೆಯುತ್ತರೇ ಇರಬೇಕು. ಅದು ಮುಗಿಯುವಂಥದ್ದು. ಯಾವ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಬಡ್ಡೆಟ್ ಹಣ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ರೂರಲ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಗಲೇ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಗಲೇ ರಸ್ತೆಗಳ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಾಗಲೇ ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ಯಾವ ಸರಕಾರಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿರತಕ್ಕಂಥ ನ್ಯೂನತೆಗಳು ವಾಸ್ತವವಾಗಿವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ. ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ವಿಳಂಬವಾಗಿ ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಸದೆ ಉದಾಸೀನರಾದದ್ದು, ದುರುಪಯೋಗವಾದುದು ಇಂತಹ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದು ನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ. ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದಂಥ ಸದಸ್ಯರು ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚಾಮಯ್ಯನವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಭಾವಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು, ಪಂಚಾಯಿತಿ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಡ್ರೈನೇಜ್ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸರಕಾರದ ದುಡಿನಿಂದ ಮಾಡಬೇಕು, ಪಂಚಾಯಿತಿ ದುಡಿನ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊಟ್ಟರು. ಈಗಾಗಲೇ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾ ಅರ್ಧ ನಟಿವರು, ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಕುಡಿಯುವ ಭಾವಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸರಕಾರ 20 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಈ ವರ್ಷದ ಬಡ್ಡೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷ 12 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಇದ್ದಿತು. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಭಾವಿಗಳ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಲು ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಿಂದ ಏನೂ ಹಣ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡದೆ ಸರ್ಕಾರದ ಬರ್ಚಿನಿಂದಲೇ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಿಂದ ಹಣ ಕೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸರಕಾರದ ಬರ್ಚಿನಿಂದಲೇ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಡ್ರೈನೇಜ್ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಿಂದ

(ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ)

ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣ ಕೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆ lumpsum grant ಆಗಿ ಡ್ರೇನೇಜ್ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸಹ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು.—ಸ್ವಾಮಿ, Water supply scheme ಗಾಗಿ $\frac{1}{4}$ quota ಕೇಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—National Water Supply Scheme ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರ ದಾಖಲಿರುವುದರಿಂದ ಅದಕ್ಕಾಗಿ $\frac{1}{3}$ ಭಾಗ local contribution ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು.—National Water Supply Scheme ಅಂತೂ ಸರಿ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ water supply schemeಗೂ ಸಹ contribution ಕೇಳುತ್ತೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ವರ್ಷ ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ 20 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬಡ್ಡಿ ಟ್ರಿಲಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿದೆ.

Sri J. P. SARWESH.—Does this include separate wells for Harijans also?

Sri R. CHENNIGARAMAIAH.—Separate wells wherever possible. Otherwise common wells.

ಇನ್ನು ಬೋರ್‌ವೆಲ್ಸ್ ತೆಗೆಸಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆಂಚಪ್ಪನವರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚಾಮಯ್ಯನವರು ಹೇಳಿದರು. ಬೋರ್‌ವೆಲ್ಸ್ ತೆಗೆಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾಇದ್ದೇವೆ.

ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು.—ಅಷ್ಟು ತೆಗೆಸಿದ್ದೀರಿ? ಒಂದು ಕಡೆ ಮಾತ್ರ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಅಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಪಂಚಮಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ನಿಯೋಜಿತ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿಗಳ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ದೇಶದ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗದಲ್ಲೂ ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು.—ಹಾಗಾದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗದಲ್ಲೂ ಒದಗಿಸುತ್ತೀರಾ? ಈ ಎರಡನೆಯ ಯೋಜನೆಯ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಕೆಲಸ ನಡೆದಿದೆ ಹೇಳುತ್ತೀರಾ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈ ರೀತಿ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಕಡಮೆ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ National Rural Water Supply Scheme ಪ್ರಕಾರ ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಜನ ವಸತಿ ಇಲಾಖೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಾಗಿದೆ. ಶೇಕಡ 75ರಷ್ಟು ಭಾಗ ಅಂದಾಜಾಗಿ ಸ್ವೀಮು ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ 17 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ. ಪೂರ್ತಿ ಹಣ ಬಾವಿಗಳಿಗಾಗಿಯೇ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಒಂದು ಲಿಫ್ಟ್ ತಯಾರುಮಾಡಿಕಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಎರಡನೆಯ ಲಿಫ್ಟ್‌ನ್ನು ಸಹ ಕಳಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಸ್ವೀಮು 100 ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಅದು ಮಂಜೂರಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆಂಬ ಭರವಸೆಯಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ 20 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಅಡ್‌ವಾನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ

ಮೂರನೆಯ ಲಿಫ್ಟ್‌ನ್ನು ತಯಾರುಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಹೊಸಪ್ರದೇಶಗಳು ಬಂದು ವಿಶಾಲ ಮೈಸೂರು ನಿರ್ಮಾಣವಾದುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಪುನಃ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ತಯಾರು ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ ವಿಳಂಬವಾಗಿದೆ. ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ಈ ಮೂರನೆಯ ಲಿಫ್ಟ್‌ನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮಂಜೂರಾತಿಗಾಗಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

ಇನ್ನು ಶ್ರೀಮತಿ ದಯಾಮಯ್ಯನವರು ಗಂಡಸಿಯಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿಗಳ ಸೌಕರ್ಯ ಬಹಳ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಎರಡನೆಯ ಲಿಫ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗಿದೆ. ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ಅಲ್ಲಿರುವ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲಾಗುವುದು ಎಂದು ನಾನು ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಮಾಣಿ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿಯವರು ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದರು. ಅವರ ಭಾಷಣವನ್ನು ಕೇಳಿ ನನಗೆ ಬಹಳ ಆನಂದವಾಯಿತು. ಅವರು ಪ್ಯಾಟ್‌ಫಾರ್ಮ್ ಮೇಲೆ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೆ. ಇಂದು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಭಾಷಣವನ್ನು ಕೇಳುವ ಸನ್ನಿವೇಶ ದೊರೆಯಿತು. ನಮ್ಮ ಜನರಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವವರು ಇಷ್ಟು ಅರ್ಥವಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವ ವ್ಯಕ್ತಿ ಇದ್ದಾರೆಂದು ನನಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಗಿದೆ. ಅವರು ಅನೇಕ ಒಳ್ಳೆಯ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಅವರ ಇಂದಿನ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯ ಭಾಷಣ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದ ಮೇಲೆ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಮಹತ್ವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರಿಗಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಮಾಡದೆ, ಸರ್ವೋಚ್ಚ ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿ ಒಂದೇ ಹಾಸ್ಟೆಲಿನ ವಿವರವಾದು ಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ ಅದರಿಂದ ಖರ್ಚಿನ ಸಹ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತದೆಂದೂ ಅವರು ಬಹಳ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮಾಣಿ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿಯವರು ಹೇಳಿದ ಅಂಶವನ್ನೇ ಶ್ರೀಮಾಣಿ ಬಿ. ರಾಜಯ್ಯನವರು ಸಹ ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬಹಳ ಪ್ರಮುಖ ವಿಚಾರ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ನಾವು ಅದನ್ನು ಗಮನಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಇನ್ನು ಹಿಂದುಳಿದವರಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕಾಲೋನಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ಸರ್ವೋಚ್ಚಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ವಿಲನವಾಗಿ ವಾಸಿಸುವಂತೆ common colony ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ತತ್ತ್ವವಾದರೂ ಅದೇ ಆಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಮಾಡಲು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಷ್ಟವಿದೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಜನರು ತಾವಾಗಿಯೇ ಈ ರೀತಿ ವಾಸಮಾಡಲು ಮುಂದೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಜನರು ತಾವಾಗಿಯೇ ಮುಂದೆ ಬರಬೇಕು. ನಿರ್ಬಂಧದಿಂದ common colony ಮಾಡಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಿರ್ಬಂಧದಿಂದ ಅಷ್ಟಾಗಿ social reforms ಆಗುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ವರೂ ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತೇಜನವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಶ್ರೀಮಾಣಿ ಎಚ್. ಕೆ. ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡತಕ್ಕ

ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಒತ್ತಾಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಈ ವರ್ಷ ಬಡ್ಡಿಟ್ಟಿಲ್ಲ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ದೋಷವಾಗಿ 20 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಹರಿಜನರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಬಹು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗೂ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿಗಳ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶ ದೊಡ್ಡದು. 28 ಸಾವಿರ ಹಳ್ಳಿಗಳು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿವೆ. ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗೆ ಒಂದೇ ಸಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಸಹ ಈ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಲು ನಾವು ಆದಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ನರ್ವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ನಾನು ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜಂಬಣಿ ನವರು ಹರಿಜನರಿಗೆ ಇರತಕ್ಕ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇತರ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಲು ಸರ್ಕಾರ ಹಿಂಜರಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀ ಸುಬ್ಬಯ್ಯ ನಾಯಕ ಅವರು ಏತಕ್ಕೆ ಹೆರ್ರ್ ಯೂನಿಟುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಎಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹೆರ್ರ್ ಯೂನಿಟುಗಳ ಪ್ರಯೋಜನ ಹಿರ್ರ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್ ಇರುವವರೇ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅದು ಕೊಳ್ಳೆಗಾಲ, ಕೂಗ್ಗ ಮುಂತಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ. ಈ ವರ್ಷ ಈ ಬಾಬಿಗೆ 50 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖಾಸರಾಗಿದ್ದರಾಗಿದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹಿರ್ರ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್ ಕಾಡಿನ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ಮೊಬೈಲ್ ಯೂನಿಟುಗಳೆಂದು ಮಾಡಿ ಅದರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಲ್ಲಗೆ ಬೇಪ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರನ್ನು ಕೆಳುವವರೆಗೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುವ ಜನರಿಗೆ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಮೊಬೈಲ್ ಯೂನಿಟುಗಳು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 50 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬಡ್ಡಿಟ್ಟಿಲ್ಲ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಅವರು ದಾವಣಗೆರೆಯಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತಿರುವ ಕೆಲವು ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪರಂಗಳಿಂದ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಮನೆಗಳು ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ತೊಂದರೆ ಇದೆ. ಹರಿಜನ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೆ ಮಾನ್ಯತೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪರಂ ಕೊಂಡರೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರ ನ್ಯೂನತೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಬಗೆ ಹರಿಯುತ್ತವೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಲೇ ಆಗಲೇ, ಬಹುಯಲ್ಲೇ ಆಗಲೇ ಈಗ ಮನೆಗಳು ಸಿಕ್ಕುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ಆದಷ್ಟು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ನಿವಾರಣೆಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಡುತ್ತೇವೆ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡುವುದೇ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಸ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಶ್ರೀ ದಾನಪ್ಪನವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಗುಡುಗು ಮಿಂಚಿನೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮಾಡಿದರು.

ಅದು ಅವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ಭಾಷಣವೆಂದು ತೋರಿರಬಹುದು; ಬಹಳ ಸಿಹಿಯಾಗಿಯೂ ಕಿತ್ತವಾಗಿಯೂ ಇತ್ತೆಂದು ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಆ ವಿಷಯ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಯಾರೊಬ್ಬರೂ ಹರಿಜನರ ಮೇಲ್ಮೆಗೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾಗಿ ಹೇಳುವವರು ಇಲ್ಲ. ಹರಿಜನರಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ವಿಧದಲ್ಲೂ ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುವವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾಗಿ ಹೇಳುವವರು ಒಬ್ಬರೂ ಇಲ್ಲ.

Sri J. P. SARWESH.—Yet, the Harijans are where they were.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ ಮಾತು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆ ವಿಷಯ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನದಲ್ಲಿದೆ. ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಇದೆ. ಆದರೆ ಶ್ರೀ ದಾನಪ್ಪನವರು ಗುಡುಗು ಮಿಂಚಿನೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ಜೋರಾಗಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಮೂರು ಕಾನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಭಾಷೆಯೇ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗುವ ಹಾಗೆ ಏನೂ ತೆಲುಗು ಮಾತನಾಡುವವರಂತೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪದಗಳನ್ನು ಭಾಷಣದ ಮಧ್ಯೆ ಮಧ್ಯೆ ಚಾಚಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಒಂದು ಆರ್ಟಿಕಲ್ ಭಾಷಣದಿಂದ ಇಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಪರಿಹಾರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಬಂದಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆ ತಕ್ಷಣ ಪರಿಹಾರಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದರೆ ಅದು ಬರಿಯ ಭ್ರಾಂತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಇಂತಹ ಭಾಷಣದಿಂದ ಕೆಲವು ಸಾಧನೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇರತಕ್ಕ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಕೆಲವು ಸಾಧನೆಯಾಗುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಎಲ್ಲರ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು. ಸರ್ವಣ ಹಿಂದುಗಳು ಮತ್ತು ಅವರು ಒಂದೇ ಎಂದು ಭಾವನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪಿಗೆ ಇವೇತ್ತಿನ ದಿವಸ ಅವರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಚುಚ್ಚುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರ ಸಹಕಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡೋಣ. ಸರ್ವಣ ಹಿಂದುಗಳು ಹಿಂದೆ ಏನು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಅವರನ್ನು ನಮ್ಮ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಕರೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಲಕ್ಷಾಂತರ ಪ್ರಜೆಗಳು ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸತತವಾಗಿ ದುಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಅಂಶವನ್ನು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದಮೇಲೆ ಎಲ್ಲ ದರಲ್ಲಿಯೂ ಮೋಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೆಲವು ಪದಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದರು. ಅವರಿಗೆ ಎಜುಕೇಷನ್ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬಗೆಹರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಡೋಣ. ಶ್ರೀ ದುಗ್ಗಪ್ಪನವರು ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಾ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಹರಿಜನರನ್ನು ವಿದ್ಯಾವಂತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಧನಸಹಾಯ ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಡಮೆ ಇದೆ. ಅವರ ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹಾರವಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಅವರಿಗೆ ಮೊದಲು ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಧನ ನೀಡಬೇಕು. ಅವರ ವಸತಿ ಸೌಕರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಸಾಲದ ರೂಪವಾಗಿ ಧನಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಅದು ಒಂದು ತರಹ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಲಹೆ. ಕೆಲವರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಮತ್ತು ಲಕ್ಷಣವಾಗಿ ವಾಸಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮನೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಅವರು ಕೆಲವು ಹಂದಿ, ನಾಯಿಗಳಂತೆ ಗುಡಿಸಲಿನಲ್ಲಿ ಇಲಯ್ಸ

(ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ)

ಬಿಲೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿರಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಮಕ್ಕಳು ಮರಿಗಳ ಜೀವನ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ದುಡ್ಡು ಇಲ್ಲ, ಹಣವಿಲ್ಲ. ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳತಕ್ಕವರು ಬಹಳವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮನೆ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 50 ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಮನೆಗಳು ತಯಾರಾಗಿವೆ.

ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು.—ಮನೆ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಜಾಸ್ತಿ ಹಣಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಎಷ್ಟು ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಈ ವರ್ಷ ಮನೆಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ 28 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಅವರ ಉನ್ನತಿಗಾಗಿ ಶ್ರೀಘ್ರ ಶ್ರೀಘ್ರವಾಗಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಹನುಮಂತಯ್ಯ.—ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಕೊಡುವ ಹಣವನ್ನು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಧಾನವಾಯಿತು. ಹಣ ಮಂಜೂರಾದ ತಕ್ಷಣ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ನಾನಾ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ವಿಳಂಬವಾಯಿತು. ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷ ಈ ಬಾಬಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿತ್ತೋ ಅದರಲ್ಲಿ ಶೇ. 99 ಭಾಗ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂದು ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಮೂರು ಲಕ್ಷ ಎಂಟು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರು ಲಕ್ಷ ಐದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂದು ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್ ವರದಿಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಖರ್ಚಾಗಿದೆಯೆಂದು ವರ್ತಮಾನ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಶೇ. 90 ರಷ್ಟು ಭಾಗ ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷ ಈ ಬಾಬಿಗೆ ಒದಗಿಸಿದ ಹಣದಲ್ಲಿ ಖರ್ಚಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ವರ್ಷ ತಡವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ಈ ತಿಂಗಳು 12ನೆಯ ತಾರೀಖಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸರ್ಕಾರೀ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಇಷ್ಯೂ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳ ಗ್ರಾಂಟನ್ನು ಹಂಚಿದ್ದೇವೆ. ಏಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ಹಣ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣ ಸಿದ್ಧಪ್ಪ.—ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡುವಾಗ ಹಣವನ್ನು ಒಂದೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ; ಇನ್ನೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ನ್ಯೂನತೆಗಳಿದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಯೇ ಸರಿಮಾಡಬೇಕು ಹೊಸದಾಗಿ ಕಮಿಷಿ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶವೇ ಅದು. ಅವರ ಸಹಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸರಿಮಾಡಬೇಕು. ಎಲ್ಲರೂ ಅವರ ಇಷ್ಟಾನುಸಾರವಾಗಿ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಿಂದ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಹಣ ಹಂಚುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕ್ರಮ: ಕ್ರಮವಾಗಿ ಅದರಲ್ಲಿರುವ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸೋಣ.

ಇನ್ನು ರೂರಲ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಗುಡುಗಿನಂತೆ ಅರ್ಭಟ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದರು. ಅವರು ಯಾವಾಗಲೂ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಹರಿಜನರ ಕಾಲೋನಿ

ಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾಂಪ್ ಮಾಡಲಿ. ಮೊದಲು ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಇರುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದವರು ಈಗ ಟಿ.ಬಿ.ಗಳಿಗೇಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ? ಅವರು ಆ ಪ್ರಪಾಸ ಮಂದಿರಗಳಲ್ಲಿರುವುದು ಬೇಡ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಅದು ಒಳ್ಳೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಸುದುದ್ದೇಶದಿಂದ ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರಂತೆಯೇ ಆಗಿಬಿಟ್ಟರೆ, ಇನ್ನು ಗಾಂಧಿಯವರ ಹೆಸರೇ ಇಲ್ಲದಂತಾಗುತ್ತದೆ.

ಅವರನ್ನು ದೇವರೆಂದು ಪೂಜೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಗಾಂಧಿಯವರ ಶಿಷ್ಯರು. ಗಾಂಧಿ ಚೋಪಿಯನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಗಾಂಧಿ ತತ್ವವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಹರಿಜನರ ಕೇರಿಯಲ್ಲಿ ಮಿನಿಸ್ಟರು ಕ್ಯಾಂಪ್‌ಮಾಡಿ ಒಂದು ರಾತ್ರಿ ಅಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಮಿಂಚಿನ ಹಾಗೆ ಸರನೆ ಅವರಿಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಬಡತನ ಹೋಗುತ್ತದೆಯೇ? ನ್ಯೂನತೆಗಳು ಹೋಗುತ್ತವೆಯೇ? ಅರ್ಥಕ ಸ್ಥಿತಿ ಸರನೆ ಮೇಲೆ ಏರುತ್ತದೆಯೇ? ಈ ರೀತಿ ತಪ್ಪು ಭಾವನೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಏನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ? ಒಂದು ವೇಳೆ ಮಿನಿಸ್ಟರು ಹೋಗಿ ಹರಿಜನರ ಕೇರಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾಂಪ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದರೆ ಹರಿಜನರಲ್ಲಿರೂ ಸ್ವಾನಮಾಡಿ ಸಾಲ ಸೋಲಿ ಮಾಡಿ ಬಟ್ಟೆಬರೆತಂದು ಪಾಕಿಕೊಂಡು ಒಂದು ದಿವಸ ಶುಭ್ರವಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಮಿನಿಸ್ಟರು ಹೊರಟುಹೋದ ಮೇಲೆ ಯಥಾ ಪ್ರಕಾರ ಅದೇ ಸ್ಥಿತಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಇತ್ತರಾಗಿ ಇವರು ಸಾಲಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ಪಾಪರ್ ಆಗುತ್ತಾರೆ. ಅಷ್ಟೇ ಹೊರತು ಇನ್ನೇನೂ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಪ್ರಯೋಜನವೂ ಅವರಿಗೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಅಲೂರು ಹನುಮಂತಪ್ಪ.—ಹೋದ ಕಡೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬರುತ್ತಾರೆ ಎಂದರೆ ಕೊಡಲೇ ಮುನಿಸಿ ಪಾಲಟಿಗಳು ವಿರ್ಪಾಟು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಎತಕ್ಕೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಮುನಿಸಿಪಾಲಟಿಯವರು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಲಿ, ಎಷ್ಟು ಗ್ರಾಂಟು ಕೊಟ್ಟರೂ ಟೌನಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಹರಿಜನರ ಕೇರಿಗೆ ಏನೂ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಕಡೆ ಮೆಂಬರುಗಳು ಇದ್ದರೂ ಏನೂ ಮಾಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ವಿರ್ಪಾಟು ಮಾಡೋಣ. ಹರಿಜನರ ಕೇರಿಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೋಗಬೇಕು. ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳೋಣ, ಅದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ, ಡ್ಯೂಟಿ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಹೋಗಬೇಕು. ಆದರೆ ಬರಿಯ ಕ್ಯಾಂಪ್ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಸರಿಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ.

ರೂರಲ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಗ್ರಾಂಟ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಇಷ್ಟು ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ದಿಲೇ ಆಗಿದೆಯೆಂದು ದೊಡ್ಡ ಆಪಾದನೆ ಬಂದಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. 1955-56, 1956-57, 1957-58 ಈ ಇನಿವಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ತಾರೀಖಿನಲ್ಲಿ ರೂರಲ್ ಕಮ್ಯುನಿಕೇಷನ್ ಮತ್ತು ರೂರಲ್ ಹೆಲ್ತ್ ಸ್ಕಾನಿಂಗ್ ಷಕ್ಟ್, ಮಿಸೆಲೇನಿಯಸ್ ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈ ಗ್ರಾಂಟು ಇಷ್ಟು ಆಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರೆ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಾಧಾನವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದೇ ಸಾರಿ ಇಷ್ಟು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. 1955-56ನೆಯ ಜೂನ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ 15 ನೆಯ ತಾರೀಖು ಇಷ್ಟು ಆಗಿದೆ. ರೂರಲ್ ಕಮ್ಯುನಿಕೇಷನ್ ಡಿವಿಷನ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾರಿ ಇಷ್ಟು ಆಗಿದೆ. ನಾನು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು ಈ ರೀತಿ ದಿಲೇ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಜಸ್ತಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆಂದು

ಅಲ್ಲ. ಯಾವುದೂ ಆಗದೆ ಇರುವುದನ್ನು ಮಾಡಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಅಲ್ಲ. ಏನೋ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆಗಳು ಬಂದರೆ ಆರೀತಿ ದೀರ್ಮ ಆಗಿವೆಯೋ ಏನೂ ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ದೀರ್ಮ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ಯಾಟರ್ನ್ ಆದ ತಕ್ಷಣ ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ವಾಟರ್ ಸೆನ್ಸೈಟಿವ್ ಗೌರ್ಮೆಂಟ್ ಆರ್ದರ್ 12ನೆಯ ತಾರೀಖು ಇಷ್ಟೂ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ದೀರ್ಮ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಫೆಬ್ರವರಿ ಕ್ಯಾನ್ಸಿನವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ 1944-45ರಲ್ಲಿ ಇದು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಪುರುಳಿಯಿತು. 75 ಸಾವಿರ ಕೊಟ್ಟರು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ದುಗ್ಗಪ್ಪ.—ಈಚಿನ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ಸಾಕು.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ 1951-52ರಲ್ಲಿ ಕಡಮೆ ದುಡ್ಡು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದು ಹೊಸ ಮೈಸೂರು ಆದಮೇಲೆ 70 ಲಕ್ಷ ಕೊಡುತ್ತಾ 1958-59ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ 76 ಲಕ್ಷ 35 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮನೆಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಹನುಮಯ್ಯ.—ಈಗ ಸ್ಟೇಟ್ ಡಬರ್ ಆಗಿದೆ. ಮೊದಲು ಮೈಸೂರು ಎಷ್ಟು ಇತ್ತು? ಅದು ಹೇಳಿ. ಈಗ ಎಲ್ಲಾ ಸೇರಿಸಿ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಸ್ಟೇಟ್ ಬೊಡ್ಡ ದಾಗಿದೆಯೇ ಏನೂ ಹರಿಜನರ ಸಂಖ್ಯೆ ಫೆಬ್ರವರಿ ಕ್ಯಾನ್ಸಿನ ಸಂಖ್ಯೆ ಡಬರ್ ಆಗಿಲ್ಲ. ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಫೆಬ್ರವರಿ ಕ್ಯಾನ್ಸಿನ ಎಂದರೆ ಹರಿಜನರು, ಕೊರಡ, ಕೊರಮ, ಲಂಬಾಣಿ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಬೊಂಬಾಯಿ, ಮದ್ರಾಸ್ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಇವರು ಸೇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಮೆ ಇದೆ. ದೇಶ ಡಬರ್ ಆದರೂ ಅವರ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಡಬರ್ ಆಗಿಲ್ಲ. ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನಿಂದ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯ ಮೆಂಬರು ಎಷ್ಟು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ, ಹೊಸ ಪ್ರಾಂತದಿಂದ ಎಷ್ಟು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಹನುಮಯ್ಯ.—ಟೋಟಲ್ ಪಾಪ್ಯುಲೇಷನ್ ಹೇಳಿ.

Sri N. RACHIAH.—On a point of order. Parliament has passed an Act with regard to the inclusion or exclusion of communities among the scheduled castes and scheduled tribes as applicable to the entire country. Those communities, castes and tribes which were included by the Parliament have not been taken into consideration because the Government are basing their figures on the Census of 1951. But after 1956, these figures have not been included. In fact the number has doubled. The Hon'ble the Chief Minister Sri S. Nijalingappa felt sorry that only 29 seats were reserved for these classes. I had enunciated the entire formula on the floor of the House in the Parlia-

ment and according to that it has doubled. So, what the Minister is telling is certainly wrong and false and he does not know what it is.

Sri S. NIJALINGAPPA (Chief Minister).—The word 'false' is not correct.

Mr. SPEAKER.—The word 'false' is not unparliamentary; but it is not in good taste. It should not be used as far as possible. The Hon'ble Member may say "it is not correct" or "it is incorrect". But use of the word 'false' will show rather something which is not in good taste.

Sri N. RACHIAH.—The information he has furnished is false.

Mr. SPEAKER.—Again the Hon'ble Member is committing the same mistake. The word 'false' is not unparliamentary but it is not right to use it in the sense it carries a bad taste.

Sri N. RACHIAH.—I am seeking the protection of the Chair. ಅದು ಇದು ಎಂದು ಕೈ ಕಾಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಮುಂದೆ ಏನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟ ಹೇಳಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವು ತಮ್ಮ ಸ್ಟೇಟ್ ಮೆಂಟ್ ಎಕ್ಸ್ ಪ್ರೆಸ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಪ್ರೊಟೆಕ್ಷನ್ ಕೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಆರ್ಥಿಕ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ರಾಜಯ್ಯ.—ಆರ್ಥಿಕ್ ಎಂಬುದು ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—'False' ಎನ್ನುವುದು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಯಾರಾದರೂ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುವ ಮೊದಲು ಸ್ವಲ್ಪ ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಬೇಕು. ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಲಿ, ಯಾರಾದರಾಗಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಬೇಕು. ಏನೋ ಒಂದು ತರಹ ತಿಕ್ಕಾಟ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ತರಹದಲ್ಲಿ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಬಾರದು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ ಗುಡುಗು ಮಿಂಚಿನಂತೆ, ಸರ್ರನೆ ಏರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. Is that parliamentary?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ರನೆ ಏರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ಬರಲು ಆಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಆ ರೀತಿ ಅರ್ಥ ಇಲ್ಲ.

ಆ ರೀತಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದವರು ಹ್ಯಾಮರಸ್ ಆಗಿ ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅವು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ ಹಾಜರಿರಬೇಕೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಯಾರಿಗೆ ಯಾವ ಪದ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆಯೋ ಅವರೇ ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದರೆ ಏನು ಹೇಳುವುದು! ನಾನು ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಒಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ಟೀಕೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಳಿದ್ದರೆ ತಪ್ಪಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಬಂದಿತು ಆ ಉದ್ದೇಶ ಇಲ್ಲ. ಕೆಲವರಿಗೆ ಕೆಲವು ಪದ

(ಅಧ್ಯಕ್ಷರು)

ಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಹಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಏನು ಮಾಡುವುದು? ಯಾರೂ ತಪ್ಪು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ದುಗ್ಗಪ್ಪ.—ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹೊಸ ಭಾಗಗಳು ಸೇರಿತಕ್ಕೂ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿದ್ದಂಥ ಅನೇಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಹೊಸ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಇದರ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಎರಡರಷ್ಟು ಮೂರರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾನ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಶ್ರೀ ದುಗ್ಗಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಇದನ್ನು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಮೇಲೆ ಮಾಡುವಂತೆ ಇಲ್ಲ. ಹೊಸ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ ಬೊಂಬಾಯಿ ಕರ್ನಾಟಕ, ಹೈದರಾಬಾದು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರ ಸಮಸ್ಯೆ ಇನ್ನೂ ದೊಡ್ಡದಾಗಿದೆ. ಗುಲ್ಬರ್ಗ, ಮಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಹಳ ಬೃಹದಾಕಾರವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವುದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದವರ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಜನ ಸಂಖ್ಯೆ ಎಷ್ಟಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. 25,80,000 ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಕ್ಯಾಸ್‌ನವರು; ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಟ್ರೈಬ್‌ನವರು 80 ಸಾವಿರ ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಗಿರತಕ್ಕ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡೋಣ. ಈಗ ಈ ವರ್ಷ ಮನೆಕಟ್ಟಲಕ್ಕೆ 22 ಲಕ್ಷ, ಆರು ಲಕ್ಷ ಮತ್ತು 28 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಇದೆ. ಮೊದಲೇ ನಾನು ಬಡ್ಡೆಟ್ ಚರ್ಚೆಯ ಮೇಲೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ ಹೇಳಿದೆ. ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷವೂ ಸಹ 19 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಮಾತ್ರ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಇತ್ತು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಕೇಳಿದಮೇಲೆ ಇದರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಕೊಡುವುದು ನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಮತ್ತೆ ಸಖ್ತಿಮೆಂಟರಿ ಗ್ರಾಂಟ್ ಕೊಟ್ಟರು. ಈ ವರ್ಷವೂ ಸಹ ಅದೇ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಎಲ್ಲಾ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣ ಖೋತಾ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಇದಕ್ಕೂ ಖೋತಾ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಮಗೆ ಭರವಸೆ ಇದೆ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಹೆಚ್ಚು ಕೊಡಿಸಲಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತೇವೆ. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮ್ಯಾಜಿಂಗ್ ಗ್ರಾಂಟ್ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ ಎಂದು ನಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸ್ಪೀಕರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೆ ಬಗ್ಗೆ 1957-58ನೆಯ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಮುನಿರಾಜು ಅವರು ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಾಗೇಪಲ್ಲಿ-ಗುಡಿಬಂಡೆ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಏನೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಒಂದು ಆಪಾದನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದೆ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿಯೇ ಇದೆ. ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ 15 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಬಹಳ ಹಣ ಕೊಡ ಬರ್ತಾಗಿದೆ. ಈ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಇಲ್ಲೇ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ ಗುಡಿಬಂಡೆ-ಬಾಗೇಪಲ್ಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ

ನೀರಿನ ಬಾವಿಗಳ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಈಗಾಗಲೇ ಮಂಜೂರಾಗಿರತಕ್ಕ ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಿಸಲಾಗಿದೆಯೆಂದೂ ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಬಾವಿಗಳ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆಯೆಂದೂ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅಲ್ಲಿ ಏನೂ ಕೆಲಸಗಳೇ ನಡೆದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ನಮಗೀಗ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಅದರಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಈ ವಿಚಾರ ತಿಳಿಸಿ ಅವರ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ತಿಳಿಸಿರತಕ್ಕ ಅಂಶಗಳು ಸರಿಯೇ ಅಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಲು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮಗೆ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಬಾವಿಗಳ ಕೆಲಸ ಪೂರೈಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದೂ, ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಬಾವಿಗಳ ಕಾಂಗ್ರಾಂ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆಯೆಂದೂ ತಿಳಿಸಿದೆ. ಇನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯತನಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ಎಲ್ಲ ಸಲಹೆಗಳನ್ನೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿರತಕ್ಕ ಸರ್ವಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಾ ರೆಂಬುದಾಗಿ ನಾನು ತಮಗೈಲಿಗೂ ಭರವಸೆಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಆ ಭರವಸೆಯಮೇಲೆ ತಾವೆಲ್ಲರೂ ಈಗ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿರತಕ್ಕ ಡಿಮಾಂಡ್‌ಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

Sri J. P. SARWESH.—I would like to know about the suggestion I made in the matter of putting boards near the hotels and wells. It is essential in Hyderabad Karnatak because there are no such things there.

Sri R. CHENNIGARAMAIAH.—It is a very good point for consideration, Sir.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಜಯ್ಯ.—ಅನೇಕಜಿಬಿಲಿಷ್ ನೀಗತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪೋಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬೋರ್ಡ್ ಬರಿಸಿಹಾಕುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರವೇನೆಂದರೆ ಈ ದಿವಸ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ನಿವೇಶನಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಈ ದಿವಸ ಟ್ರಸ್ಟ್‌ಬೋರ್ಡಿನವರು ಸ್ವೆಚ್ಚುಗಳನ್ನು ಫಾರಂ ಮಾಡತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ, ಡ್ರೈನೇಜ್, ಮೋರಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನೂಟಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಹಣ ಸಹಾಯ ದೊರೆಯತಕ್ಕ ಸ್ಥಳೀಯ ನಲ್ಲಿ ಅದಿಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಬೇರೆ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿಯ ಸ್ಥಳೀಯ ಇಲ್ಲ. ಇದೊಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯ—ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಾರೆಯೆಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ನಿವಾರಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿರತಕ್ಕ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ಏರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ.

*Sri MOHAMED ALI (Minister for Excise and Rural Industries).—So far as the Demand 'State Excise Duties' is concerned, two cut motions have been tabled, one to discuss the failure of Government either to enforce prohi-

bition throughout the State or scrap the same in view of its failure in the State and the other to discuss the need for strict prohibition of drinking. No cut motion has been tabled so far as Excise Duty is concerned, although a few members have offered their remarks about the procedure of excise sales or disposing of excise privileges. Criticism was levelled against Government in regard to their policy of enforcing prohibition in the wet areas of the new Mysore State and it was said that the policy of Government was not definite, firm and clear. I would like to submit that this criticism of the Hon'ble Member seems to be based on certain misunderstanding. The policy of Government about enforcement of total prohibition in the remaining wet districts of the State is a determined one and according to the directive principles of the Constitution it is clearly the duty of every State Government to bring about total prohibition of intoxicating liquors, drugs and drinks and to protect the health of the people. The Government is committed to the policy of total prohibition in the State. The question of implementing a certain policy is distinct from the question of laying down a determined policy and it is there exactly where the Hon'ble Members of this House are confused. The Government never said that it had gone back on the policy of total prohibition that had been laid down long ago. What was repeatedly said on the floor of this House was that the Government was committed to that policy but that Government would introduce total prohibition after very careful and cautious consideration of the various aspects relating to this problem. The question of introducing prohibition in the wet districts involves various problems; social, administrative and financial and much has been done for introducing prohibition in those areas also. The Government has taken a decision to introduce total prohibition on the consumption of ganja from June this year and this year there will be total prohibition on the consumption of opium. I do not feel there is any necessity to clarify the policy of Government in this respect in

view of the very clear statement made by the Hon'ble the Chief Minister in reply to the General Discussion. We have to consolidate our position in the dry areas; we have to take effective measures for the enforcement of prohibition in the dry areas and at the same time we have to evolve a policy in order to ensure the greatest success in future.

This question involves financial implications also; particularly after re-organisation there have been many problems. The Prohibition Acts are different in the different parts of the integrating areas. The rules, and bye-laws and are different. The question of introducing a uniform Prohibition Act has been taken up by the Department. A Bill has been drafted, but it has to undergo some formalities. The Drug, Medicine and Toilet Preparations Act has been made applicable. There were serious difficulties in the way of Government to stop the misuse of the licences of rectified spirits and also preparation of Ayurvedic medicines, which contained a very high percentage of alcohol. In view of the constitutional difficulties and the difficulties arising out of the decisions of the Supreme Court, whatever action could be taken has been taken. The two Acts mentioned by me have been made applicable to the State and the rules thereunder have been made applicable and this year, as against last year, there is not a single complaint of misuse of these licences. In this way, Government hope to consolidate the position and work the Prohibition Act bit by bit, and though the process may be slow, Government want to be steady and sure.

It has been said that prohibition has failed, completely failed. It has been also said that illicit distillation is rampant. I am not prepared to accept this. Prohibition has benefited a good number of people, particularly young, poor and Depressed Classes people in the rural areas. There are substantial savings in the income of the poor and prohibition has helped to increase their economic standards. Nobody can deny this and in fact, Hon'ble Sri Mallikarjunaswamy has

(SRI MOHAMED ALI)

said that the addicts belonging to the Depressed Classes have benefited enormously by prohibition. Of course, there is some difficulty in respect of the labour classes in big towns. All the Enquiry Committees set up till now have given reasons for this. I do not want to undermine the role of the officers, so far as enforcement of prohibition is concerned. But I would like to place my views. This is a reformative measure and our aim is to change the fundamental habits of our people. We cannot rely too much on law or coercive measures. But people's co-operation is not forthcoming. We have to take preventive measures and also educate the people. The Government is now thinking of a Prohibition Board at the State level to devise ways and means to conduct educational programmes and divert the attention of the addicts and if necessary such Boards may be set up at District levels also.

So far as corruption and police *mamuls* are concerned, I am sorry for the sweeping remarks that have been made. There are some officers who have taken positive action for implementing prohibition effectively. It is very difficult to deal with corruption so far as illicit distillation is concerned. Illicit smugglers and drunkards are all offenders and illicit smuggling and drinking take place in secrecy and so it is very difficult to bring those people to book. Very few complaints are there so far as *mamuls* are concerned. There may be some substance in those complaints. They have given rise to so many doubts and speculations because everything takes place under a veil of secrecy. Illicit distillation is not rampant and I would like to make it clear that it has not originated from prohibition. It might have increased to some extent in view of the increased area under prohibition, but I can safely say that the progress of prohibition is satisfactory. About 5 to 6 crores of gallons of liquor were being consumed before the enforcement of prohibition. How is it possible now for anybody to say that about 6 crores of gallons of

illicit liquor are being manufactured in the State? The real difficulty about prohibition is to assess in precise terms the results of prohibition and as illicit distillation takes place in some obscure corner, it has become a matter of speculation. Some legislative changes will play a very important role. Non-officials have to arouse the conscience of the people against this evil. Now, the Government is contemplating some legislative changes to prescribe a minimum punishment. And who is to enforce this law? That is another question. As the Chief Minister has clarified the position in his reply to the general discussion, I need not say anything more in this respect.

About neera centres, I have to submit this much that the position was somewhat difficult in the new State. The administrative set up was different in the different integrating areas. In Bombay, the palmgur and neera centres were managed by the Khadi Board. In Madras, they were managed by the Co-operative Department and in old Mysore they were managed by the Industries Department. The rules and regulations were different and all the aspects relating to the Neera Centres have been examined by the Department and the proposals are under active consideration of the Government.

About excise sales, the Government have not got all the discretionary powers. The Legislature has laid down certain provisions under the Excise Act, and the Department has to abide by the rules laid down under the Act. I assure the House that there has been no deviation from the procedure laid down under the rules. During the year 1956-57, the Government realised maximum rentals so far as Bangalore shops are concerned. The procedure that was adopted in 1956-57 was adopted in the year 1957-58. So, it will not be correct to say that there has been a fall in this respect. The Government have disallowed tapping of toddy trees in dry areas and therefore contractors have to tap toddy trees in Mysore District which is 150 miles away. The cost of transportation has gone up and consequently there was a fall in toddy revenue particularly in

1958] DEMANDS FOR GRANTS—1. TAXES ON INCOME, ETC., 3. STATE EXCISE, 1853
4. STAMPS, 6. REGN., 8. OTHER TAXES AND 24. RURAL DEVT.

Bangalore. I assure the House that there will be no deviation from the rules laid down by the Legislature.

So far as Sri N. G. Narasimhegowda's objection is concerned, for holding sales at District Headquarters, I have to say that previously sales were held at Taluk headquarters and in some places sales were held on the same dates and consequently contractors had no time and chance to go and bid in other places. If the sales are held in District Headquarters all the contractors will be in one place and there will be a chance for all the contractors to bid. This will also give a chance for fair competition. Keeping in view all these considerations, some changes are to be effected.

I thank all the hon'ble members who made many useful suggestions and all those suggestions will be considered. I hope the members will support the Demand.

Mr. SPEAKER.—Before I put the Demands to the House, I would like to say for future guidance that Ministers should not make any policy statement while replying to the discussion on the Demands. But, if they want to make a policy statement, they must take the first opportunity to do so. It is not proper to use the time set apart for reply to the discussions of Demands to make policy statements. I am just requesting the Ministers that they must bear this fact in mind. If they want to make a policy statement, I shall certainly give them the first opportunity to do so.

The question is:

"That a sum not exceeding Rs. 66,300 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1959, in respect of 'Taxes on Income other than Corporation Tax and Estate Duty'."

The motion was adopted.

Mr. SPEAKER.—The question is:

"That a sum not exceeding

Rs. 28,61,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1959, in respect of 'State Excise Duties'."

The motion was adopted.

Mr. SPEAKER.—The question is:

"That a sum not exceeding Rs. 2,49,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1959, in respect of 'Stamps'."

The motion was adopted.

Mr. SPEAKER.—The question is:

"That a sum not exceeding Rs. 13,43,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1959, in respect of 'Registration'."

The motion was adopted.

Mr. SPEAKER.—The question is:

"That a sum not exceeding Rs. 47,22,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1959, in respect of 'Other Taxes and Duties'."

The motion was adopted.

Mr. SPEAKER.—The question is:

"That a sum not exceeding Rs. 1,46,90,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1959, in respect of 'Rural Development'."

The motion was adopted.

The House adjourned at Thirty-five Minutes past Seven of the Clock to meet again at One of the Clock on Friday, the 18th April 1958.

Mr. SPEAKER.—The House now rises and will meet to-morrow at 1 P.M.

Karnataka State Archives,
(Departmental Library)

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಪತ್ರಾಗಾರ

(ಇಲಾಖಾ ಗ್ರಂಥಾಲಯ)

ಪ್ರಾಚೀನ ಕೃತಿಗಳ Accession No. (೬) 4789

ದಿನಾಂಕ Date.....

WD 1064—GPB—900—3-10-58

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY

FORTIETH DAY.

Friday, 18th April 1958.

The House met in the Assembly Hall, Vidhana Soudha, Bangalore, at One of the Clock.

MR. SPEAKER (SRI S. R. KANTHI, B.A., LL.B.) in the Chair.

QUESTIONS AND ANSWERS

Income of Chikodi Taluk and the Amount spent towards Improvements of the Taluk.

Q.—1208. Sri B. G. KHOT (Sadalga).—

Will the Government be pleased to state:—

(a) the income from:

(i) land Revenue,

(ii) Local Fund Cess and

(iii) other sources from Chikodi Taluk (Belgaum District) for the last three years.

(b) the amount that has been spent either by Government or by local bodies for the improvements of the same taluk during the said period?

A.—Sri M. P. PATIL (Minister for Revenue).—

(a) The income from Chikodi taluk for the last three years is as follows:—

(i) Land Revenue—

1954-55	...	3,92,087
1955-56	...	6,94,856
1956-57	...	4,73,030

(ii) Local Fund Cess—

1954-55	...	74,184
1955-56	...	75,886
1956-57	...	79,456

(iii) Other sources—

1954-55	...	7,70,835
1955-56	...	8,22,967
1956-57	...	8,06,517

(b)—

1954-55	...	2,78,081
1955-56	...	1,99,485
1956-57	...	1,58,572

This is in addition to spending Rs. 17,59,994 on the water supply scheme for Nipani.

Sri B. G. KHOT.—May I know why the income from land revenue in 1956-57 is less?

Sri M. P. PATIL.—It depends upon the remission, suspension and recovery.

Sri B. G. KHOT.—May I know what "Other sources" means?

Sri M. P. PATIL.—Sales tax and other taxes.

Sri B. G. KHOT.—It is stated in answer to (b) "This is in addition to spending Rs. 17,59,994 on the water supply scheme for Nipani"—in what year it has been included?

Sri M. P. PATIL.—I have not got that information. That was spent recently.

Opening of Technical Schools in the State.

Q.—1601. Smt. LEELAVATHI MAGADI (Shirahatti).—

Will the Government be pleased to state:—

(a) whether they propose to open 16 Technical Schools in 1957;

(b) if so, the number of Home Science Schools for the girls;

(SMT. LEELAVATHI MAGADI)

(c) the places where these schools will be located and on what basis;

(d) whether they propose to open only in urban or rural area;

(e) whether they intend to open Home Science High School at Hubli?

A.—Sri V. VENKATAPPA (Minister for Education).—

(a) No.

(b), (c), (d) and (e) Does not arise in view of reply to clause (a) above.

ಶ್ರೀಮತಿ ಲೀಲಾವತಿ ಮಾಗಡಿ. ಹೊದ ಸಾರಿ ನಾನು ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದಾಗ ಹದಿನಾರು ಹೊಂ ಸೈನ್ಸ್ ಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗುವದೆಂದು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಹಾಗಾದರೆ ಆ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಯಾವಾಗ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವಿರಿ?

*ಶ್ರೀ ವಿ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ.—ಅವು ಮಲ್ಟಿ ಪರ್ಪಸ್ ಶಾಲೆಗಳು, ಚಿಕ್ಕಿಕ್ಲ್ ಸ್ಕೂಲ್ ಅಲ್ಲ.

Sri F. H. MOHSIN.—Is there any proposal to open a Home Science School at Hubli?

ಶ್ರೀ ವಿ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ.—ಮೊದಲು ಮಲ್ಟಿಪರ್ಪಸ್ ಸ್ಕೂಲು ಮಾಡಿದರೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಆ ರೀತಿ ಸ್ಕೂಲು ತೆರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

Veterinary Hospital for Basavapatna, Channagiri Taluk.

Q.—1805. Sri KUNDUR RUDRAPPA (Chennagiri).—

Will the Government be pleased to state:—

(a) whether representations are being made since eight years by the residents of Basavapatna, Channagiri Taluk, requesting them to sanction a veterinary hospital for Basavapatna which is a hobli-headquarter place;

(b) whether they are aware of the assurance given in this regard by the Ministers who were on tour of this taluk during the last four years?

A.—Sri H. S. RUDRAPPA (Minister for Agriculture).—

(a) Yes.

(b) Yes.

ಶ್ರೀ ಕುಂದೂರು ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ ಬಸವಾ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ವೆಟರಿನರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಬಹಳ ದಿವಸಗಳಿಂದ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಂಜಾ

ರಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಆಶ್ಚರ್ಯನ ನಹ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಜಾಗೃತ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ?

*ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಜನರು ಮುಂದೆ ಬಂದು ಮೊದಲು ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕುಂದೂರು ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಆಗ್ನಿಮೆಂಟ್ ಬರೆದುಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಈ ವರ್ಷ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಕೂಡಲೇ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗುವುದು. ಜನರು ಮುಂದೆ ಬಂದು ಮೊದಲು ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಕಟ್ಟಿಸುವ ವಿಷಯ ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಕುಂದೂರು ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಈಗ ಚೆಂಪರರಿ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಹಾಗೂ ಮೂರು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಡೋನೇಷನ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಭರವಸೆ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಹಾಗೆ ರಿಕಾರ್ಡ್ ನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ರಿಕಾರ್ಡ್ ನಲ್ಲಿದೆ. ಊರಿನ ಜನರು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೆ ಈ ಕೆಲಸವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕುಂದೂರು ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಹಾಗಲ್ಲ. ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಕಟ್ಟಿಸುವ ಕೆಲಸ ಮೊದಲು ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ.

Number of Deputy Registrars of Co-operative Societies in the State.

Q.—2084. Sri H. B. SHAH (Mudhol).—

Will the Government be pleased to state:—

(a) the number of Deputy Registrars of Co-operative Societies, in each of the areas of Old Mysore State, Bombay Karnatak, Hyderabad Karnatak, South Kanara and Coorg on the eve of the States reorganisation;

(b) the number of them that were taken in the New Mysore State;

(c) the grades of pay in which they were working before reorganisation;

(d) the duties of the respective Deputy Registrars in different areas;

(e) the administrative, statutory and financial powers of the said officers in the different areas in which they were working;

(f) the number of subordinate officers under the respective Deputy Registrars;

(g) the jurisdictions in square miles of the respective Deputy Registrars?

A.—Sri S. NIJALINGAPPA (Chief Minister).—

(a) Number of Deputy Registrars of Co-operative Societies in each of the areas is as follows:—

1. Old Mysore	...	7*
2. Bombay Karnatak	...	2
3. Hyderabad Karnatak	...	Nil
4. South Kanara	...	„
5. Coorg	...	„

(*Two on foreign service, one Chief Auditor, one Secretary, Apex Bank, one Secretary, Land Mortgage Bank, one working in Rural industrialisation and one working as Deputy Registrar in the Co-operative Department).

(b) Nine (7 of old Mysore and 2 of Bombay Karnatak).

(c) They were working in the following grades—

(1) Rs. 500-25,600 old Mysore.

(2) Rs. 410-30-650-45-1,100 Bombay.

(d) Copies of notifications and statements placed on the Table of the House.

Mysore	...	Pages 1 to 4
Bombay	...	Pages 5 to 7

(e) Do Do

(f)—

(1) Old Mysore*—

Staff in the office ... 11

(2) Bombay—

Staff in the office ... 14

(1) Old Mysore*—

Staff under administrative control ... 437

(2) Bombay—

Staff under administrative control ... 346

(*The details given apply to the Deputy Registrar who was working in the Co-operative Department and represents his staff in the Registrar of Co-operative Societies office).

(g) The jurisdiction of the Deputy Registrar of Old Mysore and Bombay Karnatak area is 32,881 square miles (entire State) and 23,775 square miles respectively.

Sri H. B. SHAH.—May I know whether it is a fact that the Secretary, Apex Bank, and the Secretary, Land Mortgage Bank are lent hands to the respective banks?

*Sri S. NIJALINGAPPA.—They are.

Sri H. B. SHAH.—May I know whether the seven posts of Deputy Registrar were created against substantive posts in the old Mysore area?

Sri S. NIJALINGAPPA.—Yes.

Sri H. B. SHAH.—May I know whether the seven posts of Deputy Registrars are in addition to the permanent cadre of Deputy Registrar?

Sri S. NIJALINGAPPA.—No, sir.

Sri H. B. SHAH.—May I know whether all the seven posts were created on the eve of the re-organisation?

Sri S. NIJALINGAPPA.—I do not think so.

Sri K. L. NARASIMHAIAH.—May I know the duties of the Deputy Registrar?

Sri S. NIJALINGAPPA.—They have been stated here, in answer to cl. (d) They are rather very long. My friend can get the information from there.

Sri V. SRINIVAS SHETTY.—Am I to understand that there are no Deputy Registrars in South Kanara?

Sri S. NIJALINGAPPA.—That is true.

Mr. SPEAKER.—In answer to (g) the words in brackets “entire State” might mean the entire new State whereas what is actually meant is only the entire old Mysore State. The necessary correction may be made.

Dr. R. NAGAN GOWDA.—Has the seniority list of these 7 officers and the 2 from Bombay been prepared?

Sri S. NIJALINGAPPA.—This question is coming up often. I have already said where exactly it is being considered.

Number of Employees covered by the Employees' State Insurance Scheme.

Q.—2121. Sri G. ANNA RAO (Afzalpur).—

Will the Government be pleased to state :—

(a) the total number of employees covered by the Employees' State Insurance Scheme ;

(b) the benefits provided to the employees under this scheme ?

A.—Sri B. VAIKUNTA BALIGA (Minister for Labour and Legal Affairs).—

(a) About 50,000 according to present computation. Actuals will be known after registration work is completed in April 1958.

(b) Benefits will be provided to the employees in accordance with the provisions of the Act. Four benefits namely Sickness Benefit, Maternity Benefit, Disability Benefit and Dependents are payable in cash by the Employees' State Insurance Corporation and the fifth will be in kind, i.e., the Medical Benefit provided both to the employees and their families, in different scales in accordance with Employees' State Insurance Act, 1948. Under Medical Benefit :

1. Employees get out-door treatment, Hospitalisation, specialists services, ambulance provision and drugs including special medicines as well as medicines prescribed by Specialists.

2. Families get out-door treatment including supply of special medicines that can be prescribed by Insurance Medical Officers and domiciliary confinement facilities for the insured person's wife.

Sri G. ANNA RAO.—What is the total insurable population of employees and the proportion covered by the scheme ?

Sri B. VAIKUNTA BALIGA.—I do not understand what is meant by insurable population. Is it limited to the workers employed or is it the population of any particular area that the member has got in his mind ?

Sri G. ANNA RAO.—Not the population of a particular area but the employees who can be insured ?

Sri B. VAIKUNTA BALIGA.—The answer says that it is 50,000 according to the present computation.

Sri G. ANNA RAO.—I am not asking about the present computation. Does this cover the whole of the employees or the insurable employees under the scheme now ?

Sri B. VAIKUNTA BALIGA.—The number 50,000 is the number of persons who will be receiving of benefit when the scheme is introduced. If on the other hand any other sub-head information is wanted with regard to the figures, I would say I would require notice.

Sri G. ANNA RAO.—Even as regard this 50,000 which are the concerns where registration is going on ?

Sri B. VAIKUNTA BALIGA.—I do not have that information at the moment. If it is wanted I can gather it, but it was not asked for in the question and that is why it has not been got ready.

Sri G. ANNA RAO.—What is the share of the State Government in this insurance ?

Sri B. VAIKUNTA BALIGA.—This insurance has not as yet been introduced. When expenses are incurred I will be in a position to tell the member the exact amount.

Sri G. ANNA RAO.—What is the maximum number of families to be allowed on list of panel of practitioners ?

Sri B. VAIKUNTA BALIGA.—Even the panel has not been got ready as yet. It is to be introduced by the 31st May. The various kinds of benefits are being categorised and the panel will be prepared in connection with that.

Sri G. ANNA RAO.—What is the amount provided in the current budget to meet the expenses ?

Sri B. VAIKUNTA BALIGA.—The Hon'ble Member has read the budget and he must be good enough not to ask for that information.

Sri J. B. MALLARADHYA.—Is the scheme introduced at all in Mysore State ?

Sri B. VAIKUNTA BALIGA.—It is going to be introduced by the 31st May 1958.

Sri J. B. MALLARADHYA.—In answer to (a) it is stated that about 50,000 employees would be covered according to present computation. What is the number which is going to be excluded from the purview of the scheme?

Sri B. VAIKUNTA BALIGA.—I do not understand the question. When the number of persons proposed to be covered is mentioned, there is no idea of excluding anybody from the purview of this scheme.

Sri G. ANNA RAO.—Does the scheme cover only the industrial employees of the Government or the employees in the private sector also?

Sri B. VAIKUNTA BALIGA.—There is no distinction between employee and employee.

Sri C. K. RAJAI AH SETTY.—Is there any State Corporation?

Sri B. VAIKUNTA BALIGA.—Four benefits, namely, Sickness Benefit, Maternity Benefit, Disability Benefit and Dependents Benefit are payable in cash by the Employees State Insurance Corporation and the fifth will be in kind, i.e., the medical benefit provided both to the employees and their families, in different scales in accordance with Employees' State Insurance Act.

Sri C. K. RAJAI AH SETTY.—Is there any State Life Insurance Corporation?

Sri B. VAIKUNTA BALIGA.—There is a Central Corporation and the moneys are disbursed and spent through the Government.

Sri C. K. RAJAI AH SETTY.—How is it then that you have mentioned 'State Insurance Corporation' in the reply?

Sri B. VAIKUNTA BALIGA.—That is a small error.

Sri K. S. SURYANARAYANA RAO.—Has it come to the notice of Government that some of the industrial concerns have not been crediting their share to the State Employees' Provident Fund.

Sri B. VAIKUNTA BALIGA.—Government is aware of that and is trying to collect it.

Sri K. S. SURYANARAYANA RAO.—What action has it taken to collect it?

Sri B. VAIKUNTA BALIGA.—Government is trying to collect it.

Sri G. ANNA RAO.—Is it a fact that the expenses have increased very much because the State Insurance Corporation has laid down certain standards of treatment?

Sri B. VAIKUNTA BALIGA.—I have got here the Employees' State Insurance Scheme and I can either lay it on the Table of the House or give it to any Hon'ble Member who wants it.

Stopping of Increments of Sub-Inspector of Excise, Gulbarga Division.

Q.—2252. Sri S. SHARAN GOWDA (Jewargi).—

Will the Government be pleased to state:—

(a) whether it is a fact that increments of one Sri Aquabul Ahamad Shariff, Sub-Inspector of Excise, Gulbarga Division, were stopped by the then Deputy Excise Commissioner of Gulbarga, Sri M. R. Madhusudan Rao, for being involved in corruption of a very serious nature;

(b) if so, the result of the inquiry, if any, and the reasons for not taking further action by the present Deputy Excise Commissioner, Gulbarga?

A.—Sri MOHAMED ALI (Minister for Excise and Rural Industries).—

(a) No.

(b) Does not arise in view of the reply to (a).

[Sri S. SHARAN GOWDA asked supplementary questions in Urdu and the Minister replied in Urdu].

Sri V. SRINIVAS SHETTY.—Sir, I rise to a point of order. It looks as though it is a private conversation between the Hon'ble Member and the Minister. Under the rules we are entitled to put supplementaries, but now I am at a loss to understand what supplementaries I should ask. So I

(SRI V. SRINIVAS SHETTY)

submit that it is in the interest of the House that these things may not be carried on between two members only keeping all the other members in the dark.

Mr. SPEAKER.—Questions and answers are of a public nature and they are the property of the whole House. The only point is that whether every Hon'ble Member is in a position to follow every question and answer if it is put and answered in a language not known to most of the members. Apart from that, so far as possible it would be better if questions are put in a language which is mostly understood by members. In this respect I cannot prescribe any rules as such because the Hon'ble Members are at liberty to speak in whatever language they like. It is also open to the Hon'ble Minister to speak in whatever language he likes.

As I have already stated, it is better that the Hon'ble Members should make it a point to speak in a language which would be understood by the rest of the House. In this case, I could have interpreted, but the difficulty is that I could not understand all of it.

Sri V. SRINIVAS SHETTY.—That would be dangerous, Sir.

Mr. SPEAKER.—If it was purely in Hindi, I could have understood the questions and answers. But the language used was more or less Urdu and that was the reason why I was unable to follow in some places. I would like to translate, but I hope Hon'ble Members would not turn me into an Interpreter.

Sri V. P. DEENADAYALU NAIDU.—Apart from the Speaker's offer to interpret, I would like to submit that it is necessary that the members of this House should be able to follow the proceedings and also put supplementaries. Otherwise, it would amount to curtailing the privilege of the members to know what is happening. Therefore the questions and answers must be intelligible to all sections of the House. With great respect, I should say that nobody meant that the Chair should be turned into an Interpreter. But the

point is that both the member and the Hon'ble Minister are capable of speaking a language which is understood in the House. I know that the Hon'ble Member knows English very well.

Mr. SPEAKER.—He knows Kannada well, besides English. I have already clarified matters. In a way the whole thing was somewhat humorous. I do not know how the Hon'ble Members felt about it, but I did enjoy it.

Sri J. B. MALLARADHYA.—It has helped to relieve the monotony.

Sri S. SHARAN GOWDA.—I would like to know whether the Sub-Inspector continues on the same post.

Sri MOHAMED ALI.—Only the increment has been stopped. It means that he is on the same post.

Working of Co-operative Societies in Tumkur Taluk.

Q.—2292. Sri G. N. PUTTANNA (Tumkur).—

Will the Government be pleased to state:—

(a) the number of Co-operative Societies working in Tumkur Taluk since 1940;

(b) the number and names of societies liquidated since 1940;

(c) whether the shareholders have been paid any amount after liquidated;

(d) the action taken against the persons who are responsible for liquidation?

A.—Sri S. NIJALINGAPPA (Chief Minister).—

(a) Fifty.

(b) Seven.

- 1 Tumkur District Co-operative Central Bank (old).
- 2 Hiredoddavadi Co-operative Society.
- 3 Belagumba Co-operative Society.
- 4 Chikkagundagal Adikarnataka Co-operative Society.
- 5 Tumkur Town Weavers Co-operative Society.
- 6 Kesthur Sri Dhanalakshmi Co-operative Society.
- 7 Obalapura Adikarnatak Co-operative Society.

(c) Share amounts have been refunded to the share-holders in the Kesthur Sri Dhanalaxmi Co-operative Society. Action is being taken in respect of remaining Societies.

(d) Steps are being taken to file disputes and bring the properties into sale.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಫ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ತುಮಕೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 50 ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಪೈಕಿ ಏಳು ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಲಿಕ್ವಿಡೇಟ್ ಆಗಿವೆಯೆಂದು ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಪೈಕಿ ಲಿಮಿಟೆಡ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳೆಷ್ಟು? ಅನ್-ಲಿಮಿಟೆಡ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳೆಷ್ಟು?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಫ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—(ಸಿ)ಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಕೆನೂರು ಧನಲಕ್ಷ ಸೊಸೈಟಿಯ ಫೇರ್ ದಾರರಿಗಲ್ಲ ಫೇರ್ ಮೊಬಲಗನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಸೊಸೈಟಿಗಳೆಲ್ಲ 1940ಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆಯೇ ಲಿಕ್ವಿಡೇಟ್ ಆಗಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಇತರ ಸೊಸೈಟಿ ಫೇರ್ ದಾರರಿಗೇಕೆ ಅವರ ಫೇರ್ ಹಣವನ್ನೂ ವಾಪಸ್ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ?

*ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಎಲ್ಲಾ ಸೊಸೈಟಿಗಳೂ 1940ಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆಯೇ ಲಿಕ್ವಿಡೇಟ್ ಆಗಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಯೇ ಒಂದು ಸೊಸೈಟಿ ಮಾತ್ರ 1940ರಲ್ಲಿ ಲಿಕ್ವಿಡೇಟ್ ಆಗಿದೆ. ಆದರೆ ಯಾವ ಯಾವ ಸೊಸೈಟಿ ಯಾವಾಗ ಲಿಕ್ವಿಡೇಟ್ ಆಯಿತೆಂಬ ವಿಚಾರಗಳೆಲ್ಲ ನನ್ನಲ್ಲಿವೆ. ಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನೂ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಬೆಳಗು ಬ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿ 1954ರಲ್ಲಿ ಲಿಕ್ವಿಡೇಟ್ ಆಯಿತು. ತುಮಕೂರು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ತಾರೀಖು 1ನೆಯ ಮೇ 1943ರಲ್ಲಿ ಲಿಕ್ವಿಡೇಟ್ ಆಯಿತು. ಕಿರಿದೊಡ್ಡವಾದಿ ಸೊಸೈಟಿ ತಾರೀಖು 10ನೆಯ ಫೆಬ್ರವರಿ 1942ರಲ್ಲಿ ಲಿಕ್ವಿಡೇಟ್ ಆಯಿತು. ಚಿಕ್ಕ ಗುಂಡಾಗಲಿ ಅಧಿಕರ್ಣಾಳು ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿ ತಾರೀಖು 10ನೆಯ ಜೂನ್ 1956ರಲ್ಲಿ ಲಿಕ್ವಿಡೇಟ್ ಆಯಿತು. ಇನ್ನು ತುಮಕೂರು ಟೌನ್ ಎಕ್ಸೆಂಸರ್ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿ: ಕೆನೂರು ಸೊಸೈಟಿ ಇವುಗಳು ಲಿಕ್ವಿಡೇಟಾದ ತಾರೀಖು ಈಗ ನಡಕ್ಕೆ ನನ್ನಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆಲ್ಲ ಇದೆ. ಕೆಲವುಕಡೆ ಫೇರ್ ಮೊಬಲಗನ್ನು ವಾಪಸ್ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಫ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ಓಬಳಾಪುರ ಅಧಿಕರ್ಣಾಳು ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ತಾರೀಖು 25ನೆಯ ನವಂಬರ್ 1956ರಲ್ಲಿ ಲಿಕ್ವಿಡೇಟ್ ಆಯಿತು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಫ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ಬೆಳ್ಳಾವಿ ಮತ್ತು ಜೋಡಿ ಅಣ್ಣಾಪುರ ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ದುರುಪಯೋಗವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಫ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ಹಣವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿರತಕ್ಕವರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವೇನಾದರೂ ಪ್ರಾಸಿಕ್ಯೂಷನ್ ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಹಣ ವಸೂಲ್ಯಾದಲು ತಕ್ಕ ವಿರ್ಪಾದುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಫ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ಇಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಹಣ ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಮನೆಗಳನ್ನು ಹಾಳು

ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಹಣ ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿ ರತ್ನವರ ಬಗ್ಗೆ ಏನುಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದೀರಿ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಹಾಗೆ ಹಣವನ್ನು ಯಾರೂ ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಜನರ ಮನೆಯೊಳಗಡೆ ಹಾಳಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹಣ ವಸೂಲ್ಯಾದತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ನೂಡನೆಗಳೇನಿವೆ ಅವುಗಳೆಲ್ಲ ನಾನು ಮಾನ್ಯತೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಫ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ಬೆಳಗಾವಿ ಸೊಸೈಟಿಯ ಬಗ್ಗೆ 10-15 ಜನರಿಂದ ಎರಡು ಮೂರು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಆವರಿಗೆ ನೋಟೀಸ್ ಕೊಟ್ಟು ಅವರ ಅಸ್ತಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಜಪ್ತಿಮಾಡಿ ಹಣ ವಸೂಲ್ಯಾದಿರತಕ್ಕ ಅಂತ ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಇಲ್ಲ.

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—What is the amount involved in each of the Societies?

Sri S. NIJALINGAPPA.—It is a long list. I am prepared to supply it to the Hon'ble Member, if he so wants.

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—What is the total amount of all the societies put together?

Sri S. NIJALINGAPPA.—The whole thing will not exceed Rs. 13,000.

Sri C S. HULKOTI.—May I know if the liquidation proceedings are pending since a long time?

Sri S. NIJALINGAPPA.—Possibly it was very difficult to lay hands on the properties; they have to search out the properties.

Sri C S. HULKOTI.—Is liquidation in the hands of officials or non-officials?

Sri S. NIJALINGAPPA.—It is done by the official liquidator.

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—May I know the amounts due to the district bank and the apex bank?

Sri S. NIJALINGAPPA.—The first four societies owe money to the apex bank. Some of the dues have been recovered. The last three do not owe money to the apex bank.

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—What is the extent of the loan outstanding and overdue?

Sri S. NIJALINGAPPA.—I want notice to answer this question.

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—Are there any time barred loans?

Sri S. NIJALINGAPPA.—It is difficult to give a reply. I have no records with me.

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—Will the Government please make arrangements to file suits in cases of outstanding sums?

Sri S. NIJALINGAPPA.—In some cases suits have been filed.

1-30 P.M.

Mr. SPEAKER.—I do not know whether there is the question of time barred loans.

Sri S. NIJALINGAPPA.—No.

Sri J. B. MALLARADHYA.—In reply to (b) it is stated that the society is an old one. How many young societies are there?

Sri S. NIJALINGAPPA.—That means 'comparatively'. If my friends want to know the dates on which they were registered, I shall give.

Sri J. B. MALLARADHYA.—No. What is the exact decretal amount in respect of each of these societies?

Sri S. NIJALINGAPPA.—I want notice.

Sri B. V. DESAI.—Has any amount been realised out of these 7 societies?

Sri S. NIJALINGAPPA.—Some amounts have been realised from them. I shall place the details on the table of the House.

Sri V. P. DEENADAYALU NAIDU.—Were there reports about the working of these institutions before they were taken into liquidation?

Sri S. NIJALINGAPPA.—Before they were taken into liquidation, every attempt was made to revive them and to recover as much as possible. Because the members did not take any interest and it was thought impossible to carry on the work of the societies they were taken into liquidation.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಫ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ಒಂದು ಸೊಸೈಟಿಯ ಲ್ಲದ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರು ಹಣ ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸಿರುವುದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಒಂದು ಕೇಸೇನು, ಎಷ್ಟೋ ಬಂದಿದ್ದವು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಫ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ಅದರಮೇಲೆ ಏನಾದರೂ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಾ? ಅಥವಾ ಅವರ ಮೇಲೆ ಪ್ರಾಸಿಕ್ಯೂಷನ್‌ನಾದರೂ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಇದು ಬಹಳ ಹಳೆಯದು ಹಿಂದೆ ಆಗಿರುವುದನ್ನು ಈಗ ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಫ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ಬೆಳ್ಳಾವಿ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿ ಒಂದರಲ್ಲೇ ನಲವತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಹಣ ದುರುಪಯೋಗವಾಗಿರುವುದು ತಮಗೆ ತಿಳಿದಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ವಿಚಾರಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಫ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ಜೋಡಿ ಒಬ್ಬಳಾಪುರದ ಸೊಸೈಟಿ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಏನೂ ಉತ್ತರ ಕೊಡದೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಉತ್ತರ ನನ್ನಲ್ಲಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನನ್ನ ಕಡೆಗೆ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ವಿಚಾರಿಸಿ ನಂತರ ವಿವರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಫ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿದೆ. ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರೇ ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ? ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರು ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಏಕೆ ಮಾಡಬಾರದು?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ನಾನು ಇರುವುದು, ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರಿಗಿಂತ ಸದಸ್ಯರುಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಗೊತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಅದರ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಉಹೆಯಮೇಲೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಅಥವಾ ಸತ್ಯಾಂಶದಮೇಲೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಅದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟನಂತರ ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಫ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ಇಂಥ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಮೇಲೆ ಎಂಟು, ಹತ್ತು ಅಶೀಲು ಕೇಸುಗಳನ್ನು ನಾನೇ ಹಾಕಿದ್ದೆ. ಇವೆಲ್ಲ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿ ಶಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರಗಳು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಫ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ಈ ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿದ್ದವರು ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಬಡ ರೈತರ ಮನೆಗಳನ್ನು ಜಪ್ತಿ ಮಾಡಿ ಅವರ ಎತ್ತುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಫ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ಈಗರಾದರೂ ಕೂಡ ಈಗ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್‌ವರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಟ್ ಮಾಡಿಸುತ್ತೀರಾ?

Sri S. NIJALINGAPPA.—It is a suggestion for action.

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—The Hon'ble Member said just now that he has filed 7 or 8 appeals. Is he directly interested in those cases?

Sri S. NIJALINGAPPA.—I cannot answer that question.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Who was the President of the Obalapura Adikarnatak Co-operative Society when it went into liquidation?

Sri S. NIJALINGAPPA.—I want notice.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—What were the assets of that society when it went into liquidation?

Sri S. NIJALINGAPPA.—The amount is small. Action is being taken.

Surcharge proceedings have been instituted and some of the share-holders are being proceeded against.

Dr. R. NAGAN. GOWDA.—May I know whether there is an officer known as the Liquidation of Societies Officer in the State Co-operative Department who takes charge of such societies?

Sri S. NIJALINGAPPA.—It is that officer who is in charge of the Tumkur Society.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ನರಸಿಂಹಯ್ಯ.—ಈ ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಲಿಮಿಟೆಡ್ ಎಷ್ಟು ಮತ್ತು ಅನ್‌ಲಿಮಿಟೆಡ್ ಎಷ್ಟು?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಉತ್ತರ ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

Sri G. B. SHANKAR RAO.—Supplementary to (c): May I know whether the amounts of share-holders were fully refunded or only rateable distribution was made?

Sri S. NIJALINGAPPA.—In the case of one society, namely, the Kesthur Sri Dhanalakshmi Co-operative Society, it has been fully paid. In the case of others, the amount has not been fully paid.

Extension of Concessions given to Depressed Class to Scheduled Caste

Q.—2324. Sri M. M. J. SADOJATH-APPAIAH (Harapanahalli).—

Will the Government be pleased to state:—

whether all the concessions given to Depressed Class people are extended to Scheduled Class people also?

A.—Sri R. CHENNIGARAMAIAH (Minister for Local Self-Government):—

Yes.

Sri M. K. BOMME GOWDA.—What is the difference between Scheduled Castes and Depressed Classes?

***Sri R. CHENNIGARAMAIAH.**—In the former Mysore State they were called Depressed Classes and subsequently they were termed as Scheduled Castes. In the whole of India they are known as Scheduled Castes.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—What are those concessions referred to in the question?

Sri R. CHENNIGARAMAIAH.—There is a Government order in that behalf.

There are a number of concessions with regard to education, house construction, sinking of wells, construction of hostels, etc.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ರೇವಣ್ಣಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಕಾಡು ಗೊಲ್ಲರನ್ನು ಈ ಷೆಡ್ಯೂಲು ಕ್ಯಾಸ್ ಪಂಗಡಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿದ್ದೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಈ ಪಂಗಡ ಸೇರಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ರೇವಣ್ಣಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಇನ್ನು ಯಾವ ಯಾವ ಪಂಗಡಗಳು ಸೇರಿವೆ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಯಾವ ಯಾವ ಪಂಗಡಗಳು ಸೇರಿವೆ ಎನ್ನುವುದು ಪ್ರಸಿದ್ಧರಿಂದ ನಿರ್ಧಾರವಾಗತಕ್ಕ ವಿಚಾರ. ಅದು ನಮಗೆ ಸೇರಿದ್ದಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಲ್ಲಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

Sri J. P. SARWESH.—Is there any difference between the Hyderabad Scheduled Caste list and the old Mysore Scheduled Caste list?

Sri R. CHENNIGARAMAIAH.—There is difference in name.

Construction of a Bridge on the Suvarnavathi River on the Way to Biligiri Rangaswamy Betta.

Q.—2436. SrImathi KEMPAMMA (Kollegal).—

Will the Government be pleased to state:—

(a) whether it is a fact that they propose to construct a bridge across Suvarnavathi river on the road from Yelandur to Biligiri Rangaswamy Betta;

(b) if so, when?

A.—Sri H. K. VEERANNA GOWDH (Minister for Public Works):—

(a) Yes.

(b) The tenders received in respect of the work are under examination and the work will be taken up soon after the contract is fixed.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆಂಪಮ್ಮ.—ಈ ಕಾಮಗಾರಿಯ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಬಂದಿರುವ ಟೆಂಡರುಗಳೇನು?

***ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.**—ಎರಡು ಟೆಂಡರುಗಳು ಬಂದವು.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆಂಪಮ್ಮ.—ಟೆಂಡರುಗಳು ಬಂದ ತಾರೀಖು ಯಾವುದು?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—1957ನೇ ಇಸವಿಯ ಆಖ್ಯೆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಂದಿವೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆಂಪಮ್ಮ.—ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರನ್ನು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿ ಸೇತುವೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಎಷ್ಟು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸುತ್ತೀರಿ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ಎರಣ್ಣ ಗೌಡ.—ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ, ನಾನಾಗಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ಎರಡು ಚಿಂಡರುಗಳು ಮಾತ್ರ ಬಂದವು. ಈ ಎರಡರ ಪೈಕಿ ಅತ್ಯಂತ ಕಡಮೆ ಇದ್ದದ್ದು ನಮ್ಮ ಪೆಡ್ಯೂಲರ್ ರೇಟಿಂಗಿಂತ ಶೇಕಡ 20ರಷ್ಟು ಜಾಸ್ತಿ ಇತ್ತು. ಎರಡರ ಪೈಕಿ ಕಡಮೆಯಾಗಿರುವ ಚಿಂಡರನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳ ಬೇಕೆಂದು ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದರು. ಶೇಕಡ 20ರಷ್ಟು ಜಾಸ್ತಿ ಕೊಡುವುದು ಸೂಕ್ತ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವಿಸರಾಯಿತು. ಪಕ್ಕದ ಕೊಳ್ಳೆ ಗಾಲ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಉಡುತೊರೆ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ ಏಳರಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಪೆಡ್ಯೂಲರ್ ರೇಟಿಂಗಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು. ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿಯೇ ಶೇಕಡ 20ರಷ್ಟು ಜಾಸ್ತಿ ಕೊಡುವುದು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ, ಬೇರೆ ಚಿಂಡರು ಏಕೆ ಕರೆಯ ಬಾರದು, ಅಥವಾ ಇದೇ ಚಿಂಡರು ದಾರರೇ ಕಡಮೆ ರೇಟಿಗೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಯೇ ಹೇಗೆ ಎಂದು ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಗೆ ಫೈನಲ್ ತಿಂಗಳು 22ನೆಯ ತಾರೀಖು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅವರಿಂದ ಉತ್ತರ ಬರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅವರಿಂದ ಉತ್ತರ ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ಮುಂದಿನ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. 1957-58ರ ಬಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಚಿಂಡರು ತೊಂದರೆಯಿಂದ ಹಣವನ್ನು ಬರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲ. ಈ ವರ್ಷ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ತೆಗೆದಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

Sri U. M. MADAPPA.—On a point of order, Sir. Can a Minister sleep in the House, Sir?

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—The Hon'ble the Law Minister is sleeping, Sir.

Sri B. VAIKUNTA BALIGA.—I was fully absorbing all that my friend Sri Muckannappa was saying. Sir. (Laughter).

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಫ್. ಬೋರಣ್ಣ ಗೌಡ.—ಪೆಡ್ಯೂಲರ್ ರೇಟಿಂಗಿಂತ ಚಿಂಡರ್ ರೇಟು ಶೇಕಡ 20ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಿಮೆಂಟು ಮತ್ತು ಕಬ್ಬಿಣದ ಬೇರೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಚಿಂಡರ್ ರೇಟ್ ಜಾಸ್ತಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ಎರಣ್ಣ ಗೌಡ.—ಒಂದೊಂದು ಬಾಬಿಗೂ ಯಾವ ರೀತಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಬಂದಿರುವ ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 20ರಷ್ಟು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಚಿಂಡರ್ ರೇಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಫ್. ಬೋರಣ್ಣ ಗೌಡ.—ಶೇಕಡ 20ರಷ್ಟು ಜಾಸ್ತಿ ರೇಟ್ ಬಂದಿರುವ ಚಿಂಡರುಗಳನ್ನು ಅಪ್ಪೋವ್ ಮಾಡಿಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ಎರಣ್ಣ ಗೌಡ.—ಅ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಸ್. ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡ.—ಪೆಡ್ಯೂಲರ್ ರೇಟನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡುವಾಗ ಕಬ್ಬಿಣ ನಿಮೆಂಟ್ ಇವುಗಳ ಬೇರೆ ಏನಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಅಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ಎರಣ್ಣ ಗೌಡ.—ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

Sri D. DEVARAJ URS.—What difficulty is there for Government to call for tenders again?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ಎರಣ್ಣ ಗೌಡ.—ಸರ್ಕಾರದವರು ಚಿಂಡರು ಕರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ರೀ-ಟೆಂಡರ್ ಕರೆಯಲು ಏನು ತೊಂದರೆ ಇದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಚಿಂಡರ್ ಕರೆದಿರುವುದು 1957ನೇ ಇಸವಿಯ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಐದಾರು ತಿಂಗಳೂ ಇದನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡದೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ಎರಣ್ಣ ಗೌಡ.—ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರು ಚಿಂಡರನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು 1958ನೆಯ ಇಸವಿ ಫೆಬ್ರವರಿ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಬರೆದರು. ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಚಿಂಡರ್ ರೇಟು ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಬೇರೆ ಚಿಂಡರ್ ಏಕೆ ಕರೆಯಬಾರದೆಂದು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಎನ್ಸಿಮೇಟ್ ಯಾವಾಗ ತಯಾರಾಯಿತು?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ಎರಣ್ಣ ಗೌಡ.—1957ನೇ ಇಸವಿ ಯಲ್ಲಿ ಜುಲೈ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಚೀಕ್ಸ್ ಸ್ಟಾಂಕ್ಷ್ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಹಾಗಿದ್ದು ಮೇಲೆ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ಎರಣ್ಣ ಗೌಡ.—ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ವಿವರಗಳಿಲ್ಲ. ಇರುವ ವಿಷಯ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಯಾವ ಯಾವ ಬಾಬಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂದು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರು ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ರಿಪೋರ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲ ಅವಲಂಬಿಸುತ್ತದೆ.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—What was the difficulty for Government to order straightaway calling for re-tenders instead of giving discretion to the Chief Engineer?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ಎರಣ್ಣ ಗೌಡ.—ಅದೇ ಸ್ವಾಮಿ ಹೇಳಿರುವುದು. ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಗೆ ಪುನಃ ಚಿಂಡರ್ ಕರೆಯಿರಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. 'Why not you call for re-tenders' ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—May I take it, Sir, that there is no difference between the two—"call for tenders" and "why not you call for tenders"?

Sri H. K. VEERANNA GOWDH.—Both are same.

Sri J. B. MALLARADHYA.—Sir, have the Government any reason to believe that the two have combined and given the lowest tender and what is the reason for Government not accepting the lowest tender?

Sri H. K. VEERANNA GOWDH.—I have already said. The rates quoted are abnormally high. They are nearly 20 per cent higher than the schedule

rate. So Government have asked: 'why not you call for re-tender'.

Sri J. B. MALLARADHYA.—Is the Government willing to accept that tender if the Chief Engineer again sends it back and wants it to be accepted?

Sri H. K. VEERANNA GOWDH.—How can I answer questions with IF's and BUT's, Sir? I am awaiting the reply from the Chief Engineer.

Sri B. V. DESAI.—What is the estimated cost of the work?

Sri H. K. VEERANNA GOWDH.—4.5 lakhs.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ದೇಸಾಯಿ.—ನರ್ಕಾರದವರು ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ತಾವೇ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬಹುದೇ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಮಾಡಬಹುದು. ಅದಕ್ಕೆ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆಂಪಮ್ಮ.—ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—4½ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ.

Increment files pending in the Office of the Excise Commissioner.

Q.—2478. Sri N. BASVANT RAYA (Yadgiri).—

Will the Government be pleased to state:—

(a) whether it is a fact that numerous files are pending disposal in the office of the Excise Commissioner in regard to increments, leave and efficiency bar, pertaining to Excise Inspectors of Hyderabad-Karnatak;

(b) if so, the reasons for not disposing the said cases for such a long time?

A.—Sri MOHAMED ALI (Minister for Excise and Rural Industries).—

(a) No file regarding increment or leave is pending. Regarding efficiency bar, two cases are pending.

(b) The reasons for the delay in the disposal are that in one case the service register of the official has not been received and in another case the receipt of the appeal file from the Board of Revenue, Andhra Pradesh, is awaited.

ಶ್ರೀ ಎ. ಒ. ಬಸವಂತರಾಯ.—ನರ್ವಿಸ್ ರಿಜಿಸ್ಟರು ತಲಪದೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ಹೊಣೆಗಾರರು ಯಾರು?

***Sri MOHAMED ALI.**—Sir, I have not followed the question.

Mr. SPEAKER.—He wants to know why there is delay and if there is delay, who is responsible for it.

Sri MOHAMED ALI.—In one case, the Service Register has been called for and in the other case, some files and papers from Andhra Pradesh Government have been called for.

ಶ್ರೀ ಎ. ಒ. ಬಸವಂತರಾಯ.—ನರ್ವಿಸ್ ರಿಜಿಸ್ಟರು ಬಂದಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಹೊಣೆಗಾರರು ಯಾರು?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಶರಣಗೌಡ.—ನರ್ವಿಸ್ ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಯಾರಿಂದ ಬಂದಿಲ್ಲ?

Sri MOHAMED ALI.—Service Register has been called for from the District Excise Officer.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಶರಣಗೌಡ.—ದಿನಿಕ್ಕಕ್ಕೆ ಎಕ್ಸೈಸ್ ಆಫೀಸರು ಅಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ ಅಲ್ಲವೆ?

Sri MOHAMED ALI.—We have not received because they have not sent it.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಶರಣಗೌಡ.—ನರ್ವಿಸ್ ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ ತಾರೀಖು ಯಾವುದು?

Sri MOHAMED ALI.—A reminder has been sent.

Sri S. SHARAN GOWDA.—I want to know the date.

Sri MOHAMED ALI.—I have not got that detail with me.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಶರಣಗೌಡ.—1ನೆಯ ನವೆಂಬರ್ 1956 ನಂತರ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೀರೋ ಅಥವಾ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೀರೋ?

Sri MOHAMED ALI.—Sir, it is quite clear that papers were called for after the Reorganisation of the State.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಶರಣಗೌಡ.—ರಿಮೈಂಡರ್ ಕಳುಹಿಸಿದ ತಾರೀಖು ಯಾವುದು?

Mr. SPEAKER.—Have you got the date of the reminder? He wants it.

Sri MOHAMED ALI.—That detail is not with me.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ನಿಧಾನವಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ನಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಕಾಗದಪತ್ರ ಅಂಧಪ್ರದೇಶದ ರೆವಿನ್ಯೂ ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಅಂಧಪ್ರದೇಶದ ರೆವಿನ್ಯೂ ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಈ ಕಾಗದಪತ್ರಗಳು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—(a) ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ನೋಡಿ. Increments, Leave ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೂ pending ನಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—May I know why the documents concerning the official went before the Revenue Board? Was there any appeal by the official concerned?

Sri MOHAMED ALI.—Before the reorganisation of the State the official had filed an appeal to the Board of Revenue, Hyderabad.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—The Hon'ble Minister was pleased to say that they have not received the file. Will the Minister assure that he will call for the file immediately and dispose of the case?

Sri MOHAMED ALI.—We have recently issued a reminder and if there is any further delay necessary action will be taken against the concerned official.

Sri G. ANNA RAO.—May I know whether any officer was deputed to bring the records?

Sri MOHAMED ALI.—Wherever it was necessary, this measure was taken. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮತ್ತೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, reminder ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು.

ಶ್ರೀ ಎ. ಭೀಮಪ್ಪನಾಯಕ್.—ಅವರು ಕಳುಹಿಸಿಲ್ಲ; ಹೈಲು ಬಂದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹೀಗೆಯೇ ಮುಂದುವರಿದರೆ ನಾಕರ ಗತಿಯೇನು? Will the Hon'ble Minister see that it is received immediately.

(No reply)

Steps taken for the Removal of Untouchability in the State.

Q.—2531. **Sri MANJAPPA ULLAL** (Karkal).—

Will the Government be pleased to state :—

(a) the steps taken for the removal of untouchability in the State;

(b) the steps taken in this behalf especially in villages?

A.—**Sri R. CHENNIGARAMAIAH** (Minister for Local Self-Government).—

(a) Under Article 17 of the Constitution, untouchability is abolished and its practice in any form is forbidden. The Parliament has also passed the Untouchability (Offences) Act, 1955, prescribing severe punishments for this offence.

Government is taking all possible steps to promote the educational and economic interests of the Scheduled Castes, Scheduled Tribes, Ex-Criminal Tribes and Nomadic Tribes in this State. Various schemes relating to the following items are sanctioned by Government :—

1. Grant of Scholarships to the scheduled Castes students.
2. Hostel facilities.
3. Starting of Agricultural Colonies.
4. Construction of houses.
5. Drinking Water Wells.
6. Legal Aid.
7. Economic aid to development of crafts.

These schemes aim at improving the social and economic conditions and thereby removing the stigma of untouchability.

(b) All the Deputy Commissioners and the Inspector General of Police have been instructed to enforce the provisions of the Untouchability (Offences) Act, 1955 and to implement them. Government also propose to assist such of the caste Hindus who wish to build houses in new Harijan colonies to the extent of ten per cent of the houses to be newly built.

ಶ್ರೀ ಮಂಜಪ್ಪ ಉಳ್ಳಾಳ್.—ಅನ್ವೃತ್ಯತಾ ನಿವಾರಣಾ ಕಾನೂನು ಜಾರಿಯಲ್ಲದೆಯೆಂದು ಪೊಲೀಸಿನವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಗೊತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಮಂಜಪ್ಪ ಉಳ್ಳಾಳ್.—ಗೊತ್ತಿದ್ದ ಮೇಲೂ, ಅನ್ವೃತ್ಯತಾ ನಿವಾರಣಾ ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಕಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳದೆ ಇದ್ದರೆ ಪೊಲೀಸಿನವರ ಮೇಲೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವವರು ಯಾರು?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಪೊಲೀಸಿನವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೂ ಅವರು ಕೇನು ಹಾಕದೆ ಇದ್ದರೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಮಂಜಪ್ಪ ಉಳ್ಳಾಳ್.—ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ Legal Aid ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. Legal Aid ನ್ನು ಯಾವ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಅನ್ವೃತ್ಯತಾ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಕಾನೂನಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಅಂಥವರ ಮೇಲೆ ಕೇನು ಹಾಕದೆ, ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಷಿಯ ಪರವಾಗಿ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ವಾದ ನಡೆಸಲು ರಾಯರಿಗಾಗಿ ಹಣ ಸಹಾಯ ಸಹ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

Sri F. H. MOHSIN.—May I know how many offences have been registered under the Untouchability Removal Act, since the date of reorganisation?

Sri R. CHENNIGARAMAIAH.—I am sorry I have not got that information.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹನುಮಯ್ಯ.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಕಾನೂನಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ನಡೆದವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಅಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಕೇಸು ನಡೆಸಿದರೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದೇ? ಕಾನೂನಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ನಡೆದವರ ಮೇಲೆ ಕೇಸು ಮಾಡಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದೇ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ತಮ್ಮ ಕೆಲ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೇನೋ. ಕಾನೂನಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಅಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮೇಲೆ ಕೇಸು ಹಾಕಿದರೆ ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ದ್ರವ್ಯ ಸಹಾಯ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹನುಮಯ್ಯ.—(a) ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕೈಕೊಂಡಿರುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವೇನು ಎಂದು ಹೇಳಿರುವುದಕ್ಕೆ (1), (2), (3), (4), (5), (6), (7), ಎಂದು ಆರೇಳು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಇವೆಲ್ಲಾ ಅಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯತೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಿವೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹರಿಜನರ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ಉತ್ತಮಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ, ಆರ್ಥಿಕ ಮಟ್ಟ ಜಾಸ್ತಿಯಾದರೆ ತಾನೇ ತಾನಾಗಿ ಅಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋಗುತ್ತದೆಂಬ ಭಾವನೆಯಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹನುಮಯ್ಯ.—Prevention of Cow Slaughter Bill, Temple Entry Bill ಇವೆಲ್ಲಾ ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸುತ್ತವೆ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—Harijan Temple Entry ಕಾನೂನು ಅಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದೆ. Prevention of Cow Slaughter ಬಿಲ್ಲು ಮತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹನುಮಯ್ಯ.—ಈಗ ಅಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗಿದೆ, ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಇದೆ.

ಕಾನೂನೇನೋ ಇದೆ. ಆದರೆ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾನೂನಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಯಾರಾದರೂ ನಡೆದರೆ ಕೇಸು ಹಾಕಬಹುದು. ಕೇಸು ಹಾಕಿದಾಕ್ಷಣ ಅಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯತೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹನುಮಯ್ಯ.—ಅಂಥ ಕೇಸು ಎಷ್ಟು ಹಾಕಿದ್ದೀರಿ? ಒಂದೇ, ಎರಡೇ ಮೂರೇ, ಐದಾರೇ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ನಮಾಚಾರ ಬೇಕಾದರೆ ಪೊಲೀಸಿನವರಿಂದ ತರಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹನುಮಯ್ಯ.—ನಮಾಚಾರ ಬಂದರೆ ಇರುವುದರಿಂದ, ಒಂದು ಕೇಸು ಹಾಕಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದೆ. ಎಷ್ಟು ಹಾಕಿದೆ ಎನ್ನುವ ಅಂಕಗಳನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—In reply to (b), you say that you have given instructions to the Deputy Commissioner and the Inspector-General of Police. May I know the nature of instructions

you have given to the Deputy Commissioner and the Inspector-General of Police?

Sri R. CHENNIGARAMAIAH.—It is a Government Order under the Act.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—The Order is there. You say that you have instructed the Deputy Commissioner and the Inspector-General of Police. May I know what are the instructions you have given to these officers to implement the Untouchability (Offences) Act?

Sri R. CHENNIGARAMAIAH.—They are instructed to implement the order. If there is any breach of law, they are expected to take notice of it and immediately file a case.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—May I know whether Government maintains a list of villages where there is untouchability and the list of villages where there is no untouchability?

Sri R. CHENNIGARAMAIAH.—It is very difficult to maintain such statistics.

Sri J. P. SARWESH.—May I know whether the scheme of sinking separate wells for Harijans is a further step towards the amelioration of Scheduled Castes or a step towards the removal of untouchability?

Sri R. CHENNIGARAMAIAH.—I do not say that it is a further step towards the removal of untouchability, but it becomes a necessity. Under unavoidable circumstances we are giving separate wells, but it is contemplated in the Act and it is not going to improve the position in respect of untouchability.

Sri F. H. MOHSIN.—In answer to (b) it is stated: "Government also propose to assist such of the caste Hindus who wish to build houses in new Harijan colonies to the extent of ten per cent. of the houses to be newly built." When such a chance should be given to the caste Hindus, may I know whether this concession will be extended to Christians and Muslims if they want to build houses in new Harijan colonies?

Sri R. CHENNIGARAMAIAH.—There is no difficulty about it. Even now, in some places Christians are living with Harijans. But the only difficulty was with regard to caste Hindus.

Sri F. H. MOHSIN.—May I know whether assistance would be given by Government to Christians or Muslims if they want to build houses in these colonies?

Sri R. CHENNIGARAMAIAH.—They are all touchables. If they are prepared to live with Harijans, they will get this concession.

Sri V. P. DEENADAYALU NAIDU.—I have repeatedly heard the Hon'ble Minister saying 'touchables.' I would like to know whether the word 'touchables' is defined in any of these Acts. I can understand 'untouchables'; that has been defined, but is 'touchables' defined? I would like to know the legal consequence of that word in the way it is used in this House.

Mr. SPEAKER.—It is after all commonly used.

Sri V. P. DEENADAYALU NAIDU.—Provision is made for separate wells in these areas. Does it not amount to perpetuating untouchability in spite of the Act? Are you not conniving at this offence?

Sri R. CHENNIGARAMAIAH.—Gradually we are trying to create common colonies. Till then we cannot make these poor Harijans suffer without water.

ಡಾ|| ಕೆ. ನಾಗಪ್ಪ ಅಳ್ಳ.—ಈ ತನಕ ಈ ಪಾಂತ್ಯ ದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಿಕರ'ಚರಂ' ಕಾರೋನಿ ಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಅಗ್ರಿಕರ'ಚರಂ' ಕಾರೋನಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅವು ಇರುವ ಜಾಗಗಳ ವಿವರಗಳು ಇಲ್ಲ.

Sri C. K. RAJIAH SETTY.—Is it not desirable to have separate wells for Harijans for 'hattis' or colonies which are far away from town or village limits?

Sri R. CHENNIGARAMAIAH.—That is also one of the ideas and even in such places where Harijans live by the side of caste Hindus, it has become necessary to provide separate wells.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಸುಬ್ಬಯ್ಯನಾಯ್ಕ.—ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ನಿವಾರಣೆಗೆ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕವಾಗಿ ಕೈಕೊಳ್ಳಲಾದ ಕ್ರಮ ಏನಿದೆ? ಮತ್ತು ಅದು ಯಾರಿಂದ ಆಗಬೇಕು?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ವಾಗಿ ಎಲ್ಲರಿಂದಲೂ ಆಗಬೇಕು. ಇದರಲ್ಲಿ ಸರ್ವಜನ ಹಿಂದುಗಳ, ಮುಂದುವರಿದ ನಾಗರಿಕರ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇದೆ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬುದ್ಧಿವಾದ

ಹೇಳಿ, ಸಮಾಜದ ಈ ಕುಂದು ಕೊರತೆ ನಿವಾರಣೆ ಯಾಗಬೇಕು. ಎಲ್ಲರಿಂದಲೂ ಈ ಕೆಲಸವಾಗಬೇಕು.

Sri BALWANT RAO.—What steps the Government have taken to change the minds of orthodox Hindus especially in villages?

Sri R. CHENNIGARAMAIAH.—Government cannot force orthodox Hindus to do a particular thing. Government have passed a certain enactment under which untouchability is not recognised and even the orthodox Hindus are not expected to observe untouchability under the Act.

ಶ್ರೀ ಇ. ನಾರಾಯಣಗೌಡ.—ಈವರೆಗೆ ಈ ಹರಿ ಜನ ಕಾರೋನಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನ ಸರ್ವಜನ ಹಿಂದು ಗಳು ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ, ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರೂ, ಸರ್ವಜನಹಿಂದುಗಳೂ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ಪದ್ಧತಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಪಕ್ಕಪಕ್ಕದಲ್ಲೆಯೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಹೊಸಕೋಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ, ಗ್ರಾಮದ ಜನಗಳು ಆ ಕಾರೋನಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಹೊಸದಾಗಿ ನಿವೇಶನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. Common wells ಮತ್ತು Community Centre ಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ರೇವಣ್ಣನಿದ್ದಪ್ಪ.—A. K. wells, A. D. wells ಎಂದು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಎರಡು ಭಾವಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಇರುವುದು ಸರಿಯೇ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಕೊಡುತ್ತಾ ಇರುವುದು ನಿಜ. ಆದರೆ ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ರೇವಣ್ಣನಿದ್ದಪ್ಪ.—ಹೀಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ, ನೀವಾಗಿ ನೀವು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ಹೆಚ್ಚುವಾಡಿದ ಹಾಗೂ ಗುವುದಿಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—A. K., A. D. ಎನ್ನುವುದು ಹೊರದಾಗಿ, ಅದು ಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹೇಗೌಡ.—ಈ ಕಾನೂ ನನ್ನು ಅಕ್ಷಿನ್ನೆಟ್ಟಿರುವ ಬದಲು, ಅದನ್ನು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಪ್ರಚಾರ ವಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಹರಿಜನ ಸೇವಕ ಸಂಘ ಮತ್ತು ಇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳವರು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹೇಗೌಡ.—ಅದು ಸಾಲದು. ಬಡ್ಡೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಮೀಸಲಾ ಗಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಬಡ್ಡೆಟ್ಟನ್ನು ಒದಿಸೋಡಿ.

Sri S. SHARAN GOWDA.—Is there untouchability among the Harijans?

Sri R. CHENNIGARAMAIAH.—There is to some extent.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಶರಣಗೌಡ.—ಮಾದಿಗರ ಹೊಲೆಯರು ಒಂದೇ ಭಾವಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಕುಡಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಅವ

ರಿಬ್ಬರೂ ಒಂದೇ ಭಾವಿಯಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವಂತೆ ಮಾಡಿ, ಅವರಲ್ಲೇ untouchability ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಎಲ್ಲ ರಲ್ಲೆಯೂ ಪರಿಹಾರವಾದರೆ ಇವರಲ್ಲೆಯೂ ಪರಿಹಾರ ವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಮಂಜಪ್ಪ ಉರ್ದಾಳ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು 'ಹೊರೆಯರು' ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಪಯೋಗಿಸಿದರು, ಅದು ಪಾರ್ಲಮೆಂಟರಿಯ ಅಥವಾ ಅರ್ಹಪಾರ್ಲಮೆಂಟರಿಯ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—It is not unparliamentary. (Sri Manjappa Ullal was standing when the Minister rose to reply). When too many Hon'ble Members stand and begin to talk, it is much better for the Hon'ble Minister not to reply, because I have not allowed any single member to put his question. After I allow a single member to put his question, the reply may be given.

Sri R. CHENNIGARAMAIAH.—Very well, Sir.

Sri V. SRINIVAS SHETTY.—The Hon'ble Minister was pleased to say that legal aid would be given if prohibition case were launched against caste Hindus. In view of the fact that the term 'legal aid' is comprehensive, will the Government 'consider legal aid being given to Harijans in all cases where they are involved in civil as well as criminal cases ?

Sri R. CHENNIGARAMAIAH.—I think, that has not been contemplated. Of course, legal aid is a vague term which has not been clarified.

Sri V. SRINIVAS SHETTY.—Where Harijans are parties in civil court and where they cannot defend themselves, will the Government consider giving legal aid to these poor people ?

Sri R. CHENNIGARAMAIAH.—That will be considered.

[Sri L. B. BIRJE put his supplementary in Marathi.]

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಜನರ ಕಾರ್ಯವಾದರೆ, ಜನರಿಗೆ ವಹಿಸಿದ ಯಾವ ಕಾರ್ಯ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಕಾನೂನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಪಾನ ನಿರೋಧ ಕಾನೂನಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಎಷ್ಟೋ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ, ಆದರೆ ಆ ಕಾನೂನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ಬರಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

Sri B. RACHIAH.—Is not untouchability subsisting at all levels among the various caste Hindus themselves ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

Sri B. RACHIAH.—What steps Government have taken to remove untouchability existing among caste Hindus themselves ?

Mr. SPEAKER.—That does not arise here.

ಶ್ರೀ ಮಂಜಪ್ಪ ಉರ್ದಾಳ್.—ಸ್ವಾಮಿ, 'ಹರಿಜನ' 'ಹೊರೆಯ', 'ದಿಕ್ಕ' ಎನ್ನುವ ಪದಗಳನ್ನು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ, ಇದನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಲು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಈ ಜಾತಿಯ ಹೆಸರಿನ, ಎಲ್ಲ ಮನುಷ್ಯರಿಗೂ ಒಂದೇ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು ? ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜಾತಿಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹೆಸರುಗಳಿವೆ. ಇದನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಲಿಂಗಾಯತ, ಒಕ್ಕಲಿಗ ಮುಂತಾದ ಹೆಸರುಗಳಿವೆ. ಹೆಸರಿನಿಂದ superior ಅಥವಾ inferior ಎಂದು ತಿಳಿಯುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

(Sri B. K. Nagur rose.)

Mr. SPEAKER.—Question hour is over.

ಯಾರಾದರೂ ರೆಪ್ರೆಸೆಂಟೇಟಿವ್ ಮಾಡುವುದಿದ್ದರೆ ನನ್ನ ಚೇಂಬರಿಗೆ ಬಂದು ಹೇಳಬಹುದು, ಅನುಮತಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ನಾಗೂರ್.—ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಕಾಗದ ಏಕೆ ಬರೆಯಲಿಲ್ಲ ?

QUESTIONS FOR ANSWERS ON THE DAY

(but not taken up)

Maximum Subsidy for Irrigation Wells

Q.—135. Sri M. HANUMANTHIAH (Nelamangala).

Will the Government be pleased to state:

the maximum subsidy granted to each ryot in Nelamangala taluk during 1951 and 1952 in respect of irrigation wells ?

A.—Sri M. P. PATIL (Minister for Revenue).—

Vide statement appended.

(SRI M. P. PATIL)

Statement showing the particulars of Subsidy sanctioned to several ryots in Nelamangala Taluk during 1951 and 1952 (Two calendar years).

Sl. No.	Name of ryot	Amount of subsidy sanctioned	Paid in first instalment		Paid in second instalment	
			Date of payment	Amount Rs.	Date of payment	Amount Rs.
1951						
1	Sriyuths— Hussainkhan, S/o. Nurkhan, Thotanhalli.	500	19-4-49	250	14-3-51	250
2	S. R. Anantharamiah, Sulkunte	500	24-9-51	500	...	...
3	Chikkanna, S/o. Thorappa, Smt. Byamma, W/o. Kempahonniah	500	26-9-51	250	18-2-52	250
1952						
1	P. Mallanna, S/o. Doddaparwathiah, Sondekoppa.	500	28-3-52	250	...	Not paid
2	Govindappa, S/o. Laxmiah, Kenchanapura	500	31-3-52	250	...	Do
3	Hanumaiah, S/o. Chunchappa, Mavinakommanahalli	500	31-3-52	250	...	Do
4	Gangaiah, S/o. Chamugappa, Maragondanahalli.	500	31-3-52	250	...	Do
5	Mariyappa, S/o. Chikkanna, Kambal	500	31-3-52	250	...	Do
6	Chikkarudriah, S/o. Veerappa, Kambal.	500	12-6-52	250	...	Do
7	Channaveeraswamigalu.	250	6-10-52	250	...	...
8	Thirumaliah, Maragondanahalli.	250	6-10-52	250	...	...
9	Thippaiah, S/o. Narahariappa, Chikkamaranahalli.	250	21-10-52	250	...	...

Land not brought under cultivation under Burgi Branch, Virijanadi Nala.

Q.—808. Sri K. PUTTASWAMY (Mysore).—

Will the Government be pleased to state:—

(a) the survey number and the extent of land under Burgi Branch, Virijanadi nala, which is not brought under cultivation; and if so, since when;

(b) the survey number and the extent of land under the same nala to

which water is unauthorisedly used by the occupants for irrigation and on which penal water rate is levied (information regarding the rate and amount so collected and also the years of collection)?

A.—Sri M. P. PATIL (Minister for Revenue).—

(a) The entire extent of 240 acres and 3 guntas of land under the Burgi channel is under cultivation from 1952-53.

(b) Vide statement appended.

STATEMENT

Survey Number	Extent A. Gts.	Survey Number	Extent A. Gts.	Penal water rate levied	
				Year	Amount
293	3-20	313-3	1-00		Rs.
295	6-34	110-1	4-31	1952-53	757
296	4-28	314-1	1-20	1953-54	1,040
297	5-23	314-3	1-26	1954-55	999
298	3-37	315-1-5	1-02	1955-56	1,874
299-1	3-09	315-1-5	1-05	1956-57	1,584
299-2	2-15	315-3	1-05		
304	4-25	315-6	1-36	Total Rs.	6,254
306	5-07	317-1	1-34		
307	2-07	317-2	1-32		
308	4-29	317-3	1-29		
309-1	2-28	317-4	1-26		
309-314	5-20	323	5-03		
310	5-02	342	30-20		
311	2-29		...		
312	4-35	369	1-00		
313-1	1-32	101	2-04		
313-2	0-39	69-1	3-32		
	70-19	132-105	63-25		
Total					134-04

Foodstuffs for Examination by the Corporation.

Q.—1542. Sri T. PARTHASARATHY (Malleshwaram).—

Will the Government be pleased to state:—

(a) whether samples of food are still taken by the Corporation authorities for examination under the Mysore Food Adulteration Act although the said

Act stands repealed consequent on the application of the Central Food Adulteration Act to Mysore State in 1954;

(b) whether the Government are aware of the directions given by the Magistrates to the Bangalore Corporation Authorities to discontinue the said practice;

(c) if so, whether the said directions are being complied with by the Corporation?

A.—Sri R. M. PATIL (Minister for Health).—

- (a) Yes.
- (b) No.
- (c) Does not arise.

Export Rebate on Handloom Silk Cloth.

Q.—1571. Smt. K. S. NAGARATHNAMMA (Gundlupet).—

Will the Government be pleased to state:—

- (a) the extent of export rebate granted on handloom silk cloth sent outside the State;
- (b) the recipients of such rebate;
- (c) whether handloom weavers are also entitled to receive any percentage of such rebates?

A.—Sri MOHAMED ALI (Minister for Excise and Rural Industries).—

- (a) No such rebate is granted.
- (b) Does not arise.
- (c) Does not arise.

Assistant Secretaries and their Emoluments.

Q.—2036. Sri A. MUNIAPPA (Chickaballapur).—

Will the Government be pleased to state:—

- (a) the number and the pay scales of Assistant Secretaries working in different Secretariat departments;
- (b) out of them, the number of graduates and non-graduates?

A.—Sri S. NIJALINGAPPA (Chief Minister).—

(a) The posts of Assistant Secretaries have been since designated as Under Secretaries. There are 42 Under Secretaries in the different Departments of Government. Their grade pay is Rs. 300-25-550-30-700 or pay of the parent grade to which the officer belongs and a Special Pay of Rs. 75 per mensem.

(b) Graduates ...	...	38
Non-Graduates ...	...	4

Supply of Iron and Steel to Bhatkal Petha.

Q.—2145. Sri J. H. SHAMSUDDIN (Honawar).—

Will the Government be pleased to state:—

(a) whether it is a fact that no Iron and Steel was supplied to Bhatkal Petha in the year 1956 and 1957 for agricultural and non-agricultural purposes;

(b) if so, the reasons therefor;

(c) the action they propose to take for the supply of Iron and Steel to the people?

A.—Sri C. M. POONACHA (Minister for Home Affairs and Industries).—

(a) Yes.

(b) With regard to non-agricultural quota no dealer was proposed for Bhatkal Petha as the demand from the consumers in this area is reported to be negligible. As regards Iron and Steel materials for agricultural purposes, applications from Bhatkal Petha were called for, for the appointment of Agents, but no one came forward to deal in Iron and Steel materials.

(c) The needs of the consumers of this area are however being met from the stockists in nearby places. Any further applications from this area will be considered sympathetically.

BUDGET FOR 1958-59—DEMANDS FOR GRANTS.

Demand No. 23.—Agriculture, Horticulture, Fisheries.

40. Agriculture.

Mr. SPEAKER.—Motion moved:

“That a sum not exceeding Rs. 2,14,27,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1959, in respect of ‘Agriculture’.”

Demand No. 25—Veterinary

41. Veterinary.

Mr. SPEAKER.—Motion moved :

"That a sum not exceeding Rs. 94,58,100 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1959, in respect of 'Veterinary'."

*ಶ್ರೀ ಯು. ಎಂ. ಮಾದಪ್ಪ (ಚಾಮರಾಜನಗರ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಸಭೆಯ ಮುಂದಿರತಕ್ಕ ವ್ಯವಸಾಯ ಮತ್ತು ಪಶುವೈದ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ವ್ಯವಸಾಯದ ಬೇಡಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಮಾತನಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ವ್ಯವಸಾಯದ ಇಲಾಖೆಗೆ ಗುರುತರವಾದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿಕೊಂಡು ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬಹು ಕಾಲದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿರುವ ಮಾತುಗಳನ್ನೇ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಜನರೇ ಬೇಸರವಾಗಬಹುದು; ಆದರೆ ಎದಿಯಲ್ಲದೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಎಷ್ಟೋ ಕಾಲದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೂ ಸಹ ಆಹಾರ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಏಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಲ್ಲ, ಇಲಾಖೆಯವರು ಸರಿಯಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟಿಲ್ಲವೋ ಅಥವಾ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟು ವಿಫಲರಾಗಿದ್ದಾರೋ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಶದಪಡಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಸ್ವಾಮಿ, ಈಗಾಗಲೇ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಕೈಗೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಗಳು ಎಷ್ಟು ಫಲದಾಯಕವಾಗಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ, ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕಾದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಉಳುಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವುದು ಒಂದು ಭಾಗ, ಎರಡನೆಯದು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಹಾಯ ಸಲಕರಣೆಗಳಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚುವುದು ಎಂಬ ಮತ್ತೊಂದು ವಿಭಾಗ. ಸರ್ಕಾರ ಈ ಎರಡು ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಫಲವನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ, ತತ್ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ತಮ್ಮ ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಇದರಿಂದ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಇರ್ಷವು ಎಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿದೆ ಮತ್ತು ಇದರ ಫಲವಾಗಿ foreign exchange ದೇಶಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚಿಸಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ, ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರರ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಇಂಡೀ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲೇ ಇಂಡಿಯಾದ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರರ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿ ಬಹಳ ಗಣ್ಯವಾದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ. ಇಂಥ ಒಂದು ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರರ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಫಾರ್ಮ್ ಎಕ್ಸ್‌ಫೋರ್ಸ್ ದೊರೆಯುವ ಒಂದು ಅನುಕೂಲವನ್ನು ಅಡ್ಡಿಯಿರುವ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಡಬಾರದು ಮತ್ತು ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿರುವ ಈ ಒಂದು ಇಲಾಖೆ

ಯನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಬೇಕು, ಮರೆತು ಹಾಳುಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ಮಾತ್ರ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

1947ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಎಕ್ಸ್‌ಟೆನ್ಸಿವ್ ಕಲ್ಚುರೇಷನ್‌ಗೆ ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಆಗ್‌ಮೆಂಟೇಷನ್ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು, ಸುಮಾರು 200 ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳನ್ನು ಅವರು ಕೊಂಡುಕೊಂಡರು, ಸಂಸ್ಥಾನ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಆಗ್‌ಮೆಂಟೇಷನ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯಮಾಡಿದರು. ತತ್ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲೂ ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಆಗ್‌ಮೆಂಟೇಷನ್ ಆಯಿತು. ಅದಾದ್ದರಿಂದ ಸುಮಾರು 127 ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳಿದ್ದವು, 26 ಬುಲ್‌ಡೋಜರುಗಳಿದ್ದವು. 1956ನೆಯ ಇಸವಿಯ ಎನ್‌ಸೈಮೇಟ್ ಕಮಿಟಿ ವರದಿ ನೋಡಿದರೆ ಬಹಳ ಅಶ್ಚರ್ಯವಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿಯೂ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದರಲ್ಲಿ 1956ನೆಯ ಇಸವಿ ಅಕ್ಟೋಬರ್ 20ರದವನ 127 ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ, 15 ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ ಮತ್ತು 26 ಬುಲ್‌ಡೋಜರುಗಳು ಕೆಟ್ಟಿವೆ, 11 ಮಾತ್ರ ಚೆನ್ನಾಗಿವೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಏಕೆ ಈ ದೃಷ್ಟಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳು ಇಳಿದುಬಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಇಲಾಖೆ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸರ್ಕಾರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ತೀಕ್ಷ್ಣ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಹಾಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಬೇಕು. ಯಾವಾಗ ಇದು ಗೊತ್ತಾಯಿತೋ ಆಗ ತಕ್ಷಣ ಔಪದಿ ಕೊಡುವ ಡಾಕ್ಟರನ್ನು ಕರೆತಂದು ಔಪದಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಖಾಯಿಲೆ ವಾಸಿಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಹಾಗೆ ಮಾಡದೆ ಕೆಟ್ಟ ತಕ್ಷಣ ಔಪದಿಗಳಿಗೆ ಬಿಡುವ ಒಂದು ಕ್ರಮ ಅನುಸರಿಸಿದರು. ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವರ್ಕ್‌ಔಟ್ ಇತ್ತೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡಿ ಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ, ಸರಿಯಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ನವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಈ ದಿವಸ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ದಿವಸ ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರು 200 ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳಿಂದ ಉಳುಮೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಭೂಮಿಗಿಂತ ಸುಮಾರು 10 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಉಳುಮೆ ಮಾಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸಂಸ್ಥಾನ ಸರ್ಕಾರದವರಷ್ಟು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂಬುದಕ್ಕೆ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಕೊಡಲಿ. ಬಹಳ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತು. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಹೇಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದೂ ಗೊತ್ತಿದೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಧೋರಣೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು, ಹೆಚ್ಚು ಭೂಮಿ ಉಳುಮೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳನ್ನು ಇಂಡಿಯಿಯರ್ಸ್‌ಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾ ಹೋದರು. ಕೊನೆಗೆ ಅವು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಕೈ ಸೇರಿದವು. ಹೀಗಾಗಿ ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಆಗ್‌ಮೆಂಟೇಷನ್ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಜಯಪ್ರದವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಈ ದಿವಸದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನೋಡೋಣ. ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರರ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಇಲಾಖೆಗೆ 12 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬಡ್ಜೆಟ್ ಈ ದಿವಸ ಇದೆ. ಉತ್ಪತ್ತಿ ಹೇಗಿದೆಯೆಂದರೆ ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಆಗ್‌ಮೆಂಟೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ 88 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬರುತ್ತವೆ, ಬುಲ್‌ಡೋಜರ ಬೆಂಚ್‌ಮಾರ್ಕ್‌ನಲ್ಲಿ 5 ಲಕ್ಷ 25 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಸುಮಾರು ಆರು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಈ ದಿವಸ ಖೋತಾ ಆಗುತ್ತದೆ, ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಈ ದಿವಸ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಟ್ರಾಕ್ಟರನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತೆಗೆಯಿರಿ, ಅದರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಕೆಲವರ ವಾದವಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು

(ಶ್ರೀ ಯು. ಎ. ಮಾದಪ್ಪ)

ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾದಮಟ್ಟಿಗೆ ಸರಿಪಡಿಸಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಂಜರು ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಭೂಮಿ ಇದ್ದರೆ ತಾವೇ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹದಮಾಡಿ ಬಡವರಿಗೆ ಹಂಚುವ ಒಂದು ಮಾರ್ಗ ಕೃಷಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಯೇ ಅಂದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಈ ಆರ್ಗ ನೈಜೇಷ್ಠ ಉದ್ದೇಶವೇ ಅದು. ಈ ದಿವಸ ಆಗಿರು ವುದೇ ಬೇರೆ. ಈಗಲೂ ಕಾಲ ಮಿೂರಿಲ್ಲ. ನ್ಯಾಷನಲ್ ಎಕ್ಸ್‌ಟೆಂಷನ್ ಸ್ಕೀಂ, ಸಿ.ಡಿ. ಬ್ಯಾಂಕ್ ಇರುವ ಕಡೆ ಟಿಕ್ಸ್ ಕಲ್ ಸರ್ವನ್ಸ್ ಬಹಳವಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಅಲ್ಲ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರ್ಗನೈಜೇಷನ್ ಇವೆ, ಅನೇಕೂಬಿದೆ. 'ಅದನ್ನಾ ದರೂ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಟ್ರಾಕ್ಟರು ಮತ್ತು ಬುಲ್‌ಡೋಜರುಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಹೆಚ್ಚು ನಿಗಾ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿ ಎಕ್ಸ್‌ಟೆನ್ಷನ್ ಕಲ್ಪ ವೇಷ್ಠೆ ಜಾರಿಗೆ ತಂದು ಬಡವರಿಗೆ, ಭೂಮಿ ಇಲ್ಲದಿರು ವವರಿಗೆ ಜಮೀನು ಹಂಚುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸರ್ಕಾರ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತೆ ಬಾಯಿಲೆಯಿಂದ ಇರುವ ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳ ನ್ನೇನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಯಿಂದ ಇತ್ಯರ್ಥಮಾಡಿ, ಹಾಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಷ್ಟವಾಗದಂತೆ ಮಾಡಿ. ಇದಲ್ಲದೆಯೇ ಎಸ್ಪಿ ಮೇಟ್ಸ್ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಷಯ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಫರ್ಗುಸನ್ ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ಸ್ ಕಂಪೆನಿಯ ಒಬ್ಬ ರೆಪ್ರೆಸೆಂಟೇಟಿವ್ ಮಾತಿನ ಅಧೀನದ ಮೇಲೆ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸ್ಟೇರ್ ಪಾರ್ಟ್ ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಮತ್ತು ಬುಲ್‌ಡೋಜರುಗಳಿಗಾಗಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಎಸ್ಪಿ ಮೇಟ್ಸ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಕೊಂಡುಕೊಂಡ ಸ್ಟೇರ್ ಪಾರ್ಟ್ ಇಲ್ಲದಿರುವ ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳಿಗೆ ಅಥವಾ ಬುಲ್‌ಡೋಜರುಗಳಿಗೆ ಸರಿಹೋಗುವುದಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಜಾಗೃತ ಪಾಪನು ಮಾಡಿ ಎಂದು ಅದೇ ಸಮಿತಿಯವರು ಉತ್ತಮವಾದ ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಜಾಗೃತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಸೈಂಟಿಫಿಕ್ ಮೆಥಡ್, ಇಂಟೆನ್ಸಿವ್ ಕಲ್ಪವೇಷ್ಠೆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮಾತು. ಇದನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಬಿತ್ತನೆ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದು, ಎರಡನೆಯದು ರಿಸರ್ಚ್. ಕೆಲವು ರೋಗಗಳಿಂದ ರೈತನ ಬೆಳೆಗೆ ಆಗುವನಷ್ಟು ಕಡಮೆ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಕೆಲವು ಆರ್ಗನೈಜೇಷನ್ ಗಳಿವೆ. ಸರ್ಕಾರ ಬಡ್ತಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ಎರಡನೆಯ ಪಂಚ ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿರುವ ಹಣದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಏನೂ ಉಳಿಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ತೇಕಡ ಹತ್ತು ಭಾಗ ಕೂಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ; ಒಂದೊಂದು ಸಲ ಸೇಕಡ ಐದರಷ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ನೋಡಬೇಕಾದ ವಿಷಯ; ಇದನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು.

ವ್ಯವಸಾಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಕಾರ್ಲೇಜ್, ಎಕ್ಸ್‌ಪೆರಿಮೆಂಟಲ್ ಫಾರಂ, ರಿಸರ್ಚ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ ಎಂದೇನು ಮೂರು ಭಾಗವಿದೆ ಆ ವಿಚಾರ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಎಕ್ಸ್‌ಪೆರಿಮೆಂಟಲ್ ಫಾರಂಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಉತ್ತಮವಾದ ಫಾರಂಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಫಾರಂಗಳು

ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಕೆಲಸ, ಅವುಗಳಿಗಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಖರ್ಚು ಯಾವರೀತಿಯದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ವಿಧ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕು, ಈ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಪೆಷರೈಸೇಷನ್‌ನನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅದೇರೀತಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸ್ಪೆಷರೈಸೇಷನ್ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಸರ್ಕಾರವು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಚಾಮ ರಾಜನಗರ ತಾಲ್ಲೂಕು ಹರದನಹಳ್ಳಿ ರೀಜನಲ್ ಫಾರಂ ವಿಚಾರ ಇದೇ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ 1954 ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಅದು ಸುಮಾರು 7½ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ನಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಅದನ್ನು ನನಗೆ ವಹಿಸಿ, ನನಗೇನೂ ಸಂಭಾವನೆ ಬೇಡ, ನಾನು ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಸುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಡಾ|| ನಾಗನಗೌಡರು ಒಂದು ಖುದ್ದಾಗಿ ನೋಡಿದರು. ಈಗ 3½ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ, 4½ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಏದಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ 7½ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ನಷ್ಟವಾಗಿ ಈಗ 3½—4½ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಲೇಕ್‌ಡ್ ಇತ್ತೆಂಬುದನ್ನು ಉಹಿಸಬಹುದು. ಡಾ|| ನಾಗನಗೌಡರು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ದ್ದಾಗ ಅಲ್ಲಿಗೆಬಂದು ಒಂದೆ ಜೊತೆ ಎತ್ತು ಬಹಳ ಬಡವಾಗಿದ್ದುದನ್ನು ಕಂಡು ಹುರುಳಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಕೊಟ್ಟಿದೆಯೆಂದು ಜವಾಬು ಬಂತು. ಡಾ|| ನಾಗನಗೌಡರು ವ್ಯವಸಾಯದ ವಿಚಾರ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದವರಾದ್ದರಿಂದ ತಕ್ಷಣ ಅದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದರು. ಹುರುಳಿ ಬಂದಿದ್ದು, ಖರ್ಚಾಗಿದ್ದುದು ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿತ್ತು. ಆದರೆ ಎಷ್ಟಿವಾಗಿಯೂ ಎತ್ತುಗಳಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಸ್ಲಿಪ್ ಹಾಕಿ ಹಾಗೆ ಖರ್ಚುಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿಯಿದೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ನೋಡಬೇಕು

2-30 P.M.

ಈ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆರಿಮೆಂಟಲ್ ಫಾರಂನಿಂದ 4,78,800 ರೂಪಾಯಿ ಲುಕ್ವಾನ ಆಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಸ್ಪೆಷರೈಸೇಷನ್ ಅದರೂ ಆಗಿರಬೇಕು. ಇದರಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಕೊಂಡಿರುವ ಉದ್ದೇಶ ಸಾಧನೆಯಾಗಬೇಕು. ನಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಬಿತ್ತನೆಯನ್ನು ಪೂರೈಕೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ತತ್ವವನ್ನಾದರೂ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆದರೆ ಹಾಗೆ ಸದೈಕ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ನಾನು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಕಾರ್ಲೇಜ್ ವಿಷಯ. ಈಗ ಒಂದು ಸ್ಕೂಲು ಒಂದು ಕಾರ್ಲೇಜು ಅಷ್ಟು ಇದೆ. ವಿಶಾಲ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯವಾದಮೇಲೆ ಸ್ಕೂಲುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿವೆ. ಆದರೆ ಜೊತೆಗೆ ಖರ್ಚುಸಹ ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮತ್ತು ಖರ್ಚು ನೋಡಿದರೆ ನಷ್ಟ ಆಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಈ ಕಾರ್ಲೇಜು ಮತ್ತು ಸ್ಕೂಲುಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಜಮೀನು ಇದೆ. ಉತ್ಪತ್ತಿಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಎಲ್ಲ ಸಲಕರಣೆ ಕೂಡ ರಾಗಿವೆ. ಆದರೆ contingency ಖರ್ಚು 40 ಸಾವಿರ 50 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಆಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಭಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕಾರಣ ದಯವಿಟ್ಟು ಇದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿಮಾಡಿ ನೋಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಎಸ್ಪರಣೆ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ village level workers ತಯಾರುಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮಂಡ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ಎಕ್ಸ್‌ಪೆರಿಮೆಂಟಲ್ ಫಾರಂ

ಇದೆ. ಆದರೆ Selection Committee ಯವರು ಒಂದು ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಿದ ಜನರಿಗೆ ಅಷ್ಟೇ ಕೊಡಕ್ಕಂಥ ಕಟ್ಟು ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಬೇಕು. ಅದು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಿಕ್ಕುವ ಹಾಗೆ ಇರಬೇಕು. N.E.S. ನಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಅಷ್ಟು ಜನ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ತರಬೇತಿ ಪಡೆದು ತಯಾರು ಆಗತಕ್ಕಂಥವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ತರಬೇತಿ ಕೊಡತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ವಿಷಯ. ರೈತ ಬೆಳೆದಂಥ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಸರಿಯಾದ ಬೆಲೆಗೆ ಮಾರಲಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲ. ರೈತನ ವಿಷಯ ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ಸರಕಾರ ಹಿಂದೆ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟ ಬಂದಾಗ ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಗೋಡ್ಡಾನ್ ಕೊಡಲು ಸರಕಾರ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿದೆ. ಆದರೆ ಅದು ಸಾಕಾಗದಷ್ಟು ಇಲ್ಲ, ಹಾಗು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು weights and measures ಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಸರಿಯಾದ ಕಾನೂನನ್ನು ತರಬೇಕು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ weights and measures uniform ಆಗಿ ಇರಬೇಕು. ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಸಿಸ್ಟಂ ಪ್ರಕಾರ weights and measures ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬಹಳ ದಿವಸಗಳಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಇದುವರೆಗೆ ಸರಕಾರ ಮನಸ್ಸುಮಾಡಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಇನ್ನೊಂದು ಮಹತ್ವದ ಸೂಚನೆ ಏನೆಂದರೆ ರೈತನಿಗೆ ನಷ್ಟವಾಗದ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಇನ್ಸೂರೆನ್ಸ್ ಸ್ಕೀಮು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು. ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟೋ ವಿಷಯ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಮಾತನಾಡಲು ನನಗೆ ಕಾರಾವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣ ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

*ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಪಂಚಗಾವಿ (ಗೋಕಾಕ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗ ಸಭೆಯಮುಂದೆ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂದಿರುವ ಒಕ್ಕಲತನ ಮತ್ತು ವೆಟರಿನರಿ ಬಡ್ಡು ಹಿಡಿಯಾಡುಗಳನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಕೆಲವು ನೋಟನೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಒಕ್ಕಲತನವು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ಯೋಗವಾಗಿದೆ. ಶೇಕಡಾ 80ರಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಒಕ್ಕಲತನ ಅಧಾರವಾಗಿದೆ. ಒಕ್ಕಲತನಕ್ಕೆ ಬಡ್ಡು ಸ್ವಲ್ಪ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ 2,14,27,000 ರೂಪಾಯಿ ಹಣ ತೀರ ಕಡಮೆಯಾಗಿದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ವೆಟರಿನರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ 94,58,100 ರೂಪಾಯಿ ಹಣ ಸಹ ಕಡಮೆಯಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕಲತನ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುವುದು ತೀರ ಕಡಮೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಒಕ್ಕಲತನವು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ಯೋಗವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಪ್ರಮಾಣದಮೇಲೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಣ ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಒಕ್ಕಲತನ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗ್ಗೆ 10 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಇರಬೇಕು.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Sir, I rise to a point of order. You have given a ruling that members should not read newspapers in the House. I want to know whether Ministers can go through their files and pass orders thereon in the House.

Mr. SPEAKER.—The Ministers can look into their files and dispose them of in the House.

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಪಂಚಗಾವಿ.—ಒಕ್ಕಲತನವು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲೆಲ್ಲರತ್ತ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ಯೋಗವಾಗಿದೆ. ಈ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಜನರಲ್ಲಿ ತಾತ್ಕಾರಿ ಭಾವನೆ ಬಂದಿದೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಇತರ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕಲತನದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ರೀತಿಯ ತಾತ್ಕಾರಿ ಭಾವನೆಯುಂಟಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣದ ಅಭಾವವೇ ಕಾರಣ. ಯಾವುದೇ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿರಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಒಕ್ಕಲತನದ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯಲೇ ಬೇಕೆಂಬ ಒಂದು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ತರಸ್ಕಾರಿ ಭಾವನೆ ಹೊರಟು ಹೋಗುವುದು ಯಾರಿಗೂ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಬಾರದು. ಜನರಲ್ಲಿ ಇರುವ ಅಜ್ಞಾನವೇ ಈ ಉದ್ಯೋಗ ಬೆಳೆಯದೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಒಕ್ಕಲತನದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದರೆ ಒಕ್ಕಲತನದ ಬಗ್ಗೆ ಜನರಲ್ಲಿ ಆದರ ಭಾವ ಬರುತ್ತದೆ. ಹಾಗು ತರಸ್ಕಾರಿ ಭಾವನೆ ಆಳಿಯುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರಕಾರ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಬಂದನಂತರ ಒಕ್ಕಲತನದ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ತಾಳುತ್ತಿರುವ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಫೋರಮ್‌ನಿಂದ ಒಕ್ಕಲತನವು ಸುಧಾರಿಸಬಹುದು ಎಂಬ ಆಸೆ ನಮಗೆ ಇದೆ. ಒಕ್ಕಲತನಕ್ಕೆ ಅಗ್ರಪ್ರಾಧಾನ್ಯ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮೊದಲನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕಲತನಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಹೊಸ ಹೊಸ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನೀರಾವರಿ ಭಾವಿಗಳ ಸಹಾಯ ಕೊಡುವುದು ಬಹಳ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿಗಾಗಿ 1,100 ಭಾವಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಒಕ್ಕಲತನ ಸುಧಾರಿಸುತ್ತದೆ. ಎಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಆಗಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಕೆಲಸವಾಗಿಲ್ಲ. ಯೋಜನೆಯ ಪೂರ್ತಿಲಾಭ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಈ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಚಾರವಾಗಿಲ್ಲ. ಸಾಕಷ್ಟು ಮಾಹಿತಿ ಜನರಿಗೆ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವ ಮೂಲಕ ರೈತರು ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಭಾವಿ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ 250 ರೂಪಾಯಿ ಸಬ್‌ಸಿಡಿ ಮತ್ತು 750 ರೂಪಾಯಿ ಸಾಲ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಒಂದು ಹೊಸ ಯೋಜನೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಕೊಡಲಕ್ಕೆ ಬೇಕು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಬರ್ಚು ಬರುವುದರಿಂದ ಒಂದು ಭಾವಿಗೆ ಎರಡು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಕ್ಕಲರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಮಾಹಿತಿ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಸರಿಯಾದ ಪ್ರಚಾರ ಕಾರ್ಯ ನಡೆದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಚಾರ ಕೆಲಸವಾಗಬೇಕು. ಒಕ್ಕಲರಿಗೆ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಇದರ ಪೂರ್ಣಲಾಭ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಈ ಹೊಸ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಶು ಆರೈಕೆಯ ಸುಧಾರಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಿರುವ ಕಾರ್ಯ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವವಾದುದು. ಅಂತಹ ಯೋಜನೆಗಳಿಂದ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಬೇಕು. ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 12 ಸಾವಿರ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನೊದಗಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ನಡೆಸುತ್ತಿರುವುದು

(ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಪಂಚಗಾವಿ)

ಅತ್ಯಂತ ಉತ್ತಮವಾದ ಯೋಜನೆ. ಇದರಿಂದ ಒಕ್ಕಲು ತನದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಹಳವುಟ್ಟಿ ಸುಧಾರಿಸುವುದೆಂದು ನನ್ನ ಭಾವವೆಯಾಗಿದೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕನಕಡ್ಡಿಗಳನ್ನು ಸಿಕ್ಕಾಪಟ್ಟಿಹಾಕಿ ಅಲ್ಲಿನ ಸೂತ್ರಮುತ್ತಲರವ ಜನರು ಪಾಲಮೂತ್ರಗಳನ್ನು ವಿನರ್ಜನೆಮಾಡಿ ಹಳ್ಳಿಯನ್ನು ಹೊಲಸುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಪೂರ್ಣ ಉಪ ಯೋಗವನ್ನು ಪಡೆಯುವಂತೆ ಅವರಿಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಸ್ವಚ್ಛವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಇಡಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಕಸವನ್ನು ರಸವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುವಂಥಾದ್ದು ಭಗವದಂತಹ ಮಾತು. ಇದಕ್ಕೆ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನವರಿಂದ ಸ್ವಾಗತ ಸಿಕ್ಕಬೇಕು. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಿರಸ್ಕಾರ ಭಾವವೆಯಿದೆ. ಇಂತಹ ಮನೋಭಾವನೆ ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರುವುದು ಹೋಗಬೇಕು. ಗೊಬ್ಬರದ ಅಭಾವ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳಾದಮೇರೆ, ಗೊಬ್ಬರದ ಬಗ್ಗೆ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನವರಲ್ಲಿ ತಿರಸ್ಕಾರ ಭಾವನೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಯವರು ಪಾಯಿಖಾನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕು. ಗೊಬ್ಬರ ದಿಂದ ಎಷ್ಟು ಲಾಭವಾಗುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ದವರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿತು ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದೊಳಗೆ ಸುಮಾರು 12 ಸಾವಿರ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರದ ಸರಬ ರಾಜನ್ನು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಒದಗಿಸುವಂತೆ ವಿವರ್ತಿಸಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಲಿರುವ ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಿಸ ಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸು ತ್ತೇನೆ.

*ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್. ನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ (ಮುಳ ಬಾಗಿಲು).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಎದುರಿಗಿರುವ ದಿವ್ಯಾಂಡ್ ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯ ವಾದುದು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದು 10 ವರ್ಷಗಳು ಪೂರ್ತಿಯಾದರೂ ಸಹ ಇದುವರೆಗೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಆಹಾರವನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಲಕ್ಷಾರ್ಥದ ರೂಪಾಯಿ ಗಳನ್ನು ವ್ಯಯಮಾಡಿ ಹೆಚ್ಚು ಆಹಾರವನ್ನು ಬೆಳೆಯ ಬೇಕೆಂದು ಮುಂದೆ ಬಂದಿದ್ದಾ ರಾದರೂ ವ್ಯವಸಾಯದ ಇರಾಖೆ ಅಷ್ಟು ಫಲದಾಯಕವಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿಲ್ಲ. ನಾವು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದಷ್ಟು ಫಲ ದೊರಕಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ವೇನಿರಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸರ್ಕಾರ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಇರಾಖೆಯನ್ನು ನೇಮಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಇರಾಖೆಯನ್ನು ನೇಮಿಸಿದ್ದರೂ ಸಹ ನಾವು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ದಷ್ಟು ಫಲ ದೊರಕದಿರಲು ಸರ್ಕಾರದ ಹೊಣೆ ಎಷ್ಟೆಂ ಬುದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಬಿಟ್ಟಿದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಗೊಳಗಬೇಕಾದರೆ ಕೇವಲ ಮಾನವನ ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಕೃತಿ ಸಹಾಯ ಬಹಳ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿ ಸಹಾಯವೇ ಮಹತ್ವವಾದುದು. ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆಯುವ ಯೋಜನೆಯು ವಿಫಲವಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅನಿಶ್ಚಿತ ಮತ್ತು ಅಲ್ಪ ಮಳೆಯ ದೆಸೆಯಿಂದ ಯಾವೊಂದು ಬೆಳೆಯೂ ಆಗದೆ ರೈತರ ಮನಸ್ಸು ನಿಜವಾಗಿ ನೋಯುತ್ತಿದೆ. ಕೋಲಾರದಲ್ಲಿ ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ವ್ಯವ ಸಾಯ ರಾಧದಾಯಕವಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳು

ವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡತಕ್ಕವರಿಗೆ ಅವರ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಆಶೀರ್ವಚನಗಳೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಿಷ್ಟು. ದಿನೇ ದಿನೇ ತಾನು ಕೃಷಿ ಗೋಸ್ಕರ ಎಷ್ಟೊಂದು ಹಣವನ್ನು ವ್ಯಯ ಮಾಡಿದರೂ ಅವನ ಬಡತನ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ. ರೈತನ ಸ್ಥಿತಿ ಕುಸಿದುಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಕ್ಷಾಮಕ್ಕೆ ಒಲ ಯಾಗುತ್ತಿರುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯಮಾಡಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸು ತ್ತೇನೆ.

ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿಜವಾಗಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ನೀರಾವರಿ ಭಾವಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಿಬೇಕು. ಹೆಚ್ಚು ಕುಟುಂಬಗಳಿರುವ ಕಡೆ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕುಟುಂಬಕ್ಕೊಂದೊಂದು ಭಾವಿಯಾ ದರೂ ಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಅನೇಕ ಮಂದಿ ಬಡವರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಬರ್ಚಿನಿಂದ ಭಾವಿ ತೆಗೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅದ್ದ ರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವರ ನೆರವಿಗೆ ಬರಬೇಕು. ಸಾಲದ ರೂಪವಾಗಿಯಾದರೂ ಅವರಿಗೆ ಹಣ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಗ್ರಾಂಟು ನೆಪಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಒಂದು ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಯೇ ಹೊರತು ಬೇರೆ ಇನ್ನಾವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಖಂಡಿತ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಮಳೆಯ ಅಭಾವ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚಿತ ವಾಗಿಯೇ ಒಂದು ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ಯೋಜನೆ ಯನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯಾವರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಧಕ್ಕೆ ಬಾರದಂತೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು, ಮಳೆಯ ಅಭಾವ ಇರುವ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಲು ಅದಕ್ಕನುಗುಣ ವಾಗಿ ಸಾಲವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಅರೀತಿ ಸಾಲವನ್ನು ಒದಗಿಸುವಾಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರತಿಫಲದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಡಬಾರದು. ನೀರಾವರಿ ಪಂಪುಗಳನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು. ಅದರಿಂದ ಬರ್ಚು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ರೈಲ್ವೆ ಪೊಲೀಸ್ ಹಾಕಿದರೆ ಬರ್ಚು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ನೀರಾವರಿ ಪಂಪುಗಳನ್ನು ಹಾಕಬೇಕಾದರೆ, ಬಲ್ ಪೊಲೀಸ್‌ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು. ಸ್ಪೀಡ್ ಪೊಲೀಸ್‌ನಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಬಹಳ ಅನಾನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಉತ್ತಮವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಯೋಚಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಣ ಸಾಕರ್ದವನ್ನೊದಗಿಸಬೇಕು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ದೇಶ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಅದರಲ್ಲೂ ವ್ಯವ ಸಾಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ನಮಗೆ ಧನ ಸಂಪತ್ತು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೇಕು. ಮೂಕಪ್ಪಾಣಿಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗಾಗಲೇ ಅನೇಕ ಪಶುವೈದ್ಯ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಆಗಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹೇರಳ ವಾಗಿದೆ. ಕೆಲವು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಶುವೈದ್ಯಾಲಯ ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ತಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ವಿಷಯ ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್. ನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ.—ನನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕು ಶ್ರೀನಿವಾಸಪುರದ ವಿಷಯ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ 1947ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ನಟವರು ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಒಂದು ಪಶುವೈದ್ಯಶಾಲೆಯನ್ನು ಕೊಡು ತ್ತೇವೆಂದು ವಾಗ್ದಾನ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಈಗಾಗಲೇ 1957ನೇ ಇಸವಿ ಕಳೆಯಿತು. ಈಗ 1958ನೇ ಇಸವಿ

ಯಲ್ಲದ್ದೇವೆ. ಮಂಚಿನಹಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ರಾಯರ
ಪಾಡು ಯಲ್ಲೂರು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಪಶುವೈದ್ಯ ಶಾಲೆ
ಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು.
ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸೆಯವರು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮಗಳವರು
ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅವರ ಭಾಗವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರ
ದವರು ತಮ್ಮ ಭಾಗವನ್ನು ಜಾಗೃತಿ ಕೊಟ್ಟು
ಕೂಡಲೆ ಅಲ್ಲಿ ಪಶುವೈದ್ಯ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯ
ಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ
ಜಿಲ್ಲೆಯಾದ ಒಮ್ಮೊಗ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 8-10 ಮೈಲಿಗೆ
ಒಂದೊಂದು ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಇದೆ. ಕೋರಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ
ರಾಜದರೋ 20-25 ಮೈಲಿಗಳವರೆಗೂ ಒಂದು
ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಇಲ್ಲ. ಪಾಣಿ ಸಂಪತ್ತು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಲು
ಮೊದಲಿಗೆ ಗೊಳಿಗಳನ್ನು ಉಚಿತವಾಗಿ ಒದಗಿಸು
ತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇತರ ಸಮೀಪ
ಸಂಚರಿಸುವ ಪಾರಂಭಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೊರಟ
ದ್ದಾರೆ. ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಎ.ಎ.ಎಸ್. ಮತ್ತು
ಸಿ.ಡಿ. ಬಾಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಗೊಳಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದನ್ನು
ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಗೊಳಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸದೆ ಇದ್ದರೆ
ರೈತರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆಂಬುದು
ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ
ಪಾಣಿ ಸಂಪತ್ತು ಹೆಚ್ಚಾಗಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದೆ
ಎದಿಯಿಲ್ಲದೆ ಕೆಳಮಟ್ಟದ ತಳಿಗಳು ಆಗುತ್ತಿವೆ. ಇತ
ರ ಸಮೀಪ ಸಂಚರಿಸುವ ಕೆಲವೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತಿ ಕರವಾ
ಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಅದು ನಿಷ್ಫಲವಾಗಿದೆ.
ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಐದಾರು ಮೈಲಿಗಳ ಸುತ್ತ
ಮುತ್ತಲಿನಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲೆಡೆ 20-25 ಮೈಲಿಗಳ
ದೂರದಲ್ಲೇ ಈ ಸಂಚರಾಗಿದ್ದರೆ, ಅದರಿಂದ ಏನು
ಉಪಯೋಗ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ನಾಥ್ಯ! ನುಮಾರು
ನಾಲ್ಕೈದು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಇದು ಇನ್ನೂ
ಪ್ರಯೋಗದಲ್ಲಿಯೇ ಇದೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ನಮಗೆ
ಹೆಳೆಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡಿ, ಅಥವಾ
ಹಿಂದಿನ ಪದ್ಧತಿಯಂತೆ ಗೊಳಿಗಳನ್ನು ಉಚಿತವಾಗಿ
ಕೊಡತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಡಲೇ
ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನೋಟಿಸಿನ ಭಾಷಣವನ್ನು
ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎ. ಬೋರಣ್ಣ ಕೋಡೆ (ಬೀಲೂರು).—
ಸ್ವಾಮಿ, ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇರತಕ್ಕ ದಿವ್ಯಾಂಡನ್ನು
ಫುಟ್ಪಾಕಿಯಂತಾ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೂಡ
ಬೇಕೆಂದು ಆಶಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ನಾವು ಜಮೀನು
ಸಂಬಂಧವಾದಂಥ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ
ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ ಎಂದರೆ ಈಗ ತಾನೆ ಮಾನ್ಯ
ಮಿತ್ರರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ ಅವರು
ನಾವು ಎಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ಸ್ವಯಂ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆ
ಯನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅಷ್ಟು ಜಾಗೃತ
ಸ್ವಯಂ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲ. ಲಕ್ಷಾಂತರ
ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಆಹಾರ ಉತ್ಪನ್ನ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಬಿಡು
ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಿ
ಪಡಿಸಿದರು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಕೆರೆ
ಗಳು ಇದ್ದು ಪ್ರಕೃತಿ ಬಹಳ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾ
ಇದ್ದರೂ ನಮಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಆಹಾರವನ್ನು ಬೆಳೆದು
ಕೊಳ್ಳಲಕ್ಕೆ ಏನು ತೊಂದರೆ ಇದೆ ಎಂದು ಯೋಚನೆ
ಮಾಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶ ಈ ಭಾಗದ ಉದ್ಯೋಗ
ಸ್ವರೂಪ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲ.
ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂ
ಕಿನಲ್ಲೂ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಆಗ್ರಿಕಲ್ಚರರ್ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಟರು
ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಕೆಲಸ ಏನು ಎಂಬುದು ನಿಗದಿ
ಯಾಗಿ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಅವರ ಕೆಲಸ ಗುಳಿ ಮಾರು

ವುದು, ಬೀಜ ಮಾರುವುದು ಎಂದು ಹೇಳಿ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥ
ರನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಹಾಳಾಯಿತು.
ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ತರಮೇಲೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು
ಅಥವಾ ಆ ಇರಾಪೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಎಷ್ಟ
ಜನರನ್ನು ಪ್ರಾಣಿ ಕೊಟ್ಟು ಮಾಡಿದರೆ, ಎಷ್ಟು ಜನರನ್ನು
ಸಸ್‌ಪೆಂಡ್ ಮಾಡಿದರೆ ಎಂದರೆ ಅದು ಒಂದು
ನಂಬ್ಬೆಯೇ ಸಾಕು. ಬೇರೆ ದೇಶದವರು ಬಹಳ ಮೇಧಾ
ವಿಗಳು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಇಲ್ಲಂದ ಕೆಲವರನ್ನು ಅರು
ತಿಗಳು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ಅಲ್ಲಿ ಕಳುಹಿಸುತ್ತೀರಿ.
ಅವರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ.
ಅಲ್ಲಿನು ಕುದಿತ ಕಲಿತುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾರೋ
ಅಥವಾ ಅಲ್ಲಿನಾದರೂ ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ
ಎಷ್ಟಯ ಕಲಿತುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.
ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಅಫೀಸರುಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸುತ್ತೀರಿ.
ಚಿಕ್ಕ ನೌಕರರನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ಏನೇ
ಇರಲಿ, ಯಾವ ರೀತಿ ಅವರು ಮುಂದುವರಿದಿದ್ದಾರೆ,
ಯಾವ ಯಾವ ರೀತಿ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡು
ತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಅದನ್ನು
ಇಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ತರಲು ಅವರು
ಶ್ರಮವಹಿಸಿದ್ದರೋ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾರಾ
ದರೂ ಒಬ್ಬ ರೈತ ತನಗಿರತಕ್ಕ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಅವರ
ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟರೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಪರಿಹಾರ ಮಾಡಬೇಕು
ಎನ್ನುವ ಯೋಚನೆಯೇ ಅವರಿಗೆ ಇಲ್ಲ. ಆಗ್ರಿಕಲ್ಚರರ್
ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಟರುಗಳು ಯಾರಿದ್ದಾರೆ ಅವರು ಯಾವ ರೈತ
ನಿಗೆ ಯಾವ ಸಲಹೆಬೇಕು, ಯಾವ ಬೆಳೆಯನ್ನು
ಬೆಳೆಯಬೇಕು, ಅದರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತ
ದೆಯೇ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಲಹೆ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ.
ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅವರಲ್ಲರನ್ನೂ ಗುಳಿ ಮಾರುವುದು,
ಗೊಬ್ಬರ ಮಾರುವುದಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಿದ್ದಾರೆ. ಎತ್ತಿಗೆ ಏನು
ಖಾಯಿರೆ ಆಗಿದೆ, ಯಾವ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆದರೆ ಉತ್ತಮ
ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ.
ಅಥವಾ ಬೆಳೆಗೆ ಏನಾದರೂ ರೋಗ ಹತ್ತಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ
ಏನು ಔಷಧಿ ಹಾಕಬೇಕು ಎನ್ನುವುದೂ ಕೂಡ ಅವರಿಗೆ
ಗೊತ್ತಿರುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸ್ಥಿತಿ ಹೀಗಿದೆ. ಪ್ರತಿ
ಯೊಂದು ಕಡೆಯೂ ಕೂಡ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆರಿಮೆಂಟರ್ ಫಾರಂ
ಅಂತ ಮಾಡಿ ಒಂದು ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ರೈತರಿಂದ
ಬಡಿಸಿಕೊಂಡು, ಬೆಳೆ ಬೆಳೆದು ಯಾವ ರೀತಿ ಹೆಚ್ಚು
ಉತ್ಪನ್ನ ಉಂಟುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂಬ
ಯೋಚನೆಯನ್ನು ಅವರು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಕೀಗಾದರೆ
ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಬೇಸಾಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ
ಬರುತ್ತದೆ! ನಮಗೆ ಆಹಾರದ ಸ್ವಯಂ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆ
ಹೇಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ! ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಆಲೂಗಡ್ಡೆ ಬೆಳೆಯ
ತಕ್ಕ ಹಾಸನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ವರ್ಷವರ್ಷವೂ ಅದಕ್ಕೆ
ರೋಗ ತಗಲಿ ಬಹಳ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಆ
ರೋಗ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಕ್ರಮ
ಛೇದಿಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ಯೋಚನೆ
ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ! ಇಲ್ಲ. ಕೀಗಾದರೆ ರೈತನ ಗತಿ
ಏನು! ವರ್ಷವರ್ಷವೂ ರೈತನ ಸ್ಥಿತಿ ಅಥೋಗತಿಗೆ
ಇಳಿಯುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಈ ಇರಾಪೆ ಇದ್ದರೇನು
ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೇನು! ಎಂದು ರೈತನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ
ಒಂದು ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಮನೋಭಾವ ಬರುವುದು ಸ್ವಭಾ
ವಿಕ. ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು,
ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಗಮನಕೊಟ್ಟು ಪ್ರತಿ
ಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲೂ ಯಾವ ಬೆಳೆಗೆ ಯಾವ
ಖಾಯಿರೆ ಬರಬಹುದು, ಅದಕ್ಕೆ ನಿವಾರಣಾಜಾಲಾಯ
ವೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು
ಎಕ್ಸ್‌ಪೆರಿಮೆಂಟರ್ ಫಾರಂನ್ನು ತೆಗೆದು ಉತ್ಪನ್ನ

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಫ್. ಬೋರಣ್ಣ ಗೌಡ)

ವಾದ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ರೈತನಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇದುವರೆಗೂ ಏನು ಕೆಲಸ ಆಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಳ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ, ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕು, ಇವತ್ತು ಆ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ, ಇವತ್ತು ಈ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನುಳ್ಳು ಡೈರಿ ಬರೆಯುವುದನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಏನಾದರೂ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಬರೋಣ ಎಂದು ಹೋದರೆ, ಆ ಇಫ್ ಸ್ಟೆಕ್ಟರು ಮೊದಲೇ ಗುಮಾಸ್ತರಿಗೆ ವಿಚಾರ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೊಡಬಾರದು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿ, 'ವಿನ್ಸಿ ನೀವು ಮನೆ ಯಲ್ಲೇ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ನುಳ್ಳು ಡೈರಿ ಬರೆದಿದ್ದೀರಾ' ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ 'ಇಲ್ಲ ಸ್ವಾಮಿ, ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೇರು' ಎಂದು ಅವರಿಂದ ಹೇಳಿಸಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಎಲ್ಲಾ ಎಷ್ಟೋ ಇದೆ. ಇವೆಲ್ಲಾ ಹೋಗಬೇಕು. ಈ ಡಿಪಾರ್ಟ್ ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಅನೇಕರಿಗೆ ಸತ್ಯ ವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವ ಮನೋಭಾವ ಇರಬ ಹುದು. ಕಳಗಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೆಲ್ಲ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ಇವತ್ತು ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿ ಇಲ್ಲದ್ದರೆ ಅವನನ್ನು ಇನ್ನು ಆರು ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಫುಟ್‌ಬಾಲ್ ಒಡ್ಡು ಹಾಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಗೆ ವರ್ಗಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಮನಸ್ಸಿಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಯಾರಿಗೂ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಆರ್ಗನೈಸರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್ ಮೆಂಟಿನ ಕೆಲಸ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದು ವಿಪಾದಕರ. ಈ ರೀತಿ ಆಗಬಾರದು. ವ್ಯವಸಾಯದ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ನೌಕರರು ಯಾರಲ್ಲೂ ಕೂಡ ತಾವು ಮಾಡುತ್ತ ಇರತಕ್ಕ ಕೆಲಸ ಇಫೀರಿಯರ್ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಬರಬಾರದು. ಈಗ ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಕಳಂಕ ಬಂದಿದೆ. ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಹತ್ತು ಎಕ್ಸ್‌ಪರಿ ಮೆಂಟರ್ ಘರಂಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಸಿ ರೈತರೂ ಕೂಡ ಅದೇ ರೀತಿ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯ ಬೆಳೆಯಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri V. SRINIVAS SHETTY (Coondapur).—Mr. Speaker, Sir, within the short space of 10 minutes it is rather difficult to say anything. The unfortunate position is that two of the most important Departments of the Government are Agriculture and Veterinary and it is unfortunate that these two Departments have not realised their importance. They are really the most important Departments so far as our village life is concerned.

Without going to any budget details, I may say that one of the most important things for developing both animal husbandry and agriculture is to take advantage of modern researches. We are so backward in this respect in our country that we must not only jump, but run for catching up with the

developments all over the world. Of course, it is a happy augury that our Government are slowly realising their responsibility in this matter. Some time ago, I paid a visit to the Hessarghatta Poultry and Dairy Farm along with some of the M.L.As. I was very much pleased to see the poultry farm but was not so impressed with the dairy farm. I was informed that there are 10,000 fowls in the poultry farm and a very modern equipment has been installed there as an incubator. A few days ago, I read a book called 'Ford's Almanac' wherein it is stated that in America even an individual is managing 10,000 fowls. We are in a fairly big State and we are very proud of having a poultry farm having 10,000 fowls.

3 P.M.

In America an individual is said to be managing a farm of 10,000 fowls. How backward are we in this respect, we can realise on a comparison. Though it is good that we have started such institutions, it is not enough. I request the Hon'ble Minister and the Government through him to revolutionise this attitude of mind and give as much funds as possible to such institutions of research.

Sri B. N. BORANNA GOVDA.—My friend may please look into the income and expenditure of the poultry farm.

Sri V. SRINIVAS SHETTY.—Of course, leaving the larger issues apart, Sir, as I look at the Statistical Map of Mysore, I find that my District of South Canara is very much neglected as regards research institutions. There is of course, a paddy research station; there is a research institution on sweet potato—very minor thing. There is a research institution on cashewnut. That is all that I find. It is a fairly progressive area and we have got a lot of crops. For example, coconut research is very important. I find recently coconut research stations were established in Mandya or some other districts in old Mysore. South Kanara is one of the most important areas where coconut is one of the important products. A research station is quite necessary, in view of the fact that our farmers are using most antedeluvian methods with

regard to coconut, we cannot get good seedlings. In the interest of the District I would request that at least one research station may be established in my District. I would have asked for more. But I would request that at least one research station may be established. We had one at Kasargod and now it has gone to Kerala. It is one of the most important products of South Kanara and I request therefore the Government to make up their mind to have at least one coconut research station in South Kanara.

Sir, I see a number of Cotton Research stations working in Mysore State. It is said that South Kanara and North Kanara would be in the forefront of Sea Island Cotton producing areas. But there is no research station at all. On the prospect of cultivating Sea Island Cotton in South Kanara and North Kanara, opinion is divided and they say that chances of success or failure are 50 : 50. I therefore say that at least there must be one research station in each district so that we may know what are the prospects with regard to cotton cultivation.

Dr. R. NAGAN GOWDA (Hospet).—If the Hon'ble Member yields, I suggest that he may look into the scheme No. 52 which refers to his own area.

Sri V. SRINIVAS SHETTY.—But no research station.

Sri H. S. RUDRAPPA.—There is a research station. My friend has not seen it. It is already there.

Sri V. SRINIVAS SHETTY.—Sir, sugarcane is one of the important crops in my district. I see a number of sugarcane research stations in almost every district but there is no research station in my district. May I request the Government to have a research station established in South Kanara in respect of sugarcane also?

Of course, we have been finding a lot of propaganda for soil-testing and probably they slowly send samples of soil to Bangalore. We have made a request to the Government to provide a soil-testing kit to each agricultural demonstrator. It is a cumbrous procedure as it is now. At least in each district, a few agricultural demonstrators should be provided with

these soil testing kits. I would even go one step further and say it would be very desirable to have one soil testing kit for each village level worker. But if that is not possible, I would request that at least a few agricultural demonstrators may be equipped with soil testing kits so that they may be able to carry out quick research and find out the quality of the soil.

Another point, Sir, with regard to the Agriculture, the Hon'ble Minister may find from the statistics that we in South Kanara have mainly oil pumps. It shows that South Kanara is the last in the list for supply of electric pumps. We have therefore to request for more electric pumps. I find from the statistics that there are 570 oil pumps and electric pumps are only 96. Whereas in Bangalore you have electric pumps numbering 1128, in Kolar district 1637, Tumkur 979, Chitaldrug 940, in South Kanara there are only 96 the least, no doubt. Therefore, Sir, we are interested in having more electric pump sets and I request that this year more attention may be paid to supply electric pumps to my district.

Another most important thing is the number of veterinary institutions. My district has the least number of veterinary institutions in the whole State. Old Mysore areas are fairly advanced in this respect. Coorg is very much advanced. North Karnataka and Hyderabad Karnataka are very backward in this. I request the Hon'ble Minister to do his very best in this matter. I find that 9 veterinary dispensaries are to be opened in the near future and I request that at least 2 dispensaries may be allotted to each taluk in South Kanara and North Kanara. I am also making a plea for North Kanara although there are my friends representing that area. I request that at least two dispensaries may be given to every taluk so that we can also come as near to Coorg and old Mysore as possible in this matter.

Another thing is that we have been trying for artificial insemination centres. It will take another century to bring about a revolution in this respect at the rate we are producing. I request the Government to establish one

(SRI V. SRINIVAS SHETTY)

artificial insemination Centre in each taluk in the very near future.

Apart from all this, Sir, I want to put before the Government that we must improve the lot of veterinary doctors. Their condition at any rate in this State looks very deplorable. If we look at Kerala, U.P., Madras and Bombay, they are given a starting salary upto Rs 175, but here, they are paid only Rs. 100. Veterinary Doctors have to spend a considerable sum on their education and they have to undergo three or four years course in the Veterinary colleges and they have to join service on a pittance of Rs. 100. I am informed that people are going outside our State and they are not willing to join duty here, because this Government is paying only Rs. 100. They cannot have private practice. It looks very ridiculous and I request the Government to take the earliest steps to improve their lot.

[SRI J. H. SHAMSUDDIN in the Chair]

Government should pay them at least what is being paid to similar class of workers in the neighbouring State.

Mr. CHAIRMAN (SRI J. H. SHAMSUDDIN).—The Hon'ble Member's time is up. He has only one minute.

Sri V. SRINIVAS SHETTY.—One thing more, Sir. I find three things are important in agriculture and veterinary, namely feed, breed and seed. There are no seed farms in my district and we want more and more farms. There is a scheme to start seedfarms in the second five-year plan of the State. I say that Government should take early steps to start at least one seed farm in each taluk of South Kanara. I have discussed the point with the people. It is very difficult to find lands. Government should acquire lands and establish seed farms in each taluk.

Another point is the establishment of as many farms for growing grass as possible. The statistics show that only 16 per cent of land is the extent available for one head of cattle in South Kanara. I therefore request that as many farms as possible may be

started in South Kanara to grow grass and distribute seeds. Thank you, Sir.

Smt. VIJAYA RAGHVENDER RAO (Chitapur).—I rise to support the demands that are before the House today. As we all know Agriculture and Veterinary go hand in hand. Although the main idea in planning has shifted to industries, agriculture continues to occupy an important place. Almost every crop in our agriculture deserves an important place in our planning. As regards foodgrains, more production is necessary because of the increasing population. More production of commercial crops is also necessary as it is important for the country's commercial plans. The Government has provided Rs. 185.56 lakhs for agricultural development.

Will it not be beneficial to a farmer to popularise the poultry development along with agriculture? Specially the principle of co-operation is of a vital importance to quicken the economic development in the rural areas. Co-operative organisations provide finance for agriculture and poultry and for storing, processing and marketing produce and also in supplying the necessities of the cultivators for agriculture and poultry.

About 7 per cent of the budget estimates will be utilised for the development of Agriculture, Veterinary and Co-operation, which comes to about Rs. 332.26 lakhs. To facilitate yield out of this estimate the cross breeding of animals in poultry and that of plants in agriculture should be immediately introduced to have long term valuable yields. Small natural farms with a high yield per acre should not be converted into vast mechanised businesses for profit. Monocultivation only should be adopted for qualitatively better crops and not mixed cultivation for more stable gains. The poultry industry should be developed on the lines of artificial hatching of eggs on a large scale and rearing of chick and adult birds, in the incubation of eggs at a specific temperature and in keeping the records of the embryonic development of the chick embryo every day. I hope poultry centre will

1958] DEMANDS FOR GRANTS, 1958-59—NO. 23. AGRICULTURE AND 1881
NO. 25. VETERINARY

be opened in our Hyderabad Karnatak area. A provision of Rs. 17,200 is made for the year 1958-59 for its establishment charges.

Will the Government kindly take note of the associated question of awards for the development works? Any person who is apt and enthusiastic and achieves positive results must be able to see the fulfilment of his efforts. The usual way of providing such encouragements is to present them a useful machinery which will enable them to develop the industries better. For example, in Gulbarga District the Rotary Club of Gulbarga presented a plough to a person whose groundnut crop was the highest in the District. So, I believe the Government will take the necessary step as regards giving encouragement to persons engaged in the agricultural field and the development of poultry.

Now as regards the key village scheme, this scheme should be introduced all over the State. The scheme provides for intensive work in the castration of bulls and breeding operations controlled by artificial insemination centres. This scheme provides millions of improved bullocks and cows. I hope the Government will take steps to spread this facility all over the State.

Veterinary research also seeks an important place and the Budget provides Rs. 38,000 for this department. It not only controls contagious diseases of the animals but also functions as the centre for carrying out important researches on animal diseases. Some of the orthopodes are parasitic on cattle and some of the nematodes and platyhelminths such as tridinnella spiralis and talina glossa, I am subject to correction, are parasitic on pigs and sheep. So the veterinary dispensaries in the State should have an attached veterinary research centre.

Lastly, the Government should take immediate steps to search some insecticides for the grain pests in the godowns. In this connection, I may quote an example. The grain pest, Alphetobins Diaperinus, completely powders the wheat. They appear in battalions causing a tremendous loss

to the total food produce qualitatively and quantitatively.

I hope the Government will kindly consider these points and take necessary action.

ಶ್ರೀ ಕುಂದೂರು ರುದ್ರಪ್ಪ (ಚನ್ನಗಿರಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ವ್ಯವಸಾಯದ ದಿವ್ಯಾಂಡನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈಗಾಗಲೇ ಮಾತನಾಡುತ್ತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಹಾರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬೆಳೆಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದೇನೋ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸಾಧುವಾದುದೇ. ಆದರೆ ಬರೀ ಬಾಯಿಲ್ಲ ಆಹಾರವನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ ಬೆಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ನಿಕಿಯ ಟಾರು ರೋಡುಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ. ಬೆಳೆಯನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವುದು ಹಳ್ಳಿಗಾಡುಗಳಲ್ಲಿ. ಈಗ ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಭತ್ತ, ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಹತ್ತಿ, ನವಣಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಲು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಈಗ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಬಂದಿರುವ ಜಿ.ಪಿ.ನವಿತೆಯ ಭೂಸುಧಾರಣೆಯ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಏನೂ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಒದಗಿಸಲು ನೋಟಿಸಿಲ್ಲ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ದನಕರುಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ತರಬೇಕು ಎಂದು ಬಾಯಿಲ್ಲ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಯೋ ಹೊರತು, ಈ ದನಗಳಿಗೆ ಮೇಯಲು ಅನುಕೂಲವಾದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಎಂದರೆ ಗೋಮಾಳವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಗೋಮಾಳವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಈ ದನಗಳು ಮೇಯುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ? ಸಾಕಷ್ಟು ಹುಲ್ಲನ್ನು ಬೆಳೆಯಲು ಭೂಮಿಯೇ ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಇವು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬದುಕುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸರಕಾರ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ, ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾದುದು ಒಳ್ಳೆಯ ಎತ್ತುಗಳು, ಬೀಜ ಮತ್ತು ಗೊಬ್ಬರ. ಇವುಗಳನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಒದಗಿಸಬೇಕಾದುದು ಸರಕಾರದ ಅಧ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ತಾವೇನೋ ಈ ರೇವೆನ್ಯೂ ಮಾನ್ಯನುಯೋ ರೂಲ್ಸ್‌ನ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ಎಕರೆಗೆ ಮೂರು ಜಾನುವಾರುಗಳು ಮೇಯುವಷ್ಟು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಈ ರೀತಿ ಎಲ್ಲ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಗೋಮಾಳವಿದೆಯೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ? ಹೀಗೆ ಅಂಕಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳಿಂದ ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ತಾವು ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ಗೋಮಾಳ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಜನಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಾಲು ದೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಇದರಿಂದ ಜನಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ತುಪ್ಪ ಬೆಣ್ಣೆ ಸಿಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಆದರೆ ದನಕರುಗಳಿಗೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಯಲು ಹುರ್ರೇ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಗೋಮಾಳಗಳೇ ಇಲ್ಲದಿರುವಾಗ ಈ ದನಕರುಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೇಗೆ ಆದಿರುತ್ತಾ, ನ್ಯಾಯ, ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಿ. ಈಗ ಹೊರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ, ಹಾಲೆಂದು, ಬೆಲ್ ಜಿಯಂ, ಈ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾದ ಡೈರಿಫಾರಂಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ದನಕರುಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಮಾಡಿ ಹೊರದೇಶಗಳಿಗೆ ಹಾಲು ತುಪ್ಪ ಮುಂತಾದುವನ್ನು ಕಳುಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಹೀಗೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ

(ಶ್ರೀ ಕುಂದೂರು ರುದ್ರಪ್ಪ)

ದನಕರುಗಳನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ತರಲು ಯಾವ ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಮವನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ದನ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಸಂಪತ್ತು. ರೈತರಿಗೆ ಬೇಕಾದುದು. ಅದರಿಂದ ಸರಕಾರ ಈಗಲಾದರೂ ಈ ದನಕರುಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಕೊಡಬೇಕು.

ಸ್ವಾಮೀ, ರೈತರಿಂದ ವ್ಯವಸಾಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಿ ಬೇಕು, ಇದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದು ಮತ್ತು ಮೊದಲನೆಯ ಐಟಂ ಎಂದು ನಮ್ಮ ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳು ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅನುಭವವಿರುವರೂ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಜಮೀನಿಲ್ಲದವರಿಗೆ ಜಮೀನನ್ನು ಸಹಾ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯೇ ಆಗದೆ ನಿರಾಶೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪೋರ್ಟ್ಯಾಹ ನೀಡಿ ಅವರನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾದುದು ಸರಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯ. ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಕಡೆ ರೈತರಿಗೆ ನಾಟಾಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಸರಿಯಾಗಿ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳೋಣವೆಂದರೂ ರೈತರಿಗೆ ನಾಟಾಗಳು ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಡಿಪೋಗಳಲ್ಲದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವುದರೊಳಗೆ ಅಲ್ಲ ಏನೂ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ಸರಿಯಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಅವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಕೂಡ ಈ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತಂದು ಹೇಳಿದ್ದೆವು. ಆಗಲೂ ಸಹ ಅವರು ತಕ್ಕ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಏನೂ ಕಾರ್ಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಆಗಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿಯಾದ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಪದೇ ಪದೇ ಈ ಮಹಾಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ನಾನು ರೈತರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ಈ ಮಹಾ ಸಭೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಅದರಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ರೈತರಿಗಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟು ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡಲು ಸರಕಾರ ಸಾಕಷ್ಟು ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರ ಮೀನ ಮೇಷ ಏಕೆ ನೋಡುತ್ತಾರೆ? ಈಗ ನಾಟಾ ಡಿಪೋಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಎಲ್ಲ ನಾಟಾಗಳೂ ಹರಾಜಾಗಿ ಹೋಗಿರುತ್ತವೆ. ಇದು ಬಹಳ ವಿಷಾದವಾದ ಸಂಗತಿ. ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಎತ್ತುಗಳು ಮತ್ತು ವ್ಯವಸಾಯದ ಸಾಮಾನುಗಳು, ಎಂದರೆ, ಕುದುರೆಗೋಲು, ಮಜ್ಜುಗಳು, ಗುಳ, ಪಟ್ಟಿ ಇತ್ಯಾದಿ. ಇದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲೂ ಒಂದೊಂದು ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಅದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಸುಲಭ ದರಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವ್ಯವಸಾಯೋಪಕರಣಗಳು ದೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ಆಗತ್ಯ. ಇದರಿಂದ ಉಳುವೆ ಮಾಡುವ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗೇನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ಗುಳ ಮುಂತಾದ ಸಾಮಾನುಗಳು ಬೇಕೆಂದು ತರಲು ಹೋದರೆ ಡಿಪೋಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನುಗಳೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದಂತೆ ಆಗಿದೆ. ನಾಟಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಮುಖಾಂತರ ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡುವಂತೆ ತಾವು ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ರೈತರಿಗೆ ಜಾನುವಾರುಗಳು ಒಂದು ಕುಟುಂಬ ಇದ್ದುಹಾಕಿ. ರೈತನ ಬಳಿ ಇರುವ ಒಂದು ಜೊತೆ ಎತ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸತ್ತು ಹೋದರೆ ಅವನ ಕೈ ಮುರಿದಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ರೈತನ ಅಸ್ತಿಯೆಲ್ಲ ದನ ಕರುಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ಒಂದು ಜೊತೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಎತ್ತುಗಳು ಬೇಕಾದರೆ 1,200 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟು ತರಬೇಕು. ಇಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಅವನಿಗೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ರೈತನು ತನ್ನಲ್ಲಿರುವ ಹಣವನ್ನೆಲ್ಲ ಜಾನುವಾರುಗಳ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿರುತ್ತಾನೆ. ದನಗಳಿಗೆ ಚಪ್ಪೆರೋಗ, ಕೊಳ್ಳೆರೋಗ ಬರುತ್ತದೆ. ದನಗಳ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಹೋದರೆ ಔಷಧಿ ಇಲ್ಲ. ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಲು ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟವರಿಗೆ ಬರೆದಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೂ ಬೇಕಾಗಿರುವಷ್ಟು ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಬೇಕು. ಅಧಿಕಾರ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಜಬರ್ಧಸ್ತಿಯಿಂದ ಮಾಡಬೇಕು. ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಹಳ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಇದಕ್ಕೆ ಗಮನಕೊಡಬೇಕು.

ತಳಿಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ರೈತರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಬೀಜದ ತಳಿಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ರೈತರಿಗೆ ಏಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬಾರದು? ಕೊನೆಯ ಪಕ್ಷ ಒಂದೊಂದು ಹೋಬಳಿಗೆ ಒಂದನ್ನಾದರೂ ಬೀಜದ ಹೋರಿ ಕೊಡಬೇಕು.

ಪಶುವೈದ್ಯ ಶಾಲೆಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಬಸವಾ ಪಟ್ಟ ಹೋಬಳಿ ಹೆಡ್ ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್ ಮತ್ತು ಅದರ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ಪಶುವೈದ್ಯ ಶಾಲೆ ಇಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಒಂದು ಆಸ್ಪತ್ರೆಯನ್ನು ತೆರೆಯಬೇಕು. ಚನ್ನಗಿರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಹೊಸಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎಣ್ಣೆ ನೆಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ತೆರೆಯಬೇಕೆಂದು ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಮಾಡದೆ ಇರುವುದು ಬಹಳ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗಿದೆ. ಕೂಡಲೇ ಇದನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಬೇಕು.

ಚನ್ನಗಿರಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಮಳಾಳ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಮತ್ತು ಒನಕೆಬಂಡೆ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಇವನ್ನು ರಿಲೀಸ್ ಮಾಡಿ ದನಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ಗೋಮಾಳವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಕಳೆದ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದೆ. ಇದು ಏನಾಗಿ ದೆಯೋ ತಿಳಿಯದು. ದಯವಿಟ್ಟು ಈಗಲಾದರೂ ತಕ್ಷಣ ಫೈವನ್ನು ತರಿಸಿ ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಏಕೆ ನಿಧಾನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಜಾಗೃತಿಯಾಗಿ ಈ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ರಿಲೀಸ್ ಮಾಡಬೇಕು.

ಮಲೆನಾಡು, ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ನಮ್ಮ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ, ಭತ್ತದ ಕಣಜವೆಂದು ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿರುವ ಜಿಲ್ಲೆ. ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಾನ್ಯ ದಿವಂಗತ ಎಚ್. ಸಿದ್ದಯ್ಯ ನವರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಎಂ. ಸಿದ್ದಪ್ಪನವರು, ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಶ್ರೀಯುತ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ ನವರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿಯೂ, ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿಯೂ ಇದ್ದರು. ಈಗ ನಮ್ಮ ರೈತರ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವರಾದ ರೈತರಾಗಿರತಕ್ಕ ಶ್ರೀಯುತ ಎಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪನವರೇ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ನಾಲ್ಕು ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ನಾಲ್ಕು ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಅದಳಿತ ನಡೆಸಿದರೂ ಎಲ್ಲ ದಿಸ್ತ್ರಿಕ್ಟ್ ಗಳೂ ಹೇಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಿವೆಯೋ ಹಾಗೆ

NO. 25. VETERINARY

ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗದೆ ಏಕೆ ಹಿಂದುಳಿದಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ನಿಮಗೆ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಬಂದುಬಿಡಿ. ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಶಕ್ತಿ ಇದ್ದರೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ವ್ಯವಸಾಯದ ಕಾಲೇಜನ್ನು ತೆರೆಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದನ್ನು ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ನೀವು ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಜಗಳ ಮಾಡಿ. ನಾವುಗಳು ನಿಮಗೆ ಬೆಂಬಲವಾಗಿದ್ದೇವೆ. ನೀವು ರೈತರ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವರು, ರೈತರಿಗಾಗಿ ಹೊಡೆದಾಡಬೇಕು, ಶಾಂತಿಯಿಂದ ಇರಬಾರದು ಎಂದು ನೊಂದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹೋದ ಸಾರಿ ಹೇಳಿದವು, ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಈ ವರ್ಷವಾದರೂ ಇದಕ್ಕೆ ಗಮನಕೊಟ್ಟು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ವ್ಯವಸಾಯದ ಕಾಲೇಜನ್ನು ತೆರೆಯಲು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಚನ್ನಗಿರಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ B.R.B. Channel ಬಂದು, ಒಂದು-ಒಂದೂಕಾಲು ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಜಮೀನು ನೀರಾವರಿಯಾಗತಕ್ಕ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬಿನ ಬೆಳೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿ ಕಬ್ಬಿನ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಟ್ಟು ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

[Sri L. B. BIRJE spoke in Marathi]

3-30 P.M.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎ. ವಿರೇಗೌಡ (ಮಳವಳ್ಳಿ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಈ ದಿವಸ ವ್ಯವಸಾಯ ಖಾತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಇರುವ 2,14,27,000 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಬಹಳ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತಾ ಬೇಸಾಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಒಂದೆರಡು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಸ್ವಾಮಿ, ಇಂಡಿಯಾದೇಶವು, ನಮ್ಮವರು ನೂರಕ್ಕೆ ಎಂಭತ್ತು ಜನ ಬೇಸಾಯದ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರತಕ್ಕ ಒಂದು ದೇಶ. ಯಾವುದೇ ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕಸ್ಥಿತಿ ಉತ್ತಮವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕಸು ಬಿನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನ ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೋ ಆ ಕಸು ಬಿನ್ನು ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡದೆ ಇದ್ದರೆ ಅಂಥ ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕಸ್ಥಿತಿ ಉತ್ತಮವಾಗಲಾರದು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಶೇಕಡ 83ರಷ್ಟು ಜನ ಬೇಸಾಯದ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೇಸಾಯದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ನಿಗಾಕೊಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕಸ್ಥಿತಿ ಉತ್ತಮಗೊಳ್ಳುವುದಲ್ಲದೆ, ಬೇಸಾಯವೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಿ ತನ್ಮೂಲಕ ಈಗಿರತಕ್ಕ ಆಹಾರದ ಕೊರತೆ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇಂದು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ 2 ಕೋಟಿ 14 ಲಕ್ಷ ಚಿಲ್ಲರೆ ರೂಪಾಯಿಗಳು ವ್ಯವಸಾಯದ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಸಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಒದಗಿಸಿರುವುದು ಕಂಡು ಬಂದರೂ ಆಪತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ದುಡ್ಡನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸಂತೋಷದ ವಿಚಾರ. ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಮುಖೇನ ಬೇಸಾಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಲ್ಪಕಾಲಾವಧಿ, ಮಧ್ಯಕಾಲಾವಧಿ, ದೀರ್ಘಕಾಲಾವಧಿ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದರ ಮುಖೇನ ಕೋಟ್ಯಂತರ ರೂಪಾಯಿ

ಗಳ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬೇಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಸಹಾಯವಾಗಿದೆ. ಈಗ ಕೊಡುತ್ತಿರತಕ್ಕ ಧನಸಹಾಯ 100ಕ್ಕೆ ಹತ್ತು ಭಾಗಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿರಲಾರದು. ಅಂಥದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಈ ಸಹಾಯ ದೊರೆಯುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಜನತೆಗೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಇಷ್ಟ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ವ್ಯವಸಾಯದ ಇಲಾಖೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೇಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ಏನೇನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದ್ದಾಗಿದೆ. ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಎಲ್ಲಾ ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಜಿಲ್ಲಾಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯ ನಡೆಯಬೇಕಾದರೆ, ಯಾವುದೇ ತಮ್ಮ ಯೋಜನೆ ಫಲಕಾರಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ದೇಶದ ರೈತಾಪಿ ಜನರನ್ನು ಮೊದಲು ತಯಾರುಮಾಡಬೇಕು. ಜನರನ್ನು ತಯಾರುಮಾಡದೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ ನಮ್ಮನೆ ಪ್ರಚಾರಮಾಡಿ ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ಉತ್ತಮಸ್ಥಿತಿಗೆ ತರುವುದು ಕನಸಿನ ಮಾತು. ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಒಂದೊಂವರೆ ಲಕ್ಷ ರೈತಾಪಿ ಜನರು ಇರುವ ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ Agricultural Inspector, ಒಬ್ಬ field man ಇಬ್ಬರೂ ಅವರು ಪ್ರಚಾರಮಾಡಿ ಹೊಸ ರೀತಿಯ ಬೆಳೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂಬುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಜಾ ಪ್ರಭುತ್ವ ರೀತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲೂ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು. ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯಲ್ಲೂ ವ್ಯವಸಾಯ ಸಂಘಗಳನ್ನೂ ಬಿತ್ತನೆ ಬೆಳೆಗಾರರ ಸಂಘಗಳನ್ನೂ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತ್ವರಿತ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಏನೇನು ಸಹಾಯ ಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿಕಲ್ಪರೂ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಟರೂ, ಫೀಲ್ಡ್ ಮೇನ್‌ಗಳೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುವಂತೆ ಮಾಡಿ, ಆ ಸಂಘಗಳು ಮಾಡುವ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ಬೆಳೆಯತಕ್ಕಂಥ ಬತ್ತನೆ ಬೀಜವನ್ನು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾನು ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನಾಗಲೀ, ಸರ್ಕಾರದವನ್ನಾಗಲೀ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆಂದು ಭಾವಿಸಬಾರದು. ಯಾವ ಸರ್ಕಾರವಿದ್ದರೂ, ಸೇಕಡಾ 83 ಜನ ಬೇಸಾಯ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಬೀಜವನ್ನು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಮನಗಂಡು, ಆಯಾ ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಬತ್ತನೆ ಬೀಜದ ಬೆಳೆಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲಾಖೆಯ ಮುಖೇನ ಮತ್ತೆ ಸಂಘದ ಮುಖೇನ ಬೇಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ಬತ್ತನೆ ಬೀಜಗಳು ಒದಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆ. ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ರೋಗಗರಾಜಿನಗಳು ಬಂದು ರೈತರು ಕಷ್ಟಕ್ಕೀಡಾಗುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಬಹಳ ಮೌತವರ್ಗಿಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಕಾಯಿಲೆ ಬೆಳೆಗೆ ಬಂದರೆ, ಅದನ್ನು ರಿಪೋರ್ಟ್ ಮಾಡಿದ ತಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯವರಿಂದ ಪರಿಹಾರ ದೊರೆಯದೆ ಇದ್ದರೆ, ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಾವು ಯೋಚನೆಮಾಡಬೇಕು. ಯಾವ ರೋಗ ಬಂದರೂ, ಸ್ಥಳಕ್ಕೆಬಂದು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಯಾವ ರೋಗ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ವಿ. ವೀರೇಗೌಡ)

ಗೊತ್ತಾಗದಿದ್ದರೆ, ಬೆಳೆಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಏನಾದರೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೆಯೇ? ಯಾರಾದರೂ ಎಕ್ಸ್ ಪರ್‌ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಯಾವ ರೋಗ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿರುವವರನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿ, ರೋಗರಾಜಿನಗಳು ಕೂಡಲೆ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ರೈತರು ಬೆಳೆ ದಂಧ ಬೆಳೆಗಳು ಹಾಳಾಗಿ, ಅವರು ಬಹಳ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಈಡಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ. ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳೂ, ಅಧಿಕಾರ ವರ್ಗದವರೂ ಇಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಮುಖೇನ ಅವರಿಗೆ ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಅವರು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ, ದಿಸ್ತ್ರಿಕ್ಟು ಹೆಡ್‌ಕ್ವಾರ್ಟರ್‌ಗಳಿಗೆ ಪ್ರವಾಸ ಹೋದಾಗ ರೈಲ್ವೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ವ್ಯವಸಾಯ ಶೋಧಕ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಡೈರೆಕ್ಟರುಗಳ ಮುಖೇನ ಅವರ ಪ್ರವಾಸದ ವಿಚಾರ ಪ್ರಕಟ ಮಾಡಿ, ಜಿಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ರೈತರ ಕಷ್ಟನುಖ ವಿಚಾರಮಾಡಿ, ತಮ್ಮ ಅಮೂಲ್ಯ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಅವರ ಮುಂದಿಡಬೇಕು. ಸಂಘದ ಮುಖಾಂತರ ಇದನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇವತ್ತಿನವರೆಗೆ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಬೇಸಾಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕು, ಆಹಾರದ ಅಭಾವ ಹೋಗಲೇಬೇಕೆಂದು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ; ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರೂ ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಜಮೀನುಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ಮಾಡಿದರೆ ಆಹಾರೋತ್ಪತ್ತಿ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡುವುದು ಸಾಧ್ಯ. ಅದಿಲ್ಲದೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಜಾಸ್ತಿ ಬೆಳೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದರೆ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಳೆ ಆಗಲಾರದು. ನೂರು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಆಹಾರದ ಕೊರತೆ ಹೋಗಲಾರದು. ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯಲು ಇರುವ ಅನೇಕ ಕುಂದು ಕೊರತೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರಾಗಲೀ, ಇಲಾಖೆಯವರಾಗಲೀ, ಪರಿಹರಿಸದೇ ಇದ್ದರೆ, ಇದಲ್ಲಾ ಬರಿಯ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಮುಗಿದು ಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಹಿಂದೆ ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಗೊಬ್ಬರ, ಕೃತಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವಾಗ, ಡ್ರೈಯೇಜ್ ಲೇಕೇಜ್, ವೇಸ್ಟೇಜ್ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಸರ್ಕಾರದವರು 'ವೇಜ್' ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಇಲಾಖೆಯವರ ಕೈತಪ್ಪಿಸಿ, ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಾರಾಟಮಾಡುವಾಗ ಡ್ರೈಯೇಜ್ ಇಲ್ಲ, ಲೇಕೇಜ್ ಇಲ್ಲ, ವೇಸ್ಟೇಜ್ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ನಾವು ಕೊಡಬೇಕಾಗುವುದು. ಎಷ್ಟು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನನ್ನ ಸಲಹೆ ಒಂದಿದೆ. ಬೇಸಾಯದ ಇಲಾಖೆಗೆ, ಮತ್ತು ಸಹಕಾರದ ಇಲಾಖೆಗೆ ಒಬ್ಬರೇ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದ್ದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಏಕೆಂದರೆ ನಿವೃತ್ತ ಹೇಳ ತಕ್ಕದ್ದು ಅವರಿಗೆ ಹಿಡಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಹೇಳುವುದು ನಿಮಗೆ ಹಿಡಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನೂ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆರ್. ಆರ್. ಮೂಲಕ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಹಂಚತಕ್ಕ ಕಂಪನದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಪೂರ್ಣ ಇದೆ. ಹಿಂದೆ ರೈಲ್ವೆ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಗೋಡೌನ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ತೂಕಮಾಡಿ

ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಬರತಕ್ಕಂಥ ಲಾಭವೇ ಕಡಮೆ. ಅಂತಹದರಲ್ಲಿ ತೂಕಮಾಡದೆ ಕೊಟ್ಟು ಗೊಬ್ಬರದ ಡಿಫಿಷಿಯನ್ಸಿಯನ್ನು ಮೇಕ್‌-ಆಪ್ ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವುದನ್ನೇ ಬಿಡಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಬರುತ್ತಾ ಇದೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಿ, ಬೇಸಾಯ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಬರುವಂಥ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಬೇಕು. ಮಕ್ಕಿ ಕಮಕ್ಕಿ ಎಂದು ಹಿಂದಿನದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದರೆ, ದೇಶಕ್ಕೆ ದಿವ್ಯಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ತಜ್ಞರು ಇದ್ದಾರೆ; ಬುದ್ಧಿವಂತರಿದ್ದಾರೆ. ಇವರುಗಳ ಸಲಹೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು.

ಕಾರಾವಕಾಶವಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ, ನಾನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಇಚ್ಛೆಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಸಮಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಮತ್ತು ಇಲಾಖೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಈ ಒಂದು ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಬಹಳ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಅನುಮೋದಿಸಿ, ನನ್ನ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

* ಶ್ರೀ ಕೆ. ಟಿ. ದಾಸಪ್ಪ (ಹಾನನ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿಟ್ಟಿರುವ ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಬೇಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ 2,14,27,000 ರೂಪಾಯಿ ನಮೂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹಣ ಬಹಳ ಕಡಮೆ ಎಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ಕನಬೆಂದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಇಷ್ಟು ಕಡಮೆ ಹಣ ಈ ವ್ಯವಸಾಯದ ಇಲಾಖೆಗೆ ಒದಗಿಸಿರುವುದು ಬಹಳ ವಿಷಾದಕರ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಉತ್ತೇಜನ ದೊರಕುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಈ ಬಜೆಟ್ ನೋಡಿ, ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಹಳ್ಳಿಯವರಿಗೆ ಬುರ್‌ಡೋಜರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಒಂದು ಅಪ್ಪಿಕೇಷನ್ ಹಾಕಿ, ಒಂದು ಬುರ್‌ಡೋಜರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್ ಪಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ನುಮಾರು ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳುಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಇಂತಹ ಕಷ್ಟವನ್ನೆ ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾದ ದರದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರಿಗೆ, ಬುರ್‌ಡೋಜರಿಗೆ ಒಂದು ಘಂಟೆಗೆ ಐದು ರೂಪಾಯಿ ಇತ್ತು. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಅದನ್ನು 20 ರೂಪಾಯಿ ವರೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಜಮೀನನ್ನು ಉಳಿಸುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಐದು ರೂಪಾಯಿ ಇದ್ದಿತು. ಈಗ ಬೇರೆಯವರು ಉಳಿಸಬೇಕಾದರೆ 18-20 ರೂಪಾಯಿ ಆಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಇದು ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯ. ಇದನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಎಂದು ನಾನು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಗೊಬ್ಬರ ಹೊರಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಲಾರಿಯನ್ನು ಹಿಂದೆ ಅಗ್ರಿಕಲ್‌ಚೆರಲ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಿಂದ ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಯಾವ ಕಾರಣ ದಿಂದಲೋ ಈಗ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ರೈತರಿಗೆ ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಲಾರಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದುದು ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗಿತ್ತು. ಲಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ತಮ್ಮ ಜಮೀನುಗಳಿಗೆ ಸುಲಲಿತ

NO. 25. VETERINARY

ವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಈ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ ಕಾರಣ ಗೊತ್ತಾಗಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರಿಯಾಯಿತಿ ದರದಲ್ಲಿ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಸಾಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಲಾರಿಗಳನ್ನು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೋ, ಈಗಲೂ ಅಗ್ನಿಕಲ್ಪರಾ ಇಲಾಖೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ನೂತನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಹಾಸನ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಲೂಗಡೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತ ಇದ್ದು. ಹೋದಸಾರಿ ಅಲೂಗಡೆ ಪೆರಿಗೆ ರೋಗ ಬಂದಿತು. ಸುಮಾರು ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಯಷ್ಟು ಅಲೂಗಡೆ ನಷ್ಟವಾಯಿತು. ಎಕ್ಸ್‌ಪೆರಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಏನು ಖಾಯಿರೆ ಬಂದಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳುವ ಶಕ್ತಿ ಅಗ್ನಿಕಲ್ಪರಾ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರಿಗಿಲ್ಲ. ಇದೇ ರೀತಿ ಅನೇಕ ಮನವಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರದ ಅಲೂಗಡೆಯನ್ನು ಹೋದ ಸಾರಿ ಕೆಲವರು ಹಾಸನ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕು-ಐದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ನಷ್ಟ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಇದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ಅವರಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡಬೇಕು. ಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷನಾ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ವಿನಯದಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ರೈತರಿಗೆ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಸಕಾಲದಿಂದ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೆಲವರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ, ಕೆಲವರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಬದರೈತರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುವುದು ಕಷ್ಟ; ಅನುಕೂಲಸ್ಥರಿಗೆ ಮತ್ತು ಶಿಫಾರಸು ಇರುವವರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ರೈತರಿಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಮೂಲಕ ರೈತರಿಗೆ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ವಿನಯದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಬತ್ತನೆಯ ಬೀಜ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಬೀಜ ದೊರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ವ್ಯವಸಾಯ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಕಡಮೆಯಾಗುವುದಲ್ಲದೆ ರೈತ ಲಾಭ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೇ ಈ ಸಂಬಂಧ ವಾಗಿ ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರ ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿಯೂ ವ್ಯವಸಾಯದ ಇತರ ಕೆಲಸಿರರು ತ್ತಾರೆ, ಆದರೂ ಎಲ್ಲಕಡೆಯೂ ಅವರೇಹೋಗಿ ಸಲಹೆ ಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅವರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು. ಉತ್ತಮ ಬೀಜವನ್ನೂ ಸರಿಯಾದ ಸಲಹೆಯನ್ನೂ ರೈತರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ರೈತರಿಗೆ ಉಳುಮೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಕಬ್ಬಿಣವೂ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಮೂಲಕವೂ ವ್ಯವಸಾಯ ಡಿಪೋಗಳ ಮೂಲಕವೂ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುವಹಾಗೆ ಏರ್ಪಾಡುಮಾಡಬೇಕೆಂದು ವಿನಯದಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯದ ಸ್ಕೂಲಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ವಿವಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸಿಬ್ಬಿಗರು ಸಿಕ್ಕುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಸಿಬ್ಬಿಗಾಗಿ ಎಷ್ಟೋ ಶಿಫಾರಸು ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅನೇಕ ಕಡೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ವ್ಯವಸಾಯದ ಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಸಿಬ್ಬಿಗರು ಸಿಕ್ಕುವುದೇ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಯಾವ ಸ್ಕೂಲು ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಚಿ. ದಾಸಪ್ಪ.—ಬೆಂಗಳೂರು ಅಗ್ನಿಕಲ್ಪ ಚರಂ ಕಾಲೇಜು. ಇಂಥ ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಎರಡು ಮೂರು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ತೆರೆಯಲು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಯಾರಿಗೆ ಸಿಬ್ಬಿ ಕೊಡಬೇಕು ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಚಿ. ದಾಸಪ್ಪ.—ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ಕಾಲೇಜಿನಿಂದ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡಿ ಉತ್ತೀರ್ಣರಾಗಿ ಬಂದಮೇಲೆ ಯಾವುದೋ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಅದಕಾರಣ ಒಂದು ಪರ ತನ್ನ ಹಾಕಬೇಕು. ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಿಬ್ಬಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವರು ಬೇರೆ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಹೋಗಬಾರದು, ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಪಠ ತ್ತು ಹಾಕಬೇಕು.

ಅನೇಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ದೇಶದಿಂದ ಹೋರದೇಶಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದು ಬರಲು ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಅಲ್ಲಿಂದ ಬಂದು ಜನರಿಗೆ ಏನು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ? ಏನು ಸಲಹೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ? ಯಾವುದನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಹಣ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂಥವರು ನಮ್ಮ ರೈತರಿಗೆ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು. ಅವರು ಸಂಚಾರಮಾಡಿ, ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಕೊಡುವುದು ಬಹಳ ಅಗತ್ಯ.

ಪಶುವೈದ್ಯಶಾಲೆಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಔಷಧಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹಸುಗಳು ಅಥವಾ ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಹೊಡೆದುಕೊಂಡುಬಂದರೆ, ನಮ್ಮ ಔಷಧಿ ವಿಲ್ಲ, ಹಣಕೊಟ್ಟು ನೀವೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬನ್ನಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಇಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಆದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೆಯೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ಬೈರೇಗೌಡ (ಬೆಂಗಳೂರು ಉತ್ತರ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ, ವ್ಯವಸಾಯ ಮತ್ತು ಪಶುವೈದ್ಯ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗಾಗಿ ಮುಂದಿಸಿರುವ ಬೇಡಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸ್ವಾಮಿ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ರುದ್ರಪ್ಪನವರು ವ್ಯವಸಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದಾಗ ಜನ ಬಹಳ ಆಶಾಭರಿತರಾಗಿದ್ದರು. ಏಕೆಂದರೆ, ಅವರು ರೈತರ ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ರೈತಮೃತ್ತಿಯನ್ನು ಆರಿತವರೆಂದು. ಆದರೆ ಅದು ಸತ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಏನೋ ಮೂಲಭೂತ ತೊಂದರೆಯಿರಬಹುದು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಶಕ್ತಿ ಇವರಲ್ಲಿ ಎಂಬ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಸೇಕಡ 75 ರಷ್ಟು ಸದಸ್ಯರು ರೈತರು ಅಥವಾ ರೈತರ ಕಷ್ಟ ಸುಖಗಳನ್ನು ನೋಡಿರುವವರು ಮತ್ತು ಅವರಿಂದ ಚುನಾಯಿತರಾಗಿ ಬಂದಿರುವವರು ಇದ್ದೇವೆ. ಅದಕಾರಣ ವ್ಯವಸಾಯ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಲಾಖೆಗಳ ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನವಿರಬೇಕಾದುದು ಸಹಜ. ಆದರೆ ದುರದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಬಂದ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ಮರೆತು, ಸೇಕಡ 75 ರಷ್ಟು ಜನರು ನಮ್ಮನ್ನು ಆರಿಸಿ ಕಳುಹಿಸಿದವರ ಮೇಲ್ಮೈಗಾಗಿ ನಾವು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮ್ಮನ್ನು ಅವರ confidenceಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೇಯಿರುವುದು. ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸಾಧನ ಸಲಕರಣೆಗಳೇನು, ಸರಿಯಾದ ಸಾಲಬಗ್ಗಗಳೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯುವುದಲ್ಲದೆ ಬುದ್ಧಾಗಿ ಅವರೇ ನೋಡಿ ತಿಳಿದು, ಇವುಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಇವರು ಈ ಶಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ ಯಾರನ್ನೂ

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ಬೈರ(ಗೌಡ)

ದೂಷಣೆ ಮಾಡುವಹಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ಹೊತ್ತು ದೀನದಲಿತ ರೈತರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗಿರುವ ಪ್ರೇಮ ಮತ್ತು ಮನೋಭಾವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಯಾದ ಮೇರೆ ಪ್ರಜೆಗಳು ತಮ್ಮ ಕಷ್ಟಸುಖಗಳನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಹತ್ತಾರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯಾದ ಮನೋಭಾವವಿತ್ತೋ ಅದೇ ಮನೋಭಾವ ಈ ಹೊತ್ತು ಇದೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕಾದ ಜನರ ಕೆಲಸ ಇಂಥಂಥಾದ್ದಿದೆ, ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ತಿಳಿದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಾವು ನೂಟನೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂಬ ಮನೋಭಾವಿತ್ತಿರಬೇಕೆಂದು. ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆಬೆಳೆಯುವ ಯೋಜನೆ ಎಂದು ಏನಿದೆಯೋ ಅದು ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದವಾಗಿದೆ. ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಕಮಿಷನ್, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರೆಗೆ ನ್ಯೂನತೆಯಿರುವುದು ಶೋಚನೀಯವಾಗಿದೆ. ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನೊದಗಿಸುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಧರ್ಮ. ಈಜಿಪ್ಟಿನಿಂದರೋ ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಿಂದಲೋ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ತರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಆಹಾರ ಸಬ್ಸಿಡಿಸ್ ಕೊಡಲು ಸರ್ಕಾರ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇದೇ ಹಣವನ್ನು ಈ ದೇಶದ ರೈತರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಕಮಿಷನ್ನಿಗಾಗಲೀ ರಾಜ್ಯಾಡಳಿತ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಜನರಿಗಾಗಲೀ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ, ಇಷ್ಟವೂ ಇಲ್ಲ. ಅದು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ದೌರ್ಭಾಗ್ಯ. ಇಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ರೈತನಿಗೆ ಅವನು ಕೊಡುವ ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಬೆರೆಯನ್ನು ಕೊಡಿ ಎಂದರೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ರೈತನಿಗೆ ಅದೇ ಅಭ್ಯಾಸವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಣದಿಂದ ಕೊಟ್ಟು ಅವನು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಕಮಿಷನ್ನಿನ ಮಹಾಮುನಿಗಳೂ ಹೀಗೆಯೇ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಾವು ಈ ಸಭಾಭವನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದೇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ ಜನ ರೈತರು. ಅವರ ಇರಿಸ್ತಿಯೇನು, ಕಷ್ಟಸುಖಗಳೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡಬೇಕು.

ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. Insecticides ಎಂದರೆ, ಕ್ರಿಮಿನಾಶಕ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಹಿಂದೆ ರಿಯಾಯಿತಿ ಬೆರೆಯುಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಚಾರವಾಗಿದೆ, ರೈತರು ಇದರ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿತಿದ್ದಾರೆ, ಇನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಯಾರೋ ಮಹನೀಯರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದರಂತೆ! ಬಾಕಿ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾದರೂ ತೊಂದರೆಯಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ಈ ದೇಶದ ಜನರಿಗೆ, ತಮ್ಮ ಸುಖವನ್ನು ತ್ಯಾಗಮಾಡಿ ಜನತೆಗೆ ಉಪಕಾರ ಮಾಡುವ ರೈತ ಜನರಿಗೆ ಈ ಅನುಕೂಲ ಕೊಟ್ಟರೆ ಕಷ್ಟವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ! ಅಧಿಕಾರವರ್ಗಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲೆಯವರೆಗೆ ಈ ಸಂಬಳಗಳನ್ನು ಮಿತಿಮೀರಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಅವರಿಗೆ ರೈತರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಭಿಮಾನ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಟ್ರೆಜರಿ ಬೆಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕುಣ್ಣು ಮತ್ತು ಪರಮಾವಧಿ ಸಂಬಳದ ಅಂತರ. ಒಂದಕ್ಕೆ ಮೂವತ್ತು ಕ್ಕಿಂತ ಮೀರಿದರಾದರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಈಗಲೂ ಒಂದಕ್ಕೆ ನೂರರಷ್ಟಿದೆ. ಇದು ಅವರಿಗೆ ಸಂತೋಷವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಬೆಳೆಯತಕ್ಕ ರೈತರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ.

4 P.M.

ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಮನಸ್ಸಿಟ್ಟು ಕೆಲಸ

ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಸರಿಯಾದ ಕೆಲಸವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಣ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒದಗಿ ಅದು ಖರ್ಚಾಗಿ ನಡುವೆಯೋಗ ವಾಗಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುವ ಕಾಲಾವಧಿಯೊಳಗೆ ಒದಗಿಸಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಅದನ್ನು ತರಬೇಕು. ಹಣ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒದಗಿದ್ದರೆ ಅದು ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರ ತಪ್ಪಲ್ಲ. ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾಲಾವಕಾಶವಿದ್ದರೆ ಅವರು ಹಣ ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಕಾರ್ಯ ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ಆಹಾರ ಉತ್ಪಾದನಾ ಶಾಖೆಯವರು, ವ್ಯವಸಾಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಶಾಖೆಯವರು, ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನಾ ಶಾಖೆಯವರು ಕಷ್ಟ ಪಟ್ಟು ನಿಜಾಂಶ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅದು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕು. ಫಿಜಿಕಲ್ಟಾಗಿ, ಪಾರ್ಟಿಕಲ್ಟಾಗಿ ಅದನ್ನು ಇಂಪ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರೊಳಿಸಬೇಕು. ಬರೀ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿರಲಿ ಸ್ವಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಸರಿಯಾಗಿ ಆಹಾರದ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ರೈತನಿಗೆ ಸಹಾಯವಾಗುವಂತೆ ಏನು ಏರ್ಪಾಡುಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದದ್ದು ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯ. ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು.

ಈಗಾಗಲೇ ಜಿತ್ತಿನಮಿತಿ ವರದಿಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಭೂನುಧಾರಣೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಕ್ಷಮ್ಭೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಬಾಕಿ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮುಂದೆ ಸಮಯಬಂದಾಗ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ದಿವಸ ಇಡೀ ಇಂಡಿಯಾದೇಶದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಪಂಚಾಬ್ ರಾಜ್ ದೇಶಮುಖರವರು ರೈತಾಪಿಜನರ ಹಿತವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಹಕಾರ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಗಳು ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿರಬೇಕು ಎಂದು ಒಬ್ಬ ಮಿತ್ರರು ಹೇಳಿದರು. ವ್ಯವಸಾಯದ ಬಾಬುಗಳು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರೆಗೂ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಅಧೀನದಲ್ಲಿರಬೇಕು. ಅವರು ಬಿದ್ದಾಗಿ ಆ ಬಾಬಿಗೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಈಗಿರುವ ಹಾಗೆ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಈಗಾಗಲೇ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಮಂತ್ರಿ ಯಾದವರು ಚೈತನ್ಯ ಪೂರ್ಣರಾಗಿರಬೇಕು, ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮನಸ್ಸಿಟ್ಟು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು.

ರಿಸರ್ಚ್ ಇಲಾಖೆ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಒಂದು ಭಾಗ. ಈ ದಿವಸ ನಾವು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವರೀತಿ ಎಲ್ಲಾ ಬಾಬುಗಳಲ್ಲೂ ಮುಂದೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇವೋ ಅದೇ ರೀತಿ ವ್ಯವಸಾಯವಲ್ಲೂ ಮುಂದುವರಿಯದಿದ್ದರೆ ಗತ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ. ಹತ್ತು ವರ್ಷದಿಂದ ಈ ವ್ಯವಸಾಯದ ಇಲಾಖೆ ಸ್ಟೇಟಿಷಿಕ್ ಸೆಕ್ಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೊಸ ರಿಸರ್ಚ್ ಏನಾಗಿದೆ, ಅದರಿಂದ ಜನರಿಗೇನು ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ರಾಗಿ ವಿಷಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಹಿಂದೆ ಯಾವರೀತಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿತ್ತೋ ಈ ದಿವಸವೂ ಅದೇರೀತಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಕಡ್ಡೆ, ಕಾಯಿ, ಎಣ್ಣೆ ಬೀಜಗಳು, ಕ್ಯಾಷ್ ಕ್ಯಾನ್ ವೆಗೈರೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಬತ್ತ, ಕ್ಯಾಷ್ ಕ್ಯಾಷ್, ಮತ್ತು ಹಾರ್ಟಿಕಲ್ಚರ್‌ಗೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮನಸ್ಸು ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಆಹಾರ ಬೆಳೆಯಬೇಕೆಂಬ ಯೋಜನೆ

ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ರೈತನಾಗಿ ನನ್ನ ಅನುಭವ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಎಕನಾಮಿಕ್ ಡೆವಲಪ್ ಮೆಂಟ್ ಆಗುವವರೆಗೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಪ್ರತಿಫಲ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಬೆಳೆದು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ರಾಜ್ಯದಾಯಕವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಹೊರತು ಆ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವವರು ಉದ್ಧಾರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ವರಮಾನ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ 'ಬಿಸಿನೆಸ್ ರೈಸ್' ಆಗಿ ಮಾಡಿ, ಹಾಕಿರುವ ಬಂಡ ವಾಳಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಪ್ರತಿಫಲ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಆದಾಯ ಬರುವ ಕಮರ್ಷಿಯಲ್ ಕ್ಯಾಪ್ಸ್ ಬೆಳೆಯಿರಿ, ಮಕ್ಕಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾವಂತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಜನರಿಗೆ ರೈತರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಹಾಗೆ ಹೇಳುವಾಗ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನೋವಾಯಿತು. ಈ ದಿವಸ ಕೊರದೇಶದಿಂದ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ತರಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಈ ರೀತಿ ಜನರಿಗೆ ಹೇಳುವುದು ದೇಶದೊಳಗಿಂದ ತಿಳಿದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ವಿದೆಯಲ್ಲದೆ ಹಾಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಯಿತು. ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಕಂದಾಯ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೂಡ ಯೋಗ್ಯತೆಯಿಲ್ಲದಿರುವವನ ಕಷ್ಟ ನೀಗದೆ ಆಹಾರದ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆದು ಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಹೇಗೆ ಬೆಳೆದು ಕೊಡುವುದು? ಈ ದಿವಸ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಈ ವಿಚಾರ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿಗಾಗಿ ಬರ್ಚುವುದಾದರೆ ಹಣ ಕೂಡ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಗತ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟಾದರೂ ಬರುವವರೆಗೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಕೀನಸ್ಥಿತಿ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ.

*ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹೇಗೌಡ (ಶ್ರವಣ ಬೆಳಗೊಳ).—ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ರೈತನ ಮಗ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಾವು ಮುಂದೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ರೈತರು ಬೆಳೆಯುವ ಪದಾರ್ಥಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ರಿಸರ್ಚ್ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಹಣ ಸಹಾಯ ಸಾಕಷ್ಟು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಸಹ ರೈತರ ಮಕ್ಕಳು. ಅವರು ನಮಗೆ ಎರಡುಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೂ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಅದು ಬಹಳ ಕಡಮೆ. ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ, ವ್ಯವಸಾಯದ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ರೈತರ ಪರೋಪವೃದ್ಧಿಗೆ, ಹೊಸ ಮಾಡಿದ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ನುಮಾರು ಹತ್ತುಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನಾದರೂ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷವೇ ಹೇಳಿದೆ. ವ್ಯವಸಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಸೇರಿ ಇಬ್ಬರೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದರೆ ರೈತರು ಮುಂದುವರಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ. ಈಗ ಬಹಳ ದಿವಸಗಳಿಂದ ಎರಡು ಕೋಟಿ ಚಿಲ್ಲರೆಯನ್ನೇ ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಣ ಕಡಮೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ವ್ಯವಸಾಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯವೆಂಬುದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾವು ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹಿಂದುಳಿದಿದ್ದೇವೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬರ್ಚು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ, ಆದಾಯ ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ ನಿರತನಾಗಿರುವ ರೈತನ ಬೆನ್ನು ಮೂಳೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ನಣ್ಣದಾಗುತ್ತಿದೆ. ರೈತರ ಆಹಾರವನ್ನು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡಲು ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಸಾಲ ಮಾಡಿ ಬಹಳ ಕೀನಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಈ ದಿವಸ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ರಿಸರ್ಚ್ ಮಾಡಿ, ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ಸಹಾಯವನ್ನೂ ನೀಡಿ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ಬಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲದೆ ಸಾಲವನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿನ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರು ಇಡೀ ಅಮೇರಿಕಾಕ್ಕೆ ಆಗುವಷ್ಟು

ಬೆಳೆದು ನಮಗೂ ಸಹ ಒದಗಿಸುವಷ್ಟು ಶಕ್ತಿ ವಂತರಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಾರಣ್ಯ ಅಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭಾಗದಲ್ಲೂ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ಇಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಬಡ್ಡಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಮಧ್ಯಮರ್ತ ಸಾಲಕ್ಕೆ ಶೇಕಡ 6½ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬಡ್ಡಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಈಗ ಅಪೆಕ್ಸ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಇದೆ. ಅದರಿಂದ ನಮಗೆ ಸಹಾಯ ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಶೇಕಡ 1½ ಯಂತೆ ಕೊಡುವುದನ್ನು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಕೊಡಿ. ಆ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಾಲ ಸಿಕ್ಕಿ ಕಡಮೆ ಬಡ್ಡಿ ಬೇಕು. ಈಗ ಮಧ್ಯ ಏಜೆಂಟರೇಕೆ. ಅಪೆಕ್ಸ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮೂಲಕ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಏಕೆ ಹಣ ಸಹಾಯ ಒದಗಿಸುವುದು? ಈಗ 19 ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಗಳವೆ, 19 ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳವೆ. ಅವುಗಳ ಮೂಲಕ ನಮಗೆ ಸಾಲವನ್ನೊದಗಿಸಿ. ಮಧ್ಯಮರ್ತ ಸಾಲ ಐದು ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಕೊಡಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ, ಜಮೀನು ಆಬಾದಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಡ್ಡಿ ಯಿಲ್ಲದೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಆಗ ಜನ ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಬರುತ್ತದೆ. ಬಡ್ಡಿ ಹೊರೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ರಿಸರ್ಚ್‌ಗಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲೂ ಒಂದು ರಿಸರ್ಚ್ ಫಾರಂ ತೆರೆಯಬೇಕು. ಅದರಿಂದ ಸುತ್ತುಮುತ್ತಲಿರುವ ರೈತರನ್ನು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಎರಡುಸಲವಾದರೂ ಕರೆಸಿ ಅವರಿಗೆ ಹೊಸ ಮಾದರಿ ವ್ಯವಸಾಯ ವಿಧಾನವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಅದರಂತೆ ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಬಹುದು. ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ವ್ಯವಸಾಯ ಬಾಬಿಗೆ 2,14,27,000 ರೂಪಾಯಿ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅದರ ಇದನ್ನು ಕನಿಷ್ಠ ಐದುಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಬೇಕು. ಇನ್ನೊಂದೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯ ಎಂದರೆ ವ್ಯವಸಾಯ ಇನ್‌ಷೂರೆನ್ಸ್ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಇನ್‌ಷೂರೆನ್ಸ್ ಸ್ಕೀಮ್ ಮಾಡಬೇಕು ಇದ್ದರೆ ಬಂಡಿತವಾಗಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಮುಂದೆ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಬಂಡಿತವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಫಿಷರಿಸ್ ಅಂದರೆ ಮೀನುಗಾರಿಕೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಈ ಶಾಖೆ ಇನ್ನೂ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕು. ಈ ವರ್ಷ 17 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಒದಗಿಸಬೇಕು. Non-gazetted superintendent officer ನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ವಹಿಸಿ ರಿಸರ್ಚ್ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ರುದ್ರಪ್ಪ. ಗೆಜೆಟ್ ಆಫೀಸರ್ ಮಾಡಿದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಮೀನುಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆನು. ಶ್ರೀ ಎನ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹೇಗೌಡ. ಇನ್ನು ಸೀನಿಯಾರಿಟಿ ವಿಷಯ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸೀನಿಯಾರಿಟಿಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಗೊತ್ತುಮಾಡಿ ಆ ಆಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಗೆಜೆಟ್ ಆಫೀಸರ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಫಿಷರಿಸ್ ಶಾಖೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಟ್ಟು ಈ ಶಾಖೆಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಿಗಾ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

(ಶ್ರೀ ಎಫ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹೇಗೌಡ)

ಇನ್ನು ವೆಚರಿನರಿ ವಿಷಯ. ಅಗ್ನಿಕಲ್ಪರ ಮತು ವೆಚರಿನರಿ ಎರಡೂ ಕೂಡಿ ನಡೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ದನಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕು. ಮೊದಲು ಒಳ್ಳೆಯ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ದನಗಳ ಯೋಗಕ್ಷೇಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಕ್ಕೆ ಬೇಕು. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ದನಗಳ ಹೊಸ ತಳ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಬೇಕು. ಅಮೃತ ಮಹರ್ ಕಾವಲದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ರಿಸರ್ಚ್ ಅಫೀಸರ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹೊರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬಂದು ಯಾವ ಪ್ರಾವೀಣ್ಯತೆಯನ್ನೂ ತೋರಿಸಿಲ್ಲ. ದನಗಳೂ ಸಹ ಮನುಷ್ಯನಹಾಗೆ ಆರೋಗ್ಯದಿಂದ ಇರಬೇಕು. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವೆಚರಿನರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕು, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹೋಬಳಿಗೆ ಒಂದು ವೆಚರಿನರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಹಾಗಾದರೆ ಈ ಮೂಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಕಾಯಿರ ನಿರ್ಮೂಲ ಮಾಡಲು ಅದಕಾಶ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಎಷ್ಟೋ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಜಕ್ಷನ್ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಇಂಜಕ್ಷನ್ ದೊರೆಯುವ ಹಾಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ವೆಚರಿನರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಾಗಿ ಬಾಗೂರ ಜನರು ಕಟ್ಟಡ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಒಪ್ಪಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ದಯವಿಟ್ಟು ಒಂದು ವೆಚರಿನರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಯನ್ನು ಬಾಗೂರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣ ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಸ್. ಹುಲಕೋಟಿ (ಮುಂಡರಗಿ).— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಸಭೆಯಮುಂದೆ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂದಿರುವ ಡಿಮಾಂಡ್ 25 ಮತ್ತು ಡಿಮಾಂಡ್ 23 ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯದ ಮಹತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಮಿತ್ರರು ಈಗಾಗಲೇ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡತಕ್ಕ ಬಹಳ ಜನರು ನಮ್ಮ ದೇಶ ದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನನ್ನ ಮಿತ್ರರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾತನಾಡಲು ನನಗೆ ಇಚ್ಛೆಯಿಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಮಗೆ ವ್ಯವಸಾಯ ಖಾತೆಗಳ ಮಾಹಿತಿ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಬಡ್ಡೆಟ್ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ 168ನೇ ಪುಟದಿಂದ 248ನೆಯ ಪುಟದವರೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಮಾಹಿತಿ ಕೊಟ್ಟು ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನೂ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. Food production, agricultural development ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಂಕಿ ಅಂಶ ಗಳನ್ನು ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಕಾಶೆ ಸಹ ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಎಷ್ಟು ಎಕರೆ ಸಾಗುವಳಿಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದು ಸಂತೋಷ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ Mysore Agricultural Calendar 1957-1958 ಸಹ ಒದಗಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಬಹಳ ಸಂತೋಷದ ಸಂಗತಿ. ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ನಾನು ಓದಿ ನೋಡಿ ದ್ದೇನೆ. ಧಾನ್ಯ ಮತ್ತು ಇತರ ವಿಷಯಗಳ ಸಲುವಾಗಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಮಾಹಿತಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದೇ ಒಂದು ವಿಷಯ ಮಾತ್ರ ವ್ಯವಸಾಯ ಖಾತೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗವನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸಾಯ ಖಾತೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಟ್ಟಂತೆ ನನಗೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಮಾಹಿತಿ ವಿಷಯ ಇದೆ. ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗೋಧಿಬೆಳೆ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪೂರ್ವಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಬೆಳೆಬರುತ್ತದೆ. ವಿಜಾಪೂರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಬರುತ್ತದೆ ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪೂರ್ವಭಾಗ ಹಾಗೂ ರಾಯ

ಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆ, ಗುಲಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಗೋಧಿಯ ಬೆಳೆ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಸ್ವಲ್ಪ ಇರಬಹುದೆಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಯಲ್ಲಿಯೂ ಇದೆ. ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಇದೆ. ಗೋಧಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಮತ್ತು ಮಹತ್ವದ ಪೀಕು ಆಗಿದೆ. ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಸತ್ಯಯುಕ್ತ ವಾದ ಪೀಕು ಆಗಿದೆ. ಇದರ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹೇಳ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮೈಸೂರು ವ್ಯವಸಾಯದ ಪಂಚಾಂಗ 1957-58, ಪುಟ ನಾಲ್ಕರಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯ ಕೊಟ್ಟಿ ದ್ದಾರೆ. ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಗೋಧಿ ಬೆಳೆಯತಕ್ಕ ಎಷ್ಟು ಎಕರೆ ಭೂಮಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಧಾರ ವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 2,71,000 ಎಕರೆ ಎಂದು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅಂಕಿ ಅಂಶ ವಿವರಿಸಿಲ್ಲ. ಬಿಜಾ ಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 2,10,339 ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಎಂದು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಗೋಧಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಅಂಕಿ ಅಂಶ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಗುಲಬರ್ಗಾ 82,498 ಬೇದರ್, 24,678, ಬಳ್ಳಾರಿ 6,581 ಎಕರೆ ಎಂದು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಇವು 1956-57ನೇ ಸಾಲಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳು ಆಗಿವೆ. 1957-58ನೇ ವರ್ಷದ ಬಗ್ಗೆ ಅಂಕಿಗಳು ದೊರೆತಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳನ್ನು ದೊರಕಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ರಾಯಚೂರ್ ಮತ್ತು ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ವಮಾಡಿ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡ ಬೇಕೆಂದು ನಾನು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. 1956-57 ರವರೆಗೆ ಗೋಧಿ ಬೆಳೆಯತಕ್ಕ ಭೂಮಿಯ ಒಟ್ಟು ವಿಸ್ತೀರ್ಣ 7,27,009 ಎಕರೆಗಳು ಮತ್ತು 6,26,23 ಟನ್ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬರುತ್ತದೆಂದು ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿ, ರಾಗಿ, ಭತ್ತ, ಶೆಂಗಾ ಇವುಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನು ನಕಾಶೆ ಸಹ ಕೊಟ್ಟು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಗೋಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಏಕೆ ವಿವರಿಸಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಗೋಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ನಕಾಶೆವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ವಿವರಣೆ ಕೊಡ ಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳು ತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಸಂಗತಿ ಇದೆ. ಬಡ್ಡೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ Agricultural Experiment and Research ಸಲುವಾಗಿ 23,57,500 ರೂಪಾಯಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಗೋಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ ರಿಸರ್ಚ್ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಡೆವಲಪ್ ಮೆಂಟ್ ಸ್ಕೀಮ್ ಇಲ್ಲ. ಇದು ಬಹಳ ವಿಷಾದದ ಸಂಗತಿ ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಗದಗ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಹತ್ತಿ ಬಹಳ ಉತ್ತಮ ದರ್ಜೆಯದಾಗಿದೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಿದೆ. ಹತ್ತಿ ಬೆಳೆ ಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ರಿಸರ್ಚ್ ಮಾಡುವುದ ಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲವು ತಜ್ಞರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಬಹಳ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಗೋಧಿ ಬೆಳೆಯು ವಂಧ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ವರ್ಷಕ್ಕೆ, ಮೂರು ವರ್ಷಕ್ಕೆ, ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದು ತರಹದ ಭಂಡಾರ ರೋಗ ಅಥವಾ ಕುಂಕುಮ ರೋಗ ವೆಂದು ಗೋಧಿಯ ಬೆಳೆಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಆಗ ಗೋಧಿಯ ಬೆಳೆಯಿಂದ ಯಾವ ಆದಾಯವೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಯಾವ ತರಹದ ಎಷ್ಟುಕಾಳೂ ಬರು ವುದಿಲ್ಲ. ಪೂರಾ ಬೆಳೆ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಕಂಟಕ ಗಳನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಒಂದು ರಿಸರ್ಚ್ ಡೆವಲಪ್

ಮೆಂಟ್ ಸ್ವೀಮನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು ಯುಕ್ತವೆಂದು ನನಗ್ಗೆ ಸುತ್ತುದೆ. ಈ ಭಂಡಾರದ ರೋಗವನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ರಿಸರ್ಚ್ ಸ್ಟೇಷನ್ ನ್ನು ಜಾಗೃತ ತೆಗೆಯುವುದು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ನನಗ್ಗೆ ಸುತ್ತುದೆ. ಮುಂಬೈರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ರಿಸರ್ಚ್ ಸ್ಟೇಷನ್ ಇತ್ತು. ನಾನಾತರಹದ ಗೋಧಿಗಳಿಗೆ ನಾನಾತರಹದ ರೋಗಗಳಿಗೆ ತಗುಲುವ ಅನೇಕ ಪ್ರಕಾರ ಸಂಶೋಧನೆಗೊಳಗಾಗಿದ್ದರೂ, ಈ ಒಂದು ರಿಸರ್ಚ್ ಸ್ಟೇಷನ್ ನಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಉಪಯೋಗವಾಯಿತು. ಇಂಥಾ ದ್ದಕ್ಕೆ ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಬಡ್ತಿ ನೀಡಲು ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಲ್ಲ. ಏಷ್ಯೋ ಇಂತಹ ಮಹತ್ವವಾದಂಥ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯದ ರಿಸರ್ಚ್ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಷ್ಟು ಅಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾಡಿದ್ದು ಅನ್ಯಾಯವೆಂದು ನನಗ್ಗೆ ಸುತ್ತುದೆ. ವ್ಯವಸಾಯವಾದ ಸಲುವಾಗಿ ಎರಡು ಕೋಟಿ 14 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಗೋಧಿಯ ಬೆಳೆಯ ರಿಸರ್ಚ್ ನ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಹಣ ಒದಗಿಸಿಲ್ಲ. ಮುಂಬೈ ರಾಜ್ಯದ ಸಂಗತಿ ವಿಚಾರಮಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ತುಂಗ ಭದ್ರಾ ರಿಸರ್ಚ್ ಸ್ಟೇಷನ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಅನೇಕ ರಿಸರ್ಚ್ ಸ್ಟೇಷನ್ ಗಳಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಬೆಳೆಗೆ ಯಾವ ತರಹದ ರೋಗಗಳೂ ಬಾರದಂತೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಶೋಧನಾ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ವಿನಂತಿ. ನಮ್ಮ ಭಾಗದೊಳಗೆ ಗೋಧಿಬೆಳೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಕಾಟನ್ ಉತ್ಪತ್ತಿ ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ರಿಸರ್ಚ್ ನಡೆದಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಎರಡು ಡೆಪಲೆಮೆಂಟ್ ಸ್ವೀಮುಗಳಿವೆ: ಅದರಲ್ಲಿ ಜನರಲ್ ಏರಿಯಾ ರಿಜರ್ವ್ ಏರಿಯಾ ಎಂದು ಎರಡು ಭಾಗವಾದ್ದು. ರಿಜರ್ವ್ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿಯೇ ಬಹಳ ಮಂದಿಗೆ ಹತ್ತಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇಚ್ಛೆ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಬೀಜದ ಕಾಳು ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಬಿದವರಿಗೆ ಕಾಳು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಕ್ಕ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ನಾನು ವಿನಂತಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಜನರಲ್ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಹತ್ತಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಧಾರವಾಡ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ರಿಜರ್ವ್ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಕಾಟನ್ ಮಾಲಗೂ ಮತ್ತು ಜನರಲ್ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಕಾಟನ್ ಮಾಲಗೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಗ್ರೇಡ್ ಮಾಡಿ ಹತ್ತಿಯನ್ನು ಮಾರುವುದಕ್ಕೆ ವಿರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

* ಶ್ರೀ ಅಲೂರು ಹನುಮಂತಪ್ಪ (ನಲಮಂಗಲ).— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ವ್ಯವಸಾಯ ಮತ್ತು ಪಶುವೈದ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಒಂದು ಬೇಡಿಕೆಯ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ನನ್ನ ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರನೇಕರು ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ವ್ಯವಸಾಯ ಕುಳುಂಬಿದಂ ಬಂದಂಥವರು. ಅವರಿಗೆ ಸಕಲ ವಿಷಯಗಳೂ ಗೊತ್ತಿವೆ ಎಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳಿದರು. ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಗೋಸ್ಕರ ಎರಡು ಕೋಟಿ 14 ಲಕ್ಷ 27 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟು ಕಡಮೆ ಏತಕ್ಕೆ ಬಿತ್ತು ಎಂದು ನನಗ್ಗೆ ಸುತ್ತುದೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 80 ಭಾಗ ವ್ಯವಸಾಯ ಗಾರರೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯ ಬೇಡಿಕೆ 20 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ನಾವು ಒಂದು ಮರದ ಬುಡಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಇತರ ಎಲ್ಲಾ

ಇಲಾಖೆಗಳನ್ನು ಅ ಮರದ ಕೊಂಬೆಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಬಹುದು. ನನ್ನ ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಶ್ರೀವಾಕ್ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶೆಟ್ಟಿಯವರೂ ಮತ್ತು ಶ್ರೀವಾಕ್ ಮಾದಪ್ಪನವರೂ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ವ್ಯವಸಾಯದ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗಿ ದಿನೇ ದಿನೇ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರು ನಿರುತ್ಸಾಹಿಗಳಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಈ ಇಲಾಖೆಯು ನಶಿಸಿಹೋಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂಬ ಹುದುಂಬು ದನ್ನು ಕೇಳಬಹುದು. ಈಗ ತಜ್ಞರಿಂದ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯ ಎಷ್ಟೋ ಇದ್ದರೂ ಅವರಿಂದ ಈಗ ಏನೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಈ ಇಲಾಖೆಗೆ ಇದ್ದಂಥ ಅನೇಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತವಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಎಫ್. ಇ. ಎಸ್. ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ರೈತನಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಅವನ ಜಮೀನಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವಷ್ಟು ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಬತ್ತನೆ ಬೀಜವನ್ನು ಅಥವಾ ಜವಾಕ್ ಮಾಡರೀ ಬತ್ತವನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಈಗ ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಯಾವರೀತಿಯಾದಂಥ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವೂ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ನುಮಾರು ಎರಡು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜವಾಕ್ ಮಾಡರೀ ಬತ್ತಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವಿತ್ತು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅದು ನಿಂತು ಹೋಗಿದೆ. ಕಾರಣವೇನೆಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅವರೊಂದಿಗೆ ಕೃತಕ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಒದಗಿಸಿದರೆ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಅದನ್ನು ಕ್ಯಾಪ್ ಕ್ಯಾಪ್ ಗೆ ಅರ್ಥಬೆರೆತು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಆ ಸಾಕರವನ್ನು ಆಲೂಗಡ್ಡೆಗೆ ಇಲಾಖೆಯವರು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಈಗಲೂ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೇನೂ ನಿಲ್ಲಿಸಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಅಲೂರು ಹನುಮಂತಪ್ಪ.—ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯವಸಾಯ ಪ್ರೋಜೆಕ್ಟ್ ಸಂಘದವರು ಅನೇಕ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಬೇಡಿಕೆಗಳೆಲ್ಲ ಏನಾದರೂ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗಿದೆಯೇ ಎಂದು ನೋಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಶೇಕಡ ಒಂದು ಭಾಗವೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಜಿಲ್ಲಾ ವ್ಯವಸಾಯ ಸಂಘದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ನಮ್ಮ ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಗೊಳಪಟ್ಟಿವೆ. ಪಂಡಿತ್ ರಾವ್ ದೇಶಮುಖ ಅವರು ಆರ್ ಇಂಡಿಯಾ ವ್ಯವಸಾಯ ಸಂಘಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ವ್ಯವಸಾಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಕಾರ್ಯಗತವಾದಲು ಒಂದು ನಿರ್ಣಯ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಅಷ್ಟು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಈ ವರ್ಷದ ನಿಜವಾದ ಬೇಡಿಕೆ ಏನೆಂಬುದನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ತರಕಾರಿಬೆಳೆಯುವುದಾಗಲ ಹೆಚ್ಚು ಆಹಾರ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುವುದಾಗಲ ಇನ್ನೂ ಗಮನಿಸಿಲ್ಲ. ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಹಾಗೆ ಜನರಿಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸಾಕರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬಂಡಿತ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಜಾಗೃತ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದೂ ನನಗೆ ಹೇಳಬಹುದು. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಈ ಇಲಾಖೆ ನಶಿಸಿಹೋಗುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರೊಜೆಕ್ಟ್ ರಿಸರ್ಚ್ ಸ್ಟೇಷನ್ ಮಾತ್ರ ಹೆಸರು ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅನೇಕ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ

(ಶ್ರೀ ಆಲೂರು ಹನುಮಂತಪ್ಪ)

ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

4-30 P.M.

ಇತೆ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಏಷಿಯಾಟಿಕ್ ಸೊಸೈಟಿ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಕ್ರಿಮಿ ಕೆಟ್ಟಿಗಳಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಬಹಳ ನುರುತ್ವಾಹವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಇಟ್ಟಂಥ ಫಸಲು ಎಲ್ಲಾ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅದು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಇರಿಗೇಷನ್ ಪಂಪ್ ಸೆಟ್‌ನ್ನು ಹೈರ್ ಪರ್ಟ್‌ನ ಸಿಸ್ಟಂ ಮೇಲೆ ಕೊಡಿಸಲು ಇಲಾಖೆ ಡೈರೆಕ್ಟರು ಯಾವ ಯಾವ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಯಾರಾರು ಅಪ್ಪೇನುತ್ತಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಿಸಲು ಏಕೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದೆಂದು ತಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾನೆ.

ತಾವು ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಮೂಲಕ ಕೊಡತಕ್ಕ ಗೊಬ್ಬರ—ಎಷ್ಟು ಕೋಟಾ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತೀರೇ ಎನಾ ಯಾವ ಜಮೀನಿಗೆ ಯಾವ ಗೊಬ್ಬರ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸರಿಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಯಾವ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಜಮೀನಿನ ಭೂಗುಣ ಹೇಗಿದೆಯೋ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಗೊಬ್ಬರ ಸರಬರಾಯಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಯಿಲ್ ಕ್ಲಾಸಿ ಫೀಲ್ಡ್ ಆಗಬೇಕು.

ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಕೆರೆಗಳು ಇವೆ. ಈ ಮೈಸೂರ್ ಕೆರೆಗಳು ಇವತ್ತು ಇರುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಸಾರಿ ನೀರು ತುಂಬಿದರೂ ಸಹ ಬೆಳೆಗೆ ಸಾಕಾಗದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಇದಕ್ಕೂ ಸಹ ವ್ಯವಸಾಯದ ಇಲಾಖೆಯವರು ನಿಗಾ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಕೆರೆಗಳ ಸ್ಥಿತಿ ಬಹಳ ಚಿಂತಾಜನಕವಾಗಿದೆ.

ಬೆಂಗಳೂರು ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ 11-12 ಲಕ್ಷ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇದೆ. ಇಂಥ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ನಾನಾ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ತರಕಾರಿ ಸಾಗಾಣಿಕೆಗೂ ಮತ್ತು ಹಾಲು ಮಾರಾಟಕ್ಕೂ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸಾರಾಯಿ ರೂಪಾಯಿ ಇರ್ಲೆವೆನ್ ಮಾಡಿದರೂ ಸಹ ಕೊಳ್ಳುವವರ ಡೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಮತ್ತು ಬೆಳೆಯುವವರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ರೈತರಿಗೆ ಸಬ್ಸಿಡಿಯ ಕೊಡತಕ್ಕ ವಿಚಾರ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಏನೂ ಹೇಳಲಿಚ್ಛಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇ ಅದರ ಹೆಚ್ಚು ಅಹಾರ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ರೈತನ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ಉತ್ತಮವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಮೈಸೂರು ವ್ಯವಸಾಯದ ಸಂಘಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನವಾದ ಅನೇಕ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಿದರೆ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬಹಳ ಉತ್ತಮವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ವ್ಯವಸಾಯದ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಪುನರುಜ್ಜೀವನ ಗೊಳಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ದಕ್ಷರಾದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.

ಶ್ರೀ. ಇಬ್ಬು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತಾನೆ.

*ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣ ಸಿದ್ಧಪ್ಪ. (ತಿಪಟೂರು).—ವ್ಯವಸಾಯದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವಾಗ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆ ಜನಗಳು ಇದರಲ್ಲಿ ಅನಕ್ಕಿ ವಹಿಸಿ ಮಾತನಾಡಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಜನತೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿನ ಕನಿಕರದ ಅಭಿಮತ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ವೇದ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಬಡ್ಡೆಟ್ ಪುಸ್ತಕ ಅಲ್ಲ, ಬೇಸರದ ಪುಸ್ತಕ ಎಂದು ಹಿಂದೆ ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿನ ಉತ್ಸಾಹ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇದೆ ಎಂದರೆ ರೈತ ದೇಶದ ಬೆನ್ನು ಮೂಳೆ, ಅವನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅನ್ನ ಹಾಕುವವನು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಷ್ಟೋ ಅಷ್ಟೇ ಹೊರತು ಮತ್ತೇನೂ ಅಲ್ಲ. ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ದಿನ ಹಾದಿದ್ದೇ ಹಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಹೇಷರ್‌ನವರಿಗೆ ಬೇಜಾರಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

MR. CHAIRMAN. —Please don't repeat what you have stated once before.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣ ಸಿದ್ಧಪ್ಪ.—ನೋಡಿ, ವ್ಯವಸಾಯಗಾರನೇ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ದೇಶದ ಮೂಳೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಬೆಂಗಳೂರು ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಟಾರ್ ರಸ್ತೆ, ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ, ಮೋಟಾರ್ ಕಾರು, ನಿಮ್ಮ ಉತ್ಪನ್ನ, ಮೆರವಣಿಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಇದೇ ರೀತಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆಯೇ ಎಂದರೆ ಬಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ರೈತನ ಸ್ಥಿತಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಅವನಿಗೆ ವಾಸಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಮನೆ ಇಲ್ಲ. ಅವನು ವಾಸವಾಗಿರುವ ಯಾವ ಮನೆ ಇದೆಯೋ ಅದರೊಳಗೇ ಅವನ ದನಕರುಗಳು, ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸೊಪ್ಪು, ಸದೆ, ಹುಲ್ಲು ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ಆಗಬೇಕು: ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೊಳ್ಳೆಯ ಎಕ್ಸ್‌ಟೆರ್ನಲ್ ಮಾಡಿ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ. ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ರೈತನಿಗೆ ಲೆನಾದರೂ ಯಾವುದಾದರೂ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನೂ ದಿಗಿಸಿದ್ದೀರಾ ಎಂಬುದನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ರೈತನೂ ವಾಸ ಮಾಡುವ ಮನೆಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ಗೊಬ್ಬರದ ಗುಂಡಿ ಬಿದ್ದಿರುತ್ತದೆ. ಸಾಲದಕ್ಕೆ ಬಿಡ್ಡಲು ನೀರು ಹರಿಯುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಹುಲ್ಲಿನ ಮೆದೆ ಹಾಕಿರುತ್ತಾರೆ. ಬೆಂಕಿ ಬಿದ್ದರೆ ಆಯಿತು, ಅವನ ಗತಿ. ಹೊಸದಾಗಿ ಮನೆ ಕಟ್ಟಬೇಕಾದರೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಬೇಕು. ಅನೇಕ ತಕರಾರುಗಳನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಅವನಲ್ಲಾ ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕಾದರೆ ರಾಯರು ಸಾಹೇಬರಿಗೆ ಕೈಪುಗಿಯಬೇಕು. ಅವಿದ್ಯಾವಂತರನ್ನು ಅವರು ಹೆದರಿಸುತ್ತಾರೆ; ಅದು ತಮ್ಮ ಗೊತ್ತಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಪ್ಪೆಗಳನ್ನು ಊರಿನಿಂದ ಆಚೆಗೆ ಸಾಗಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಜಾಗ ಕೊಟ್ಟು ಕಂಪೋಸ್ಟ್ ಮೆನ್ಯೂರ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಸಂಚಾರ ಸೌಲಭ್ಯದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ರೈತನೇ ದೇವರು, ರೈತನೇ ಅನ್ನ ಹಾಕತಕ್ಕವನು ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಯಾರು ಅವನನ್ನು ಸ್ವರ್ಣ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅವನಿಗೆ ನರಕ ಸ್ಯಾಮಿ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಗು!

ಬೇರೆ ಜನಗಳು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಾದರೂ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಜನರಿಗೆ ಚೋರಿ ಹಾಕಿ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಾದರೂ ಹಣ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಬಹುದು.

[MR. SPEAKER in the Chair.]

ಅದರ ರೈತನ ವಿಚಾರ ಹಾಗಲ್ಲ. ಆತ ತನ್ನ ಮೈಲಿ ರುವ ಬೆವರು, ಶರೀರದಲ್ಲಿರುವ ರಕ್ತವನ್ನು ನುರಿಸಿ, ಬೆಳೆದಂಥ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಈ ದಿವಸ ಊಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಈ ದಿವಸ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ದೇಶಕ್ಕೆಲ್ಲ ರೈತನೇ ದೇವರು ಎಂಬ ಭಾವನೆ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂ ಇರಬೇಕಾದದ್ದು ಸಹಜ. ಹೀಗೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಆತನಿಗೊಂದು ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿರುವಾಗ ನಾವು ಈ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಆ ರೈತ ಏನಾದರೂ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಹೆಡ್ ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್‌ಗೆ ಬಂದರೆ “ಬೇಡೇವಾಲ ಆಕೋ ಹೈಜಿ” ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು! ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೇಳತಕ್ಕ ಜನ ಆ ಒಟಿಂಗ್ ಕಾಲ ಬಂತೆಂದರೆ ಹೇಗೆ ಕೈಮುಗಿಯುತ್ತೀರಿ! ಆ ಒಟಿಂಗ್ ಕಾಲ ಮುಗಿದ ಕೂಡಲೆ ನೀವು ಎಂದಿಗೂ ಅವರಿಗೆ ಕೈ ಮುಗಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರನ್ನು ಮೈಲಿಗಟ್ಟಿದ ದೂರದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಬಿಡುತ್ತೀರಿ. ಈ ಒಂದು ಬಾಬಸರ್ರಾದರೂ ಇನ್ನಾದರೂ ನೀವು ಸರಿಯಾಗಿ—ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದರೆ ನೀವು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಿರಿ. ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ರೈತನ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಚಾರ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಸರ್ಕಾರ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಧರ್ಮಿಷ್ಠರಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಯಾರು ಶ್ರೀಮಂತರಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಯಾರು ಜನಾನು ರಾಗಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಅವರನ್ನು ಬೆನ್ನು ತಟ್ಟಿ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿ ಜನತೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾದಂಥಾ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು, ಗುಂಡು ತೋಪುಗಳನ್ನು, ಸ್ಕೂಲು, ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ಹಳೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿ ಇತ್ತು. ಈ ದಿವಸ ಅಧಿಕಾರ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕುಳಿತಿರುವ ಪಾರ್ಟಿ ಅವರ ಪಾರ್ಟಿಯ ಜನರನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರೆ ಯಾರಲ್ಲೂ ಅವರು ಒಂದು ಸಂಪರ್ಕವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಇತರರ ಕಡೆಗೆ ಅವರು ತಿರುಗಿ ಸಹ ನೋಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಆ ಸರ್ಕಾರವೂ ಹೋಯಿತು—ಆ ಕಾಲಗಳೂ ನಿಂತು ಹೋದವು. ಹೀಗೆ ಈ ಅಧಿಕಾರ ಸ್ಥಾನ ಯಾರೊಬ್ಬರಿಗೂ ಸ್ಥಿರವಾದುದಿಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರಣ ಈ ದಿವಸ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲರತಕ್ಕ ಪಾರ್ಟಿಯವರು ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ರೀತಿಯಿಂದ, ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳ ಫೈನಲಾತಿಯನ್ನು ಬೇಗ ಬೇಗ ನಡೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಿ. ಯಾವಾಗ್ಲೂ ನೀವು ನಿಮ್ಮ ನಿಜುಗಳಿಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡೇ ಇರಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾದಮಟ್ಟಿಗೂ ಬಿಟ್ಟು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜನರ ಕಷ್ಟಸುಖಗಳೇನೆಂಬುದನ್ನು ಆರಿಯಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿ. ಈ ದಿವಸ ನೀವು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರೆಂದರೆ ರೈತನು ಇನ್ನೇನು ಮಳೆ ಬಿದ್ದು ಭೂಮಿಗೆ ನೇಗಿಲನ್ನು ಹೊಡಬೇಕೆಂಬ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆತನಿಗೆ ಬೇಕಾಗತಕ್ಕಂಥ ಗುಳ-ಗುದ್ದಲ, ಹಾರೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಸಾಮಾನುಗಳಿಗೆ ಇಂಡೆಂಟ್ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಹೀಗಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಈ ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ವ್ಯವಸಾಯದ ಉಪಕರಣಗಳಾಗಲಿ, ಗೊಬ್ಬರ, ಬೀಜ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಾವೂ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮಳೆಗಾಲ ಮುಗಿದ ನಂತರ ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಸಾಮಾನುಗಳಿದ್ದರೆನ್ನು ಪ್ರಯೋಜನವಾಯಿತು!

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಆ ರೀತಿ ನಿಮಗೆ ಯಾವ ಸೊಸೈಟಿಯವರು ಸಾಮಾನುಗಳಲ್ಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು!

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣ ಸಿದ್ಧಪ್ಪ.—ನಿಮ್ಮ ಆ ಸೊಸೈಟಿಗಳೂ ಸಾಕು, ನಿಮ್ಮ ಗೋಳೂ ಸಾಕು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ವ್ಯವಸಾಯದ ಉಪಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ರೇಷನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಯಾವುದೋ ಒಂದು ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಸೊಸೈಟಿಗೆ ಗುಳ-ಗುದ್ದಲ, ನೇಗಿಲಿನ ಇತ್ಯಾದಿ ಸಾಮಾನುಗಳು ಬಂದಿರುತ್ತದೆಂದು ನಮ್ಮ ನೆ ಬಂದು ಗದ್ದಲ ಎಬ್ಬಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲೋ 10-20 ಜನರಿಗೆ ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದವರಿಗೆ ಕೆಲವು ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಕೂಡಲೆ ಅಲ್ಲಿ ಜನ ಜಾಸ್ತಿ ಸೇರಿ ದಬ್ಬಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತರೆ ಸಾಮಾನುಗಳೆಲ್ಲ ಮುಗಿದುಹೋದವೆಂದು ಹೇಳಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆ ನೀವು ಆ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿ ದಬ್ಬಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆಲ್ಲವೂ? ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅವರಿಗೆ ನೀವು ಒಂದು ಸರಿಯಾದ ಮೂಗುರಾಣಿ ಹಾಕಿಲ್ಲ. ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಆ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಹೀಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮರಾಮಸ್ತಾಗಿ ಹೋಗಿ ಇನ್‌ಸೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹಿಂದಿಲ್ಲ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ವೇಷ ಮರೆಸಿಕೊಂಡು ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಏರೆಲ್ಲ ಏನೇನು ಮಾತನಾಡುತಿದ್ದರು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಗೆ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರೋ ಹಾಗೆಯೇ ಈ ದಿವಸ ನೀವೂ ರಾತ್ರಿ ವೇಳೆಗಳಲ್ಲಿ ವೇಷ ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಂಡು ಈ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಏರೆಲ್ಲ ಜನರು ಏನೇನು ಮಾತನಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಆ ರೀತಿ ನೀವು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ದಿವಸ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರತಕ್ಕವರು ಎಲ್ಲ ಚಪ್ಪರಗಳನ್ನು ತಮಗಾಗಿ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ, ಎಲ್ಲ ಜನರು ತಮಗಾಗಿ ಹೂವಿನ ಹಾರಗಳನ್ನು ತರಿಸಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಕಡೆಗೇ ಅವರ ಗಮನವೆಲ್ಲ ಹೋಗಿರುವಾಗ ಅವರು ಎರೆಲ್ಲ ಏನೇನು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಾರು! ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಬಾರದು. ಈ ದಿವಸ ನೀವೂ ವೇಷ ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಂಡು ಜನರಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ತಿಳಿಸಬೇಕು ರಾತ್ರಿ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಾಪದಿಗಳ ಮತು, ಧತ್ತ, ಊರು ಮುಂದಿನ ಸೇತುವೆ ಕಟ್ಟಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಜನರೂ ಭೂ ಸುಧಾರಣೆ ಬಗ್ಗೆ ಏನೇನು ಮಾತನಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಮಾತನಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ರೈತರ ತೊಂದರೆಗಳೇನೇನಿರುತ್ತವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿದು ನೋಡಿ. ಆಗ ನಿಮಗೆ ದೇಶದಲ್ಲರತಕ್ಕ ನಿಜಸ್ಥಿತಿ ತಿಳಿಯುವುದು. ಈ ದಿವಸ ರೈತನು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಬೆಳೆದಂಥಾ ದವಸ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾರಲು ಪೇಟೆಗೆ ತಂದ ಕೂಡಲೇ ಅವನಿಗೆ ನಾನಾ ತರಹೆಯ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ, ಅವನಿಂದ ವಸೂಲಾದ ದುಡ್ಡಿನಲ್ಲಿ ನಗರ ವಾಸಿಗಳು—ಚಾರ್, ರಸ್ತೆ, ನಲ್ಲಿ, ಎರೆಕೈಕ್ ದೀಪ, ಫ್ಯಾನ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಸುಖಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಆ ರೈತನಿಗೆ ಈ ಸುಖಗಳೆಲ್ಲ ಎಲ್ಲವೇ! ಅವನು ಈ ದಿವಸ ನಿರ್ಗತಿಕನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಅವನಿಗೆ ನೀವೇನು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನೊದಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ? ಈ ದಿವಸ ತಿಪಟೂರು ಪೇಟೆಗೆ ಪ್ರತಿ ದಿನವೂ 60 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕೊಬ್ಬರಿ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಏಕೇಷ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ನು ವಸೂಲಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಹಾಗೆ ಆ ರೈತನಿಂದ ಅಪಾರ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ವಸೂಲಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವಾಗ ಈ ಹೊತ್ತು ಸರ್ಕಾರದವರು ಆತನ ದನಗಳಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗೇನಾದರೂ ಒಂದು ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗಾದರೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ.

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣ ಸಿದ್ಧಪ್ಪ)

ದ್ವೀಪಾ! ಆದರೆ ಎಂದು ಹಿಂದಿದ್ದ ಸರ್ಕಾರ ಹೋಯಿತೋ, ಆ ದಿವಸವೇ ಈ ಅನುಕೂಲಗಳೆಲ್ಲ ಹೋದವು. ಹಾಗೇ ನೀವೂ ಒಂದು ದಿವಸ ಹೋಗು ತ್ತೀರಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಹಾಗಾದರೆ ಇವರು ಅಧಿಕಾರದಿಂದ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ!

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣ ಸಿದ್ಧಪ್ಪ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ದೇವರಾಜಗೌಡ ನನಗೆ ಇವರು ಅಧಿಕಾರದಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿಯಲಿ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ನನಗಿಲ್ಲ. ನಾನು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ ರೈತನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಐದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಏನೇನೋ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೇನೂ ಉಪಕಾರವಾಗಿಲ್ಲ. ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ಅಧಿಕಾರ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲರಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಅವರು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ದಿವಸ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಂಥ ಗ್ರಾಂಟನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರಲ್ಲ! ಹೀಗಾದರೆ ಇವರು ಇನ್ನೇನು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ! ಈ ದಿವಸ ಅನೇಕ ಮೈಸೂರು ಇರಿಗೇಷನ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ಗಳು, ಕರೆ-ಕಟ್ಟಿಗಳ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಕಾರ್ಯ ಬಹಳವಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ದನಗಳಿಗೆ ಅಲ್ಲಲೇ ಗೋಮಾಳದ ಭೂಮಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ರೈತನಿಗೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಎಲ್ಲ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನೂ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಲು ತಕ್ಕ ಏರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

*ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಲ್. ನರಸಿಂಹಯ್ಯ (ಹೆಬ್ಬಾರು).—ಸ್ವಾಮಿ, ಈಗ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಬ್ಬರತ್ತಾ ಎರಡು ದಿವ್ಯಾಂಡ್‌ಗಳ ಪೈಕಿ ಮೊದಲನೆಯ ದಿವ್ಯಾಂಡಿನ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಈಗಾಗಲೇ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರನ್ನೇಕರು ಈ ಎರಡನೆಯ ದಿವ್ಯಾಂಡ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಹಳವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನನಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ವ್ಯವಸಾಯದ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ಜಾಸ್ತಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯು ಸಿಬ್ಬಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಯೇನೋ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಮಗೆ ರೊಟ್ಟಿಯ ಮೇಲೆ ತುಪ್ಪ ಸವರಿದಂತೆ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದಾಗ ರೊಟ್ಟಿಯೂ ಇಲ್ಲ, ತುಪ್ಪದ ಪಾನನೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಈ ಇಲಾಖೆಯ ನೌಕರ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕೋ-ಆಪರೇಷನ್ ಆಗಲಿ ಮತ್ತು ಕೋ-ಆರ್ಟಿನೇಷನ್ ಆಗಲಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಏರಿಳಿಳಿದರೆ ಮತ್ತೊಂದು ನಿರೀಳಿಳಿದಂತೆ ಕೆಲಸಗಳಾಗುತ್ತಿವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ರೈತನಿಗೆ ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿ ಆಗಬೇಕಾಗಿರುವಂಥಾ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳೊಂದೂ ಜಾಗೃತಿಯಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ರೈತರಿಗೆ ಸಬ್‌ಸಿಡಿ ಕೊಡತಕ್ಕ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರಾರೂ ಅಷ್ಟು ಹೇಳಿದಂತೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ರೈತನಿಗೆ ನೀರ ನೊಡಗಿಸಲು ಬಾವಿಗಳಿಗಾಗಿ ಈ ದಿವಸ ಸಬ್‌ಸಿಡಿ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಮುಂದೆ ದೇಶಕ್ಕೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಅಸ್ತಿಯಾಗಿ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಒಂದು ಬಾವಿನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ತರಲು

ಸರ್ಕಾರದವರೇಕೆ ಅಲಸ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ನನಗೆ ಅದು ತಿಳಿದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಾಯ ಪಡೆಯಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇಲಾಖೆಯ ನೌಕರರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಅವರಲ್ಲಿ ದೇಶಾಭಿಮಾನವಿದ್ದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. “ದೇವರು ವರು ಕೊಟ್ಟರೂ ಪೂಜಾರಿ ನುಮ್ಮನಿರುವುದಿಲ್ಲ” ಎನ್ನುವಂತೆ ಆ ರೆವಿನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳುಗಳಾದರೂ ಒಂದು ಬಾವಿಯ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಆ ಕೆಲಸವೇನಾಯಿತೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕಾಲ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಈ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಹಣವನ್ನೊದಗಿಸಿದರೆ ಮುಂದೆ ಅವರು ಈ ಕಾರ್ಯ ಮುಗಿಸದೆ ತಪ್ಪಿದರೆ ಆಗ ಅವರಿಂದ ಈ ಹಣವನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ಪಡೆಯಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಆದರೆ ರೈತನ ಉದ್ಧಾರವೊಂದೇ ಅಲ್ಲದೆ ಮುಂದೆ ದೇಶಕ್ಕೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಅಸ್ತಿಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವಂಥ ಈ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಮಾಡಬಾರದು. ಈ ಬಾವಿಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ನಡೆಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಯಾರು ಮೊದಲು ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ತೆಗೆದಿರುತ್ತಾರೋ ಅಂಥವರಿಗೆ ಕೂಡಲೇ ಹಣ ಪಾವತಿ ಮಾಡುವಂಥ ಒಂದು ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ದಿವಸ ಒಂದು ಬಾವಿ ಮಾಡಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಎರಡು ಮೂರು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಸರ್ಕಾರವರು 250 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸಬ್‌ಸಿಡಿ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣದ ಅಗತ್ಯವಿದೆಯೋ ಅನ್ಯಗಳಿಗೆ ಮೊದಲು ಈ ಅನುಕೂಲ ಕಲ್ಪಿಸುವಂತೆ ರೆವಿನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಯವರಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ತಿಳಿವಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯದ ಇಲಾಖೆಯ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಹಿಂದಿನ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಇಲಾಖೆಗೆ ಬಟ್ಟಿಟ್ಟುನಿಟ್ಟು ಹಣವನ್ನೊದಗಿಸಲಾಗಿತ್ತೋ ಈ ವರ್ಷವೂ ಅಷ್ಟೇ ಹಣವನ್ನೊದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಅನೇಕ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಡೈರೆಕ್ಟರುಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಮೇಲೆ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಡೈರೆಕ್ಟರುಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಆ ನಂತರ ಡೈರೆಕ್ಟರು. ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಅನೇಕ ಅಫೀಸರುಗಳಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಹ ಒಬ್ಬ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆಫ್ ಆಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ಇರಬಹುದೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ಏನು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬುದೇ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದೇ ರೀತಿ ಈ ದಿವಸ ಡಿವಿಜನಲ್ ಕಮಿಷನರ ಅಫೀಸರುಗಳೂ ಸಹ ನಮಗೆ ಅನಗತ್ಯ ಖರ್ಚನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತೆಗೆದುಹಾಕತಕ್ಕದ್ದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಇವರಿಂದ ಕೆಲಸಗಳು ಬೇಗ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇವರಾರೂ ಈ ದಿವಸ ರೈತನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಏನೂ ನಿಗಾ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಿರರ್ಥಕವಾಗಿ ಸಂಬಳ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದೂ, ಇವರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಒಂದು ಕಾನೀನ ಪ್ರಯೋಜನ ಕೂಡ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದೂ ನಾನು ಬಹಳ ವಿಷಾದದಿಂದ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಈಗ ಭತ್ತ ಒಂದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಎಷ್ಟೋ ಕಡೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಭತ್ತದ ಬೆಳೆಗೆ ಏನೋ ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ಕಾಯಿಲೆ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿ

ಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದರೆ ಅವರು “fieldmanನನ್ನು ನೋಡಿ ಹೇಳಿದರೆ ಅವರಿಂದ ಸರಿಪಡಿಸಲಾಗುವುದು” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಈ fieldman ಎಲ್ಲರಿಗೂ ನೋಡಿ ಅಪರವಾಹವಾಗಿರಬೇಕು. ಎಷ್ಟು ಜನ fieldman ಇದ್ದಾರೋ ಮತ್ತು ಇವರ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಎಷ್ಟಿದೆಯೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ fieldman ಗಳನ್ನು ನಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಕೆಲವು ವೇಳೆ ರೈತರು ನಂಬಿಕೊಂಡಿರುವ ಬೆಳೆ ಕೊಡ ಕಟ್ಟಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ.

ವ್ಯವಸಾಯದ ಇಲಾಖೆಯವರು ಪ್ರಚಾರ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಹ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ನಾನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸಣ್ಣ ನಣ್ಣ ಬಾಣಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವವರು ತಮ್ಮ ಗುರುತಿನ ಬಿಡಿಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗುವ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಚಾರಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾಡಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುವ ರೈತರನ್ನು ಜನರ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಬರುವ ಕಾಯಿರಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗುವ ಹಾರಿಸಿ, ಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗುವ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಅಥವಾ ಡೈರೆಕ್ಟರ ವರ ಮುಖೇನ ಇಂತಿಂಥ ತತ್ವವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು ಎಂದು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಿಗೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಚಾರವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೇನೋ ಒಬ್ಬ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಡೈರೆಕ್ಟರೇನೋ ಇದ್ದಾರೆಯೇ ಕೇಳಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ಈ ಕಾಯಿರಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಹರಡದಂತೆ ತಡೆಯಬೇಕು, ರೈತರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಅನುಕೂಲಪಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳೇನೋ ಅವರೇ ಬೇಸಾಯಗಾರರು ಅವರಿಗೂ ಕೂಡ ಏನೇನೋ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆ ಇದೆ. ಆದರೆ ಅದು ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಜವಾಬ್ದಾರಾಗಿರುವವರೂ ಅದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಇರುವ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಡೈರೆಕ್ಟರಾಗಿರುವವರು ಬೆಳಗಾಡು ತಕ್ಷಣ ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ತಿರುಗಿ ಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಅನಂತರ ಅಫೀಸಿಗೆ ಬಂದು ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಸ್ವೀಕೃತಗೊಳಿಸಿ ಇತರರಿಗೋ ಫೋನನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ, ಅವರ ಸ್ವೀಕೃತ ಅಥವಾ ತಮ್ಮ ಸಂಸಾರದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಅಫೀಸುಗಳಲ್ಲಿ ಕೀಲಿಗಾಣುತ್ತಿದೆ. ಇದರ ದೆಸೆಯಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನೇನೋ ಹೋಗಿ ಇಂತಹ ಅಫೀಸರನ್ನು ನೋಡಿದ್ದು ಹೋಗಿದ್ದು ರೈತರುಗಳು ನೋಡಿ ದಿಂದಿದ್ದು ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಅಲ್ಲದೇ ನಾನೇ ಒಂದು ಕಡೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ನೋಡಿದೆ, ಅವರು ಯಾರನ್ನೋ ಫೋನಿನಲ್ಲಿ “ನಮ್ಮ ಗ್ರೇಡು ಏನಾಯಿತು! ನಮ್ಮನ್ನು ಯಾವ ಊರಿಗೆ ವರ್ಗ ಮಾಡಿದರು” ಇಂಥ ಮಾತುಕತೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವು; ನಾನೇನೋ ಹೊರಗಡೆ ನುಮ್ಮನೆ ರೈತನಂತೆ ಕುಳಿತಿದ್ದೆ. ಅವರಿಗೆ ನಾನು ಯಾರು ಎಂದು ತಿಳಿದಿರಲಾರದು. ಕೀಗೆ ಅಧಿಕೃತವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ! ರೈತರಿಗೆ ಏನು ಅನುಕೂಲ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಗೊಬ್ಬರ ಬೀಜಗಳು ಸಿಕ್ಕಿತು? ಇವತ್ತೇನೋ ಕೊಂಡ ರೈತರು ಎದ್ದಾಳುಗಳಾದರೆ ಹಿಂದೆ ಇದಿರಬಹುದು. ಈಗ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಎದ್ದಾಳುಗಳಾದರೂ ಇನ್ನು

ಸ್ವಲ್ಪ ದಿವಸದಲ್ಲೇ ಇದರ ಪರಿಣಾಮ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈಗಲೂ ರೈತರೇನಾದರೂ ಈ ಗೊಬ್ಬರ ಹೇಗೆ ಕೊಡಬೇಕು, ಗುಳಿ ಏಕೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡಲು ಈಗಿರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇವರ ಶಿಕ್ಷಣ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ. ಈಗ ರೈತರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಗುಳಿ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಆ ಗುಳಿದ ಸ್ವರೂಪ ಎಷ್ಟು ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಅಲ್ಲರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗೇ ಗೊತ್ತಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರೇನು ಹೇಳಾರು ನಾನು ಬೇಕಾದರೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕೀಗೆ, ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ತರಬೇತಾದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿದ್ದರೂ ರೈತರಿಗೆ ಅವರ ವ್ಯವಸಾಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಮುಂದುವರಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯ? ಈಗ ಗುಳಿ ಎಂದರೆ ಎಂಥದನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆಯಾವುದೋ ಕಟಕಿಗೆ ಹಾಕುವ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿಯಂತಹದನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳದೆ ಹೋದರೆ ನಮಗೆ ಬೇರಲ್ಲೂ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಸಾಧ್ಯ ಎಲ್ಲ. ಆದರಿಂದಾಗಿ ನಾವು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ದಾಕ್ಟರು ನಾಗನಾಥರು ಇದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೋ ಅದನ್ನೇ ನಮ್ಮ ಈಗಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಕೂಡ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಏನೂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಈಗಲೂ ಅಷ್ಟೇ ಇದೆ. ಆದರಿಂದ ಈ ಗುಳಿಗಳ ಪ್ರತ್ಯಯನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು.

ಎರಡನೆಯದು, ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳು ವ್ಯವಸಾಯದ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತ ಹೋದ ನಾರಿ ಪ್ರತಿ ಹಳ್ಳಿಗೂ ಒಂದೊಂದು ಹೋರಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೋರಿಗಳನ್ನು ಇದುವರೆಗೂ ಯಾವ ಹೋರಿಗಳೂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಏಕೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲವೋ, ಏನೋ ಕಾರಣವೋ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಕೀಗೆ ಹೋರಿಗಳನ್ನು ಕೊಡದೇ ಹೋದರೆ, ಈಗ ಹೋರಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವವರಿಗಾದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿನ ಸಹಾಯವನ್ನು ಸರಕಾರದವರು ಮಾಡಿದರೆ ಈಗಿರುವ ಹೋರಿಗಳನ್ನಾದರೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಇಡುತ್ತಾರೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ: ದನಕರುಗಳಿಗಾಗಿ ವೆಚ್ಚರಿ ಇನ್‌ಸೆಕ್ಟರುಗಳಿರುತ್ತಾರೆಂದು ಅದ್ವಿತದ ಪ್ರಕಟಣೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ದನಕರುಗಳಿಗೆ ಕಾಯಿರ ಬಂದರೆ ಮೊದಲು ಯಾರಿಗೆ ಕಾಗದ ಬರೆಯಬೇಕು, ಎನ್ನುವುದೇ ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಇನ್‌ಸೆಕ್ಟರಿಗೆ ಸುದ್ದಿ ಕೊಡಬೇಕು, ಅವರು ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ತರಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾಡಿ ಬರುವುದಕ್ಕೆಗೆ ಎಷ್ಟೋ ದನಕರುಗಳು ಸತ್ತು ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ಈ ದನಕರುಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಕೊಳ್ಳಲು ತಕ್ಕಷ್ಟು ವೆಚ್ಚರಿ ಅಸ್ವತ್ಥಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯ.

ಹೊನ್ನುಡಿಕೆ ಎಂಬ ಊರು ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಜಾತ್ರೆ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಸಾವಿರಾರು ದನಕರುಗಳು, ಇತರ ಜಾನುವಾರುಗಳೂ ಬರುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಜನ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಒಂದು ವೇಳೆ ಆಸ್ವತ್ಥ ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಕೂಡ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈಗಿರುವ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಕೊಡಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಇನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಆದರಿಂದ ದನಕರುಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ಈ

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಲ್. ನರಸಿಂಹಯ್ಯ)

ವೆಚರ್ನಿ ಅನುಕ್ರಮವನ್ನು ಕೊಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಈ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವೈ. ವಿರಪ್ಪ (ಹೊಳೆನರಸೀಪುರ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಸ್ಪೀಕಿರು ಈ ಗಾಗರೇ ಹೇಳಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಆಹಾರದ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುವ ವ್ಯವಸಾಯದ ಇಲಾಖೆಯು ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದುದು. ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನೇ ಸುಮಾರು ಎಪ್ಪತ್ತು ಭಾಗ ಜನಗಳು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವುದರಿಂದ, ವ್ಯವಸಾಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇಲಾಖೆಯು ಸ್ವಯಂಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತೇವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವು. ಕಳೆದ ಹತ್ತಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅನೇಕ ಆತ್ಮೋತ್ತರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೂ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನು ಆಹಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಪಡೆಯುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಕೂಡ, ಆ ರೀತಿ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಈ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೆ ಸಾಲದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಇತರ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನೆರವು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಪರದೇಶದಿಂದ ಆಹಾರವನ್ನು ತರಿಸಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮಧ್ಯೆ ಆಹಾರದ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನು ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅದು ಹೇಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ? ಬಹಳ ಸಂಕಟದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ! ದೇಶವೆಲ್ಲ ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿಕೊಂಡಿರುವಂತಿದ್ದರೂ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಆಹಾರದ ಅಭಾವ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಜನತೆಯ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ದೈರ್ಭಾಗ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ವರ್ಷ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಆಹಾರದ ಚಿತ್ರ ಹೇಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಆಹಾರವನ್ನು ಪರದೇಶದಿಂದ ತರಿಸಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಹಾರವಿಲ್ಲದೆ ಇರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸುಮಾರು ಎಪ್ಪತ್ತು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತವೆ. ಈಗಿರುವ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಬರುವ ನಾಲ್ಕೈದು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಇನ್ನೂ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಪರದೇಶದಿಂದ ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸುಮಾರು ಹನ್ನೊಂದು ಅಥವಾ ಹನ್ನೆರಡು ಏಲಿಯನ್ನು ಟನ್ನುಗಳಷ್ಟು ಆಹಾರವನ್ನು ಅಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಬಹುದು. ಇದರ ಖರ್ಚು ಸುಮಾರು ಐನೂರರಿಂದ ಆರನೂರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟಾಗಬಹುದು. ಇಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ನೀವು ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಪರಮೇಶಕ್ಕೆ ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಏಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಹಾರವನ್ನು ಬೆಳೆಯುವಂತೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ಎಂಬ ಒಂದು ಶಂಕೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿದೆ. ಕಾರಣವೇನು ಎಂದರೆ, ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದವರು ಹೀಗೆ ಕೋಟಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಆಹಾರವನ್ನು ಅಮದು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೇ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೃತಕ ಗೊಬ್ಬರ ತಯಾರುಮಾಡಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲೇ ಸುಮಾರು ನಲವತ್ತು ಅಥವಾ ಐವತ್ತು ಲಕ್ಷ ಟನ್ನುಗಳಷ್ಟು ಕೃತಕ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಬಹುದು, ಆದರೆ ಈಗ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಏಳು ಲಕ್ಷ ಟನ್ನುಗಳಷ್ಟು ಕೃತಕ ಗೊಬ್ಬರ ಮಾತ್ರ ತಯಾರಾಗುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಪ್ರಸಾದ ವಿನಿಯೋಗ ಮಾಡುವ ಹಾಗೆ ಹಂಚಿದರೆ ಅದರಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನ ದೊರಕುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಫರ್ಟಿಲೈಜರುಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿ ನಾವು ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಹಂಚುವ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಆಹಾರದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಸ್ವಯಂ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆ

ಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಹೊರದೇಶದಿಂದ ನಾವು ತರಿಸಿ ರೈತರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಹಾರ ಹೆಚ್ಚಾಗದೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಇಷ್ಟೇ: ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಜಮೀನಿದೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಲಕ್ಷ ಎಕರೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಬೇಸಾಯವೇನೋ ಆಗುತ್ತದೆ; ಆದರೆ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ನಾನು ಪ್ರಪಂಚ ಮಾಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಭತ್ತ ಮುಂತಾದ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಕೆಲವು ಜಮೀನುಗಳಲ್ಲಿ ಎಕರೆಗೆ ಇಪ್ಪತ್ತು ಪಲ್ಲ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯಬಹುದು. ಆದರೆ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿದ್ದ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಎಂಟು ಹತ್ತು ಪಲ್ಲ ಮಾತ್ರ ಬೆಳೆಯಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೆ ನಾನು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಬೀಜಗಳು ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲೂ ರೈತನ ಆರ್ಥಿಕ ಮುಗ್ಗಟ್ಟಿನ ದೆಸೆಯಿಂದ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದ ರಾಗಿ ಅಥವಾ ಭತ್ತವನ್ನು ಬೆಳೆಯಬೇಕೆಂದಿರುತ್ತಾನೋ ಅಷ್ಟನ್ನೂ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಒಂದು ಜಮೀನಿನ ಅಂದಾಜು ಇದೆ. ಅದರ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿದೆ. ನಮಗೆ ಆಹಾರಾಭಾವ ಇರುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾವು ಜಮೀನನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದ ಉಪಯೋಗಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ಇದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳಿಂದ ಹೊರಪಟ್ಟಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಎಕರೆಗಳ, ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿರುವ ಜಮೀನು ಇದೆ. ಆದರೆ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ವ್ಯವಸಾಯದ ಕಸಬನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿರತಕ್ಕ ಕೂಲಿಕಾರರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಸೌಲಭ್ಯ ದೊರಕದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಆ ಜಮೀನನ್ನೆಲ್ಲ ಸಾಗುವಳಿಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ, ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ರಾಯ್ಸ್ ಆಗಿರುವ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಇನ್ನು 10-20 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ, ನೂರು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ನಮ್ಮ ಆಹಾರಾಭಾವವಿದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ.

ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದರೆ, ನನ್ನ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರು ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ರೈತನಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು, ಫಲವನ್ನು ಪಾಕುಮಾಡಿ, ಸಾಗುವಳಿಮಾಡಿ ಬಿತ್ತನೆ ಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗದೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಸರಿಯಾದ ಬೆಳೆ, ಯಾವ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ಬರಬೇಕೋ ಆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬರದೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಇದೇ ಒಂದು ಕಾರಣವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಅಯ್ಯಾಯ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯದ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ಒಂದು ತಾತ್ಕಾರಭಾವದಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. Community Development ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯದ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಷರ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದರನ್ನು extension officer ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಾ

NO. 25. VETERINARY

ರೆಂದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಇಲಾಖೆಯವರು ಈ ಅದಿ ಕಾರಿಗಳು ಯಾವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದಾಗಲೇ ಅದರಲ್ಲಿ ಹತ್ತನೆಯ ಒಂದು ಭಾಗದಷ್ಟು ಕೆಲಸವನ್ನು ಸಹ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಸಹ ರಾಜಕೀಯವಿದೆ. ತಮಗೆ ಬೇಕಾದವರಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರ ಒದಗಿಸುವುದು, ಬೀಜ ಒದಗಿಸುವುದು, ಅಥವಾ ಬೀಜವನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಲು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದವರ ಜಮೀನನ್ನು ಚುನಾಯಿಸಿಕೊಂಡು, ಅವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡಿಸಿ, ಬೀಜ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ತಯಾರುಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡುವುದು, ಇತ್ಯಾದಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಜನಗಳಿಗೆ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಅನೃತ್ಯವುಂಟಾಗಿದೆ. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ತನೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಅನಹಕಾರಭಾವನೆ ಮೂಡುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಸರ್ಕಾರವೂ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಿಂದ, ರಾಷ್ಟ್ರದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಜನತೆಯ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಗಾಡಿ ಪಟ್ಟಿಕೊಡುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ರೈತರು ಪಟ್ಟಿಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಪಟ್ಟಿಯ ಜೊತೆಗೆ ದೂರಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಗಾಡಿ ಪಟ್ಟಿ ನಾಮನೃಪಾಗಿ, ಸರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ ಎರಡು ಮಾಸ ವರ್ಷ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಧೂರಿ 20-25 ವರ್ಷ ಬರುತ್ತದೆ. ಧೂರಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಮಾತ್ರ ಗಾಡಿ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವುದರಿಂದ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ರೈತನು ಗಾಡಿ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಧೂರಿ ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಒಂದೇ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ತಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವುದರಿಂದ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಹೋದರೆ ಧೂರಿ ಖರ್ಚಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಗಾಡಿ ಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ತಯಾರುಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಬೇಕು.

Experimental farm ಗಳು scientific ಆಗಿ ಯಾವರೀತಿ develop ಆಗಿವೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರು ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ನೂತನ ಕೊಡುವುದು ಇಷ್ಟೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿಯೂ ಹೋಬಳಿಗಳಿವೆ. ಆಯಾ ಹೋಬಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ನೂರು ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಹತ್ತು ಭಾಗಮಾಡಿ, ಹತ್ತು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ಗ್ರಾಂಪಮಾಡಿ, ಅಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯಮಾಡಿ, ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೀಜ, ಗೊಬ್ಬರ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು, ಇಲಾಖೆಯವರ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿ ಪ್ರಚಾರಮಾಡಿ, ಚೆನ್ನಾಗಿ ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ರೈತರಿಗೆ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟರೆ, ಅಹಾರ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು.

ನಾವು ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳು, ಬುಲ್ ಡೋಜರುಗಳು ಇವುಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಪೈಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಹಾರೋತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಆರೋಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸಕ್ತ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಜನ ಹಳ್ಳಿಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು, ಕಂದಾಚಾರವನ್ನು ಉಪ

ಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡೋಣ, ಪಶುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡೋಣ ಎಂದರೆ ಅದೂ ಕೂಡ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪಶು ಸಂಪತ್ತು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ಅದುದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ದನಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಬೇಕು. ಪಶುಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ Mobile Veterinary Vans ಮಾಡಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ವಿವರವಾದ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

*Dr. R. NAGAN GOWDA (Hospet).—

Mr. Speaker, I must congratulate the department on having succeeded in getting an increased grant from the Government of India. I must also congratulate them on their being able to spend almost Rs. 56 lakhs more than they spent last year on agriculture. They have an increase of 14 lakhs on research and experiment staff, an increase of 4 lakhs on education and there is a significant decrease in establishment by about Rs. 26,000. This, I notice, is because of the fact that some staff have been transferred to the N.E.S. and C.D. Blocks. An anomalous position has been created by transferring some of these Agricultural Inspectors and Demonstrators to the N.E.S. and C.D. Blocks. I would only suggest to the Government to investigate and find out whether this is working satisfactorily.

Under Revenue, they have shown an excess of Rs. 4 lakhs.

Under Sugarcane Cess Fund they had 10 lakhs last year and this year 14 lakhs. I do not know whether they have taken full credit for the Sugarcane Cess Fund that they will be able to get this year. A large number of factories have gone into operation—the Mandya Sugar Factory, the Hospet Factory and the Salar Jung Mills; there is Siruguppa Factory and the Shimoga Factory that has gone into operation this year. I am glad to get news from Kampli that the Kampli Sugar Factory has also gone into operation from yesterday morning. This is a matter which we should all be proud of. In this connection may I suggest that the request of the people of Gangavathi where under the Thungabhadra project

(DR. R. NAGAN GOWDA)

almost 20,000 acres of Sugarcane will be available, where people have been asking for a co-operative factory, whether this Government would not help to start another factory! The increase in revenue from all sources on account of the new sugarcane factory is great, I suggest this for the attention of the Government.

One of the important things that we are concerned in agriculture is food production and on this I want to concentrate my attention during the few minutes I have been given. Both the Director of Agriculture and the Commissioner for Food Production are interested only in this. I am glad that they have got about 100 new schemes under the Second Five-Year Plan. These schemes deal with A to Z in agricultural operations. My friend, Sri Srinivasa Shetty, was caught napping; he did not notice that there was a scheme in his own District. He also spoke about the need for a sugarcane scheme. I notice that there is a scheme for development of sugarcane in South Kanara. The Commissioner for Food Production along with the Director of Agriculture has got a big staff under him. About Rs. 5.84 lakhs are spent on the staff under him. They are supposed to take care of the various schemes that go to increase our food production. I would like to offer a few remarks on the various schemes.

I may first take up the scheme for tractors and bulldozers. I notice that Rs. 3 lakhs have been provided for the purchase of tractors under the hire purchase system. This is a very popular scheme. I wish Government had provided Rs. 30 lakhs for this scheme. It is only a loan that you are giving and you can be sure that it will be returned to you with interest.

I am glad that you are spending a lot of money on hire of tractors for cultivation purposes. I feel that tractors owned by cultivators are much better used. If you can also help the owners of tractors to come and learn the latest mechanism of tractors, it will, be much more useful to them.

I notice from the figures that are given that you have got 116 drivers for tractors and bull-dozers. There is also a very big number of helpers to them. May I suggest very humbly that you hold periodical revision classes for these drivers and helpers to learn the latest mechanism and also to take care of the broken parts and how to keep the machines running in a good condition.

There is another big scheme undertaken by the Department and that is the seed multiplication scheme. We are going to have 56 farms covering an area of about 1,400 acres. This is a very ambitious scheme. They are spending about Rs. 32 lakhs this year. Next year it will be increased to Rs. 60 lakhs. This is a very necessary scheme and I hope every effort will be made to make it a success. I would say: "Produce your seeds in your own farms economically and take the opportunity to send all your men in the department including Inspectors and Demonstrators to get a turn to work in these agricultural seed farms. Also do not forget to send the agricultural graduates to get practical training at least for a year in these farms where you will have plenty of opportunities to train these young men."

Under the scheme for distribution of fertilizers, they have provided Rs. 3.37 lakhs for giving super phosphate and bonemeal at concessional rates. I have got one suggestion to make and that is to distribute these fertilizers quickly and in time.

Then, they are spending about Rs. 22 lakhs for hire purchase of electric pump sets and for extension of lands. I remember that in 1954-55 and earlier they used to spend about Rs. 50 to 60 lakhs on this scheme. This year they have provided only Rs. 17 lakhs for extension of lands and Rs. 5 lakhs for hire purchase of pumps. Can they not give a little more? I wish they had provided Rs. 70 lakhs. There is very great need for these electric pump sets.

Then, they have provided Rs. 4 lakhs for loan to panchayats to make compost fertilizer. The officers that are concerned with this scheme should go

to the villages and induce the Panchayat Board Presidents to use this money to make compost manure in their villages.

Under plant protection scheme they have provided Rs. 3 lakhs. I would suggest that some good machines may be placed at the hands of the Agricultural Inspectors. Some of the sprayers are not good. I wish you had given them better ones.

Under fisheries we are getting only a very small amount as revenue. I think it is about Rs. 2½ lakhs only. May I bring to the notice of Government that from Mettur alone from the reservoir the Government of Madras was getting about Rs. 2½ lakhs as profit from fishing. Mettur reservoir is much smaller than the Tungabhadra reservoir. If you only stock that reservoir with good fish and train the people who have lost their homes and whose lands have been submerged under the reservoir, in the art of fishing and help them to preserve them and dry them and send them on to the market, you will be getting much more income than what you are getting now.

* ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಂ. ಚನ್ನಸ್ವಾಮಿ (ಬೆಳಗೆರೆ).— ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರತಕ್ಕ ದಿವ್ಯಾಂಧನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತಾ, ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸ್ವಾಮಿ, ನೀವಿಗೆ ವ್ಯವಸಾಯದ ಇಲಾಖೆಯ ಇಫ್‌ಸೈಕ್ಲರುಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಿರುತ್ತೀರಲ್ಲ ಅವರಿಗೆ ಹೈನು ರೋಗ ಬಂದಿದೆ, ಯಾವ ಬಿಷದಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸ ಬೇಕೆಂಬುದೂ ಗೊತ್ತಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಥವರನ್ನು ನೇಮಿಸುವುದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ಬದಲು ತೊಂದರೆಯೇ ಜಾಸ್ತಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿದಿರುವವರನ್ನು ನೇಮಿಸ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಹಾರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬೆಳೆಯುವುದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಇದಕ್ಕೆ ರೈತರಿಗೆ ತಕ್ಕ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡಬೇಕು. ತಾಲ್ಲೂಕುವಾರು ಒಂದು Prize ಇಟ್ಟು, ಯಾರು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ ಅವರಿಗೆ Prize ಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ರೈತರು ಹುಮ್ಮಸ್ಸಿನಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಉತ್ಸುಕರಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಸಲಹೆಯೇನೆಂದರೆ, ವ್ಯವಸಾಯದ ಇಫ್‌ಸೈಕ್ಲರುಗಳನ್ನು ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ಒಬ್ಬರೇ ಸುತ್ತಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ಬಸ್ಸುಗಳು ಎಷ್ಟೋಕಡೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸೈಕ್ಲರುಗಳು ಕೂಡ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ವಾಹನ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಪ್ರತಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಇಫ್‌ಸೈಕ್ಲರುಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಮೇರಿಕ ರೈತರುಗಳಿಗೆ ನೀವು ಈಗ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಸಾಲದ ಮೊಬಲಗು ಬಹಳ ಕಡಮೆಯೆಂದು ಹೇಳು

ತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಬಾಗಾಯಿತಿಗೆ 100 ರೂಪಾಯಿಗಳು, ತರೀ ಜಮೀನಿಗೆ 50 ರೂಪಾಯಿ, ಖುಷ್ತಿ ಜಮೀನಿಗೆ 25 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೀರಿ. ಇದನ್ನು ಬಾಗಾಯಿತಿಗೆ 150 ರೂಪಾಯಿಗಳಂತೆಯೂ, ತರೀ ಜಮೀನುಗಳಿಗೆ 100 ರೂಪಾಯಿಗಳಂತೆಯೂ, ಖುಷ್ತಿಗೆ 50 ರೂಪಾಯಿಗಳಂತೆಯೂ ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂತಾದ ವ್ಯವಸಾಯದ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಲಾರಿ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ಎಷ್ಟೋ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಜಮೀನ್ದಾರರುಗಳು ಜಿ.ಐ.ರಿಫೋರ್ಟ್ ಬರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿ ಎತ್ತ ಮುಂತಾದುವುಗಳ ಸಹಾಯ ಒದಗಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ವ್ಯವಸಾಯದ ಇಲಾಖೆಯ ಲಾರಿಗಳನ್ನು ಗೊಬ್ಬರ ಹೊಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ರೈತರಿಗೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಅನುಕೂಲವೆಂದರೆ, ಪಂಪು ಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು. ಈಗಾಗಲೇ ಕೆಲವು ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇದು ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಲ್ಲ.

ಅವುಗಳನ್ನು ಇರಿಗೇಷನ್ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಲ್ಲದ ಕಡೆ ಅದಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು.

ವೆಚ್ಚರಿನಂ ಅಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಡಾಕ್ಟರುಗಳು ಇರಬೇಕು. ಏನು ರೋಗಗಳು ತಗುಲಿವೆ ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾದರೆ ತಾನೇ ಅವರಿಗೆ ಬಿಷದಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಏನಾದರೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯ. ಒಂದು ಸಾರಿ ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಚಪ್ಪೆರೋಗ ಬಂದಿತು. ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿ, ಬ್ಲಡ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಚಪ್ಪೆರೋಗ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು, ಬಿಷದಿ ತರಿಸಿ, ಇನಾಕ್ಯುಲೇಷನ್ ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿಯೇ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ದನಗಳು ಸತ್ತು ಹೋದುವು. ಈ ರೀತಿ ಆದರೆ ರೈತರು ಬದಕುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ರೋಗ ಬಂದು 20-25 ದಿವಸಗಳು ಆಗಿ ಹೋಗಿದ್ದರೂ ಏನೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಪರಿಶ್ರಮವಿರುವ ಡಾಕ್ಟರುಗಳು ಇರಬೇಕು. ಬಿಷದಿ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತೆಯಾಗಿ ಒದಗಿಸಬೇಕು.

ಉತ್ತಮ ಬೇಜವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಜರ್ವಾ ಮಾದರಿ ಬೇಜವನ್ನು ಹಾಕಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕು ಆ ರೀತಿ ಬೆಳೆದರೆ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಒಂದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಕೊಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಜರ್ವಾ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ಎತ್ತುವುದು ನನಗೇ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದಿರುವಾಗ, ರೈತರಿಗೆ ಇದು ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ? ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ಇನ್‌ಸೈಕ್ಲರುಗಳು ಈ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕೆಂಬ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಈಗಲೇ ರೈತರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಅವರು ಜೂಟ್ ಜುಲೈ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಎಂಟು ದಿವಸ ಕ್ಯಾಂಪ್ ಮಾಡಿ ಹೊರಟುಹೋದರೆ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮುಂಚೆಯೇ ಜರ್ವಾಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಏನು ಗೊಬ್ಬರ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು, ಹೇಗೆ ಬೆಳೆಯಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು.

ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರು ಹೇಳಿದರು, ಹೆಬ್ಬಾಳದಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯವಸಾಯ ಕಾಲೇಜಿನಿಂದ ಏನು ಅನುಕೂಲವೂ ನಮಗೆ ಕಂಡುಬಂದಿಲ್ಲವೆಂದು. ಕೊನೆಯ ಪಕ್ಷ ಸಾವಿರ ಎಕರೆಯಿರಬೇಕಾದ ವ್ಯವಸಾಯ ಕಾಲೇಜಿನವರು ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ?

(ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಂ. ಚನ್ನಸ್ವಾಮಿ)

ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪಠ್ಯ ರೋಚಿನ, ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಧ್ಯಾವಮ್ಮ (ಗಂಡಿಸಿ ಕ್ಷೇತ್ರ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ, 1958-59ನೇ ಸಾಲಿನ ಇವತ್ತಿನ ದಿವ್ಯಾಂಡ್ ನ್ನು ನಾನು ಅನುಮೋದನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಒಂದೆರಡು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಆಲೂ ಗೆಡ್ಡೆಯು ಮುಖ್ಯವಾದ ಬೆಳೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಸುಮಾರು ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿನಷ್ಟು ಬಿತ್ತನೆ ಬೆಳೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಯೋಗ್ಯ ಬಿತ್ತನೆಮಾಲು ದೊರೆಯದೆ, ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಿದಮೇಲೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ನಷ್ಟು ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಪರಿಶೋಧನೆ ನಡೆಸಿ ಬಿತ್ತನೆಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಮಾಲನ್ನು ಒದಗಿಸಿದರೆ, ಈ ಬೆಳೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ರೈತರು ಮುಂದುವರೆಯಲು ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ಈವರ್ಷ ಪರಿಶೋಧನೆ ನಡೆಸಿ, ಬಿತ್ತನೆ ಆರೂಗಡೆಮಾನ್ಯ ಒದಗಿಸಿ, ರೈತರ ಜೀವಿಗೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಜಾವಗಲ್ಲು ಹೋಬಳಿಗೆ ಒಂದು ಪಶುಗಳ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಆನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆಂದು ದಾಖಲೆಗಳಾದ ಒಬ್ಬ ಮಹೋದಯರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮುಚ್ಚಿಳಕೆಯನ್ನು ಸಹ ಬರೆದುಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಅನುಮತಿ ಕೊಟ್ಟು, ಆಸ್ಪತ್ರೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಗಂಡಸಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಗಂಡಸಿ, ಜಾವಗಲ್ಲು, ದುದ್ದ ಈ ಮೂರು ಹೋಬಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಪಶು ವೈದ್ಯ ಶಾಲೆ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹೋಬಳಿಗೂ ಒಂದೊಂದು ಪಶುವೈದ್ಯಶಾಲೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

*ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ದೇಸಾಯಿ (ಗಂಗಾವತಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ, ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವ ವ್ಯವಸಾಯಶಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಎರಡು ಕೋಟಿ 14 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿನ ದಿವ್ಯಾಂಡ್ ಮನವಿಯನ್ನು ಹತ್ತೂವಕೆ ವಾಗಿ ಸಮರ್ಪಿಸುತ್ತಾ, ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಈ ವ್ಯವಸಾಯ ಶಾಖೆಯಿಂದ ಯಾವುದಾದರೂ ಸಹಾಯ ರೈತನಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ದೊರೆಯಬೇಕಾದರೆ, ಈ ಇಲಾಖೆಗೆ ನಮ್ಮ ಬಜೆಟ್ ನಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿರುವ ರೂಪಾಯಿ 2,14,27,000 ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಒದಗಿಸತಕ್ಕದು ಯೋಗ್ಯವಿತ್ತು.

ನಮ್ಮ ನೂತನ ಮೈಸೂರಿನ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ತರಹ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ಪ್ರಾಡಕ್ಟುಗಳೂ ಇವೆ. ಉತ್ತರ ಕರ್ಣಾಟಕ ಮತ್ತು ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ಣಾಟಕದ ಕಡೆ ಜೋಳ ಮತ್ತು ಗೋದಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಹಳೆ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆ ಹೆಚ್ಚು. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಆಯಾಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯತಕ್ಕಂಥ ದವಸ ಮತ್ತಿತರ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಾಡಲು ಒಂದು ಕಾಲೇಜನ್ನೋ, ಒಂದು ಸೀಡ್ ಫಾರಮ್‌ನೋ ತೆಗೆಯುವ

ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ಣಾಟಕ ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಕರ್ಣಾಟಕದ ಕಡೆ ಹತ್ತಿ ಮತ್ತು ಜವಾರನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ರಾಯಚೂರು, ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಮತ್ತು ಬಿದಾರ್ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಹತ್ತಿ ಮತ್ತು ಜವಾರ್ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚು. ಆ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ರಿಸರ್ಚ್ ಸ್ಟೇಶನ್ ಮತ್ತು ಇನ್ನು ಯಾವ ಯಾವ ರೀತಿಯ ನ್ಯೂಲರ್ ಫಾರಮ್‌ಗಳು, ಕಾಲೇಜು ಫಾರಮ್‌ಗಳು ರೀಜನಲ್ ಫಾರಮ್‌ಗಳು, ಡೆಮಾನ್ಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಫಾರಮ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಆಗ್ರಿಕಲ್ ಚರ್ ಫಾರಮ್‌ಗಳು ಇವುಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಲ್ಲ. ವ್ಯವಸಾಯ ಪರಿಯಾದ ಮ್ಯಾಪ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಮತ್ತು ಬಿದಾರ್ ನಲ್ಲಿ ಇವುಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲು ವ್ಯವಸಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ರುದ್ರಪ್ಪನವರು ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮುತುವರ್ಜಿ ವಹಿಸಬೇಕು.

ಇಷ್ಟೇ ಇಲ್ಲ. ರಾಯಚೂರು, ಬಿಜಾಪುರ್ ಮತ್ತು ಧಾರವಾಡ ಈ ಮೂರು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ 4/5ನೇ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ 20 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಮೇಲೆ ಹತ್ತಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿಯೂ ಟೆಕ್ಸ್ಟೈಲ್ ಮಿಲ್‌ಗಳು ಇಲ್ಲ. ರಾಯಚೂರು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನಲ್ಲಿ 62 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಹತ್ತಿ ಪ್ರದೇಶ ಇದೆ. ಆದರೆ ಬರತಕ್ಕಂಥ ಹತ್ತಿ ಬಹಳ ಕಡಮೆ. ಕಾರಣ, ಅಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಶಾಖೆಯಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ರಾಧ ದೊರೆತಿಲ್ಲ. ರಾಯಚೂರಿನಲ್ಲಿ ಕಾಟನ್ ರಿಸರ್ಚ್ ಸ್ಟೇಷನ್ ತೆರೆಯುವ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಮುತುವರ್ಜಿ ವಹಿಸಬೇಕು.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಬೀಜಗಳು ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಲಕ್ಷಿ ಮತ್ತು ಜಯಧರ್ ಬೀಜಗಳೆಂದು ಇವೆ ಜಯಧರ್ ಹತ್ತಿ ಬೀಜಗಳು ಹೆಚ್ಚು ದೊರಕುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮೀಡಿಯಮ್ ಸ್ಟೇಪರ್ ಮತ್ತು ಲಾಂಗ್ ಸ್ಟೇಪರ್ ಎಂದು ಇವೆ. ಲಾಂಗ್ ಸ್ಟೇಪರ್ ಕಾಟನ್ ಬಹುಶಃ ಇಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಈಜಿಪ್ಟಿನಿಂದ ತರಿಸುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಈಚೆಗೆ ಈಜಿಪ್ಟಿನಿಂದ ತರಿಸುವುದನ್ನು ಬಂದ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕಾಶ್ಮೀರದಿಂದ ಆಲೂಗೆಡ್ಡೆ ಬೀಜ ತರಿಸಿ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಇದ್ದೆವು. ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಈಜಿಪ್ಟಿನಿಂದಲೂ ಹತ್ತಿ ಬೀಜವನ್ನು ಮೊದಲು ತರಿಸುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಈಗ ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದ ಇಂಪೋರ್ಟ್ ಪಾಲಿಸಿಯಿಂದಲೋ ಏನೋ ಬೀಜ ತರಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿ ಲಾಂಗ್ ಸ್ಟೇಪರ್ ಕಾಟನ್ ಬೆಳೆಯುವ ಸಲುವಾಗಿ, ಒಂದು ರಿಸರ್ಚ್ ಸ್ಟೇಷನ್ ತೆರೆಯುವ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

5-30 P.M.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ. ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಜಲಾಶಯವಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಆರುಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಆಯಕಟ್ಟಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ light and heavy irrigation ವಿಭಾಗವಿದೆ. ಈಗ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಂಶೋಧನಾಲಯವಿದೆ. ಅದರೂ non-irrigated cotton ಮತ್ತು ಜವಾರ್ ಬೆಳೆಯಲು ಯಾವ ಪ್ರದೇಶ ಸರಿಹೋಗುತ್ತದೆ, ಯಾವ ಯಾವ ಪ್ರದೇಶ ಹತ್ತಿ ಬೆಳೆಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಯಾವುದು ಜೋಳ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಕಂಡು ಹಿಡಿದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೇ ಅಲ್ಲಿ irrigated areaದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲು ತಕ್ಕ ಬೀಜ ಸಿಕ್ಕುವುದು ಯೋಗ್ಯವಿದೆ.

NO. 25: VETERINARY

ಬೀಜ ಮತ್ತು ಗೊಬ್ಬರದ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ಮಾತು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಗೊಬ್ಬರದ ಬಗ್ಗೆ bungle ಆಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಬೇಕು. ಗೊಬ್ಬರ ಒದಗಿಸಲು ಸಬ್ ಸಿಡಿಕೊಡುವ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ಗೇನೋ ಸಹಾಯ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಕೃತಕ ಗೊಬ್ಬರ ಒದಗಿಸಲು ಸಹಾಯ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮೊದಲು 22ರೂಪಾಯಿ ಇದ್ದ ಅಮೋನಿಯಂ ಸರ್‌ಫೇಟ್ ಈಗ 28 ರೂಪಾಯಿ ಆಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ 37-38 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಸಬ್‌ಸಿಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಬದಲು ಈಗ ಎಂಟು ಹತ್ತರೂಪಾಯಿ ಬೆರೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಿರುವುದನ್ನು ಕಡಮೆಮಾಡಿ ಹೋದವರ್ಷ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ 22ರೂಪಾಯಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ರೈತರಿಗೆ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಗೊಬ್ಬರಕ್ಕೆ ಸಹಾಯದ್ರವ್ಯ ಕೊಡುವುದಲ್ಲದೆ ಕೃತಕ ಗೊಬ್ಬರಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಸಹಾಯಧನ ಕೊಡಬೇಕು.

ಹಿಂದೆ ಬುಲೆಡೋಜರ್, ಗ್ರೇಡಿಂಗ್, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಗಳನ್ನೊದಗಿಸಿ ಸಹಾಯಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದರ ಉದ್ದೇಶ ಕಡಮೆ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಸೌಕರ್ಯ ದೊರೆಯಲಿ ಎಂಬುದು. ಆದರೆ ಈಚೆಗೆ ಇದರಿಂದ ಆದಾಯ ಬರಲೆಂದೋ ಏನೋ ಇದರ ಚಾರ್ಜುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬುಲೆಡೋಜರುಗಳಿಗೆ ಒಂದು ತಾನು ಕೆಲಸಮಾಡಲು 25ರೂಪಾಯಿ ಚಾರ್ಜುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ 30-35 ರೂಪಾಯಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಇರುವ ಹಳ್ಳದಿಣ್ಣೆಗಳನ್ನು ಸರಿಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಬುಲೆಡೋಜರ್ ಗ್ರೇಡಿಂಗ್‌ಬೇಕು. ಹೀಗೆಯೇ ಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ಗೂ ಹೆಚ್ಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಈಗ cash payment ಪದ್ಧತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಗಮನಿಸಿ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ. Short term loan ಕೊಡುವುದು ಬೆಳೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಹಾಗೂ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ರೈತನಿಗೆ ಭೂಮಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅರಡನೆಯವರ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ಎರಡನೆಯವರ ಭೂಮಿ ಹೆಚ್ಚಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣ ಅವನಿಗೆ ಸಾಲ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಭೂಮಿ ಇದ್ದವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಈ ಅಲ್ಪಕಾಲಾವಧಿಯ ಸಾಲಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಜಮೀನ್ದಾರರಿಗೆ ಬೆಳೆಯಮೇಲೆ ಸಾಲ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾಮೂಲು ರೈತನಿಗೆ ಸ್ವಂತಭೂಮಿ ಇಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡುವ ಈ ಸಹಾಯ ಅವನಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವಾಗಿದೆ. ಕೋಆಪರೇಟಿವ್ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ಬದಲಾವಣೆಮಾಡಿ ಈ ಸಾರಿಯಾದರೂ ಈ ಸಾಲವನ್ನು ಬೆಳೆಯಮೇಲೆ ಕೊಡುವಂತೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾಡಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

*Sri B. R. SUNTHANKAR (Belgaum City).—Mr. Speaker, Sir, a provision of Rs. 189 lakhs has been made in the budget for agriculture. This amounts to less than 4 per cent. of the total expenditure. I think this is far below the requirement of the State because agriculture is the most important and vital activity of our country. Last year's provision was Rs. 162 lakhs, but

only Rs. 133 lakhs were spent last year. From the Budget Memoranda we find a decrease in expenditure in almost all items and the reasons given are, non-utilisation of provision, late implementation of schemes, less expenditure on certain schemes, and so on. These reasons hardly do any credit to the Agricultural Department and it means that the Department has failed to implement last year's programme. So, there was less activity on the part of the Department in respect of the various schemes. The Department should put forth more work and more efforts will have to be made by the Department in order to fully implement this year's programme. There is an attitude of complacency on the part of the Government in all matters and particularly in respect of agricultural production. I am sorry I have to make this remark because in the early stages while assessing the productivity of the State the Government thought that the State was surplus in agricultural production and food production but later on found that there was a deficit of 5 lakhs tons. This deficit has got to be covered. The Second Plan has set the doubling of production within 10 years as the goal. So, the activities of the Agricultural Department in our State will have to proceed in that direction. In the Second Five-Year Plan, agricultural production has been hinged on to industrialisation, but even for the success of the Second Plan and for the success of industrialisation, it is essential that agricultural production should increase. It is necessary that the agricultural production should increase for a number of reasons. There is shortage of food; population is fast increasing, there are uncertainties of the weather which are responsible for fall in production. Even for industrialisation, supply of raw materials to the various industries is necessary. For this also, increase in production is necessary. As stated in the Second Five-year Plan, the requirement of food per adult per day is 18.3 ounces. Taking into consideration the whole of our State, it means we will require 4 million tons every year, but the actual production is only 31 lakhs

(SRI B. R. SUNTHANKAR)

of tons which is 9 lakhs less than what is required. That means, food production will have to be increased by 30 per cent in our State. So, all possible efforts will have to be made to achieve this target. The Department of Agriculture will have to be activated, revitalised, reorganised and, if necessary, reshuffled. I hope the Agricultural Department and the Minister for Agriculture will take steps in this direction. Extensive and intensive cultivation will have to be resorted to in order to increase agricultural production. The State is fortunately lucky in having abundance of land and there is less pressure on land as compared to other parts of the country. Therefore, there is more scope for extensive cultivation in our State. Every inch of land will have to be utilised to the fullest extent. 15 per cent of the land in this State is cultivable waste and that will have to be brought under cultivation.

Fortunately Government has launched a scheme of land utilisation. Survey of.....

AN HON'BLE MEMBER.—I rise to a point of order Sir. The Hon'ble Member is reading his speech.

SRI B. R. SUNTHANKAR.—I am not reading my speech, Sir.

A land utilisation survey section has been opened and it is doing good work. That is a good point. But more than that, I would suggest to the Government that they should take up the scheme of soil survey in right earnest. All the lands in the State will have to be surveyed, examined and analysed and deficiencies of the soil will have to be found out and suitable crop methods and suitable methods of agriculture will have to be devised. Such a soil survey will be of immense use to the State. I can point out an example in the United Kingdom in this respect. After the experience of the First War, the United Kingdom Government launched a scheme of soil survey of the whole of United Kingdom. After the soil survey, United Kingdom was able to increase its agricultural production to a large extent.

I will come to another point. Improved methods of agriculture will have to be followed and will have to be brought into practice. First is the improved strains. Intense research work will have to be done in this respect. I may say that the record of the agricultural department not only in this State, but all over India is that,—it may be perhaps hazarding a statement of opinion—very few outstanding researches have been done. Generally, strains that are found out give us only 15 to 20 or 25 per cent more yield. That is not going to help us much. Good season, sufficient rain, well-distributed rain, gives ordinarily fifty to cent per cent more yield. Such small increases by way of research is not going to help us much. In that respect, Sir, research if it is to be useful, must be capable of doubling or trebling production. I know of one instance where the Madras Agricultural Department found out Nagah Strain giving 90 per cent more yield. Then I may also quote here the instance of Wonder Cane in Java. The Java Agricultural Department found out this strain 25 years back and that revolutionised the sugarcane industry in Java, because the percentage of sugarcane was raised from 13 to 21 per cent. It is this kind of research that ought to be undertaken in our State.

Similarly about the fertilizers also. Nitrogen, potash and phosphorous are the three elements that are required. In this respect, I suggest that chemical manure should be supplied to the people.

MR. SPEAKER.—You must finish.

SRI B. R. SUNTHANKAR.—Coming to the specific problem of my area, I would like to request the Government to launch two schemes in my district. First is the sugarcane farm in Belgaum district. Belgaum has got the largest area under sugarcane in the State. It was the second largest sugarcane producing district in the former Bombay State. Our district has got wet and canal irrigation facilities. There are two big factories working in that district. Unfortunately, one of them is not working now. And three

co operative sugar factories are to be started in the near future. There is no sugarcane farm in the North Karnataka. There is one sub-station at Honnavar. I know that it will not serve the purpose. Formerly in Bombay State, the people of North Karnataka were getting benefit of advice and research done at the station at Padgave Research Station. Naturally, now the North Karnataka is handicapped in the matter of sugarcane. So, the best site in my district will be somewhere in Hukeri and Chikodi taluka. An area of about 150 acres will have to be acquired for this purpose. I think the Central Sugarcane Committee will also give all the help, if this Government presses its demand.

I am finishing Sir, I have only one word to say about Nachana research station. I would request the Hon'ble Minister to think of having a sub-station which is very essential, near about Belgaum.

*ಶ್ರೀ ಟಿ. ಕೆ. ಕಂಬ್ಲೆ (ಕುಂದಗೋಳ).—ವ್ಯವಸಾಯ ಬಾತೆ ಮತ್ತು ಪಶುವೈದ್ಯ ಬಾತೆ ಇವೆರಡೂ ಕೂಡಿಸಿ 3,08,85,100 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಡಿಮಾಂಡ್ ಇರುವುದನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತಾ ಒಂದೆರಡು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮುಕ್ಕಾಲುಪಾಲು ಜನಸಂಖ್ಯೆ ವ್ಯವಸಾಯದ ಒಂದು ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದರೂ ನಮಗೆ ಆಹಾರ ಸಾಲುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಇದು ಬಹಳ ಕೆಳಗಿನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರುವುದು ಎಲ್ಲರೂ ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಹೆಚ್ಚು ಮಂದಿ ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಕಾ ದಷ್ಟು ಉತ್ಪಾದನೆ ದೊರೆತ ಆಹಾರ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಹೆಚ್ಚುವುದಿಲ್ಲ. ಆಹಾರ ಉತ್ಪನ್ನ ಹೆಚ್ಚಿದರೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮೂರು ಕಾರಣಗಳಿವೆ. ಭೂಮಿ ಸ್ವತಂತ್ರವಲ್ಲ, ಎರಡನೆಯದು ಮಳೆ ಕಾಲ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ, ಭೂಮಿ ಕೆಟ್ಟ ಸಲು ವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗದಿರುವುದು ಮೂರನೆಯ ಕಾರಣ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಭಾಗ ಜಮೀನುದಾರರ ಕೈಲಿ ಇರುವುದರ ದೆತಿಯಿಂದ ನಡುವಿನ ಏಜೆಂಟರು ತೊಂದರೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಭೂಮಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಉಳುವವನು ಮತ್ತು ನರ್ಕಾರ ಈ ಎರಡು ಮಾತ್ರ ಇರಬೇಕು, ನಡುವಿನ ಏಜೆಂಟರು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹೋಗಬೇಕು. ಆಗ ಮಾತ್ರ ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗೆಹರಿಯುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸಾಧ್ಯ ಎಲ್ಲ. ಏಜೆಂಟರ ಅವಲಂಬನೆಗೆ ಅವಕಾಶಮಾಡಿ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗದಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಭೂಮಿ ಕೆಟ್ಟದ್ದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮೊದಲು ಭೂಮಿ ಪರದೇಶದವರು ಆಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ಹತ್ತಿ ಮತ್ತು ತಂಬಾಕಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿತ್ತು. ಅವರು ಅದಕ್ಕೆ ಫೋರ್ಟ್ ಕೊಟ್ಟು ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳ ಬೆಳೆಗೆ ಫೋರ್ಟ್ ಕೊಡದೇ ಹೋದ ಕಾರಣ ಈ ರೀತಿ ಆಹಾರದ ಬೆಳೆ ಕಡಮೆಯಾಯಿತು. ಭೂಮಿ

ಕೆಟ್ಟದ್ದು ಅಂದರೆ ಭೂಮಿಯೊಳಗೆ ಕರಿಕೆ, ಕಣಿಗಲ ಹೆಚ್ಚಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಡಮೆಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಹೋದ ಹೊರತು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕರಿಕೆ ವಗೈರೆ ತೆಗೆಯ ಬೇಕು. ಆದರೆ ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಹೊಡೆದರೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಕೆಲವು ದಿವಸ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಅನಂತರ ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆಂದು ಕೆಲವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾರೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಕರಿಕೆ, ಕಣಿಗಲ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಹೊರ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಹುಳ ಇದೆ, ಅದನ್ನು ಬಟ್ಟರ ಅದಿರಾ ಹೋಗಿ ಜಮೀನು ಹಸನಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ವಿವರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ನಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಗೋಧಿ, ಜೋಳ, ಹತ್ತಿ ಇವುಗಳ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವುದೇ ರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ದುಡ್ಡು ಬರುತ್ತವೆಯೋ ಅದನ್ನೇ ರೈತರು ಉತ್ಪತ್ತಿಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯ ಬೆಳೆಯುವುದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಬಹಳ ಲುಕ್ಕಾನು ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ರೈತನಿಗೆ ಲುಕ್ಕಾನು ಆಗದಂತೆ ಒಂದು ವಿಮಾ ಕಂಪನಿಯೊಬ್ಬನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಈ ರೀತಿ ಇನ್ಶೂರೆನ್ಸ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡ ಬೇಕೆಂದು ಹೋದ ಸಾರಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿಯೂ ನಡೆ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಪುನಃ ಅದನ್ನೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಭಂಡಾರ ರೋಗ ಬಂದು ಹೈರು ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಧಾರವಾಡ, ಅಣ್ಣೇಗೇರಿ, ಬಜಾ ಪುರದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು. ಈ ರೋಗದಿಂದ ಬೆಳೆಯ ಹಾನಿ ಬಹಳ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಕೆಂಪು ಗೋಧಿಯ ಬೆಳೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿ ಕೆಂಪು ಗೋಧಿ ಬೆಳೆಯ ರಕ್ಷಣೆಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಕಳಕಳಿಯ ನವನೆಯ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ.

ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಜಯದರ, ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಹತ್ತಿ ಹೆಸರಾದ್ದು. ಹತ್ತಿಯ ಬೆಳೆಗೆ ವಿಶೇಷ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಟ್ರಾಕ್ಟರ ವಿಷಯ. ರೈತನಿಗೆ ಟ್ರಾಕ್ಟರು ಸಾಲಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಟ್ರಾಕ್ಟರು ಸಿಕ್ಕುವ ಹಾಗೆ ಒಂದು ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಟ್ರಾಕ್ಟರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಜಾಮೀನು ಕೊಡಬೇಕು, ರೈತನು ತನ್ನ ಆಸ್ತಿ ಬರೆದು ಕೊಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಟ್ರಾಕ್ಟರು ದೊರಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಬಹಳ ದುಸ್ತರವಾಗಿದೆ. ಅದಕಾರಣ ರೈತನಿಗೆ ಟ್ರಾಕ್ಟರು ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಿಗುವಹಾಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣ ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡ (ಮಂಡ್ಯ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಬಹುತೇಕ ಮಂದಿ ಯಾವ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತಾರೆಯೋ ಆ ವೃತ್ತಿ ವರ್ಷೇವರ್ಷೇ ಹೇಗೆ ಪ್ರಗತಿದಾಯಕವಾಗಿ ಬರಬೇಕು ಎಂಬುದರ ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಿರಬೇಕು. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 83ರಷ್ಟು ಭಾಗ ವ್ಯವಸಾಯವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವಾಗ ಆ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅದರ ಪ್ರಗತಿಯಾಗುತ್ತಾ ಇದೆಯೇ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಕಡೆ ಸಂತಾನಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಿಂಚಿನ ವೇಗದಿಂದ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದ್ದರೆ, ವ್ಯವಸಾಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಷ್ಟೇ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಆಮೆಯ

(ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಸ್. ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡ)

ವೇಗದಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಸ್ವಾಮಿ, ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಮೊದಲು ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯು ಇನ್‌ಸ್ಟೆಕ್ಟರು ಬರುತ್ತಾರೆ ಎಂದರೆ ಜನರಿಗೆ ಒಂದು ಅಭಿಮಾನ ಇತ್ತು. ಪೋಲೀಸ್ ಇನ್‌ಸ್ಟೆಕ್ಟರು ಬಂದರೂ ಅಷ್ಟೇ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಭಿಮಾನ ಇತ್ತು. ಸಿ. ಆರ್. ಡಿ. ಇನ್‌ಸ್ಟೆಕ್ಟರ್ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯ ಇನ್‌ಸ್ಟೆಕ್ಟರ್ ಇವರು ಜನರಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಒಂದು ಆಸಕ್ತಿ ಅಭಿಮಾನ ಹುಟ್ಟುತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವಂಥ ಒಂದು ಶಕ್ತಿ ಹಿಡಿದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಈಗ ಜನರು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಸಹಾಯ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನ ದಲ್ಲಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ನಾರಾ ಬಂದಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎಕರೆಗೆ 200ರಿಂದ 500 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಕಂಚು ಬ್ಯೂಡ್ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ವಾಟರ್‌ರೇಟ್ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಖಂಡಗಳೂ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯದೆ ಇರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯ ಫಲವತ್ತಿಗೆ ಯಾವರೀತಿ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡಬೇಕು, ಯಾವರೀತಿ ಜನತೆಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಯೋಚಿಸಿ ಸರ್ವೆಮಾಡಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಯಾವ ಜಮೀನು ಸಾಗುವಳಿಗೆ ರಾಯ ಕಟ್ಟಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಒಂದು ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ನೋಡಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಜಮೀನನ್ನು ಉನ್ನತಿಗೆ ತರಲು ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ಎಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ಆಗಬೇಕೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೋ ಅಷ್ಟು ವೇಗದಲ್ಲಿ ಅದು ಫಲಕಾರಿಯಾಗುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ರೈತರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಅಭಿಮಾನಹೀನತೆಯೆಂಬುದು ಇದರಿಂದಲೇ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆ ಯವರು ಅಮೋನಿಯಂ ಸೆಲ್ಯೇಟ್ ಎಂಬುದನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾವರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೊರತೆ ಬೀಳದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮಂಡ್ಯ ರೈತರ ಸಹಕಾರ ಸಂಘದವರು 100 ಟನ್ ಕೊಂಡರೆ ಮೂರೂವರೆ ಟನ್ ಅಮೋನಿಯಂ ಸೆಲ್ಯೇಟ್ ಕಡಮೆ ಬರುತ್ತೆಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ಸಂಘಕ್ಕೆ ಕಾರೀತಿ ಯಾಗಿ ನಷ್ಟವನ್ನು ಹೊರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಅಮೋನಿಯಂ ಸೆಲ್ಯೇಟನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವ ತೂಕಕ್ಕೂ ಮಾರಾಟಮಾಡುವ ತೂಕಕ್ಕೂ ಶೇಕಡ 35 ಟನ್ ಕಡಿಮೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರದಿಂದ ಐದು ಸಾವಿರ ಟನ್‌ಗಳಷ್ಟು ವ್ಯಾಪಾರಮಾಡುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 50 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ಹೇಗೆ? ಯಾವ ರೀತಿ ಇಂಥಾದ್ದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಗಮನಿಸಬೇಕು. 100 ಜನಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ನಷ್ಟವಾದರೆ 5 ಸಾವಿರ ಜನಗಳಿಗೆ 50 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ತೊಂದರೆ ಯಾಗುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಬಹಳ ವಿನಯದಿಂದ ತಿಳಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರು ಗೊಬ್ಬರದ ಮಾರಾಟವನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಿ ಎಂದು ಸಲಹೆಮಾಡಿದರು ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಗೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದರು. ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸುವುದಾದರೆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಬೆಳೆಯ

ಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಲಾಷೆ ಇರುವ ಸರ್ಕಾರ ಪೂರ್ಣ ಗೊಬ್ಬರದ ಮಾರಾಟ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಮೂಲಕ ಎಲ್ಲೆಡೆಮಾಡಿ ಮಾರಾಟಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವುದು ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಡಿಪೋ ಆದಳತ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಆದಳತದಲ್ಲಿರಬೇಕು. ಈ ರೀತಿಯ ಮಾಪಾಡಿಗೆ ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಹಕರಿಸಬೇಕು. ಈ ರೀತಿಯಿಂದ ಮಾತ್ರ ರೈತರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಾಯ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಸ್ನೇಹಿತರು ಗೊಬ್ಬರ ಸರಬರಾಜಿಗೆ ಹಿಂದೆ ರಾರಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ರಾರಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯ ದೇವರು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ವ್ಯವಸಾಯ ಸಂಘಗಳು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲೂ ಇವೆ. ಆ ಸಂಘಗಳು ರೈತರಿಂದ ಒಂದೊಂದು ಪೇರನ್ನು ವಸೂಲುಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರದ ಸಹಾಯ ಪಡೆದು ರಿಯಾಯಿತಿ ದರದಲ್ಲಿ ಮಿಲಿಟರಿ ರಾರಿಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ರಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಘಗಳ ಮೂಲಕ ರೈತರಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದು ಈಗ ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಸಹ ಈ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ರಾರಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಸಂಘಗಳ ಮೂಲಕ ರೈತರಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಗಾಡಿಪಟ್ಟಿ ಮತ್ತು ನೇಗಿಲ ಗುಳ ಇವುಗಳ ವಿಷಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅನುಭವದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಯಾವುದು ಸಕಾಲವೆಂದು ಉಳಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕೋ ಆಗ ನೇಗಿಲ ಗುಳವಿರುವುದಿಲ್ಲ, ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಗಾಡಿಪಟ್ಟಿಗಳು ಒದಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಅಗತ್ಯವಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಒದಗಿಸುವ ವಿವಾಡ ಮಾಡುವುದು ಅಗತ್ಯ. ಕೆಲವು ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಗಾಡಿಪಟ್ಟಿ ಮತ್ತು ಗುಳಮಾರಾಟವಾಗದೆ ಉಳಿದಿರುವ ನಿರ್ದರ್ಶನವೂ ಇದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಇಲಾಖೆಯ ಕಾರ್ಯವಿಚ್ಛಣೆ ಅಗತ್ಯ. ಮತ್ತೊಂದು ವಿಷಯವೆಂದರೆ, ಮುಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಅಗತ್ಯವಿದೆಯೋ ಅಷ್ಟೂ ಕೃತಕ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಸಹಕಾರ ಸಂಘದವರು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ, ಖಾಸಗಿ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಗೂ ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಿರಿ. ಇದರಿಂದ ಸಹಕಾರಸಂಘಗಳ ಬೆಳೆವಣಿಗೆಗೆ ನಾನಾ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ದಕ್ಕೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸಹಕಾರತತ್ತ್ವಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯತೆ ಕೊಡುವ ಸರ್ಕಾರ ಸಹಕಾರಸಂಘಗಳಿರುವ ಕಡೆ ಖಾಸಗಿ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರೂ ಗೊಬ್ಬರದ ಮಾರಾಟಮಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮಾತನಾಡಿ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಿಳಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿತ್ತ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

* Dr. A. R. KARISIDDAPPA (Arsikere).—Mr. Speaker, Sir, I support the Demands that are under discussion in this House. I would be very brief in my remarks. I would like to refer to the Agricultural Research Centres. Of course, Government have started a number of such Centres and perhaps, may open many more. These Research

NO. 25. VETERINARY

Centres are there to evolve new and improved methods and techniques of agriculture. So far as I understand, the improved techniques found out in these Centres have not been put to practical use by the raiyats. My suggestion is that the new technique evolved by these Centres must be exhibited in a practical way. Suppose, there is a copra research centre. It must be attached to the regional farms which could exhibit practically by doing cultivation of the crops, sowing etc. All this should be exhibited to the raiyats. There are so many research centres such as the cardamum research centre, cocoanut research centre and so on. They must have regional farms attached where new techniques evolved by these centres may be exhibited to the farmers. This will help the raiyat to a great extent and also the State in the matter of increasing agricultural produce. Sir, the Research Centres are not working in a speedy way. It was decided to establish a research centre at Arsikere and the required land also was given to the department. The Director of Agriculture said that within three days he would see that cocoanut seedlings are sown. It is 3 months past; still the jungle has not been cleared. I request the Government to take up the work speedily and to see that the research centre works early.

I request the Government to see that our State is properly represented on the Central Committee so that proper work can be done by the representatives of the State.

Regarding the pests—in our State arecanut and cocoanut trees are the most important crops. These trees get a disease called “*anabe roga*”. This *anabe roga* is existing since so many years and so many thousands of trees have been destroyed by this disease. But, I see from the Budget that this *anabe roga* is still under experimentation and that nothing has been done to bring the disease under control. I request the Hon'ble Minister to see that some specific remedy is found for this disease.

About agricultural education, I request the Government to open one

more Agricultural College. Then I wish to say a few words regarding admissions. Of course, there are certain rules regarding admission, merit being the main consideration. But I request the Government to see that students who are really interested in agriculture and who really come from the rural areas and who are sons of the raiyats are given preference in regard to admissions to the Agricultural College. They must be allowed exemption even in regard to merit. I hope that will be done for future admissions.

Then I would like to say a few words about animal husbandry. Of course, everybody knows that cattle wealth is required for increased production in agriculture. In our State, there are about 360 Veterinary institutions. In these 360 institutions there are no sufficient number of Veterinary Surgeons because the State is very short of Veterinary Surgeons. Veterinary Surgeons have to be educated outside the State. Our State cannot boast of one Veterinary College. At the last session, the Hon'ble Minister said that a Veterinary College would be opened at Hebbal. I request the Government to see that at least from the next academic year a veterinary College is opened at Hebbal.

Regarding artificial insemination—of course we have to improve the quality of cattle in our State. As Hon'ble Member Sri Sreenivasa Shetty said these centres must be opened in all taluks and also hoblies.

Next I would like to say a few words about food problem.

Many members have spoken about the need for increase in food production. I would like to say that increase in food production alone will not solve the food problem. At the same time, Government must impose restriction on the growth of population in the State. Increase in food production and restriction on the growth of population will together solve our food problem.

*ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗ ನುಮಾರು ಐದು ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರು ವ್ಯವಸಾಯ ಮತ್ತು ಪಶುಪಾಲನೆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ನನ್ನ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದು ಅನೇಕ ಸೂಕ್ತವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ)

ಅವರಿಗೆಲ್ಲ ನಾನು ನನ್ನ ಹೃತ್ಯರ್ಪಕವಾದ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆಹಾರದ ಉತ್ಪನ್ನ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಆಹಾರದ ಅಭಾವದ ವಿಚಾರವಾಗಿ ನಾನು ಬಡ್ಡೆಟ್ಟಿನ ಚರ್ಚೆಯಾದಾಗಲೇ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಒಂದು ವಿಷಯ ಅವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರತಕ್ಕದ್ದು ಸೂಕ್ತವಾದುದು. ಈ ಆಹಾರದ ವಿಷಯವನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದಷ್ಟೂ ಅದು ಕಠಿಣವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಕಾರಣವೇನು ಎಂದರೆ, ಮೈಸೂರು ಸಂಸಾನದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಆಹಾರವನ್ನು ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಎಷ್ಟನ್ನು ಬರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯಾದ ಕಂಟ್ರೋಲೂ ಇಲ್ಲ. ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ತರತಕ್ಕದ್ದು ಎಷ್ಟು, ನಮ್ಮ ದೇಶದಿಂದ ಹೊರಗೆ ಕಳುಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಎಷ್ಟು ಎನ್ನುವ ಅಂಕಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಮೂಲಕ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಸುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ಬೆಳೆಯತಕ್ಕ ಆಹಾರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಬರತಕ್ಕ ಶಂಕೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾದುದು. ಅವುಗಳನ್ನು ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಅವಕಾಶಗಳಿವೆ. ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಲಾಖೆಯವರು ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮತ್ತು ಸ್ಟ್ಯಾಟಿಸ್ಟಿಕಲ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರು ಸಹ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಮಾಲಕ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಬಹುಶಃ ಈ ಅಂಕಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಬಹಳವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆಯಾಗಿವೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಅನುಮಾನ ಬಂದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಅಷ್ಟು ಅನುಮಾನ ಪಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಏತಕ್ಕಂದರೆ ಎಲ್ಲ ಅಂಕಿಗಳೂ ಈ ರೀತಿ ಆಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲೋ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಕಡಮೆ ಬರಬಹುದು, ಕೆಲವು ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚು ಬರಬಹುದು. ಆದರೆ ಸರ್ವೇ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅಂಕಿಗಳು ಸರಿಯಾಗಿಯೇ ಇರುತ್ತವೆ. Crop-cutting experiment ಎಂದಿದೆ. ಇದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸರಿಯಾಗಿಯೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಯಾಗುವುದೋ ಅದರ ಮೇಲೆ ಉತ್ಪತ್ತಿಯೂ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇಲ್ಲಿರುವ ಅಂಕಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಅಥವಾ ಎರಡು ಪರ್ಸೆಂಟು ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ಬರಬಹುದು. ಈ ಅಂಕಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಮತ್ತು ಈ ವಿಷಯದಿಂದ ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಉತ್ಪನ್ನವೇನೋ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಜಾಸ್ತಿಮಾಡಬೇಕು.

ಜೋಳದ ಬಗ್ಗೆ ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ತನಿಖೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹಣವನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಾರೆ; ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಮತ್ತು ಪರೀಕ್ಷೆಗಳ ತನಿಖೆ ನಡೆಸುವುದಲ್ಲದೆ ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಂಥ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಭತ್ತ ಬೆಳೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಎರಡನೆಯ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ. ಮದರಾಸು ಮೊದಲನೆಯದು. ಭತ್ತದ ಬೆಳೆ ಯಾವ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಬಹಳ ವೇಳೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ತನಿಖೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ,

ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಾವು ಭತ್ತದ ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡನೆಯ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದೇವೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೆಲವರು ಭತ್ತದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದು ನ್ಯಾಯವಾದುದು. ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತೋ ಅಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಗಿಲ್ಲ, ಎಷ್ಟು ಆನೆ ಇತ್ತೋ ಅದನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಿಲ್ಲವನ್ನುವುದನ್ನು ತುಂಬ ಉದ್ದೇಶವಿದೆ. ಈಗ ಜಪಾನ್ ಮಾದರಿಯಿಂದ ಭತ್ತದ ಬೆಳೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ.

ಈ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ವಿಶೇಷವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಮೊದಲನೆ ಸಾರಿ ಮಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪ್ರಚಾರ ಕಾರ್ಯ ನಡೆಯಿತು. ಈಗ ನಡೆದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಚಾರ ನಡೆದದ್ದು ಜನಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ಜಪಾನ್ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿನ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ತುಂಬ ಉದ್ದೇಶವಿದೆ. ಈಗ ಅದರ ಉಪಯೋಗ ಜನಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಎಲ್ಲ ಡಿಲ್ವೆ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಚಾರ ಕಾರ್ಯ ನಡೆದಿದೆ. ನಾವೇನಾದರೂ ಅಚ್ಚು ಹಾಕಿ ಸಾಕ್ಷಿಸಾಹಿತ್ಯಗಳನ್ನು ಹಂಚಿದರೆ ಕಾಗದ ಲುಕ್ಕಾನಾ ಗುತ್ತದೆಯೋ ಏನೋ ಎಂದನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲ ಸ್ವಲ್ಪ ಬುದ್ಧಿವಂತರಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಇವರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ದಡ್ಡನ್ನು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆ ಇದೆ, ಅಂಥವರು ಮಾತ್ರ ಇದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಅನೇಕಕಡೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಎಲ್ಲೋ ಒಬ್ಬ ಒಬ್ಬರು ಮಾತ್ರ ಜಪಾನ್ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಭತ್ತ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದವರು ಯಾರೂ ಜಾಂಗಿ ತರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಏನು ಕಾರಣವೋ, ನಮ್ಮ ಜನರಲ್ಲಿ ಅಶ್ರದ್ಧೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅಭಿಮಾನ ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಶೇಕಡ 99.9 ಜನ ಅವಿದ್ಯಾವಂತರು ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವುದರಿಂದ ಅಭಿಮಾನ ಮತ್ತು ಶ್ರದ್ಧೆ ಕಡಮೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇದು ದೇಶದ ದುರದೃಷ್ಟ. ಅವೇರಿಕಾ, ರಷ್ಯಾ ಮುಂತಾದ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿವಂತರಾದವರು ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ; ದಡ್ಡರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಶ್ರದ್ಧೆ ಇರಬೇಕು. ನಿಮಿಷ ನಿಮಿಷಕ್ಕೂ ಶ್ರದ್ಧೆ ಇರಬೇಕು. ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಲ್ಲದೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ತೊಂದರೆ ಯಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಶ್ರದ್ಧೆ ಇರಬೇಕು, ಉಳುವುದರಲ್ಲಿ ಶ್ರದ್ಧೆ ಇರಬೇಕು, ಬಿತ್ತುವುದರಲ್ಲಿ ಶ್ರದ್ಧೆ ಇರಬೇಕು. ಒಂದು ದಿವಸ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆಯಾದರೆ ಎಷ್ಟೋ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಉಳುಮೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಗುಂಚಿ ಹೊಡೆಯಬೇಕು, ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಶೇಕಡ 25 ಬೆಳೆ ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಜಪಾನ್ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವಾಗ ಗೊಬ್ಬರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹಾಕಬೇಕು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಗೊಬ್ಬರ ಹಾಕಿದರೆ ಜಾಸ್ತಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬರುತ್ತದೆ, ನಿಜ Cultural operations ಎಂದು ಮಾಡುವಾಗ ಎರಡು ಅನುಕೂಲಗಳಿವೆ. Cultural operation ನಡೆಯುವಾಗ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಕಳೆ ವಗೈರೆ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಭತ್ತ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ವಿದ್ಯಾವಂತರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವರು ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ತಿಳಿದು ಕೊಂಡಿದ್ದರೂ, ಸಹ ಕಷ್ಟ ಪಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹಿಂಜರಿಯುತ್ತಾರೆ. ಅವಿದ್ಯಾವಂತರು ತಿಳಿದು ಕೊಂಡೇ ಇಲ್ಲ. ನನ್ನ ಸ್ವಂತ ಅನುಭವವನ್ನು ಸಭೆಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ನಾಟಿ ಹಾಕಿದೆವು. ಸಕ್ಕದ ಜಮೀನಿನವನು ಬಿತ್ತಿದ. ನಾಟಿ ಹಾಕಿದರೆ

ದಿನವೆಲ್ಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೂಲಿಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಕಾಳನ್ನು ಬತ್ತದರೆ ಎರಡು ಮೂರು ಗಂಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸಬಹುದು. ನಾವು ನಮ್ಮ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತೇ ಇದ್ದರೂ ಪಕ್ಕದ ಜಮೀನಿನವನು ತನ್ನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹೊರಟುಹೋಗಿದ್ದ. ಎಲ್ಲೆಗೆ ಹೋದ ಎಂದು ನೋಡಿದರೆ ಅವನು ಮೀನುಹಿಡಿಯುತ್ತಿದ್ದ. ಇಷ್ಟು ಅತ್ತಿದ್ದ ನಮ್ಮಲ್ಲದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಉಳುವವನಿಗೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ದೇಶದ economy ಹಾಳಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾರು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ ಅಂಥವರಿಗೆ ಜಮೀನನ್ನು ಕೊಡಿ ಎಂದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಹಾರೋತ್ಪತ್ತಿ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಬಡವರಿಗೆ, ಜಮೀನಿಲ್ಲದವರಿಗೆ ಜಮೀನು ಕೊಡೋಣ ಎಂದರೆ ಅವನಿಗೆ ಎತ್ತುಗಳಲ್ಲಿ, ನೇಗಿಲು ಇಲ್ಲ, ಗುಂಟೆ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಬಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ದೂರದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಹಾರದ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಯಾರು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೋ ಅವರಿಗೆ ಜಮೀನನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಮಾತ್ರ ಅಹಾರೋತ್ಪತ್ತಿ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಬಹುದೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ವ್ಯವಸಾಯ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ವಿಚಾರ ಕೆಲವು ಸ್ನೇಹಿತರ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ಕಡೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು, ವಿದ್ಯಾ ವಂತರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅದನ್ನು ನಾನು ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಾರ್ಕೈದು methods ತೋರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರೂ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮರೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಾಟ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಏಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ದುಡ್ಡು ಸಂಪಾದನೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ನೀರಾವರಿ ಅನುಕೂಲವಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಈ ವರ್ಷ average yield ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಜಾಸ್ತಿ ಬೆಳೆಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ವಿದ್ಯಾವಂತರಾದ ಜನರು ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಬೇಕು. ಅನೇಕರು ಹೇಳಿದರು, ಏರೋ ಪ್ಲೇನ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಹುಳು ಬಿಡಬಿಡ ಹಾಕಿ ಎಂದು. ಆದರೆ ಕ್ರಿಮಿ ಕೀಟವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ರೈತರಿಗೆ ಸಬ್ಸಿಡಿಯಿಲ್ಲ. ನೂರಕ್ಕೆ 50 ರಷ್ಟು ಇದು ವರಮಾನ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ರೋಗಬಂದರೆ ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ರೈತರು ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಬಂದರೆ ನೋಡುತ್ತಾರೆ ಯೇ? ಆದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಮಿಕಾಟವನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೆ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಒಬ್ಬರು ಇಬ್ಬರು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಏನೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ವಿದ್ಯಾವಂತ ಜನರು ಇಂಥ ಸುಧಾರಿತ ರೀತಿಯ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಏಕೆವರಿಂದ ಇದಲ್ಲಾ ಆಗುತ್ತದೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವುದು ಕಷ್ಟ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ (ಹುಣಸೂರು).—ತಾವು ವಿದ್ಯಾವಂತರು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ! ಈಗ ಶೇಕಡೆ ವಿದ್ಯಾವಂತವರ್ಗ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟಿದೆಯೆಂದು ತಮಗೇ ಗೊತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಈಗ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ನಾವು ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ, ಅವರೆಲ್ಲಾ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದು ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತಾವುಗಳೂ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು.

ಅಮೇಲೆ, ಡಾ|| ನಾಗನಗೌಡರು ಹೇಳಿದರು, ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ 11 ಸ್ಕೀಮುಗಳಿದ್ದವು. ಒಟ್ಟು 11 ಸ್ಕೀಮುಗಾಗಿ 403 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿತ್ತು. ಮೊದಲನೆಯದಕ್ಕೆ 1957-58ಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸಿದ್ದ 95 ಲಕ್ಷ (ಚಿಲ್ಲರೆ) ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಖರ್ಚಾದ್ದು 64 ಲಕ್ಷ (ಚಿಲ್ಲರೆ) ಮಾತ್ರ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ಎಂದು ನಾಗನಗೌಡರು ಕೇಳಿದರು. ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ, Seed farms ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದವು. ಅದನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರೂ ಕೂಡ Seed farms ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿದ್ದರಮೇಲೆ, ಇದು ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದೆಂದು ಹೇಳಿ ಜಮೀನು ಅಕ್ವೈರ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಕ್ಕೆ 500 ರೂಪಾಯಿನಂತೆ ಒದಗಿಸಿದ್ದವು. ಆದರೆ 500 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂದ ಅಕ್ವಿಜಿಷನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಮೇಲೆ ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಹೇಳಿ 1,800 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಅವರು ಒಪ್ಪಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ.

ವ್ಯವಸಾಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಮೊದಲನೆಯ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ, ಏಳು ಸ್ಕೀಮುಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದವು. ಸುಮಾರು 41 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿತ್ತು. ಇದರಲ್ಲಿ 28 ಲಕ್ಷ (ಚಿಲ್ಲರೆ) ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚಾಗಿವೆ. ಈಗ ಎರಡನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ 98 ಸ್ಕೀಮುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದೆ. ಒಟ್ಟು ಮೂರು ಕೋಟಿ 47 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಸ್ಕೀಮುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದೆ. ಈ ಪೈಕಿ 1957-58ಕ್ಕೆ ಖರ್ಚಾಗಿರುವುದು 38 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಏಕೆ ಕಡಮೆಯಾಯಿತೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. Research Schemes ಮತ್ತು Improvement of seedsಗಳೇ ಸೇರಿವೆ.

ಈ ಸ್ಕೀಮುಗಳನ್ನು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಗೌರ್ನಮೆಂಟ್ ನವರು ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಸಮಿತಿಗಳವರು (ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕೋಕೋನಟ್ ಸಮಿತಿ, ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕಾಟನ್ ಸಮಿತಿ, ಆಯಿಲ್ ಸೀಡ್ಸ್ ಸಮಿತಿ) ಮತ್ತು ನಾವು ಸೇರಿ ಮಾಡುವುದು. ಮಾನ್ಯ ನಾಗನಗೌಡರು ವ್ಯವಸಾಯದ ಇಲಾಖೆ ಖರ್ಚು ಕಡಮೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

Dr. R. NAGAN GOWDA.—Sir, a word of personal explanation. I did not mention about the decrease in the expenditure side. I think it was my friend Sri B. R. Sunthankar that was doing that. I was only looking at the brighter side of the picture and was congratulating the Minister on the increased expenditure of 56 lakhs that he has provided for 1958-59.

Sri H. S. RUDRAPPA.—Thank you. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಅವರ ಸಲಹೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಕೋಕೋನಟ್ ರೀಸರ್ಚ್ ಫಾರಂ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಜಾಗವನ್ನೂ, ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನೂ ಒದಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ನಿರ್ಧಾನವಾಗಿದೆ. ಮೊದಲು ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಒಬ್ಬರು ಬಂದು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಆಮೇಲೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು “ನಾನು ಬಂದು ನೋಡಬೇಕು, ನಾನು ಬರುವವರೆಗೆ

(SRI H. S. RUDRAPPA)

6-30 P.M.

ಸ್ವಾರ್ಥ ಮಾಡಬೇಡಿ” ಎಂದು ಬರೆದರು. ಅವರು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸಹಾಯ ಕೊಡುವವರು. ಅವರು ಬಂದು ನೋಡಿದ ಹೊರತು, ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಲಕ್ಕಾಗಲ್ಲ. ಒಂದು ತಿಂಗಳಹಿಂದೆ ಬಂದು ನೋಡಿ, “ಸು ಯಾಗಿದೆ; ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿ” ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

Sri A. R. KARISIDDAPPA.—May I know the names of the Members from our State in that Coconut Research Committee, Sir?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಅದನ್ನು ಕೊನೆಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಕೇಂದ್ರ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಮೊದಲು ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟಪ್ಪನವರು ಇದ್ದರು. ಈಗ ಶ್ರೀ ಲಂಗದೇವರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ನಾವು ಎಷ್ಟು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡ ಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇವೋ ಅಷ್ಟು ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಆಗಲ್ಲ, 98 ಸ್ಥಳೀಯಗಳಿಗೂ ನಾವು ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಿಲ್ಲ. 59 ಸ್ಥಳೀಯ ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಆಗಿವೆ. ಬಹುಶಃ 25-30 ಯೋಜನೆಗಳು ಇಂದಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಅವರು ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಮಾಡಲು ಬಹಳ ತೊಂದರೆಗಳಿವೆ. ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಗಳಿವೆ. ಅದರೂ ಜಾಗೃತ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಮುಖ್ಯವಾದ ತೊಂದರೆಗಳೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ವ್ಯವ ಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಬೀಜ ಒದಗಬೇಕು. ಇಂದಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆಹಾರ ಉತ್ಪನ್ನ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ, ಇದು ಲಕ್ಷ ೬೯ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಆದಾಗ 1,40,000 ೬೯ ಒಳ್ಳೆಯ ಬೀಜ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಒದಗುತ್ತದೆ. ಬೀಜವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಖ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಎರಡನೆ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ 56 ಫಾರಂ ಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಬೇಕು. 1961ನೆಯ ಇಸವಿ ಮುಗಿಯುವುದರೊಳಗೆ ಪ್ರತಿವರ್ಷ 10-11 ರಂತೆ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ರಿಕ್ತಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. 56 ಫಾರಂಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಅರಿತು ಇವುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾಡ ಬೇಕು. ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಒಂದು ಫಾರಂ ಇರ ಬೇಕು ಎಂಬುದು ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶ. ಮೂರು ವರ್ಷಗಳೊಳಗೆ 56 ಫಾರಂಗಳನ್ನು ಪುರೈಸಬೇಕೆಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಆ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಪುಸ್ತಕರೂಪದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಸೀಡ್ ಫಾರಂಗಳಿಂದ ಬಹಳ ಉಪಯೋಗವಿದೆ. ಯಾವ ರೀತಿಯಾದಂಥ ಗೊಬ್ಬರದಿಂದ ಯಾವ ನಮೂನೆ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಜನಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಯಬೇಕಾದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಪ್ರತಿ ಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿಯೂ ಫಾರಂ ಇರಬೇಕು ಅನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಬಹು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಜಮೀನು ಒದಗುವುದೇ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಜಮೀನನ್ನು ಅಕ್ವೈರ್ ಮಾಡ ಬೇಕು. ಟೆನೆಂಟ್ಸ್ ಇದ್ದರೆ ಬಿಡಿಸಬಿಡುತ್ತಾರೆ, ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಂದ ದೂರು ಬಂದಿದೆ. ಈ ದೂರು ಬೀಜವಾಡ್ಡಾರಿಯಿಂದ ಹೇಳಿದುದಲ್ಲ.

ಈ ತೊಂದರೆಗಳಿರುವುದರಿಂದ ನಮಗೆ ಜಾಗೃತ ಜಮೀನು ಒದಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದರೂ ಕೂಡ ನಾವು ಬಿಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ 56 ಸೀಡ್ ಫಾರಂಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದರೂ ಮೂರೇ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇವೆ. ಹಿಂದೆ ಜಮೀನನ್ನು ಅಕ್ವೈರ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯಿದ್ದುದರಿಂದ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದು. ಈ ವರ್ಷ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನೊದಗಿಸಿರುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಬೀಜಗಳನ್ನೊದಗಿಸುವ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬರಿಯ ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳೇ ಅಲ್ಲದೆ ಇತರ ಬೆಳೆಗಳೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಬೇರೆ ಬೆಳೆಗಳಿಗೂ ಗಮನಕೊಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಇಂದಿಯಾ ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ಉತ್ತಮವಾಗಬೇಕು. ನಮ್ಮ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಇಂಟೆನ್ಸಿವ್ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಬೇಕು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇತರ ಬೆಳೆಗಳಿಗೂ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕೊಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸಂತೋಷನಾಲಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಬಹುಶಃ ಅವರು ನೋಡಿದ್ದು. ಈಜಿಪ್ಟ್ ದೇಶದಿಂದ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ನುಮಾರು 35 ರಿಂದ 40 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿನಷ್ಟು ಹತ್ತಿಯನ್ನು ಇಂದಿಯಾ ದೇಶಕ್ಕೆ ತರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈಜಿಪ್ಟಿನ long staple ಹತ್ತಿ ಬೆಳೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಬೆಳೆಯಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿ ಸೆವು. ಅನೇಕ ಕಡೆ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿದೆವು. ಆದರೆ ಅಲ್ಲ ಬೆಳೆಯಲಿಲ್ಲ. ಈಜಿಪ್ಟ್ ಹತ್ತಿಬೀಜವನ್ನು ರಾಯಚೂರು ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಕೊಡಲ್ಪಡುವುದು ಕೆಲವರು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಅಲ್ಲ ಬೆಳೆಯಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿ ಅದು ಆಗಲಿಲ್ಲ. Sea Island cotton Andrews variety ಯನ್ನು ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಲು ನಾಲ್ಕೈದು ವರ್ಷಕಾಲ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿ, ಸಂತೋಷದ ನಡೆಸಿದ ಮೇಲೆ ಸಮುದ್ರ ತೀರದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲಾದುದನ್ನು ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಹೋದ ವರ್ಷ ಅಲ್ಲ ಬತ್ತನೆ ಯನ್ನು ಹಾಕಲಾಯಿತು. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಂದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದು ಬೀಜದ ತಪ್ಪಿನಿಂದಲ್ಲ. ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡಿದ ದರಲ್ಲಿಯಾರು ಅಶ್ರದ್ಧೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದರೋ ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಬೆಳೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿದ ಕಡೆ ಆಗಿದೆ. ಈ ಹತ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಹಳ ರಾಧ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಈ ವರ್ಷ ಅದನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಬಹುಶಃ ಹೆಚ್ಚು ಬೀಜವನ್ನೊದಗಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಅದರೂ ಹೆಚ್ಚು ಫಸಲು ಬರುತ್ತದೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷೆಮಾಡುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಹೋದ ವರ್ಷದ ವರ್ಷತಾನೇ ಶಿವಮೊಗ್ಗ, ಕೊಡಗು, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಮುಂತಾದ ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.....

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ಸಿದ್ದಯ್ಯ (ಬೇಲೂರು).—ತಾವು ಗೊಬ್ಬರದ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದಿರಿ. ಖಾಸಗೀ ಜನರು ಸೀಮೆ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಮಾರುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಂದ ಮೋಸವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅವರು ಬಿಳಿಯ ಮಣ್ಣನ್ನು ಸೀಮೆ ಗೊಬ್ಬರಕ್ಕೆ ಬೆರೆಸಿ ಮಾರುತ್ತಾರೆ. ಆದಕಾರಣ ಕೃತಕ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಖಾಸಗೀ ಜನರು ಮಾರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು. ಸರ್ಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಮೂಲಕ ಮಾರಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಸಲಹೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—Sea Island cotton ಬೆಳೆಯಲು ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿದ್ದೇವೆ; ಮುಂದೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬರುತ್ತದೆಂಬ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಇದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—Sea Island cotton ಈಜಿಪ್ಟಿನ ಹತ್ತಿಗೆ ಸರಿಯಾಗುತ್ತದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಆಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ವೆಂಕಾಜಿರಾವ್ (ಬನವನ ಗುಡಿ).—ಇದನ್ನು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯೂ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ವಾಯುಗುಣ ಭೂಗುಣವಿರುವ ಕಡೆ ಮಾತ್ರ ಆಗುತ್ತದೆ. ಎತ್ತರವಾದ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿರಬೇಕು, humidity ಬೇಕು. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಶಿವಮೊಗ್ಗ, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ, ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಈ ವರ್ಷ ಪ್ರಯೋಗ ನಡೆಸಿದ್ದೇವೆ; ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದಿಂದ ಎರಡು ಮೂರು ಸಾವಿರ ಎಕರೆಯಷ್ಟು ಹಾಕಿ ಬೆಳೆಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿ ಅವೇರಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಎಕರೆಗಳ ಮೇಲೆ ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಕೆ. ಕಂಬಳಿ.—ಬೊಂಬಾಯಿ ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಕುಂದಗೋಲದಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಅದು ಬೇರೆ ಜಾತಿಯದಿರಬಹುದು. Sea Island cotton ಅಲ್ಲ.

ತಾವು ಹೇಳಿರುವ ಸಲಹೆ ಕಳುಹಿಸಿದರೆ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಅದು ಈಜಿಪ್ಟಿಯನ್ ಕಾಟನ್ ಅಲ್ಲ.

ಗೊಬ್ಬರದ ವಿಷಯ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಗೊಬ್ಬರ ಮತ್ತು ಕಬ್ಬಿಣವನ್ನು ಮತ್ತು ಇನ್ನು ಕೆಲವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಸರಬರಾಯಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅನೇಕ ವಿಧವಾದ ದೂರುಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಗೊಬ್ಬರ, ಗುಳಿ ವಗೈರೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಒದಗಿಸುವುದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ, ಖಾಸಗಿ ಜನರಿಗೆ ಅದನ್ನು ಪಹಿಸುವುದು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು, ಅವರು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಬಹುದು ಎಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದ ಮತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಲಹೆ ಪ್ರಕಾರ ಖಾಸಗಿಯಾಗಿ ಜನರಿಗೆ ಮಾರುವುದಕ್ಕೆ, ವಿರೇವಾರಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿದೆ. ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿ ಮೂಲಕ ಹಂಚಬೇಕು, ಖಾಸಗಿ ಜನರಿಗೆ ಹಂಚಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಕೂಡದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಗೊಬ್ಬರ ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿದೆ, ಕಬ್ಬಿಣ ಇಲ್ಲ. ನೈಟ್ರೇಟ್ ಮೆನ್ಸೂರ್ ಸರ್ಕಾರದ ಕೈಲಿದೆ, ಸೂಪರ್ ಫಾಸ್ಫೇಟ್ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಕಂಪೆನಿಗಳ ಕೈಲಿದೆ, ಅದನ್ನು ಖಾಸಗಿಯವರೇ ಮಾರುವುದಕ್ಕೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅಮೋನಿಯಂ ಸಲ್ಫೇಟ್, ನೈಟ್ರೇಟ್ ಸರ್ಕಾರದ ಸ್ವಾಧೀನದಲ್ಲಿದೆ. ತಮ್ಮ ಸಲಹೆ ಪ್ರಕಾರ ಹಂಚುತ್ತೇವೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಸ್ವಾಧೀನದಲ್ಲಿರುವ ದನು ಇತರರು ಮಾರುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಬೆಳಗಾನಲ್ಲ ಬಬ್ಬರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು, ಅದನ್ನು ವಜಾ

ಮಾಡಿದೆ. ಮಂಡ್ಯದಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಶ್ರೀ ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡರು ಹೇಳಿದರು. ಹೇಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆಂದು ತನಿಖೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಅದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಗೊಬ್ಬರ ನಾವು ತಯಾರಿಸುವುದಲ್ಲ, ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡುವುದು. ಮೊದಲು ಸರ್ಕಾರದವರು ಗೊಬ್ಬರ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ಅಲ್ಲದೆ ನಬ್ಬೆಡ್ಜ್ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅಷ್ಟು ಮಾಡಿದರೂ ಜನರು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಗೊಬ್ಬರದ ಉಪಯೋಗ, ಅದರಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ, ಜನ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಿಂಡ್ರಿ ಕಂಪೆನಿಗಳಲ್ಲಿ ತಯಾರಾಗುವ ಗೊಬ್ಬರ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಗೊಬ್ಬರದಲ್ಲಿ ಕಾಲುಭಾಗ ಕೂಡ ಇಲ್ಲ. ಈಗ ಹೊರದೇಶದಿಂದ ಗೊಬ್ಬರ ತರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹೋದ ವರ್ಷ 21 ಸಾವಿರ ಟನ್ ತರಿಸಿತ್ತು, ಈ ದಿವಸ 50 ಸಾವಿರ ಟನ್ಗಿಂತ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಫಾರ್ಮ್ ಎಕ್ಸ್‌ಫೋರ್ಡ್ ಕಷ್ಟವಿರುವುದರಿಂದ 50 ಸಾವಿರ ಟನ್ ಕೇಳಿದರೆ 25 ಸಾವಿರ ಟನ್ ಒದಗಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಮೆ ಸರಬರಾಯಿ ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು. ಕಡಮೆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಈ ಸಲ ಗೊಬ್ಬರ ಒದಗಿಸಬಹುದು. ಹೆಚ್ಚು ಗೊಬ್ಬರ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಪದೇ ಪದೇ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆಹಾರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವಾಗ ಗೊಬ್ಬರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಒದಗಿಸಬೇಕು, ಈಗ ಫಾರ್ಮ್ ಎಕ್ಸ್‌ಫೋರ್ಡ್ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ, ಗೊಬ್ಬರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಬಹುಶಃ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತರಿಸಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಬಹುದು. ಡಿಪೋ ನಮ್ಮದಲ್ಲ, ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದ್ದು. ಕಂಪೆನಿ ಒದಗಿಸುವ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನಾವು ಒದಗಿಸುತ್ತೇವೆ. ಈ ದಿವಸ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಹಾಗೆ ರಿಯಾಯಿತಿ ದರದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನೆಹರೂ ಅವರು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ, ಹಾಗಾದರೆ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು, ನಬ್ಬೆಡ್ಜ್ ಮಾಡಿಕಡಿಮೆ ದರದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿದರೆ ಬಹಳ ಉತ್ತಮ. ನಾವು ಅದನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದ ರೆವೆನ್ಯೂನಿಂದ ಬರುವ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಹಣ ಒದಗಿಸುವುದು. 50 ಸಾವಿರ ಟನ್ ಒದಗಿಸುವಾಗ ಜನಿಗೆ 25 ರೂಪಾಯಿ ಕಡಮೆಮಾಡಿದರೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ನೋಡಬೇಕು.

Commercial crop ಎಂದರೆ ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕಾಫಿ ಮುಂತಾದ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಈ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ದುಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬರತಕ್ಕಂಥ ಬೆಳೆಗಳಿಗೂ ಸಹ ರಿಯಾಯಿತಿ ದರದಿಂದ ಹಾಗೂ ಸಬ್‌ಸಿಡಿ ಕೊಟ್ಟು ಗೊಬ್ಬರ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ನಾವೂ ನೀವೂ ಕೂಡಿ ಆರೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. Food crop ಮತ್ತು non-food crop ಗೆ ಸಹ ಗೊಬ್ಬರ ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಏಕೆ ಒದಗಿಸುವುದರಿಂದ ಕಳ್ಳ ಹೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಗೊಬ್ಬರ ಮಾರಾಟವಾಗುವುದು, ಲಂಚಕೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದು ಆಗದ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆರೋಚನೆಯೇ ಮಾಡಿ ಗೊಬ್ಬರ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅನು.—ಈ “Development of local resources manurial and larger and better utilisation of local resources for production of manures in villages Rs. 4,68,000” ಎಂದು ಇದೆ. ಡಿಮ್ಯಾಂಡಿನಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರ ಪೂರೈಸುವ ಯಾವ ಹೊಸ ಯೋಜನೆ ಇದೆ? ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಎರಡನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ವಿವರ ಇಲ್ಲದ ಮೂಲಕ ಏನೂ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ವಿಶದಪಡಿಸಿ ಹೇಳುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಕಂಪೋಸ್ಟ್ ಮೆನ್ಯೂರ್ ಸ್ಕೀಮು ಎಂದು ಇದೆ. ಹೋದವರ್ಷ ಎರಡು ಲಕ್ಷರೂಪಾಯಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಗೊಬ್ಬರ ತಯಾರಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಉರಲ್ಲಿಯ ಹೊಲವನ್ನು ಹೊರಗೆ ಸಾಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಟಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟೇಷನ್‌ಗಾಗಿ ಒಂದು ಟನ್‌ಗೆ ಎರಡು ರೂಪಾಯಿಗಳಂತೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಈಗ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಗೊಬ್ಬರ ಸಾಲದು. ಎರಡು ಸಾವಿರ ಜನ-ಜೈ ಇರುವ ದೊಡ್ಡ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಂಪೋಸ್ಟ್ ಗೊಬ್ಬರ ತಯಾರಿಸಬಹುದು. ಮೊದಲು ಲಕ್ಕಾನು ಆಗುತ್ತಾ ಇತ್ತು. ಮಲಮೂತ್ರಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಗೊಬ್ಬರ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಒಂದು ಯೋಜನೆ ಹಾಕಲಾಗಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಈ ವರ್ಷ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಣ ಒದಗಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇದು nightsoil compost ಗೊಬ್ಬರ ಅಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಹೌದು. ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಿಗೆ ಎರಡು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಈ ಗೊಬ್ಬರ ತಯಾರಿಕೆಗಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದೆ.

Sri D. DEVARAJ URS.—Sir, a break-up is given in the Mysore Second Five-Year Plan for Rs. 4,68,000. Cost of staff 3,81,250; one jeep 14,750 and training cost 72,000. Not a single pie will go to any of the Panchayats.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಈ ಕಂಪೋಸ್ಟ್ ಗೊಬ್ಬರ ತಯಾರಿಕೆಯ ಸ್ಕೀಮಿನ ಪ್ರಕಾರ ಜಾಗೃತಿಯಾಗಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಯಬೇಕು. ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಗೊಬ್ಬರ ತಯಾರು ಮಾಡಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಗ್ರಾಂಟು ಒದಗಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ಸಿದ್ದಯ್ಯ.—ನಾವು, ಈ ಸ್ಕೀಮು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ದುಡ್ಡು ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟರೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿಯ ಪಟೇಲ ಶಾಸಭೋಗರು ದುಡ್ಡು ತಂದು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಬಂಡಿತವಾಗಿ ಗೊಬ್ಬರ ತಯಾರಿಕೆಯ ಕೆಲಸವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಮ್ಮನೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ದುಡ್ಡು ಮಾತ್ರ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ತಾವು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ನಾನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಅನೇಕ ಕಡೆ ಜನರು ಮುಂದೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಸಹಾಯ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಒಂದು ಸಾರಿ ಮಾಡಿ ಅನುಭವ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ.

ಈಗ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನಮಗೆ ಕಬ್ಬಿಣದ ಅಭಾವವನ್ನು ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಕಬ್ಬಿಣದ ಸರಬರಾಜು ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬಿಣ ನಮಗೆ ಸಿಗಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಪರದೇಶದಿಂದ ನಾವು ತರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಮಗೆ ವರ್ಷ ಒಂದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕೋಟಾವನ್ನು ಅರಾಟ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಅದನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ತರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟ, ನಮಗೆ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ತರಿಸಬಹುದು. ಫಾರಿನ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜ್, ಇತ್ಯಾದಿ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಷ್ಟವಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕ್ಯಾರ್ಟರಿಗೆ ಇಷ್ಟೇ ಪ್ರಮಾಣ ಕಬ್ಬಿಣ ಸರಬರಾಜು ಆಗಬೇಕೆಂದು ನಮಗಿರುವ ಮಾದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಯು. ಎಂ. ಮಾದಪ್ಪ.—ಭದ್ರಾವತಿ ಕಬ್ಬಿಣ ಮತ್ತು ಉಕ್ಕಿನ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ಕಬ್ಬಿಣವನ್ನು ಉತ್ಪತ್ತಿಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಭದ್ರಾವತಿ ಕಬ್ಬಿಣ ಮತ್ತು ಉಕ್ಕಿನ ಕಾರ್ಖಾನೆ ನಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದ ಕಬ್ಬಿಣ ಮತ್ತು ಉಕ್ಕಿನ ಕಂಟ್ರೋಲರ್ ಅವರ ಕೈಯಲ್ಲಿದೆ. ಅವರು ನಮಗೆ ಕಬ್ಬಿಣವನ್ನು ಅರಾಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಭದ್ರಾವತಿಯಲ್ಲಿ ತಯಾರಾದ ಕಬ್ಬಿಣವೆಲ್ಲಾ ನಮಗೆ ಎಂದು ಹೇಳುವವರಲ್ಲ. ಅವರು ಪರದೇಶದಿಂದ ನಮಗೆ ತರಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೋದ ಸಾರಿ ತೊಂದರೆಯಾಯಿತು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾಮರ್ಸ್ ಮತ್ತು ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಡಿವಿಷನ್ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದರು. ಈ ವರ್ಷ ಅವರು ನಮಗೆ ಡಾನ್ಟಿ ಕೋಟಾವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಅವರು ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಈ ವರ್ಷ ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಾವೂ ಸಹ ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೂ ಒದಗಿಸಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಬ್ಬಿಣವನ್ನು ನಮಗೆ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಬರೆದಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಕಬ್ಬಿಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುವಾಗ ಅದು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒದಗುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದು ನ್ಯಾಯವಾದುದು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಮಗೆ ಒಂದೇ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬಿಣವನ್ನು ಒಂದೇ ಸಾರಿ ಒದಗಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವೂ ಸಹ ಯಾರಿಗೂ ಒಂದೇ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸೊಸೈಟಿ ಯವರು ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೋ ಅಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಭದ್ರಾವತಿ ಕಬ್ಬಿಣ ಮತ್ತು ಉಕ್ಕಿನ ಕಾರ್ಖಾನೆಗೆ ನಾವು ನೂತನ ಕೊಟ್ಟರೆ, ಆಗ ಅವರು ಅಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ತಯಾರುಮಾಡಿ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಯು. ಎಂ. ಮಾದಪ್ಪ.—ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೂ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೂ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ಕಬ್ಬಿಣವನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾದರೂ ಆಗ್ನಿಮೆಂಟ್ ಇದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಆಗ್ನಿಮೆಂಟ್ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಕಬ್ಬಿಣವನ್ನು ಯಾವ ಯಾವ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಅವರು ಕಂಟ್ರೋಲರ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಸಲಹೆಯಮೇರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಯವರು ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಕಬ್ಬಿಣವನ್ನು ಒದ

ಗಿನುತ್ತಾರೆ. ಅದು ನಮ್ಮ ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಲ್ಲ. ನಮಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಾಕಿಯಾದ್ದನ್ನು ಅವರಿಗೆ ನಾವು ಕೊಡುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಅವರ ನಿರ್ಧಾರದಂತೆ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಯಾವ ತೊಂದರೆಯೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಾಯ ಬೇಕೆಂದು ಬರೆದಿದ್ದೇವೆ.

ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ರೋಗರುಜನಗಳು ಹೆಚ್ಚಿದಷ್ಟು ಔಷಧಿಗಳು ದೊರಕುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸಹಾಯ ಒದಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಔಷಧಿಗಳು ಕೂಡ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಒದಗಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಒದಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಾವು ಸಬ್ಸಿಡಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ ಅಷ್ಟು ಹಣವನ್ನೂ ಸಹ ಒದಗಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಮತ್ತೊಂದು ವಿಷಯ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ಒಬ್ಬ ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್, ಇಬ್ಬರು ಫೀಲ್ಡ್ ಮೇನ್ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಶೇ. 90 ರಷ್ಟು ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಆಷ್ಟು ಜನದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ವ್ಯವಸಾಯ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಎಫ್. ಇ. ಎಸ್. ಮತ್ತು ಸಿ. ಡಿ. ಬ್ಯಾಕುಗಳನ್ನು ಆಹಾರೋತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದಲೇ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ತರಪೇತು ಆದವರೇ ಎರೇಜ್ ಲೆವರ್ ವರ್ಕರ್ ಆಗಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ಈಗ ಹೆಚ್ಚು ತರಪೇತು ಇಲ್ಲ. ನಾಲ್ಕಾರು ತಿಂಗಳಿಗೊಂದು ಸಾರಿ ಹಿಂದೆ ತರಪೇತು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಮಲ್ಟಿ ಪರ್ಪಸ್ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಆಗಿರುವವರು ತಮ್ಮ ಅನುಭವದಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಜಾಸ್ತಿ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ತರಪೇತು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ವರ್ಷ ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆ ವಿಷಯವಾಗಿ ತರಪೇತು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಇನ್ನೊಂದು ವರ್ಷ ಎಕ್ಸ್ಟೆಂಜಿವ್ ಸರ್ವಿಸ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತರಪೇತು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸಿ.ಡಿ. ಬ್ಯಾಕಿಗೆ ಮತ್ತು ಎಫ್. ಇ. ಎಸ್. ಬ್ಯಾಕಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಣಬೇಕಾಗಿದೆಯೋ, ಅಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚಾಗಿ ಅಷ್ಟೂ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಂತ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದಿದ್ದರೂ ಅಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗದೆ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರಿವೈಜ್ ಮಾಡಿ, ಆ ಬ್ಯಾಕುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತರಪೇತು ಕೊಟ್ಟು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಿ.ಡಿ. ಬ್ಯಾಕಿಗೂ ಸಹ ಹಣವನ್ನೊದಗಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ಈಗ ತಾನೇ ಅವರು ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಮೂಲಕ ಬಹುಶಃ ಉತ್ತಮವಾಗಬಹುದು.

ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಎರೇಜ್ ಲೆವರ್ ವರ್ಕರ್‌ನನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಯೋಜನೆಯೂ ಕೂಡ ಇದೆ. ಮೂರು-ಮೂರೂವರೆ ಸಾವಿರ ಜನಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಎರೇಜ್ ಲೆವರ್ ವರ್ಕರ್ ಬೇಕು. ಅವನು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಡೆಗೂ ಹೋಗಿ ಅವರ ವಿಷಯ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಎಷ್ಟು ಭೂಮಿ ಇದೆ, ಈ ವರ್ಷ ಎಷ್ಟು ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾಡಬೇಕು, ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಎಷ್ಟು ಮಾಡಬೇಕು, ಖರ್ಚು ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಉತ್ಪನ್ನ ಜಾಸ್ತಿ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈಗಿರತಕ್ಕ ಎಫ್. ಇ. ಎಸ್. ಬ್ಯಾಕಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮನೆಯನ್ನೂ

ನೋಡಿ ಅವರಿಗೆ ಸಲಹೆ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗಲೇ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಬಹುಶಃ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದಿಂದ ಲಾಭರೂಪ ಹಾರಿಗೆ ತರಬಹುದು. ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರಾಂತ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಸಲಹೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಊರಿಗೂ ಎಷ್ಟು ಉತ್ಪನ್ನ, ಖರ್ಚು ಇದೆ, ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಎಷ್ಟು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಟಾರ್ಗೆಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಶಿವಪ್ಪ.—ತಾವು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ. ಏನೂ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಈಗಿರುವ ವರೇ ಐದು ವರ್ಷದ ಸ್ಕೀಂ ಕೊಡಬಲ್ಲರು. 100-150 ಹಳ್ಳಿಗಳು ಇರುತ್ತವೆ; ಒಂದು ದಿವಸಕ್ಕೆ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿ ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಮನೆ ಮನೆಗೂ ಹೋಗಿ ವಿಷಯ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಅದನ್ನು ಉತ್ತಮ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡೋಣ. ಯಾವ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿಯಾದ ತೀವ್ರತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿಜವಾಗಿ ನಿರೂಪಣೆ ಮಾಡುತ್ತೀರೋ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕೇ ಹೊರತು ಹಾಗೆಯೇ ಬಿಡಕೂಡದು. ರೋಗ ಬಂದರೆ ಔಷಧಿ ಹಾಕಿ ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕೇ ಹೊರತು ರೋಗವನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಬಿಟ್ಟರೆ ತೊಂದರೆ ಎಂಬುದು ನಮಗೂ ಗೊತ್ತು. ತಾವು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನೂಕುವಾದ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಟ್ಯಾಕ್ಟರ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಾಗನಗೌಡರಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತು. ಇದು 1947-48ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ನಮಗೆ ಇದಲ್ಲಾ ಆಗ ಹೊಸದು.

ತಾವು ಅಂಕ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಮೂಲಕ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದರೆ ನೆನ ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ 1956-57ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳೆಲ್ಲಾ ಅಷ್ಟಾಗಿ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಆ ವರ್ಷದ ಮೂರರಷ್ಟು ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ಆದರೆ ನಿಮಗೂ ನಮಗೂ ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕಾರ್ಯಗಳು ಎಷ್ಟು ತೀವ್ರತೆಯಿಂದ, ಯಾವ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕೆಂಬುದಾಗಿ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿತ್ತೋ ಅಷ್ಟು ಕೆಲಸವಾಗಿಲ್ಲ. ಅಂದಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಏನೂ ಕೆಲಸಗಳಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬಹಳ ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯ ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅನೇಕರು ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಬುಲ್-ಡೋಜರ್‌ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂಬುದಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅಷ್ಟು ಜನರಿಗೂ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾವು ಅವುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ಎರಡನೇ ಪಾಂಚವರ್ಷಿಕೆ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬುಲ್-ಡೋಜರ್ಸ್ ಮತ್ತು ಟ್ಯಾಕ್ಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ಕೊಳ್ಳಲು 60 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಎಸೆ ರಾಗಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಫುನು ಇವುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡರೆ ಆ ಹಣವೂ ಮತ್ತೆ ಲುಕ್ನಾನಾಗಬಹುದೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಿಂದ ನಾವಿಗೆ ಇದನ್ನು ಕೈ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಈ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಕೊಂಡು ಕೊಳ್ಳಲು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಬಹುದೆಂದು ಈಗ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಬಡ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನೊದಗಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅಷ್ಟು ಶಿವಾಯಿ ಇದರಲ್ಲಿ ಮತ್ತೇನೂ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಲ್ಲ. ಹೊದ ವರ್ಷ ಈ ಬಾಬಿಗಾಗಿ ಐದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನೊದಗಿಸಲಾಗಿದ್ದಿತು. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವು ದೊರೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಸ್ಟಾಂಕ್ಷರ್ ಆದಂಥ ಬುಲ್-ಡೋಜರ್‌ಗಳನ್ನೂ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಆ

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ)

ಕಾರಣದಿಂದ ಈ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಮೂರು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಈಗ ಸಧ್ಯಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ನಮಗೆ ಅಷ್ಟು ದೊರೆತರೆ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಅಷ್ಟು ಮೊಬಲಗನ್ನು ಮಾತ್ರ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ನಮಗೆ ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತವೆಂಬುದಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದರೆ ನಾವು 10 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನಾದರೂ ಒದಗಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಇನ್ನು ಈ ಬುರೋಡೋಜರ್ಸ್ ಮತ್ತು ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳ ಸರಬರಾಯಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ರೂಲ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ತೊಂದರೆಗಳಿವೆಯೆಂಬುದಾಗಿ ಕೆಲವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ಇವುಗಳನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅಧಾರ ಮತ್ತು ಪ್ಯಾರಿಟಿವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅದು ಸ್ವಲ್ಪ ಜಾಸ್ತಿ ಆಯಿತೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳಾದ ಮಾನ್ಯ ವೀರಣ್ಣ ಗೌಡರ ಸಹಾನುಭೂತಿಕೂಡ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನೂಕು ಮಾರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೆ ಮುಂದೆ ಈಗ ಕೇಳಿರುವಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ಯಾರಿಟಿಗಳನ್ನೂ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಆದಷ್ಟೂ ಹೆಚ್ಚು ಜನರು ಇವುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರೂಲ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾರ್ಪಾಡು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಈ ರೇಟುಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ತಗ್ಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಾಕಿರತಕ್ಕ ರೇಟೇ ಬಹಳ ಕಡಮೆ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಆ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ನಮ್ಮ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಈಗ ಹಾಕಿರತಕ್ಕ ರೇಟೇ ಬಹಳ ಕಡಮೆ ಆಗಿದೆಯೆಂದೂ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಖರ್ಚುಗಳು ಬರುತ್ತಿವೆಯೆಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಾವು ಈ ದಿವಸ ಈ ಉದ್ಯಮವನ್ನು "No loss-no gain" ಬೇಸಿಸ್ ಮೇಲೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಬುರೋಡೋಜರ್ಸ್‌ಗಳಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ರೇಟನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಬುರೋಡೋಜರ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ತಕ್ಕವರೆಲ್ಲರೂ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರು. ಟ್ರಾಕ್ಟರುನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸತಕ್ಕವರೆಲ್ಲ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರು. ಎರೋ ಒಬ್ಬ ಬ್ಲರು ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ರೈತರು ಪಾಳೆಭೂಮಿ ಉಳಲಕ್ಕೆ ಬುರೋಡೋಜರ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಲಪ್ಪೇನೂ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮೇಲಾಗಿ ಬುರೋಡೋಜರ್ಸ್‌ಗಳನ್ನಾದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಟ್ಟುಹೋದರೆ ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಹಣಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳಿಗೆ 4-5 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಬಹಳ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಲಿ ಎಂದು ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಬುರೋಡೋಜರ್ಸ್‌ಗಳಿಗೆ ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ರೇಟನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಇದನ್ನು ಈಗ ಗಂಟೆಗಳ ಲೆಕ್ಕದ ಮೇಲೆ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ಇದರಿಂದೇನೂ ಅಷ್ಟು ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ನೂರಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಬ್ಲರು ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ರೈತರು ಇದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೋ ಇಲ್ಲವೋ ತಿಳಿಯದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಬುರೋಡೋಜರ್ಸ್‌ ರೇಟನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಾನು ಅರಿತಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶೆಟ್ಟಿ.—ನಾನು ವೆಚರ್ನ

ಡಾಕ್ಟರುಗಳ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಗಳು ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ನಾನು ಇನ್ನೂ ಮುಗಿಸಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹೈದರಾಬಾದು ಮತ್ತು ಬಾಂಬೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನಗದಾಗಿ ಹಣ ಕೊಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಈ ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳಿಗಾಗಿ ಏನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅದನ್ನು ತಕಾವೀ ಸಾಲಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದೇ ರೂಲ್ಸ್‌ನೇ ಪುನಃ ಇಲ್ಲೂ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಕಾನೂನನ್ನೂ ಮಾಡಿ ಆದರೆ ಒಗೆ ಗವರ್ನಮೆಂಟಿನ ಆದರ್ಶನ್ನೂ ಹೊರಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕುಂದೂರು ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಮೈಸೂರಿಗೆಲ್ಲ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಾದ orderನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಸ್ವಾಮೀ. ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಬೇರೆ ಎಂದು ಮಾಡಬಾರದು.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ತಾವು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು ನ್ಯಾಯವಲ್ಲ. ಅಲ್ಲ ಕಾಲಾವಧಿ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅದರಿಂದ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದಷ್ಟೂ ಒಂದೇ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾಡಬೇಕೆಂದೇನೋ ಇದೆ.

Sri U. M. MADAPPA.—Sir, I raise a point of order, ಮೊನ್ನೆ ದಿವಸ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿತ್ತು. ಈ ದಿವ್ಯಾಂಡನ್ನು ಆರು ಗಂಟೆಗೆ ಹಾಕಬೇಕು ಎಂದಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಆ ರೀತಿ ಹೈಸರಾಗಿ ಫಿಕ್ಸ್ ಆಗಿತ್ತು. ಈಗ ಏಳು ಗಂಟೆಯಾಗಿದೆ. ರೂಲಿನ ಪ್ರಕಾರ :

Rule 124 (2) : On the last day of the allotted days, at five O'clock, or at the hour fixed for the termination of the day's meeting, the Speaker shall forthwith put every question necessary to dispose of all the outstanding matters in connection with the demands for grants.

This rule contemplates that the hour must be fixed for the day.

ಈಗ ಆರು ಗಂಟೆಯಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ. ದಿವ್ಯಾಂಡು ಹಾಗೆಯೇ ಇದೆ, ಇನ್ನೂ ಪೋಟಿಗೆ ಹಾಕಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಏನಿನ್ನೂ ಅವರ ಭಾಷಾವನ್ನು ಮುಗಿಸಿಲ್ಲ. ಕೀಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ದಿವ್ಯಾಂಡನ್ನು ಪೋಟಿಗೆ ಹಾಕಲು ಹೇಗೆ ಅವಕಾಶಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕು ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇದರಲ್ಲೇ ಇದೆ, ತಾವೇ ಒದಿಸೋಡಿ.—That must be taken as the time when the meeting actually terminates. I have not fixed 6 O'clock as the time of termination of the meeting. So far as possible, we should finish our business by 6 O'clock. If it is not possible, the termination of the day's business will be at the hour when we actually rise for the day.

ಶ್ರೀ ಯು. ಎಂ. ವಾದಪ್ಪ.—ಇದು ಹಾಗಲ್ಲ.

At the hour fixed ಎಂದು, ಆರು ಗಂಟೆ ಎಂದು ನಿಗದಿಯಾಗಿತ್ತು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅಪೊತ್ತಿನ ಮನವರಿಕೆ ಆ ರೀತಿಯಾಗಿತ್ತು. ಆಗ ಅದಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಎಂದರೆ, ಆರು, ಆರೂವರೆ ಗಂಟೆಯೊಳಗೇ ಮುಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಆಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅದು ಅಪೊತ್ತಿನ ದಿವಸಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಎಂದಾಗಿತ್ತು. ಶುಕ್ರವಾರ, ಆರು, ಆರೂವರೆ ಗಂಟೆಯೊಳಗೆ ಅಥವಾ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಎಂದರೆ ಏಳು ಗಂಟೆಯೊಳಗೇ ಮುಗಿಸಬೇಕೆಂದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಯು. ಎಂ. ಮಾದಪ್ಪ.—ಪ್ರೊಸೀಡಿಂಗ್ಸ್ ಇದೆ, ತಾವು ಬೇಕಾದರೆ ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ತಮ್ಮ ರೂಲಿಂಗು ಕೊಡಬಹುದು.

Sri F. X. DENIS PINTO (Kaup).—May I know till what time the meeting continues? Will it continue till 10 O'clock?

Mr. SPEAKER.—It will not continue like that. Sometimes it will continue for a long time.

Sri V. SRINIVAS SHETTY.—We have no objection. There ought to be a fixity of time. Under the rule it is either 5 O'clock or at the time fixed. Now it is neither 5 O'clock nor any time has been fixed.

Mr. SPEAKER.—I have already stated that we have not so far fixed any time limit. We are of course sitting for our own convenience. I have already stated that the day's business should be taken as terminating at this hour when the House rises.

Sri S. D. KOTHAVALA.—The rule speaks of the last day when Demands are put. So, today is not the last day and the question does not arise.

Sri F. X. DENIS PINTO.—I do not think the convenience of the Members was asked at all. The House was never consulted.

Mr. SPEAKER.—That right is with me, not with the House. I have already stated that as far as possible we shall try to finish the business early and rise. If it is not possible we have to sit until the business is over. The termination should mean the hour when the House actually rises.

ಶ್ರೀ ಯು. ಎಂ. ಮಾದಪ್ಪ.—ಇನ್ನೂ ಮುಂದೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

L.A.

Mr. SPEAKER.—We have only six days more. We have to push through some more work. On the 26th the last Demand will be put to vote. Only a few days are remaining and I do not know why this objection has come at this hour.

ಶ್ರೀ ಯು. ಎಂ. ಮಾದಪ್ಪ.—ಇದು ಹಣಕಾಸಿನ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯ. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಾಗಿ ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

Mr. SPEAKER.—I tell you even if you pass it after 6 O'clock it can never be an illegality. It may be—I will not admit it—at the most irregular. The day's work will come to an end at the hour we rise.

Sri U. M. MADAPPA.—Is it the ruling?

Mr. SPEAKER.—That is the ruling.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈಗಾಗಲೇ ಬಹಳ ವೇಳೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ, ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಏನೇನು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆಂದೂ ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ತನಿಖೆ, ಮಾಡಿ, ನೂಕಿ ಬಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—The question is:

"That a sum not exceeding Rs. 2,14,27,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1959, in respect of 'Agriculture'."

The motion was adopted.

Mr. SPEAKER.—The question is:

"That a sum not exceeding Rs. 94,58,100 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1959, in respect of 'Veterinary'."

The motion was adopted.

Mr. SPEAKER.—Before we rise, I would like to mention that on account

(MR. SPEAKER)

of the Solar Eclipse tomorrow, the hours of sitting of the House have been changed. We will sit tomorrow from one o'clock. The House will now rise and meet tomorrow at 1 P.M.

The House adjourned at Eleven Minutes past Seven of the Clock to meet again at One of the Clock on Saturday, the 19th April 1958.

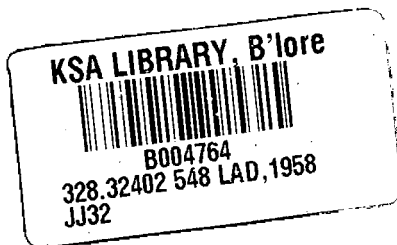
Karnataka State Archives,
(Departmental Library)

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಪುಸ್ತಕಾಲಯ

(ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ)

Accession No. (C) 4770

Date.....

GOVERNMENT OF KARNATAKA
DEPARTMENT OF
KARNATAKA STATE ARCHIVES
LIBRARY, BANGALORE

This book should be returned on
or before the date mentioned below :

or before the date mentioned below :

THIS BOOK SHOULD BE RETURNED ON

LIBRARY, BANGALORE

KARNATAKA STATE ARCHIVES

DEPARTMENT OF

GOVERNMENT OF KARNATAKA